

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE
STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

UITSPRAKEN WERKJAAR 2018
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 5

Inhoud

[Zitting van 21 november 2018](#)

rolnummer 2018/510

rolnummer 2018/539

rolnummer 2018/546

rolnummer 2018/546 (2)

rolnummer 2018/547

rolnummer 2018/583

[Zitting van 26 november 2018](#)

rolnummer 2018/551

rolnummer 2018/555

rolnummer 2018/556

rolnummer 2018/559

rolnummer 2018/560

rolnummer 2018/563

rolnummer 2018/564

rolnummer 2018/566

[Zitting van 30 november 2018](#)

rolnummer 2018/567

rolnummer 2018/569

rolnummer 2018/574

rolnummer 2018/579

rolnummer 2018/580

rolnummer 2018/607

rolnummer 2018/616

rolnummer 2018/634

[Zitting van 30 november 2018 \(2\)](#)

rolnummer 2018/562

rolnummer 2018/576

rolnummer 2018/595

rolnummer 2018/598

rolnummer 2018/602

[**Zitting van 10 december 2018**](#)

rolnummer 2018/570

rolnummer 2018/587

rolnummer 2018/599

rolnummer 2018/609

rolnummer 2018/613

rolnummer 2018/614

[**Zitting van 14 december 2018**](#)

rolnummer 2018/589

rolnummer 2018/596

rolnummer 2018/612

rolnummer 2018/619

rolnummer 2018/622

rolnummer 2018/630

rolnummer 2018/633

rolnummer 2018/637

rolnummer 2018/638

Zitting van 21 november 2018

Arrest nr. 4.605 van 17 december 2018 in de zaak 2018/510

In zake: Hallo TAHA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Geuens
kantoor houdend te 2860 Sint-Katelijne-Waver
Stationsstraat 125
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk en ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 21 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Geuens, verzoeker en advocaat Stevie Van Houdenrogge en vrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement – rechtspraktijk’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Juridisch debat en actua/3’ bekomt verzoeker een examencijfer van 9/20 en voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel familierecht/2’ bekomt verzoeker een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 september 2018 werd het intern beroep ontvankelijk en ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de interne beroepsinstantie kennis heeft genomen van de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Juridisch debat en actua/3’, en het volgende is voorzien:

1. Kennistoets op 50%: schriftelijk gesloten boekexamen;
2. Portfolio op 30%: onderzoeksrapport;
3. Vaardigheidstoets simulatie permanent op 20%: argumentatie en debat.

Wellicht verwijst de student in zijn verzoekschrift naar het derde onderdeel wanneer hij verwijst naar het mondeling gedeelte. Zoals blijkt uit de documenten in het dossier werd aan de student – op zijn expliciete vraag – de mogelijkheid verleend om dit derde onderdeel tijdens de tweede examenperiode te hernemen. *In casu* werd aan de student gevraagd om te debatteren met een medestudent. Uit het handgeschreven verslag van dit debat betreffende de prestaties van de student blijkt het volgende:

- Heeft een warrige manier van argumenteren;
- Spreekt niet zo duidelijk en niet krachtig en overtuigend;
- Blijft oppervlakkig over de inhoud, weinig diepgaand;
- Maakte geen gebruik van bronnen.

De lector licht toe dat de beoordeling van het debat logischerwijs anders is dan de beoordeling van het portfolio, omdat het gaat om twee uiteenlopende opdrachten met andere beoordelingscriteria. Bij het rapport (schriftelijk) worden de onderzoeksvaardigheden van de student geëvalueerd, terwijl bij het debat de mondelinge argumentatie- en overtuigingsvaardigheden van de student worden geëvalueerd. In de syllabus van het

opleidingsonderdeel is er een hoofdstuk “onderzoeksvaardigheden” en een apart hoofdstuk “argumentatietechnieken”. Een helder en correct taalgebruik, zoals geformuleerd in de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel, is weliswaar bij beide opdrachten van belang. De lector geeft aan dat op de inzagedag van de eerste examenperiode het feedbackmoment voor de betrokken student een half uur in beslag nam en er op alle vragen van de student betreffende het examen, rapport en debat werd ingegaan. Onmiddellijk na het debat van de eerste examenperiode somde de lector ook reeds de voornaamste verbeterpunten op. De interne beroepsinstantie vat deze verbeterpunten vervolgens samen.

In de cursus is op p. 64 een lijst terug te vinden van elementen die nodig zijn voor een overtuigend debat. Deze lijst is voor de studenten een hulpmiddel en leidraad om te leren uit het voorbeelddebat (dat getoond en besproken wordt in de klas) en dat van de medestudenten. Elke student heeft hiermee dus een duidelijk beeld van wat de lector verstaat onder een goed debat. De interne beroepsinstantie vat vervolgens de verbeterpunten samen na het tweede feedbackmoment in de tweede examenperiode. Dit verslag stemt overeen met de nota’s in het dossier en de toegekende score. De interne beroepsinstantie ziet dan ook geen argumenten om de toegekende score voor ‘Juridisch debat en actua/3’ te herzien.

Vervolgens stelt de student ook een beroep in tegen de score die hem werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Notarieel familierecht/2’. De interne beroepsinstantie verwijst in eerste instantie naar de beslissing van 5 maart 2018, eerder dit academiejaar, waarin een eerder verzoek van de student, gebaseerd op identiek dezelfde argumenten, ongegrond werd verklaard om redenen die de interne beroepsinstantie opsomt. De student heeft tegen deze beslissing en de daarin opgenomen motivering geen extern beroep aangetekend en heeft integendeel deelgenomen aan de tweede examenkans voor dit opleidingsonderdeel. De stukken in het dossier tonen daarenboven aan dat één van de lectoren nog tot op de dag voor het examen van de tweede examenperiode per e-mail vragen van de student over de leerstof heeft beantwoord. Uit de nota’s die naar aanleiding van het mondelinge gedeelte werden genomen, blijkt dat de student nog een wetboek uit 2012-2013 gebruikte en dus niet op de hoogte was van de laatste wetswijzigingen en ontwikkelingen.

De student was in de totale onmogelijkheid om op gestructureerde wijze antwoord te geven op de concrete casussen die hem werden voorgelegd. De student heeft op geen enkel moment in de periode december 2017-januari 2018 of daarbuiten contact opgenomen met de docenten om

enige medewerking voor te stellen in het kader van de cursus. Integendeel heeft de student per e-mail aan de lector gevraagd of hij de cursus van het vorige academiejaar mocht studeren. Eén van de lectoren licht toe dat wat het door hem behandelde gedeelte betreft (de problematiek van de adoptie gevolgd door vereffening-verdeling) aan de studenten werd gevraagd om deelthema's in verband met de problematiek eigen aan die rechtsfiguren in een voorbereidend werk te onderzoeken en toe te lichten aan de hand van een mondelinge presentatie. De student heeft hieraan niet meegewerkt, evenmin was hij aanwezig tijdens de laatste les waarin Raadsheer [V.O.] een overzicht is komen brengen van de laatste evoluties in de rechtspraak van het Hof. De student heeft op geen enkele manier enig engagement getoond naar de te behandelen materies.

Na kennisname van zowel het schriftelijke als (het verslag van) het mondelinge examen en de bijbehorende verbetersleutel, kan de interne beroepsinstantie enkel besluiten dat de score voor ‘Notarieel familierecht/2’ correct werd toegekend en er geen afdoende argumenten worden aangebracht om deze score te herzien.

De klacht wordt ontvankelijk en ongegrond verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 27 september 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Voorafgaandelijk

Bemerkingen van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de inschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2018-2019 op 5 oktober 2018 werd geweigerd door de toelatingscommissie. Bij beslissing d.d. 25 oktober 2018 verklaarde de interne beroepsinstantie het beroep ontvankelijk, doch ongegrond. Inmiddels heeft verwerende partij kennis gekregen van een verzoekschrift extern beroep. Verwerende partij acht het wenselijk beide dossiers samen te behandelen, niet

enkel uit proceseconomische overwegingen, maar tevens om tegenstrijdige uitspraken te vermijden.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de ‘exceptie van samenhang’ niet bestaat in administratieve zaken. Die regel sluit natuurlijk niet dat het rechtscollege dat gevat is om uitspraak te doen over onderscheiden vorderingen die zijn gericht tegen eenzelfde omstreden bestuurshandeling of waarbij de omstreden bestuurshandeling is genomen door dezelfde instantie ten aanzien van dezelfde burger, deze op eenzelfde (hoor)zitting kan behandelen om de debatten gelijktijdig te sluiten. Er wordt geschikt naar het oordeel van de Raad.

Beoordeling

Wat de vraag van verwerende partij betreft om het verzoekschrift dat tot huidig arrest voert samen te behandelen met een ander verzoekschrift van dezelfde verzoeker dat betrekking heeft op een studievoortgangsbewakingsmaatregel, verkiest de Raad *in casu* in afwachting van de behandeling van de betwisting betreffende voornoemde studievoortgangsbewakingsmaatregel huidig verzoekschrift afzonderlijk te behandelen. Huidig verzoekschrift is eerder ingediend en de Raad wenst, omwille van het belang dat zowel verzoeker als verwerende partij hebben bij snel uitsluitsel over het geschil betreffende de studieresultaten van verzoeker, het oordeel over voorliggend verzoek het later ingediende verzoekschrift te laten voorafgaan.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

VI. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat uit de bestreden beslissing kan worden gehaald dat de betrokken docenten de gelegenheid hebben gehad om verslag uit te brengen. In hun verslag hebben de docenten bij nader inzien vooral oog gehad voor de ‘negatieve’ elementen, of minstens heeft de interne beroepsinstantie vooral oog gehad voor die elementen.

In het bijzonder voor het vak ‘Juridisch debat&actua’ moet er volgens verzoeker worden opgemerkt dat de onderscheiden onderdelen als volgt in belangrijkheid moeten worden gerangschikt:

- Schriftelijk examen = quotering op 20 punten (50%)
- Rapport/verhandeling over actueel thema = quotering op 6 punten (30%)
- Mondeling betoog/debat = quotering op 4 punten (20%).

Vermits het verleden van verzoeker heeft aangetoond dat het voor hem niet gemakkelijk is om op het schriftelijk examen een positief cijfer te halen – het Nederlands is niet de moedertaal van verzoeker en een sociale taalachterstand geldt niet als functiebeperking – is het niet onlogisch dat hij vooral nastreeft om een goede verhandeling te schrijven. De verhandeling in EK2 is trouwens een individueel rapport. In EK1 is de verhandeling een ‘groepswerk’, zodat het resultaat niet alleen afhankelijk is van de inspanningen van de individuele student. Pas als het ‘groepswerk’ faalt en de betrokken studenten in EK2 een nieuwe verhandeling moeten maken, kan de student duidelijk maken tot wat hij in staat is. Voor verzoeker komt daarbij in het bijzonder dat alle geschillen met de onderwijsinstelling terug gaan op een afwijzing van het rapport in EK2 van het academiejaar 2015-2016. Voor dat rapport was initieel een 6,5/10 behaald, maar werd middels een examentuchtbeslissing 0/20 opgelegd wegens fraude. Verzoeker heeft altijd willen aantonen dat hij zeker in staat is om op een correcte wijze een goed rapport te maken.

In de bestreden beslissing wordt er echter een absolute doorweging gegeven aan het mondeling betoog/debat, wat niet in de lijn kan liggen van wat een student normaliter zou verwachten. Vermits het mondelinge deel ook aansluit bij de verhandeling zelf, kan er bovendien worden verwacht dat een goede score op het ene zich zal afspiegelen op het andere subonderdeel. Het mondelinge deel is schriftelijk voorbereid door de student. Uit de bestreden beslissing kan er niet worden gehaald of de schriftelijke voorbereiding van verzoeker op enige wijze is betrokken in de behandeling van de grieven uit het beroepsverzoekschrift. Er wordt verwezen naar handgeschreven nota’s van de lector, waarbij het niet eens duidelijk is of het nota’s betreffen

van EK1 dan wel EK2. Er wordt verwezen naar een feedback van EK1 en van EK2 door de lector, terwijl uit het omstreden document van EK2 (aan verzoeker onbekend) zou moeten worden afgeleid dat er uiteindelijk door de lector vier evaluatiepunten zijn gehanteerd, waarvan er alvast twee positief zijn:

- Opbouw van het debat = goed
- Standpunt = sturend en tegengesteld aan dat van opponent (= goed)
- Taalbeheersing in het Nederlands = blijft zeer zwak (= negatief)
- Inhoudelijk = erg zwak debat (= negatief).

Wellicht heeft de beroepsinstantie willen aanvoeren dat het feedbackmoment van EK1 niet heeft geleid tot een verbetering op bepaalde evaluatiepunten, met name het spreken in het Nederlands door verzoeker. De taalbeheersing is immers het enige evaluatiepunt dat door de lector op eenzelfde wijze is ingevuld. Tijdens het feedbackmoment na EK1 is er op geen enkel ogenblik verwezen naar de algemene kennis door verzoeker van de Nederlandse taal, noch is er aanbevolen of geadviseerd om tijdens het zomerreces daaraan bijzondere aandacht te geven. Op dat punt kreeg verzoeker geen negatieve feedback. Alhoewel het voor verzoeker geen moeite te veel is om te bewijzen dat hij wél voldoet aan de eindcompetenties is het op zich al niet redelijk om, gelet op de voortgang in de studie en op de valreep van het einddiploma, verzoeker in de gegeven omstandigheden uiteindelijk en achteraf hoofdzakelijk af te rekenen op zijn (mondelinge) ‘taalbeheersing van het Nederlands’. Als een onderwijsinstelling van oordeel is dat een handicap in de taalbeheersing van het Nederlands dermate doorslaggevend is, mag de student verwachten dat daarover op het gepaste moment feedback wordt gegeven zodat er tijdig kan worden geremedieerd. Uit geen enkel element van het volledige dossier kan worden gehaald dat de onderwijsinstelling op een passende wijze verzoeker aandachtzaam heeft gemaakt en in de voorbije academiejaren heeft gewezen op de gebeurlijke noodzaak aan bijsturing. De thans bestreden beslissing getuigt dan eerder van een zoeken naar negatieve elementen om uiteindelijk de beslissing van de lector te behouden. Gelet op het bovenstaande is er volgens verzoeker een schending van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Wat betreft het opleidingsonderdeel ‘Notarieel familierecht/2’ had verzoeker in zijn grieven aangevoerd dat een deelname aan de lessen een wezenlijk element is om enige slaagkans te hebben. Dit opleidingsonderdeel heeft twee lectoren, die ieder een eigen subonderdeel voor zich nemen. In de bestreden beslissing werd er aangevoerd dat verzoeker zich vanaf 4 december 2017 nog had kunnen inschrijven en door eigen toedoen de daarop volgende lessen heeft gemist.

In de beslissing is er aangevoerd dat die lessen nog de ‘helft van de totaal voorziene lestijd’ omvatten. Uit het feitenrelas moet worden afgeleid dat het niet aan verzoeker toerekenbaar is dat hij zich pas op 19 december 2017 heeft kunnen inschrijven. Ten eerste is het de onderwijsinstelling zelf die de inschrijving heeft geweigerd en heeft getracht verzoeker te overtuigen dat hij daartegen geen middel kon aanwenden. Pas nadat verzoeker toch intern beroep instelde, is hem toegelaten om zich opnieuw in te schrijven. Er is dan een afspraak gegeven. Het dossier was te ‘complex’ geworden. Verzoeker is gevraagd om zich eerst uit te schrijven bij de andere onderwijsinstelling, omdat hij anders niet kon worden ingeschreven bij AP hogeschool. Onder die voorwaarde zou hij met een diplomacontract worden ingeschreven per 11 december 2017. Dan bleek echter dat de inschrijving met een examencontract moest gebeuren. Uit de communicatie met de onderwijsinstelling zelf volgt dat verzoeker adequaat en onmiddellijk heeft gereageerd. Het is niet aan hem toe te rekenen dat zijn inschrijving pas volledig was op 19 december 2017. Op dat moment waren alle colleges al gegeven, er volgde alleen nog het hoorcollege dat na de kerstvakantie zou worden gegeven door raadsheer [V.O.].

In de bestreden beslissing is er aangevoerd dat een afwezigheid tijdens de lessen niet wordt verrekend tijdens het examen. Ingevolge afwezigheid tijdens de lessen beschikt de student niet over de examenleerstof, zodat afwezigheid tijdens de lessen – hier op één les na het volledige semester – wordt verrekend via kennis van de leerstof zelf. In de bestreden beslissing is er tevens aangevoerd dat verzoeker tijdens het examen – zonder aan te voeren of het gaat over EK1 dan wel EK2 – nog een wetboek uit 2012-2013 op zich had, en ‘dus’ niet op de hoogte was van de ‘laatste’ wetswijzigingen en ontwikkelingen. Er is echter niet toegelicht in welke mate dat element de examenquatering heeft kunnen beïnvloeden en in het kader van welk subonderdeel. In de bestreden beslissing is er tevens aangevoerd dat verzoeker op geen enkele manier enig engagement heeft getoond naar de te behandelen materies, maar er wordt genegeerd dat er geen te behandelen materies meer waren wanneer de inschrijving is doorgevoerd en dat het voor verzoeker vooral van belang was om de examenleerstof te bezitten. Door in die omstandigheden verzoeker een diplomacontract/examencontract voor te stellen, maar te verplichten onvoorbereid deel te nemen aan de examens waren zijn slaagkansen nagenoeg nihil zodat de onderwijsinstelling met de bestreden beslissing niet afdoend gemotiveerd en buiten redelijkheid om de verantwoordelijkheid daarvan exclusief bij verzoeker heeft gelegd.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Notarieel Familierecht 2’ stelt verwerende partij in haar *antwoordnota* dat de grieven m.b.t. de inschrijving niet werden opgeworpen in het

verzoekschrift op intern beroep, zodat hiermee in de huidige procedure geen rekening kan worden gehouden. Minstens dient te worden vastgesteld dat voormelde stellingen manifest leugenachtig zijn, wat blijkt uit de eigen stukken van verzoeker. Uit een e-mail van de ombudsdiens d.d. 14/12/2018 en 15/12/2018 blijkt zeer duidelijk dat aan verzoeker geadviseerd werd om in Geel ingeschreven te blijven voor de studiepunten waarvoor hij toch geen leerkrediet kon terugkrijgen. Op die manier konden die studiepunten toch nog meetellen voor de kinderbijslag. Doordat verzoeker zich toch voor alle vakken uitgeschreven heeft in Geel, kwam hij niet meer in aanmerking voor kinderbijslag. Om die reden heeft verzoeker zich – los van het diplomacontract dat hij ondertekende op 11/12/2018 – door middel van een examencontract op 19/12/2017 ingeschreven bij AP hogeschool voor de opleidingsonderdelen ‘Sociale zekerheid/2’, ‘Sociaal statuut van zelfstandigen/2’, ‘Vergelijkende studie sociale zekerheid EU/2’ en ‘Rechtspsychologie’. Deze examens heeft verzoeker in werkelijkheid nooit afgelegd. Hiermee wordt ook de stelling van verzoeker ontkracht als zou hij op het punt hebben gestaan af te studeren: niet enkel diende hij nog te slagen voor ‘Notarieel Familierecht’ en ‘Juridisch debat en actua 3’, tevens diende hij te slagen voor ‘Sociale zekerheid/2’, ‘Sociaal statuut van zelfstandigen/2’, ‘Vergelijkende studie sociale zekerheid EU/2’ en ‘Rechtspsychologie’, hetgeen tot op vandaag de dag niet gebeurd is. Ook de opleidingsonderdelen ‘Stage’ en ‘Juridische vaardigheden’ dient verzoeker nog op te nemen.

Verzoeker meent verder dat de beslissing kennelijk onredelijk is omdat hij verplicht werd onvoorbereid deel te nemen aan de examens. Vooreerst wenst verwerende partij te benadrukken dat deze grief onontvankelijk is. Verwerende partij verwijst naar de beslissing d.d. 5 maart 2018, waarin een eerder verzoek van verzoeker gebaseerd op identiek hetzelfde argument ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard. Verzoeker tekende tegen deze beslissing geen extern beroep aan bij de Raad, waardoor deze beslissing definitief is. Het gaat volgens verwerende partij niet op om via een nieuwe procedure alsnog te trachten een eerdere beslissing ongedaan te maken. Minstens is de grief van verzoeker ongegrond. Vooreerst stelt verzoeker volkomen leugenachtig dat hij pas op 19/12/2017 werd ingeschreven. Het diplomacontract werd evenwel ondertekend op 11/12/2017. Verzoeker was echter reeds sinds de kennisgeving van de beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 30/11/2017, waarin de weigering tot herinschrijving vernietigd werd, in de mogelijkheid om opnieuw in te schrijven. Verzoeker kon zich dus vanaf 04/12/2017 opnieuw inschrijven, maar heeft dit niet gedaan.

Verzoeker stelt vervolgens dat hij pas op 07/12/2017 door de hogeschool zou zijn uitgenodigd om zich opnieuw in te schrijven. Eén en ander is volgens verwerende partij niet correct. Eerder dan op 04/12/2017 effectief om zijn inschrijving te verzoeken, heeft verzoeker op 07/12/2017 de ombudsdiens gecontacteerd met een vraag over de inschrijving. De ombudsdiens heeft diezelfde dag gevraagd om langs te komen op 08/12/2018 om de vragen van verzoeker te bespreken. Verzoeker kon echter niet aanwezig zijn omdat hij zich niet goed voelde, waardoor de besprekking pas kon plaatsvinden op 11/12/2017. Diezelfde dag heeft verzoeker zich middels diplomacontract ingeschreven voor de vakken die het voorwerp uitmaken van de huidige procedure. Door verzoeker wordt niet toegelicht waarom hij gewacht heeft met inschrijven tot 11/12/2017, daar waar dit reeds sinds 04/12/2017 mogelijk was. Had verzoeker onmiddellijk om zijn herinschrijving verzocht, dan had hij nog kunnen deelnemen aan 3 van de 6 lessen van ‘Notarieel Familierecht 2’ gedoceerd door lector [L.], met name op 11 en 18 december 2017 en op 8 januari 2018. Ook na zijn inschrijving op 11/12/2017 had hij evenwel nog minstens aan twee hoorcolleges van lector [L.] kunnen deelnemen, hetgeen hij niet heeft gedaan. Ook in de colleges van lector [N.] was verzoeker niet aanwezig. De stelling van verzoeker dat er eenvoudigweg geen lessen meer waren na zijn inschrijving, is dan ook manifest foutief.

Uit de ECTS-fiche blijkt dat de aanwezigheid voor dit opleidingsonderdeel tijdens de lessen verplicht is vanwege de gebruikte werkvormen tijdens de lessen, maar dat met de afwezigheid tijdens de lessen geen rekening wordt gehouden bij de toetsing voor het opleidingsonderdeel. Er worden met andere woorden geen punten afgetrokken omdat verzoeker afwezig was tijdens de lessen. Verzoeker voert echter aan dat hij ingevolge zijn afwezigheid tijdens de lessen niet over de examenleerstof van één van de twee delen van het opleidingsonderdeel kon beschikken, met name het onderdeel dat door lector [L.] gedoceerd werd. De lessen vonden plaats tussen 20/11/2017 en 12/01/2018. Verzoeker beweert ook dat hij geen toegang had tot het digitaal platform. Vooreerst benadrukt verwerende partij dat verzoeker onmiddellijk na zijn inschrijving op 11/12/2017 opnieuw toegang had tot het digitaal platform. Pas op 14/12/2017 liet verzoeker weten dat hij toch geen toegang zou hebben gehad. De hogeschool kon niet verifiëren of dit effectief het geval was, maar om elke discussie uit te sluiten werden de gegevens van verzoeker gereset zodat hij alleszins vanaf 14/12/2017 opnieuw toegang had. Belangrijker evenwel is dat dit argument niet ter zake dienend is: voor deel 1 van het opleidingsonderdeel was op het digitaal platform geen leerstof van dit vak terug te vinden, gelet op de specifieke werkvormen die gebruikt werden in de lessen. Voor deel 2 was wel degelijk een syllabus beschikbaar, hetgeen door verzoeker ook wordt erkend in zijn verzoekschrift.

Wanneer studenten om welke reden dan ook de lessen niet kunnen bijwonen, worden zij geacht contact op te nemen met de lector(en) in kwestie, dan wel met medestudenten met het oog op het verkrijgen van notities. Verzoeker heeft enkel op 14/12/2017 een e-mail gestuurd naar één van de lectoren, waarin hij op ongehoorde wijze vraagt of hij de cursus van vorig jaar mag gebruiken. Verzoeker heeft nooit toelichting gevraagd en heeft vervolgens zijn kat gestuurd naar de colleges die nog moesten plaatsvinden. Tegen de score van EK 1, met name 8/20, tekende verzoeker intern beroep aan. Bij beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 05/03/2018 werd het verzoek ontvankelijk, doch ongegrond verklaard. Verzoeker heeft berust in deze beslissing en besloot om deel te nemen aan EK 2.

Verzoeker heeft intern beroep aangetekend tegen zijn studieresultaten van EK 2. De beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 25/09/2018 heeft dus noodzakelijk betrekking op de resultaten van EK 2. Uit de nota's van de lector blijkt dat verzoeker niet kon antwoorden op een vraag rond artikel 1304 Ger. W. en dat hij bij de opzoeking van het antwoord in de codex gebruik gemaakt heeft van een codex uit 2012-2013. Uit de nota's blijkt tevens dat artikel 1304 Ger. W. gewijzigd werd door de wet van 08/05/2014, zodat verzoeker per definitie geen correct antwoord op de vraag kon geven. De beslissing van de interne beroepsinstantie vindt haar grondslag in de stukken van het administratief dossier en is derhalve rechtmatig.

Vervolgens gaat verwerende partij in op de grieven van verzoeker met betrekking tot ‘Juridisch debat en actua 3’. In de ECTS-fiche is met betrekking tot dit opleidingsonderdeel het volgende voorzien:

- Kennistoets op 50%: schriftelijk gesloten-boek-examen
- Portfolio op 30%: onderzoeksrapport
- Vaardigheidstoets simulatie permanent op 20%: argumentatie en debat

Verzoeker behaalde een score van 9/20 en stelt in zijn verzoekschrift dat de score als volgt is samengesteld:

- Schriftelijk examen: 8,9/20
- Rapport: 4/6
- Argumentatie en debat: 1,5/4

Het cijfer van 14,4/30 geeft volgens verzoeker 9,6/20 en werd uiteindelijk vastgesteld op 9/20. Dit is volgens verwerende partij niet correct. Het is onduidelijk hoe verzoeker tot dit besluit komt. De resultaten van EK 2 zijn in werkelijkheid als volgt:

- Schriftelijk examen: 3,4/10
- Rapport: 4/6
- Argumentatie en debat: 1,5/4

Samen geeft dit een score van 8,9/20, ofwel afgerond 9/20.

Verwerende partij ziet verder niet in hoe verzoeker tot het besluit komt dat absolute doorweging gegeven zou zijn aan het mondeling debat. Zoals uitvoerig gemotiveerd in de beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 25/09/2018 werd aan verzoeker gevraagd om te debatteren met een medestudent. Uit het handgeschreven verslag van dit debat betreffende de prestaties van verzoeker blijkt dat:

- Hij een warrige manier van argumenteren heeft
- Hij niet zo duidelijk spreekt
- Hij niet krachtig en overtuigend spreekt
- Hij oppervlakkig blijft over de inhoud, die weinig diepgaand is
- Er geen bronnen gebruikt worden.

Aangezien de verdeelsleutels op voorhand bepaald werden in de ECTS-fiche en de interne beroepsinstantie haar beslissing gemotiveerd heeft op basis van de objectieve stukken van het dossier, valt niet in te zien hoe de hogeschool absolute doorweging zou hebben gegeven aan het mondeling debat en al helemaal niet hoe de beslissing onrechtmatig zou kunnen zijn. De stelling van verzoeker dat een goede score op het ene onderdeel zich noodzakelijk zal afspiegelen op het andere onderdeel, is uiteraard niet correct. Zoals door de interne beroepsinstantie gemotiveerd werd, gaat het om twee uiteenlopende opdrachten met andere beoordelingscriteria: bij het rapport (schriftelijk) worden de onderzoeksvaardigheden van de student geëvalueerd, bij het debat worden de mondelinge argumentatie- en overtuigingsvaardigheden van de student geëvalueerd. In feite komt de stelling van verzoeker erop neer dat een goede score op het schriftelijke gedeelte noodzakelijk dient te leiden tot een goede score op het mondelinge gedeelte. Deze redenering is merkwaardig: ze zou immers ook omgedraaid kunnen worden. Volgens verwerende partij is het hoogst opmerkelijk dat verzoeker op 6 zittijden nooit slaagde voor het rapport en nu plotseling zeer goede punten behaalt. Op het kennisgedeelte en het mondelinge gedeelte is verzoeker echter, net zoals de vorige keren, niet

geslaagd. Aangezien verzoeker voor het derde subonderdeel goede punten behaalde, zou volgens verwerende partij de vraag kunnen worden gesteld of verzoeker het rapport wel zelf geschreven heeft.

Uit de ECTS-fiche blijkt dat het subonderdeel ‘Argumentatie en debat’ gequoteerd wordt aan de hand van permanente evaluatie en dat dit onderdeel in principe niet herneembaar is in tweede zit. Uit het dossier blijkt echter dat aan de student – op zijn expliciete vraag – de mogelijkheid werd geboden om dit derde onderdeel toch tijdens de tweede examenkans te hernemen. Deze mogelijkheid werd tevens gepubliceerd op het digitaal leerplatform. Aan verzoeker werd gevraagd om te debatteren met een medestudent. De handgeschreven nota’s van de lector hebben onttegensprekelijk betrekking op dit debat. Dat deze nota’s betrekking hebben op EK 2 valt logischerwijs ook af te leiden uit het gegeven dat de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 25/09/2018 betrekking heeft op de resultaten van verzoeker in tweede zit.

Wat betreft de grief omtrent de schriftelijke voorbereiding, stelt verwerende partij dat dit een nieuwe grief betreft die niet werd opgeworpen voor de interne beroepsinstantie en waarmee in de huidige procedure dus geen rekening kan worden gehouden. In ondergeschikte orde wenst verwerende partij te benadrukken dat met de schriftelijke voorbereiding van de studenten geen rekening wordt gehouden. De schriftelijke voorbereiding is louter een hulpmiddel voor de student en wordt niet afgegeven aan de lector.

Verzoeker werpt tevens op dat hij tijdens het feedbackmoment n.a.v. de resultaten van EK 1 geen negatieve feedback zou hebben gekregen omtrent het gebruik van de Nederlandse taal. Eén en ander is volgens verwerende partij pertinent leugenachtig, zoals mag blijken uit de nota van de lector in kwestie. De lector geeft duidelijk aan dat het feedbackmoment voor de betrokken student in eerste zit een half uur in beslag nam en dat er op alle vragen van de student betreffende het examen, rapport en debat werd ingegaan. Onmiddellijk na het debat van de eerste examenperiode somde de lector ook reeds de voornaamste verbeterpunten op. Dat verzoeker geen opmerkingen heeft gekregen over zijn kennis en gebruik van de Nederlandse taal is manifest foutief. Uit het verslag van de lector blijkt tevens dat op p. 64 van de cursus een lijst terug te vinden is van elementen die nodig zijn voor een overtuigend debat. De stelling van verzoeker dat hij hoofdzakelijk afgerekend werd op zijn mondelinge taalbeheersing van het Nederlands, is eveneens manifest foutief. Verzoeker stond allerminst op het punt om zijn diploma te behalen. Verwerende partij vat de verbeterpunten na het tweede feedbackmoment

door de lector samen. Uit de handgeschreven nota's van de lector blijkt ten slotte nog dat geen gebruik werd gemaakt van bronnen. Dat dus enkel aandacht werd besteed aan de Nederlandse taal, is niet correct.

De beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 25/09/2018 vindt steun in de objectieve stukken van het dossier. Deze beslissing is derhalve niet onregelmatig. Ze is evenmin kennelijk onredelijk. Het is daarentegen duidelijk dat verzoeker, ondanks het gegeven dat hij het examen voor dit opleidingsonderdeel reeds 6 keer aflegde, niet over de vereiste competenties beschikt om te slagen.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 ten onrechte geweigerd werd door verwerende partij. De uiteindelijke toelating tot inschrijving is pas meegedeeld bij brief van 4 december 2018. Verwerende partij vond het ganse dossier echter 'complex', waardoor de inschrijving pas voltrokken werd na een persoonlijk onderhoud. Om zich te kunnen inschrijven bij verwerende partij, moest verzoeker zich eerst uitschrijven en de reeds opgenomen studiepunten aan een andere onderwijsinstelling recupereren.

Wanneer een student langdurig door een onderwijsinstelling wordt verhinderd zich in te schrijven, is er volgens verzoeker *ipso facto* sprake van een gebrekige begeleiding. De onderwijsinstelling heeft dan immers zelf de student uitgesloten en verhinderd op een normale wijze zich in te schrijven bij haar instelling. Wanneer van het opleidingsonderdeel, waarvan de evaluatie gebeurt aan de hand van kennisvragen, het lesmateriaal alleen bestaat uit notities die tijdens de hoorcolleges kunnen worden genomen en het lesonderwerp niet hetzelfde is als het vorige academiejaar, is het volgens verzoeker niet onredelijk dat aan de student, buiten de eigen inzet, extra ondersteuning wordt geboden en dat deze beschikt over verhaalmogelijkheden.

Beoordeling

Wat het resultaat voor het opleidingsonderdeel "Notarieel familierecht/2" betreft, voert verzoeker in het kader van het intern beroep aan dat hij niet de kans had om deel te nemen aan de cursus. Het bijwonen van de cursusactiviteiten zou nochtans een doorwegende factor zijn om te slagen, aldus verzoeker.

Bij de beantwoording van het argument verwijst de interne beroepsinstantie naar een eerdere beslissing (5 maart 2018), waarbij is gewezen op het feit dat verzoeker in het academiejaar 2017-2018 voor de derde maal is ingeschreven voor het opleidingsonderdeel en bijgevolg vertrouwd was met de beoordelingswijze en de manier van werken.

Daarnaast wijst de interne beroepsinstantie er in de aangehaalde eerdere beslissing op dat de beslissing om verzoeker toe te laten zich in te schrijven (beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 november 2017) op 4 december 2017 naar verzoeker is verstuurd. Hieruit leidt de interne beroepsinstantie af dat verzoeker nog kon deelnemen aan de lessen op 11 december 2017, 18 december 2017 en 8 januari 2018.

Volgens de interne beroepsinstantie liet dit verzoeker, volgens de aangehaalde eerdere beslissing, toe nog de helft van de totaal voorziene lestijd voor het opleidingsonderdeel bij te wonen.

Hoewel de Raad de late toelating van verzoeker tot herinschrijving rekening houdend met de bijzondere omstandigheden die door de procedurele voorgaanden zijn gevormd niet uit het oog verliest, kan de Raad niet beslissen dat de late inschrijvingstoelating als een vorm van gebrekige begeleiding kan worden gekwalificeerd die zo manifest is dat de score van verzoeker voor het opleidingsonderdeel “Notarieel familierecht/2” geen correct beeld van zijn ‘kunnen’ uitdrukt. Zo kon verzoeker blijkens het dossier nog een groot deel van de lessen bijwonen, was hij vertrouwd met de lesbenadering uit vorige academiejaren en heeft hij de impact van de late toelating tot inschrijving versterkt door zijn inschrijving niet onmiddellijk te ‘verzilveren’ – hoewel verwerende partij hem dit niet belette of bemoeilijkte – en bovendien geen lessen meer bij te wonen.

Tevens geeft de interne beroepsinstantie aan dat verzoeker zich pas op 19 december 2017 heeft ingeschreven – de Raad merkt hierbij op dat verzoeker blijkens het dossier niet deelnam aan de lessen die hij nog had kunnen bijwonen (11 en 18 december 2017, alsmede 8 januari 2018).

De interne beroepsinstantie stipt in de eerdere beslissing tevens aan dat aanwezigheid tijdens de lessen – cfr. de ECTS-fiche – weliswaar verplicht is, doch dat de afwezigheid niet gesanctioneerd wordt door puntenaftrek. Op dit punt verwijst de interne beroepsinstantie naar het belang van aanwezigheid in functie van de gebruikte werkvormen tijdens de lessen.

Deze beslissing is, naar de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing aanstuift, niet aangevochten door verzoeker, die de tweede examenkans voor dit opleidingsonderdeel heeft benut.

Wat de bovenstaande argumentatie betreft dient de Raad op te merken niet goed in te zien wat verzoeker ervan heeft weerhouden de lessen nog bij te wonen vanaf 11 december 2017, de datum waarop hij zich middels diplomacontract heeft ingeschreven voor het betrokken opleidingsonderdeel. Bovendien was hij reeds eerder in de mogelijkheid zich in te schrijven bij verwerende partij. In een e-mail van 7 december 2017 laat verzoeker aan verwerende partij weliswaar weten zich eventjes niet goed te voelen, doch reeds sinds 4 december 2017 is hij op de hoogte van de mogelijkheid zich in te schrijven. Daarnaast blijkt, aldus de Raad, uit de dossierstukken niet dat de inschrijving bij verwerende partij afhankelijk zou zijn gemaakt van de uitschrijving bij een andere instelling van hoger onderwijs. Evenmin kan de Raad besluiten dat verwerende partij het verplichte karakter van de uitschrijving zou hebben laten uitschijnen. De Raad kan in het dossier ook geen grond aantreffen voor het argument dat verzoeker zich eerst diende uit te schrijven bij een andere hoger onderwijsinstelling alvorens zich met het gerecupereerde leerkrediet voor de betwiste opleidingsonderdelen te kunnen inschrijven bij verwerende partij. De Raad ziet hier dan ook geen reden om geen van de lessen van het opleidingsonderdeel “Notarieel familierecht/2” bij te wonen. Wat de inschrijving en de mogelijkheid om lessen bij te wonen (en toegang te hebben tot het leerplatform) betreft, komt het de Raad voor dat verzoeker zodra hij de mededeling toegezonden krijgt dat hij zich opnieuw mag inschrijven ten onrechte lijkt uit te gaan van het feit dat hiertoe het initiatief van de instelling zelf mag worden verwacht, terwijl hij de herinschrijving – wetende dat de late toelating het deelnemen aan de lesactiviteiten in het gedrang kon brengen – ook zelf onmiddellijk had kunnen benaarstigen.

Alles samen genomen kan de Raad niet vaststellen dat de onderwijsinstelling onzorgvuldig heeft gehandeld na de beslissing verzoeker alsnog toe te laten zich in te schrijven. De Raad stipt in deze context ook de expliciete uitnodiging (reeds op 7 december 2017) van de ombuds aan om langs te komen met het oog op een herinschrijving.

De beweerde onmogelijkheid de lessen bij te wonen is volgens de Raad dan ook niet van aard de evaluatie van het opleidingsonderdeel “Notarieel familierecht/2”, zoals bevestigd door de interne beroepsinstantie, in het gedrang te brengen.

Dat één van de lectoren van het opleidingsonderdeel “Notarieel familierecht/2” geen antwoord geeft op de vraag van 14 december 2017 van verzoeker of hij het cursusmateriaal van vorig jaar mag gebruiken is, mede in acht genomen de wijze waarop de vraag is geformuleerd (in het bijzonder de wijze waarop de docent wordt aangesproken), niet van aard de Raad ertoe te brengen te besluiten dat de evaluatie tegen de achtergrond van het onbeantwoord blijven van het verzoek, onredelijk zou zijn. Ook het gebruik van een verouderd wetboek, in het bijzonder door een student rechtspraktijk, is volgens de Raad geen omstandigheid die een verantwoordelijkheid voor de score voor “Notarieel familierecht/2” bij de instelling legt en zou toelaten te beslissen dat een kennelijk onredelijke evaluatie heeft plaatsgevonden. Verder stelt de interne beroepsinstantie vast, zonder dat de Raad op dit punt een ernstige betwisting aantreft in het verzoekschrift en de wederantwoordnota, dat verzoeker voor het overige geen contact heeft opgenomen met de lectoren, onder meer om medewerking voor te stellen in het kader van het opleidingsonderdeel of om informatie in te winnen met betrekking tot de leerstof. Ook merkt de Raad op dat verzoeker blijkens het dossier evenmin op het slotcollege aanwezig was.

Tegen die achtergrond kan de Raad niet vaststellen dat bij de verwerende partij een zodanige verantwoordelijkheid voor de score van verzoeker zou liggen dat de score niet langer als redelijk kan standhouden. Naar het oordeel van de Raad kan evenmin worden beslist dat er sprake is van een gebrekkige begeleiding. *A fortiori* is geen sprake van een begeleiding die dermate gebrekkig is dat de score van verzoeker – die reeds meermaals deelnam aan de evaluatie van het opleidingsonderdeel en er dus een niet-geringe vertrouwdheid mee had – geen getrouw beeld zou vertonen van de mate waarin hij de in het opleidingsonderdeel nagestreefde competenties heeft bereikt.

De Raad is gewis van oordeel dat de late toelating om in te schrijven de kans om te slagen voor verzoeker er niet makkelijker op heeft gemaakt. Evenwel was er een syllabus vorhanden, had verzoeker van bij zijn inschrijving en, rekening houdend met de door verzoeker aangevoerde onmogelijkheid om toegang te krijgen tot de elektronische leeromgeving, in ieder geval vanaf 14 december 2017 (ogenblik waarop de inloggegevens gereset zijn) toegang tot het leerplatform en kon hij nog lessen bijwonen. De Raad merkt hierbij ook nog op dat verzoeker het

opleidingsonderdeel reeds tweemaal volgde en dus een zekere vertrouwdheid had opgebouwd met de pedagogische aanpak en wijze van ondervragen. De Raad betreurt het feit dat de beslissing inzake toelating tot inschrijving lang op zich heeft laten wachten. Tegelijk moet de Raad echter vaststellen dat dit verzoeker niet belette nog een belangrijk deel van de lessen te volgen, maar dat hij ervoor opteerde geen lessen bij te wonen.

Tegen die achtergrond kan volgens de Raad de evaluatie, zoals bevestigd door de interne beroepsinstantie, standhouden.

Voor het opleidingsonderdeel “Juridisch debat en actua/3” behaalde verzoeker 9 op 20. De betwisting betreft in het bijzonder het luik “Vaardigheidstoets simulatie permanent (permanente evaluatie)”. Deze bepaalt 20% van de score, toegekend op ‘argumentatie en debat’.

Uit het verslag van het debat blijken opmerkingen betreffende de vaardigheden van verzoeker. Zij slaan op de wijze waarop hij argumenteert, de wijze waarop hij spreekt, het ontbreken van diepgang en het bronnengebruik.

De Raad toetst deze evaluatie binnen de beperkte beoordelingsbevoegdheid waarover hij beschikt. Het komt de Raad immers niet toe de plaats in te nemen van de binnen de instelling van hoger onderwijs bevoegde evaluatie-instantie en een uitspraak te doen over de merites van de student. De Raad kan slechts nagaan of de evaluatiebeslissing de grenzen van het regelgevend kader waarbinnen zij tot stand moet komen, heeft gerespecteerd en kennelijk de grenzen van de redelijkheid niet te buiten gaat.

Nu verzoeker, die aanvoert zich bijzonder te hebben ingezet voor het rapport dat hij diende te schrijven, voor het rapport een goede score verkrijgt (4/6) terwijl hij voor ‘argumentatie en debat’ merkelijk minder scoort, komt voor verzoeker de redelijkheid van de score voor het mondelinge luik in het gedrang.

Verzoeker geeft aan dat een absolute doorweging wordt gegeven aan het mondeling debat/betoog. Dit komt volgens hem niet met een normaal verwachtingspatroon overeen. Bovendien kan er volgens verzoeker worden verwacht dat de goede score voor de verhandeling zich zal afspiegelen op het debat. Het mondelinge deel sluit immers aan bij de verhandeling. Ook kan volgens verzoeker uit de bestreden beslissing niet worden afgeleid of zijn schriftelijke

voorbereiding bij de behandeling van zijn argumenten in het verzoekschrift houdende intern beroep is betrokken.

De Raad neemt kennis van de feedback op het debat in tweede zittijd, die in de beslissing van het intern beroepsorgaan is geïntegreerd. Deze feedback belet niet dat verzoeker een goede verhandeling kan hebben gemaakt. De opmerkingen die de score voor argumentatie en debat onderbouwen in de bestreden beslissing verklaren volgens de Raad, die hierbij oog heeft voor de begrenzing van zijn bevoegdheid inzake evaluatiebeslissingen van door een student bereikte competenties, voldoende de score en duiden waarom de verwachte goede score van de verhandeling niet heeft doorgewerkt in de mondelinge proef. De toelichting geeft verzoeker inzicht in de elementen die ervoor zorgden dat de score niet overeenkwam met het verwachtingspatroon dat hij op basis van zijn werkstuk had.

Tevens slaat de Raad acht op het gewicht dat in de eindscoreberekening is gegeven aan de score van 1,5 op 4 die verzoeker heeft gekregen voor het luik ‘argumentatie en debat’. In zoverre bij het debat een ‘absolute’ doorweging is gegeven aan het mondeling betoog – waarna de score volgens de weging voorzien in de ECTS-fiche in de eindscore is opgenomen – lijkt de beslissing volgens de Raad onredelijk noch onrechtmatig. De Raad merkt op dat de argumentatie betreffende de rol van de schriftelijke voorbereiding bij de totstandkoming van de score voor ‘debat/argumentatie’ niet eerder in de procedure is opgeworpen en niet voor het eerst op ontvankelijke wijze voor de Raad kan worden ontwikkeld. Tevens acht de Raad het *in casu* ten overvloede ook niet noodzakelijk bij de beoordeling van het debat de schriftelijke voorbereiding van verzoeker te betrekken, nu het luik ‘debat/argumentatie’ precies op mondelinge communicatievaardigheden is gericht. De Raad wijst in deze context ook op het in het dossier opgenomen uittreksel uit de cursus van het vak “Juridisch debat en actua/3” (stuk 21 van verwerende partij). Hierin staan de punten aangehaald die bij het kritisch observeren van een debat – een opdracht voor de studenten bij een voorbeelddebat – in ogenschouw moeten worden genomen. Elementen uit de lijst met observatiepunten zijn duidelijk te koppelen aan de feedback op het debat van verzoeker. Deze kan volgens de Raad niet voorhouden te zijn geconfronteerd met onbekende verwachtingen of niet te hebben kunnen inzien dat de beoordeling van de mondelinge proef los staat van en andere elementen betreft dan de beoordeling van het schriftelijk werkstuk. Rekening houdend met de omschrijving van het opleidingsonderdeel en de leerinhoud, alsmede met de OLR-leerdoelen uit de ECTS-fiche kan

de Raad niet beslissen dat de beoordeling van verzoeker met betrekking tot ‘debat/argumentatie’ niet kan standhouden.

De Raad merkt op dat bij de beoordeling van de mondelinge vaardigheden en debatvaardigheden van verzoeker positieve commentaar niet belet dat verzoeker door de evaluator bij een globale, holistische benadering van de beoordeling omwille van de negatieve commentaren een tekort-score (1,5 op 4) op het onderdeel ‘debat/argumentatie’ krijgt. De aanwezigheid van door verzoeker als “goed” aangemerkt evaluatiepunten, maakt de betwiste score *in casu* niet onredelijk en evenmin onrechtvaardig. Hierbij herinnert de Raad andermaal aan de begrenzing van zijn bevoegdheid, rekening houdend met de rol van de bevoegde evaluator in de schoot van de verwerende partij. De Raad merkt hierbij ook op dat de door verzoeker gegeven kwalificatie “goed” en “negatief” niet los mag worden gezien van de genuanceerde verwoording van de opmerkingen in de feedback op het debat in de tweede zittijd.

Bij het formuleren van de elementen die tot de betwiste score voor het mondelinge luik hebben geleid, voert verzoeker ook aan dat het niet duidelijk is of de handgeschreven nota’s waarnaar verwezen wordt wel de tweede examenkans betreffen.

De Raad heeft, nu verzoeker geen overtuigende elementen aanbrengt ter zake, geen reden om aan te nemen dat de nota’s van de lector, die zijn verwerkt in de voor de Raad bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie, niet de tweede examenzittijd zouden betreffen. De Raad stipt hierbij aan dat, hoewel de ECTS-fiche vermeldt dat ‘argumentatie/debat’ in beginsel niet herneembaar is in de tweede examenzittijd, aan verzoeker - op diens vraag - de mogelijkheid is geboden om het luik te hernemen (en hiertoe met een medestudent te debatteren).

Verzoeker leidt uit de in de beslissing van de interne beroepsinstantie vermelde elementen uit de feedback bij de eerste examenkans af dat enkel “taalbeheersing” over de twee zittijden heen als negatief element is aangemerkt. Evenwel voert verzoeker aan dat hem na de eerste examenkans hieromtrent geen negatieve feedback is gegeven.

Verzoeker schrijft hieromtrent het volgende: “*Tijdens het feedbackmoment na EK1 is er op geen enkel ogenblik verwezen naar de algemene kennis door de student van de Nederlandse*

taal, noch is er aanbevolen of geadviseerd om tijdens het zomerreces daaraan bijzondere aandacht te geven. Op dat punt kreeg de student geen negatieve feedback.

Alhoewel voor de student geen moeite te veel is om te bewijzen dat hij wèl voldoet aan de eindcompetenties – zo heeft hij in het verleden zichzelf bijgeschoold in de kennis van de Franse taal, informatica... - is het op zich al niet redelijk om, gelet op de voortgang in de studie en op de valreep van het einddiploma, de student in de gegeven omstandigheden uiteindelijk en achteraf hoofdzakelijk af te rekenen op zijn (mondelinge) ‘taalbeheersing van het Nederlands’.”

Het loutere feit dat na de eerste zittijd andere opmerkingen tot een bepaalde score leiden dan na de tweede zittijd, maakt de score die verzoeker verwerft in de tweede zittijd vanzelfsprekend niet om die reden onredelijk. Het is ook niet *ipso facto* onredelijk dat bij beide beoordelingen ‘taalbeheersing’ als een negatieve kritiek wordt aangemerkt. De voor het debatteren vereiste taalvaardigheid laat zich niet noodzakelijk tussen twee zittijden voldoende bijsturen, zelfs zo voor de verzoeker hiervoor geen moeite te veel zou zijn... hetgeen de Raad waardeert.

Indien verzoeker met betrekking tot de taalbeheersing geen opmerkingen zou hebben gekregen na de eerste zittijd, betreurt de Raad dit. Het gebrek aan feedback zou echter *in casu* niet tot gevolg hebben dat de evaluatie in de tweede zittijd, en meer in het bijzonder het bij de beoordeling betrekken van de zwakke taalbeheersing van verzoeker, niet valide zou zijn. Het gebrek aan feedback zou niet dermate apert zijn dat de Raad er in redelijkheid moet van uitgaan dat, mits verzoeker op de gebrekkige taalbeheersing zou zijn gewezen, hij in de tweede examenzittijd een voldoende taalbeheersing zou hebben kunnen aan de dag leggen bij de debatoefening om aan te tonen dat hij de eindcompetenties (in de ECTS-fiche neergelegd en noodzakelijk om goed te scoren overeenkomstig de criteria uit de cursus voor de observatie van een voorbeelddebat – zie stuk 21 van verwerende partij) in voldoende mate zou beheersen. Uit de beoordeling van de tweede zittijd blijkt een zeer zwakke taalbeheersing, waarvan in redelijkheid niet kan worden aangenomen dat deze met de juiste feedback en niettegenstaande de bereidheid van verzoeker tot inspanningen zou zijn weggewerkt. Hierbij wenst de Raad ook nog aan te stippen dat de feedback op het mondelinge luik (debat/argumentatie) in de tweede zittijd in zijn negatieve aspecten niet tot taalbeheersing beperkt is gebleven. Bij de beoordeling is bijvoorbeeld ook de inhoudelijke zwakte van het debat in overweging genomen. Dit neemt niet weg dat hieraan een belangrijke betekenis bij de quotering kan zijn gegeven, hetgeen in overeenstemming is met de finaliteit van het debat en zijn functie bij de

competentieverwerving en meting van de competenties, wat verzoeker op basis van de informatie waarover hij in het kader van het opleidingsonderdeel beschikte in redelijkheid niet zou hebben mogen verrassen. Verzoeker kan niet verbaasd zijn door het feit dat taalvaardigheid *in casu* een (belangrijk) evaluatiecriterium vormde.

A fortiori geeft de Raad aan niet overtuigd te zijn van het beweerde gebrek aan feedback, nu verzoeker de opmerking van verwerende partij dat verzoeker na de eerste zittijd uitvoerig mondelinge feedback is verleend waarin ook op vragen van verzoeker betreffende het mondelinge luik is ingegaan, niet op overtuigende wijze weerlegt. In de wederantwoordnota geeft verzoeker aan dat het feedbackmoment *nagenoeg* uitsluitend over het rapport handelde (eigen cursivering). In deze context wijst de Raad ten overvloede ook op de in stuk 21 van verwerende partij opgenomen feedback op het debat/argumentatie van de student-verzoeker in eerste zittijd.

De Raad overweegt om voorgaande redenen dat de evaluatie niet onrechtmatig of onredelijk wordt in het licht van de door verzoeker aangevoerde gebrekkige feedback. Waar verzoeker gewag maakt van in de voorbije jaren niet gegeven feedback, in zoverre niet op noodzaak aan bijsturing zou zijn gewezen, oordeelt de Raad dat verzoeker zijn bewering niet uitwerkt om deze aldus voor de Raad aannemelijk te maken en evenmin duidt hoe de verwerende partij aangewreven tekortkoming de voor de Raad betwiste evaluatie in het gedrang zou brengen.

Rekening houdende met alle voorgaande opmerkingen en overwegingen, acht de Raad het verzoek niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.622 van 19 december 2018 in de zaak 2018/539

In zake: Charlotte VANHOLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 21 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de architectuur’.

Voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt op dat verzoekster volgende scores behaalde: 10/20 voor proces, 8/20 voor project en 11/20 voor presentatie. Na weging (20% proces, 60% project en 20% presentatie) wordt dit een totaalcijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel.

Vervolgens stelt de interne beroepsinstantie dat het aanvoeren van een gebrekkige begeleiding om opmerkingen tijdens de jury te verklaren incorrect is. Volgens haar komt dergelijke redenering erop neer dat tijdens een jury niet het project wordt beoordeeld, maar de begeleiding. De interne beroepsinstantie acht het niet waarschijnlijk dat de begeleiding onvoldoende of onbestaand is. Dit werd bovendien niet eerder gemeld. Ze benadrukt dat in de tweede zittijd normaal geen extra begeleiding wordt voorzien, wat ruim werd gecommuniceerd. De interne beroepsinstantie wijst er ook op dat het niet de taak van de begeleider is alle problemen die zich aandienen op te lossen.

De interne beroepsinstantie stipt verder aan dat het juryblad tijdens de feedback ter beschikking is. De verdeling van de onderdelen proces, project en presentatie ligt vast in de studiefiche en de deelresultaten worden tijdens de feedback meegeleid. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat de samenstelling van de jury niet op voorhand vastligt. Een project wordt niet op maat van een vooraf gekende jury ontworpen. Ze merkt ook op dat de beoordeling door een jury zich niet beperkt tot vragen en opmerkingen die tijdens de jury worden gemaakt. Volgens haar volstaat het in vraag stellen of deze al of niet terecht zijn niet om de evaluatie te betwisten.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 5 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroept zich in een enig middel op de schending van de motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat zij mag verwachten een antwoord te krijgen op de grieven en vragen die ze voorlegt. Volgens haar wordt er echter op verschillende grieven niet geantwoord en zijn er elementen die niet overeenstemmen met de realiteit.

Zo heeft verzoekster in haar intern beroepsschrift duidelijk aangegeven dat zij bepaalde leden wenste te weren uit de debatten van de interne beroepsinstantie opdat zij een eerlijke, objectieve beoordeling zou krijgen. Verzoekster stelt vast dat in de bestreden beslissing op geen enkele wijze ter kennis wordt gegeven wie er effectief in de interne beroepsinstantie heeft gezeteld. Zo werd de interne beroepsbeslissing alleen door de voorzitter ondertekend. Wanneer de samenstelling van de interne beroepsinstantie wordt bekijken, blijkt volgens verzoekster dat er weldegelijk leden hebben gezeteld van wie verzoekster had verzocht dat ze werden geweerd.

Daarnaast heeft verzoekster in haar intern beroepsschrift op omstandige wijze haar bezwaren met betrekking tot haar cijfer weergegeven. Verzoekster merkt op dat de interne beroepsbeslissing een uiterst summiere motivering bevat die niet ingaat op de concrete bezwaren. Ze heeft vooreerst aangehaald dat er geen correcte beoordeling conform de ECTS-fiche is gebeurd. Hierbij merkt ze ook op dat ze nog steeds geen kopie van haar juryverslag heeft mogen inkijken/ontvangen. Verder gaat verzoekster in haar intern beroep ook zeer concreet in op de mank gelopen begeleiding. Volgens haar laat de interne beroepsinstantie na

om het dossier zorgvuldig te onderzoeken en geeft men geen adequate motivering. Ten slotte vindt verzoekster dat er een volslagen gebrek aan objectiviteit en duidelijk kader heerst. Dit argument blijkt eveneens volstrekt onbesproken. Volgens verzoekster doet men zelfs geen poging om te verduidelijken wat dan de concrete basis is voor de (deel)resultaten of waaruit de correcte begeleiding dan wel zou moeten blijken. Enig bewijs van welke feedback dan ook ontbreekt.

In haar *antwoordnota* verwijst verwerende partij vooreerst naar het verslag van de interne beroepsinstantie. Ze benadrukt dat de grieven volledig werden overgenomen. Deze grieven werden samen met de reactie van [J.M.] ter kennis van de leden gebracht. Verwerende partij merkt op dat het verslag beschikbaar is, maar dat het niet werd geraadpleegd. De voorzitter heeft evenmin een vraag tot inlichtingen ontvangen. Verwerende partij stipt aan dat uit het verslag blijkt dat de gevraagde te weren personen ([J.M.], [J.T.], [K.H.] en [E.W.]) niet aan de besluitvorming hebben deelgenomen. De interne beroepsinstantie heeft daarnaast geoordeeld dat er geen elementen waren om [H.B.] te weren.

Verder voegt verwerende partij het juryblad toe als stuk. Ze merkt op dat de beoordeling van project en presentatie van de bachelorproef verloopt via een beoordelingsmatrix conform de evaluatiecriteria, zoals vermeld in de ECTS-fiche. Verwerende partij verwijst vervolgens naar de reactie van de betrokken begeleider, [J.M.], op het intern beroep van verzoekster. Dit werd in het verslag van de interne beroepsinstantie opgenomen, maar dat werd niet geraadpleegd door verzoekster. Deze opmerkingen zijn nu nog steeds van toepassing.

In zijn reactie verduidelijkt [J.M.] dat hij in het academiejaar 2014-2015 ook al de begeleider van verzoekster was. Verzoekster behaalde toen een onvoldoende voor proces, een onvoldoende voor project van de jury en een voldoende voor de presentatie. Hij wijst erop dat de begeleider geen deel uitmaakt van de jury.

Wat deze bachelorproef betreft, verduidelijkt de begeleider dat in een eerste fase een aantal canonieke gebouwen worden geanalyseerd. Dit gebeurt in groepjes van drie studenten. De studenten ontwerpen in groep een basisform voor de opgegeven plek. Dit werk wordt aan de volledige ateliergroep gepresenteerd en in groep bediscussieerd. Na een tweetal maanden gaan de studenten verder met dit verzamelde basismateriaal in een individueel ontwerp. Deze ontwerpen worden echter nog steeds in groep besproken. De begeleider merkt op dat er in de

groep waartoe verzoekster behoorde grote verschillen waren in de door de studenten aangereikte ambities en gerealiseerde ontwerpen. Hij benadrukt dat de bachelorproef de eindopdracht vormt van een traject dat, na een initiatiesemester, vier studiedomeinen doorloopt. De student moet in de eindopdracht bewijzen dat hij/zij de verschillende domeinaspecten op een diepgaande, essentiële en evenwaardige manier kan integreren. Volgens de begeleider ontbreekt deze overkoepelende attitude bij verzoekster. Haar eindproject getuigde, zowel in de eerste als in de tweede zittijd, niet van een overkoepelende, consistente, inclusieve visie.

Verder merkt de begeleider op dat er nooit gezegd is dat de quotering door dezelfde juryleden zou gebeuren. Bovendien verloopt elke jury anders: de juryleden zijn verschillend, de documenten zijn verschillend, de presentatie door de student is verschillend, het gesprek gaat dezelfde of een andere richting uit, enz. Door de timing van twintig minuten per student kunnen natuurlijk ook niet alle aspecten, details, onvolkomenheden aan bod komen. Daarnaast is ook gecommuniceerd geweest dat het punt voor proces van de bachelorproef uit de eerste zittijd wordt overgenomen. Hij merkt op dat de bachelorproef een maturiteitstest is voor de aspirant ontwerpers. De docent duwt de studenten absoluut niet in een bepaalde richting, integendeel. De begeleider verwijst hiervoor naar de algemene tekst over studiowerking/begeleiding.

De begeleider stelt daarna dat de jury voor de tweede zittijd onbevoordeeld aan de slag is gegaan. De juryleden hebben noch het ontwerp van de eerste zittijd, noch het juryverslag van de eerste zittijd, noch de quoteringen van de eerste zittijd op voorhand bekijken. In de jury van de tweede zittijd is op een onbevangen manier het project bekijken alsof het de eerste keer werd gepresenteerd. De drie volwaardige juryleden hebben het project als onvoldoende gequoteerd. De begeleider geeft ter illustratie mee dat in de eerste zittijd zes van de twintig studenten een onvoldoende hadden voor hun bachelorproef. In de tweede zittijd heeft één student zich niet aangeboden, twee studenten – waaronder verzoekster – slaagden opnieuw niet. De overige drie studenten slaagden wel, hoewel één daarvan een onvoldoende voor proces had.

Vervolgens stipt de begeleider aan dat de commentaar die verzoekster bij de feedback van zowel de eerste als de tweede zittijd heeft gekregen telkens en hoofdzakelijk ging over haar gebrek aan inzicht in het integrerende karakter van het ontwerp voor de bachelorproef. Volgens hem is er helemaal geen bewijs geleverd van een gebrekkige begeleiding. Aangezien de begeleiding in groep gebeurde, vindt de begeleider het merkwaardig dat nu wordt beweerd dat er geen begeleiding was. De tweede zittijd is voor alle studenten zonder begeleiding. De

begeleider benadrukt dat hij verzoekster wel degelijk concrete feedback heeft gegeven. Hij heeft haar ook aangemoedigd om de sterke elementen uit haar ontwerp verder te exploreren. De begeleider wijst erop dat hij het proces van verzoekster als matig, als juist voldoende heeft beoordeeld. Zij heeft dit echter niet genoeg kunnen uitwerken/versterken naar de jury toe.

De begeleider merkt ten slotte op dat de jury de afgesproken criteria heeft gehanteerd. De ECTS-fiche vermeldt bovendien wel degelijk de verdeling tussen proces (20%), project (=jury: 60%) en presentatie (20%). Volgens de begeleider staan deze rubrieken bij het studiemateriaal op Blackboard nog eens afzonderlijk opgeliist en wordt deze verdeling duidelijk opgegeven.

Verwerende partij is dan ook van oordeel dat verzoekster ten onrechte de samenstelling van haar resultaat betwist.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat de heer [C.M.] aan de besluitvorming heeft deelgenomen. De heer [C.M.] was naast [K.H.] en [W.P.] een jurylid bij de tweede examenkans van verzoekster. De onpartijdigheid van de interne beroepsinstantie is bijgevolg niet gewaarborgd.

Verder stelt verzoekster dat er geen echte feedback wordt gegeven. Volgens haar volgen de studenten ook een bepaalde richting, die wordt opgelegd door de begeleider. Ze merkt op dat de begeleidingen of de kwaliteit hiervan nooit door een derde worden beoordeeld. Waar wordt aangehaald dat verzoekster ‘de overkoepelende attitude’ zou ontbreken (wat zij ontkent), stelt verzoekster dat het aan de begeleider was om dit tijdens het begeleidingsproces op te merken. Volgens haar is zij ook niet de enige die heeft vastgesteld dat de onvoldoende cijfers te danken zijn aan de heer [J.M.] en aan zijn onvermogen om te begeleiden. Verzoekster kreeg dit bevestigd door de ombudsvrouw.

Verzoekster merkt ten slotte op dat vooral de heer [K.H.] het woord voerde. De andere twee juryleden gingen gewoon mee in zijn verhaal. Volgens haar kan er dan ook niet worden gesproken van drie volwaardige juryleden. Bovendien heeft haar begeleider, de heer [J.M.], zelf gesteld dat het haar zou lukken om te slagen als ze het herexamen van de bachelorproef zou doen.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekster in haar intern beroepsschrift haar bekommernis met betrekking tot de samenstelling van de interne beroepsinstantie aanvoert. Ze maakt voorbehoud ten aanzien van de heer [J.M.], die ook haar begeleider voor de bachelorproef is, de heer [H.B.], de heer [E.W.], de heer [J.T.] en de heer [K.H.]. Zonder zich uit te spreken over de geldige samenstelling van het interne beroepsorgaan, moet de Raad vaststellen niet uit de beslissing op intern beroep te kunnen afleiden wat de betrokkenheid is van de door verzoekende partij aangehaalde leden bij de totstandkoming van de interne beroepsbeslissing. De interne beroepsinstantie onthoudt zich ervan in de interne beroepsbeslissing de houding te verduidelijken die zij heeft aangenomen ten aanzien van de bezwaren die verzoekende partij in haar intern beroepsschrift heeft geuit.

In haar antwoordnota geeft verwerende partij wel toelichting bij de samenstelling van de interne beroepsinstantie. Uit het dossier blijkt dat de interne beroepsinstantie als volgt was samengesteld:

- Leden examencommissie: [H.B.], [C.M.] en [J.V.R.]
- Lid examencommissie met raadgevende stem, ombuds: [E.D.V.]
- Secretaris examencommissie: [K.V.D.V.]
- Voorzitter examencommissie: [R.P.]

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie ten aanzien van de heer [H.B.] aangeeft geen reden te zien om hem te weren. Het gaat om een praktijkdocent van wie verzoekster van mening is dat hij het gedrag van haar begeleider, de heer [J.M.] toedekt. Uit het dossier blijken geen elementen om aan de onpartijdigheid van de heer [H.B.] te twijfelen, zodat het de Raad niet onzorgvuldig overkomt dat hij deel uitmaakt van de interne beroepsinstantie. Daarnaast blijkt uit het verslag van de interne beroepsinstantie dat de heer [J.M.], zijnde de begeleider van verzoekster, en de heer [J.T] de vergadering voorafgaand aan de bespreking van het dossier van verzoekster hebben verlaten om een vermoeden van partijdigheid te vermijden.

In haar wederantwoordnota merkt verzoekster op dat de heer [C.M.], die jurylid was bij de beoordeling van haar bachelorproef, betrokken was bij de besluitvorming van de interne beroepsinstantie. Volgens haar is dit een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel. Uit het verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie blijkt zijn deelname aan de beraadslaging, doch de interne beroepsbeslissing bevat geen informatie, c.q. toelichting bij de

keuze om juryleden die betrokken zijn bij de initiële beslissing (tweedekansexamenperiode) te betrekken bij de behandeling op intern beroep, niettegenstaande verzoekende partij de betrokkenheid van een ander jurylid, de heer [K.H.], die niet op de aanwezigheidslijst vermeld staat, aanhaalt in het intern beroepsschrift.

Reeds vanuit dit oogpunt moet de Raad vaststellen dat verwerende partij – nog daargelaten of de samenstelling van het intern beroepsorgaan geldig is – zich in de interne beroepsbeslissing heeft onthouden van een voldoende gemotiveerd antwoord op het ter zake door verzoekende partij ontwikkelde middel in het verzoekschrift op intern beroep.

Reeds vanuit dit oogpunt kan, naar het oordeel van de Raad, de beslissing van de interne beroepsinstantie niet behouden blijven.

Niettemin wil de Raad een aantal andere opmerkelijke elementen uit de interne beroepsbeslissing aanstippen.

In het intern beroepsschrift leest de Raad opmerkingen van verzoekende partij met betrekking tot de begeleiding die zij heeft gekregen in het kader van het opleidingsonderdeel “Bachelorproef”. De opmerkingen betreffen bijvoorbeeld de begeleider van de “Bachelorproef” van verzoekende partij – de heer [J.M.] – en de gegeven feedback. Waar verzoekende partij de beweerdelijk gebrekkige begeleiding door haar begeleider een belangrijke rol toeschrijft bij het niet-slagen voor “Bachelorproef” herinnert de Raad aan zijn terughoudendheid ten aanzien van de invloed van een gebrekkige begeleiding op de onregelmatigheid/kennelijke onredelijkheid van de aangevochten evaluatiebeslissing. Zonder zich *in casu* ook over het al dan niet gebrekkig karakter van de begeleiding te willen uitsluiten, moet de Raad wel vaststellen dat de aangevochten beslissing zich ertoe beperkt te overwegen dat het niet waarschijnlijk is dat de begeleiding onvoldoende of onbestaand is, dat dit niet eerder werd gemeld en dat in de tweede zittijd normaal geen extra begeleiding voorzien is, wat ook ruim is gecommuniceerd. Dit laatste concretiseert de interne beroepsinstantie niet. Daarnaast vult de interne beroepsinstantie aan dat het niet de taak van de begeleider is alle problemen die zich aandienen op te lossen. Het komt de Raad voor dat voormelde elementen *prima facie* niet als een formeel en materieel afdoende motivering lijken te kunnen worden gekwalificeerd in het licht van de opmerkingen van verzoekende partij.

In deze context merkt verzoekende partij in het intern beroepsschrift ook op dat na afloop van de eerste zittijd werd aangekondigd dat tijdens de tweede zittijd dezelfde opdracht werd behouden, met quotering door dezelfde juryleden, wat achteraf niet zo bleek te zijn. De Raad merkt op dat de interne beroepsinstantie zich op dit punt beperkt tot de overweging dat de samenstelling van de jury niet op voorhand vastligt en dat een project niet wordt ontworpen op maat van een vooraf gekende jury. Het komt de Raad *prima facie* niet voor dat op deze wijze het aangehaalde argument uit het intern beroepsschrift op afdoende gemotiveerde wijze is weerlegd.

De Raad stelt verder vast dat verzoekende partij in het intern beroepsschrift ook aanvoert dat de beoordeling volstrekt arbitrair is. Zij geeft aan op basis van de motivering van haar score op geen enkele wijze te begrijpen welke motieven aan de basis van de bestreden beslissing liggen. Desondanks beperkt de interne beroepsinstantie – die nochtans beschikt over een toetskader in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel “Bachelorproef” – zich ertoe te overwegen dat de aangebrachte elementen in de motivatie van het beroep niet in staat zijn de eindbeoordeling (8/20) te wijzigen. Voor de Raad lijkt het *prima facie* vanuit het oogpunt van de motiveringsverplichting, die verzoekende partij inzicht moet verschaffen in de elementen die de interne beroepsbeslissing dragen, hoogst onduidelijk of de interne beroepsinstantie hiermee voldoende antwoordt op de vraag om toelichting bij de evaluatie van het opleidingsonderdeel “Bachelorproef”. De beschikbaarheid van deelscores en de weging ervan voor proces, project en presentatie (beweerdelijk overeenkomstig de ECTS-fiche), die worden meegedeeld tijdens de feedback, alsook de beschikbaarheid van het juryblad, lijken verzoekende partij weinig inzicht te verschaffen in de redenen waarom de interne beroepsinstantie, tegen de achtergrond van het bezwaarschrift op intern beroep, de score (8/20) heeft bevestigd. Verzoekende partij geeft aan ervoor begrip te kunnen hebben dat architecturale prestaties uit hun aard moeilijker te objectiveren en te evalueren zijn dan andere prestaties. Volgens de Raad rijst op het eerste gezicht de vraag of, zelfs hiermee rekening gehouden, de motivering waarvan de interne beroepsbeslissing blijk geeft niet al te summier en nietszeggend voorkomt. De motivering is van dien aard dat het de Raad onmogelijk toeschijnt de regelmatigheid/redelijkheid van de bij de Raad aangevochten beslissing te kunnen beoordelen. Dit doet, zo overweegt de Raad ten overvloede, geen afbreuk aan de beperkte beoordelingsbevoegdheid waarover de Raad beschikt en die de Raad niet toelaat in de plaats te treden van de in de schoot van verwerende partij aangewezen beoordelingsinstantie. Hoewel het de Raad niet toekomt zich uit te spreken over de verdiensten van de student, oordeelt hij over de regelmatige totstandkoming van de

beoordelingsbeslissing en gaat hij na of niet kennelijk de grenzen van de redelijkheid zijn overschreden bij het beoordelen van de vraag of de student de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel in voldoende mate heeft bereikt. Het is vanzelfsprekend dat de motivering van de aangevochten evaluatiebeslissing hierbij relevant is.

De Raad merkt op dat in het verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie de opmerkingen van verzoekende partij, zoals zij deze heeft geformuleerd in haar intern beroepsschrift, zijn aangevuld met opmerkingen van haar begeleider (zie stuk 7 van verwerende partij). De beschikbaarheid van dit verslag – waarvan geen melding wordt gemaakt in de interne beroepsbeslissing waarin slechts wordt vermeld dat verzoekende partij voor bijkomende informatie over de beslissing met de voorzitter van de examencommissie contact kan opnemen – zonder dat het samen met de interne beroepsbeslissing is meegedeeld aan verzoekende partij, laat *in casu* niet toe te beslissen dat de overwegingen die zijn ontwikkeld in voormeld verslag deel uitmaken van de voor de Raad aangevochten beslissing. De Raad merkt ten overvloede op in de interne beroepsbeslissing evenmin een verwijzing aan te treffen naar het verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie. Deze opmerkingen kunnen een aspect van motivering van de beslissing in zich dragen. De Raad treft evenwel geen indicatie in het dossier aan dat dit verslag ook aan verzoekende partij is overgemaakt. De beslissing die het voorwerp uitmaakt van het beroep voor de Raad en waarvan verzoekende partij, voorafgaande aan het beroep voor de Raad kennis heeft gekregen, is, in zoverre de Raad op basis van het dossier kan vaststellen, stuk 8 van de verwerende partij. Waar stuk 8 van verwerende partij verwijst naar het “juryblad”, moet de Raad ten overvloede ook vaststellen dat op basis van de erin opgenomen opmerkingen, samengelezen met de kruisjes die de mate aangeven waarin de op het blad vermelde competenties zijn verworven, *prima facie* geen sprake is van een motivering die de student toelaat vast te stellen of terecht werd besloten dat de eindcompetenties in onvoldoende mate zijn bereikt.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 7 januari 2019 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 19 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.618 van 18 december 2018 in de zaak 2018/546

In zake: Jordan CLAESEN
                          Woonplaats kiezend te 2310 RijkEVORSel
                          Stevennekens 214

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                          Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
                          Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 3 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 21 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de conservatie-reservatie’.

Verzoekster betwist de examenbeslissingen voor de opleidingsonderdelen “Object en Context”, “Implementatie IA” en “Implementatie IB”.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 3 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De voorzitter van de examencommissie heeft de ontvankelijkheid van het verzoek tot heroverweging onderzocht en kwam tot de conclusie dat het niet ontvankelijk is. Teneinde de ontvankelijkheid van een verzoek tot heroverweging te toetsen, worden volgende criteria onderzocht:

1. Tijdige indiening van het verzoek
2. Schriftelijke indiening van het verzoekschrift (eventueel per e-mail)
3. Indiening van het verzoek bij de juiste instanties

De voorzitter kwam tot de volgende conclusie:

1. Het verzoekschrift is tijdig ingediend (poststempel 19/09/2018 – deadline 21/09/2018)
2. Het verzoekschrift is schriftelijk ingediend (per aangetekend schrijven)
3. Het verzoekschrift is niet bij de juiste instanties ingediend. Het is gericht aan de rector, de faculteitsdirecteur en de ombuds, terwijl het onderwijs- en examenreglement in artikel 21.4 vermeldt dat het verzoekschrift moet worden gericht aan de voorzitter van de examencommissie (dr. [K.D.V.]). De facultaire richtlijnen vermelden daarenboven dat de studietrajectbegeleider (mevr. [S.D.C.] bij voorkeur mee wordt opgenomen in cc van dit schrijven.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek door de voorzitter van de examencommissie wordt het verzoekschrift niet ontvankelijk verklaard.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij schrijven van 3 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Voorafgaand aan de beoordeling

Bij de voorbereiding van dit dossier kan de Raad niet anders dan vaststellen dat niet alle voor de beoordeling noodzakelijke stukken beschikbaar werden gesteld door verwerende partij in

het administratief dossier. De Raad wijst verwerende partij in dit verband op de actuele bepaling van artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs:

“*Art. II.298.*

§1. Het administratief dossier dat door het bestuur uiterlijk samen met de antwoordnota aan de Raad en aan de verzoekende partij wordt bezorgd, bevat ten minste de volgende stukken:

1° een afschrift van de bestreden studievoortgangsbeslissing;

2° in voorkomend geval de examenkopij(en) van of het stagerapport van de verzoeker, of het verslag van het bekwaamheidsonderzoek met het oog op de verwerving van een bewijs van bekwaamheid;

3° het dossier dat samengesteld is naar aanleiding van het intern beroep, vermeld in artikel II.283, eerste lid, met inbegrip van het verzoekschrift op intern beroep;

4° de door het bestuur vastgelegde reglementaire bepalingen die op de bestreden beslissing van toepassing waren, waaronder in elk geval het onderwijs- en examenreglement en in voorkomend geval andere teksten met reglementaire strekking zoals de ECTS-fiche, het stagereglement, de studiegids en het vademeicum.

De stukken worden door het bestuur gebundeld en op een inventaris ingeschreven.”

Het door verwerende partij neergelegd administratief dossier bevat geen afschrift van het document waarmee de bestreden studievoortgangsbeslissingen aan verzoekende partij ter kennis zijn gebracht.

Vermits dit stuk de Raad noodzakelijk lijkt voor de behandeling van het dossier, lijkt het hem aangewezen de debatten te heropenen. Hij vraagt aan verwerende partij om het document houdende de bekendmaking van de initiële examenbeslissingen tesamen met een aangepaste inventaris zo spoedig mogelijk en ten laatste op 28 december 2018 aan de Raad en aan de verzoekende partij over te maken. Hierna worden de debatten onmiddellijk gesloten.

BESLISSING

Verwerende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 28 december 2018 om de gevraagde documenten en een aangepaste inventaris in te dienen, waarna de debatten worden gesloten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.682 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/546

In zake: Jordan CLAESEN
                          Woonplaats kiezend te 2310 RijkEVORSel
                          Stevennekens 214

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
                          Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
                          Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 3 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 21 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groot heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de conservatie-reservatie’.

Verzoekster betwist de examenbeslissingen voor de opleidingsonderdelen “Object en Context”, “Implementatie IA” en “Implementatie IB”.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 3 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De voorzitter van de examencommissie heeft de ontvankelijkheid van het verzoek tot heroverweging onderzocht en kwam tot de conclusie dat het niet ontvankelijk is. Teneinde de ontvankelijkheid van een verzoek tot heroverweging te toetsen, worden volgende criteria onderzocht:

4. Tijdige indiening van het verzoek
5. Schriftelijke indiening van het verzoekschrift (eventueel per e-mail)
6. Indiening van het verzoek bij de juiste instanties

De voorzitter kwam tot de volgende conclusie:

4. Het verzoekschrift is tijdig ingediend (poststempel 19/09/2018 – deadline 21/09/2018)
5. Het verzoekschrift is schriftelijk ingediend (per aangetekend schrijven)
6. Het verzoekschrift is niet bij de juiste instanties ingediend. Het is gericht aan de rector, de faculteitsdirecteur en de ombuds, terwijl het onderwijs- en examenreglement in artikel 21.4 vermeldt dat het verzoekschrift moet worden gericht aan de voorzitter van de examencommissie (dr. [K.D.V.]). De facultaire richtlijnen vermelden daarenboven dat de studietrajectbegeleider (mevr. [S.D.C.] bij voorkeur mee wordt opgenomen in cc van dit schrijven.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek door de voorzitter van de examencommissie wordt het verzoekschrift niet ontvankelijk verklaard.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij schrijven van 3 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

In voorliggende zaak dient de Raad vooreerst te onderzoeken of de interne beroepsinstantie het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard. Dit wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

De Raad merkt daarbij op dat, nu de grond van het geschil – terecht of onterecht, dat komt hieronder aan bod – niet het voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing, staat het voorschrift van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs eraan in de weg dat de Raad zich over die grond zou uitspreken. De Raad zou dan immers onvermijdelijk in de plaats treden van de bevoegde instantie van verwerende partij, wat de voormelde bepaling precies verbiedt.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verwerende partij heeft bij beslissing van 3 oktober 2018 het intern beroep onontvankelijk verklaard. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 3 oktober 2018 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat de punten die zij heeft aangekaart bij de interne examenbetwisting nog steeds geldig zijn. Verder merkt ze op dat het erg onduidelijk was tot wie zij zich moest richten om deze resultaten te betwisten. Volgens haar informatie moet ze de ombudsdiens aanschrijven. Uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat dit niet correct was.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster uitsluitend verwijst naar de argumenten die zij bij haar intern beroep naar voor heeft gebracht. Volgens haar zijn deze echter niet langer relevant, nu enkel nog extern beroep openstond tegen de beslissing waarbij het intern beroep onontvankelijk werd verklaard. Verwerende partij merkt op dat verzoekster blijkbaar geen grieven wenst te vermelden in verband met deze beslissing.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs ruime autonomie verleent aan de onderwijsinstellingen om de vorm van het intern beroep vast te leggen. Daaruit volgt dat onderwijsinstellingen in hun onderwijs- en examenreglement ontvankelijkheidsvereisten – al dan niet met sancties – kunnen vastleggen. De Raad merkt evenwel op dat deze autonomie niet onbegrensd is en dat hij toezicht houdt op de redelijkheid van het onderwijs- en examenreglement en op de wijze van toepassing van ontvankelijkheidsvereisten in concrete zaken.

Artikel 21.4 OER 2017-2018 van verwerende partij bepaalt bij welke persoon een student intern beroep tegen een studievoortgangsbeslissing kan aantekenen. Met betrekking tot de concrete beroepsmodaliteiten bepaalt artikel 21.4.1 OER het volgende:

“Een intern beroep wordt door middel van een schriftelijk verzoek gericht aan de in artikels 5.3.8, 5.4.2, 9.3 en 19.8 vermelde bevoegde instantie of in artikels 6.2.11, 15.6.3 en 21.3.1 aangeduid persoon ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat op de dag na deze van de definitieve bekendmaking van de examen- of deliberatieresultaten of op de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student in het geval van een andere beslissing. [...]”.

In artikel 21.3.1 OER, dat van toepassing is bij examenbetwistingen, zoals *in casu*, leest de Raad het volgende:

“Een student die oordeelt dat een examenresultaat of een beslissing van de examencommissie is aangetast door een schending van het recht, stelt met eventuele hulp van de facultaire ombudspersoon een schriftelijk verzoek tot heroverweging van de beslissing in bij de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger volgens de procedure van het intern beroep beschreven in artikel 21.4.”.

Rekening houdend met het onderwijs- en examenreglement, dat verzoekster geacht wordt te volgen bij het instellen van een intern beroep en dat zij geacht wordt te kennen en dat bovendien voor haar raadpleegbaar is (onder meer op de website van verwerende partij), kan de Raad niet vaststellen dat verwerende partij onregelmatig heeft gehandeld door het intern beroep onontvankelijk te verklaren. Verzoekster heeft haar intern beroep immers verstuurd naar het decanaat van de faculteit ontwerp-wetenschappen en ze heeft haar intern beroepsschrift gericht aan de rector, de faculteitsdirecteur en de ombudsdiens. Artikel 21.3.1 en 21.4 OER schrijven evenwel voor dat het intern beroep moet worden ingediend bij de voorzitter van de examencommissie.

Nu de Raad moet vaststellen dat verwerende partij terecht heeft geoordeeld dat het intern beroep niet ontvankelijk is, kan de Raad de argumenten die de grond van de zaak (de betwisting betreffende de resultaten voor drie opleidingsonderdelen) betreffen, opgenomen in het verzoekschrift voor de Raad en reeds opgenomen in het intern beroepsschrift, niet bij zijn beslissing betrekken.

Verzoekster stipt nog aan dat het erg onduidelijk was tot wie zij zich moest richten om deze resultaten te betwisten en dat zij telkens kon terugvinden dat zij de ombudsdienst moest aanschrijven. De Raad is evenwel van oordeel dat het onderwijs- en examenreglement, wezen dat het wellicht met enige aandacht dient te worden gelezen om te weten tot wie het intern beroep moet worden gericht, voormeld argument van verzoekster tegenspreekt.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot

vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.595 van 13 december 2018 in de zaak 2018/547

In zake: Keanu VAN HEES
Woonplaats kiezend te 2600 Berchem
Uitbreidingsstraat 84 bus 3

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoeker een score van 6 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “IT@Work” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk en ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 21 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Stevie Van Houdnrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de toegepaste informatica”.

Voor het opleidingsonderdeel ‘IT@Work’ bekomt verzoeker een examencijfer van 6/20.

Verzoeker stelde op datum van 18 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 september 2018 werd het intern beroep ontvankelijk en ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de ombuds, na het gesprek met de student en het opleidingshoofd, een gesprek had met de lector. De ombuds mailde de student de schriftelijke neerslag van dit gesprek, waarin toelichting werd gegeven over de samenstelling van de toegekende score. De interne beroepsinstantie is van mening dat de suggestie van de ombuds om goed te overwegen vooraleer beroep aan te tekenen, tot de opdracht van de ombuds behoort. In zijn verzoekschrift tracht de student de bemerkingen die opgenomen zijn in het bericht van de ombuds, punt per punt te weerleggen. De interne beroepsinstantie is evenwel van oordeel dat de argumenten van de student op basis van het dossier kunnen worden weerlegd.

De lector oordeelt op basis van de verbetersleutel dat er te weinig illustraties en tekst zijn toegevoegd. Bovendien stond in de opgave duidelijk vermeld dat bijkomende info vereist was, en die ontbreekt. Volgens de opdracht was het verder vereist om paragrafen en titels aan te brengen om structuur in de verslagen te brengen. Enkel in de eerste paper is er een beetje structuur en zijn er enkele titels aanwezig, maar ondermaats. In de andere papers is er geen enkele titel aanwezig. Bovendien stond in de opgave duidelijk vermeld dat er bijkomende info vereist was. Vermits hiervan geen sprake is, is er te weinig materiaal opgeleverd om de structuur verder te kunnen beoordelen. Ook is er één document ingediend en geen vijf documenten zoals gevraagd. Het document bevat bovendien nauwelijks aanduidingen van de verschillende geledingen. Slechts één onderdeel bevat effectief de gevraagde vijf pagina’s. In de opdracht staat vermeld “voorzie de nodige paragrafen om de paper overzichtelijk te maken”. Een tekst zonder paragraftitels is niet overzichtelijk. Bovendien is er ook geen structuur in de vereiste bijkomende info, want die is niet aanwezig.

Vermits er geen bijkomende info was, uitgezonderd 1 figuur per paper, is de bronvermelding ondermaats. Bovendien werden 5 afzonderlijke papers gevraagd, dus ook per paper aparte

bronvermeldingen. Het is voor de interne beroepsinstantie onbegrijpelijk dat de student nog steeds niet inziet dat bronvermelding essentieel is bij het gebruik van eender welke bron. Als verder in de opgave letterlijk vermeld staat dat de papers in Word moeten worden opgemaakt, is het uiteraard ook de bedoeling dat de papers in Word worden opgeleverd. De puntenverdeling van tweede zittijd is dezelfde als de puntenverdeling van eerste zittijd, uitgezonderd van 1 punt. Vermits in eerste zittijd gevraagd wordt om een eigen mening over het seminarie te schrijven (1 punt op 10) en niet in de tweede zittijd, staat op structuur 3 punten i.p.v. 2. Tijdens het academiejaar kan elke student tussentijds zijn punten opvragen en krijgt dan de nodige uitleg. Zo is de student ook in de mogelijkheid om hogere punten te behalen op de volgende verslagen. Een doorlopende tekst is verder niet efficiënt en effectief communiceren. In een tekst verwijzen naar een figuur, die niet aanwezig is in de tekst, is bovendien niet efficiënt. In een beroepscontext is het onaanvaardbaar om bronnen te gebruiken zonder bronvermelding.

De interne beroepsinstantie heeft de lector verder gevraagd over zijn vermeende gebrek aan objectiviteit. De lector stelt dat zij meermaals onderbroken werd door de student, waardoor zij niet kon uitspreken. De lector heeft de irrelevant argumenten, door de student naar voren gebracht, weerlegd. Tijdens het gesprek heeft de lector geprobeerd haar punt duidelijk te maken. De student heeft zich ongepast en agressief gedragen. Vermits elke student op dezelfde wijze beoordeeld is a.h.v. dezelfde verbetersleutel, is er wel sprake van objectiviteit.

Tenslotte verzoekt de student om geslaagd te worden verklaard voor de opleiding. Hij is van oordeel dat hij alle eindcompetenties globaal heeft behaald, meer bepaald dat hij de competenties van het opleidingsonderdeel ‘IT@Work’ reeds verworven heeft binnen andere opleidingsonderdelen waarvoor hij slaagde. Het gegeven dat de student reeds 180 studiepunten heeft behaald, betekent niet automatisch dat de student ook alle eindcompetenties heeft behaald. De interne beroepsinstantie heeft de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel ‘IT@Work’ vergeleken met de eindcompetenties van andere opleidingsonderdelen en besluit dat het gegeven dat de student reeds 180 credits behaalde binnen zijn studietraject, het gevolg is van een curriculumwijziging die is doorgevoerd tussen academiejaar 2016-2017 en academiejaar 2017-2018. In academiejaar 2016-2017 slaagde de student niet voor het opleidingsonderdeel ‘Projectmanagement & analyse 2’ uit het oude opleidingsprogramma dat 3 studiepunten omvatte. De student moest daarom in academiejaar 2017-2018 inschrijven voor het nieuwe opleidingsonderdeel ‘Projectmanagement & analyse’ dat concordeerde met het oude

opleidingsonderdeel ‘Projectmanagement & analyse 2’, maar dat 6 studiepunten omvatte. Als gevolg daarvan heeft de student 3 studiepunten meer moeten opnemen binnen zijn studietraject.

De twee leerdoelen die worden vermeld onder “Technology watching” in de ECTS-fiche van ‘IT@Work’ zijn de volgende: “Blijf op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen in het IT-domein” en “Breng in eigen woorden verslag uit van een presentatie/seminarie/conferentie waarin een nieuw onderwerp besproken of toegelicht werd”. Het leerdoel dat is opgenomen onder “Technology watching” in de ECTS-fiche van ‘Trends & future of IT’ luidt daarentegen: “Bestudeer een nieuwe technologie in de markt als mogelijk alternatief voor de gebruikte technologie”. Het gaat hier duidelijk om verschillende leerdoelen. Waar ‘Trends & future of IT’ zich focust op het kunnen vergelijken van een alternatieve, vernieuwende technologie met een eerder gebruikte technologie en de student bovendien een marktanalyse moet kunnen maken voor deze alternatieve technologie, handelt ‘IT@Work’ over het actief opvolgen van nieuwe technologieën en de toepassingen daarvan in het werkveld, alsook over het verslag kunnen uitbrengen in eigen woorden van een presentatie over nieuwe technologieën. Het is in ‘IT@Work’ belangrijk dat de student nieuwe technologieën kan plaatsen in een professionele setting en de toepassingsmogelijkheden daarvan inzet en kan weergeven. Het kunnen verslag kunnen uitbrengen over de nieuwste ontwikkelingen in het IT-domein en over de toepassingen ervan in het werkveld vormt een groot onderscheid met het kunnen vergelijken van een nieuwe technologie met een bestaande, zoals omschreven in ‘Trends & future of IT’.

Het leerdoel onder “Schriftelijke communicatie” in het opleidingsonderdeel ‘IT@Work’ is vervolgens als volgt omschreven: “Communicert schriftelijk efficiënt en effectief binnen de beroepscontext”. Dit leerdoel komt ook aan bod binnen het opleidingsonderdeel ‘Stage’ onder “Schriftelijke communicatie”. “Efficiënt en effectief schriftelijk communiceren” is een generiek leerdoel en is sterk gerelateerd aan de inhoud die beschreven wordt en aan de context waarin de communicatie plaatsvindt. Daarom kiest de opleiding ervoor om dit leerdoel binnen verschillende opleidingsonderdelen te ontwikkelen en op verschillende momenten en in verschillende opleidingsonderdelen te toetsen. In het opleidingsonderdeel ‘Stage’ wordt schriftelijke communicatie als leerdoel, naast vele andere leerdoelen die er geïntegreerd aan bod komen, eerder beperkt getoetst aan de hand van geschreven e-mails of documenten binnen de stage. De schriftelijke communicatie wordt in de stage beoordeeld als één onderdeel van de 7 categorieën van soft skills. De beoordeling van de soft skills als geheel vormt de helft van het eindcijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Stage’. Schriftelijke communicatie is in de stage

dus niet prominent aanwezig. De schriftelijke communicatie wordt door de stagementor beoordeeld op basis van de beperkte schriftelijke contacten tijdens de stage. In het opleidingsonderdeel ‘Communicatietechnieken’ is onder “Schriftelijke communicatie” het volgende leerdoel opgenomen: “Kan gespecialiseerde artikelen en lange technische instructies begrijpen zelfs wanneer deze geen betrekking hebben op het vakgebied”. Dit leerdoel is duidelijk verschillend van het leerdoel “Communiceert schriftelijk efficiënt en effectief binnen de beroepscontext” binnen het opleidingsonderdeel ‘IT@Work’. In het opleidingsonderdeel ‘Communicatietechnieken’ ligt de focus dus op het begrijpen van geschreven teksten, wat een ander beheersingsniveau betreft.

De interne beroepsinstantie kan dan ook enkel besluiten dat de student nog niet alle competenties van het opleidingsonderdeel ‘IT@Work’ verworven heeft en hij dus niet geslaagd kan worden verklaard. De klacht wordt ontvankelijk en ongegrond verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 5 oktober 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – ondertekening van het verzoekschrift

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat artikel II.294 Codex Hoger Onderwijs stelt dat het verzoekschrift, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend dient te worden door de verzoeker of zijn raadsman. Datzelfde artikel voorziet dat een kopie van het verzoekschrift dient te worden overgemaakt aan de onderwijsinstelling. Dat is niet gebeurd. Het verzoekschrift, zoals de hogeschool het van de Raad mocht ontvangen, bestaat uit 5 pagina’s en is niet ondertekend. Het verzoek is onontvankelijk. Gezien het verzoek onontvankelijk is, is de Raad niet bevoegd zich uit te spreken over de grond van de zaak.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij ten zeerste betwist dat het verzoekschrift door hem niet ondertekend zou zijn. Op 12 oktober 2018 heeft verzoeker zijn antwoordnota naar de

Raad verstuurde en tegelijkertijd naar de onderwijsinstelling. Dit is gebeurd per aangetekend schrijven. Verwerende partij meent slechts 5 pagina's te hebben ontvangen van het verzoekschrift van de Raad. Dit is volgens verzoeker niet correct. Het volledige verzoekschrift werd op 12 oktober verstuurd naar beide partijen. Verzoeker stelt dat hij een onderzoek heeft ingesteld bij bpost. Indien de Raad zijn verzoekschrift correct en ondertekend heeft ontvangen, ziet verzoeker niet in waarom de onderwijsinstelling slechts 5 pagina's zou ontvangen. Verzoeker vraagt de Raad om het verzoekschrift ontvankelijk te verklaren en zijn klacht niet af te wijzen. In bijlage voegt verzoeker de bevestiging van het opstarten van het onderzoek bij bpost en het originele verzoekschrift dat 48 pagina's telt.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift van verzoeker, dat 5 bladzijden omvat, *prima facie* niet is ondertekend. In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker dat hij dit ten zeerste betwist en dat het niet correct is dat verwerende partij slechts 5 pagina's van het verzoekschrift meent te hebben ontvangen van de Raad. Verzoeker stelt dat het volledige verzoekschrift op 12 oktober 2018 naar beide partijen werd verstuurd en haalt aan dat hij een onderzoek heeft ingesteld bij bpost.

De Raad kan evenwel niet anders dan vaststellen dat het verzoekschrift dat hij ontvangen heeft en dat bij de Raad geregistreerd werd op datum van 15 oktober 2018, in totaal 5 bladzijden omvat en niet ondertekend is.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.594 van 11 december 2018 in de zaak 2018/583

In zake: Ikram KOUBAA
                         Woonplaats kiezend te 2660 Hoboken
                         Leopoldlei 8

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
                         bijgestaan en vertegenwoordigd door
                         advocaat Wim Van Caeneghem
                         kantoor houdend te 2000 Antwerpen
                         Vrijheidstraat 32
                         Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 21 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, advocaat Stevie Van Houdenrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de toegepaste psychologie”.

In het academiejaar 2017-2018 kreeg verzoekende partij een bindende voorwaarde opgelegd waar zij niet aan voldeed, gezien ze geen credits behaalde voor 60% van de opgenomen studiepunten. Vervolgens werd de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 27 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekster vraagt om toch de toelating te krijgen om voor een beperkt programma van 28 studiepunten terug te mogen inschrijven, eventueel onder examencontract. Zij haalt hiervoor persoonlijke en familiale problemen aan, gecombineerd met ‘ernstige mentale en lichamelijke klachten’. Verzoekster specificeert evenwel niet welke deze klachten concreet zijn, noch waarom zij bij een nieuwe kans toch zou kunnen slagen.

De interne beroepsinstantie heeft het dossier van verzoekster onderzocht en komt na bijkomende toelichting door het opleidingshoofd tot het besluit dat verzoekster in academiejaar 2016-2017 geen 60% van de opgenomen studiepunten behaalde, maar slechts 39,29%. Zij kreeg bij inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 overeenkomstig artikel 13.1 van het Onderwijs- en Examenreglement 2017-2018 een bindende voorwaarde voor de inschrijving opgelegd. Deze maatregel van studievoortgangsbewaking werd vermeld op de toetredingsovereenkomst voor het academiejaar 2017-2018, welke door verzoekster werd ondertekend. Vervolgens behaalde verzoekster in het academiejaar 2017-2018 opnieuw geen 60% van de opgenomen studiepunten, maar slechts 20,69%. Zij voldeed dus niet aan de maatregel van studievoortgangsbewaking die bij inschrijving in het academiejaar 2017-2018 werd opgelegd. De toelatingscommissie weigerde de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 en dit conform artikel 13.1 van het Onderwijs- en Examenreglement 2018-2019, omdat ze van oordeel was dat verzoekster in haar motivatiebrief geen elementen aanbracht die de toelatingscommissie ervan overtuigden dat zij een voldoende studierendement zou behalen bij herinschrijving voor de opleiding.

Verzoekster voert geen concrete redenen aan waarom een nieuwe inschrijving succesvol zou zijn, en het studierendement tijdens het voorbije academiejaar nog verder is gedaald. De interne

beroepsinstantie stelt vast dat de beslissing van de toelatingscommissie overeenkomstig het Onderwijs- en Examenreglement 2018-2019 is genomen. Ook de interne beroepsinstantie ziet onvoldoende garanties voor grotere slaagkansen tijdens het volgende academiejaar 2018-2019 en ziet geen reden om de beslissing van de toelatingscommissie te herzien. De klacht wordt ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster erkent dat zij in haar vorige brief niet genoeg tot weinig elementen heeft aangehaald betreffende haar situatie en haar motivatie. Gelet hierop gaat zij in extern beroep. Zoals aangekaart komt verzoekster uit een gebroken gezin en lijdt zij tot de dag van vandaag nog steeds aan fysieke en mentale klachten, te wijten aan een onverwerkt en moeilijk verleden en trauma's. Haar familie (vader, grootmoeder en tante) hebben verzoekster tijdens haar jeugd veel onrecht aangedaan. Verzoekster heeft het over fysieke en mentale mishandeling. Als kind dacht zij jarenlang dat deze zaken "normaal" waren, gezien ze niet beter wist. Dit alles heeft ervoor gezorgd dat haar beeld op bepaalde zaken anders is. Zo heeft zij het moeilijk met het tonen of toelaten van affectie of het vragen of aanvaarden van hulp.

De interne beroepsinstantie stelde dat verzoekster niet specificeert welke haar klachten concreet zijn. Gezien verzoekster niet anders gewoon was, heeft ze de zaken altijd verzwegen en proberen te verdoezelen, door naar de buitenwereld toe een masker op te zetten. De stress hiervan had evenwel een effect op haar mentale en fysieke gezondheid. Als puber had verzoekster last van spanningshoofdpijn, waardoor ze haar toevlucht nam tot pijnstillers. De inname hiervan liep echter uit de hand, waardoor verzoekster op de spoedafdeling belandde met leverfalen. Nog steeds zijn er weken waarin verzoekster een terugval kent en soms dagen met hoofdpijn zit, waardoor zij haar bed niet uit kan. Daarnaast kampt zij ook met slaapstoornissen en nachtmerries. Na overleg met de huisarts is zij gestopt met antidepressiva, omdat zij last had van bijwerkingen. Nog steeds heeft verzoekster slaapproblemen. Daarnaast lijdt zij aan maag- en darmklachten, waarvoor ze in het verleden verschillende malen opgenomen werd. De oorzaken hiervan werden vaak gelinkt aan opgekropte stress. Volgens verzoekster heeft haar negatief zelfbeeld ook een enorme impact op haar leven en studies. Zo heeft verzoekster last van angstaanvallen en huilbuien die zij niet in de hand heeft. Haar faalangst heeft ook een negatief effect gehad op haar studies. Zij had tijdens examens vaak black-outs of durfde deze niet afleggen. Tijdens het studeren had verzoekster ook vaak last van huilbuien.

Verder stelt verzoekster dat zij deze opleiding bewust begonnen is in het CVO, omdat zij de opleiding op haar tempo wou afleggen en dat haar ‘falen’ geen negatieve gevolgen met zich mee zou brengen, behalve een vertraging. Psychologie heeft verzoekster al altijd geïnteresseerd, maar omdat zij voortijdig is gestopt met het secundair onderwijs was het hoger onderwijs voor haar initieel geen optie. Het CVO was voor verzoekster een eerste stap om aan haar toekomst te werken. Vervolgens kreeg zij te horen dat de opleiding zou verhuizen naar AP hogeschool. Verzoekster kreeg stress door de studiepunten die zij moest inzetten, waardoor er wel iets te verliezen valt. Verzoekster is dat jaar alsnog begonnen met een quasi-voltijds traject, ondanks dat zij niet in een gunstige situatie verkeerde. Ze had een moeilijk contact met haar vader, wat gepaard ging met ruzies en huilbuien, waar verzoekster weken last van had. Verzoekster vermeldt dat haar vader lijdt aan schizofrenie. Ondanks de problemen thuis probeerde verzoekster zich op haar studies te focussen. In het tweede semester moest verzoekster het verlies van haar (dementerende) grootvader verwerken, wat verzoekster een machteloos gevoel gaf.

De interne beroepsinstantie haalt verder aan dat het studierendement van verzoekster het voorbije academiejaar (2017-2018) nog verder gedaald is. Verzoekster stelt dat zij met goede

voornemens opnieuw begonnen is met een voltijds traject, wetende dat zij onder bindende voorwaarden stond (60%). Verzoekster nam ook het besluit om het contact met haar vader te verbreken, met het oog op haar toekomst. Het bewuste ‘verlies’ van een ouder had echter een enorme impact op haar gemoedstoestand, wat leidde tot slaap- en concentratieproblemen. Ook het contact met haar moeder verliep moeilijk. Verzoekster liet evenwel de moed niet zakken en had nog hoop voor het tweede semester. Hierbij heeft zij gekozen voor een moeilijke stage, zijnde werken met mensen die palliatief zijn. Voor verzoekster was de stage zeer boeiend maar ook enorm uitputtend, zowel fysiek als mentaal. Zij had het moeilijk om de gebeurtenissen op haar stageplaats thuis los te laten en een plaats te geven. Ook de moeder van verzoekster ging er steeds meer op achteruit. Toen verzoekster te horen kreeg dat haar stage een succes was, was het te laat om zich nog ergens anders op te focussen. Verzoekster heeft die maand bijna volledig in bed doorgebracht en was vaak ziek. Verzoekster moest uiteindelijk erkennen dat het niet meer ging. Zij heeft uiteindelijk hulp gevonden, maar voor haar studies was het al te laat.

Verzoekster stelt dat zij voor haar toekomst zeer gemotiveerd blijft. Ze stelt dat haar resultaten niet te wijten zijn aan een gebrek aan interesse of motivatie. Daarnaast is verzoekster zich bewust van haar capaciteiten en vaardigheden en weet ze dat ze het kan. Het grote verschil met de voorbije twee jaar is dat verzoekster ook aan zichzelf aan het werken is (intensieve therapie). Verzoekster heeft ook goed nagedacht over hoe zij het dit jaar zou aanpakken. Zij erkent dat een voltijds traject voor dit jaar haar nog te zwaar zou vallen. Daarom had zij het voorstel gedaan om zich dit jaar in te schrijven voor maximaal 28 studiepunten. Dit maakt het verzoekster gemakkelijker om haar studies op eigen tempo af te ronden. Verzoekster denkt dat zij met dit traject en een nieuwe kans wél zal slagen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij benadrukt dat de beslissing van de interne beroepsinstantie genomen werd op basis van de stukken uit het administratief dossier. De beslissing van de interne beroepsinstantie is volgens verwerende partij rechtmatig tot stand gekomen en is niet kennelijk onredelijk.

Het behoort volgens verwerende partij niet tot de bevoegdheid van de Raad om de beoordeling van de hogeschool over te doen. De Raad dient er zich toe te beperken na te gaan of de bestreden beslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen en of ze niet kennelijk onredelijk is. Verzoekster houdt in haar extern beroep niet voor dat de beslissing van de interne beroepsinstantie onrechtmatig is, dan wel kennelijk onredelijk. Wel integendeel, verzoekster

erkent dat zij in het verzoekschrift op intern beroep “niet genoeg tot weinig elementen naar boven heeft gehaald” betreffende haar situatie en motivatie. Verzoekster vraagt de Raad in feite om de beoordeling van de interne beroepsinstantie over te doen, ditmaal op basis van een uitgebreidere toelichting rond haar persoonlijke situatie en haar motivatie. De Raad is hiervoor niet bevoegd. Het verzoek is ongegrond.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat het beroep van verzoekster gericht is tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie in de schoot van verwerende partij waarbij haar intern beroep tegen een beslissing tot weigering van inschrijving, in het kader van studievoortgangsbewaking, ontvankelijk doch ongegrond wordt verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt op dat verzoekster toelating tot een ‘beperkt’ programma (28 studiepunten) vraagt, eventueel onder examencontract.

Verzoekster haalt, zoals blijkt uit de beslissing op intern beroep, ernstige mentale en lichamelijke klachten in combinatie met persoonlijke en familiale problemen aan. Blijkens de beslissing op intern beroep specificeert verzoekster de klachten niet *in concreto* en duidt zij niet waarom zij zou slagen bij een nieuwe kans om haar studies voort te zetten.

De interne beroepsinstantie overweegt in deze context eveneens dat verzoekster geen concrete redenen aanvoert waarom een nieuwe inschrijving succesvol zou zijn. Hierbij haalt de interne beroepsinstantie aan dat het studierendement in 2017-2018 nog verder is gedaald ten opzichte van het percentage van de opgenomen studiepunten dat verzoekster behaalde in het academiejaar 2016-2017.

De Raad merkt op dat de verzoekster in het intern beroepschrift gewag maakt van persoonlijke omstandigheden in haar leven, waardoor het nakomen van de bindende voorwaarden voor haar onmogelijk werd. Zij geeft ook aan dat zij deze redenen probeerde te negeren om alsnog aan haar toekomst te werken. Zij duidt ook aan dat de omstandigheden niet te maken hebben met een slechte planning of studiehouding, maar met gebeurtenissen die buiten haar wil om voorkomen. Om die reden tekent verzoekster ook intern beroep aan. Zij maakt melding van ernstige mentale en lichamelijke klachten als gevolg van een onverwerkt verleden en trauma’s die zij tot voor kort probeerde te ontlopen of te negeren. Dit zorgde er volgens verzoekster voor

dat voormalde omstandigheden een impact kregen op haar studies. Zij geeft tevens aan dat het voor haar moeilijk is hulp te zoeken of te aanvaarden, daar zij confrontaties liever ontwijkt. Verzoekster stipt ook aan dat zij zich had voorgenomen het minimum te behalen tijdens de laatste examenperiode (academiejaar 2017-2018), doch dat dit door omstandigheden niet gelukt is. Bepaalde gebeurtenissen in het gezin leidden ertoe dat zij haar studies heeft moeten laten vallen. Zij wijst hierbij ook op stress en emoties die een enorme impact hadden op haar lichamelijk welzijn.

De Raad leest tevens in het verzoekschrift op intern beroep: “*Nog steeds vind ik het enorm moeilijk en lastig om het over mijn privé te hebben. Over sommige dingen praat je nu eenmaal niet makkelijk of deel je niet graag met vreemden. Alsnog haal ik het uiterste uit mezelf om toch een idee mee te geven of te verklaren waardoor ik de bindende voorwaarden niet ben kunnen nakomen. Ik ben immers niet op zoek naar medelijden maar begrip.*”

Verzoekster geeft ook nog aan de hogeschool te hebben voorgesteld om een aantal vakken op te nemen via “examencontract”. Zij schrijft hieromtrent dat zij bepaalde beslissingen heeft genomen of wou nemen om de schade proberen te beperken. Zij vermeldt dat de hogeschool hier niets van wou weten en hieromtrent geen verklaring heeft gegeven.

Verzoekster geeft ook aan een beroep te hebben gedaan op de studiebegeleider van de hogeschool. In de communicatie zou het volgens verzoekster ergens zijn ‘misgelopen’, waardoor zij niets meer te horen kreeg en uit wanhoop daarop afhaakte.

Tenslotte geeft verzoekster te kennen in het verzoekschrift op intern beroep dat dit alles nog maar het topje van de ijsberg is. Zij schrijft op het punt te zijn gekomen waarop zij haar problemen erkent, maar dat zij inspraak wil hebben omtrent haar toekomst. Daarom geeft zij aan de laatste weken voor haar intern beroep intensief bezig te zijn geweest met het zoeken naar begeleiding, en dit met succes.

Besluitend schrijft verzoekster in het intern beroep: “*Waarom ik denk het dit jaar wel te halen? Mijn motivatie is mijn toekomst. Ondanks alles ben ik me ook nog steeds bewust van mijn capaciteiten en vaardigheden waardoor ik weiger af te haken. Ik heb ook al een planning hoe ik het dit jaar al dan niet zou willen aanpakken. Gezien de omstandigheden en begeleidingen ben ik me ervan bewust dat een voltijds traject niet haalbaar is. Met dit voor ogen wil ik me dit*

jaar voor dezelfde opleiding (Toegepaste Psychologie) inschrijven aan een maximum van 28 studiepunten. Dit maakt het mij gemakkelijker maar ook aangenamer om mijn studies op mijn tempo met succes af te ronden maar waaronder ikzelf niet lijdt.

Ik heb hier lang over nagedacht, maar dit is wat ik wil maar vooral kan verwezenlijken. Ik ben de voorbije jaren – ondanks de waarschuwingen – te onrealistisch en koppig geweest waardoor ik al snel boven mijn limiet werkte. Ik heb dit niet alleen mogen inzien maar ook mogen voelen.”

De Raad stelt vast dat de teneur en draagwijdte van het verzoekschrift op intern beroep gelijklopend is met de argumentatie die verzoekster heeft opgebouwd in haar vraag aan de toelatingscommissie om alsnog te worden toegelaten tot inschrijving. De Raad leest terzake het volgende (stuk 6 van verwerende partij):

“Na lang overwegen heb ik toch besloten om een beroep te doen op de beslissing die me werd opgelegd voor het aankomend academiejaar.

Het voorbije examenperiode heb ik voor een groot deel geleden aan lichamelijke en mentale klachten. Deze klachten zijn voor mij niet onbekend en zijn het gevolg van een onverwerkt verleden en een moeilijke thuissituatie. Dit alles heeft altijd een effect gehad op mijn dagelijks leven, dit heeft het nog steeds. Ik ben zelf jaren bezig geweest met het ontlopen hiervan, mezelf overal maar ingegooid om het toch maar niet te moeten erkennen. Die hulp die me werd aangeboden altijd [stevast] geweigerd omdat ik dacht het alleen te kunnen oplossen. Ik denk dat ik eindelijk het punt heb weten te bereiken dat ik durf toegeven maar vooral erkennen dat ik het niet kan en hierin sterk ben gefaald.

De genomen beslissingen van de voorbije jaren zijn me niet alleen mentaal en fysiek duur komen te staan maar ook mijn school heeft hieronder hard geleden. Alsnoog geef ik de moed niet op en streef ik – op mijn tempo weliswaar – naar mijn doelen. Toegevend dat ik hiervoor misschien wat meer tijd zal nodig hebben dan een ander. En hoewel ik het hier nog steeds moeilijk mee heb zie ik de noden hiervan wel in. In mijn situatie gaat het niet anders.”

Daarnaast maakt verzoekster melding van het nieuws, tijdens de voorbereiding van de tweede examenkans, dat zij diende te verhuizen. Zij treedt hieromtrent wegens persoonlijke redenen niet in detail, doch schrijft dat het nieuws ervoor heeft gezorgd dat zij verder staat dan zij stond en zij het semester diende los te laten.

Verzoekster geeft in het verzoekschrift aan de toelatingscommissie ook aan dat zij de laatste tijd bezig is geweest met het accepteren van de haar geboden hulp en op zoek is naar de juiste begeleiding die zij hierbij nodig zal hebben.

Tot slot geeft verzoekster mee dat wat zij aanhaalde slechts het topje van de ijsberg is, dat zij om begrip verzoekt en dat zij haar problemen met wortel en tak probeert uit te roeien, met een realistische blik op de toekomst. Tevens geeft zij aan zich bewust te zijn van haar capaciteiten. Zij schrijft ook dat het komende jaar hectisch zal worden en veel veranderingen met zich zal meebrengen. Om die reden kiest zij voor een traject beperkt tot 28 studiepunten.

Wat de slaagkansen betreft, leest de Raad in de vraag aan de toelatingscommissie het volgende: *“Met de juiste begeleiding en schoolbegeleiding ben ik ervan overtuigd dat dit voor mij meer dan haalbaar zal zijn om het dit jaar en de volgende jaren wel tot een succes te brengen. Deze beslissing heb ik niet in m’n eentje genomen. Ik heb hierover bij verschillende instanties gepraat en ook zij moedigde mij dit aan. Ik heb er zelf ook lang over nagedacht en dit is wat ik wil maar vooral kan. Ik ben de voorbije jaren – ondanks de waarschuwingen – te onrealistisch geweest waardoor ik al snel boven mijn limiet werkte. Ik heb dit niet alleen mogen inzien maar ook mogen voelen.”*

De Raad beoordeelt de beslissing van de interne beroepsinstantie tegen de achtergrond van de wijze waarop verzoekster haar verzoek om heroverweging aan de interne beroepsinstantie heeft geconcretiseerd, zowel wat betreft de moeilijkheden die de vertraging in de studievoortgang volgens verzoekster verklaren als wat betreft de wijzigingen die volgens verzoekster tot beterschap inzake de studievoortgang zullen leiden.

Daarnaast stelt de Raad vast dat verwerende partij bij het inschatten van de kans op verbetering van de studievoortgang, die verzoekster in staat moet stellen haar studie af te ronden binnen een in redelijkheid aanvaardbare tijd, de studiehistoriek van verzoekster heeft betrokken.

Zo stelt verwerende partij vast dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 geen 60% van de opgenomen studiepunten behaalde, maar slechts 39,29%.

De inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 werd vervolgens onderworpen aan een bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2017-2018 behaalde verzoekster – zoals verwerende partij overwoog in de beslissing van de interne beroepsinstantie – 20,69% van de opgenomen studiepunten (met name 12 van de 58 opgenomen studiepunten).

Wegens het niet voldoen aan de maatregel voor studievoortgangsbewaking werd verzoekster de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 vervolgens geweigerd door de toelatingscommissie. Verzoekster bracht volgens deze commissie geen elementen aan die haar ervan overtuigden dat verzoekster bij een nieuwe inschrijving voldoende studierendement zou behalen.

In het licht van voorgaande elementen kan de Raad niet vaststellen dat de interne beroepsinstantie op een onregelmatige wijze tot het besluit is gekomen het intern beroep ongegrond te verklaren. Evenmin kan de Raad de afweging die verwerende partij heeft gemaakt van de haar door verzoekster aangereikte elementen en het studieparcours van verzoekster als onredelijk aanmerken, nog daargelaten dat de beslissing kennelijk onredelijk zou kunnen worden geheten.

De Raad stelt vast dat verzoekster in de procedure voor de Raad een doktersattest bijbrengt dat dateert van na de beslissing op intern beroep, namelijk van 18 oktober 2018.

In het attest concludeert de arts van wie het uitgaat te menen dat verzoekster bij een nieuwe kans wél zal kunnen slagen. Het attest vermeldt dat zij namelijk zeer gemotiveerd is. De arts verklaart tevens verzoekster te kennen als een verantwoordelijke en intelligente jonge dame.

Bij de beoordeling of de verwerende partij een redelijke beslissing heeft genomen, in acht genomen alle elementen waarover deze op het ogenblik van de beslissing beschikte, kan volgens de Raad geen rekening worden gehouden met een attest dat dateert van na deze beslissing. Het was voor de interne beroepsinstantie immers niet mogelijk kennis te hebben van het betrokken attest. Ten overvloede overweegt de Raad dat de inhoud van het attest en de wijze waarop de argumenten omtrent de studievertraging en de in het vooruitzicht gestelde kans op verbetering van het studierendement in het attest zijn geconcretiseerd, niet van dien aard zijn

dat zij *prima facie* tot de onredelijkheid van de beslissing van de interne beroepsinstantie leiden, in het bijzonder rekening houdend met het beperkte studiesucces van verzoekster uit het verleden.

De Raad merkt daarenboven op dat verzoekster in haar verzoekschrift voor de Raad zelf het volgende vermeldt:

“Gezien mijn situatie en de omstandigheden ben ik in beroep gegaan, maar werd wederom geweigerd. [...] Ik heb de punten die werden aangehaald grondig doorgenomen en erken dat ik in mijn vorige brief niet genoeg tot weinig elementen naar boven heb gehaald betreft mijn situatie en mijn motivatie. Hier op gelet ga ik voor een 2de keer in beroep.”

De Raad moet bij zijn oordeel over de beslissing van de interne beroepsinstantie rekening houden met de elementen – en het, zoals uit vorige passage blijkt, beperkte karakter ervan – die de verwerende partij kon betrekken bij de totstandkoming van de beslissing op intern beroep.

De Raad kan de beslissing niet beoordelen in het licht van nieuwe elementen die verzoekster aanbrengt in het beroep voor de Raad, dat de beslissing van de interne beroepsinstantie als voorwerp heeft.

In het verzoekschrift op extern beroep leest de Raad ook dat verzoekster de vaststelling van de interne beroepsinstantie dat zij niet specificeert welke de concrete fysieke en mentale klachten zijn waar zij onder lijdt, niet weerlegt. Dergelijke concretisering zou het voor de interne beroepsinstantie mogelijk maken de afweging te maken of er kan verwacht worden dat verzoekster de moeilijkheden derwijze kan aanpakken dat een in redelijkheid aanvaardbare studievoortgang in het komende academiejaar zich, alle omstandigheden in acht genomen, laat verwachten. Bij gebrek aan voornoemde concretisering kan de Raad in de in het verzoekschrift voor de Raad bijgebrachte verklaring voor de ontbrekende concretisering geen grond vinden om de beslissing van de interne beroepsinstantie te vernietigen.

Met betrekking tot het geringe studierendement tijdens de afgelopen academiejaren moet de Raad eveneens vaststellen dat verzoekster in haar verzoekschrift op extern beroep elementen bijbrengt die volgens haar een verklaring inhouden en die zij niet kenbaar heeft gemaakt in het kader van het intern beroep. De elementen zijn van dien aard dat de Raad evenmin de interne

beroepsinstantie ten kwade kan duiden deze niet bij het nemen van de voor de Raad aangevochten beslissing te hebben betrokken.

De Raad merkt op dat verzoekster gewag maakt van het feit dat zij voor haar 2^e jaarstage, ondanks moeilijke thuisomstandigheden, een credit heeft behaald. Verzoekster haalde dit argument, waaruit volgens verzoekster haar reële kansen op verhoogd studierendement en haar capaciteiten blijken, niet aan in de interne beroepsprocedure. Dat de interne beroepsinstantie op basis van het slagen voor de 2^e jaarstage verzoekster niet toelaat tot herinschrijving, maakt de beslissing in deze context niet onredelijk. Ten overvloede is het de Raad onduidelijk of het slagen voor de 2^e jaarstage een voldoende perspectief biedt op het counteren van het gebrekig studierendement, met name voor theoretische opleidingsonderdelen.

Verzoekster poogt het door haar aangevoerde perspectief op studierendement te onderbouwen met haar motivatie, kennis, interesses en eigen capaciteiten. Zij geeft tevens aan bezig te zijn met therapieën om te leren omgaan met haar verleden en heden. Zij voert tevens aan te hebben nagedacht over haar aanpak van het nieuwe jaar. Rekening houdend met haar slaagpercentages uit het verleden en de situatie waarin zij nu verkeert en wat haar, zoals zij aangeeft, nog te wachten staat, voert verzoekster aan geen voltijds traject te willen aanvatten doch slechts maximaal 28 studiepunten te willen opnemen.

De Raad kan, ondanks het beperkt studiepakket dat verzoekster zich voorneemt op te nemen, niet beslissen dat het intern beroepsorgaan kennelijk onredelijk heeft geoordeeld. De Raad houdt hierbij rekening met het door verzoekster zelf aangehaalde beperkte studierendement uit het verleden, de huidige situatie van verzoekster en wat, zoals zij aangeeft, nog op haar afkomt. Zonder aan de beweringen van verzoekster omtrent haar motivatie, kennis en capaciteiten te willen twijfelen en ondanks de therapieën waarvan verzoekster melding maakt, kan de Raad in de huidige context en rekening houdend met het historische studierendement van verzoekster niet beslissen dat verwerende partij, met de elementen waarover zij beschikte, tot een onredelijk oordeel is gekomen.

Wat het voorstel van verzoekster in het verzoekschrift op intern beroep betreft om opleidingsonderdelen op te nemen door middel van ‘examencontracten’, is het de Raad niet duidelijk in welke mate dit een perspectief biedt op een groter studiesucces dat verzoekster toelaat binnen een in redelijkheid aanvaardbaar tijdschap haar studies af te ronden. Het argument

overtuigt de Raad niet dat de beslissing van de interne beroepsinstantie als onredelijk moet worden aangemerkt.

De Raad, die niet de bevoegdheid heeft zich in de plaats te stellen van het intern beroepsorgaan in de schoot van verwerende partij en de beslissing niet kan overdoen, gaat niet over tot een beoordeling ten gronde van het verzoek van verzoekster. Het komt de Raad niet toe te beslissen of verzoekster al dan niet tot herinschrijving kan worden toegelaten. De Raad kan wel nagaan of de interne beroepsinstantie niet kennelijk onredelijk over het toelatingsverzoek heeft geoordeeld. Eveneens kan de Raad oordelen of de beslissing regelmatig tot stand is gekomen en geen schending inhoudt van het toepasselijk regelgevend kader.

In het licht van de door verzoekster aangebrachte argumenten kan de Raad niet beslissen dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet kan standhouden. Daarbij komt dat de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie *in casu* dient te beoordelen tegen de achtergrond van de informatie waarover de beroepsinstantie beschikte en in redelijkheid kon geacht worden te beschikken. De Raad houdt hierbij rekening met de elementen die verzoekster heeft bijgebracht en de wijze waarop zij deze heeft geconcretiseerd, zowel wat de verklaring van de studievertraging betreft als wat het gecreëerde perspectief op verbetering van het studierendement betreft. De Raad kan de beslissing die wordt aangevochten niet beoordelen vanuit het oogpunt of verwerende partij voldoende rekening heeft gehouden met informatie die pas is bijgebracht in het kader van de externe beroepsprocedure voor de Raad.

Ten overvloede signaleert de Raad dat de hierboven ontwikkelde argumenten, die de Raad tot de beslissing brengen het verzoek ongegrond te verklaren, geen oordeel over de ernst van de door verzoekster bijgebrachte elementen inhouden. Evenmin houden zij gebrek aan begrip in voor de omstandigheden waarin verzoekster studeert, noch mag er *ipso facto* een conclusie over het door verzoekster geschatste perspectief uit worden afgeleid. In die context, en ten overvloede, merkt de Raad op dat de beslissing van de Raad verwerende partij niet belet om, in het belang van de toekomst van verzoekster, de voor de Raad aangevochten beslissing te herbekijken in het licht van de voor de Raad bijgebrachte specificaties. De Raad leest in de beslissing van de toelatingscommissie (stuk 7 van verwerende partij) dat aan verzoekster het advies is gegeven zich te informeren bij een HBO5-opleiding. Ten overvloede merkt de Raad op dat verwerende partij, ongeacht de beslissing van de Raad, kan bekijken of dit advies ook in het licht van de door verzoekster nieuw bijgebrachte elementen stand houdt.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 11 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 26 november 2018

Arrest nr. 4.606 van 17 december 2018 in de zaak 2018/551

In zake: David JANSSEN
                          Woonplaats kiezend te 9052 Zwijnaarde
                          Grotesteenweg-Zuid 4

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
                          Woonplaats kiezend te 9000 Gent
                          Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’ wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’. Na afloop werd hem een bindende voorwaarde opgelegd voor zijn eerstvolgende inschrijving in deze opleiding.

In het academiejaar 2015-2016 kiest verzoeker voor een andere opleiding. Hij is sindsdien ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’. Na afloop werd hem een bindende voorwaarde opgelegd voor zijn eerstvolgende inschrijving in deze opleiding. Vermits hij die (niet) niet heeft behaald, werd de inschrijving hem bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 geweigerd. Hier tegen stelde hij intern beroep in, dat werd ingewilligd. Verzoeker kreeg de toelating om zich opnieuw in te schrijven. Hij kreeg daarbij bindende voorwaarden opgelegd.

In het academiejaar 2017-2018 heeft verzoeker niet kunnen voldoen aan de hem opgelegde bindende voorwaarden. Daardoor kan hij niet opnieuw inschrijven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De interne beroepsinstantie heeft begrip voor het feit dat het voor de student een emotioneel en medisch moeilijk jaar was, maar zij stelt vast dat de student de voorgaande jaren tevens een geringe studievoortgang had. In zijn eerste academiejaar

aan de UGent behaalde hij slechts 5 van de 60 opgenomen credits. De student heroriënteerde weliswaar naar de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’, maar ook hier slaagde hij er in twee van de drie academiejaren niet in om aan de bindende voorwaarden te voldoen;

- De student behaalt weliswaar enkele mooie resultaten maar globaal gezien blijkt uit de behaalde examencijfers dat de student er niet in slaagt om de gevraagde studievoortgang te maken. Dit sterkt de interne beroepsinstantie in haar beslissing om de weigering te handhaven;
- De interne beroepsinstantie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de tweede weigering van de student is. De student was zich bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden maar voldeed opnieuw niet aan deze bindende voorwaarden.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’ wordt bekrachtigd. De interne beroepsinstantie stelt dat de weigering tot inschrijving aan de UGent geen eindpunt hoeft te zijn. De weigering geldt enkel voor de Universiteit Gent, wat betekent dat de student aan andere hogeronderwijsinstellingen wel kan worden toegelaten. De student beschikt nu bovendien nog over voldoende leerkrediet om te heroriëteren.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 8 oktober 2018 en bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’ wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker benadrukt dat hij zich volledig bewust was van de opgelegde bindende voorwaarde na het academiejaar 2016-2017. Hij kon deze echter wegens overmacht niet halen in het academiejaar 2017-2018. Verzoeker is van mening dat hij dit jaar, mits ondersteuning, zeker een aanzienlijke studievoortgang kan boeken. Hij wijst erop dat hij de nodige stappen heeft gezet en dat hij ook de motivatie heeft om uit deze impasse te komen.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 24, §1 OER 2018-2019. Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren:

1. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
2. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student, ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren, toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing enkel vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de te beperkte studievoortgang van de student. De institutionele beroepscommissie heeft daarbij veel begrip voor de situatie van de student in het afgelopen academiejaar, maar stelt vast dat hij ook in de daaraan voorafgaande academiejaren, waarin deze omstandigheden zich niet voordeden, niet goed presteerde.

Volgens verwerende partij heeft verzoeker inderdaad eerder zwak gepresteerd tijdens de jaren waarin hij ingeschreven is in de bacheloropleiding handelswetenschappen. Hij slaagt steeds slechts voor 22 of 23 studiepunten, zelfs in een jaar waarin hij maar een beperkt curriculum opnam van 34 studiepunten. Dit toont aan dat de opleiding blijkbaar te hoog gegrepen is voor verzoeker. Verwerende partij stelt vast dat verzoeker vorig academiejaar werd geconfronteerd met drie sterfgevallen in zijn vriendenkring, wat een impact kan hebben gehad op zijn functioneren en op zijn studieresultaten, maar ze merkt op dat die resultaten uiteindelijk wel in de lijn lagen van de studieresultaten van de voorgaande academiejaren. De institutionele beroepscommissie heeft geoordeeld dat het niet zinvol was om verzoeker nogmaals toe te laten onder bindende voorwaarden. Volgens verwerende partij is deze beoordeling in de gegeven omstandigheden niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk.

Verwerende partij merkt ter zake nog op dat het leerkrediet van verzoeker ondertussen is gezakt tot 63 studiepunten, wat maakt dat als hij nogmaals inschrijft voor dezelfde opleiding en er

andermaal maar in slaagt om een te beperkte studievoortgang te verwezenlijken, zijn leerkrediet onvermijdelijk onder de 60 studiepunten zakt, wat maakt dat heroriëntatie dan zeer moeilijk wordt. Ook in dat opzicht is het volgens verwerende partij zeer redelijk om verzoeker te weigeren voor de betrokken opleiding en hem nu al te dwingen tot heroriëntatie, op een moment waarop dit nog probleemloos kan, gelet op de stand van het leerkrediet van verzoeker.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24, §8, alinea 3 OER 2018-2019). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-2020 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

Beoordeling

Verzoeker was in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’. Hij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven in deze bacheloropleiding. Verzoeker beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling

moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorraarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).¹ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig aangelegde studietraject van een student.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoeker als volgt is verlopen (zie stukken 6 en 7 van verwerende partij):

- in het academiejaar 2014-2015 is verzoeker ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’: 5 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 8%;

---

¹ **Art. II.246. §1:** “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

- in het academiejaar 2015-2016 is verzoeker ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’: 23 van de 56 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 41%;
- in het academiejaar 2016-2017 is verzoeker ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’: 22 van de 34 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 65%;
- in het academiejaar 2017-2018 is verzoeker ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de handelswetenschappen’: 22 van de 59 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 37%.

De Raad leest in het dossier dat verzoeker bij aanvang van het academiejaar 2016-2017 bindende voorwaarden kreeg opgelegd omdat hij in het academiejaar 2015-2016 geen 50% van de opgenomen studiepunten heeft verworven. Het academiejaar nadien voldeed verzoeker niet aan de opgelegde bindende voorwaarden en werd hij initieel geweigerd. In beroep werd verzoeker alsnog toegelaten om in te schrijven, maar hij kreeg wel bindende voorwaarden opgelegd. De Raad stelt vast dat verzoeker in het academiejaar 2017-2018 opnieuw niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarden. Uit het dossier blijkt dus inderdaad dat verzoeker gedurende de afgelopen twee academiejaren niet aan de bindende voorwaarden heeft voldaan. Verzoeker ontkent ook niet dat hij op de hoogte was van de bindende voorwaarden en van de mogelijke gevolgen.

Verzoeker kan dus in principe op grond van artikel 24, §1 van het OER reglementair worden geweigerd om nog verder in te schrijven voor deze opleiding.²

De Raad stelt verder vast dat de interne beroepsinstantie ook het volgende stelt:

“Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een beperkte studievoortgang heeft

---

² **Artikel 24 – Inschrijving en studievoortgangsbewaking**

§1.: “Bindende voorwaarden en weigering tot inschrijving bij diplomadoelcontracten:

1° Indien de student voor minder dan 50% van de opgenomen studiepunten credits behaalt (d.i. een studierendement van minder dan 50%), zal bij de eerstvolgende inschrijving voor dezelfde opleiding (ongeacht de taalvariant) een bindende voorwaarde worden opgelegd.

2° De inhoud van de bindende voorwaarde zoals vermeld in 1° wordt bepaald in het Onderwijs- en examenreglement geldig voor het academiejaar waarin de student een volgende keer inschrijft voor dezelfde opleiding (ongeacht de taalvariant). Voor academiejaar 2018-2019 geldt dat de student voor minstens 50% van de opgenomen studiepunten credits moet verwerven. Bovendien, indien de student bijkomend voor minder dan 50% van de studiepunten van het eerste deliberatiepakket credits behaalde, dient de student voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten die behoren tot het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding credits te verwerven.

3° Wanneer de student vervolgens niet voldoet aan de bovenvermelde voorwaarde, wordt een volgende inschrijving via een diplomadoelcontract voor dezelfde opleiding (ongeacht de taalvariant), of voor het desbetreffende gemeenschappelijk aanloopstuk tot verschillende opleidingen, geweigerd.”.

geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.”.

Hieruit begrijpt de Raad dat artikel 24, §2 van het OER ook bij de beslissing om verzoeker te weigeren werd betrokken. Deze bepaling luidt als volgt: “*§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden, wanneer de student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.*”. Verwerende partij was van oordeel dat uit het dossier manifest blijkt dat een verdere inschrijving waarbij opnieuw bindende voorwaarden werden opgelegd voor verzoeker geen zin meer had.

Deze bepaling geeft uitvoering aan de mogelijkheid om – zoals hoger aangegeven – in uitvoering van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs een student te weigeren ingeval uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Deze weigering vergt – zoals hoger gesteld – een verregaande motivering van de instelling.

De Raad stelt echter vast dat verzoeker in zijn studietraject van de afgelopen drie academiejaren 67 van de 149 opgenomen studiepunten heeft verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 45%. Verzoeker voldoet dus aan de reglementaire norm die de instelling vooropstelt om te oordelen of het nog zin heeft om een student nog verder in te schrijven onder bindende voorwaarden. De laatste drie academiejaren heeft hij immers ruim meer dan 1/3 van de studiepunten die hij heeft opgenomen verworven.

Verzoeker kan dus *sensu stricto* niet op grond van artikel 24, §2 van het OER worden geweigerd. De Raad is van oordeel dat de motivering van de interne beroepsinstantie waar ze impliciet doelt op de toepassing van de norm van artikel 24, §2 van het OER niet duidelijk is en voor verwarring zorgt.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving, *in casu* in het licht van de door verzoeker ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen

waarom verzoeker het laatste academiejaar niet aan de bindende voorwaarden (wat *in casu* een rechtmatige grond was om verzoeker te weigeren) heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel rekening moet worden gehouden met de door verzoeker geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoeker stelt dat hij zich het afgelopen academiejaar in een overmachtssituatie bevond. Hij beroept zich samengevat op volgende emotionele en medische omstandigheden ter verschoning van het niet goed presteren tijdens het laatste academiejaar:

- drie sterfgevallen in zijn dichte vriendenkring op zes maanden tijd (met toegevoegde foto's en overlijdensberichten);
- het afbreken van een lange relatie met zijn vriendin die naar het buitenland vertrok;
- zijn onduidelijke medische toestand waarbij de diagnose van epilepsie verder wordt onderzocht. Verzoeker voegt een medisch attest toe waarin wordt gesteld dat hij in het academiejaar 2017-2018 verminderd kon presteren op intellectueel vlak, *in casu* studeren/lessen volgen.

Verzoeker geeft in zijn uitgebreide motivatiebrief ook aan dat hij met het oog op de toekomst wel degelijk zeer gemotiveerd is om prioriteit te geven aan zijn studies en dat hij zich professioneel laat begeleiden door een psycholoog en logopediste (met toegevoegde contactgegevens).

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijsraject – niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

Summier en in zeer vage, algemene bewoordingen stelt de interne beroepsinstantie in dat verband: “*De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor het feit dat het voor de student een emotioneel en medisch moeilijk jaar was (...)*”.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie de door verzoeker ingeroepen zeer specifieke persoonlijke omstandigheden slechts bijzonder summier heeft betrokken in haar beslissing. Op basis hiervan kan de Raad moeilijk vaststellen of deze verschoningsgronden voor het academiejaar 2017-2018 ook terdege werden onderzocht.

De Raad concludeert dat de interne beroepsinstantie niet geheel duidelijk is in haar motivering wat de reglementaire grond betreft op basis waarvan verzoeker werd geweigerd. De Raad begrijpt uit de lezing van de interne beroepsbeslissing dat het geheel van alle vastgestelde elementen ertoe heeft geleid dat verzoeker wordt geweigerd. Op de door verzoeker aangebrachte overmachtssituatie wordt *in fine* niet ingegaan.

Het is echter niet uitgesloten dat de interne beroepsinstantie in het geval dat zij de in het OER opgenomen norm om te toetsen of het nog zin heeft om een bindende voorwaarde op te leggen *in casu* correct zou hebben getoetst tot een andere beslissing zou zijn gekomen. Daarbij is het mogelijk dat zij met meer zorg en grondiger zou hebben onderzocht wat de impact was van de medische en persoonlijke gebeurtenissen op het goed presteren van verzoeker alsook op het niet behalen van de bindende voorwaarden in het academiejaar 2017-2018. Het is niet uitgesloten dat verzoeker, die ook toekomstperspectieven aanbiedt en op bepaalde examens (zoals bv. “Statistiek voor bedrijfskundigen I”) bijzonder goede scores behaalt (zie stuk 7 van verwerende partij), in dat geval alsnog een kans zou zijn geboden.

Op basis van bovenstaande overwegingen is de Raad van oordeel dat deze interne beroepsbeslissing niet afdoende is gemotiveerd.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 4 januari 2019 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.607 van 17 december 2018 in de zaak 2018/555

In zake: Noëlla TEN BRINKE
                      Woonplaats kiezend te 7442 Nijverdal (Nederland)
                      Mensinkweg 68

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
                      Woonplaats kiezend te 9000 Gent
                      Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’. Na afloop werd haar een bindende voorwaarde opgelegd voor haar eerstvolgende inschrijving in deze opleiding.

In het academiejaar 2017-2018 is verzoekster opnieuw ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’. Zij heeft niet kunnen voldoen aan de haar opgelegde bindende voorwaarden.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de studente aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie heeft de volledige studievoortgang grondig bekeken en stelt vast dat de studente weliswaar vastberaden is om te studeren en dat zij aan de examens deelneemt maar helaas geen goede examencijfers behaalt, waardoor zij van mening is dat de opleiding diergeneeskunde niet de juiste studierichting voor de studente is. In haar eerste academiejaar behaalde de studente slechts 3 van de 9 creditbewijzen en in het afgelopen academiejaar 2017-2018 behaalde ze opnieuw slechts 3 (van de 8) creditbewijzen.

De interne beroepsinstantie heeft begrip voor de persoonlijke problemen van de studente en onderkent dat ze een invloed kunnen hebben gehad op de studeerprestaties, maar zij acht deze niet dermate verantwoordelijk om het gebrek aan studievoortgang volledig te verantwoorden, noch om aan te nemen dat de studievoortgang in 2018-2019 opmerkelijk zou verbeteren. Zelfs indien de diagnose van ADD wordt gesteld (wat momenteel niet voorligt) en de studente de

juiste medicatie krijgt, dan is het geen vaststaand feit dat de studente studievoortgang zal boeken. Volgens de interne beroepsinstantie kan men van een dergelijke diagnose dan ook geen mirakel verwachten. De voorliggende examencijfers sterken de interne beroepsinstantie in de beslissing dat de opleiding diergeneeskunde niet de juiste studierichting voor de studente is en dat een heroriëntering op dit ogenblik meer aangewezen is, nu de studente nog over voldoende leerkrediet beschikt.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’ wordt bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat ze zeker in zodanige mate hinder heeft ondervonden van ADD dat dit haar beperkte studievoortgang kan verklaren. Dit gebeurde vooral in de vorm van gedachtenverwerking en concentratie. Ze kon de colleges niet goed volgen en ze kon haar gedachten er tijdens het studeren niet goed bijhouden. Gestudeerde informatie bleef niet goed hangen en ze deed er veel langer over om een bepaalde hoeveelheid leerstof te studeren dan haar studiegenoten. Volgens verzoekster werd het door dit tragere tempo heel lastig om alles nog goed te organiseren en te plannen, waardoor ze altijd in flinke tijdnood kwam voor

examens. Ze twijfelt niet aan haar kunnen, ze beschikt immers over een bovengemiddelde intelligentie, wat ook in diverse onderzoeken is aangetoond.

Verzoekster verduidelijkt dat een persoon die lijdt aan ADD last kan hebben van vele (kleinere) factoren, die er samen net voor zorgen dat het grotere geheel niet goed slaagt. Een van deze factoren is het verwerken van gedachten. Het ontvangen van de prikkel en het daadwerkelijk binnenkrijgen wat er gezegd wordt, duurt net iets langer. Verzoekster merkt op dat het verwerken van gedachten natuurlijk een heel belangrijke factor is in de collegezaal. Ze heeft zelf ervaren dat colleges praktisch onmogelijk te volgen zijn. Als gevolg van het niet kunnen volgen van de colleges, miste ze een zekere structuur, waaraan een persoon met ADD net behoeft heeft. Verzoekster heeft geprobeerd dit op te lossen door vele opnames te bekijken. Door veel te pauzeren en terug te spoelen kon ze het wel volgen. Helaas kost dit wederom veel meer tijd dan het oorspronkelijke college zelf. Verzoekster wijst erop dat het verwerken van gedachten ook bij zelfstudie een belangrijk punt is. Lezen gaat een stuk trager als ze het stuk steeds opnieuw moet lezen voordat ze begrijpt wat er staat. Verzoekster stelt dat als gevolg van het trager verwerken van gedachten, informatie moeilijker opgeslagen kan worden. Hierin moet dus ook meer tijd worden gestoken. Als gevolg van het moeilijker opslaan van informatie is het dan weer lastiger om connecties te leggen tussen bepaalde onderwerpen binnen een vak of tussen verschillende vakken.

Verzoekster merkt op dat deze factoren voor een flinke tijdnood kunnen zorgen. In haar geval heeft dit geresulteerd in het feit dat ze een deel van de stof die in een examen werd gevraagd niet meer heeft kunnen studeren. Volgens haar is dit een reden dat zij voor beide examens die ze moest halen voor de bindende voorwaarde een score van 9/20 heeft behaald. Daarnaast speelt tijdnood natuurlijk ook een rol op het examen zelf. Verzoekster heeft ook op het examen waarvoor ze moest slagen om haar bindende voorwaarden te halen in tijdnood gezeten. Daardoor heeft ze het examen niet volledig kunnen invullen. Verzoekster nodigt de Raad uit tot het lezen van haar bijlage over ervaringsverhalen van andere met ADD. Verzoekster benadrukt dat haar “zeer beperkte studievoortgang” dus erg beïnvloed is geweest door ADD. Voor de bindende voorwaarde moest ze nog twee grote vakken halen (van 13 en 6 studiepunten), maar ze behaalde voor beiden een score van 9/20, wat te wijten was aan tijdnood.

Vervolgens merkt verzoekster op dat ze de afgelopen twee academiejaren geen gebruik heeft mogen maken van het bijzonder statuut, wat ze achter gezien wel nodig had. Volgens

verzoekster had dit haar studievoortgang ook positief kunnen beïnvloeden. Verzoekster stelt ook te betreuren dat deze stoornis nu pas aan het licht is gekomen, nu de studiedruk is toegenomen.

Verzoekster is er verder van overtuigd dat er in de toekomst een gigantische verbetering zal zijn. Ze verduidelijkt dat ze, in afwachting van het hoger beroep, tijdens de eerste weken van het academiejaar medicijnen heeft kunnen gebruiken. Verzoekster is positief verrast. Nu kan ze de colleges zonder problemen volgen en heeft ze nog genoeg tijd om alles te studeren. Daardoor kan ze zich veel beter voorbereiden en kan ze optimaal kennis opdoen. Verzoekster is voor alle vakken bij, waardoor ze ook de link kan leggen tussen verschillende vakken. Ze mist geen enkel college en ook bij de practica blijft de kennis hangen.

Verzoekster is het niet eens met de interne beroepsinstantie waar zij stelt dat medicijnen niet voor mirakels kunnen zorgen. Ze stipt ook aan dat ze geen mirakels nodig heeft, maar dat ze een klein opstapje nodig heeft om grote verbeteringen te kunnen (laten) zien. Verzoekster merkt daarnaast op dat niet werd ingegaan op de coaching die ze heeft aangehaald, die haar naast medicijnen ook zeker begeleidt om te zorgen voor omstandigheden waarin de werking van de medicijnen optimaal is. Verzoekster begrijpt ook dat medicijnen niet alles zijn, maar ze ervaart dat de medicijnen haar goed op weg helpen, zodat ze er vertrouwen in heeft dat het in combinatie met hard werken helemaal goed komt.

Verzoekster is van mening dat ze juist zit in deze opleiding. Sinds ze de medicijnen heeft kunnen gebruiken, is ze er meer dan ooit van overtuigd dat dit de juiste studie voor haar is. Ze vindt de materie zeer interessant en ze is erg gemotiveerd om zoveel mogelijk kennis op te doen. Verzoekster zou het dan ook heel erg jammer vinden als ze door deze late vaststelling van ADD niet meer de kans zou krijgen om te laten zien wat ze in haar mars heeft. Ze verwijst ten slotte naar een aantal verklaringen om haar verhaal te ondersteunen, die ze als bijlage heeft toegevoegd.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 24, §1 OER 2018-2019. Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren:

3. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
4. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student, ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren, toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing enkel vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoekster nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de te beperkte studievoortgang van verzoekster. De institutionele beroepscommissie heeft daarbij wel begrip voor de moeilijkheden van verzoekster, maar wijst erop dat verzoekster ondanks regelmatige deelname aan de examens geen goede examencijfers behaalt. Ze stelt ook vast dat de diagnose van ADD hoe dan ook nog niet vast staat, en dat het ook dan nog niet zeker is of verzoekster met de nodige medicatie een betere studievoortgang zal kunnen maken.

Volgens verwerende partij heeft verzoekster inderdaad eerder zwak gepresteerd in de afgelopen twee academiejaren. In haar eerste jaar behaalt ze uiteindelijk drie credits, met nipte cijfers en hoofdzakelijk voor de minder zware vakken uit het modeltraject. Waar ze niet slaagt voor examens is dat in de regel ook met zwakke cijfers. Verwerende partij merkt op dat verzoekster in haar tweede jaar van inschrijving ook reeds vakken opneemt uit het tweede modeltrajectjaar, maar daarvan legt ze geen examens af. Uiteindelijk behaalt ze nog drie credits in de eerste zittijd en geen in de tweede zittijd. Volgens verwerende partij is het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk om te oordelen dat het geen zin heeft om verzoekster nogmaals te laten inschrijven onder bindende voorwaarden.

Waar verzoekster stelt dat haar slechte studieresultaten te wijten zijn aan ADD, wijst verwerende partij erop dat deze diagnose nog niet vaststaat, maar dat er enkel sprake is van een

vermoeden van ADD en, blijkens de doorverwijzing van de huisarts, bovendien van een lichte vorm van ADD. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster ervan uitgaat dat ze met medicatie spectaculair betere studieresultaten zal kunnen voorleggen. Of dit zo zal zijn, valt echter nog af te wachten. In elk geval bevat het dossier volgens verwerende partij geen enkel concreet gegeven dat doet vermoeden dat dit inderdaad het geval zal zijn. Verwerende partij merkt hierbij nog op dat de verklaringen van een vriendin en van haar moeder niet bij het intern beroep werden gevoegd, zodat de institutionele beroepscommissie er geen rekening mee kon houden. Deze stukken moeten dan ook uit de debatten worden gehouden.

Verwerende partij merkt bovendien op dat het niet is omdat andere personen schijnbaar baat blijken te hebben van een bepaald medicijn en met deze medicatie veel beter presteren, dat dit ook bij verzoekster zo zal zijn. Elke persoon is immers anders, en het staat ook niet vast dat de aandoening – voor zover verzoekster inderdaad de diagnose van ADD zou krijgen, wat nog niet vaststaat – zich bij die andere personen op dezelfde wijze manifesteert en dat de medicatie ook op dezelfde wijze ingrijpt op het functioneren van verzoekster.

Vervolgens benadrukt verwerende partij dat zij enkel kan vaststellen dat verzoeksters studieresultaten globaal genomen niet goed zijn en dat verzoekster na vier examenkansen voor bepaalde vakken nog steeds niet slaagt. Ze mag voor twee van die vakken dan wel een score van 9/20 hebben behaald bij haar laatste examenkans, dergelijk cijfer is nog steeds onvoldoende. Verwerende partij vindt het daarbij opvallend dat het vooral de vakken met, in studiepunten uitgedrukt, een grotere studielast zijn waar verzoekster moeilijkheden mee blijft ondervinden. Volgens verwerende partij is het zeer de vraag of medicatie bij verzoekster tot resultaat zal hebben dat ze voor dergelijke vakken in de toekomst niet of nauwelijks nog moeilijkheden zal ondervinden.

Verwerende partij vindt het in dergelijke omstandigheden, mede gelet op de grote onduidelijkheid omtrent de problemen van verzoekster en het ontbreken van enige concrete aanduiding omtrent te verwachten toekomstige studievoortgang, niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, om thans te beslissen dat verzoekster zich niet opnieuw kan inschrijven voor de opleiding diergeneeskunde. Verwerende partij merkt op dat verzoekster thans nog voldoende leerkrediet heeft om zich nog te heroriënteren naar een andere richting, wat sterk zal worden bemoeilijkt als ze nog een jaar verder aanmoddert in een richting die voor haar te hoog gegrepen lijkt te zijn, gelet op haar beperkte studievoortgang de afgelopen twee academiejaren.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24, §8, alinea 3 OER 2018-2019). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-2020 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekster dat het haar aan motivatie, noch aan intelligentie, maar wel aan concentratie ontbreekt. Met de medicatie heeft ze echter gemerkt dat deze beperkende factor is aangepakt. Ze heeft dan ook het volle vertrouwen in de toekomstige studiejaren. Volgens verzoekster is deze richting ook absoluut niet te hoog gegrepen voor haar.

Daarnaast is verzoekster het niet eens met de suggestie dat de medicatie bij haar geen resultaat zou geven zoals bij de personen in de verklaringen. Volgens haar is er effectief verbetering opgetreden door de medicijnen, waar ze uiteraard zeer verheugd over is en was. Verzoekster verduidelijkt dat de diagnose van ADD nog niet vaststaat. Ze heeft er alles aan gedaan om de datum van de ADD-test te kunnen vervroegen. Er zijn echter lange wachttijden. Verzoekster wenst er ook op te wijzen dat de sterke vermoedens waarschijnlijk officieel bevestigd zullen worden. Wat de verklaringen van haar moeder en een vriendin betreft, stelt verzoekster dat deze gegevens nog niet beschikbaar waren op het moment van het aantekenen van het intern beroep. Toen uit de interne beroepsbeslissing bleek dat ze haar argument inzake ADD onvoldoende onderbouwd had, heeft ze geprobeerd dit sterker en beter te onderbouwen, mede door de verklaringen van haar moeder en van een vriendin.

Verzoekster benadrukt ten slotte dat ze begrijpt dat ze dezelfde eindcompetenties zal moeten behalen als de andere studenten. Ze kijkt er ook naar uit om academisch op hoog niveau geschoold te kunnen worden. Volgens haar zal ze minstens dezelfde eindcompetenties kunnen behalen als haar medestudenten, al zou dit dan met de nodige medicatie zijn.

Beoordeling

Verzoekster is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’. Zij wordt bij aanvang van het academiejaar 2018-2019

geweigerd om zich opnieuw in te schrijven in deze opleiding. Verzoekster beroept zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).³ Ingeval een student vervolgens niet

---

³ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

Voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft een weigering van inschrijving omdat verzoekster niet aan de opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform het decreet en conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt vast dat het studietraject van verzoekster als volgt is verlopen (zie stukken 4 en 5 van verwerende partij):

- in het academiejaar 2016-2017 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’: 17 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 28%;
- in het academiejaar 2017-2018 is verzoekster opnieuw ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’: 18 van de 51 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 35%.

De Raad leest in het dossier dat verzoekster bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 bindende voorwaarden kreeg opgelegd omdat zij in het academiejaar 2016-2017 geen 50% van de opgenomen studiepunten heeft verworven. Verzoekster werd in het academiejaar 2017-2018 uitzonderlijk – aangezien zij onder bindende voorwaarden was ingeschreven – toegelaten om ook vakken van het tweede modeltraject op te nemen. De bindende voorwaarden waren de volgende, zoals verwerende partij aanstipt in haar antwoordnota: “*ze dient bij de eerstvolgende inschrijving voor de betrokken opleiding te slagen voor 75% van de in het eerste modeltrajectjaar opgenomen studiepunten, en voor 50% van de studiepunten opgenomen in een*

volgend modeltrajectjaar, zoniet zal ze niet opnieuw kunnen worden toegelaten tot deze opleiding.”.

Verzoekster heeft *in casu* deze reglementair opgelegde bindende voorwaarden niet aangevochten waardoor deze in principe een definitief karakter hebben gekregen. *Prima facie* kon verwerende partij verzoekster dus een volgende inschrijving in het academiejaar 2018-2019 weigeren ingeval zij niet voldeed aan deze opgelegde voorwaarden.

De Raad stelt vast dat verzoekster het academiejaar 2017-2018 niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarden. Zij werd geweigerd op grond van artikel 24, §1 van het OER om zich nog verder in te schrijven. Verzoekster behaalde in het academiejaar 2017-2018 18 van de 43 opgenomen studiepunten binnen het eerste modeltrajectjaar. Zij voldeed met een studie-efficiëntie van 42% aldus ruim niet aan de eerste opgelegde bindende voorwaarde. Verzoekster diende immers credits te behalen ten belope van 75% van de opgenomen studiepunten (zijnde minstens 33 van de 43 opgenomen studiepunten) binnen het eerste modeltrajectjaar. Daarnaast legt verzoekster geen examens af over de opleidingsonderdelen uit het tweede modeltrajectjaar. Zij behaalt bijgevolg geen credits, zodat ze evenmin voldoet aan de tweede opgelegde bindende voorwaarde (50% behalen van de studiepunten die worden opgenomen in een volgend modeltrajectjaar).

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet (zie artikel II.246, §1 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 24, §1 van het OER⁴) heeft gehandeld (zie stuk 6 van verwerende partij). Aangezien verzoekster niet voldeed aan alle opgelegde bindende voorwaarden werd zij reglementair geweigerd.

---

⁴ **Artikel 24 – Inschrijving en studievoortgangsbewaking**

§1.: “Bindende voorwaarden en weigering tot inschrijving bij diplomadoelcontracten:

1° Indien de student voor minder dan 50% van de opgenomen studiepunten credits behaalt (d.i. een studierendement van minder dan 50%), zal bij de eerstvolgende inschrijving voor dezelfde opleiding (ongeacht de taalvariant) een bindende voorwaarde worden opgelegd.

2° De inhoud van de bindende voorwaarde zoals vermeld in 1° wordt bepaald in het Onderwijs- en examenreglement geldig voor het academiejaar waarin de student een volgende keer inschrijft voor dezelfde opleiding (ongeacht de taalvariant). Voor academiejaar 2018-2019 geldt dat de student voor minstens 50% van de opgenomen studiepunten credits moet verwerven. Bovendien, indien de student bijkomend voor minder dan 50% van de studiepunten van het eerste deliberatiepakket credits behaalde, dient de student voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten die behoren tot het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding credits te verwerven.

3° Wanneer de student vervolgens niet voldoet aan de bovenvermelde voorwaarde, wordt een volgende inschrijving via een diplomadoelcontract voor dezelfde opleiding (ongeacht de taalvariant), of voor het desbetreffende gemeenschappelijk aanloopstuk tot verschillende opleidingen, geweigerd.”.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving als gevolg van het niet voldaan hebben aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijsraject – niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad leest meer bepaald in de interne beroepsbeslissing:

“De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de persoonlijke problemen van de studente en onderkent dat ze een invloed kunnen hebben gehad op de studeerprestaties maar acht deze niet dermate verantwoordelijk om het gebrek aan studievoortgang volledig te verantwoorden noch om aan te nemen dat de studievoortgang in 2018-2019 opmerkelijk zou verbeteren. Zelfs indien de diagnose van ADD wordt gesteld (wat momenteel niet voorligt) en de studente de juiste medicatie krijgt, dan is het geen vaststaand feit dat de studente studievoortgang zal boeken en men kan van een dergelijke diagnose dan ook geen mirakel verwachten. De voorliggende examencijfers sterkende institutionele beroepscommissie in de beslissing dat de opleiding diergeneeskunde niet de juiste richting voor de studente is en dat een heroriëntering op dit ogenblik meer aangewezen is nu de studente nog over voldoende leerkrediet beschikt.”.

De Raad komt tot volgende vaststellingen en overwegingen:

- (1) Verzoekster werd – zoals hoger weergegeven – in principe reglementair geweigerd, aangezien ze niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarden;

(2) Verzoekster maakte gedurende twee academiejaren een zeer trage studievoortgang en ze behaalde zeer zwakke studieresultaten (zie stukken 4 en 5 van verwerende partij);

(3) De Raad noch verwerende partij stellen dat verzoekster een universitaire opleiding niet zou aankunnen. Uit de thans voorliggende resultaten blijkt echter niet dat de in deze specifieke studierichting vooropgestelde leerresultaten voor haar een haalbare kaart zijn.

(4) De Raad stelt ook vast dat verzoekster ter verschoning van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden verwijst naar persoonlijke problemen, zonder deze goed te duiden. In het bijzonder wijst zij op haar vermoede ziekttetoestand, met name ADD. De Raad moet echter met verwerende partij vaststellen dat deze medische toestand op het moment van de sluiting van de debatten nog niet is vastgesteld en dat het zeer onduidelijk is wat de impact hiervan was op haar studieprestaties tijdens het afgelopen academiejaar. Verzoekster geeft wel aan dat zij reeds een intakegesprek heeft gehad en dat er op 4 december 2018 nog een diepgaander onderzoek zal volgen. Zij stelt ook dat ze momenteel reeds op advies van de psycholoog is gestart met medicatie, waarvan zij nu reeds positieve effecten ondervindt. De in de externe procedure toegevoegde verklaringen van haar moeder en vriendin over de vastgestelde positieve effecten van deze medicatie bij onder meer haar familieleden tonen echter op dit ogenblik niet in voldoende mate aan dat dit ook bij haar het gewenste effect zal hebben. Naar het oordeel van de Raad blijven deze beweringen zeer vaag en zijn er – alleszins op het ogenblik van de interne procedure – ook geen duidelijke perspectieven die aantonen dat er op korte termijn plots wel goede prestaties zullen volgen alsook dat deze studierichting in het licht van haar capaciteiten wel een haalbare kaart is.

Dat verwerende partij in het licht van deze zeer zwakke prestaties, waarvoor geen aangetoonde verschoningsgrond vorhanden is, van oordeel is dat deze zware opleiding niet de juiste studierichting is voor verzoekster en dat zij beter tijdig heroriënteert, aangezien ze nu nog over voldoende leerkrediet beschikt, is niet onredelijk.

De Raad is van oordeel dat deze studievoortgangsbeslissing reglementair is genomen en dat het niet kennelijk onredelijk is om verzoekster, die onder bindende voorwaarden was ingeschreven, de verdere inschrijving in deze opleiding te weigeren.

De Raad benadrukt ten overvloede dat verzoekster volgend academiejaar reeds opnieuw een aanvraag tot herinschrijving kan indienen. Hiervoor moet zij een nieuw, goed onderbouwd dossier bezorgen, waaruit blijkt dat zij als gevolg van haar medische toestand niet aan de

opgelegde bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen en dat zij haar studies met goede professionele begeleiding wel succesvol kan hervatten.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.619 van 19 december 2018 in de zaak 2018/556

In zake: Georges AOUN
                         Woonplaats kiezend te 3090 Overijse
                         Waversesteenweg 260

Tegen: HOGERE ZEEVAARTSCHOOL
                         bijgestaan en vertegenwoordigd door
                         advocaat Ann Coolsaet
                         kantoor houdend te 2018 Antwerpen
                         Arthur Goemarelei 69
                         Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann Coolsaet, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master en Sciences Nautiques’.

Aan verzoeker wordt geen vrijstelling toegekend voor het opleidingsonderdeel “Simulation RADAR/ARPA”.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student verschillende leerresultaten vermeldt die aanwezig zijn in enkele andere vakken die hij heeft gevolgd aan de Hogere Zeevaartschool. Volgens haar is dit argument echter niet valabel aangezien het in die vakken niet gaat over het opleidingsonderdeel “Simulator RADAR/ARPA”. De interne beroepsinstantie stelt dat de student niet vrijgesteld kan worden op basis van al de andere gevolgde vakken aan de Hogere Zeevaartschool, aangezien het om een andere context gaat, specifiek voor het vak RADAR/ARPA.

Waar de student aanhaalt dat mr. [C.] hem had aangeraden om een vak te volgen in Rotterdam, merkt de interne beroepsinstantie op dat hij de student ook heeft aangeraden om met hem te verifiëren of het vak in kwestie volledig overeenkomt met het vak RADAR/ARPA aan de Hogere Zeevaartschool. Mr. [C.] heeft de interne beroepsinstantie bevestigd dat de student hem niet meer heeft geraadpleegd in verband met die verificatie.

De interne beroepsinstantie neemt dezelfde beslissing als deze genomen door de algemeen directeur. De vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Simulator RADAR/ARPA” wordt niet toegekend.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 5 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep is onontvankelijk.

Ten overvloede wenst de Raad verzoeker erop te wijzen dat overeenkomstig artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet, de termijn voor het instellen van het extern beroep slechts aanvangt bij de kennisgeving van de bestreden beslissing – zijnde de interne beroepsbeslissing – op voorwaarde dat de beroepsmodaliteiten op die beslissing zijn vermeld.

Deze verplichting houdt in dat niet alleen de mogelijkheid tot het instellen van een extern beroep moet worden vermeld, maar ook de modaliteiten ter zake. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat enerzijds alle relevante modaliteiten voor het extern beroep moeten worden vermeld en anderzijds de loutere verwijzing naar een andere vindplaats – zoals het onderwijs- en examenreglement – niet volstaat als kennisgeving van de beroepsmodaliteiten.

Te dezen stelt de Raad vast dat uit het dossier blijkt dat op de interne beroepsbeslissing noch de beroepsmogelijkheden, noch de beroepsmodaliteiten staan vermeld (zie stukken 5 en 6 van verwerende partij).

Vermits de beroepsmogelijkheden en –modaliteiten betreffende de bestreden beslissing *prima facie* niet op regelmatige wijze aan verzoeker ter kennis zijn gebracht, heeft dit overeenkomstig artikel 35 Openbaarheidsdecreet tot gevolg dat de termijn om het extern beroep in te stellen pas begint te lopen vier maanden na de kennisgeving van de beslissing. De termijn om rechtsgeldig

extern beroep in te stellen lijkt derhalve – op basis van de gegevens van het dossier – nog niet te zijn verstreken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.608 van 17 december 2018 in de zaak 2018/559

In zake: Edouard BOUCKAERT
Woonplaats kiezend te 9790 Wortegem-Petegem
Boeregomstraat 14

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 9000 Gent
Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving aan Universiteit Gent wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2007-2008 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Veterinary Medicine in de diergeneeskunde’. Verzoeker nam in het academiejaar 2011-2012 het laatste opleidingsonderdeel om zijn opleiding te voltooien, zijnde “Masterproef III” (12 SP), op. Hij bleef afwezig en kreeg een bindende voorwaarde opgelegd.

In het academiejaar 2012-2013 nam verzoeker de masterproef opnieuw op. Ingevolge een programmawijziging was dit voortaan “Masterproef II” (16 SP). Verzoeker bleef afwezig, waardoor hij niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde en hij aldus niet meer opnieuw kon inschrijven.

In de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015 was hij niet ingeschreven. Vervolgens kreeg hij op 19 mei 2015 de toelating om zich opnieuw in te schrijven voor het academiejaar 2015-2016, zij het onder bindende voorwaarden. Verzoeker bleef evenwel opnieuw afwezig. Hij werd andermaal geweigerd en diende intern beroep in, dat werd ingewilligd.

Verzoeker schreef zich in het academiejaar 2016-2017 opnieuw in, maar ook nu legde hij de masterproef niet af en werd hij opnieuw geweigerd. Verzoeker stelde opnieuw intern beroep in, wat werd ingewilligd. Hij kon opnieuw inschrijven onder bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2017-2018 schreef verzoeker zich nogmaals in, maar vermits hij niet deelnam aan “Masterproef II” werd hem de verdere inschrijving geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden

opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De interne beroepsinstantie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de vierde weigering van de student is. De student was zich bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden, maar hij voldeed opnieuw niet aan de bindende voorwaarden;
- De student nam sinds het academiejaar 2011-2012 aan geen enkele examenkans voor Masterproef III deel, wat betekent dat hij diverse nieuwe kansen tot studievoortgang bewust niet gegrepen heeft;
- De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student een zeer gelijkaardige brief stuurt als vorig jaar september. Dit geeft volgens haar aan dat de student – ondanks de toen gekregen nieuwe derde kans – zijn persoonlijke situatie toch niet dermate heeft kunnen aanpassen en dat studeren nog steeds geen prioriteit was. De masterproef is nog geen enkele keer ingediend, waardoor de interne beroepsinstantie de kans zeer klein acht dat de student effectief in 2018-2019 studievoortgang zou maken;
- Er ligt derhalve geen enkel bewijs voor dat de interne beroepsinstantie van het tegendeel zou kunnen overtuigen;
- De interne beroepsinstantie voelt zich in de beslissing om de student aan de eindmeet van zijn studies toch te weigeren geruggesteund door arrest 2014/471 d.d. 4 december 2014 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. De interne beroepsinstantie stelt dat de student meer dan voldoende kansen heeft gekregen van de Universiteit Gent om de nodige studievoortgang te maken.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving aan Universiteit Gent wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker benadrukt dat hij toch nog de motivatie heeft om zijn opleiding te voltooien. Hij voelt zich gesteund door zijn omgeving en door de mental coach die hij onder de arm heeft genomen om hem bij te staan als hij opnieuw merkt dat hij er weer onderdoor zou gaan.

Verder verduidelijkt verzoeker dat het deel van de masterproef dat hij nog moet afwerken tot het oude, uitdovende curriculum behoort. Hij kan dat niet meer opnemen in het academiejaar 2018-2019. Daardoor zal verzoeker, indien hij de toelating krijgt om opnieuw in te schrijven, geregulariseerd moeten worden in het nieuwe curriculum en zal hij hoogstwaarschijnlijk opnieuw klinieken, stages en examens moeten afleggen. Verzoeker merkt op dat hij het afwerken van zijn studies en de tijd die hij eraan moet besteden dan ook anders zal moeten indelen.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 24, §2 OER 2018-2019. Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren:

5. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
6. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student, ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren, toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing enkel vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar het feit dat verzoeker sinds het academiejaar 2011-2012 aan geen enkele examenkans heeft deelgenomen voor masterproef III (II). Hij heeft de verschillende kansen die hij daartoe heeft gekregen naast zich neergelegd. Verzoeker werd ondertussen al

vier keer geweigerd, maar hij heeft uit zijn vorige weigeringen klaarblijkelijk niets geleerd. De institutionele beroepscommissie acht de kans dat verzoeker in het academiejaar 2018-2019 zijn masterproef wel zou afwerken dan ook zeer klein en zij merkt op dat er ook geen enkel bewijs voorligt dat haar van het tegendeel zou kunnen overtuigen.

Volgens verwerende partij is deze beoordeling niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk. Zij kan enkel vaststellen dat verzoeker tot nu toe vijf keer was ingeschreven voor het laatste deel van de masterproef, maar nooit iets heeft ingediend. Bij elk beroep verwijst hij opnieuw naar de ziekte van zijn vader en naar het feit dat hij ook zelf aan het werk is, waardoor hij te weinig tijd had om aan zijn masterproef te werken. Verwerende partij stelt vast dat verzoeker, hoewel gewaarschuwd, zijn situatie niet zo heeft aangepast dat er wel voldoende tijd zou vrijkomen om zijn masterproef af te werken.

Verwerende partij stelt ook vast dat verzoeker telkens wel beweert nog steeds contact te hebben met zijn promotoren en door hen gesteund te zijn, maar volgens haar blijkt dit nergens uit en legt verzoeker geen stukken voor die dat staven. Volgens verwerende partij kon zij in al die omstandigheden terecht van oordeel zijn dat het geen enkele zin heeft om verzoeker nogmaals in te schrijven onder bindende voorwaarden. De bindende voorwaarden hebben hem de vorige jaren alleszins allerminst aangezet om studievoortgang te maken.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24, §8, alinea 3 OER 2018-2019). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-2020 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker te beseffen dat hij de veelvuldige kansen die hij heeft gekregen heeft verprutst. Hij weet dat hij dit enkel en alleen aan zichzelf te danken heeft. Hij vertoont extreem uitstelgedrag, waarvoor hij reeds hulp heeft gezocht bij een psycholoog en, meer recent, bij een mental coach.

Verder merkt verzoeker op dat hij mondelinge contacten onderhield met zijn promotoren. Hij verduidelijkt dat hij hen persoonlijk ging opzoeken om zich te excuseren voor het schaden van hun vertrouwen en om hen te vragen of ze nog bereid zouden zijn om als promotor voor zijn masterproef op te treden. Op die momenten hebben ze volgens verzoeker meermaals bevestigd daartoe nog bereid te zijn. Gezien de situatie heeft verzoeker dit ervaren als steun die ze naar hem toe uitspraken.

Verzoeker beseft dat de kans uiterst klein is dat zijn beroep zou worden ingewilligd omdat hij niet in staat is echte garanties te bieden dat het deze keer anders zou lopen. Verzoeker merkt wel op dat als het beroep verworpen zou worpen en hij voltijds op zoek gaat naar werk, hij niet inziet hoe dit zijn situatie enigszins zou veranderen met het oog op een vraag tot toelating om in te schrijven bij het begin van volgend academiejaar.

Ten slotte stipt verzoeker, als laatste reden om zijn diploma nu nog te willen behalen, aan dat hij samen met zijn ouders heeft beslist om bij hen in het bedrijf te stappen om dit op termijn ook over te nemen. Hij zou nu evenwel nog een jaar de tijd krijgen van zijn ouders om zijn studies af te werken en zijn diploma te behalen, zodat hij dit hoofdstuk eindelijk volledig kan afsluiten.

Beoordeling

Verzoeker was in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Veterinary Medicine in de diergeneeskunde’. Hij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit. Verzoeker beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toest. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁵ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling

---

⁵ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig aangelegde studietraject van een student.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoeker als volgt is verlopen (zie stukken 10 en 11 van verwerende partij):

- in het academiejaar 2002-2003 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Kandidaat-Dierenarts’: 15 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 25%;
- in het academiejaar 2003-2004 is verzoeker eveneens ingeschreven voor de opleiding ‘Kandidaat-Dierenarts’: 36 van de 45 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 80%;
- in het academiejaar 2004-2005 is verzoeker eveneens ingeschreven voor de opleiding ‘Kandidaat-Dierenarts’: 28 van de 77 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 36%;
- in het academiejaar 2005-2006 is verzoeker eveneens ingeschreven voor de opleiding ‘Kandidaat-Dierenarts’: 41 van de 44 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 93%;
- in het academiejaar 2006-2007 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Bachelor in de diergeneeskunde’: 60 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 100%;
- in het academiejaar 2007-2008 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Master in de diergeneeskunde’: 50 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 83%;
- in het academiejaar 2008-2009 is verzoeker eveneens ingeschreven voor de opleiding ‘Master in de diergeneeskunde’: 52 van de 65 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 80%;
- in het academiejaar 2009-2010 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Master in de diergeneeskunde’: 51 van de 78 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 65%;
- in het academiejaar 2010-2011 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Master of Veterinary Medicine in de diergeneeskunde’: 15 van de 27 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 56%;

- in het academiejaar 2011-2012 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Master of Veterinary Medicine in de diergeneeskunde’: 0 van de 12 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 0%;
- in de academiejaren 2012-2013, 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018 is verzoeker ingeschreven voor de opleiding ‘Master of Veterinary Medicine in de diergeneeskunde’: telkens 0 van de 16 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 0%.

In uitvoering van artikel 24, §2 van het OER (zie stuk 12 van verwerende partij) werd verzoeker de verdere inschrijving geweigerd, omdat hij over drie academiejaren heen in totaal voor minder dan 1/3 van de opgenomen studiepunten geslaagd is. Verwerende partij was van oordeel was dat een verdere inschrijving onder bindende voorwaarden voor verzoeker geen zin meer had.

De Raad stelt vast dat artikel 24, §2 van het OER als volgt luidt:

“§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden, wanneer de student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.”.

Deze bepaling geeft uitvoering aan de mogelijkheid om – zoals hoger aangegeven – in uitvoering van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs een student te weigeren ingeval uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en conform artikel 24, §2 van het OER heeft gehandeld. Verzoeker kon in principe reglementair worden geweigerd voor een verdere inschrijving aan de instelling.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving *in casu* in het licht van de door verzoeker ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoeker een bijzonder trage studievoortgang heeft doorgemaakt. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoeker geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoeker beroept zich samengevat op volgende bijzondere omstandigheden:

- verzoeker is door omstandigheden voltijds in plaats van deeltijds moeten gaan werken;
- door tijdsgebrek en familiale gebeurtenissen (hoofdzakelijk de snel evoluerende Alzheimer van zijn vader) heeft hij het werk aan zijn masterproef uiteindelijk gestaakt en durfde hij zijn promotoren niet meer onder ogen komen;
- momenteel heeft hij een mentale coach onder de arm genomen omdat hij goed besef dat zijn probleem van mentale aard is en dat hij de neiging heeft om zich bij de minste tegenslag bij de situatie neer te leggen;
- verzoeker verklaart ook dat hij niet meer afhankelijk is van interim contracten die weinig tot geen stabiliteit boden, maar dat hij nu een vaste deeltijdse job heeft;
- verzoeker heeft nog altijd een bijzondere interesse in de richting diergeneeskunde en hij wil dit afmaken door ook de ontbrekende masterproef af te werken.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij na grondig onderzoek heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijsraject – niet voldoende overtuigend waren om de beslissing alsnog te herzien.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in de antwoordnota verwijst naar de interne beroepsbeslissing: *“De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar het feit dat verzoeker sinds het academiejaar 2011-12 aan geen enkele examenkans heeft deelgenomen voor masterproef III (II), en de verschillende kansen die hij daartoe heeft gekregen, naast zich neer heeft gelegd. Hij werd ondertussen al tot vier keer toe geweigerd, maar heeft uit zijn vorige weigeringen klaarblijkelijk niets geleerd. De institutionele beroepscommissie acht de kans dat verzoeker in 2018-19 zijn masterproef wel zou afwerken, dan ook zeer klein en merkt op dat er ook geen enkel bewijs voor ligt dat haar van het tegendeel zou kunnen overtuigen.”*.

De Raad houdt bij de besluitvorming in deze zaak rekening met hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

(1) Verzoeker vraagt om voor de tiende maal in te schrijven voor een onderwijsstraject (master) met een studieomvang van 180 studiepunten, wat voor een normstudent een studiebelasting betreft van drie academiejaren. Sinds het academiejaar 2011-2012 betrof het enkel nog de afwerking van een masterproef. Sinds het academiejaar 2015-2016 werd verzoeker, na een tussenperiode van twee academiejaren, opnieuw toegelaten tot de opleiding, telkens onder bindende voorwaarde. Na vier weigeringen voldeed hij nog steeds niet.

(2) Verzoeker moest vorig academiejaar opnieuw slechts de masterproef – waarvoor hij voor de zesde maal was ingeschreven zonder effectief te hebben deelgenomen – afwerken. De studiebelasting (16 studiepunten) was vorig academiejaar, net zoals de academiejaren ervoor, dus zeer beperkt. Verzoeker had alle ruimte om zich te concentreren op de afwerking van de masterproef.

(3) De masterproef betreft het sluitstuk van een opleiding waarbij een student bij uitstek kan aantonen dat hij de eindcompetenties van het gehele opleidingstraject heeft verworven.

(4) Verzoeker slaagt andermaal niet om deze masterproef op te starten. Hij stelt dat hij contact heeft opgenomen met de promotoren en dat deze hem nog steeds willen begeleiden, maar de Raad moet verwerende partij bijkreden dat hiervan geen enkel bewijs voorligt.

(5) Dat verzoeker na zo veel jaren nog steeds geen masterproef heeft ingediend en dat hij als gevolg van zijn uitstelgedrag nu geconfronteerd wordt met een aangepast curriculum – de masterproef is, zoals verwerende partij ter zitting verduidelijkt, intussen omgevormd van 16 studiepunten naar 33 studiepunten, inclusief een stage – kan moeilijk aan verwerende partij worden verweten. De instelling draagt de verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij om studenten te diplomeren die de eindcompetenties hebben verworven die op huidig moment worden verwacht van een dierenarts, met als logisch gevolg dat de inhoud van het studieprogramma kan evolueren.

(6) Ter verschoning van het niet goed presteren verwijst verzoeker naar de ernstige ziekte van zijn vader en naar het feit dat hij ook zijn studie combineert met een job. De Raad begrijpt dat de zorg voor en de ziekte van zijn vader de goede afloop van zijn studies bemoeilijkt kan hebben. De Raad is echter van oordeel dat dit gebeuren *an sich* niet kan verschonen waarom verzoeker gedurende een zo lange periode telkens niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarden. Zijn studieprogramma was beperkt in omvang. Verzoeker kon zich organiseren

in functie van deze moeilijke omstandigheden. Ook een combinatie met een job is – mits de goede ingesteldheid – niet uitgesloten, gezien de beperkte studiebelasting.

(7) Verzoeker toont evenmin op overtuigende wijze aan dat hij in de toekomst beter georganiseerd zal zijn. De begeleiding door een mental coach en een stabiele deeltijdse job is zeker positief. Momenteel legt verzoeker echter geen enkel duidelijk en zichtbaar bewijs voor dat hij de masterproef daadwerkelijk op korte termijn zal kunnen opstarten. Hij toont ook niet aan dat hij intussen op dat vlak reeds onderzoekswerk heeft geleverd, zodat hij op korte termijn een begin van onderzoeksproject kan voorleggen.

(8) Verzoeker was ook uitdrukkelijk verwittigd (vierde bindende voorwaarde) dat hij in het academiejaar 2017-2018 absoluut prioriteit moest geven aan zijn studies. Als niet aan een bindende voorwaarde wordt voldaan, dan wordt een student in principe het volgende academiejaar geweigerd, tenzij hij een overmachtssituatie kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan). De Raad moet vaststellen dat een dergelijke overmachtssituatie, waardoor verzoeker zijn masterproef niet tot een goed einde heeft kunnen brengen, *in casu* niet is aangetoond.

(9) Verzoeker toont ook niet aan de goede ingesteldheid en attitude te hebben om deze masterproef volgend academiejaar wel tot een goed einde te brengen. Hij stelt enkel vaag dat hij zich volgend academiejaar beter zal organiseren en dat hij zich zal laten begeleiden.

Verzoeker heeft geen prioriteit gegeven aan zijn studies, wat noodzakelijk is om dit belangrijke laatste onderdeel van deze opleiding op het vereiste kwalitatieve niveau af te werken. Hij stelt de afwerking van zijn masterproef telkens opnieuw uit.

Een inschrijving in het hoger onderwijs mag niet lichtzinnig worden genomen. Van een student kan worden verwacht dat hij zijn verantwoordelijkheid opneemt ten aanzien van de maatschappij, die in elke student investeert, en die het behalen van een diploma binnen een redelijke termijn mag verwachten. Als na een inschrijving gedurende veertien academiejaren in dezelfde opleiding nog steeds niet het einddiploma is behaald, dan is er niet langer sprake van een redelijke studievoortgang. Verzoeker blijkt zich op dit ogenblik ook niet in de gepaste omstandigheden te bevinden en niet de juiste ingesteldheid en attitude te hebben om zich ten volle te kunnen engageren voor zijn studies.

De Raad is van oordeel dat deze studievoortgangsbeslissing mogelijk streng overkomt en betreurt het gegeven dat het sluitstuk, met name: de masterproef, na een reeds lang studietraject niet verdergezet kan worden. In de gegeven omstandigheden is het echter niet onredelijk om te stellen dat verzoeker na al die jaren vooreerst zijn mentale toestand onder controle moet krijgen vooraleer zich opnieuw in te schrijven.

De Raad benadrukt ten overvloede dat verzoeker intussen reeds onderzoekswerk voor zijn masterproef kan verrichten. Zoals verwerende partij aangeeft, kan verzoeker in een later academiejaar opnieuw een aanvraag tot herinschrijving indienen. Hiervoor moet hij een nieuw, goed onderbouwd dossier bezorgen, waaruit blijkt dat hij intussen de juiste studieattitude heeft aangenomen om de masterproef tot een goed einde te brengen.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.609 van 17 december 2018 in de zaak 2018/560

In zake: Anke VANPARYS
                         Woonplaats kiezend te 8031 Ramskapelle
                         Jonckheerstraat 20

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
                         Woonplaats kiezend te 9000 Gent
                         Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij was in de academiejaren 2011-2012 en 2012-2013 ingeschreven aan de Universiteit Gent. In de academiejaren 2013-2014, 2014-2015 en 2015-2016 was zij niet ingeschreven aan de Universiteit Gent, maar wel in de professionele gerichte bachelor sociaal werk. Verzoekster heeft dit diploma behaald.

In het academiejaar 2016-2017 schreef verzoekster zich opnieuw in aan de Universiteit Gent, in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’. Vermits verzoekster tijdens de laatste drie inschrijvingen aan de UGent niet slaagde voor 1/3 van de opgenomen studiepunten kon ze niet meer inschrijven aan de UGent. Zij stelde daartegen intern beroep in en dat werd ingewilligd. Ze kreeg de toelating om zich opnieuw in te schrijven. Zij kreeg daarbij bindende voorwaarden opgelegd.

In het academiejaar 2017-2018 heeft verzoekster niet kunnen voldoen aan de haar opgelegde bindende voorwaarden. Daarnaast bleek dat verzoekster nu weer over de laatste drie jaren van inschrijving niet slaagde voor minstens 1/3 van de opgenomen studiepunten, waardoor zij opnieuw niet kon inschrijven aan UGent.

Verzoekende partij stelde op datum van 13 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de studente in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De interne beroepsinstantie heeft begrip voor het feit dat de studente ziek was en een onstabiele woonsituatie had, maar zij stelt vast dat er geen enkel document of attest hieromtrent voorligt wat deze argumenten staaft. De interne beroepsinstantie kan deze

argumenten bijgevolg niet bij haar beslissing betrekken. De interne beroepsinstantie wijst de studente erop dat de bewijslast bij haar als verzoekende partij ligt en zij voelt zich hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen inzake het aanbrengen van bewijslast;

- De interne beroepsinstantie stelt tevens vast dat de studente de voorgaande jaren een geringe studievoortgang had. In haar eerste academiejaar aan de UGent behaalde zij slechts 5 van de 55 opgenomen credits. De studente heroriënteerde weliswaar naar de opleiding ‘Bachelor of Arts in de geschiedenis’, echter ook zonder succes. Via een professionele bachelor in het sociaal werk stroomde de studente door naar de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’, maar ook hier slaagde zij er twee academiejaren niet in om minimum 50% studievoortgang te behalen;
- De studente behaalt weliswaar enkele mooie resultaten, maar globaal gezien blijkt uit de behaalde examencijfers dat de studente er niet in slaagt om de gevraagde studievoortgang te maken. Dit sterkt de interne beroepsinstantie in haar beslissing om de weigering te handhaven;
- De interne beroepsinstantie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de tweede weigering van de studente is. De studente was zich bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden, maar zij voldeed opnieuw niet aan de bindende voorwaarden.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 8 oktober 2018 en bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster gaat achtereenvolgens in op de vier argumenten die de interne beroepsinstantie in haar beslissing heeft aangehaald. Zij stelt vooreerst dat, waar verwerende partij beweert dat er geen enkel document of attest voorligt van haar ziekte of onstabiele woonsituatie, zij een hele reeks bijlagen bij haar intern beroepsschrift heeft gevoegd om haar ziekte te staven, waaronder een arrest van de Raad waarin zij leerkrediet terugkrijgt. Ze verduidelijkt dat ze haar onstabiele woonsituatie niet met een attest of een document heeft kunnen bewijzen, omdat alles mondeling is gebeurd. Volgens verzoekster is het dan ook onmogelijk te bewijzen dat ze samenwoonde met iemand die steeds ruzie zoekt, de rust verstoort, contractbreuk wil plegen en de huur niet wil betalen. Vermits ze dit uiteindelijk minnelijk hebben kunnen oplossen, zijn er ook geen rechterlijke bewijzen of vorderingen van. De persoon in kwestie ging ook niet getuigen of een document tekenen of schrijven om de situatie te bevestigen. Verzoekster merkt op dat verwerende partij toch wel kan begrijpen dat in zo een situatie examens afleggen (terwijl je plots het dubbele van de huur moet betalen, je niet rustig in je eigen huis kan studeren en je bovendien niet weet of je binnenkort nog een woonst hebt) absoluut niet bevorderlijk is voor de examenresultaten.

Vervolgens stelt verzoekster dat haar weigering tot inschrijving haar laatste drie jaren daar betrof. Verzoekster is verrast dat haar eerste inschrijving (biologie) aangehaald wordt, aangezien deze niet behoort tot haar laatste drie inschrijvingen aan UGent. Volgens haar werd haar bovendien enkel een bindende voorwaarde opgelegd omdat ze onvoldoende credits had verworven gedurende de laatste drie academiejaren (artikel 24, §2 van het OER). Ze stelt dat haar nooit een bindende voorwaarde werd opgelegd om voor minstens 50% van de opgenomen studiepunten credits te behalen. Volgens verzoekster mag verwerende partij dan ook niet verwijzen naar artikel 24, §1 van het OER om haar beroep ongegrond te verklaren.

Verder benadrukt verzoekster dat ze slechts drie studiepunten te kort kwam om aan de bindende voorwaarden te voldoen. Waar verwerende partij redeneert dat een beroep tegen een weigering tot inschrijving ongegrond is omdat niet aan de bindende voorwaarde is voldaan, stelt verzoekster dat verwerende partij hierdoor een leeg concept maakt van het instellen van een beroep. Volgens die redenering zou immers niemand die een beroep instelt een positief antwoord kunnen krijgen op dit beroep.

Ten slotte stipt verzoekster aan dat het grootste probleem bij haar inschrijving in het academiejaar 2012-2013 te situeren is, waar zij slechts voor 16% van de opgenomen studiepunten credits heeft verworven. Zowel in het academiejaar 2016-2017 als in het academiejaar 2017-2018 woog dit zwaar door in het niet voldoen aan haar bindende voorwaarde. Verzoekster wijst erop dat het academiejaar 2012-2013 zo slecht was wegens overmacht, wat zij – naar haar mening – voldoende heeft bewezen en waarvoor zij leerkrediet heeft teruggekregen van de Raad.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 24, §1 en 2 OER 2018-2019. Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren:

7. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
8. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student, ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren, toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing enkel vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst

daarvoor in eerste instantie naar de zwakke studievoortgang van de studente, en meer in het bijzonder naar haar zeer zwakke studievoortgang in de eerste twee jaren van inschrijving, en naar het feit dat ze ook in de laatste twee jaren van inschrijving nooit voor de helft van de opgenomen studiepunten slaagde. Ze is er dus tot nu toe nooit in geslaagd om de gevraagde minimale studievoortgang te maken. De institutionele beroepscommissie houdt nog rekening met het gegeven dat dit de tweede weigering is van de studente en dat ze zich dus goed bewust moet zijn van de opgelegde bindende voorwaarden, en met het feit dat ze geen bewijs voorlegt van ziekte en de onstabiele woonsituatie in het afgelopen academiejaar.

Volgens verwerende partij heeft verzoekster inderdaad niet goed gepresteerd tijdens haar studieloopbaan aan de UGent. In haar eerste twee jaren van inschrijving haalde ze nauwelijks credits. Ze heroriënteerde daarna weliswaar nog een tweede keer naar de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’ nadat ze het diploma van Bachelor in het sociaal werk heeft behaald. Verwerende partij stelt vast dat ook haar rechtenstudies allerminst goed verliepen. Verzoekster slaagde nooit voor de helft van de opgenomen studiepunten.

Verwerende partij merkt op dat de weigering waar verzoekster tegenaan liep bij de aanvang van het academiejaar 2017-2018 ongedaan werd gemaakt, zodat verzoekster opnieuw kon inschrijven, zij het onder bindende voorwaarden opgelegd conform artikel 24, §1 van het OER. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster ook in het afgelopen academiejaar deze bindende voorwaarde niet heeft behaald. Haar studievoortgang was weliswaar beter dan in de eerste twee jaren van inschrijving, maar ook niet zo spectaculair beter dat verwacht kan worden dat verzoekster binnen een redelijke termijn haar diploma kan behalen. Verwerende partij werpt op dat verzoeksters dossier bovendien geen enkele concrete aanwijzing bevat dat haar situatie derwijze is gewijzigd dat in een volgend academiejaar wel een redelijke studievoortgang kan worden verwacht.

Verwerende partij is van mening dat het in deze omstandigheden, gelet op de studieloopbaan van verzoekster, niet onredelijk laat staan kennelijk onredelijk is om haar niet langer toe te laten in te schrijven voor de rechtenopleiding. Volgens verwerende partij is deze opleiding voor haar blijkbaar te hoog gegrepen. Verwerende partij merkt daarbij nog op dat het leerkrediet van verzoekster inmiddels is gezakt tot 65 studiepunten. Haar nog een jaar laten aanmodderen in de rechtenopleiding zonder redelijke kans op goede studievoortgang zou tot gevolg hebben dat

haar leerkrediet verder zakt tot onder de 60 studiepunten, waardoor het ook substantieel moeilijker wordt om zich te heroriënteren naar een andere opleiding.

Waar verzoekster in haar extern verzoekschrift opmerkt dat het niet correct is dat ze geen bewijzen voorlegt van haar ziekte, stelt verwerende partij dat het motief van de institutionele beroepscommissie waarnaar verzoekster verwijst een antwoord biedt op de uiteenzetting van verzoekster in haar intern beroepsschrift waar zij aangeeft dat ze in het academiejaar 2017-2018 niet heeft kunnen deelnemen aan de eerste examenkans van het opleidingsonderdeel “Strafvordering” omdat ze dan ziek was. Verwerende partij benadrukt dat geen bewijs voorligt van deze ziekte.

Wat de onstabiele woonsituatie betreft, is verwerende partij het niet eens met verzoekster waar zij stelt dat ze hiervan geen bewijzen kan voorleggen omdat alles mondeling is gebeurd. Verwerende partij stelt dat dit misschien niet zo eenvoudig te bewijzen is, maar ze stelt vast dat verzoekster ook nooit een adreswijziging aan verwerende partij heeft doorgegeven. Dat ze in die periode haar domicilie of kotadres zou hebben gewijzigd, zou al een aanduiding kunnen geweest zijn van het feit dat haar woonsituatie niet stabiel was. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat dergelijk bewijs niet voorligt en dat het enige domicilieadres waarover zij beschikt in Knokke-Heist is, wat blijkbaar niet meer actueel is, en dat het laatst gekende kotadres werd doorgegeven in 2016.

Vervolgens erkent verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie in haar motivering ook naar het eerste jaar van inschrijving van de studente verwijst. Volgens haar kan zij dat ook doen. Om in te schatten of een student een reële kans maakt op studievoortgang kan de institutionele beroepscommissie immers de hele studieloopbaan van een student in ogenschouw nemen, wat ze hier ook heeft gedaan. Ze heeft vastgesteld dat de studente er in de afgelopen twee academiejaren niet in slaagde om de gevraagde minimale studievoortgang van 50% te behalen en ze heeft daarbij opgemerkt dat haar studievoortgang ook in de eerste jaren van inschrijving zeer slecht was om onder meer uit dat geheel af te leiden dat het geen zin heeft om verzoekster nogmaals toe te laten zich in te schrijven onder bindende voorwaarden.

Verwerende partij verduidelijkt daarnaast dat verzoekster bij beslissing van de institutionele beroepscommissie van 6 oktober 2017 terug toegelaten werd tot inschrijving aan de UGent. Daarbij werd uitdrukkelijk opgemerkt dat zij bindende voorwaarden krijgt opgelegd conform

artikel 24, 1 van het OER 2017-2018. Verwerende partij benadrukt dat er uitdrukkelijk werd verwezen naar artikel 24, §1 en niet naar artikel 24, §2 van het OER, zodat verzoekster aldus wel degelijk werd opgelegd dat ze bij een volgende inschrijving voor dezelfde opleiding zou moeten slagen voor 50% van de opgenomen studiepunten. Aan deze voorwaarde heeft verzoekster niet voldaan.

Verder merkt verwerende partij op dat de institutionele beroepscommissie nergens zonder meer stelt dat verzoeksters beroep ongegrond wordt verklaard omdat ze niet voldoet aan de opgelegde bindende voorwaarde. Dat haar beroep ongegrond wordt verklaard is integendeel het gevolg van een geheel aan omstandigheden waaronder onder meer:

- dat ze de bindende voorwaarde niet behaalt;
- dat ze niet aantoont dat dit het gevolg is van overmacht: ze bewijst de aangehaalde ziekte niet en toont ook niet aan dat ze een onstabiele woonsituatie had;
- dat ook haar voorgaande studiejaren niet goed verliepen.

Verwerende partij stelt dat het dit geheel aan omstandigheden is, naast nog andere genoemde redenen, die de institutionele beroepscommissie ertoe heeft gebracht om het beroep van verzoekster ongegrond te verklaren. Ze stipt aan dat als een student in dergelijke omstandigheden kan aantonen dat zijn of haar slechte studieprestaties het gevolg zijn van uitzonderlijke omstandigheden en dat hij of zij in een volgend academiejaar een betere kans op studievoortgang maakt, zijn of haar beroep wel degelijk gegrond kan worden verklaard, wat ook frequent gebeurt.

Waar verzoekster opmerkt dat haar inschrijving in het academiejaar 2012-2013 het grootste probleem vormt voor het niet voldoen aan de bindende voorwaarde, stelt verwerende partij dat dit een verkeerde voorstelling van de feiten betreft. Verwerende partij benadrukt dat de bindende voorwaarde die verzoekster werd opgelegd enkel de prestaties die ze diende te leveren in het academiejaar 2017-2018 betreft: ze diende dat academiejaar te slagen voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten. Haar prestaties in het academiejaar 2012-2013 zijn daarvoor irrelevant.

Verwerende partij stelt dat die prestaties enkel relevant worden daar waar de institutionele beroepscommissie zich een oordeel moet vormen over de haalbaarheid van een betere studievoortgang voor het geval zou blijken dat de betrokken student niet aan die bindende voorwaarde voldoet, zoals bij verzoekster het geval is. In dat geval kan de institutionele

beroepscommissie rekening houden met prestaties in voorgaande studiejaren bij haar beoordeling van de vraag of redelijkerwijze aangenomen kan worden dat de desbetreffende student beter had kunnen presteren en dat in de toekomst ook zal doen. Het is in dat kader dat de institutionele beroepscommissie naar de prestaties van verzoekster in de eerste twee jaren van inschrijving heeft verwezen.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24, §8, alinea 3 OER 2018-2019). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-2020 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij van mening is dat het wel zin heeft om haar nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Volgens haar heeft zij haar ziekte ook met voldoende bewijs aangetoond. Wat haar ziekte tijdens het examen van het opleidingsonderdeel “Strafvordering” in het academiejaar 2017-2018 betreft, verduidelijkt verzoekster dat ze twee examens had in de twee laatste dagen van de eerste zittijd. Verzoekster was echter ziek geworden en ze kreeg voor de rest van de week rust voorgeschreven. Ze had wel de kans om deel te nemen aan het inhaalexamen, maar dit viel meteen na het gewone examen.

Wat haar woonsituatie betreft, verduidelijkt verzoekster dat haar domicilie voor lange tijd bij haar ouders lag. In het academiejaar 2016-2017 zat ze op kot in Gent en in het tweede semester is haar toenmalige partner daar bij haar ingetrokken. In het academiejaar 2017-2018 huurde haar vriend een appartement en is verzoekster bij hem ingetrokken. Zij kon noch haar domicilie, noch haar kotadres daar zetten. Door de relatiebreuk eind april 2018 is verzoekster in mei terug bij haar ouders ingetrokken. Op 1 juni 2018 is verzoekster verhuisd naar Melle, maar door de problemen met haar medebewoners is ze onlangs opnieuw verhuisd naar haar ouders.

Vervolgens stelt verzoekster nu vast dat verwerende partij in haar e-mail inderdaad heeft verwezen naar artikel 24, §1 van het OER. Volgens haar werd bij haar weigering tot inschrijving

in het academiejaar 2017-2018, behoudens in die ene e-mail, enkel verwezen naar de voorwaarde van minstens 1/3 van de opgenomen credits van de laatste drie inschrijvingen.

Verder stelt verzoekster dat als verwerende partij zelf aanhaalt dat het beroep ongegrond wordt verklaard, mede omdat het een tweede weigering tot inschrijving is, dit argument onvoldoende is. Verzoekster heeft voor de andere aangehaalde argumenten immers nog afzonderlijk geargueert waarom deze volgens haar onvoldoende gegrond waren.

Verzoekster verduidelijkt ten slotte dat het haar bedoeling is om haar bachelor in de rechten te behalen aan de Universiteit Antwerpen. Ze zou echter volgend academiejaar graag de mogelijkheid hebben om zich voor de master in de rechten in te schrijven aan de Universiteit Gent. Uit haar bewoording en argumentatie ziet ze de kans dat de Universiteit Gent haar inschrijving dan zal goedkeuren maar klein in. Verzoekster vindt de weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent ontrecht. Het feit dat ze volgend academiejaar opnieuw de vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving verandert hier niets aan.

Beoordeling

Verzoekster was in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’. Zij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven aan de Universiteit Gent. Verzoekster beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel in samenlezing met het motiveringsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toestelt. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens

eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁶ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig aangelegde studietraject van een student.

---

⁶ **Art. II.246. §1:** “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoekster als volgt is verlopen (zie stukken 7 en 8 van verwerende partij):

- in het academiejaar 2011-2012 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de biologie’: 5 van de 55 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 9%;
- in het academiejaar 2012-2013 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Arts in de geschiedenis’: 10 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 17%;
- in de academiejaren 2013-2014, 2014-2015 en 2015-2016 is verzoekster ingeschreven in de professionele bachelor in sociaal werk. Zij heeft dit diploma behaald;
- in het academiejaar 2016-2017 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’: 23 van de 55 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 42%;
- in het academiejaar 2017-2018 is verzoekster eveneens ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’: 20 van de 52 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 38%.

Uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat verzoekster werd geweigerd in uitvoering van artikel 24 van het OER 2017-2018 (zie stuk 9 van verwerende partij). Zij werd geweigerd voor de opleiding, omdat ze niet voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarde. Daarnaast werd ook haar inschrijving aan de Universiteit Gent geweigerd, omdat zij over de laatste drie academiejaren van inschrijving heen voor minder dan 1/3 van de opgenomen studiepunten geslaagd is. De Raad stelt vast dat verzoekster over de laatste drie academiejaren van inschrijving heen 53 van de 167 opgenomen studiepunten heeft behaald, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 32%. De norm die de universiteit hanteert, is 33,33%.

De interne beroepsinstantie was van oordeel dat een verdere inschrijving onder bindende voorwaarden geen zin meer had voor verzoekster:

“Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.”.

De Raad stelt vast dat artikel 24, §2 van het OER als volgt luidt:

“§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden, wanneer de student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.”.

Deze bepaling geeft uitvoering aan de mogelijkheid om – zoals hoger aangegeven – in uitvoering van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs een student te weigeren ingeval uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en conform artikel 24 van het OER heeft gehandeld. Verzoekster kon in principe reglementair worden geweigerd voor een verdere inschrijving aan de instelling.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering voor een verdere inschrijving aan de instelling, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster niet heeft voldaan aan de door de instelling opgelegde bindende voorwaarde alsook waarom zij de laatste drie academiejaren van inschrijving een trage studievoortgang heeft gehad. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel rekening moet worden gehouden met de door verzoeker geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoekster stelt dat zij zich de afgelopen academiejaren in een overmachtssituatie bevond. Zij beroept zich samengevat op volgende studiegerelateerde, persoonlijke en medische omstandigheden ter verschoning van het niet goed presteren:

- in het academiejaar 2012-2013 had verzoekster problemen met haar gezondheid. Voor dit academiejaar heeft ze leerkrediet teruggekregen van de Raad omwille van een overmachtssituatie;
- door dezelfde gezondheidsproblemen is verzoekster gestopt met haar studies aan de UGent. Ze heeft zich in de academiejaren 2013-2014, 2014-2015 en 2015-2016 ingeschreven voor de opleiding ‘Bachelor in het sociaal werk’. Dat diploma heeft ze behaald;
- voor het academiejaar 2016-2017 verwijst verzoekster naar de zware combinatie van vakken in de verkorte bachelor;
- in het academiejaar 2017-2018 was verzoekster ziek tijdens de laatste week van de examens in de januarizittijd. Tijdens het tweede semester zijn haar persoonlijke omstandigheden gewijzigd door een relatiebreuk. Daarna had zij een onstabiele woonsituatie.

Verzoekster geeft in haar intern beroepsschrift nog aan dat ze in de toekomst financieel gesteund zal worden door haar ouders. Ze is ook bereid haar job (als nanny) op te geven, zodat ze zich volledig kan focussen op haar studies. Bovendien zal haar woonsituatie tegen eind september opgelost zijn.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijsraject – niet gestaafd en bijgevolg niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad komt op basis van het dossier tot de volgende vaststellingen en overwegingen:

- (1) In het academiejaar 2011-2012 start verzoekster als generatiestudent en maakt zij een verkeerde studiekeuze. Zij volgt de opleiding ‘Bachelor of Science in de biologie’, en verwerft slechts vijf studiepunten.
- (2) In het academiejaar 2012-2013 werd bij verzoekster – die intussen was geheroriënteerd naar de opleiding ‘Bachelor of Arts in de geschiedenis’ – een overmachtssituatie vastgesteld in het kader van een verzoek tot terugval van leerkrediet (RvStvb. 21 oktober 2013, nr. 2013/268). Verwerende partij was op de hoogte van deze procedure en het resultaat ervan. Verzoekster heeft deze procedure immers – zo blijkt uit het dossier – op haar aanraden opgestart (zie stuk 4 van verzoekende partij). Verzoekster heeft in haar intern beroepsschrift ook explicet verwezen

naar dit arrest als verschoningsgrond voor haar gebrekkige studievoortgang in het academiejaar 2012-2013.

(3) De weigering van verzoekster om zich niet langer aan de universiteit in te schrijven gebeurde op basis van artikel 24, §2 van het OER. Zoals hoger aangegeven, kon verzoekster in principe reglementair geweigerd worden aangezien ze niet voldaan aan de reglementair vastgestelde norm gedurende de afgelopen drie academiejaren van inschrijving. *In casu* is echter vastgesteld dat verzoekster zich in het academiejaar 2012-2013 in een overmachtssituatie bevond. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan). De Raad is van oordeel dat verzoekster met het arrest van de Raad, waarin de overmachtssituatie voor het academiejaar 2012-2013 wordt aanvaard, weldegelijk een gegronde verschoningsgrond voor de slechte prestaties van dit academiejaar heeft voorgelegd.

(4) De Raad leest in het dossier ook dat verzoekster zich in het academiejaar 2013-2014, zijnde het academiejaar nadat deze overmachtssituatie heeft plaatsgehad, zeer goed heeft herpakt. Na het afleggen van een succesvol modeltraject van drie academiejaren heeft zij het diploma ‘Bachelor in het sociaal werk’ behaald.

De Raad concludeert dat de interne beroepsinstantie dit specifiek traject van verzoekster slechts bijzonder summier heeft betrokken bij haar uitermate strenge beslissing om verzoekster te weigeren aan de Universiteit Gent. In principe kan – in het licht van de vastgestelde overmachtssituatie – geen rekening worden gehouden met het academiejaar 2012-2013 en kan de door de instelling bepaalde norm van artikel 24,§2 van het OER niet op dit academiejaar worden toegepast. Het komt de Raad bovendien onredelijk over om voor de toepassing van deze norm terug te gaan tot het academiejaar 2012-2013, omdat *in casu* blijkt dat verzoekster in de periode dat zij niet aan de Universiteit Gent was ingeschreven, een bachelordiploma heeft behaald.

De toepassing van de norm veronderstelt dat er een zeer duidelijk dossier voorligt waaruit manifest blijkt dat een volgende inschrijving in de instelling geen positief resultaat zal opleveren. Dit is *in casu*, naar het oordeel van de Raad, rekening houdend met de vastgestelde overmachtssituatie, niet aangetoond in de door de interne beroepsinstantie vrij summier en algemeen gemotiveerde beslissing.

In dit kader wil de Raad er ook op wijzen dat verwerende partij zelf vaststelt dat verzoekster in de twee academiejaren waarin ze in de bacheloropleiding in de rechten is ingeschreven behoorlijke resultaten heeft behaald voor de examens waaraan ze wel heeft deelgenomen (bv. “Inleiding tot het Europees en internationaal recht”) (zie stukken 7 en 8 van verwerende partij). Het traject van een verkorte bachelor betreft bovendien een zeer zwaar studieprogramma waarbij de studenten bij aanvang reeds geconfronteerd worden met inhoudelijk zeer juridische opleidingsonderdelen uit het tweede en derde bachelorjaar, waarvoor zij *in fine* nog niet de juridische basiskennis hebben. Dat het verwerven van die basiskennis wat tijd in beslag neemt – zoals *in casu* bij verzoekster – is niet ongewoon en leidt *an sich* nog niet tot de vaststelling dat verzoekster manifest geen positief traject kan doorlopen in deze academische bachelor. Ook deze studietraject gerelateerde omstandigheid is niet betrokken in de beslissing van de interne beroepsinstantie.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie bij de weigering voor een verdere inschrijving aan de universiteit (op grond van artikel 24, §2 van het OER) niet in voldoende mate rekening heeft gehouden met de in het arrest van de Raad vastgestelde overmachtssituatie. Op de door verzoekster aangebrachte en vastgestelde overmachtssituatie wordt *in fine* niet ingegaan. Ook wordt het reeds positieve studieverleden van verzoekster, dat – ondanks de overmachtssituatie waarmee ze werd geconfronteerd – heeft geleid tot het diploma ‘Bachelor in sociaal werk’, niet betrokken bij de beslissing.

Op basis van bovenstaande overwegingen is de Raad van oordeel dat de voorliggende studievoortgangsbeslissing niet afdoende is gemotiveerd en dat zij, voor zover zij verzoekster de verdere toegang tot de universiteit weigert, onredelijk overkomt.

De overige middelonderdelen dienen niet nader te worden onderzocht omdat ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 4 januari 2019 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.620 van 19 december 2018 in de zaak 2018/563

In zake: Marek ENGELS
Woonplaats kiezend te 9700 Oudenaarde
Prins Leopoldstraat 92

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 9000 Gent
Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing waarbij hem de verdere inschrijving aan de universiteit wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de psychologie’. Na afloop van het academiejaar 2015-2016 kreeg verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd. In het academiejaar 2016-2017 heeft hij niet kunnen voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde, zodat hij niet opnieuw kon inschrijven voor de opleiding. Deze weigering werd ongedaan gemaakt, waardoor verzoeker alsnog de toelating kreeg om in te schrijven, zij het onder bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2017-2018 heeft hij opnieuw niet kunnen voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde, zodat hij opnieuw niet kon inschrijven voor de opleiding. Bovendien bleek dat verzoeker over de laatste drie academiejaren niet slaagde voor minstens 1/3 van de opgenomen studiepunten, zodat hij niet meer kon inschrijven aan de universiteit.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 oktober 2018 zowel een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling als een extern beroep bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat blijkens artikel II.294, §2, alinea 2 van de Codex Hoger Onderwijs een verzoekschrift voor de Raad onontvankelijk is wanneer het niet werd ondertekend. Zij stelt vast dat verzoeker zijn verzoekschrift niet manueel ondertekende, waardoor het beroep als onontvankelijk moet worden afgewezen.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 19 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.610 van 17 december 2018 in de zaak 2018/564

In zake: Shelby JANSEN
                         Woonplaats kiezend te 9000 Gent
                         Zwijnnaardsesteenweg 301

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
                         Woonplaats kiezend te 9000 Gent
                         Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’. Na afloop werd haar een bindende voorwaarde opgelegd voor haar eerstvolgende inschrijving in deze opleiding. Vermits zij die niet heeft behaald, werd de inschrijving voor deze opleiding haar bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 geweigerd. Hier tegen stelde verzoekster intern beroep in, dat als ongegrond werd afgewezen.

In het academiejaar 2017-2018 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie’. Vermits verzoekster over drie jaren van inschrijving niet slaagde voor 1/3 van de opgenomen studiepunten kon zij zich niet meer opnieuw inschrijven aan de Universiteit Gent.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de studente in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De interne beroepsinstantie heeft begrip voor de persoonlijke problemen van de studente, maar zij stelt vast dat de studente tijdens haar studieloopbaan aan de UGent – op enkele mooie examencijfers na – globaal genomen geen goede examenresultaten behaalde, waardoor ze nu geweigerd wordt. De studente werd na afloop van het academiejaar 2016-2017 geweigerd om zich verder in te schrijven voor de bacheloropleiding diergeneeskunde. De studente tekende hiertegen beroep aan, maar de interne beroepsinstantie oordeelde dat de weigering bevestigd werd. De heroriëntering binnen de Universiteit Gent blijkt echter evenmin succesvol, waardoor de interne beroepsinstantie meldt dat de Universiteit Gent wellicht niet de juiste instelling voor de studente is.

- De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente wijst op haar ADD-stoornis. De studente heeft van de UGent echter het bijzonder statuut gekregen, waardoor zij beroep kon doen op extra faciliteiten die haar moesten toestaan de beoogde doelstellingen te behalen. Dit is helaas niet gelukt. De interne beroepsinstantie benadrukt dat het niet de bedoeling is om de eindcompetenties voor studenten met een bijzonder statuut te verlagen. De beoordeling van studenten met een functiebeperking kan en mag niet verschillen van de beoordeling van studenten zonder beperking: op basis van de toegestane faciliteiten moeten studenten met het bijzonder statuut in staat zijn de eindcompetenties te behalen.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd. De interne beroepsinstantie stelt dat de weigering tot inschrijving aan de UGent geen eindpunt hoeft te zijn. De weigering geldt enkel voor de Universiteit Gent, wat betekent dat de studente aan andere hogeronderwijsinstellingen wel kan worden toegelaten. Ze beschikt nog over voldoende leerkrediet, waardoor een heroriëntering op dit ogenblik nog alle kansen heeft. De interne beroepsinstantie raadt de studente dan ook aan om nu een goede heroriëntering te maken.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster is van mening dat er door de interne beroepsinstantie niet genoeg aandacht is besteed aan haar persoonlijke problematiek en aan de situaties die de afgelopen jaren daaruit zijn voortgevloeid. Ze benadrukt dat de afgelopen drie jaar voor haar een lange zoektocht zijn geweest om de wijze waarop ze aan de vastgestelde eisen kon voldoen met de haar beschikbare middelen. Volgens verzoekster ontbreekt het haar noch aan de nodige intelligentie, noch aan inzet en motivatie. Zelfreflectie, het zoeken naar de oorzaak van haar falen, het vaststellen van ADD door derden en het zoeken naar professionele hulp en naar de middelen die de UGent haar ter beschikking kon stellen, hebben veel tijd gekost.

Verzoekster merkt op dat het inzetten van die middelen voor het eerst bij de laatste tentamens van toepassing is geweest, wat tot resultaat heeft geleid. Volgens haar was er echter meer mogelijk geweest om te voorkomen dat ze in de huidige situatie terecht zou komen. Ze stelt dat als ze aan het begin van het laatste studiejaar correct geïnformeerd was geweest dat er een restrictie mogelijk was betreffende de op te nemen tentamens, dan had zij daar, in haar omstandigheden, zeker gebruik van gemaakt. Vermits dit haar pas bij aanvang van haar laatste tentamens is meegedeeld, was ze ernstig benadeeld.

Verder stipt verzoekster aan dat er weinig acht is geslagen op het feit dat zij alleenstaand – zonder hulp van ouders of familie – in België verblijft en dat ze dus helemaal op zichzelf is toegewezen. Dit is geen gemakkelijke situatie voor iemand met ADD. Verzoekster somt de belangrijkste symptomen van ADD op en ze heeft nog een verklaring van een medestudente met ADD toegevoegd.

Verzoekster stelt vervolgens vast dat er nergens wordt ingegaan op het feit dat het curriculum van de bacheloropleiding diergeneeskunde is omgegooid tijdens haar tweede jaar. Daardoor kwamen er nieuwe vakken met nieuwe verwachte competenties bij, waarvan de leerstof geheel nieuw was en waar ze voor het eerst mee in aanraking kwam. Volgens verzoekster was er bovendien nauwelijks informatie en begeleiding voorzien wat deze curriculumwijziging betreft.

Verzoekster erkent dat ze niet voldoet aan de eis uit artikel 24, §2 van het OER. Zij wijst er evenwel op dat ze voor enkele vakken een score van 9/20 heeft behaald. Door de ADD had ze veel last van paniekaanvallen en hyperventilatie, waardoor ze aan veel examens niet heeft

kunnen deelnemen. Verzoekster benadrukt dat ze wel inzet en motivatie heeft getoond, door aanwezig te zijn in de Diergeneeskunde Studenten Raad en door zich als vrijwilliger in te zetten.

Verzoekster wil er ten slotte op wijzen dat ze het bijzonder statuut pas vlak voor de examens van het tweede semester heeft aangevraagd omdat ze niet wist dat deze extra faciliteiten ter beschikking stonden van studenten met ADD. Volgens haar is er sinds het moment van het aanvragen van het bijzonder statuut en het starten met medicatie een enorme studievoortgang. Verzoekster verwacht niet dat de eindcompetenties voor studenten met een bijzonder statuut worden verlaagd, maar ze verwacht wel dat er rekening wordt gehouden met het feit dat het jarenlang kampen met ADD zonder diagnose een zekere invloed heeft gehad op haar studievoortgang en op haar mentale gezondheid. Haar studievoortgang is aldus het gevolg van een ongunstige samenloop van omstandigheden.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 24, §2 OER 2018-2019. Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren:

9. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
10. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student, ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren, toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing enkel vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoekster nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de zwakke studievoortgang van de studente. De institutionele

beroepscommissie merkt daarbij op dat de studente eerder al werd geweigerd voor de bacheloropleiding diergeneeskunde, en dat haar heroriëntering evenmin succesvol was, waaruit blijkt dat een universitaire opleiding aan de UGent wellicht geen goede keuze is. De institutionele beroepscommissie merkt ook op dat verzoekster in het raam van haar ADD-problematiek het bijzonder statuut heeft gekregen en daardoor beroep kon doen op bepaalde examenfaciliteiten die haar moesten toestaan de beoogde doelstellingen te behalen, maar dat is niet gelukt. Ze wijst er daarbij op dat ook studenten met een functiebeperking dezelfde einddoelstellingen moeten behalen. Hun bijzonder statuut moet hen daarbij faciliteren.

Volgens verwerende partij heeft verzoekster inderdaad niet goed gepresteerd tijdens haar studieloopbaan aan de UGent. Haar eerste jaar van universitaire studies liep barslecht af met slechts twee credits (6 studiepunten) op een inschrijving voor 60 studiepunten. Het daaropvolgende jaar kon ze zich weliswaar enigszins herpakken, maar ook dan slaagde ze niet voor meer dan 25 studiepunten, waardoor ze de minimale studievoortgang die door artikel 24 OER wordt gevraagd om niet op studievoortgangsbewakingsmaatregelen te stoten niet heeft behaald. Ook na heroriëntatie bleef haar resultaat gelijkaardig, en ook in de nieuwe richting behaalt ze voor slechts 21 studiepunten credits.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster dit falen toeschreef aan ADD waaraan ze zou leiden. Ze vroeg in het voorjaar van 2018 het bijzonder statuut aan op grond van deze functiebeperking, wat haar ook werd toegestaan. Als examenfaciliteiten kon ze gebruik maken van 25% extra tijd op een examen en van de mogelijkheid om bij een schriftelijk examen met open vragen een mondelinge toelichting te geven bij de antwoorden om onduidelijkheden en onvolledigheden weg te werken. De examinator stelt daarbij geen bijvragen om de student inhoudelijk in de juiste richting te sturen.

Verwerende partij stelt ook vast dat verzoekster tijdens de januarizittijd geen credits kon verwerven, maar dat ze na toekenning van deze faciliteiten weliswaar iets beter presteert en in de junizittijd credits behaalt voor vier van de acht vakken die dan werden geëxamineerd. Ze blijft echter nog steeds op twee examens afwezig. Tijdens de tweede zittijd legt verzoekster vier van de negen examens af. Ze behaalt één credit, hoewel ze dan ook gebruik kan maken van de examenfaciliteiten. Volgens verwerende partij helpen de toegekende examenfaciliteiten verzoekster, maar ondanks deze faciliteiten slaagt ze er nog steeds niet in de gewenste studievoortgang te maken. Haar studievoortgang blijft dan ook beperkt.

Verwerende partij merkt op dat het in die omstandigheden niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, is om te oordelen dat het geen zin heeft om verzoekster nogmaals onder bindende voorwaarden te laten inschrijven. Ze stipt daarbij aan dat verzoeksters leerkrediet ondertussen ook is gezakt tot 70 studiepunten. Haar nog een jaar laten aanmodderen in een academische richting, die voor haar in de huidige omstandigheden duidelijk te hoog gegrepen is, zou enkel tot gevolg hebben dat haar leerkrediet verder zakt tot onder de 60 studiepunten, waardoor heroriëntering naar een andere opleiding substantieel zal worden bemoeilijkt.

Verwerende partij stipt verder aan dat verzoekster voor de institutionele beroepscommissie geen enkele concrete aanduiding geeft dat haar situatie derwijze is gewijzigd dat ze in een volgend academiejaar een grotere studievoortgang zou kunnen maken. Ze wijst er weliswaar op dat de diagnose van ADD ondertussen is gesteld en dat ze medicatie neemt en ook een beroep zal doen op examenfaciliteiten. Die medicatie nam ze echter ook al in de junizittijd en in de tweede zittijd, en dan kon ze ook al beroep doen op examenfaciliteiten. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat, daar waar haar resultaten in juni enigszins beter waren, zij het ook steeds niet optimaal – ook dan behaalt ze maar net voor de helft van de in het tweede semester geëxamineerde vakken (4 van de 8 vakken, goed voor 15 van de 30 studiepunten –), haar resultaten in de tweede zittijd opnieuw niet goed zijn. Ze behaalt slechts één credit. Voor de drie andere vakken waarvoor ze examen aflegde, behaalde ze weliswaar een score van 9/20, maar dat is hoe dan ook niet voldoende om een credit te behalen.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24, §8, alinea 3 OER 2018-2019). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-2020 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

Beoordeling

Verzoekster was in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de ‘Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie’. Zij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit. Verzoekster beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁷ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschijdend werken, wat impliceert dat

---

⁷ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoekster als volgt is verlopen (zie stukken 5 en 6 van verwerende partij):

- in het academiejaar 2015-2016 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’: 6 van de 60 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 10%;
- in het academiejaar 2016-2017 is verzoekster eveneens ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’: 25 van de 58 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 43%. Zij wordt geweigerd om nog in deze opleiding in te schrijven omdat ze niet voldoet aan de opgelegde bindende voorwaarde;
- in het academiejaar 2017-2018 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie’: 21 van de 56 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 38%.

Verzoekster werd in uitvoering van artikel 24, §2 van het OER de verdere inschrijving geweigerd, omdat zij over drie academiejaren heen voor minder dan 1/3 van de opgenomen studiepunten geslaagd is. Verzoekster heeft over drie academiejaren heen 52 van de 174 opgenomen studiepunten behaald, wat overeenkomt met een studie-efficiëntie van 30%. De norm die de universiteit hanteert, is 33,33 %.

Verwerende partij was van oordeel was dat een verdere inschrijving onder bindende voorwaarden voor verzoekster geen zin meer had.

De Raad stelt vast dat artikel 24, §2 als volgt luidt:

“§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden, wanneer de student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.”.

Deze bepaling geeft uitvoering aan de mogelijkheid om – zoals hoger aangegeven – in uitvoering van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs een student te weigeren ingeval uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en conform artikel 24, §2 van het OER heeft gehandeld. Verzoekster kon in principe reglementair worden geweigerd voor een verdere inschrijving aan de instelling.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving *in casu* in het licht van de door verzoeker ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster een bijzonder trage studievoortgang heeft doorgemaakt. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoekster beroept zich samengevat op volgende bijzondere omstandigheden wat de ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’ betreft:

- een andere manier van studeren in België dan in Nederland;

- de impact van haar functiebeperking ADD, waardoor organiseren en plannen moeilijk is. Verzoekster wijst er ook op dat ze geconfronteerd wordt met paniekaanvallen, stress en (faal)angst;
- de aanpassing van het curriculum in het tweede jaar, waardoor ze haar studiemethode moest aanpassen en nieuwe leerstof moest verwerken;
- de permanente verhuis van haar ouders naar Frankrijk, waardoor ze kostbare studietijd heeft verloren.

Wat de slechte prestatie na heroriëntatie betreft, wijst ze aanvullend op volgende verschoningsgronden;

- de vertraagde start aan de nieuwe studie na de tweede zittijd;
- de veranderde woonsituatie waarbij ze voltijds in België verbleef;
- een bij aanvang niet adequate behandeling voor haar ADD-stoornis in België, waardoor het haar niet lukte om zich tijdens het eerste semester goed te laten behandelen. Zij verklaart dat ze in het tweede semester begonnen is met medicatie, waardoor ze tijdens de examenperiode in het tweede semester credits voor vier vakken behaalde. Tijdens de tweedekansexamenperiode had zij opnieuw last van paniekaanvallen en hyperventilatie, waardoor ze veel studietijd verloren heeft.

Met het oog op de toekomst merkt verzoekster op dat ze de afgelopen drie jaar persoonlijk veel gegroeid is. Ze heeft geleerd om studiebegeleiders, trajectbegeleiders en psychologen in te schakelen. Ze vraagt, op basis van haar recente ADD-diagnose, een gestabiliseerde woonsituatie en nieuwe inzichten in het aanpakken van de ADD-symptomen, een nieuwe kans.

Verzoekster wijst er ook op dat ze slechts zeer nipt de vooropgestelde norm niet heeft behaald.

De Raad leest in het dossier dat de verwerende partij na grondig onderzoek heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijstraject – niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad leest meer bepaald in de interne beroepsbeslissing:

“De commissie stelt vast dat de studente wijst op haar ADD-stoornis. De student heeft van de UGent echter het bijzonder statuut gekregen waardoor zij beroep kan doen op extra faciliteiten

die haar moesten toestaan de beoogde doelstellingen te behalen. Dit is helaas niet gelukt. Het is niet de bedoeling de eindcompetenties voor studenten met een bijzonder statuut te verlagen. De beoordeling van studenten met een functiebeperking kan en mag niet verschillen van de beoordeling van studenten zonder beperking: op basis van de toegestane faciliteiten moeten studenten met het bijzonder statuut in staat zijn de eindcompetenties te behalen.”.

De Raad houdt bij de besluitvorming in deze zaak rekening met hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

(1) Verzoekster werd – zoals hoger weergegeven – in principe reglementair geweigerd om zich nog in te schrijven aan de universiteit, gezien ze niet voldeed aan de vooropgestelde norm op basis waarvan de universiteit van oordeel is dat het opleggen van een bindende voorwaarde manifest geen zin heeft. Deze norm betreft reeds een ondergrens en het niet behalen daarvan – ook al is het nipt – is inderdaad een duidelijke indicatie dat de gevolgde studierichting geen goede keuze is.

(2) Zij behaalde geen goede examenresultaten (zie stukken 4 en 5 van verwerende partij). Na twee academiejaren van inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de diergeneeskunde’ werd ze geweigerd voor inschrijving in dezelfde opleiding omdat ze niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde. Verzoekster heroriënteerde naar – opnieuw een academische, positief-wetenschappelijke – studierichting, maar zij voldeed ook in deze opleiding opnieuw niet aan de 50% studie-efficiëntiegrens. Deze heroriëntering binnen de Universiteit Gent was dus opnieuw niet de juiste keuze. Uit de thans voorliggende resultaten blijkt niet dat de in deze academische studierichting vooropgestelde leerresultaten voor verzoekster een haalbare kaart zijn. Verzoekster geeft zelf aan dat ze nog steeds geen goede studie-aanpak heeft gevonden en dat nieuwe leerstof verwerken voor haar een probleem is.

(3) Verzoekster stelt dat dit niet het gevolg is van een gebrek aan intellectuele capaciteiten, maar van haar medische problematiek: ADD. Ze vroeg in het voorjaar van 2018 een bijzonder statuut aan op grond van deze functiebeperking en ze kreeg examenfaciliteiten toegekend: ze kon gebruik maken van 25% extra tijd op een examen en van de mogelijkheid om bij een schriftelijk examen met open vragen een mondelinge toelichting te geven bij de antwoorden om onduidelijkheden en onvolledigheden weg te werken (zie stuk 7 van verwerende partij). Met verwerende partij moet de Raad echter vaststellen dat verzoekster in het academiejaar 2017-2018 – ondanks de toekenning van deze examenfaciliteiten – nog steeds niet de minimale grens van 50% studie-efficiëntie heeft behaald.

(4) De Raad stelt ook vast dat verzoekster ter verschoning van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden verwijst naar persoonlijke/familiale problemen (zoals de verhuis van haar ouders en de veranderde woonsituatie), zonder de impact daarvan op de slechte prestaties op de examens concreet te duiden.

(5) De Raad is ook van oordeel dat er geen overtuigende perspectieven worden geboden die aantonen dat er nu plots op korte termijn wel goede prestaties zullen volgen en dat deze studierichting in het licht van haar capaciteiten wel een haalbare kaart wordt. De begeleiding door een psycholoog en gepaste medicatie zullen mogelijk helpen, maar momenteel zijn er geen duidelijke aanwijzingen dat de prestaties van verzoekster op korte termijn zullen verbeteren en dat zij deze studie – rekening houdend met haar toestand – wel degelijk aankan.

Dat verwerende partij *in casu* van oordeel is dat deze academische opleiding niet de juiste studierichting is voor verzoekster en dat zij beter tijdig heroriënteert, aangezien ze nu nog over voldoende leerkrediet beschikt, is niet onredelijk. De Raad is van oordeel dat deze studievoortgangsbeslissing reglementair is genomen en dat het niet kennelijk onredelijk is om verzoekster de verdere inschrijving aan de universiteit te weigeren.

De Raad benadrukt ten overvloede dat – zoals verwerende partij aangeeft – verzoekster volgend academiejaar reeds opnieuw een aanvraag tot herinschrijving kan indienen. Hiervoor moet zij een nieuw, goed onderbouwd dossier bezorgen, waaruit blijkt dat zij nu wel een goede studie-aanpak heeft gevonden en dat haar studies – met goede professionele begeleiding en gepaste medicatie – wel binnen haar mogelijkheden liggen en dat ze deze succesvol kan hervatten.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,

kamervoorzitter

Marleen Verreth

bestuursrechter – bijzitter

Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.621 van 19 december 2018 in de zaak 2018/566

In zake: Liv AEYELS
Woonplaats kiezend te 1761 Roosdaal
IJzerenkruisstraat 13

Tegen: UNIVERSITEIT GENT
Woonplaats kiezend te 9000 Gent
Sint-Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 12 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving aan Universiteit Gent wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 november 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven aan de Universiteit Gent. Toen nam ze via creditcontract vakken op binnen de faculteit Recht en Criminologie ten belope van 30 studiepunten. In het academiejaar 2013-2014 schreef ze zich opnieuw in via creditcontract voor vakken binnen dezelfde faculteit ten belope van 55 studiepunten.

In het academiejaar 2014-2015 schrijft verzoekster zich met een diplomacontract in voor het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. In het academiejaar 2015-2016 is verzoeker zowel ingeschreven voor dit voorbereidingsprogramma, als voor de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. Na afloop van dit academiejaar krijgt ze zowel voor het voorbereidingsprogramma als voor de masteropleiding een bindende voorwaarde opgelegd.

In het academiejaar 2016-2017 is verzoekster enkel ingeschreven voor het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. Vermits ze niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde kon ze zich niet opnieuw inschrijven voor het voorbereidingsprogramma. Verzoekster stelde hiertegen intern beroep in, wat werd ingewilligd. Zij kon opnieuw inschrijven onder bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2017-2018 schreef verzoekster zich opnieuw enkel in voor het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. Verzoekster voldoet (niet) aan de bindende voorwaarde. Globaal genomen slaagde ze tijdens de laatste drie academiejaren echter voor minder dan 1/3 van de opgenomen studiepunten, waardoor ze zich niet opnieuw kon inschrijven aan de Universiteit Gent.

Verzoekende partij stelde op datum van 17 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift. Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden. De beroepsinstantie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter rechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren.

De interne beroepsinstantie somt vervolgens de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De interne beroepsinstantie heeft begrip voor het feit dat de studente tewerkgesteld was in het buitenland, maar zij stelt vast dat er geen enkel document of attest hieromtrent voorligt wat deze argumenten staaft. Dit geldt eveneens voor de melding van de studente dat ze in het verleden wel al succesvol studies heeft beëindigd. De interne beroepsinstantie kan deze argumenten bijgevolg niet bij haar beslissing betrekken. Zij wijst de studente erop dat de bewijslast bij haar als verzoekende partij ligt en zij voelt zich hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen inzake het aanbrengen van bewijslast;
- De interne beroepsinstantie stelt tevens vast dat de studente reeds zes academiejaren ingeschreven is aan de Universiteit Gent, waarvan vier academiejaren in het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’, maar zij slaagt er globaal genomen, ondanks een paar mooie resultaten, niet in om de gevraagde studievoortgang te maken. Dit sterkt de interne beroepsinstantie in haar beslissing om de weigering te handhaven;
- De interne beroepsinstantie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de tweede weigering van de studente is. De studente was zich bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden, maar zij voldeed opnieuw niet aan de bindende voorwaarden.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 12 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving aan Universiteit Gent wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de interne beroepsinstantie geen rekening houdt met het feit dat ze reeds in het verleden heeft bewezen dat ze de capaciteiten heeft om te studeren doordat ze succesvol studies heeft beëindigd. Waar de interne beroepsinstantie aanstipt dat ze hieromtrent geen bewijs heeft geleverd bij het instellen van haar beroep, merkt verzoekster op dat haar dit vanzelfsprekend leek aangezien zij in het voorbereidingsprogramma zit, waarvoor een

masterdiploma of gelijkwaardig vereist is. Daarnaast heeft ze een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Basisbegrippen van het recht” op basis van haar diploma Graduaat rechtspraktijk.

Volgens verzoekster houdt de interne beroepsinstantie evenmin rekening met het feit dat zij voor langere periodes in het buitenland tewerkgesteld is, waarvan zij meestal niet op de hoogte is bij aanvang van het academiejaar. Deze overeenkomsten worden intern in het bedrijf geregeld en verzoekster heeft hiervan niet altijd een exemplaar. Verzoekster heeft stukken bijgevoegd waaruit blijkt dat zij tijdens het eerste semester in Zwitserland werkzaam was alsook dat ze tijdens de examenperiode van het eerste semester dezelfde dag van het examen alweer moest vertrekken. Voor de volledigheid heeft ze ook nog stukken toegevoegd waaruit blijkt dat ze in het academiejaar 2016-2017 voor langere periode en in de examenperiode weg was.

Verder stelt verzoekster vast dat de interne beroepsinstantie zegt begrip te hebben voor het feit dat ze tewerkgesteld was, maar volgens haar houdt ze verder geen rekening met het feit dat examens afleggen in januari bijna onmogelijk was en dat er twee examens in de tweedekansexamenperiode op dezelfde dag vielen.

Verzoekster erkent ook dat ze zich ten volle bewust was van de bindende voorwaarden. Ze wil graag nog haar situatie illustreren waaruit blijkt dat de omstandigheden niet bevorderlijk waren voor kans op succes. Verzoekster is afgestudeerd als Licentiaat vertaler Engels en Deens en ze heeft in avondonderwijs een graduat rechtspraktijk behaald. Volgens verzoekster heeft ze reeds bewezen dat ze kan studeren, maar het ontbrak haar de voorbije jaren aan tijd door haar job.

In het academiejaar 2015-2016 heeft verzoekster een pakket opgenomen dat, achteraf bekijken, als werkstudent te zwaar was. Bij aanvang van het academiejaar wist ze nog niet hoe haar loopbaan zou evolueren. Voor haar job was ze plots heel vaak op verplaatsing, met overnachtingen in hotels en bijhorende sociale verplichtingen. In het academiejaar 2016-2017 verliep haar loopbaan nog grilliger dan ze had kunnen voorzien. Van oktober 2016 tot maart 2017 was ze vaak weg van huis, weer met overnachtingen op hotel. Daarna kwam er een project in Japan. Na het academiejaar 2017-2018 resten haar nog twee vakken van het voorbereidingsprogramma. Het gaat om vakken uit het eerste semester, toen ze voor haar werk in Zwitserland verbleef. Ze is heen en weer gevlogen om examen af te leggen. In de tweede

zittijd vielen deze twee examens dan ook nog eens op dezelfde dag, met als gevolg dat ze voor allebei een onvoldoende behaalde.

Ten slotte stelt verzoekster dat het heel jammer zou zijn als ze deze opleiding, na alle inspanningen, niet zou kunnen afwerken. Er resten haar nog twee vakken van het voorbereidingsprogramma. Als dat afgewerkt is, kan ze de masteropleiding starten, al zal dat nog niet voor meteen zijn omdat ze in 2019 voor drie maanden naar het buitenland gaat. Verzoekster is niet van plan om deze job te doen tot aan haar pensioen en met dit diploma wil ze graag een andere richting uit. Voorlopig werkt ze ook niet meer voltijds, waardoor ze de mogelijkheid heeft om de lessen bij te wonen van de vakken die allebei in het eerste semester worden gegeven.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat de bestreden beslissing gebaseerd is op artikel 24, §2 OER 2018-2019. Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling voorziet twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren:

11. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
12. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student, ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren, toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de institutionele beroepscommissie. De Raad heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing enkel vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoekster nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de zwakke studievoortgang van de studente. De institutionele beroepscommissie heeft wel begrip voor de werksituatie van verzoekster, maar zij merkt op dat

er geen enkel document of attest hieromtrent voorligt. Dat maakt dat de institutionele beroepscommissie niet kan verifiëren of het verhaal van verzoekster klopt en of dit inderdaad de verklaring kan zijn van haar te beperkte studievoortgang, nog daargelaten dat dit ook niet noodzakelijk moet betekenen dat het intern beroep van verzoekster toch gegrond verklaard kon worden. De institutionele beroepscommissie kon ook niet nagaan of verzoekster in het verleden al andere studies succesvol beëindigde, vermits ook daarvan geen enkel bewijsstuk voorlag.

Volgens verwerende partij is deze beslissing in de gegeven omstandigheden niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk. Ze merkt op dat het intern beroepsschrift dat verzoekster indiende zeer summier was en bitter weinig informatie bevatte over haar werkomstandigheden, de invloed van haar buitenlandse verblijven op de mogelijkheid om studievoortgang te maken – een verblijf in het buitenland hoeft immers geen beletsel te zijn om te studeren – en over haar studieverleden. Het beroepsschrift bevatte ook geen enkele bijlage die de institutionele beroepscommissie zou toelaten om één en ander te verifiëren en te beoordelen.

Verwerende partij kan dus enkel vaststellen dat de studievoortgang van verzoekster beperkt is. Ze is al gedurende zes academiejaren aan de UGent ingeschreven, waarvan vier jaar voor het voorbereidingsprogramma en twee jaar voor losse opleidingsonderdelen binnen de rechteropleiding, waarvan ze de behaalde credits ook heeft kunnen verzilveren binnen haar diplomacontract. In die zes academiejaren is verzoekster er niet in geslaagd om het voorbereidingsprogramma af te werken en de laatste drie jaren maakt ze wel een zeer beperkte studievoortgang van respectievelijk 9, 6 en 11 studiepunten. Verwerende partij stipt aan dat verzoekster een eerder vage verklaring geeft voor haar falen, een verklaring die bovendien niet kon worden geverifieerd bij gebrek aan stukken. Volgens haar blijkt ook uit niets dat de situatie van verzoekster zodanig is gewijzigd dat ze in een volgend academiejaar een betere studievoortgang zou kunnen maken.

Verder erkent verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie inderdaad kon weten en ook wel wist dat verzoekster ooit een masterdiploma of een daaraan gelijkwaardig diploma heeft behaald, maar meer dan dat wist ze niet: zo wist ze niet wanneer dat dan was gebeurd, hoe de studievoortgang van verzoekster toen was verlopen, enz. Verwerende partij benadrukt dat dit uiteraard gegevens zijn die nodig zijn om een goede beoordeling te maken van het voorliggende beroep. Ze stelt ook dat de institutionele beroepscommissie kon zien dat verzoekster één vrijstelling had gekregen binnen het voorbereidingsprogramma, maar zij kan

niet zien op basis waarvan die vrijstelling werd gegeven. Verwerende partij verduidelijkt dat dergelijke informatie niet wordt vrijgegeven aan de institutionele beroepscommissie omwille van privacyredenen. Het is aan verzoekster om dergelijke informatie te bezorgen indien ze van mening is dat dit nuttig kan zijn. Het enige waarover de institutionele beroepscommissie beschikt, is de informatie die verzoekster zelf aanreikt, haar curriculum en de beperkte informatie die in haar leerkredietdossier beschikbaar is. Verwerende partij merkt op dat dit dossier qua vorige studies enkel aangeeft dat verzoekster gedurende de academiejaren 2005-2006, 2006-2007 en 2007-2008 was ingeschreven aan de VUB voor de bachelor rechten. Ze nam daar achtereenvolgens een inschrijving van 31, 62 en 43 studiepunten en ze maakte enkel bij haar tweede inschrijving enige studievoortgang (21 studiepunten), wat ook zeer beperkt is.

Volgens verwerende partij beschikte de institutionele beroepscommissie over geen enkele informatie wat de buitenlandse verblijven van verzoekster betreft. Ze benadrukt dat een verblijf in het buitenland bovendien ook geen beletsel hoeft te zijn voor het maken van studievoortgang. Het is enkel een beletsel als een student daardoor examens mist, maar of dat het geval was, kon niet worden geverifieerd.

Verwerende partij merkt nog op dat verzoekster zo nodig kan beschikken over het statuut van werkstudent als ze aan de voorwaarden daartoe voldeed. Op basis van dat statuut kan ze examenverplaatsingen vragen als blijkt dat ze door haar werksituatie aan bepaalde examens niet kan deelnemen. Waar verzoekster opmerkt dat er tijdens de tweede zittijd twee examens op dezelfde dag geprogrammeerd stonden, stipt verwerende partij aan dat verzoekster op basis van het facultaire examenreglement de mogelijkheid had om voor één van beide examens een inhaalexamen te vragen. Dat twee examens op dezelfde dag geprogrammeerd staan, wordt immers beschouwd als een geval van overmacht. Verzoekster heeft geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheden.

Waar verzoekster de institutionele beroepscommissie nog verwijt dat deze te weinig rekening houdt met haar buitenlandse verplaatsingen door haar werksituatie, stelt verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie daarmee, zoals gezegd, geen rekening kon houden bij gebrek aan verifieerbare informatie daaromtrent. Verwerende partij wijst erop dat het de eigen keuze is van verzoekster om werken met studeren te combineren. Ze moet dan ook zelf de verantwoordelijkheid dragen voor de gevolgen daarvan. Verwerende partij stipt aan dat er, waar mogelijk, faciliteiten worden geboden aan werkstudenten die aan bepaalde voorwaarden

voldoen, waardoor enige flexibiliteit ook van de kant van de UGent mogelijk is, maar het blijft de verantwoordelijkheid van elke (werk)student om zijn of haar leven zo te organiseren dat het ook mogelijk is om een redelijke studievoortgang te maken. Volgens verwerende partij heeft verzoekster al heel wat kansen gekregen om zich te bewijzen, maar zij slaagt er zeker de laatste jaren niet meer in om een redelijke studievoortgang te maken. Ze biedt ook geen enkele garantie dat het in de toekomst beter zal gaan. In die omstandigheden is het volgens verwerende partij niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, om verzoekster op dit ogenblik, en op basis van de thans voorliggende informatie, niet nog eens toe te staan zich in te schrijven voor het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’.

Ten slotte merkt verwerende partij op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24, §8, alinea 3 OER 2018-2019). Dat betekent dat verzoekster bij de start van het academiejaar 2019-2020 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

Beoordeling

Verzoekster was in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. Zij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit. Verzoekster beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toest. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op

zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁸ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig aangelegde studietraject van een student.

---

⁸ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoekster als volgt is verlopen:

- in de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 is verzoekster ingeschreven met een creditcontract voor opleidingsonderdelen in de faculteit Recht en Criminologie: respectievelijk 0 van de 30 en 22 van de 55 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van respectievelijk 0% en 40%;
- in het academiejaar 2014-2015 is verzoekster ingeschreven in het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’: 35 van de 68 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 51%;
- in het academiejaar 2015-2016 is verzoekster opnieuw ingeschreven in het voorbereidingsprogramma alsook voor de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’: respectievelijk 6 van de 33 en 3 van de 20 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 18% en 15%;
- in het academiejaar 2016-2017 is verzoekster enkel ingeschreven in het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’: 6 van de 27 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 22%;
- in het academiejaar 2017-2018 is verzoekster opnieuw enkel ingeschreven in het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’: 11 van de 21 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 52%.

Verzoekster werd in uitvoering van artikel 24, §2 van het OER (zie stuk 10 van verwerende partij) de verdere inschrijving geweigerd, omdat zij over drie academiejaren heen in totaal voor minder dan 1/3 van de opgenomen studiepunten geslaagd is. De laatste drie academiejaren slaagt zij voor 26 van de in totaal 101 opgenomen studiepunten, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 26%. Dit is ruim onder de gehanteerde norm van 33,33 %. Verwerende partij was van oordeel dat een verdere inschrijving onder bindende voorwaarden voor verzoekster geen zin meer had.

De Raad stelt vast dat artikel 24, §2 als volgt luidt:

“§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden, wanneer de student na

drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.”.

Deze bepaling geeft uitvoering aan de mogelijkheid om – zoals hoger aangegeven – in uitvoering van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs een student te weigeren ingeval uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en conform artikel 24 van het OER heeft gehandeld. Verzoekster kon in principe reglementair worden geweigerd.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster een bijzonder trage studievoortgang heeft doorgemaakt. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoekster beroept zich samengevat op de volgende bijzondere omstandigheden:

- een job waardoor ze gedurende het academiejaar geruime tijd in het buitenland vertoeft;
- twee examens in de tweedekansexamenperiode die op dezelfde dag vielen, waardoor ze voor beide vakken een onvoldoende behaalde;
- een succesvolle vroegere studieloopbaan.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij na onderzoek heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijstraject – niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad houdt bij de besluitvorming in deze zaak rekening met hiernavolgende vaststellingen en overwegingen:

(1) De Raad kan niet anders dan vaststellen dat verzoekster een zeer trage studievoortgang heeft gemaakt, waarbij zij ook veelvuldig niet deelneemt aan de examens. Verzoekster behaalde over vier academiejaren heen slechts 58 van de 149 opgenomen studiepunten uit het voorbereidingsprogramma. Van de 20 opgenomen studiepunten uit het masterprogramma behaalde zij slechts 3 studiepunten. Verzoekster was ook reeds gedurende meerdere academiejaren ingeschreven onder bindende voorwaarde. Zij werd na een initiële weigering na afloop van het academiejaar 2016-2017 alsnog toegelaten om zich in te schrijven in het kader van een interne beroepsprocedure. Zij kan bezwaarlijk inbrengen dat zij het studievoortgangsbeleid van verwerende partij – dat ook duidelijk is opgenomen in het OER – niet kent. Verzoekster ontket dit ook niet.

(2) De Raad stelt verder vast dat verzoekster tijdens het intern beroep geen stavingsstukken voorlegt van de bijzondere omstandigheden die ze inroept, waardoor het niet aan de interne beroepsinstantie kan worden verweten dat zij hier geen rekening mee heeft gehouden. Verzoekster heeft ook geen statuut als werkstudent aangevraagd en zij heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een inhaalexamen te vragen voor één van de examens die op dezelfde dag tijdens de tweedekansexamenperiode werden georganiseerd.

(3) Verzoekster toont thans in het extern verzoekschrift ook aan dat ze reeds een graduaatsdiploma in de rechtspraktijk heeft behaald en dat ze licentiaat vertaler is, wat haar inziens aantoont dat ze de intellectuele capaciteiten heeft. Daargelaten het feit dat deze diploma's niet voorlagen in het kader van het intern beroep, is de Raad van oordeel dat deze wel toelating geven tot een voorbereidingsprogramma en aansluitende master maar *an sich* nog niet aantonen dat verzoekster ook deze masteropleiding met succes kan afwerken. Haar reeds geboekte resultaten en studievoortgang (ook in de rechtenopleiding aan een andere universiteit) wijzen alleszins op een onvoldoende inzet en geen goede studieattitude.

(4) De Raad stelt wel vast dat verzoekster – als zij deelneemt aan de examens – soms goede resultaten heeft behaald (zie stuk 7 van verwerende partij). De Raad noch verwerende partij stellen *in fine* dat verzoekster niet de nodige intellectuele capaciteiten heeft om deze opleiding tot een goed einde te brengen, maar verzoekster geeft duidelijk geen prioriteit aan haar studies. De laatste jaren neemt ze ook beperkte pakketten op, maar ondanks haar beperktere studiepakket slaagt ze nog steeds niet voor de helft van de opgenomen studiepunten in het academiejaar 2016-2017.

(5) Een inschrijving in het hoger onderwijs mag niet lichtzinnig worden genomen. Ook een student die zijn studie combineert met werk draagt de verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij om zijn studie binnen een redelijke termijn af te werken. Van een student in normale omstandigheden kan dan ook worden verwacht dat hij prioriteit geeft aan zijn studies. De bijzondere omstandigheden om te verschonen dat de studievoortgang traag verloopt liggen momenteel niet voor in dit dossier.

(6) Verzoekster geeft in het kader van het intern beroep ook niet overtuigend aan dat zij zich het huidige academiejaar beter zal organiseren en dat ze de overlast van haar werk beter zal kunnen opvangen. Ze stelt dat ze niet meer voltijs werkt, maar ze staat dit niet met enig bewijs. Verzoekster geeft integendeel aan dat ze volgend academiejaar drie maanden in het buitenland vertoeft, waardoor ze sowieso haar masteropleiding niet verder zal kunnen afwerken. Hieruit blijkt ook haar beperkte motivatie.

Het is niet onredelijk dat de interne beroepsinstantie deze aangebrachte omstandigheden in het licht van het reeds lange traject dat verzoekster heeft afgelegd niet langer als overtuigend heeft beschouwd. Verzoekster blijkt niet de juiste ingesteldheid en attitude te hebben om zich te volledig te engageren voor haar studies. Zij heeft na meerdere academiejaren ingeschreven te zijn nog steeds het voorbereidingsprogramma niet afgewerkt.

De Raad is van oordeel dat het in de gegeven omstandigheden reglementair en niet kennelijk onredelijk is om verzoekster de verdere inschrijving te weigeren.

Het middel is ongegrond.

De Raad benadrukt ten overvloede dat, zoals verwerende partij ook aangeeft, verzoekster volgend academiejaar reeds opnieuw een aanvraag tot herinschrijving kan indienen aan de hand van een nieuw goed onderbouwd en gestaafd dossier waaruit blijkt dat zij de combinatie werk en studie beter heeft georganiseerd en dat zij op dat ogenblik wel de juiste attitude heeft aangenomen om deze opleiding tot een goed einde te brengen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 30 november 2018

Arrest nr. 4.583 van 5 december 2018 in de zaak 2018/567

In zake: Arthur BAETENS
woonplaats kiezend te 9100 Sint-Niklaas
Guido Gezellelaan 71

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 5 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en hem de verdere inschrijving wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven aan de Universiteit Gent.

In dat academiejaar is verzoeker ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Informatica’; hij behaalt één credit, ten belope van 3 studiepunten op een curriculum van 60 studiepunten.

In het academiejaar 2016-2017 schrijft verzoeker zich in voor de opleiding ‘Bachelor of science in de Criminologische wetenschappen’ (60 studiepunten). Hij behaalt één credit, ten belope van 6 studiepunten.

Omwille van het beperkte studierendement wordt aan verzoeker een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, die ertoe strekt dat hij – wil hij een verdere inschrijving kunnen behouden – het volgend academiejaar moet slagen voor 75% van de opgenomen studiepunten uit het eerste modeltraject van dezelfde opleiding.

Tegen die beslissing tekent verzoeker geen beroep aan.

In het academiejaar 2017-2018 kan verzoeker omwille van een leerkrediet dat is gedaald tot 38 studiepunten, niet – zoals opgelegd – alle opleidingsonderdelen van het eerste modeltrajectjaar opnemen. Verzoeker krijgt ter zake dispensatie op grond van zijn bijzonder statuut, en neemt een curriculum op van 37 studiepunten. Na de tweede examenzittijd verwerft verzoeker één credit (5 studiepunten).

Aangezien verzoeker daardoor niet voldoet aan de hem opgelegde bindende voorwaarde, wordt hem de verdere inschrijving in de opleiding Criminologische wetenschappen geweigerd. Daar verzoeker bovendien de laatste drie academiejaren voor minder dan 1/3e van de opgenomen studiepunten een credit verwierf, wordt hij uitgesloten van verdere inschrijving op het niveau van de instelling.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 18 september 2018 het volgende intern beroep in:

“Na drie jaar studeren aan de Universiteit Gent heb ik dit jaar een weigering tot inschrijving wegens onvoldoende studievoortgang. Bij deze wil ik daar graag beroep tegen aantekenen.

Ik heb een functiebeperking (autisme, zie bijlage) en kamp al enkele jaren met een depressieve stoornis. Dit eerste uit zich vooral in paniekaanvallen voor of tijdens het afleggen van examens, waardoor ik slechts aan zeer weinig van mijn examens effectief deelgenomen heb de voorbije jaren, en ondermaats presteerde wanneer ik wel deelnam (in bijlage mijn curriculumoverzicht). Ik heb hiervoor ook een verzoekschrift ingediend tot terugvordering van leerkrediet wegens overmacht.

De eerste twee jaar van mijn studie heb ik hiervoor geen hulp gezocht na slechte ervaringen met ondersteuning in het middelbaar onderwijs. Omdat het steeds maar slechter bleef gaan heb ik dit jaar uiteindelijk besloten een bijzonder statuut aan te vragen en opnieuw hulp te zoeken. Ik ben sinds maart opnieuw in behandeling bij een psychiater en een psycholoog en na een zeer zware periode in het tweede semester is de situatie recent aan het verbeteren.

Ik zou mijn studie zeer graag willen voortzetten, en met de begeleiding die ik nu krijg (zowel vanuit de universiteit via het monitoraat en het aanspreekpunt student&functiebeperking en daarbuiten) denk ik dat het mogelijk is om dit ook succesvol te doen. Bij deze vraag ik dus de kans om mij opnieuw in te schrijven voor het komende academiejaar. Ik zou in eerste instantie enkel het 1ste semestervak Criminologie (8 stp) willen opnemen.”

De institutionele beroepsinstantie behandelt dit beroep in zitting van 5 oktober 2018, en komt tot de volgende beslissing:

“De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van die aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar zal verbeteren. De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de functiebeperking van de student en het feit dat de student last heeft van paniekaanvallen. De institutionele beroepscommissie stelt echter vast dat de student tijdens zijn studieloopbaan aan de UGent inspanningen leverde om aan de examens deel te nemen maar de student behaalde globaal genomen en over de studierichtingen heen geen goede examenresultaten wat de institutionele beroepscommissie in haar overtuiging sterkt dat de gekozen opleiding en de Universiteit Gent niet de juiste studiekeuze van de student is. De institutionele beroepscommissie hoopt dat de student leerkrediet terugkrijgt omwille van overmacht en dat hij op die manier een nieuwe start aan een andere hogeronderwijsinstelling kan nemen.

Het intern beroep wordt om die redenen ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij ziet geen problemen met de ontvankelijkheid van verzoekers beroep.

De Raad ziet die evenmin.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker wijst op zijn functiebeperking en stelt dat hij in voorgaande jaren geen professionele hulp heeft gezocht omdat van onaangename herinneringen aan de hulpverlening van zijn diagnose in het secundair onderwijs. Hij stipt aan dat zijn beslissing om de studies in het hoger onderwijs louter op eigen kracht aan te vatten, niet verstandig was en stelt dat zijn toestand bleef verslechteren, waarbij hij in een eerste jaar een studierichting koos die niet bij zijn interesses aansloot. Hoewel dit vrij snel duidelijk werd, verhinderde zijn aandoening verzoeker om te gepasten tijde zijn studietraject te heroriënteren. Verzoeker liet ook na om zijn onmiddellijke omgeving te betrekken.

De wijziging van studierichting naar Criminologie bracht uiteindelijk geen verbetering en verzoeker bleef examenkansen onbenut laten, of examens nagenoeg onbeantwoord inleveren. Uiteindelijk heeft verzoeker de nodige hulp gezocht en een bijzonder statuut aangevraagd, maar het duurde tot het tweede semester van het academiejaar 2017-2018 voor de begeleiding kon

worden opgestart. Verzoeker had zijn hoop gesteld om het volgende academiejaar van bij aanvang onder begeleiding te kunnen opstarten.

Ten aanzien van de bestreden beslissing stelt verzoeker dat het feit dat hij aan een aantal examens spijts zijn toestand toch heeft deelgenomen, een opstap betekende naar een beter functioneren in een academische omgeving. Wat de resultaten betreft, mag voor verzoeker niet uit het oog worden verloren dat die examendeelnames niet met ernstige studie-inspanningen gepaard gingen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij het volgende:

“De bestreden beslissing is gebaseerd op artikel 24, §2 OER 2018-19. Deze bepaling luidt:

§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden, wanneer de student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.

Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246, §1 Codex Hoger Onderwijs:

§1. Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:
1° (...)

1°/1 Indien een student geen 60 % van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.

Deze bepaling voorziet aldus twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigering. Ze kan een inschrijving weigeren

1. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of

2. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de Institutionele beroepscommissie. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing maar vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de beperkte studievoortgang van de student en naar het feit dat hij weliswaar inspanningen doet om deel te nemen aan examens, maar slechte resultaten behaalt.

Verzoeker heeft inderdaad zeer slecht gepresteerd tijdens zijn studieloopbaan aan de UGent. Hij is er nauwelijks in geslaagd om enige studievoortgang te maken. Verzoeker heeft nochtans inspanningen geleverd om deel te nemen aan examens, maar zijn studieresultaten zijn in de regel zeer slecht.

De student gaf in zijn beroepschrift weliswaar aan dat hij lijdt aan een autisme-spectrumstoornis en aan een depressie en last heeft van paniekaanvallen. Hij stelt ook in het academiejaar 2017-18 opnieuw te zijn gestart met therapie, en dat meer in het bijzonder in de maand maart.

De institutionele beroepscommissie heeft ondanks deze verklaringen geoordeeld dat het niet zinvol was om verzoeker nogmaals toe te laten onder bindende voorwaarden. Deze beoordeling is in de gegeven omstandigheden niet onredelijk laat staan kennelijk onredelijk, precies gelet op de wel erg zwakke examencijfers die de student behaalt. Verwerende partij stelt daarbij ook vast dat het dossier dat voorlag voor de interne beroepscommissie geen bewijzen ter zake bevatte, en er enkel een attest aan was toegevoegd dat de diagnose van ASS bevestigt. Het dossier bevat ook geen enkele concrete aanduiding dat de situatie van de student dermate zou zijn gewijzigd dat in de toekomst een betere studievoortgang kan worden verwacht. Verder stelt verwerende partij ook vast dat verzoekers resultaten sinds het opstarten van de therapie niet verbeterd zijn, wat ook geen perspectief biedt op verbetering van zijn studievoortgang in de nabije toekomst.

In deze omstandigheden is de beslissing van de institutionele beroepscommissie niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk.

In zijn extern verzoekschrift stelt verzoeker zich vragen bij de redenering van de institutionele beroepscommissie, en in het bijzonder bij de verwijzing naar zijn slechte studieresultaten daar waar hij wel deelneemt aan examens. De student geeft aan dat deelname aan examens voor hem een opstap naar zijn herstel betekent. Hij stelt vast dat het feit dat hij door toch deel te nemen ondanks zijn problematiek lage resultaten behaalde, voor de UGent een grond is om de weigering tot inschrijving te bekrachten,

en vraagt zich af of hij daaruit moet opmaken dat, indien hij geen enkele moeite zou hebben gedaan om normaal te functioneren, zijn beroep wel zou zijn ingewilligd.

Dit is uiteraard niet de strekking van de opmerking die de institutionele beroepscommissie ter zake heeft gemaakt. De institutionele beroepscommissie heeft vastgesteld dat de student erg weinig studievoortgang maakt. Ze vervolgt dat ze begrip heeft voor de functiebeperking van de student en voor het feit dat hij last heeft van paniekaanvallen, maar dat ze wordt gesterkt in haar overtuiging dat de student niet de juiste studiekeuze heeft gemaakt door het feit dat hij, daar waar hij wel aan examens deelneemt, hij geen goede examenresultaten behaalt.

Daaruit kan niet worden afgeleid dat de institutionele beroepscommissie anders zou hebben beslist indien verzoeker niet aan examens had deelgenomen, en dat hij dan wel opnieuw toegelaten zou zijn, integendeel. Er kan enkel uit worden afgeleid dat, indien hij betere cijfers had behaald voor de examens waaraan hij deelnam, hij de institutionele beroepscommissie mogelijk wel had kunnen overtuigen dat het zinvol was om hem nog een kans te geven en hem opnieuw te laten inschrijven. Had hij aan geen enkel examen deelgenomen, dan zou de institutionele beroepscommissie hem wellicht zonder meer hebben geweigerd.

Verwerende partij kan begrijpen dat kunnen inschrijven voor een opleiding en deelnemen aan examens, kan helpen bij het herstel van de student. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat een hogeronderwijsinstelling een student, bij wie niets erop wijst dat zijn gezondheidstoestand dermate is verbeterd dat een zekere studievoortgang kan worden verwacht, inschrijft louter omwille van “therapeutische” redenen. Ook de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft daar reeds eerder op gewezen in zijn rechtspraak:

[...]

Het beroep is ongegrond.

Verwerende partij merkt bij dit alles op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24 § 8 al. 3 OER 2018-19). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-20 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.

Niet belet verzoeker dus om, als hij zich klaar voelt om verder te studeren aan de universiteit, een volgend jaar nieuwe vraag tot herinschrijving te richten aan de institutionele beroepscommissie, met daarbij de nodige stukken waaruit blijkt dat zijn gezondheidsproblemen derwijze positief zijn geëvolueerd dat er opnieuw een redelijk vooruitzicht op studievoortgang bestaat.”

Beoordeling

Krachtens artikel 24, §2 van het onderwijs- en examenreglement wordt de verdere inschrijving geweigerd wanneer een student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijving opgenomen studiepunten credits heeft verworven.

Deze bepaling kan niet zonder meer worden toegepast wanneer de student aantoont zich in een situatie van overmacht te hebben bevonden.

Verzoeker heeft in de academiejaren 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018 in totaal een curriculum van 157 studiepunten opgenomen. Voor 14 studiepunten behaalde hij een credit. Bij arrest nr. 4.581 van 4 december 2018 heeft de Raad vastgesteld dat verzoeker alvast op basis van de voorgelegde stukken heeft aangetoond dat hij zich in het academiejaar 2017-2018 in een situatie van overmacht bevond, waardoor hij zijn examenkansen niet ten volle heeft kunnen benutten. In dat arrest is aan verzoeker een leerkrediet van 24 studiepunten teruggegeven. Voor het academiejaar 2015-2016 heeft verzoeker geen leerkrediet terug gevraagd; voor het academiejaar 2016-2017 heeft hij vooralsnog niet naar genoegen van recht de overmacht aangetoond.

Ofschoon verzoeker hierdoor rekenkundig voorlopig een studierendement van 14 op 133 bereikt en derhalve nog steeds niet voldoet aan het reglementair bepaalde minimum, is de Raad van oordeel dat prospectief ook rekening moet worden gehouden met de door verzoeker aangevoerde gewijzigde omstandigheden ten gevolge van het opstarten van begeleiding en behandeling.

Mede in het licht van het feit dat verzoeker bij zijn intern beroep slechts heeft gevraagd om te mogen inschrijven voor één opleidingsonderdeel ten belope van 8 studiepunten, is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing, door in die omstandigheden zelfs deze beperkte inschrijving te weigeren, de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

Het enige middel is in dat opzicht gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 5 oktober 2018.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt een nieuwe beslissing en doet dat uiterlijk 21 december 2018.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Jean Goossens bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.564 van 30 november 2018 in de zaak 2018/569

In zake: Manon LAMBRECHT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bertrand Vrijens
kantoor houdend te 9000 Gent
Kortrijkssteenweg 641

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 5 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en haar de verdere inschrijving wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2010-2011 ingeschreven aan de Universiteit Gent. Na inschrijvingen in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’ (academiejaren 2010-2011

en 2011-2012), heroriënteert zij haar studies – na het behalen van een bachelordiploma aan een hogeschool – in het academiejaar 2015-2016 naar het schakelprogramma tot Master of science in de Handelswetenschappen. In dat academiejaar behaalt zij daarvoor een credit voor 12 van de 15 opgenomen studiepunten. Zij behaalt tevens een credit voor de vier opgenomen studiepunten onder een creditdoelcontract.

In de academiejaren 2016-2017 en 2017-2018 schrijft verzoekster zich opnieuw in voor het voormalde schakelprogramma; zij behaalt daarbij een studierendement van respectievelijk 15/42 en 9/27. In het academiejaar 2017-2018 is verzoekster bovendien ingeschreven in de Master of science in de Handelswetenschappen – Finance en Risicomanagement, waarvoor zij een studierendement van 25/34 behaalt.

Omwille van de resultaten in het schakelprogramma wordt de verdere inschrijving aan verzoekster geweigerd. Tegen die beslissing tekent verzoekster een intern beroep aan, dat bij beslissing van de institutionele beroepscommissie van 5 oktober 2018 ongegrond wordt verklaard.

Dat is de bestreden beslissing.

Na tussenkomst van de ombud wordt verzoeksters dossier opnieuw aan de institutionele beroepscommissie voorgelegd.

Blijkens een e-mail van 18 oktober 2018, besliste de institutionele beroepscommissie daarbij om de bestreden beslissing in te trekken en om, opnieuw oordelend, verzoekster opnieuw tot inschrijving toe te laten voor het schakelprogramma, zij het onder bindende voorwaarden. De inschrijving in de masteropleiding wordt niet toegestaan.

IV. Afstand

Met een e-mail van 13 november 2018 meldt de raadsman van verzoekster dat na kennisname van de nieuwe beslissing van de institutionele beroepscommissie zoals voormeld, afstand wordt gedaan van het beroep.

Verwerende partij verzet zich niet tegen die afstand.

De Raad ziet daartoe evenmin enige reden.

BESLISSING

De Raad neemt akte van de afstand van het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.565 van 30 november 2018 in de zaak 2018/574

In zake: Yannai VAN IMPE
                                woonplaats kiezend te 9300 Aalst
                                Regelsbruggestraat 62

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 5 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of science in de Bestuurskunde en het Publiek Management’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Accounting en auditing in de publieke en sociale profitsector’. Dit opleidingsonderdeel wordt beoordeeld aan de hand van zowel periodegebonden als niet-periodegebonden evaluatie. Wat dit laatste betreft, gaat het om een groepswerk over een wetenschappelijk vraagstuk met mondelinge en schriftelijke rapportering.

Bij de eerste examenzittijd behaalt verzoekster een examencijfer van 9/20, gesteund op 8/20 voor het schriftelijk examen en 15/20 voor het werkstuk. Tegen dit examencijfer tekent verzoekster geen beroep aan.

Bij de tweede examenzittijd behaalt verzoekster 7,78/20 voor het schriftelijk examen, wat wordt afgerond naar 8/20. Het resultaat voor het groepswerk wordt niet naar de tweede examenzittijd overgedragen.

De proclamatie vindt plaats op 13 september 2018. Op 19 september 2018 tekent verzoekster het volgende intern beroep aan:

“Op 3 september 2018 heb ik het examen ‘Accounting en auditing in de publieke en social profitsector (F000819)’ bij professor [J.C.] afgelegd. Op 13 september 2018 werd mij hiervan het resultaat, 8 op 20 en dus bijgevolg een onvoldoende, meegedeeld.

Ik meen dat dit resultaat, ingevolge een aantal factoren, negatief beïnvloed werd. Het gaat onder meer om het volgende:

- De te kennen leerstof omvatte vijf oefeningen bestaande uit kapitaalsubsidies, interestsubsidies, voorraden, voorzieningen en renewal accounting alsook het opstellen van stroomschema’s. Deze leerstof en oefeningen waren door mij voldoende gekend en voorbereid. Op het examen zelf is echter geen enkel van de vermelde oefeningen aan bod gekomen. Tot mijn verwondering betroffen twee van de gevraagde oefeningen een loonboeking en een boeking dubieuze debiteuren. Met andere woorden, deze oefeningen betroffen de voor dit examen niet te kennen leerstof. Ook betrof de Cash-flow analyse die werd ondervraagd op het examen naar mijn weten, niet te kennen leerstof voor dit vak.
- Ingevolge paragraaf 3e van artikel 56 wordt het examencijfer van een niet-periodegebonden evaluatie waarvoor geen tweede examenkans wordt aangeboden overgedragen naar de tweedekansexamenperiode. In december 2017 heb ik een groepswerk gemaakt welke een niet-periodegebonden evaluatie betrof. Professor [J.C.] bevestigde mij echter op het examen en feedback dat bij de eindscore van het vak geen rekening zou worden gehouden met resultaat van deze evaluatie. Dit is dus niet conform van wat wordt bepaald in artikel 56, §3.

Ik hoop dat deze motivering voor u voldoende is om te komen tot de herziening van de door dit beroep bestreden beslissing. Vanzelfsprekend sta ik steeds ter beschikking om

dit beroep aan de Institutionele Beroepscommissie verder toe te lichten of te verduidelijken.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 5 oktober 2018 en besluit het volgende:

“De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de slides zoals gebruikt in de les, de studiefiche en de motivering van de verantwoordelijke lesgever.

De beoogde eindcompetenties van het opleidingsonderdeel zijn:

1. Accounting standaarden beoordelen, vergelijken en toepassen.
2. Het boekhoudkader van overheden interpreteren en vergelijken met ondernemingen.
3. De financiële rapportering beoordelen op betrouwbaarheid, financiële gezondheid en performantie.
4. Financiële gegevens aanwenden naar (bij)sturing van de instelling.
5. Een oordeel vormen over de gevolgen van accounting in overheden en non-profit naar accountability.
6. Begrijpen, kunnen meewerken aan en gebruik maken van de interne audit en externe audit van organisaties.

Met betrekking tot de gevraagde oefeningen op het examen, motiveert de verantwoordelijke lesgever de samenstelling van het examen als volgt:

- Hierbij wordt verwezen naar de bijgevoegde schriftelijke en mondelinge examenopgave. Zoals ook blijkt uit de ppt voorstelling 1ste les is de te kennen leerstof betreffende accounting niet beperkt tot louter 5 oefeningen. De oefeningen zijn enkele toepassingen van de ruimere materie van accounting. De 3 gevraagde oefeningen zijn andere toepassingen die volledig deel uitmaken van de te kennen leerstof. Omdat één van de gevraagde oefeningen nu net zeer dicht aansloot bij mijn inleidend vak accounting voor de not-for-profit en publieke sector dat de student al achter de rug had in haar examen 3e bach BPM, heb ik de vraag, die eigenlijk ook wel slecht werd beantwoord laten vallen uit het schriftelijk examen en de punten herrekend naar 20 en afgerond naar boven.
- De vraag over cash-flow betreft geziene leerstof in de 7^e les op 6/11/2017 [...]. In tegenstelling tot de andere studenten was de studente wel vaak afwezig tijdens de lessen.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat de studente in haar beroepschrift verwijst naar de onderwerpen van de oefeningen die gedurende het semester in detail bekeken werden. Er wordt nergens op Minerva noch in de cursus gemeld dat er geen andere oefeningen of toepassingen op het examen gevraagd kunnen of zullen worden. De institutionele beroepscommissie merkt op dat het theoriegedeelte voldoende op verschillende soorten toepassingen voorbereid. De commissie is tevens van oordeel dat

men voor een opleidingsonderdeel uit de master mag verwachten dat studenten de theorie ook in andere soortgelijke oefeningen kunnen toepassen. De institutionele beroepscommissie verwijst hierbij ook naar de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel die zich voornamelijk op een toepassings- en vaardigheidsniveau bevinden.

Wat de vraag over de cash-flow betreft, is deze materie, zoals de verantwoordelijke lesgever aangeeft, in de les behandeld. De institutionele beroepscommissie ziet dan ook geen enkele reden waarom deze vraag geen onderdeel van het examen zou mogen zijn.

De institutionele beroepscommissie acht de samenstelling van het examen hierbij niet onredelijk.

Met betrekking tot het argument dat het deelcijfer voor de niet-periodegebonden evaluatie niet wordt overgenomen stelt de institutionele beroepscommissie conform art. 56 van het Onderwijs- en examenreglement vast dat:

§1. Het resultaat van de evaluatie wordt per opleidingsonderdeel uitgedrukt in één examencijfer. De verantwoordelijke lesgever van het betreffende opleidingsonderdeel bepaalt het uiteindelijke examencijfer. Dit examencijfer is een geheel getal van 0 tot en met 20, berekend zoals vermeld in de studiefiche (cf. artikel 41, 20°).

Deze examencijfers kunnen niet overgedragen worden naar een volgende examenperiode conform art. 56, §3:

§3. Examencijfers van minder dan 10 op 20 worden niet overgedragen naar een volgende examenperiode of een volgend academiejaar.

Een uitzondering hierop vormt de niet-periodegebonden evaluatie waarvoor geen tweede examenkans wordt aangeboden (cf. artikel 41, 19°). In dit geval wordt het examencijfer overgedragen naar de tweedekansexamenperiode.

In zoverre de studente in haar beroepschrift vermoedt dat dit op haar situatie van toepassing is, dient de institutionele beroepscommissie op te merken dat §3 enkel van toepassing is wanneer de eerste examenkans enkel en alleen uit niet-periodegebonden evaluatie bestaat. Dit is hier echter niet het geval. Deelcijfers worden niet naar een andere examenperiode overgedragen.

Indien de studente van mening is dat de niet-periodegebonden evaluatie als deelexamen beschouwd dient te worden, verwijst de institutionele beroepscommissie naar artikel 50 §5 waarbij de commissie vaststelt dat het betreffende opleidingsonderdeel geen jaavak, noch een opleidingsonderdeel uit de bachelor is.

§5. Deelexamens

Deelexamens zijn verplicht voor jaavakken van het eerste modeltrajectjaar van een bacheloropleiding (cf. artikel 44 §2). In alle andere gevallen zijn deelexamens niet toegelaten, tenzij een jaavak tegelijkertijd ook geprogrammeerd is in het eerste modeltrajectjaar van een bacheloropleiding.
[...]

Zelfs al zou er sprake kunnen zijn van deelexamens dan nog [bepaalt] het Onderwijs- en examenreglement:

Resultaten van een deelexamen worden nooit overgedragen naar de tweedekansexamenperiode (cf. artikel 56 §3)
[...]

Het overdragen van het deelcijfer voor de niet-periodegebonden evaluatie van de eerste naar de tweede examenkans is dus niet mogelijk.

De studiefiche vermeldt bij ‘Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie: Examen in de tweede examenperiode is mogelijk.’ De institutionele beroepscommissie kan hier niets anders uit concluderen dan dat de tweede examenkans voor de niet-periodegebonden evaluatie in de vorm van een examen is.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe evenmin redenen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Verzoekster beperkt het voorwerp van het huidige beroep tot de beoordeling inzake de niet-periodegebonden evaluatie.

Enig middel

In een enig middel beroept verzoekster zich op het *patere legem*-beginsel, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de studiefiche vermeldt dat de niet-periodegebonden evaluatie meetelt voor 20% van het examencijfer en dat daarin bovendien is vermeld: “*Tweede examenkans in geval van niet-studiegebonden evaluatie, examen in de tweede examenperiode is mogelijk*”, wat volgens verzoekster niet uitdrukkelijk inhoudt dat dit steeds het geval zal zijn. Nog wat de toepassing van de regels van verwerende partij betreft, betoogt verzoekster dat in de bestreden beslissing ten onrechte wordt overwogen dat artikel 56, §3 van het onderwijs- en examenreglement op haar niet van toepassing is.

Zij stipt ook aan dat in het geval de beoordeling van het groepswerk bij een tweede examenzittijd zou wegvallen, de daarvoor geleverde inspanningen een maat voor niets zouden zijn.

Verder voelt verzoekster zich gegriefd doordat haar pas op de dag van de tweede examenkans werd meegedeeld dat het groepswerk niet meer voor het examencijfer in aanmerking zou worden genomen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij vooreerst dat verzoekster niet verduidelijkt waarom artikel 56, §3 van het onderwijs- en examenreglement wel op haar van toepassing zou zijn. Ter zake stipt zij aan dat artikel 56 handelt over ‘het examencijfer’ en dus een eindcijfer en niet over deelcijfers, en dat de bepaling enkel regelt hoe een examencijfer wordt berekend. Aldus, zo stelt verwerende partij, kan artikel 56, §3 slechts in die zin worden geïnterpreteerd dat enkel een uitzondering wordt gemaakt voor “examencijfers” en dus “eindcijfers” die betrekking hebben op niet-periodegebonden evaluatie, en dus voor examencijfers voor vakken die integraal niet-periodegebonden worden geëvalueerd en waarvoor een tweede examenkans niet mogelijk is omwille van de specifieke aard van het vak. Typisch voorbeeld van dergelijke situatie, zo geeft verwerende partij nog aan, is een stage, waarvoor heel vaak geen herkansing mogelijk is door de specifieke aard van het vak.

Wat de ECTS-fiche betreft, repliceert verwerende partij dat deze evenmin met zoveel woorden stelt dat het deelcijfer wordt overgedragen naar de tweede zittijd. De fiche stelt volgens verwerende partij wel – en enkel – wat betreft de tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie: “examen in de tweede examenperiode is mogelijk”. Dat kan hier, nog steeds volgens verwerende partij, niet anders worden geïnterpreteerd dan dat een examen in de tweede examenperiode mogelijk is maar in gewijzigde vorm, aangezien het groepswerk

niet kan worden overgedaan, wat een bewuste keuze is van de betrokken docent die van oordeel was (en kon zijn) dat een groepswerk niet nuttig kan worden overgedaan als een deel van de groep wel slaagde voor het vak en dus niet moet herkansen. Verwerende partij betoogt, samengevat, dat de niet-periodegebonden evaluatie in de eerste zittijd bestaat uit een mondeling examen en werkstuk. Het werkstuk valt weg in de tweede zittijd, maar het mondeling examen blijft behouden, en in die zin was het correct dat de docent verzoekster in de tweede zittijd enkel beoordeelde op grond van een schriftelijk examen (dat hoe dan ook was voorzien voor de periodegebonden evaluatie) en een mondeling examen (dat voor beide evaluatiemomenten was voorzien).

Verwerende partij merkt tot slot op dat verzoekster ook geen belang heeft bij haar middel. Ook als het deelcijfer van het werkstuk wel zou moeten worden overgedragen, behaalt ze immers nog steeds een onvoldoende en is deliberatie niet mogelijk. Verzoekster behaalde immers 7,78/20 op het examen. Indien het werkstuk zou worden meegeteld, zou haar score de volgende zijn: $20\% \times 15 + 80\% \times 7,78 = 9,2/20$ wat moet worden afgerond tot 9/20. Dat is nog steeds onvoldoende om een credit te behalen voor het vak. En vermits ze ook nog een andere onvoldoende overhoudt, komt ze ook niet in aanmerking voor deliberatie. Ze kan uit haar argument dan ook geen enkel voordeel halen.

Beoordeling

Wat de ontvankelijkheid op grond van verzoeksters belang betreft, merkt de Raad op dat verzoekster een examencijfer van 8/20 bekwam en dat zij, mocht het groepswerk als niet-periodegebonden evaluatie alsnog in rekening moeten worden gebracht bij de tweede examenkans, volgens verwerende partij een examencijfer van 9/20 zou behalen.

Met verwerende partij moet worden vastgesteld dat verzoekster aldus nog steeds geen credit zou behalen. Op basis van de stukken waarop hij vermag acht te slaan, in het bijzonder de ECTS-fiche (stuk 5 administratief dossier) kan de Raad evenwel niet vaststellen dat een tekort voor het opleidingsonderdeel ‘Accounting en auditing in de publieke en sociale profitsector’ niet tolereerbaar is; de ECTS-fiche lijkt zich daartegen niet te verzetten.

In die omstandigheden kan verzoekster geen belang worden ontteld bij een middel dat er minstens toe zou leiden dat het aantal ‘tekortpunten’ voor een opleidingsonderdeel zou worden herleid.

Het enig middel, en bijgevolg het beroep, is ontvankelijk.

De ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Accounting en auditing in de publieke en sociale profitsector’ bepaalt inzake de evaluatie het volgende:

“Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen, mondeling examen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijk examen met open vragen, mondeling examen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Mondeling examen, werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

De periodegebonden ondervragingsvorm omvat 80% van de totale uitslag bestaande uit een schriftelijk examen met reproductievragen, oefeningen en inzichtsvragen, waarbij een 7-tal vragen de ganse cursus bestrijken en scoren in een range van 2 à 3 ptn op 16 ptn. Hieraan gekoppeld vindt een mondeling examen plaats over de ganse cursus met hoofdzakelijk inzichtsvragen op 4 ptn. Het niet-periodegebonden examen krijgt een belang van 20% van de totale uitslag en bestaat uit een groepswerk van 3 à 4 studenten rond een wetenschappelijk vraagstuk. Het rapport over dit groepswerk telt voor 50% en de andere 50% kan de student persoonlijk verdienen door zijn mondelinge presentatie.

Eindscoreberekening

Periodegebonden evaluatie: 80%

Niet-periodegebonden evaluatie: 20%”

Uit deze bepaling blijkt dat de niet-periodegebonden evaluatie bij de tweede examenzittijd kan bestaan uit een examen. Hoewel een en ander gewis was dat duidelijker had kunnen zijn uiteengezet – bijvoorbeeld door in de ECTS-fiche zelf te bepalen dat de quotering voor het groepswerk in geval van tweede examenkans niet wordt overgedragen – volgt uit de voorliggende tekst minstens wel dat de tweede examenzittijd enkel uit een ‘examen’ kan bestaan, en dus niet uit een ‘werkstuk’.

Hoewel een uitdrukkelijke bepaling in de ECTS-fiche dus wenselijk ware geweest, klemt deze interpretatie niet met de lezing die verwerende partij geeft aan artikel 56 van het onderwijs- en examenreglement:

“ARTIKEL 56 EXAMENCIJFER

§1. Het resultaat van de evaluatie wordt per opleidingsonderdeel uitgedrukt in één examencijfer.

De verantwoordelijke lesgever van het betreffende opleidingsonderdeel bepaalt het uiteindelijke examencijfer. Dit examencijfer is een geheel getal van 0 tot en met 20, berekend zoals vermeld in de studiefiche (cf. artikel 41,20°). Daarbij zijn volgende algemeen geldende afrondingsregels van toepassing, tenzij een grondige motivering tot een afwijking noopt: afrondingen van 0,5 en hoger worden naar een hogere eenheid afgerond; onder 0,5 wordt er naar een lagere eenheid afgerond.

In geval van afwezigheid op een evaluatie kan het resultaat enkel geformuleerd worden als “afwezig” wanneer de student afwezig was op alle onderdelen van de evaluatie.

In uitzonderlijke gevallen kunnen de examenresultaten binnen master-na-masteropleidingen, postgraduaatsopleidingen en de doctoraatopleiding geformuleerd worden als “geslaagd” of “niet geslaagd”. Voor master-na-masteropleidingen en postgraduaatsopleidingen kan dergelijke afwijking uitsluitend worden toegestaan door de directeur Onderwijsaangelegenheden op basis van een omstandig gemotiveerd advies van de faculteitsraad over het voorstel hieromtrent van de betrokken opleidingscommissie. Het facultaire aanvraagdossier moet voor 1 april van het eraan voorafgaande academiejaar worden ingediend bij de directie Onderwijsaangelegenheden via onderwijs@ugent.be (zie ook artikel 73 §3). De betreffende opleidingsonderdelen mogen niet worden opgenomen in de curricula van studenten die ingeschreven zijn in een andere opleiding dan die waarvoor de afwijking is toegestaan.

Een examencijfer kan enkel worden geregistreerd voor die opleidingsonderdelen in het curriculum van de student (zie ook artikel 55 §5), met uitzondering van de vrijstellingen en de eerder behaalde credits, zoals bepaald in artikel 30.

§2. Binnen eenzelfde examenperiode kan een student slechts éénmaal worden beoordeeld over eenzelfde opleidingsonderdeel.

§3. Examencijfers van minder dan 10 op 20 worden niet overgedragen naar een volgende examenperiode of een volgend academiejaar.

Een uitzondering hierop vormt de niet-periodegebonden evaluatie waarvoor geen tweede examenkans wordt aangeboden (cf. artikel 41, 19°). In dit geval wordt het examencijfer overgedragen naar de tweedekansexamenperiode.

§4. Studenten die, in het kader van een opleiding waarvoor zij aan de UGent ingeschreven zijn via een diplomadoelcontract, aan een binnen- of buitenlandse instelling voor hoger onderwijs onderwijsactiviteiten volgen en examens afleggen over onderdelen van het opleidingsprogramma aan de UGent, krijgen bij terugkomst examencijfers van de UGent toegekend. Deze examencijfers worden toegekend overeenkomstig de per opleidingsonderdeel toegekende lokale graad en de ECTS-grading table (overeenkomstig de richtlijnen in de ECTS Users’ Guide). Ingeval er geen ECTS-grading table voorhanden is, kent de faculteit het examencijfer toe, desgevallend overeenkomstig eventuele bijkomende bepalingen in het aanvullende facultaire reglement. De toegekende examencijfers worden aan de student meegeleerd via een puntenlijst.

§5. Tegen een persoonlijk toegekend examencijfer kan de student beroep aantekenen bij de Institutionele Beroepscommissie, zoals bepaald in artikel 100.

Deze bepaling heeft betrekking op het examencijfer dat voor een opleidingsonderdeel wordt toegekend, en is niet van toepassing op deelquoteringen. Dat blijkt niet alleen uitdrukkelijk uit artikel 56, §1, maar ook uit de begrippendefinitie op pagina 10 van het onderwijs- en examenreglement:

“EXAMENCIJFER

De beoordeling over de gemeten studieprestatie wordt per opleidingsonderdeel uitgedrukt in een cijfer dat een geheel getal is van 0 tot en met 20.”

In de mate dat niet-periodegebonden evaluatie in §3 van artikel 56 ter sprake komt, betreft het uitsluitend de omstandigheid dat het examencijfer integraal uit niet-periodegebonden evaluatie bestaat en dat geen credit werd behaald, in welk geval het examencijfer ongewijzigd naar de tweede examenzittijd wordt overgedragen zonder mogelijkheid op een tweede examenkans.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Het behoort in beginsel tot de onderwijsvrijheid van de instelling om te beslissen of, en zo ja hoe en in welke mate de eerste en de tweede examenkans op verschillende wijze worden georganiseerd.

Te dezen is de Raad van oordeel dat het niet overdragen van een deelcijfer dat betrekking heeft op een groepswerk, niet onredelijk is.

Ten overvloede overweegt de Raad ten slotte dat aangezien verzoekster als student geacht wordt kennis te hebben van de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement en de ECTS-fiche, het zorgvuldigheidsbeginsel er niet toe strekt dat aan verzoekster nog uitdrukkelijk zou worden meegedeeld wat de gevolgen van de toepassing van die bepalingen zouden zijn.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Jean Goossens bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.566 van 30 november 2018 in de zaak 2018/579

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 12 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of science in Conflict and Development’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’. Verzoekster dient haar masterproef in tijdens de tweede examenzittijd. Zij bekomt een examencijfer van 8/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De proclamatie vindt plaats op 13 september 2018.

Tegen dit examencijfer stelt verzoekster op 19 september 2018 het volgende intern beroep in:

“Met dit schrijven wil ik, xxx, MaNaMa-student Conflict & Development aan UGent, intern beroep aantekenen omtrent de door de examencommissie genomen beslissing inzake mijn masterthesis. Ik kreeg hiervoor, naar mijn mening, onterecht een 8/20. Ik meen dat deze uitslag onterecht is, gezien ik het afgelopen semester van mijn promotor constant positieve signalen doorgestuurd kreeg omtrent de opbouw en inhoud van mijn theisonderwerp: op geen enkel moment in onze mailcommunicatie heb ik namelijk duidelijk gemerkt dat de insteek van mijn theisonderwerp “in hoofdzaak sociaal gericht en niet technisch-ingenieursgericht” mocht zijn. Alle relevante mailcommunicatie, omtrent dit onderwerp, evenals een kopie van mijn thesis heb ik bijgevoegd in het online dossier zodat een duidelijker beeld bekomen kan worden van waarom ik dit beroep aanteken. In het aangetekend verzonden dossier heb ik enkel de mails en niet mijn thesisdocument opnieuw bijgevoegd, aangezien UGent normaal reeds drie kopieën van mijn thesis in diens bezit heeft.

Dit “gebrek aan sociale insteek”, wat de examencommissie (in samenspraak met mijn promotor) me uiteindelijk pas op de thesisverdediging meedeelde, was het hoofdargument voor mijn falen. Bovendien kon het besluit van deze commissie, dat ik mijn thesis zelfs niet eens meer ‘hoefde’ te verdedigen, bij mij op heel wat onbegrip rekenen. Hierdoor kreeg ik namelijk niet eens de kans om uit te leggen waarom ik voor een lichtelijk andere aanpak gekozen had.

Kort samengevat, mijn thesis is in hoofdzaak technisch opgebouwd omdat onder andere een overzicht gegeven wordt van statistische, tot nu toe ongepubliceerde, onderzoeksdata omtrent contaminatie en voorkomende ziektes in het departement Oruro, Bolivia. Ik heb voor deze insteek gekozen omdat nog bijna geen literatuur bestaat over dit onderwerp en het voor mij in de eerste plaats het belangrijkst leek de talrijke, nog ongepubliceerde, onderzoeken omtrent dit onderwerp, aan de wereld kenbaar te maken. Daardoor verschoof het sociale aspect (wat sommigen misschien als een ongeschreven thesisvereiste veronderstellen in een richting Conflict & Development) ietwat naar de achtergrond.

Ik ben zelf van maart tot mei 2018 veldwerkonderzoek gaan doen in desbetreffende regio, waardoor al het contact met mijn promotor omtrent feedback en het schrijven van deze

thesis via e-mail verliep. In een mail rond half mei naar mijn promotor toe, gaf ik aan een eerder technische insteek te zullen volgen en aangezien ik hierop vervolgens nooit enige tegenkanting te horen kreeg, maar eerder een aanmoediging (zoals uit de bijgevoegde mailcommunicatie zal blijken), dacht ik dat het uitschrijven van een, in hoofdzaak, meer technisch opgebouwde thesis geen problemen zou opleveren.

Tijdens de thesisverdediging en de daaropvolgende mailcommunicatie met mijn promotor echter, kreeg ik te horen dat dit niet het doel van een thesis kan zijn in een sociale Conflict & Development richting. Ik kan deze beslissing begrijpen, maar wat ik absoluut onaanvaardbaar en ergerlijk vind, is dat dit mij dan nooit maanden op voorhand werd meegedeeld, aangezien ik constant mijn thesis met het oog hierop geschreven heb. Had ik maanden eerder geweten dat mijn thesis volledig anders moest worden opgebouwd in plaats van op de thesisverdediging zelf, had ik nog aanpassingen kunnen doen. De enige mail van mijn promotor, welke doet vermoeden dat “het goed zou zijn” mocht ik een meer sociale insteek aan mijn thesis geven, dateert van 8 augustus 2018, negen dagen vóór de definitieve indiendatum van de thesis in tweede zittijd en een maand na het doorsturen van mijn draft op 8 juli 2018 en mijn vraag om feedback hierop. Uit deze mail blijkt dat ik de centrale vraagstelling wat meer sociaalgericht dien te formuleren (wat ik ook bij mijn definitief ingediend document heb gedaan) maar uit deze mail blijkt, naar mijn mening, niet dat een dergelijke aanpassing van cruciaal belang is om te slagen. Ook de mail van half mei vermeldt naar mijn mening niets in die trant. Ondanks de korte tijd tussen het ontvangen van deze feedback en de definitieve thesis-indiendatum (17 augustus 2018) heb ik er alsnog alles aan gedaan om op die resterende 9 dagen de sociale component wat verder uit te werken, wat ik dacht dat voldoende zou zijn. Had ik toen geweten dat het hoofddoel van de thesis een sociale insteek moest worden, had ik misschien zelfs nooit mijn thesis ingediend in tweede zit, maar ik bleef er dus van uitgaan dat ik goed bezig was.

Bovendien leidde de ietwat moeilijkere communicatie met de Boliviaanse, door mijn promotor voorgestelde, onderzoeksinstelling ertoe dat ik mijn kans ter thesisverdediging in eerste zittijd niet heb kunnen benutten, aangezien ik pas in december definitief wist waar ik veldwerkonderzoek kon gaan uitvoeren, en dan nog moest beginnen vluchten zoeken, mails sturen ter regeling van accommodatie, etc... terwijl ik in september 2017 (meer dan een jaar geleden ondertussen) met mijn promotor reeds het plan had opgevat om een thesisonderzoek in Zuid-Amerika uit te voeren. Had ik mijn eerste zittijdkans kunnen benutten en had deze niet succesvol geweest, aangezien men me toen had doen inzien dat eigenlijk een in hoofdzaak sociale insteek verwacht werd, dan had ik naar de indiendatum voor tweede zit (drie maanden later) toe toch nog voldoende tijd gehad om aanpassingen te doen en vervolgens in tweede zittijd te slagen. Nu echter, verlies ik een half jaar door deze onterechte beslissing en dit niet eens door mijn eigen toedoen.

Daarom wil ik in beroep gaan tegen deze beslissing, gezien ik het niet eerlijk vind dat ik maandenlang werk aan een scriptie en ervan uitga dat alles goed is en dat pas op de verdediging blijkt dat iedereen het helemaal anders had gewild.

Ter info, best wordt begonnen met het doorlezen van het bijgevoegde bestand ‘mailcommunicatie na thesisbeslissing’ ter staving van mijn argumentatie waarom ik beroep aanteken. Hierin worden mijn argumenten immers stap voor stap duidelijk en wordt ook regelmatig verwezen naar de mails met positieve opmerkingen die niet doen

vermoeden dat een andere insteek wordt verwacht, terug te vinden in het bestand ‘mailcommunicatie vóór thesisbeslissing’.

De institutionele beroepsinstantie van de Universiteit Gent behandelt verzoeksters beroep op 5 oktober 2018, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“(…)

De studente vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De studente acht de uitslag van 8/20 onterecht aangezien ze het afgelopen semester constant positieve signalen van haar promotor kreeg doorgestuurd over de opbouw en inhoud van haar thesonderwerp.
- Op geen enkel moment in de mailcommunicatie kreeg de studente de opmerking dat de insteek van haar thesonderwerp “in hoofdzaak sociaal gericht en niet technisch-ingenieursgericht” mocht zijn. Dit “gebrek aan sociale insteek” was het hoofdargument voor haar falen. De studente ‘hoefde’ haar thesis zelfs niet te verdedigen van de commissie en kreeg zodoende niet de kans om haar lichtelijk andere aanpak toe te lichten.
- De studente haar thesis is in hoofdzaak technisch opgebouwd omdat onder andere een overzicht gegeven wordt van statistische, tot nu toe ongepubliceerde, onderzoeksdata. Er is voor deze insteek gekozen omdat nog bijna geen literatuur bestaat over dit onderwerp en het in de eerste plaats belangrijk leek de talrijke, nog ongepubliceerde, onderzoeken omtrent dit onderwerp aan de wereld kenbaar te maken. Daardoor verschoof het sociale aspect ietwat naar de achtergrond.
- De studente is van maart tot mei 2018 veldwerkonderzoek gaan doen in Oruro Bolivia, waardoor alle contact met haar promotor omtrent haar thesis via e-mail verliep. In een mail rond half mei gaf de studente aan een eerder technische insteek te zullen volgen. Aangezien ze hierop nooit enige tegenkanting te horen kreeg maar eerder een aanmoediging, leek een in hoofdzaak meer technisch opgebouwde thesis geen probleem te zijn.
- Tijdens de thesisverdediging en de daaropvolgende mailcommunicatie met de promotor kreeg de studente te horen dat dit niet het doel van een thesis kan zijn in een sociale Conflict & Development richting. Hoewel de studente deze beslissing kan begrijpen, is het onaanvaardbaar dat haar dit nooit maanden op voorhand werd meegedeeld zodat ze nog aanpassingen had kunnen doen. De enige mail van haar promotor, die meldt dat “het goed zou zijn” mocht er een meer sociale insteek zijn, dateert van 8 augustus 2018, negen dagen vóór de definitieve indiedatum van de thesis in tweede zittijd en een maand na het doorsturen van de draft op 8 juli 2018 en de vraag om feedback hierop. Uit deze mail blijkt dat de centrale vraagstelling wat meer sociaalgericht geformuleerd dient te worden (deze aanpassing werd ook uitgevoerd) maar uit deze mail blijkt niet dat een dergelijke aanpassing cruciaal was om te slagen.
- Ook de mail van half mei vermeldt niets in die trant. Ondanks de korte tijd tussen het ontvangen van deze feedback en de definitieve thesis-indiedatum heeft de studente er alsnog alles aan gedaan om op die resterende 9 dagen de sociale component wat verder uit te werken. Had ze toen geweten dat het hoofddoel van

- de thesis een sociale insteek moest worden, had ze zelfs nooit ingediend in tweede zit.
- Bovendien leidde de ietwat moeilijkere communicatie met de Boliviaanse, door haar promotor voorgestelde, onderzoeksinstelling ertoe dat de studente haar kans ter thesisverdediging in eerste zittijd niet kon benutten terwijl de studente in september 2017 (meer dan een jaar geleden ondertussen) met haar promotor reeds het plan had opgevat om een thesisonderzoek in Zuid-Amerika uit te voeren. Had ze haar eerste zittijdkans kunnen benutten en had deze niet succesvol geweest dan had ze naar de indiendatum voor tweede zit (drie maanden later) toe toch nog voldoende tijd gehad om aanpassingen te doen en vervolgens in tweede zittijd te slagen. Nu verliest ze een half jaar.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in het werkstuk van de student, de studiefiche, de mailcommunicatie met de promotor en de motivatie van de promotor en commissaris.

De beoogde eindcompetenties van het opleidingsonderdeel zijn:

- Zelfstandig wetenschappelijk onderzoek voeren inzake conflict en ontwikkeling, gebaseerd op een heldere probleemstelling en duidelijke onderzoeks vragen en volgens een geschikte methode.
- De wetenschappelijke en maatschappelijke relevantie van de onderzoeks vragen en van het eigen onderzoek kunnen duiden.
- Op een wetenschappelijk verantwoorde en heldere wijze – in een correcte taal, in een professionele stijl, met een doordachte structuur en met een verzorgde vormgeving – schriftelijk kunnen rapporteren over een eigen onderzoek inzake EU-studies/internationale politiek/conflict en ontwikkeling in de vorm van een uitgebreide wetenschappelijke paper.
- Eigen onderzoeksresultaten mondeling kunnen toelichten, er een discussie over kunnen voeren en vragen over het eigen onderzoek kunnen beantwoorden op een gestructureerde en duidelijke wijze.
- Aanduiden hoe het eigen onderzoek zich positioneert ten opzichte van de relevante wetenschappelijke literatuur en waar de eigen bijdrage zich situeert.
- Kritisch staan tegenover de resultaten van het eigen onderzoek, de leemtes kunnen aanduiden en suggesties voor verder onderzoek kunnen formuleren.

De promotor motiveert het examencijfer als volgt:

xxx is er niet in geslaagd om op korte tijd een productief onderzoeksverblijf uit te voeren rond een niet-evidente thematiek in een uitdagende context. De thesis is zeer rijk aan data en kan een grote bijdrage leveren tot een beter inzicht in de mogelijke link tussen gezondheidspatronen en mijnbouwactiviteiten in mijnbouwstreken zoals Oruro. xxx heeft haar bio-medische opleiding en expertise willen inzetten in een interdisciplinair onderzoek, maar geraakt echter niet los uit een bio-medische “bril” op de problematiek, wat zich ook in de doelstellingen, methodologie en resultaten van de studie reflecteert. Sociaal-politieke, culturele en

economische vraagstukken worden aangekaart (bvb. het publieke gezondheidssysteem, de populaire perceptie op mijnbouwgerelateerde gezondheidsproblemen, Westerse en ‘traditionele’ gezondheidsparadigma’s), maar staan niet centraal in het onderzoek. De thesis beschikt niet over een adequaat theoretisch kader om deze vraagstukken gefundeerd aan te pakken. Er spreekt bijvoorbeeld een zekere naïviteit uit de behandeling van sociale en culturele aspecten van de gezondheidsproblematiek, die de hoge ziektegraad van Oruro lijkt terug te brengen tot de dominantie van ‘traditionele’ percepties: wat is de rol van vervuiling door mijnbouwbedrijven?; wat is de rol van een gebrekkige regulatie door de overheid? Op welke bronnen is de analyse over ‘wantrouwen’ gebaseerd (hoe definieer en onderzoek je ‘wantrouwen’)? Zoals aangegeven, werden voldoende en relevante bronnen verzameld en ik twijfel niet aan de capaciteiten van xxxom met dit materiaal een goede scriptie af te leveren, maar de analytische focus en inbedding zijn helaas ontoereikend voor een thesis in de ManaMa Conflict- en Ontwikkelingsstudies. Daarom stel ik voor de thesis te herwerken in volgende zin: a) de focus op mijnbouw-gerelateerde gezondheidspatronen te verleggen op bvb. het publieke gezondheidssysteem (ipv de medische resultaten an sich); b) via een literatuurstudie een breder analytisch kader uit te werken om het sociaal-politieke vraagstuk omtrent mijnbouw-gerelateerde gezondheidspatronen en -beleid te benaderen; c) de thesis te schrijven in de format van een beleidsrapport.

De commissaris motiveert het examencijfer als volgt:

Deze scriptie omvat in de eerste plaats een empirisch, beschrijvend onderzoek dat ongepubliceerde bronnen verwerkt en interpreteert. Op basis hiervan worden enkele beleidssuggesties geformuleerd. Jammer dan ook dat de student niet voor de format van een beleidsrapport gekozen heeft, dit paste voor het onderwerp en de uitwerking beter dan de ‘klassieke’ verhandeling.

Het beschrijvende aspect van de scriptie is zeer degelijk. Het onderzoek blijft echter louter technisch en wordt in een theoretisch en politiek vacuüm gepresenteerd. Het is bijgevolg onmogelijk om op basis van dit werk vast te stellen of de student zich de sociaalwetenschappelijke onderzoeksmethoden van het domein conflict & development heeft eigen gemaakt. Een herwerking van de scriptie met aandacht voor politieke, sociale en economische machtsvraagstukken binnen de specifieke Boliviaanse context is dan ook noodzakelijk.

De institutionele beroepscommissie kreeg ook inzicht in de indicatieve puntentabel waarbij het examencijfer van de studente als volgt gekaderd wordt:

9-8	Onaanvaardbare masterproef	De masterproef bevat één of meerdere ernstige tekortkomingen, waardoor de masterproef niet aanvaardbaar is. Een herwerking van één of meerdere dimensies is vereist, maar het corpus van de masterproef is bruikbaar als vertrekpunt voor de herwerking.
-----	----------------------------	--

De institutionele beroepscommissie heeft de masterproef bekeken en deze afgetoetst aan de eindcompetenties en de motivering van de promotor en commissaris en stelt vast dat

het examencijfer niet onredelijk en goed gemotiveerd is. In navolging van de indicatieve puntentabel is het examencijfer van 8/20 dan ook correct.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat de studente de 8/20 voornamelijk ontrecht acht omdat ze tijdens het jaar constant positieve signalen van haar promotor kreeg over de opbouw en inhoud van haar masterproef. Het feit dat de promotor in de feedback positieve signalen stak, impliceert echter onvoldoende dat de studente deze stukken zo finaal kan indienen. De institutionele beroepscommissie wijst er de studente op dat een promotor een oriënterende functie op de achtergrond heeft: zij begeleidt en geeft feedback maar het is finaal de studente die met de commentaren van de promotor aan de slag moet gaan en het schrijven van de masterproef is dan ook haar verantwoordelijkheid.

De studente merkt tevens op dat er nergens in de mailcommunicatie feedback was omtrent het gebrek aan een sociaal gerichte insteek, i.p.v. de technisch-ingenieursgerichte insteek die de studente hanteerde. De institutionele beroepscommissie stelt echter vast dat de promotor op 15/05/2018 de studente volgende feedback stuurde:

[...] Probeer hier ook een ‘politieke’ reflectie aan te koppelen; ‘politiek’ in de zin van de impact dat het al dan niet uitvoeren en publiceren van dit onderzoek heeft op de samenleving, de impact op de rechten van zieken of kwetsbare groepen (m.a.w. de sociaal-politieke context van ziektebeelden; zie ook medische antropologie waar ik je vroeger over schreef).

De institutionele beroepscommissie acht dit een duidelijk signaal van de promotor om de masterproef niet louter technisch op te vatten.

Het is tevens vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen dat een gebrek in de begeleiding hoe dan ook geen afbreuk doet aan de vaststelling dat een student slecht presteerde op een examen of voor een werkstuk c.q. masterproef. Een gebeurlijke vaststelling dat er geen adequate begeleiding zou zijn geboden, kan dan ook niet leiden tot vernietiging van een examenbeslissing noch tot een hoger cijfer. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden is dat anders. Van dergelijke uitzonderlijke omstandigheden is hier evenwel geen sprake. In het hoger onderwijs kan bovendien, zeker bij de masterproef, van de student een grote zelfstandigheid worden verwacht, en het is niet kennelijk onredelijk dat niet elke tussentijdse vordering dermate wordt nagekeken en verbeterd dat de student als het ware zeker is van een slaagcijfer op het ogenblik dat hij indient.

Wat de laattijdigheid van de feedback betreft, stelt de institutionele beroepscommissie vast dat in eerste instantie het moment van de vraag op 08/07/2018 (zomervakantie) nogal laat viel en dat het in tweede orde ook niet echt belangrijk leek, gezien het begeleidend bericht van de studente bij het versturen van haar draft, i.e.

Ik weet niet of u de komende weken even tijd zou hebben om (gerust zeer algemeen) wat feedback op deze tweede draft te geven of suggesties waar ik nog kan bijsturen en dergelijke? Indien dit niet meer zou lukken vanwege het verlof, dan heb ik hier uiteraard alle begrip voor.

Volgens de e-mailcommunicatie van de studente was niet enkel de laattijdigheid van de feedback de reden voor de beperkte herwerking maar tevens ‘het slechte internetbereik hier [c.q. Oman]’.

De institutionele beroepscommissie stelt tevens in de feedback van de promotor op 8 augustus vast dat niet alleen ‘het gebrek aan sociale insteek’ een probleem was, ook de probleemstelling was onvoldoende uitgewerkt:

- de probleemstelling: deze moet sterker (meer analytisch) uitgewerkt. Je brengt een aantal heel relevante elementen aan doorheen de thesis, maar die worden niet met elkaar in verband gebracht in een centrale vraagstelling (die een conceptuele kadering behoeft).

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat de masterproef op het moment van de feedback niet voldeed aan de eindcompetenties omtrent het opstellen van duidelijke onderzoeksvragen en een verdere kadering. De studente heeft deze tekortkomingen na de feedback, zoals ook blijkt uit de motivering van de promotor en commissaris, onvoldoende kunnen aanpassen.

De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor het feit dat de studente het betreurt dat ze door de moeilijkere communicatie met de Boliviaanse, door haar promotor voorgestelde, onderzoeksinstelling haar eerste examenkans niet kon benutten. Dit argument is echter vreemd aan de vraag of de studente in de tweede examenperiode de beoogde eindcompetenties heeft behaald.

Wat betreft het argument dat de studente geen kans kreeg tot mondelinge verdediging, merkt de institutionele beroepscommissie op dat – hoewel ze het standpunt van de studente begrijpt dat ze bij de voorstelling aan een jury haar lichtelijk andere aanpak had kunnen duiden – deze mondelinge verdediging niet de geijkte plaats is om de aanpak van de masterproef te duiden. Zoals vastgelegd in het facultair onderwijs en examenreglement in §9 betreft de mondelinge verdediging:

[...] een nadere toelichting bij de Masterproef met het oog op een bijkomende toetsing van de gestelde evaluatiepunten.

De institutionele beroepscommissie merkt hierbij op dat het toekennen van een mondelinge verdediging niets aan het examencijfer zou veranderen en in dit geval niet tot een geslaagd cijfer zou leiden.

De institutionele beroepscommissie ziet geen verdere redenen om aan het examencijfer van 8/20 te twijfelen en bevestigt dit cijfer.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, aangezien de institutionele beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt en haar beslissing derhalve in de plaats is gekomen van de eerste bestreden beslissing.

Verzoekster weerlegt deze exceptie niet in haar wederantwoordnota.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing, zoals een examenbeslissing, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Regelmaticiteit van de rechtspleging

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt op dat verzoekster in een bijlage bij haar verzoekschrift ook nog commentaar geeft op de motivering door de promotor en de commissaris van het gegeven examencijfer, motivering die de institutionele beroepscommissie heeft overgenomen.

Dit ontlokt aan verwerende partij een dubbele kritiek. Enerzijds zijn deze argumenten niet in het verzoekschrift zelf opgenomen en rijst derhalve de vraag naar de ontvankelijkheid ervan. Anderzijds is verwerende partij van oordeel dat verzoekster reeds kennis had van de motivering van het examencijfer voorafgaand aan het instellen van het intern beroep, en dat zij deze commentaar dus ook reeds in de fase van intern beroep had kunnen formuleren, wat zij niet heeft gedaan. In de mate dat deze commentaar ook grieven inhoudt tegen de bestreden beslissing, zijn deze volgens verwerende partij niet ontvankelijk vermits ze niet ook reeds werden voorgelegd aan de institutionele beroepscommissie, hoewel dat wel had gekund.

Beoordeling

Voorafgaand wijst de Raad verzoekster erop dat het enige voorwerp van het geding – zoals hierboven is komen vast te staan – de beslissing van de institutionele beroepscommissie is, en dat het derhalve op de weg van verzoekster ligt om argumenten tegen dié beslissing te ontwikkelen. De beroepscommissie heeft in de bestreden beslissing immers reeds op gemotiveerde wijze uiteengezet waarom zij van oordeel is dat het intern beroep van verzoekster niet kon overtuigen.

Het is, in toepassing van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet de rol van de Raad om die beoordeling, aan de hand van de initiële grieven van verzoekster, over te doen.

Vastgesteld moet worden dat verzoekster tegen de bestreden beslissing geen grieven ontwikkelt, en dat haar verzoekschrift bij de Raad beperkt blijft tot een nagenoeg woordelijke overname van het verzoekschrift op intern beroep. Dit stelt verzoekster bloot aan het risico dat haar beroep wordt afgewezen op grond van de eenvoudige vaststelling dat de onregelmatigheid van de bestreden beslissing op geen enkele wijze wordt aangetoond.

Met welwillendheid – die ook de verwerende partij te dezen heeft getoond en die verzoekende partijen aangeraden wordt niet als *acquis* te beschouwen – leest de Raad verzoeksters kritiek

als zijnde ook gericht tegen de bestreden beslissing, in de mate dat die de initiële grieven van verzoekster heeft verworpen.

Die welwillendheid kan zich evenwel niet zóver uitstrekken dat de Raad het eigenlijke verzoekschrift bovendien ook moet samenlezen met andere stukken teneinde van alle bedoelde middelen kennis te kunnen nemen.

De decreetgever heeft voorzien in een eenvoudige en laagdrempelige procedure voor de Raad, ontdaan van veel formalisme. Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt evenwel dat de beroepen “*worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren*”. Wat bij het verzoekschrift wordt gevoegd zijn krachtens artikel II.295 van diezelfde Codex slechts overtuigingsstukken.

Hieruit volgt dat noch de Raad, noch de verwerende partij de overtuigingsstukken van de verzoekende partij moeten naspeuren op eventuele (bijkomende) middelen, grieven, bezwaren. Dat onderzoek blijft, mede gelet op de korte termijn waarbinnen de Raad uitspraak moet doen, beperkt tot het eigenlijke verzoekschrift.

Wat verzoekster via kaders en markeringen met commentaar bij de bestreden beslissing opneemt in haar stuk 4 ('weerlegging intern beroep Universiteit Gent') maakt geen deel uit van het verzoekschrift. Deze commentaren worden door de Raad niet als middelen beschouwd.

Tot slot wijst de Raad op het voorschrift van artikel II.294, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs.

Een verzoekende partij kan in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. Die specifieke voorwaarden zijn *in casu* niet voldaan.

In de mate dat verzoekster in haar wederantwoordnota voor het eerst in een procedurestuk kritiek op de bestreden beslissing uit, wordt deze uit de debatten geweerd; in de wederantwoordnota kunnen niet op ontvankelijke wijze nieuwe middelen worden opgeworpen,

en evenmin vermag verzoekster de argumenten die zij initieel in haar stuk 4 heeft uiteengezet, via de wederantwoordnota alsnog in de procedure te brengen.

VI. Ten gronde

Enig middel

Verzoekster steunt een enig middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan begeleiding en feedback tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoeksters uiteenzetting in haar verzoekschrift komt overeen met wat zij in het intern beroep heeft opgeworpen, en hierboven *in extenso* is weergegeven. Kortheidshalve zij daarnaar verwiesen.

Verwerende partij brengt in haar antwoordnota vooreerst de toelichting door de promotor en de commissaris in herinnering. Zij stipt aan dat de kritiek op verzoeksters masterproef er samengevat op neerkomt dat zij sociaal-politieke, culturele en economische vraagstukken te weinig centraal heeft gesteld in het onderzoek (waarbij overigens voor verwerende partij niet gezegd is dat de masterproef voor 100% sociaal geïnspireerd diende te zijn), en dat de thesis ook niet beschikt over een adequaat theoretisch kader om de vraagstukken die rijzen gefundeerd aan te pakken. Uit het beoordelingsformulier van zowel de promotor als de commissaris blijkt volgens verwerende partij ook dat vraagstelling en probleemstelling onvoldoende zijn uitgewerkt en dat er ernstige tekortkomingen zijn inzake inbedding in de literatuur en in eventueel theoretisch perspectief.

In het licht daarvan brengt verwerende partij onder de aandacht dat verzoekster die conclusies *in se* ook niet betwist, en enkel aanvoert dat zij te laat op de hoogte was gebracht van de noodzaak om de masterproef te maken vanuit een sociale insteek, en dat feedback hierover te laat kwam.

Wat dit laatste aspect betreft, verwijst verwerende partij naar de rechtspraak van de Raad omtrent de mogelijke rechtsgevolgen van een gebrek aan begeleiding en feedback – met name

dat dit slechts in uitzonderlijke omstandigheden tot gevolg kan hebben dat de quoterings zelf onrechtmatig wordt bevonden. Die omstandigheden doen zich naar oordeel van verwerende partij *in casu* niet voor.

Wat de noodzaak betreft van het betrekken van sociaal-politieke, culturele en economische vraagstukken in het onderzoek, stelt verwerende partij vooreerst vast dat uit de voorstelling van de thesonderwerpen al blijkt dat dergelijke focus belangrijk is; de onderwerpen worden alleszins telkens vanuit een dergelijke achtergrond voorgesteld. Ook uit de einddoelstellingen van het vak blijkt dat die focus er moet zijn. Verzoekster mag daarbij volgens verwerende partij niet uit het oog verliezen dat het gaat om de masteropleiding “Conflict and development” aan de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen, zodat het nogal evident is dat een link moet worden gelegd met politieke en sociale vraagstukken en dat dit centraal moet staan in het onderzoek.

Daarnaast voert verwerende partij aan dat verzoekster ook los van deze gegevens niet redelijk kan stellen dat ze te laat op de hoogte is gebracht van het feit dat haar onderzoek meer centraal moest vertrekken vanuit een politieke of sociale vraagstelling. Verzoekster nam zelf pas op 15 mei 2018 contact op met haar promotor om een stand van zaken te geven over de eerste weken van onderzoek in Oruro. Ze gaf daarbij slechts een zeer vage en algemene omschrijving van wat ze aan het doen was en een zeer algemeen geformuleerde onderzoeksverzoek. De promotor reageerde daar nog dezelfde dag op, en gaf aan dat de vraag die verzoekster formuleerde haar relevant leek. De promotor bracht daarbij reeds onder de aandacht dat er een ‘politieke reflectie’ aan moest worden gekoppeld, in de zin van de impact die het al dan niet uitvoeren en publiceren van dit onderzoek heeft op de samenleving, de impact op de rechten van zieken of kwetsbare groepen, enz. De promotor gaf daarmee, zo stelt verwerende partij, al in duidelijke en niet mis te verstane bewoordingen mee dat het niet de bedoeling was om enkel te onderzoeken hoe de concentratie aan zware metalen ziektebeelden in Oruro kan doen ontstaan, bevorderen en in stand houden – wat de onderzoeksverzoek was die verzoekster voorstelde – maar dat het de bedoeling was om dat onderzoek in te kaderen in een sociaal-politieke context en om vanuit dat oogpunt te reflecteren over de verzamelde onderzoeksdata.

Verwerende partij brengt ook het tijdsverloop in herinnering. In haar mail d.d. 15 mei 2018 had verzoekster gevraagd of ze “de komende week” een eerste draft kon doorsturen van wat ze al geschreven had. De promotor had daar positief op gereageerd, maar verzoekster zond uiteindelijk pas op 8 juli 2018 een eerste draft door van haar masterproef, zijnde anderhalve

maand later, en in volle vakantieperiode. Verzoekster kan volgens verwerende partij niet redelijk verwachten dat op dat moment van het jaar haar promotor klaar staat om zeer snel te reageren en de gevraagde feedback te bezorgen. Verzoekster gaf in haar begeleidende mail overigens ook zelf aan dat ze geen feedback op korte termijn verwachtte, en dat ze er alle begrip voor had als het gezien de verlofperiode niet mogelijk zou zijn om de gevraagde feedback nog te geven. De feedback werd uiteindelijk op 8 augustus 2018 gegeven, waarbij de promotor in de kantlijn van de draft enkele opmerkingen formuleerde en ook enkele algemene aandachtspunten meegaf. Een fundamentele opmerking die daarbij werd gemaakt betrof het andere probleem dat bij de evaluatie werd vastgesteld, met name het feit dat de probleemstelling onvoldoende was uitgewerkt.

Verwerende partij besluit dat het derhalve zeker niet zo is dat verzoekster enkel positieve feedback kreeg op haar werkzaamheden en er dus vanuit kon gaan dat ze goed bezig was, en dat ze te laat de boodschap kreeg dat bijsturing nodig was. Ze kreeg volgens verwerende partij wel degelijk tijdig de opmerking dat ze meer vanuit een sociaal-politieke context te werk diende te gaan, en ook over de opbouw van haar werk, de noodzaak van een conceptuele kadering van haar centrale vraagstelling en de noodzaak om de elementen in haar thesis meer te koppelen aan die centrale vraagstelling, kreeg ze tijdig de duidelijke hint dat daaraan nog moest worden gewerkt.

Verwerende partij merkt bij dit alles ook nog op dat een masterproef een zelfstandig werkstuk is en dat de promotor uiteindelijk in eerste instantie een oriënterende taak heeft. Het is niet de bedoeling van de tussentijdse feedback dat een promotor tot in de kleinste details aangeeft waar de tekortkomingen zitten van een student en wat die nog allemaal moet doen om tot een slaagcijfer te komen. De promotor heeft haar oriënterende rol in het voorliggende geval wel degelijk ter harte genomen en heeft de studente tijdig, en in elk geval van zodra mogelijk gelet op de late vragen van verzoekster, gewezen op tekorten zoals die op dat ogenblik tot uiting kwamen. Het is aan de student om daar vervolgens mee aan de slag te gaan. Verzoekster heeft dat volgens verwerende partij ook gedaan, maar is er niet meer in geslaagd om de pijnpunten tijdig voldoende weg te werken om tot een slaagcijfer te komen.

Beoordeling

In haar verzoekschrift betwist verzoekster niet dat de ingeleverde masterproef als dusdanig niet of onvoldoende beantwoordt aan de vakgerelateerde verwachtingen. Wat verzoekster daaromtrent in de wederantwoordnota aanvoert, kan omwille van de hierboven uiteengezette redenen niet in aanmerking worden genomen.

Verzoeksters grieven zijn uitsluitend gericht op het feit dat haar in de loop van het academiejaar niet of onvoldoende, alleszins onvoldoende tijdig, werd gewezen op de verwachte uitgangspunten en aanpak.

Inzake kritiek op de begeleiding en feedback in de loop van het academiejaar heeft de Raad al meermaals overwogen dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quatering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was. Daarvan levert verzoekster niet het bewijs.

De Raad valt vooreerst het uitgangspunt bij dat het bij een masterproef, als orgelpunt van een masteropleiding, niet de verwachting kan zijn dat de docenten middels concrete en gedetailleerde feedback en bijsturingen *de facto* zelf richting en inhoud geven aan de thesis. Een masterproef is krachtens artikel I.3, 49° van de Codex Hoger Onderwijs immers een:

“werkstuk waarmee een masteropleiding wordt voltooid. Daardoor geeft een student blijk van een analytisch en synthetisch vermogen of van een zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau of van het vermogen tot kunstzinnige schepping. Het werkstuk weerspiegelt de algemeen kritisch-reflecterende ingesteldheid of de onderzoeksingesteldheid van de student.”

Het is bij een master-na-master evident niet anders.

Verder spreekt het voor zich dat de opleiding, behoudens concrete andersluidende afspraken waaromtrent in het licht van interdisciplinair onderzoek in voorkomend geval allicht ruimte is, mag verwachten dat de masterproef het voormelde analytisch en synthetisch inzicht ook aantoont binnen het specifieke vakgebied.

De Raad stelt vast dat verzoekster sinds de aanvang van het academiejaar pas op 15 mei 2018 voor het eerst contact opneemt met de promotor, die per kerende heeft geantwoord. Hierbij wordt aangeraden om een politieke reflectie te koppelen, met duiding wat daaronder wordt verstaan.

Vervolgens laat verzoekster pas op 8 juli 2018 opnieuw van zich horen, met voor het eerst een draftversie van een tekst. Het niet (kunnen) indienen voor de eerste examenzittijd komt aldus op het conto van verzoekster. Gelet op de zomervakantie is het niet onredelijk dat daarop pas op 8 augustus 2018 een antwoord komt.

Treffend in dat opzicht is dat verzoekster in haar wederantwoordnota zelf aangeeft dat “het krijgen van feedback voor de student van enigszins ondergeschikt belang [leek] te zijn” omwille van de grote zelfstandigheid, en omdat zij ervan uitging dat het zelfgekozen onderwerp toch “met een zekere vrijheid kon ingevuld worden naar eigen goeddunken, uiteraard wel door rekening te houden met de inbreng van een sociaal-politieke component in de thesis.” Dat verzoekster daarom, en ook omwille van gebrekkige internetvoorzieningen – die bezwaarlijk aan de verwerende partij kunnen worden verweten – pas laat om feedback heeft verzocht, bevestigt eerder de overwegingen van de bestreden beslissing.

De Raad ziet in het geheel van de voorliggende elementen geen tekortkomingen in de begeleiding en feedback, laat staan dat deze van die omvang zouden zijn dat verzoekster er met goed gevolg beroep op zou kunnen doen om te overtuigen van de onregelmatigheid van de bestreden beslissing.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris   **De voorzitter**

Melissa Thijs   **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.567 van 30 november 2018 in de zaak 2018/580

In zake: Julian VANDRIESSCHE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Fiers en Valérie Vandenhaezevelde
kantoor houdend te 9000 Gent
Groot-Brittanniëlaan 12

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van ongekende datum van “de beslissing van de institutionele beroepscommissie [...] om het beroep van verzoeker af te wijzen als ongegrond”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Valérie Vandenhaezevelde, die verschijnt voor de verzoekende partij, en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of medicine in de Geneeskunde’.

Tot zijn curriculum behoort onder meer het opleidingsonderdeel ‘Masterproef III: geïntegreerd klinisch probleem oplossen’, ook gekend als het ‘geïntegreerd klinisch eindexamen’. Dit opleidingsonderdeel bestaat uit vier clusters, te weten; (i) ‘stationsproeven’, (ii) ‘integratiecluster communicatie’, (iii) ‘Long cases’ en (iv) ‘schriftelijk MCQ-examen’ (meerkeuze-examen) op computer. Elk cluster heeft een gelijk gewicht voor de berekening van het examencijfer van het opleidingsonderdeel.

In de eerste examenzittijd behaalt verzoeker een overdraagbare deelscore voor ‘integratiecluster communicatie’ (12,25/20) en voor ‘schriftelijk MCQ-examen’ (12,99/20). In de tweede zittijd behaalt verzoeker een deelscore van 12,25/20 voor ‘stationsproeven’ en van 8/20 voor ‘long cases’. Dit tekort leidt ertoe dat het rekenkundig gemiddelde van 11,48/20 wordt herleid naar 9/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing. De datum van de proclamatie wordt door partijen niet aan de Raad meegedeeld.

Op 20 september 2018 stelt verzoeker tegen het examencijfer van 9/20 volgend intern beroep in:

“(…)

II. IN RECHTE

a. *Schending van de motiveringsplicht, minstens van het redelijkheidsbeginsel en zorgvuldigheidsbeginsel*

1.

Om een voldoende verweer te kunnen uitbouwen moet Julian uiteraard kennis kunnen nemen van alle elementen die aanleiding gaven tot de bestreden beslissing.

Heden zijn al deze documenten nog steeds niet beschikbaar, ondanks zijn herhaalde vraag tot feedback. Julian meent dan ook dat de formele motiveringsplicht werd geschonden. Zo had Julian graag kennis gekregen van de schriftelijke neerslag van het verloop van het mondeling examen.

Volgens artikel 60 van het onderwijs- en examenreglement, en de richtlijnen van de vakjury, is de examinator immers verplicht dat op te maken en bij te houden.

Julian wenst ook kennis te krijgen van de zogenaamde lijst met rubrieken die de juryleden als richtlijn zouden gebruikt hebben.

Is het de bedoeling dat de juryleden deze lijst invullen of wordt deze louter ter informatie overgemaakt? Indien het effectief een invullijst betreft, had Julian graag de ingevulde lijst van ieder jurylid verkregen. Dit zowel voor het examen in eerste zittijd, alsook voor het examen in tweede zittijd.

Julian wenst ook om gehoord te worden door de beroepscommissie.

Hij wenst daarnaast feedback te krijgen van de clusterverantwoordelijken, alsook van de betreffende juryleden.

Deze informatie is noodzakelijk om te kunnen achterhalen waarom hij een onvoldoende heeft verkregen.

2.

Julian had op 20.09.2018 reeds een feedbackmoment met de vak verantwoordelijke, professor [G.J.].

Dat feedbackgesprek bracht echter niet de nodige duidelijkheid, waarna hij tevens een feedbackgesprek vroeg met de clusterverantwoordelijken.

Zo verkreeg hij geen duidelijkheid welke doelstellingen hij niet had behaald en op welk onderdeel hij tekortschoot.

Hij verkreeg ook geen antwoord op de vraag: *wat hij anders moet doen om wel te kunnen slagen?*

3.

Julian stelt zich daarnaast vragen bij de objectiviteit van de juryleden en bijgevolg de codering van het examen.

Zo kregen de juryleden volgende richtlijnen:

“Toelichting bij het onderdeel met ‘live patiënt’:

De ondervraging en het onderzoek van de patiënt gebeuren in aanwezigheid van de jury. De jury interfereert niet. De voorzitter helpt de student wel de tijd te bewaken (een kwartier) zodat er nog voldoende tijd blijft voor de ondervraging. Bij het begin hiervan geeft de student een kort rapport van zijn bevindingen, diagnose/differentiaal diagnose en planning. De jury kan dit rapport onderbreken door vragen ter verduidelijking te stellen of de student laten argumenteren. De hoofdbevraging gaat over het hoofdprobleem van de patiënt, maar elk jurylid mag vanuit zijn discipline achtergrondvragen stellen. Als handleiding heeft de jury een lijst met rubrieken. Elk jurylid scoort onafhankelijk; als de student het lokaal heeft verlaten, wordt een consensusoordeel gevormd dat niet het gemiddelde hoeft te zijn van de scores van de 3 juryleden. Elk jurylid geeft argumenten tot een gemeenschappelijke score bekomen wordt.
(...)

In beide examengedeelten gelden dezelfde regels:

Het hoofddoel is vooral het klinisch redeneren van de student te testen (en bij de live patiënt ook de patiëntenbejegening, de anamnese en het klinisch onderzoek). De vragen waarmee theoretische feitenkennis worden gevraagd mogen slechts minimaal voorkomen, ten voordele van ‘waarom’-vragen. Uit de antwoorden moet immers blijken of de student in staat is zijn keuzes met verantwoorde argumenten te onderbouwen, op wetenschappelijke gronden het beleid van de stagementor kritisch te becommentariëren, de problematiek van de patiënt in een ruimer kader te benaderen, enz. ... De casussen en de vragen situeren zich op het niveau ‘basisarts’, d.w.z. de kennis en kunde waarover elke arts moet beschikken om met succes de vervolgopleiding te kunnen aanpakken. We vragen de UZ-clinici om hiermee ook bij de keuze van de patiënt rekening te houden.”

(eigen benadrukking)

Vooreerst is het duidelijk dat deze richtlijnen zeer vaag zijn opgesteld:

- de jury interfereert niet, maar bewaakt wel de tijd en mag de student onderbreken tijdens zijn ‘rapport’;
- de jury peilt niet naar theoretische feitenkennis, maar mag er wel naar vragen met het oog op een ‘waarom’-vraag;
- de vragen situeren zich op het niveau van ‘basisarts’, maar de juryleden mogen vanuit hun eigen disciplines achtergrondvragen stellen;

Het lijkt er aldus op dat één gedrag van de vakjury aan de hand van voormelde regels zou kunnen worden goedgepraat, waardoor er de facto geen eenvormige richtlijnen worden toegepast en het gevaar van willekeur reëel is.

Daarenboven kan op die manier onmogelijk een objectieve beoordeling van een examen plaatsvinden. De verschillende vakjury’s zullen de richtlijnen bij verschillende studenten op een verschillende wijze interpreteren en toepassen, wat resulteert in een zeer subjectief resultaat voor elke student.

Het is dan ook van groot belang dat Julian inzage krijgt in de argumenten die de juryleden opgaven om tot hun gemeenschappelijke score te komen, om te kunnen nagaan in hoeverre de richtlijnen überhaupt correct zijn toegepast geweest en waarom zijn score onvoldoende was in tweede zit.

In eerste zittijd werd er immers reeds gezondigd tegen de vooropgestelde richtlijnen van de jury: de voorzitter sprak zich tijdens het examen in negatieve zin uit over de prestaties die Julian aan het leveren was.

Daardoor is het examen niet alleen onjuist verlopen, maar was Julian zijn kluts kwijt én kwam de onafhankelijke beoordeling door de andere juryleden in het gedrang aangezien zij hun individuele scoring nog dienden op te maken.

Dat incident werd op het feedbackmoment dd. 19.09.2018 door de vakverantwoordelijke erkend als zijnde een verkeerde handeling van de juryvoorzitter.

Julian had dat echter tevens reeds gemeld op het feedbackmoment na de eerste zittijd.

Desondanks volgden er geen maatregelen om hieraan te remediëren.

Julian wist bij het aanvatten van zijn examen in de tweede zittijd dan ook niet of zich hetzelfde weer zou kunnen voordoen of waar hij zich aan moest verwachten. Dat kwam zijn examenstress uiteraard niet ten goede.

4.

Hij vraagt zich af of al deze problemen niet vermeden konden worden indien het examen wordt afgelegd door een jury die bestaat uit academisch personeel?

Deze heeft immers wel voldoende ervaring en kunde omtrent het examineren en evalueren van studenten.

Deze methode is bovendien objectiever en gelijkvormiger en bijgevolg wenselijker.

Julian heeft immers het gevoel dat huidige codering afhangt van het humeur van de juryleden.

De samenstelling is ook iedere keer anders waardoor de kans reëel is dat de juryleden de onduidelijke richtlijnen, anders interpreteren en dus andere coderingsnormen zullen hanteren.

Zo heeft Julians vader, die zelf arts is, gezeteld in een dergelijke jury. Ook hij geeft te kennen dat de richtlijnen nogal vaag zijn en niet strikt worden geïnterpreteerd.

Julian stelt zich ook de vraag waarom de vak- of clusterverantwoordelijke niet aanwezig is tijdens het examen? Enkel op deze manier kan immers worden nagegaan of de juryleden de richtlijnen goed interpreteren en of deze richtlijnen correct worden toegepast.

Zelfs indien de beoordeling van het resultaat op een rechtmatige wijze gebeurde, is het nog niet duidelijk of dat naar een objectief cijfer werd omgezet.

Kregen de juryleden objectieve en duidelijke richtlijnen hoe de waardeoordeelen (uitstekend, voldoende, ...) moesten omgezet worden in concrete cijfers, of hoe gebeurde de codering?

Het is immers aannemelijk dat een praktijkarts niet vertrouwd is met de puntenverdeling op de universiteit: de één zal misschien een 14 beoordelen als uitstekend terwijl ‘uitstekend’ naar het waardeoordeel van een ander jurylid daarentegen een 16 of zelfs een 19 zou kunnen zijn.

Hierdoor bestaat het gevaar dat er met twee maten en gewichten wordt gewerkt. Julian wenst dan ook de nodige duiding te verkrijgen of er duidelijke richtlijnen werden overgemaakt betreft deze codering.

5.

Julian meent dat de examencommissie rekening moet houden met zijn globale studietraject. De delibererende examencommissie heeft dat echter niet gedaan.

Julian werd niet gedelibereerd voor het desbetreffende examenonderdeel, ondanks het feit dat de doelstellingen van de opleiding die bij dat onderdeel geëvalueerd werden, reeds duidelijk door Julian werden behaald.

Er werd bovendien doodleuk opgemerkt dat hij enkele honderdsten van een punt te kort kwam om gedelibereerd te worden.

Het is onlogisch dat zijn kans op slagen wordt ontnomen omdat van een onderdeel waarvan de vakverantwoordelijke zelf aangeeft dat het wordt aangeleerd en ontwikkeld bij het lopen van praktische stages.

Er werd dan ook geenszins rekening gehouden met het gehele traject van Julian, noch met zijn toekomstperspectieven (hij zou in oktober normaliter starten als HAIO), ondanks dat dit laatste explicet wordt opgelegd in de richtlijnen van het bestreden examen.

6.

Hij vraag zich af of er ruimer werd gekeken dan enkel de toegekende cijfers?

Julian vermoedt van niet, zo waren de betrokken juryleden niet betrokken bij de deliberatie en konden ze bij gevolg niet de nodige duiding geven.

Het doel van het longcase examen is nagaan of de student de nodige kennis in de praktijk kan toetsen. Dergelijke doelstelling wordt ook onderzocht tijdens de stageperiodes.

Julian heeft steeds lovende stagecommentaren verkregen en scoorde ook bovengemiddeld goed voor zijn stages (stage 1: 14/20, stage 2: 16/20, stage 3: 17/20, stage 4: 15/20, stage 5: 14/20, stage 6: 14/20, stage 7: 15/20, stage 8: 14/20, stage 9: 15/20 en stage 10: 15/20). Julian begrijpt niet hoe deze uitstekende stagecijfers dermate kunnen afwijken van het cijfer voor het longcases examen. Beide vakken evalueren quasi hetzelfde.

Waarom werd hieromtrent niet de nodige duiding aan de betreffende juryleden gevraagd?

Het verschil in punten is immers opmerkelijk. Julian stelt zich ook de vraag hoe het mogelijk is dat, indien het examen op een objectieve manier werd afgelegd, het dermate verschilt van zijn stagecijfers?

Zo reflecteert een stage toch een objectievere en neutrale weergave van het ‘kunnen’ dan het lange cases examen. De stageperiode is immers veel langer en betreft verschillende casussen.

7.

Julian heeft ook het gevoel dat hij niet naar waarde werd geschat en de momentopname van het examen geen correcte weergave is van zijn werkelijke kunnen.

Het examen is, in tegenstelling tot een stage, een momentopname.

Julian meent dat hij tijdens deze momentopname zijn werkelijke kunnen niet heeft kunnen etaleren.

De onheuse behandeling in eerste zittijd heeft zijn kansen sterk gehypothekeerd, omdat hij op elk moment vreesde opnieuw geïntimideerd te worden.

8.

Betreft de manier van codering

Julian stelt zich vragen bij de manier waarop het opleidingsonderdeel werd gecodeerd. Zo bestaat dit uit vier verschillende examens waarop Julian globaal genomen een voldoende score behaalt (45,5/80 of afgerond 11/20).

De instructie van het vak bepaalt echter dat een tekort op 1 van de onderdelen doorgerekend wordt op het gemiddelde van het globaal pakket.

In het feedbackmoment werd verduidelijkt dat er voor de 8/20 van het ene opleidingsonderdeel 2 punten werden afgetrokken van de globale score.

In de instructie van het vak staat er echter dat bij een score van 9/20 er 1 punt wordt afgetrokken van de globale score maar dat een 8/20 automatisch resulteert in een 9/20, dit ongeacht de punten voor de andere opleidingsonderdelen.

Julian weet niet welk coderingsysteem er nu werd gehanteerd en of dit wel op uniforme wijze gebeurde?

Julian begrijpt bovendien niet hoe dergelijk systeem het objectieve kunnen van de student reflecteert?

Bovendien gaf de vakverantwoordelijke tijdens het feedbackmoment zelf aan dat er beter criteria zouden worden opgesteld met een checklijst waar de student werkpunten meekrijgt.

Op deze manier kan hij tenminste inschatten waar hij in de fout ging en hoe hij het de volgende keer, mits de nodige voorbereiding, anders kan doen.

Het is ook maar de vraag of deze werkwijze de toets van rechtszekerheid doorstaat, nu het voor niemand transparant is hoe dit punt tot stand komt, en het gewogen totaal een vrijstelling verantwoordt.”

Met een e-mail van 25 september 2018 wordt de ontvangst van het intern beroep aan verzoekers raadsman bevestigd. Hierbij wordt onder meer het volgende meegeleed:

“De voorzitter van de beroepscommissie heeft me gevraagd om het dossier voor te bereiden voor haar vergadering van 5 oktober as., en het nodige te doen om het dossier samen te stellen. Normalerwijze ontvangt u dan ten laatste op 9 oktober de beslissing van de institutionele beroepscommissie. Die wordt u per e-mail en per aangetekend schrijven bezorgd. Mocht de beroepscommissie het dossier niet kunnen behandelen op de voorziene datum, dan zal u hiervan op de hoogte worden gebracht.

Ik merk dat u in uw beroepsschrift vraagt dat de student zou worden gehoord door de institutionele beroepscommissie. Ik wijs u erop dat de procedure voor de institutionele beroepscommissie een schriftelijke procedure is. Er zijn geen hoorzittingen voorzien. U kan uw argumenten desgewenst schriftelijke toelichting mocht u van mening zijn dat uw beroepsschrift ter zake onvoldoende duidelijk is. Indien u dat wenst kan u wel inzage krijgen in het dossier. U kan daarvoor met mij een afspraak maken.”

In antwoord daarop meldt de raadsman van verzoeker dat inzage in het dossier wordt gevraagd; tevens wordt geïnformeerd naar de uiterste datum om een bijkomend schriftelijk ‘verweer’ in te dienen.

Met een e-mail van (maandag) 1 oktober 2018 wordt aan de raadsman van verzoeker het volgende meegedeeld:

“Ik kreeg ondertussen al stukken binnen in het dossier van Julian [Vandriessche]. Teneinde u de tijd te besparen van een verplaatsing naar hier, bezorg ik u die stukken alvast elektronisch.

Het dossier wordt vrijdag as. behandeld. Indien u uw beroep graag nog bijkomend zou willen toelichten in functie van deze stukken, dient u me uw nota ten laatste woensdagavond te bezorgen. Zo niet kan ik u niet garanderen dat het dossier vrijdag kan worden behandeld, en dreigt een uitstel tot de volgende vergadering van de institutionele beroepscommissie.”

In de nacht van 3 op 4 oktober 2018 (03u08) maakt de raadsman van verzoeker een aanvullende nota over.

Op 10 oktober 2018 wordt aan verzoekers raadsman het volgende meegedeeld:

“Het intern beroep van uw cliënt, Julian Vandriessche, is afgelopen vrijdag behandeld door de institutionele beroepscommissie. De commissie heeft het beroep afgewezen als ongegrond.

Door de drukte van de beroepenperiode zijn nog niet alle verslagen van de vergadering van afgelopen vrijdag uitgeschreven en goedgekeurd geraakt. U mag erop rekenen dat u her verslag eerstdags ontvangt, maar ik bracht u wel al graag op de hoogte van het resultaat.”

Op 17 oktober 2018 stelt verzoeker een beroep in bij de Raad. Uit het verzoekschrift blijkt dat verzoeker op dat ogenblik nog geen kennis heeft van de beslissing op intern beroep. Uit het administratief dossier (stukken 5 en 7) blijkt dat deze pas op 29 oktober 2018 per e-mail, en op 6 november 2018 per aangetekende zending aan verzoeker is overgemaakt.

IV. Ontvankelijkheid

A. Bevoegdheid van de Raad

Verzoeker omschrijft zijn vordering in het inleidend verzoekschrift onder de titel ‘in rechte’ als volgt:

“Verzoekende partij verzoekt de Raad te zeggen voor recht dat:

- Het beroep ontvankelijk en gegrond is;
- De oorspronkelijk genomen studievoortgangsbeslissing moet worden vernietigd;
- Verzoekende partij moet een bewijs van bekwaamheid worden toegekend;
In ondergeschikte orde, minstens deze toekenning afhankelijk moet worden gemaakt van een nieuw bekwaamheidsonderzoek voor het niet-geslaagde onderdeel. Dit in aanwezigheid van een objectieve waarnemer.
- Verwerende partij gehouden is tot betaling van de kosten van het geding inclusief een rechtsplegingsvergoeding.”

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat het toekennen van een bewijs van bekwaamheid niet het voorwerp van de procedure uitmaakt en dat de Raad daartoe bovendien niet bevoegd is. Zij stipt ook aan dat de Raad niet bevoegd is om uitspraak te doen over kosten.

Verzoeker gaat op deze exceptions in zijn wederantwoordnota niet in.

Beoordeling

De bevoegdheid van de Raad is in artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs omschreven als volgt:

“Artikel II.292.

§1. De behandeling van het verzoekschrift door de Raad leidt tot:

1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan, of;

2° de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing, in welk geval de Raad het bestuur kan bevelen een nieuwe beslissing te nemen, onder door de Raad te stellen voorwaarden.”

De Raad is bijgevolg niet bevoegd om een bewijs van bekwaamheid toe te kennen of aan de toekenning daarvan voorwaarden te koppelen. Op grond van voormelde bepaling, samengelezen met artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs, is de Raad evenmin bevoegd om een verzoekende partij geslaagd te verklaren dan wel een creditbewijs of een diploma toe te kennen.

De decreetgever heeft aan een procedure voor de Raad geen kosten zoals een rolrecht verbonden, zodat daarover geen uitspraak kan worden gedaan.

De Raad is verder van oordeel dat uit het gegeven dat de decreetgever sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek uitdrukkelijk op de procedure voor de Raad van toepassing heeft verklaard (cf. artikel II.303, §2 van de Codex Hoger Onderwijs), volgt dat, voor zover de gemeenrechtelijke bepalingen van artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek uit zichzelf al van toepassing zou kunnen zijn op de procedures voor de Raad, het de bedoeling van de decreetgever is geweest om die toepassing uit te sluiten.

De Raad is derhalve evenmin bevoegd om een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen.

Verzoeker kan daarop overigens alleszins geen aanspraak maken, nu hij – zoals onderstaand zal blijken – niet kan worden beschouwd als de in het gelijk gestelde partij.

B. Ontvankelijkheid ratione temporis

Ervan uitgaande dat het beroep ook daadwerkelijk op 20 september 2018 ter post is aangeboden – verzoeker legt geen bewijs van aangetekende zending voor – betekent dit overeenkomstig artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs dat de termijn van orde waarbinnen de beslissing van de interne beroepsinstantie ter kennis van verzoeker dient te worden gebracht, is ingegaan op 21 september 2018 om te eindigen op (woensdag) 10 oktober 2018.

Overeenkomstig artikel II.294, §1, derde lid van diezelfde Codex beschikte verzoeker in het geval van het uitblijven van een tijdige beslissing van de interne beroepsinstantie over een vervaltermijn van zeven kalenderdagen na het verstrijken van de in artikel II.284 van de Codex bedoelde termijn, om bij de Raad een beroep in te stellen, tenzij “vóór het verstrijken van de termijn waarover de interne beroepsinstantie beschikt, deze aan de student meedeelt op welke latere datum zij uitspraak zal doen. In dat geval gaat de vervaltermijn van 7 kalenderdagen voor het beroep bij de Raad in de dag na die datum.”

Uit het dossier blijkt niet dat verwerende partij een latere datum voor de uitspraak heeft meegedeeld. Verzoeker beschikte derhalve over een termijn tot uiterlijk 17 oktober 2018 om tegen de initiële examenbeslissing een beroep in te stellen.

Dat beroep is tijdig.

C. Ontvankelijkheid wat het voorwerp betreft

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt ten aanzien van het voorwerp van het beroep en de ontvankelijkheid in haar antwoordnota het volgende op:

“Het verzoekschrift is niet duidelijk wat betreft het voorwerp ervan.

In de aanhef van zijn verzoekschrift geeft verzoeker aan beroep in te stellen tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van verwerende partij om het beroep van verzoeker af te wijzen als ongegrond.

In zijn onderdeel “in rechte” verduidelijkt verzoeker zijn vordering, en vraagt hij de Raad te zeggen voor recht dat:

“(…) de oorspronkelijk genomen studievoortgangsbeslissing moet worden vernietigd. (…)”

Verzoeker vraagt dus niet de vernietiging van de beslissing van de institutionele beroepscommissie, maar wel van “de oorspronkelijk genomen studievoortgangsbeslissing”. Zijn verdere betoog heeft ook uitsluitend betrekking op de oorspronkelijke beslissingen, zijnde (hoofdzakelijk) het examencijfer dat hij kreeg van de verantwoordelijk lesgever en (in beperkte mate) de beslissing van de bevoegde examencommissie om hem niet geslaagd te verklaren voor de opleiding tot master of medicine in de geneeskunde.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker tegen deze beslissingen intern beroep instelde, en dat de institutionele beroepscommissie zich over dat beroep heeft uitgesproken op 5 oktober 2018.

Het intern beroep zoals voorzien in artikel 100 OER, betreft een beroep met volle devolutieve werking, wat tot gevolg heeft dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie in de plaats komt van de initiële beslissing, en dat laatstgenoemde beslissing uit de rechtsordening verdwijnt. Initiële beslissingen zijn dan ook niet aanvechtbaar met een beroep voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

Nu het beroep betrekking blijkt te hebben op de initiële examenbeslissingen terwijl er reeds een beslissing is genomen over het intern beroep, is het onontvankelijk. Het feit dat het verslag van de vergadering van de institutionele beroepscommissie d.d. 5 oktober 2018 en daarmee de motivering van de beslissing om het beroep ongegrond te verklaren, pas op een later moment is meegedeeld aan verzoeker, doet daaraan geen afbreuk.”

Verzoeker wijdt aan deze exceptie in zijn wederantwoordnota geen enkele overweging. Hij voert enkel aan dat de termijn voor het nemen van een beslissing op intern beroep niet werd gerespecteerd.

Beoordeling

Het beroep dat verzoeker met een verzoekschrift van 17 oktober 2018 bij de Raad heeft ingediend, moet worden beschouwd als zijnde gericht tegen de initiële examenbeslissing houdende de toekenning van het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef III: geïntegreerd klinisch probleem oplossen’.

Dit blijkt niet alleen uit het gegeven dat verzoeker onder de titel ‘in rechte’ het voorwerp van zijn beroep omschrijft als “de oorspronkelijk genomen studievoortgangsbeslissing”, maar ook uit de uiteenzetting van de middelen.

De Raad overweegt dat verzoeker ook op pagina 8 van zijn wederantwoordnota nog steeds uitsluitend “de oorspronkelijk genomen studievoortgangsbeslissing” aanduidt als enig voorwerp van het beroep.

Dat verzoeker het voorwerp van het beroep daarnaast vooraan zijn verzoekschrift ook aanduidt als “de beslissing van de institutionele beroepscommissie van verwerende partij om het beroep van verzoeker af te wijzen als ongegrond” doet daaraan geen afbreuk. Naast de onzekerheid of de beslissing van de interne beroepsinstantie op 17 oktober 2018 überhaupt reeds bestond – uit het administratief dossier blijkt dat zij pas op 29 oktober 2018 voor het eerst aan verzoeker is meegedeeld – staat het wel vast dat die beslissing op 17 oktober 2017 nog niet aan verzoeker was betekend, zodat hij wel de waarschijnlijke finale strekking ervan kende (zij het dat op 10 oktober 2018 nog voorbehoud werd gemaakt omtrent de goedkeuring van het integrale verslag), maar niet de motieven ervan. Het bij de Raad ingediende beroep bevat op die motieven dan ook evidenterwijs geen kritiek.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat bij gebreke aan andersluidende rechtsregel, een instellingsorgaan zijn bevoegdheid tot beslissen ten aanzien van de student niet verliest wanneer de beslissing of de mededeling ervan geschiedt buiten de termijn die daarvoor was toegestaan.

Dit geldt ongeacht of het gaat om een termijn die wordt opgelegd door de Codex Hoger Onderwijs of in het beschikkend gedeelte van een arrest van de Raad (zie o.a. R.Stvb. 10 februari 2011, nr. 2011/009; R.Stvb. 10 februari 2011, nr. 2011/008; R.Stvb. 25 januari 2011, nr. 2011/003).

Vast staat dat de interne beroepsinstantie ondertussen een beslissing heeft genomen, en dat deze op 29 oktober 2018 (per e-mail) en op 6 november 2018 (per aangetekende post) aan verzoeker ter kennis is gebracht.

Daar de beroepsinstantie van verwerende partij oordeelt met volheid van bevoegdheid, is haar beslissing in de plaats gekomen van de initiële studievoortgangsbeslissing, die op haar beurt uit het rechtsverkeer is verdwenen en derhalve niet langer op ontvankelijke wijze het voorwerp van een beroep bij de Raad kan uitmaken.

Aangezien de door verzoeker bestreden beslissing niet langer van de rechtsorde deel uitmaakt, is het beroep zonder voorwerp geworden en bijgevolg onontvankelijk.

Gelet op het feit dat de verzoekende partij na tussenkomst van een beslissing op intern beroep die beslissing tot voorwerp van haar beroep, eventueel nieuw beroep, moet maken, kan verzoeker in zijn inleidend verzoekschrift, dat enkel is gericht tegen de initiële examenbeslissing, geen voorbehoud formuleren om dat beroep – binnen dezelfde procedure – alsnog uit te breiden naar de later ter kennis gebrachte beslissing op intern beroep.

Verzoeker dient zijn grieven in voorkomend geval te richten tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 5 oktober 2018, zoals zij hem werd betekend. Zoals hierboven aangegeven dient verzoeker dat te doen in een nieuw verzoekschrift.

De exceptie is gegronde.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris   **De voorzitter**

Melissa Thijs   **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.568 van 30 november 2018 in de zaak 2018/607

In zake: Rosalie VAN DIJK
woonplaats kiezend te 9000 Gent
Gustaaf Callierlaan 51

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van het facultaire beroepsorgaan van de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Universiteit Gent van 12 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven aan de Universiteit Gent, oorspronkelijk in het gemeenschappelijk gedeelte van de Bachelor of science in de Economische Wetenschappen, in de Toegepaste Economische Wetenschappen en in de Toegepaste Economische Wetenschappen: handelsingenieur.

In het academiejaar 2014-2015 heroriënteert verzoekster zich middels een geïndividualiseerd traject naar de opleiding ‘Bachelor of science in de Handelswetenschappen’. Sinds het academiejaar 2017-2018 is zij ook in de masteropleiding daarvan ingeschreven.

Na aldus vier jaar in de voormelde opleiding te zijn ingeschreven, heeft verzoekster het diploma nog steeds niet behaald.

Tijdens verzoeksters studies, met name in het academiejaar 2015-2016, vindt een programmahervorming plaats. In de navolgende academiejaren kan verzoekster gebruikmaken van overgangsmaatregelen om grotendeels het oude studieprogramma verder te kunnen afwerken. Vanaf academiejaar 2018-2019 is zulks evenwel niet meer mogelijk, en moeten alle studenten in het nieuwe curriculum instappen. Dit wordt op verschillende tijdstippen aan de betrokken studenten meegedeeld.

Met een e-mail van 14 september 2018 deelt de curriculummanager van de faculteit aan verzoekster mee dat de verplichte overstap naar het nieuwe curriculum voor haar inhoudt dat zij de volgende acht opleidingsonderdelen moet opnemen ten einde voor de bacheloropleiding te kunnen slagen: ‘Economisch Duits III’, ‘Financieel management’, ‘Logistiek en supply chain management’, ‘Internationaal zakenwezen’, ‘Sociaal recht’, ‘Retail Management’, ‘MVO’ en ‘Onderzoeksmethoden voor bedrijfskundigen II’.

Op 20 september 2018 vraagt verzoekster op gemotiveerde wijze om een uitzondering op deze regel, en om de curriculumwijziging te haren aanzien te beperken tot ‘Economisch Duits III’, ‘Financieel management’ en ‘Onderzoeksmethoden voor bedrijfskundigen II’.

De curriculumcommissie weigert deze aanvraag.

Tegen deze beslissing tekent verzoekster op 2 oktober 2018 een intern beroep is, dat door het facultair beroepsorgaan op 12 oktober 2018 als ongegrond wordt verworpen.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep, op grond van het feit dat het verzoekschrift niet is ondertekend.

Verzoekster heeft geen wederantwoordnota ingediend en weerlegt derhalve niet deze exceptie.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.569 van 30 november 2018 in de zaak 2018/616

In zake: Wouter VAN CASPEL
                         woonplaats kiezend te 4388 TB Oost-Souburg (Nederland)
                         Zaanstraat 31

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 31 augustus 2018 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 5 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven in de master-na-masteropleiding ‘Master of science in Nuclear Engineering’.

In het academiejaar 2011-12 neemt verzoeker een curriculum op ten belope van 21 studiepunten. Na de tweede examenzittijd slaagt verzoeker voor twee opleidingsonderdelen, ten belope van 11 studiepunten.

In het academiejaar 2012-2013 schrijft verzoeker in voor 28 studiepunten. Hij slaagt voor twee opleidingsonderdelen ten belope van 9 studiepunten. Ten gevolge van de aldus beperkte studievoortgang, wordt aan verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd, die ertoe strekt dat hij bij een volgende inschrijving voor dezelfde opleiding dient te slagen voor de helft van de opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2013-2014 neemt verzoeker een curriculum van 40 studiepunten op. Hij slaagt voor drie examens, die 9 studiepunten vertegenwoordigen. Ten gevolge hiervan wordt verzoeker niet enkel de verdere inschrijving in de betrokken opleiding geweigerd, maar tevens – omdat verzoeker tijdens de afgelopen drie inschrijvingen voor minder dan 1/3^e van de opgenomen studiepunten een credit behaalde – in de gehele instelling. Het beroep dat verzoeker tegen deze beslissing instelt, wordt gegrond verklaard, ten gevolge waarvan verzoeker zich opnieuw kan inschrijven, zij het onder bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2014-2015 neemt verzoeker een inschrijving voor 32 studiepunten. Verzoeker behaalt voor twee opleidingsonderdelen een credit, ten belope van 6 studiepunten. Daar verzoeker aldus opnieuw niet aan de opgelegde bindende voorwaarde voldoet, wordt hem de verdere inschrijving andermaal geweigerd. Ook dit academiejaar stelt verzoeker tegen die weigering met succes een intern beroep in: onder bindende voorwaarden mag verzoeker zich in het academiejaar 2015-2016 opnieuw inschrijven.

In het academiejaar 2015-2016 neemt verzoeker een curriculum van 26 studiepunten op. Hij behaalt geen enkele credit, en wordt nogmaals geweigerd voor verdere inschrijving. Ten derden male overtuigt verzoeker met een intern beroep de institutionele beroepscommissie, en bij beslissing van 24 september 2016 bekomt verzoeker toelating tot inschrijving onder bindende voorwaarden.

In het academiejaar 2016-2017 schrijft verzoeker zich in voor 26 studiepunten. Hij legt zowel tijdens de eerste als de tweede examenzittijd één examen af, doch zonder succes.

Niettegenstaande het voorgaande, slaagt verzoeker er voor een vierde maal in alsnog een nieuwe toelating tot inschrijving te bekomen – opnieuw onder bindende voorwaarden.

In het academiejaar 2017-2018 neemt verzoeker een curriculum op van 23 studiepunten op. Hij neemt evenwel aan geen enkel examen deel, behaalt derhalve geen credits en ook geen studievoortgang. Het leidt tot een vijfde weigeringsbeslissing.

Op 18 september 2018 stelt verzoeker tegen deze beslissing het volgend beroep in:

“Hoewel ik zeer ver op weg was om het afgelopen academiejaar de laatste stap te zetten in het afronden van deze MSc-opleiding, namelijk het verdedigen van de Thesis, is dit door onvoorziene bedrijfsomstandigheden helaas toch niet gelukt. Hoewel ik ingepland was voor de thesis-verdediging in augustus, is er door onvoorziene plotselinge werkzaamheden helaas in de maand augustus geen goed einde aan kunnen komen.

Volgens de geldende standaard voortgangsnormen heb ik niet voldaan aan de standaard credit- en voortgangseisen en is automatisch de herinschrijfoptie in Oasis geblokkeerd. Echter is het thesiswerk wel voor 90% afgerond, en staat er ook al zeker 50% op papier. Ik heb aldus nog maar enkele weken nodig om het geheel af te ronden en het zou erg zonde zijn als dit niet meer tot een diploma zou kunnen leiden.

Ik volg bewust en in overleg deze Master-na-Master-opleiding gespreid over meerdere jaren en afhankelijk van werken cursusplanning. Helaas is dat in de praktijk lastig gebleken, maar in mijn ogen is er geen nadeel voor de UGent om mijn voortdurende inschrijving te gedragen. De kosten voor de bij de thesis horende credits heb ik inmiddels 3x voldaan, en zal ik aldus nog een 4^e x dienen te betalen, dus daar heeft de universiteit geen nadeel aan.

Ik heb aldus de hoop dat ik de universiteit verder ook niet tot last ben, en dat u het dan ook wil toestaan dat ik het komende jaar alsnog mijn opleiding geheel kan afronden met een diploma. Zodra de herinschrijvingsoptie in Oasis voor mij beschikbaar wordt gemaakt zal ik dat zo snel mogelijk in orde maken. En de opleiding naar de verwachting is in het eerste semester nog geheel afronden (thesis defence in januari).

Via deze weg wil ik u dan ook vriendelijk verzoeken om toelating tot herinschrijving voor de BNEN Master of Science in Nuclear Engineering.”

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 5 oktober 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“(…)

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student de laatste drie jaar aan de Universiteit Gent geen

studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de argumenten die de student in het beroepsschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De institutionele beroepscommissie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de vijfde weigering van de student is. De student was zich bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden maar voldeed opnieuw niet aan de bindende voorwaarden.
- De student heeft het opleidingsonderdeel Master's Dissertation sinds het academiejaar 2013-2014 in zijn curriculum opgenomen en heeft tot op heden nog geen enkele maal ingediend. De commissie merkt hierbij dat de student reeds vorig meldde dat zijn thesiswerk bijna afgerond was en dat dit heden nog steeds niet het geval is.
- Het feit dat de student nogmaals inschrijvingsgeld wil betalen voor het afronden van zijn thesis is een gegeven vreemd aan de vraag of het verder nog zinvol is om de student onder bindende voorwaarden toe te laten.
- De institutionele beroepscommissie voelt zich in de beslissing om de student aan de eindmeet van zijn studies toch te weigeren geruggesteund door arrest 2014/471 d.d. 4 december 2014 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. De institutionele beroepscommissie stelt dat de student meer dan voldoende kansen gekregen heeft van de Universiteit Gent om de nodige studievoortgang te maken.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep, in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Zij voert aan dat het intern beroep een devolutieve werking kent en dat de beslissing van de institutionele beroepscommissie derhalve in de plaats komt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die op haar beurt uit het rechtsverkeer verdwijnt.

Verzoeker heeft geen wederantwoordnota ingediend en weerlegt derhalve niet deze exceptie.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt vooreerst dat er geen of onvoldoende rekening werd gehouden met het bijzondere type opleiding. Hij stelt dat zijn inschrijving aan de Universiteit Gent de academische verplichte formaliteit is voor deelname aan het Master-na-Master-programma van het ‘Belgian Nuclear Engineering Netwerk’ (BNEN), dat qua inhoud en beoordeling geheel wordt verzorgd door het SCK.CEN te Mol. Hij stelt ook gesteund te worden door prof. J-M. N. in zijn beroep bij de Raad.

Verzoeker ziet ook een verschil in interpretatie inzake de noodzakelijkheid van de toepassing van studievoortgangsnormen. Hij stelt – samengevat – dat de “gewichtigheid en potentiële gevolgen van deze voorwaarden” niet duidelijk waren geworden omdat de gespreide studie binnen de combinatie tussen bedrijfsleven en studeren werd toegewezen. Verzoeker stipt ook aan dat de ogenschijnlijk beperkt studievoortgang overheen de zeven voorbije academiejaren weliswaar laag lijkt, maar dat dit voornamelijk is toe te schrijven aan de manier van aanpak van zijn deelname aan het BNEN-programma. Het gegeven dat vaak meer opleidingsonderdelen werden opgenomen dan verzoeker reëel kon volgen, schrijft hij toe aan zijn toenmalige traineefunctie binnen het bedrijf waar hij werkt – het voltijdse karakter van de te volgen vakken doorkruiste volgens verzoeker de bedrijfswerkzaamheden en de eveneens voltijdse bedrijfsopleidingen die moesten worden gevolgd. Hoewel het omwille van professionele verplichtingen aldus vaak niet mogelijk bleek om een vak te volgen, wijst verzoeker erop dat dit noch door hem, noch door de programmabegeleiding als een probleem werd beschouwd. Bij dit alles mag volgens verzoeker ook niet uit het oog worden verloren dat hij slechts tweemaal voor een daadwerkelijk opgenomen én gevolgd opleidingsonderdeel ook heeft gefaald; voor de andere examenkansen bleef hij afwezig. Van de twee tekorten was er, zo stelt verzoeker, één te wijten aan ziekte op de examendag, wat bij de volgende examenkans met een credit werd rechtgezet. Uit dit alles blijkt naar oordeel van verzoeker dat er qua inzet en intellectuele capaciteiten geen problemen zijn om het programma met succes te doorlopen.

Inzake de beoordeling van de studievoortgang zet verzoeker voorts nog het volgende uiteen:

“De in het OER beoogde studievoortgangsnorm, die leidt tot definitieve weigering van driemaal geen voortgang boeken, is in mijn geval niet gerechtvaardigd. Het uitvoeren van een thesiswerk, parallel aan het uitoefenen van een full-time functie in de beroepswereld, is geen sinecure. En tegelijkertijd geldt voor een thesis dat het alles of niets is qua aan de universiteit geregistreerde studievoortgang in ECTS. Dit wordt door professor [N.] gesteld als dat *‘het reglement niet werkelijk is opgesteld met het oog op een Master-na-Master, waarbij het grootste gedeelte van de opgenomen punten in dit*

stadium de eindthesis is. ’ Weliswaar heb ik geen credits behaald, dat wil nog niet zeggen dat er zoals de commissie stelt ‘geen voortgang is geboekt de laatste drie jaar’.

Daar komt bij dat het onderwerp van dit specifieke thesiswerk niet goed mogelijk is als een ‘stand-alone’ onderzoek in een kort tijdsbestek, aangezien de ontworpen toepassing uitvoering in de revisie van de kerncentrale Borssele betreft. Niet alleen betekent dit dat de uitvoeringsperiode van de praktische toepassing zich slechts eenmaal per jaar enkele weken aandient, maar de aard van de sector vereist ook zorgvuldigheid en dus geduld bij elke vernieuwing. Aangezien het niet te bedoeling was een puur papieren onderzoek te verrichten, maar de praktische implementatie onderdeel van de thesis vormt (dergelijke implementatie in de nucleaire sector heeft zeer specifieke aspecten, welke onderdeel van de studie naar het implementatieproces zelf vormen), was het zeer waardevol om meerdere revisieperiodes te omvatten. Gevolg is wel dat het thesiswerk als vanzelf meerdere jaren vergt.

De voortgang van de thesis kan ik specificeren als volgt (zie opmerking op pagina 5):

- Start met literatuuronderzoek na de goedkeuring van het thesis-voorstel in juli 2015;
- Eerste trial-onderzoeken in de revisie van de kerncentrale in april-mei 2016;
- Formele en verplichte tussentijdse presentatie aan BNEN-board in augustus 2016 (succesvolle uitvoering hiervan is geregistreerd door BNEN secretariaat);
- Toepassing van het ontwikkelde proces in de revisie van april-juli 2017;
- Vervolmaking van de formele procedures aangaande het ontwikkelde proces en de overdracht naar de operationele organisatie hiervan in de voorbereiding en uitvoering van de revisie mei-juni 2018;
- Geplande verdediging thesis eind augustus 2018 (opgave hiertoe geregistreerd door BNEN-secretariaat, kon helaas geen doorgang vinden [...], nu beoogd in februari 2019).

De beroepscommissie betoogt dat het niet zinvol is om een nieuwe kans te bieden. Dit wordt niet onderbouwd door naar de boven genoemde details van de zaak of naar de toekomst te kijken, maar enkel door extrapolatie van het verleden, gebaseerd op bij punt 3 benoemde zwartwit beeld van behaalde credits. Echter heb ik me, sinds de afhandeling van de ongeplande stop [...] was afgerond, vanaf eind september, weer aan het verder afronden van de thesisrapportage gewijd. De in mijn bezwaarschrift d.d. 18-09-2018 (zie bijlage B) genoemde ‘enkele weken’, is weliswaar een uitspraak gestoeld op fulltime aan de thesis te kunnen werken, maar desalniettemin zie ik verdediging bij de examenzitting begin februari als zeer reëel. Ten tijde van een eventuele raadszitting in de behandeling van dit beroep acht ik de voortgang zelfs dusdanig dat de voor final review geschikte versie van het thesisrapport gereed kan zijn, wat ik u dan ook gaarne zou willen tonen.

Dat men mij aanrekent dat ik vorig jaar al meldde dat het bijna afgerond zou zijn, en dat dit nog steeds het geval niet is, is onterecht. Ten eerste schreef ik d.d. 26-09-2017 (zie bijlage F) niet dat [het thesiswerk bijna afgerond was], maar dat het ‘onderzoek- en ontwikkelingsdeel vrijwel afgerond’ was, echter ook dat dit nog tot ‘een compleet degelijk thesisverslag’ moest worden verwerkt. Ten tweede heb ik bij punt 4 reeds aangegeven dat er, ook afgelopen jaar, wel degelijk voortgang is geboekt.”

Verzoeker gaat vervolgens nog in op de redenen van de studievertraging. Hij verwijst naar de verzoekschriften op intern beroep die hij de voorbije jaren heeft ingediend, en voegt eraan toe dat de twee voorgaande jaren voor de hele organisatie van de kerncentrale Borssele ‘tropenjaren’ waren: in de onderhoud- en splitstofwisselstop (in België doorgaans ‘revisie’ genoemd) van 2016 (1,5 maand) en 2017 (bijna 3 maanden) zijn volgens verzoeker een kleine honderdtal aan levensduurverlengende en veiligheidsverhogende projecten uitgevoerd, waarvan de voorbereidingen vanuit de projectafdeling helaas niet altijd tijdig klaar was. Dit betekende zeer gecompliceerde en dynamische revisies, waar verzoeker als nucleaire veiligheidscoördinator en plaatsvervangende projectmanager van de revisie meer dan een dagtaak aan heeft gehad, zowel in voorbereiding als in uitvoering. Het uitschrijven van de inzichten en de bevindingen van het thesisonderzoek is die twee jaren volgens verzoeker geheel niet mogelijk geweest.

Verzoeker stelt dat hij de oorzaak van het (alsnog) niet afgelopen augustus kunnen verdedigen van de thesis, niet in detail heeft onderbouwd bij het interne beroep, maar slechts schreef dat dit door ‘onvoorziene bedrijfsomstandigheden’ en ‘plotselinge werkzaamheden’ kwam. Verzoeker erkent dat hij dit allicht beter had kunnen onderbouwen, maar gelet op de voorgeschiedenis van zijn inschrijving achtte hij het niet nodig de commissie met technische details te vermoeien. Met zijn verzoekschrift wil verzoeker dan ook alsnog, geïllustreerd door zijn stuk G, deze omstandigheden door het spijtige optreden van een onfortuinlijke technische storing verder toelichten. Verzoeker verwijst ter zake naar een afschakeling op 4 augustus 2018 omwille van een elektronische storing, met aanzienlijke schade tot gevolg, waarvoor verzoeker als projectmanager diende tussen te komen.

Ten slotte verwijst verzoeker naar het arrest 2014/471 van de Raad, waarop de bestreden beslissing mede is gesteund. Het stipt, naast een inhoudelijke vergelijking met de elementen in zijn dossier, aan dat elk dossier op de eigen merites moet worden beoordeeld.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij het volgende:

“De bestreden beslissing is gebaseerd op artikel 24, §2 OER 2018-19. Deze bepaling luidt:

§2. De inschrijving aan de UGent wordt geweigerd, ongeacht het contracttype en ongeacht eerder opgelegde – al dan niet nagekomen – bindende voorwaarden,

wanneer de student na drie jaren van inschrijving voor minder dan één derde van de gedurende die inschrijvingen opgenomen studiepunten credits heeft verworven.

Artikel 24 OER is op zijn beurt de implementatie en specificatie in het OER van artikel II.246 § 1 Codex Hoger Onderwijs:

§1. Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:
1° (...)

1°/1 Indien een student geen 60 % van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.

Deze bepaling voorziet aldus twee hypotheses waarin het de universiteitsbesturen toegelaten is om een inschrijving te weigeren. Ze kan een inschrijving weigeren

1. indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of
2. indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De betrokken instelling is niet verplicht om in deze omstandigheden een student te weigeren. Ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren toch nog in te schrijven. De beslissing om een student al dan niet toch nog te laten inschrijven behoort daarbij tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de Institutionele beroepscommissie. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft hierop slechts marginaal toezicht en kan een dergelijke beslissing maar vernietigen indien zou blijken dat ze kennelijk onredelijk is.

De institutionele beroepscommissie is van oordeel dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de zwakke studievoortgang van de student en in het bijzonder naar het feit dat hij de laatste drie jaar geen enkele studievoortgang heeft gemaakt. Ze wijst er ook op dat het de vijfde keer is dat de student tegen een weigeringsbeslissing aanloopt en dat hij zijn masterproef reeds in zijn curriculum opneemt sinds het academiejaar 2013-14, maar nog geen enkele keer een masterproef heeft ingediend. Ook in vorige beroepen meldde de student reeds dat zijn onderzoek

vrijwel afgerond was, maar desondanks diende hij in het daaropvolgende academiejaar nooit een masterproef in.

Deze beoordeling is niet onredelijk laat staan kennelijk onredelijk. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat verzoeker de afgelopen drie academiejaren geen enkele studievoortgang heeft gemaakt, en dat ook in de daaraan voorafgaande studiejaren zijn studievoortgang uiterst beperkt was.

Hij nam de masterproef reeds vijf maal op in zijn curriculum, maar diende nooit iets in.

Anders dan verzoeker in zijn extern verzoekschrift stelt, is het niet zo dat hij slechts twee keer faalde voor een programmaonderdeel. Een snelle blik op het curriculumoverzicht van verzoeker leert dat op zijn puntenlijst 13 vermeldingen ‘fail’ voorkomen, wat betekent dat hij 13 keer deelnam aan een evaluatie over een vak zonder voor dat vak te slagen.

Ook anders dan verzoeker laat uitschijnen, is zijn gebrek aan studievoortgang bovendien niet enkel het gevolg van het feit dat hij zijn masterproef nog niet afgewerkt heeft. Verzoeker dient ook nog een credit te behalen voor twee vakken met name voor ‘Introduction to Nuclear Physics and Measurements’ en voor ‘Advanced Course Elective Topic’.

Het vak ‘Introduction to Nuclear Physics’ nam hij reeds vier maal op in zijn curriculum. Hij kreeg acht maal een examencijfer, telkens 8/20. In het academiejaar 2017-18 nam hij het vak niet op, waardoor hij geen volledig curriculum heeft (wat verklaard dat op zijn puntenbriefje staat “geen uitspraak beschikbaar” daar waar er de vorige jaren staat “niet geslaagd”).

Het vak ‘Advanced Course Elective Topic’ nam hij reeds vier keer op. Hij legde echter nooit examen af.

In deze omstandigheden is het niet onredelijk om verzoeker niet opnieuw toe te laten tot inschrijving. Hij merkt weliswaar op dat zijn masterproefonderzoek afgerond is en hij dus in januari hoopt af te studeren, maar los van het feit dat hij ook nog voor twee vakken moet slagen – waar hij in zijn intern beroep met geen woord over rept – legt hij geen enkel bewijs voor waaruit blijkt dat zijn masterproef inderdaad dermate is gevorderd dat een verdediging in het volgende academiejaar in het vooruitzicht kan worden gesteld. Ook blijkt uit niets dat zijn situatie derwijze is gewijzigd dat hij in het volgende academiejaar wel een reële kans heeft om studievoortgang te maken.

Verzoeker geeft in zijn extern verzoekschrift een uitgebreid relaas dat zijn falen moet verklaren en moet aantonen dat hij in een volgend academiejaar een betere studievoortgang moet kunnen maken. Verwerende partij stelt vast dat al die argumenten niet werden aangebracht voor de institutionele beroepscommissie, en dat de institutionele beroepscommissie er dan ook geen acht op kon slaan. Ze kunnen thans niet voor het eerst worden aangebracht voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

Het beroep is ongegrond.

Verwerende partij merkt bij dit alles op dat deze weigering tot inschrijving slechts geldt gedurende één academiejaar, met dien verstande dat ze bij elke herinschrijving met een jaar wordt verlengd tot zolang ze niet wordt opgeheven door de institutionele beroepscommissie (art. 24 §8 al. 3 OER 2018-19). Dat betekent dat verzoeker bij de start van het academiejaar 2019-20 opnieuw de (gemotiveerde en met bewijsstukken gestaafde) vraag kan stellen aan de institutionele beroepscommissie om alsnog terug toegelaten te worden tot inschrijving.”

Beoordeling

De Raad herinnert er vooreerst aan dat een verzoekende partij krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in de procedure voor de Raad geen nieuwe middelen kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

De Raad kan voor de beoordeling van het beroep derhalve slechts acht slaan op de grieven die verzoeker voorheen ook in de interne beroepsprocedure heeft opgeworpen, aangezien de hiervoor vermelde uitzonderingen zich niet voordoen.

Ofschoon het voormelde voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt. Overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers, is de Raad niet bevoegd om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiëlemotiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van stukken die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan.

Deze regel lijdt enkel uitzondering in het evidentie geval van stukken waarvan de verzoekende partij op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan zij aantoont dat zij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoekende partij aannemelijk maakt dat zij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist.

Uit de voorgelegde stukken blijkt dat verzoeker zich alleszins sinds het academiejaar 2014-2015 bewust is van het principe van studievoorgang (stuk 4 administratief dossier).

Tijdens zijn studietraject heeft verzoeker reeds vijfmaal een weigeringsbeslissing opgelegd gekregen. Hij neemt het opleidingsonderdeel ‘masterproef’ op sinds het academiejaar 2013-2014, zonder tot indiening te zijn overgegaan.

Bovendien heeft verzoeker de laatste drie academiejaren geen enkele studievoortgang meer geboekt. In die omstandigheden kan het verwerende partij bezwaarlijk euvel worden geduid dat zij geen redenen ziet die moeten doen aannemen dat verzoeker bij een volgende inschrijving alsnog beter zal doen.

Daarbij merkt de Raad in het raam van de toets van het redelijkheidsbeginsel ook op dat verzoeker niet enkel door de masterproef van zijn diploma wordt gescheiden, maar er nog twee andere opleidingsonderdelen moeten worden afgelegd. Verzoeker kan bij dit alles ten slotte niet stellen dat de niet-verworven credits enkel het gevolg zijn van het niet deelnemen aan examens; zoals verwerende partij terecht aanstuift, vertonen de resultatenlijsten wel degelijk verschillende scores minder dan 10/20 voor effectief afgelegde examens. De beperkte studievoortgang is derhalve ook, minstens ten dele, toe te schrijven aan een inhoudelijk falen van verzoeker.

In het licht van deze elementen is de Raad van oordeel dat de door verzoeker aangevoerde uitzonderlijke omstandigheden op zijn plaats van tewerkstelling er niet van overtuigen dat de bestreden beslissing de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.570 van 30 november 2018 in de zaak 2018/634

In zake: Simon DE BAUW
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Fransen
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Amerikalei 220 bus 14

tegen:

HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Hogeschool Gent van 22 oktober 2018, waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jan Fransen, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Eva Bral, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven aan de Hogeschool Gent (KASK) voor de opleiding ‘Bachelor in de Muziek, afstudeerrichting scheppende muziek, optie muziekproductie’.

In het academiejaar 2015-2016 slaagt verzoeker niet voor de opleidingsonderdelen ‘Overzicht muziek- en cultuurgeschiedenis 1’ en ‘Overzicht muziek- en cultuurgeschiedenis 2’. Het betreft opleidingsonderdelen die gemeenschappelijk zijn aan alle afstudeerrichtingen van de opleiding.

In het academiejaar 2016-2017 schreef verzoeker in voor een curriculum van 61 studiepunten; hij verwierf credits ten belope van 19 studiepunten, zijnde een studierendement van 31,15%. Voor het opleidingsonderdeel ‘Overzicht muziek- en cultuurgeschiedenis 1’ slaagt verzoeker niet.

Ten gevolge van het beperkte studierendement wordt aan verzoeker voor een nieuwe inschrijving een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, die ertoe strekt dat hij voor minstens 60% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen. Verzoeker stelt tegen die maatregel geen beroep in.

In het academiejaar 2017-2018 behaalt verzoeker na de eerste examenkans een studierendement van 20%, wat ertoe leidt dat hem via de resultatenlijst wordt meegedeeld dat hij (nog) niet aan de opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking voldoet. Na de tweede examenkans behaalt verzoeker een studierendement van 40%. Hij slaagt niet voor zeven opleidingsonderdelen.

Samen met de proclamatie, die plaatsvindt op 11 september 2018, wordt aan verzoeker meegedeeld dat hij niet verder kan inschrijven voor dezelfde opleiding.

Op 18 september 2018 zendt verzoeker een e-mail aan K.V.P., studie- en trajectbegeleider, met de volgende inhoud:

“Ik stop na 3 jaar met de richting muziekproductie en ik ben 2 maand geleden toegelaten voor piano. Ik had graag een afspraak gemaakt om mijn curriculum van volgend jaar vast te leggen aan de hand van uw advies. Kan ik een afspraak maken a.u.b.?”

De studie- en trajectbegeleider antwoordt op 19 september 2018 het volgende:

“Bedankt voor [jouw] mail. Je staat echter onder studievoortgangsbewaking met stop. Op jouw rapport lees je dat een inschrijving voor dezelfde opleiding niet meer kan. Dit geldt ook voor studenten die een andere afstudeerrichting kiezen, het is nog altijd dezelfde opleiding (bachelor in de muziek). Ik moet je dus adviseren, indien je een uitzondering wil aanvragen op de studievoortgangsmaatregel die jou is opgelegd, dan kan je me best een gemotiveerd schrijven toesturen, vergezeld van bijgevoegd formulier (helemaal ingevuld). Je mag me dit per mail terugbezorgen en ik leg het dan voor ter beslissing. Dus automatisch inschrijven lukt niet, je zal eerst de toestemming hiervoor moeten krijgen.”

Verzoeker dient een gemotiveerde aanvraag in. Op 25 september 2018 weigert de decaan de afwijking, op eensluidend advies van de trajectbegeleider. De overwegingen van de decaan zijn drieërlei: (i) de gemotiveerde aanvraag is niet gedateerd of ondertekend, (ii) de nieuwe studierichting die verzoeker wil volgen is een heroriëntering binnen dezelfde opleiding en (iii) uit de gemotiveerde schriftelijke aanvraag blijken geen uitzonderlijke omstandigheden die een verdere inschrijving binnen dezelfde opleiding verantwoorden.

Deze beslissing wordt op 25 september 2018 aan verzoeker meegedeeld, die gebruik maakt van de mogelijkheid om een heroverweging te vragen. Na een gesprek op 5 oktober 2018, wordt op 8 oktober 2018 aan verzoeker meegedeeld dat op dat verzoek niet wordt ingegaan.

Op 9 oktober 2018 stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“(…)

Hierbij dient opgemerkt te worden dat verzoeker is ingegaan op de vraag tot overleg met de decaan op 5 oktober 2018. Tijdens dit gesprek werd hem een nieuwe beslissing in het vooruitzicht gesteld. De enige communicatie die hij kreeg na dit gesprek, komt van de studie- en trajectbegeleider, die schrijft:

‘Jouw eerdere schriftelijk gemotiveerde aanvraag tot het niet toepassen van de maatregelen inzake studievoortgang (OER art 20) werd geweigerd. Op basis van het gesprek van vrijdag 5 oktober 2018 zijn echter geen argumenten aangebracht die nopen tot een heroverweging van deze beslissing.’

Waarom deze beslissing plots in handen zou liggen van een begeleider, is volstrekt onduidelijk, temeer daar deze begeleider reeds tijdens het gesprek met de decaan haar mening heeft kunnen geven.

De motivering van de bestreden beslissing vermeldt drie elementen.

1. Ongedateerde en niet ondertekende aanvraag.

De aanvraag wordt niet onontvankelijk verklaard. Er is geen sanctie voorzien bij het niet ondertekenen of dateren van de aanvraag. Er bestaat ook geen twijfel over dat de aanvraag uitgaat van de student, nu de trajectbegeleider spontaan aan de student het resultaat meedeelt. Enig normdoel is dan ook zeker bereikt.

2. Het betreft een heroriëntering binnen dezelfde opleiding.

Dit is een vraag die van geen enkel belang is, aangezien de opleidingskenmerken van de beoogde richting voldoende verschillend zijn, zodat zij een aparte afstudeerrichting vormt.

Verzoeker volgde in academiejaar 2017-2018 de opleiding Bachelor in de muziek afstudeerrichting: Scheppende Muziek. Hij wenst in het huidige academiejaar 2018-2019 de opleiding Bachelor in de muziek - afstudeerrichting: Uitvoerende Muziek te volgen.

Art. I.3, 7° van de Codex Hoger Onderwijs definieert afstudeerrichting als: een differentiatie in een opleidingsprogramma als vermeld in artikel II.66/1.

Dit art. II.66/1 voorziet dat een belangrijk onderdeel van de opleiding dient voorbehouden te worden voor de differentiatie: ten minste 30 studiepunten en ten hoogste 120 studiepunten.

Art. I.3, 48° voorziet dat de opleidingskenmerken (de profielafbakening van een opleiding) ook voortvloeien uit (c) ‘een specifieke afstudeerrichting binnen een opleiding’.

Het OER neemt deze omschrijving over en ziet eveneens de omschrijving van een opleiding afhangen van de opleidingskenmerken, waaronder de specifieke afstudeerrichting.

Bij de bekrachtiging van de studies wordt ook geen diploma Bachelor in de Muziek afgeleverd, maar wel (art. II.247 Codex Hoger Onderwijs) de graad van bachelor met nadere kwalificatie en in voorkomend geval specificatie aan ieder die de betreffende bacheloropleiding met succes heeft voltooid.

Het mag dan ook duidelijk zijn dat verzoeker uit mocht gaan van de verwachting dat de studievoortgangsbewaking betrekking had op zijn opleiding, gekenmerkt door zijn afstudeerrichting en niet op andere afstudeerrichtingen.

De studievoortgangsbewaking spreekt ook enkel over ‘ deze opleiding’, zodat het om een terechte verwachting van verzoeker gaat.

Bovendien werd hem door personeelsleden van de School of Arts zelfs voorgehouden dat overschakelen naar een andere afstudeerrichting de voorkeur had.

Tijdens een gesprek met de studiebegeleiding voor de aanvang van academiejaar 2017-2018 kwam niet aan bod dat inzetten op de reeds gevolgde studierichting gevaar inhield voor andere studierichtingen.

Tijdens het feedbackmoment in mei voor het examen Productie had verzoeker een gesprek met [G.J.], [S.G.], [J.C.] en [W.V.L.]. Er werd hem meegedeeld dat hij niet geslaagd was voor het hoofdvak Muziekproductie én er werd hem de richting ‘uitvoerende muziek’ aangeraden, omdat de docenten geloofden in zijn talenten. Van

enige weerslag van de huidige studierichting op deze mogelijkheid, werd [met] geen woord gerept.

Verzoeker heeft zich door dit advies laten leiden en heeft zich geconcentreerd op de toelatingsproef ‘pop piano’. Verzoeker was geslaagd voor deze toelatingsproef. Dit ging vanzelfsprekend ten koste van de examens van juni, waarvan verzoeker verwachtte dat deze weinig belang zouden hebben, nu zijn keuze toch reeds gemaakt was.

Naar aanleiding van de toelatingsproef werd hem op geen enkele manier gewezen op de mogelijkheid dat uit een studievoortgangsbewakingsmaatregel voor een andere afstudeerrichting enig beletsel zou kunnen voortvloeien om te starten.

Naar aanleiding van een mogelijke tweede zittijd voor Soundlab, werd aan de docent, de heer [S.G.], gemeld dat verzoeker niet ging deelnemen aan het examen, omdat hij overschakelt naar poppiano. Hierop werd geen opmerking geformuleerd dat er mogelijk een probleem zou zijn.

De eerste maal dat verzoeker een probleem vernam, was bij zijn inschrijving, wanneer hem bij e-mail van 19 september 2018 werd medegedeeld:

'Bedankt voor [jouw] mail. Je staat echter onder studievoortgangsbewaking met een stop. Op jouw rapport lees je dat een inschrijving voor dezelfde opleiding niet meer kan. Dit geldt ook voor studenten die een andere afstudeerrichting kiezen, het is nog altijd dezelfde opleiding (bachelor in de muziek). Ik moet je dus adviseren, indien je een uitzondering wil aanvragen op de studievoortgangsmaatregel die jou is opgelegd, dan kan je me best een gemotiveerd schrijven toesturen, vergezeld van bijgevoegd formulier (helemaal ingevuld). Je mag me dit per mail terugbezorgen en ik leg het dan voor ter beslissing. Dus automatisch inschrijven lukt niet, je zal eerst de toestemming hiervoor moeten verkrijgen.'

Niet enkel was dit volstrekt onvoorzien voor verzoeker, maar de logica ontgaat hem, omdat de afstudeerrichtingen belangrijke verschillen vertonen.

3. Geen uitzonderlijke omstandigheden.

Gelet op het voorgaande is dit van geen enkel belang, aangezien de studievoortgangsmaatregel geen betrekking heeft op de beoogde afstudeerrichting.

Bovendien is de motivering inhoudelijk foutief.

Verzoeker brengt een overzicht bij van de opleidingsonderdelen die terugkeren. De onderdelen waar hij het moeilijk mee had (en dus veel van zijn tijd in beslag namen) vallen veelal weg.

Er zijn ook belangrijke verschillen tussen de afstudeerrichtingen, die bijna de helft van de studiepunten vertegenwoordigen.

Stellen dat de uitvoerende richting dezelfde mate van creërend werken van de muzikant veronderstelt, is een eenvoudige negatie van de eigenheid van de twee afstudeerrichtingen, wat uiteraard niet opgaat.

Als uitzonderlijke omstandigheid kan aangevoerd worden dat verzoeker de toelatingsproef ‘pop piano’ met succes heeft afgelegd en dus geschikt bevonden werd om de opleiding te volgen.

De bestreden beslissing stelt dat verzoeker ‘besproken’ werd op de examencommissie na de derde examenperiode. Verzoeker heeft hiervan geen weet en dit blijkt niet uit de mededeling van de deliberatiebeslissing.

De verandering van afstudeerrichting zal bijdragen tot een beter studieresultaat, waarvan de kans niet ontnomen mag worden.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 22 oktober 2018 en komt, na het beroep ontvankelijk te hebben bevonden, tot de volgende beslissing:

“Het door de student ingesteld beroep

Het ingesteld beroep betreft de studievoortgangsbeslissing over de weigering van inschrijving voor de opleiding bachelor in de muziek, afstudeerrichting uitvoerende muziek: Pop. De student diende een ‘gemotiveerde aanvraag tot inschrijving omwille van uitzonderlijke omstandigheden’ in. Na behandeling van het dossier werd de student geweigerd in te schrijven voor de opleiding bachelor in de muziek.

De student haalt volgende middelen aan:

- na een gesprek op 5/10/2018 met de decaan werd een nieuwe beslissing in het voortuitzicht gesteld, doch de student heeft nadien enkel een e-mail van de studietrajectbegeleider ontvangen;
- de motivering van de bestreden beslissing bevat drie elementen:
  - o het feit dat de aanvraag ongedateerd en niet ondertekend was doet niet ter zake gezien de aanvraag niet onontvankelijk werd verklaard en er wel degelijk een beslissing volgde;
  - o de student stelt dat hij weliswaar een inschrijving wenst voor een andere afstudeerrichting, maar dat deze in die mate afwijkt van de reeds gevolgde opleiding dat de hem opgelegde studievoortgangsmaatregelen hierop niet van toepassing kunnen zijn. Daarbij werd de student tijdens zijn reeds gevolgde studies niet op de hoogte gebracht van deze studievoortgangsmaatregelen. Pas op 19/09/2018 werd aan hem gecommuniceerd dat hij niet zou kunnen wijzigen van afstudeerrichting;
  - o het feit dat de student geen uitzonderlijke omstandigheden heeft aangetoond is van geen belang gezien volgens de student de studievoortgangsmaatregel geen betrekking heeft op de beoogde afstudeerrichting. De student voegt tot dat hij de toelatingsproef ‘pop piano’ met succes heeft afgelegd en dus geschikt gevonden werd om de opleiding te volgen;
- de verandering van afstudeerrichting zal bijdragen tot een beter studieresultaat, waarvan hem de kans niet ontnomen mag worden.

Behandeling ingesteld beroep door de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie stelt het volgende vast:

- bij aanvang van academiejaar 2018-2019 werd de inschrijving in de opleiding bachelor in de muziek geweigerd op basis van art. 10, §2 van de onderwijs- en examenregeling 2018-2019 dat stelt:

Wanneer vastgesteld wordt dat de student bij twee opeenvolgende inschrijvingen voor dezelfde opleiding telkens voor minder dan 60% van de opgenomen studiepunten credits heeft behaald, wordt de student geweigerd voor een hierop volgende inschrijving voor deze opleiding. Opeenvolgende inschrijvingen voor eenzelfde opleiding dienen niet noodzakelijk tijdens aaneensluitende academiejaren te zijn gebeurd. Bij een weigering van een volgende inschrijving voor dezelfde opleiding met een diplomacontract of examencontract voor het behalen van een diploma, kan ook niet meer ingeschreven worden via een creditcontract of examencontract voor het behalen van een creditbewijs binnen diezelfde opleiding.

Omwille van uitzonderlijke omstandigheden kan de student een gemotiveerde schriftelijke aanvraag richten aan de studietrajectbegeleider.

De student werd op de hoogte gebracht van deze weigering bij puntenbekendmaking na examenperiode 3 op 11/09/2018. Ook de mogelijkheid tot indienen van een gemotiveerde aanvraag omwille van uitzonderlijke omstandigheden staat op het puntenbriefje vermeld (bijlage 7).

Uit het antwoord van de School of Arts op voorliggend verzoekschrift en de aangereikte bijlagen blijkt dat de student wel degelijk en meermaals op de hoogte werd gebracht van zijn gebrek aan studie-efficiëntie en de mogelijke gevolgen daarvan voor zijn studieverloop (bijlage 1, bijlage 3, bijlage 6, bijlage 7);

- de student diende zijn gemotiveerde aanvraag tot inschrijving omwille van uitzonderlijke omstandigheden in (bijlage 10);
- de gemotiveerde aanvraag tot inschrijving voor academiejaar 2018-2019 van de student werd besproken en de inschrijving werd door de decaan geweigerd. De beslissing van de School of Arts tot weigering van de inschrijving vermeldt volgende motivering:
  1. De student heeft de gemotiveerde schriftelijke aanvraag niet ondertekend, noch gedateerd.
  2. De student geeft aan een nieuwe studierichting aan te willen vatten. Het betreft echter een heroriëntering binnen dezelfde opleiding.
  3. Uit de gemotiveerde schriftelijke aanvraag blijken geen uitzonderlijke omstandigheden die een verdere inschrijving in dezelfde opleiding verantwoorden,
    - De student geeft aan minder creërend te willen werken als muzikant. Echter ligt deze focus ook in het traject waarnaar de student wenst te heroriënteren
    - De student haalt tot nu toe veel tekorten op opleidingsonderdelen die tevens in het traject waarnaar de student wenst te heroriënteren aanwezig zijn.
    - Betrokken student werd besproken op de examencommissie na de derde examenperiode. Het docententeam zag geen uitzonderlijke omstandigheden die een verdere inschrijving kunnen verantwoorden.

- de School of Arts heeft de gemotiveerde aanvraag van de student ontvangen en behandeld. Het feit dat de aanvraag niet gedateerd, noch ondertekend was, is van mineur belang;
- de student wenst zich verder in te schrijven voor de opleiding bachelor in de muziek. Hij wenst echter van afstudeerrichting te veranderen. Het antwoord van de Schoot of Arts toont aan dat het wel degelijk gaat om een verdere inschrijving in dezelfde opleiding. Op geen enkele wijze worden de bepalingen uit de Codex Hoger Onderwijs geschonden. Conform de Codex Hoger Onderwijs betreft het onomstotelijk dezelfde opleiding waardoor de uitgesproken maatregel van studievoortgangsbewaking van kracht blijft, ook bij een oriëntering naar een andere afstudeerrichting in dezelfde opleiding. Daarnaast toont de School of Arts aan dat de student te allen tijde op de hoogte was van het feit dat hij was ingeschreven in de opleiding bachelor in de muziek en dat hem binnen deze opleiding studievoortgangsmaatregelen werden opgelegd omwille van beperkte studie-efficiëntie; uit de gemotiveerde aanvraag zelf blijken geen uitzonderlijke omstandigheden op basis waarvan een afwijking zou kunnen worden toegestaan. De student beschrijft de voorbije 3 jaar veeleer als een zoektocht naar de juiste afstudeerrichting, die hij nu meent gevonden te hebben. Er werden geen uitzonderlijke omstandigheden door de student beschreven die een verklaring geven voor de beperkte studie-efficiëntie. Hij wijst enkel op een gebrek aan interesse en energie. Deze argumenten konden de School of Arts niet overtuigen. Bovendien behaalde de student in het verleden reeds veel tekorten op opleidingsonderdelen die tevens in het traject waarnaar de student wenst te heroriënteren aanwezig zijn. Het feit dat de student slaagde voor de toelatingsproef ‘pop piano’ doet in kader van een weigering omwille van studie-efficiëntie niet ter zake en is geenszins te beoordelen als een uitzonderlijke omstandigheid om uitzondering te voorzien op de weigering tot inschrijving omwille van te beperkte studie-efficiëntie. De afwezigheid van uitzonderlijke omstandigheden wordt in het antwoord van de School of Arts (bijlage 1, punt 4) uitvoerig toegelicht;
- de beslissing over de te nemen ‘maatregelen van studievoortgangsbewaking’ wordt steeds genomen door de examencommissie voor de bekendmaking van de punten. Deze beslissing wordt steeds via het puntenbriefje aan de studenten gecommuniceerd.

Beslissing van de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie beslist om het beroep ongegrond te verklaren.

De interne beroepscommissie bevestigt de beslissing van de School of Arts tot weigering van inschrijving voor de opleiding bachelor in de muziek.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe evenmin aanleiding.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, samengelezen met artikel 10, §2 van het onderwijs- en examenreglement en artikel I.3, 48° van de Codex Hoger Onderwijs.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet gelden dat hij in zijn intern beroep heeft betwist dat zijn vraag tot inschrijving ‘een heroriëntering binnen dezelfde opleiding’ is en daarom onder de hem opgelegde studievoortgangsmaatregel valt. Met name betwist verzoeker dat hij voor het academiejaar 2018-2019 een inschrijving in dezelfde opleiding beoogt.

Verzoeker zet uiteen dat hij in het academiejaar 2017-2018 de opleiding ‘Bachelor in de muziek – afstudeerrichting Scheppende Muziek’ volgde en dat hij thans beoogt te worden ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de muziek – afstudeerrichting Uitvoerende Muziek’. Volgens verzoeker zijn beide afstudeerrichtingen verschillend en vormen zij niet ‘dezelfde opleiding’.

Verzoeker haalt verder aan dat artikel II.246 van de Codex Secundair (bedoeld wordt: Hoger) Onderwijs de instelling de bevoegdheid verleent om een inschrijving in een volgend academiejaar te weigeren, en dat verwerende partij deze bevoegdheid heeft verankerd in artikel 10, §2 van het onderwijs- en examenreglement, alwaar de weigeringsmogelijkheid wordt beperkt tot “*voor een hierop volgende inschrijving voor deze opleiding*”. Verzoeker verwijst daarbij ook naar artikel I.3, 48° van de Codex Hoger Onderwijs, waaruit volgt dat de opleidingskenmerken ook voortvloeien uit “een specifieke afstudeerrichting binnen een opleiding”, wat hij vertaald ziet in het onderwijs- en examenreglement:

“*opleiding*

de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod. Zij wordt bij succesvolle voltooiing bekroond met een diploma of getuigschrift.

...

Opleidingskenmerken

de profielafbakening van een opleiding, voortvloeiend uit de kwalificatie en/of specificatie van de graad verleend op het einde van de opleiding, en/of de studieomvang van de opleiding en/of een specifieke afstudeerrichting binnen een opleiding, desgevallend andere specifieke keuzerichtingen',

Verzoeker betoogt dat het woord ‘kan’ in artikel I.3, 48° van de Codex Hoger Onderwijs geen enkel belang heeft en dat verwerende partij van de mogelijkheid gebruik heeft gemaakt om de afstudeerrichting aan de opleidingskenmerken en dus aan het begrip ‘opleiding’ te koppelen.

Verzoeker verwijst nog naar artikel I.3, 7° van de Codex Hoger Onderwijs, dat ‘afstudeerrichting’ definieert als een differentiatie in een opleidingsprogramma als vermeld in artikel II 66/1; dit laatste artikel voorziet dan weer dat een belangrijk onderdeel van de opleiding dient te worden voorbehouden voor de differentiatie. Uit deze bepalingen samen gelezen, blijkt volgens verzoeker dat verwerende partij enkel voor dezelfde opleiding met dezelfde afstudeerrichting een studievoortgangsmaatregel kan opleggen, omdat het niet om dezelfde opleiding kan gaan wanneer de opleidingskenmerken verschillen. Verzoeker stipt nog aan dat bij de bekraftiging van de studies geen diploma ‘Bachelor in de Muziek’ wordt aangeleverd, maar wel een diploma van gegradeerde, een graad van bachelor of master na het succesvol voltooien van de opleiding, en dat het diploma niet los kan worden gezien van het diplomasupplement.

In haar antwoordnota replaceert verwerende partij als volgt:

“De verwerende partij verwijst naar het feitenrelas alwaar uiteengezet wordt welke scores behaald werden in de opleiding bachelor in de muziek in de voorgaande academiejaren 2016-2017 en 2017-2018 en welke gevolgen hieraan verbonden waren/zijn.

De verzoekende partij heeft van de studievoortgangsmaatregelen op verschillende wijzen kennis gekregen en betwist op zich deze gegevens/informatie, die volkomen in overeenstemming is met de decretale en eigen regelgeving ter zake, niet.

De verzoekende partij wenste zich voor het huidige academiejaar opnieuw in te schrijven aan het KASK, onderdeel van de Hogeschool Gent, voor dezelfde opleiding (bachelor in de muziek), met opgave van een andere afstudeerrichting, met name ‘uitvoerende muziek: Pop’, alwaar dit de voorgaande academiejaren ‘Scheppende muziek’ betrof.

Alwaar er m.a.w. geen enkele discussie kan bestaan omtrent het feit dat de gevraagde inschrijving een inschrijving betreft aan een identieke opleiding, meent de verzoekende

partij dat dit alsnog mogelijk zou zijn, een argument puttend uit het feit dat de afstudeerrichting verschillend is.

Deze redenering is evenwel om verschillende redenen foutief/onjuist.

Art. II.246 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt effectief dat een onderwijsinstelling bij het niet naleven van een bindende voorwaarde een student kan weigeren in dezelfde instelling waarin de bindende voorwaarde is opgelegd.

Art. 10 § 2 van de OER is in overeenstemming hiermee alwaar bepaald wordt dat een student die gedurende 2 opeenvolgende academiejaren voor dezelfde *opleiding* telkens voor minder dan 60 % van de opgenomen studiepunten heeft behaald (zoals *in casu*), geweigerd kan worden voor een hierop volgende inschrijving voor deze *opleiding*.

Er is in voormelde bepaling van de OER (de bepalingen van de Codex zijn zelfs ruimer) wel degelijk sprake van de opleiding; de omstandigheid dat een andere afstudeerrichting zou worden gekozen doet derhalve niet ter zake.

In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partij tracht voor te houden, heeft de gevraagde en betwiste inschrijving wel degelijk betrekking op dezelfde opleiding, zoals ook telkens duidelijk aangegeven wordt, zijnde ‘*bachelor in de Muziek*’.

Uit niets blijkt dat de maatregelen studievoortgangsbewaking betrekking zouden hebben op de afstudeerrichting: wel integendeel wordt telkens melding gemaakt van de problemen die zich kunnen stellen aangaande ‘*deze opleiding*’ (zie puntenbriefje).

De verzoekende partij blijft pogingen verwarring te zaaien omtrent de nochtans duidelijke begrippen *opleiding* enerzijds en afstudeerrichting anderzijds; het is en blijft een feit dat men na voltooiing van de studies, het diploma van ‘*bachelor in de Muziek*’ bekomt, zijnde het resultaat van de gevuldte *opleiding*.”

Verzoeker zijnerzijds handhaaft in zijn wederantwoordnota zijn standpunt. Hij werpt aan de repliek van verwerende partij tegen dat deze niet verder komt dan een negatie van het middel. Verzoeker betwist dat hij voor het academiejaar 2018-2019 een inschrijving vraagt voor dezelfde opleiding als deze waarvoor hem een studievoortgangsbewakingsmaatregel werd opgelegd. Verzoeker doet nog gelden dat verwerende partij niet antwoordt op het argument dat een andere studierichting de opleidingskenmerken en dus de opleiding wijzigt, en evenmin ingaat op het argument dat in verweersters visie, de studenten in de afstudeerrichting Instrumentenbouw dezelfde opleiding volgen als studenten in de opleiding ‘*Scheppende Muziek*’.

Verder voert verzoeker nog aan dat verwerende partij zich vergist waar zij voorhoudt dat ‘*bachelor in de Muziek*’ de enige vermelding is op een diploma. Hij verwijst naar artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 tot vaststelling van de vorm van het hogeronderwijsdiploma en de inhoud van het bijbehorend diplomasupplement, dat luidt: “*Bij de graden bachelor en master wordt de kwalificatie van de graad, namelijk de toevoeging die verwijst naar de voltooide opleiding, en, in voorkomend geval, de afstudeerrichting, vermeld.*” Verzoeker concludeert dat zelfs op het diploma wordt gedifferentieerd – als er

afstudeerrichtingen zijn, volstaat het niet om louter “Bachelor in de Muziek” op het diploma te zetten – en dat verwerende partij graad en opleiding blijft verwarringen.

Beoordeling

Artikel I.3 van de Codex Hoger Onderwijs bevat onder meer de volgende definities:

“7° afstudeerrichting: een differentiatie in een opleidingsprogramma als vermeld in artikel II.66/1;

48° opleidingskenmerken: de profielafbakening van een opleiding, voortvloeiend uit:
a) de kwalificatie en/of de specificatie van de graad verleend op het einde van de opleiding, en/of
b) de studieomvang van de opleiding;
c) een specifieke afstudeerrichting binnen een opleiding kan eveneens als opleidingskenmerk worden aangemerkt;

De decreetgever heeft aldus bepaald dat een afstudeerrichting zich situeert binnen een opleiding. Artikel II.144 van dezelfde Codex luidt in dezelfde zin (benadrukking door de Raad):

§1. Zowel in het visitatierapport, vermeld in artikel II.137, §2, als in het accreditatierapport en in het accreditatiebesluit wordt, in voorkomend geval, melding gemaakt van de opleidingsvarianten die op het tijdstip van de visitatie bestonden:

- 1° de verschillende vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt;
- 2° de verschillende afstudeerrichtingen van de opleiding, met uitzondering van de als afstudeerrichting georganiseerde specifieke lerarenopleiding(en);

Een opleiding en een afstudeerrichting zijn derhalve twee van elkaar te onderscheiden begrippen.

De decreetgever heeft de hogeronderwijsinstellingen gemachtigd om maatregelen van studievoortgangsbewaking te nemen. Artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs laat aan de instelling in beginsel de keuze op welk niveau (de instelling, de opleiding, ...) zij de bindende voorwaarde wil opleggen:

§1. Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:
1° als een student de cesuur voor de proef niet behaalt als vermeld in artikel 188/1, tweede lid, of niet aan de voorwaarde tot verplichte deelname aan die proef heeft voldaan, kan de instelling een remediering opleggen;
1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een

vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden. Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.

Verwerende partij heeft de regels inzake de bewaking van studievoortgang uitgewerkt in artikel 20 van het onderwijs- en examenreglement van de School of Arts:

“Artikel 20. Inschrijvingsvoorwaarden inzake studievoortgang en weigering inschrijving voor een bachelor, een master, een voorbereidingsprogramma of een schakelprogramma

§1. Bindende voorwaarden inzake studievoortgang

Wanneer een student ingeschreven met een diplomacontract of examencontract voor het behalen van een diploma voor minder dan 60% van de opgenomen studiepunten credits heeft behaald, krijgt hij bij de hierop volgende inschrijving voor dezelfde opleiding deze bindende voorwaarde opgelegd: de student moet tijdens de inschrijving met diplomacontract of examencontract voor het behalen van een diploma voor dezelfde opleiding voor minstens 60% van de opgenomen studiepunten credits verwerven. De hierop volgende inschrijving voor eenzelfde opleiding dient niet noodzakelijk in een aaneensluitend academiejaar te gebeuren.

De decaan kan bij deze inschrijving bijkomende bindende voorwaarde(n) in het kader van studievoortgangsbewaking opleggen:

- geen vrije keuze bij samenstelling van het jaarprogramma;
- het volgen van studiebegeleidingsmaatregelen.

Wanneer een student niet aan deze bindende voorwaarde(n) voldoet, zal hem een volgende inschrijving binnen dezelfde opleiding geweigerd worden.

§2. Weigering van inschrijving in dezelfde opleiding

Wanneer vastgesteld wordt dat de student bij twee opeenvolgende inschrijvingen voor dezelfde opleiding telkens voor minder dan 60% van de opgenomen studiepunten credits heeft behaald, wordt de student geweigerd voor een hierop volgende inschrijving voor deze opleiding. Opeenvolgende inschrijvingen voor eenzelfde opleiding dienen niet noodzakelijk tijdens aaneensluitende academiejaren te zijn gebeurd. Bij een weigering van een volgende inschrijving voor dezelfde opleiding met een diplomacontract of examencontract voor het behalen van een diploma, kan ook niet meer ingeschreven worden via een creditcontract of examencontract voor het behalen van een creditbewijs binnen diezelfde opleiding.

Omwille van uitzonderlijke omstandigheden kan de student een gemotiveerde schriftelijke aanvraag richten aan de studietrajectbegeleider.

De aanvraag wordt ingediend uiterlijk op 15 oktober voor opleidingsonderdelen van het eerste semester en jaaropleidingsonderdelen en uiterlijk op 15 februari voor opleidingsonderdelen van het tweede semester.

De beslissing van de School of Arts zal aan de student meegedeeld worden:

- binnen de 30 kalenderdagen na de aanvang van het academiejaar, indien de aanvraag ingediend werd vóór de aanvang van het academiejaar of;
- binnen de 30 kalenderdagen na het indienen van de aanvraag en uiterlijk op 1 maart, indien de aanvraag ingediend werd na de aanvang van het academiejaar.

Een student kan slechts éénmaal per academiejaar binnen dezelfde opleiding een aanvraag indienen om omwille van uitzonderlijke omstandigheden alsnog de toestemming te krijgen om zich in te schrijven in deze opleiding. Indien hem dit geweigerd wordt, geldt deze weigering voor de volledige duur van het betreffende academiejaar.

De decaan kan bij deze inschrijving bijkomende bindende voorwaarden in het kader van studievoortgangsbewaking opleggen:

- geen vrije keuze bij samenstelling van het jaarprogramma;
- het volgen van studiebegeleidingsmaatregelen.

§3. De berekening van de studievoortgang van de student, zoals bedoeld in §1 en §2 van dit artikel, is gebaseerd op de som van alle studiepunten van alle contracten binnen dezelfde opleiding waarvoor een student in een academiejaar is ingeschreven.”

Hierbij moet worden aangestipt dat ook verwerende partij binnen haar onderwijs- en examenreglement een onderscheid maakt tussen een ‘opleiding’ en een ‘afstudeerrichting’. Dit laatste wordt bij de definities onder titel I van voormeld reglement omschreven als “*een differentiatie in een opleidingsprogramma met een studieomvang van ten minste 30 studiepunten*”, terwijl een ‘opleiding’ wordt omschreven als “*de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod. Zij wordt bij succesvolle voltooiing bekroond met een diploma of getuigschrift*”.

Ook uit lezing van de andere bepalingen van het onderwijs- en examenreglement moet worden vastgesteld dat ‘Muziek’ de ‘opleiding’ is in de zin van de hiervoor aangehaalde definitief. Zo wordt de ‘(bachelor)opleiding Muziek’ uitdrukkelijk genoemd in – onder meer – de artikelen 6 (diplomavoorwaarden voor de inschrijving in een initiële masteropleiding), 13 (artistieke toelatingsproef), 28 (geïndividualiseerd traject), 39 (studiekosten), 48 (beschikbaarheid voor producties), 62 (examenrecitals), enz. van het bedoelde reglement.

Ook de volgtijdelijkheidsvoorwaarden zijn op het niveau van de opleiding – met onder meer bachelor Muziek en master Muziek – vastgelegd.

He begrip “dezelfde opleiding” dat in artikel 20 van dat reglement wordt vermeld als het niveau waarop de bindende voorwaarden en in voorkomend geval de weigering tot inschrijving worden opgelegd, is derhalve te dezen de ‘opleiding Muziek’, en niet een in schoot daarvan bestaande en onderliggende afstudeerrichting, zoals ‘Scheppende Muziek’ en ‘Uitvoerende muziek’, maar ook ‘Instrumentenbouw’ er zijn.

Dat een afstudeerrichting bijdraagt tot de opleidingskenmerken en dat zij op het diploma wordt vermeld, doet daaraan geen afbreuk. Ook het diplomasupplement heeft – alleszins in het licht van de instellingseigen bepalingen van verwerende partij – niet tot gevolg dat een afstudeerrichting als ‘opleiding’ kan worden beschouwd voor wat betreft de toepassing van de studievoortgangbewaking.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Uit de uiteenzetting van het eerste middel blijkt volgens verzoeker dat hij van de verwachting mocht uitgaan dat de hem opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking (enkel) betrekking had op de afstudeerrichting die hij volgde binnen de opleiding, en niet op andere afstudeerrichtingen. Verzoeker is van oordeel dat uit geen enkele uitdrukkelijke bepaling blijkt dat hij de ‘studierichting’ ‘Uitvoerende muziek’ niet zou kunnen aanvatten.

Ter zake herinnert verzoeker eraan dat hij in het intern beroep reeds had opgeworpen dat personeelsleden van de School of Arts hebben voorgehouden dat hij naar een andere afstudeerrichting zou kunnen overschakelen, en dat voorafgaand aan het academiejaar 2017-2018 niet werd geduid dat het handhaven van de bestaande studiekeuze een gevaar zou kunnen inhouden voor heroriëntering. De aangehaalde beginselen zijn voor verzoeker geschonden omdat hij zich heeft laten leiden door een advies uit mei 2018, ertoe strekkende om naar

‘Uitvoerende muziek’ over te schakelen, en zich vervolgens op de toelatingsproef ‘Pop piano’ heeft toegelegd, ten koste – zo stelt verzoeker – van de examens in juni.

Ook op verzoekers mededeling dat hij aan de tweede examenzittijd voor ‘Soundlab’ niet zou deelnemen omwille van de beoogde overschakeling, zou verzoeker geen enkele opmerking hebben ontvangen inzake een problematiek van studievoortgangsbewaking.

In haar antwoordnota replaceert verwerende partij:

“Ook hier kan de verzoekende partij onmogelijk overtuigen.

De door de verwerende partij medegedeelde informatie is veelvuldig.

Via diverse kanalen werd de student op de hoogte gebracht van de problemen die zich konden/kunnen stellen.

Zowel op het puntenbriefje van 14.09.2017 als in de studieprogramma-aanvraag als in het opleidingscontract dat de verzoekende partij ondertekende, werd telkens melding gemaakt van de maatregelen.

Tot slot werden de maatregelen van studiebewaking in rode kleur weergegeven op het puntenbriefje van 28.06.2018.

In zoverre hieromtrent vragen of onduidelijkheden zijn, kunnen de studenten steeds terecht bij de studietrajectbegeleider.

Dat de verzoekende partij met het (foute) idee rondloopt dat de afstudeerrichting hierbij bepalend zou zijn, kan de verwerende partij niet ten kwade worden geduid: er is telkens en op ieder document duidelijk sprake van de *opleiding* die zonder enige twijfel de ‘Bachelor in de Muziek’ betreft. Nergens is sprake van of wordt een differentiatie gemaakt op basis van de afstudeerrichting.

Ook het feit dat de verzoekende partij, zoals hij althans voorhoudt, zich geconcentreerd zou hebben op de toelatingsproef ‘pop piano’ in plaats van op de komende examens, kan de verwerende partij moeilijk verweten worden: het kwam de verzoekende partij toe kennis én rekening te houden met de opgelegde maatregelen en, zo hij hieromtrent vragen had, tijdig de studietrajectbegeleider te contacteren.

Het is ook pas na het afleggen van alle examens, zijnde uiteindelijk na de tweede examenkans dat pas duidelijk wordt of de studie-efficiëntie al dan niet behaald werd en of de maatregelen al dan niet zullen dienen te worden toegepast.”

Verzoeker stelt in zijn wederantwoordnota nog:

“Ook wat het tweede middel betreft, komt verwerende partij niet verder dan te poneren dat “zonder enige twijfel” de studievoortgangsbewaking duidelijk was.

Dit was helemaal niet het geval.

In het inleidende verzoekschrift voor uw Raad werd vastgesteld dat in bijlage 1 van de bestreden beslissing wordt geponeerd dat de docenten [G.J.], [S.G.], [J.C.] en [W.V.L.] ontkennen dat het advies werd gegeven de richting ‘uitvoerende muziek’ te volgen.

Verzoekende partij heeft hierbij vastgesteld dat dergelijke stelling uit geen enkel stuk blijkt. Verwerende partij is er blijkbaar niet in geslaagd een dergelijk stuk (zoals een

ondertekende verklaring, een “juryverslaggeving” waarnaar verwiesen wordt) te produceren.

Hierbij dient te worden herhaald dat zelfs de verwerende partij in deze bijlage 1 vermeldt “*wel werd aangehaald dat de wijze waarop verzoeker zich tot muziek verhoudt niet overeenstemt met zijn huidige studiekeuze*”.

Het mag duidelijk zijn dat hem een andere afstudeerrichting werd aangeraden. Het advies daartoe geeft aan dat de omvang die verwerende partij nu wenst te geven aan de studievoortgangsbewakingsmaatregel zelfs voor de docenten volstrekt onvoorziend was.

Uit niets blijkt vóór de poging tot inschrijving van verzoeker enige expliciete tekst die weergeeft dat verzoeker de studierichting Uitvoerende Muziek niet zou kunnen aanvatten.”

Beoordeling

In het eerste middel is geoordeeld dat ‘Scheppende muziek’ een afstudeerrichting is binnen de opleiding ‘Muziek’.

Van een student mag worden verwacht dat hij – mede omwille van de in beginsel contractuele relatie tussen de student en de hogeronderwijsinstelling – kennis heeft van de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement en van de andere essentiële documenten zoals ECTS-fiches e.d.

Verzoeker wist derhalve, of behoorde te weten, dat de maatregel van studievoortgangsbewaking die hem bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 werd opgelegd en die van zijn diplomacontract d.d. 30 november 2017 deel uitmaakt, inhield dat verzoeker bij het niet behalen van het opgelegde studierendement van 60% niet meer voor “dezelfde opleiding” zou worden ingeschreven en dat hij dus voor alle afstudeerrichtingen binnen de bachelor ‘Muziek’ zou worden geweigerd.

In dat opzicht kan niet voetstoots worden aangenomen dat een student op advies van een docent tot een conclusie wordt gebracht die niet rijmt met de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement.

Dat de docenten verzoeker zouden hebben geïnformeerd op een wijze die niet of niet geheel strookt met de voorschriften van het onderwijs- en examenreglement, wordt overigens door verwerende partij betwist.

Uit het dossier van het intern beroep blijkt dat de interne beroepscommissie zich onder meer heeft gesteund op een omstandige repliek van de heren P.D. (diensthoofd studentenaangelegenheden KASK & Conservatorium) en W.d.T. (decaan) op verzoekers intern beroep. Daarin wordt gesteld:

“Bijkomend, en in tegenstelling tot wat in het verzoekschrift staat geschreven, is het niet zo dat in het gesprek van 28 mei 2018 de aanwezige docenten zouden aangeraden hebben om te oriënteren naar de afstudeerrichting uitvoerende muziek. De aanwezige docenten ontkennen met klem dat dit tijdens het gesprek aan bod kwam. Wel werd aangehaald dat de wijze waarop verzoeker zich tot muziek verhoudt niet overeenstemt met zijn huidige studiekeuze (afstudeerrichting scheppende muziek – muziekproductie). Dat het docententeam geen advies heeft uitgebracht om te oriënteren naar de afstudeerrichting uitvoerende muziek binnen KASK & Conservatorium kan opgemaakt worden uit het feit dat dit niet is opgenomen in het desbetreffende juryverslag alsook niet als niet-bindend studieadvies vermeld staat op het rapport. Er kan dan ook geenszins aangehouden worden dat verzoeker zich heeft laten (mis-)leiden door het advies van het docententeam.”

Voor zover zij door de Raad kunnen worden geverifieerd, blijken de feitelijke elementen van dit betoog correct: er is niet aangetoond dat aan verzoeker schriftelijk – via het juryverslag of via een studieadvies – is aangeraden om een andere afstudeerrichting te kiezen. Mede gelet daarop, ziet de Raad geen redenen om te twijfelen aan de waarachtigheid van deze verklaring. Alleszins kan van verwerende partij bezwaarlijk worden verlangd van een negatief feit; het komt aan verzoeker toe om zijn beweringen te staven.

Wat verzoeker aanvoert, komt aan die vereiste van bewijsvoering niet tegemoet.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Verzoekers derde middel steunt op artikel 20 van het onderwijs- en examenreglement en het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’.

Standpunt van partijen

Verzoeker wijst op de opleidingsonderdelen die ook deel uitmaken van de door hem beoogde afstudeerrichting, en stelt dat de opleidingsonderdelen waarmee hij problemen had – en dus veel van zijn tijd in beslag namen – zouden wegvallen. De verschillen tussen de in het verleden

gevolgde afstudeerrichting en de beoogde, vertegenwoordigen volgens verzoeker bijna de helft van de studiepunten.

Het motief dat de afstudeerrichting ‘Uitvoerende muziek’ dezelfde mate van creativiteit veronderstelt als ‘Scheppende muziek’, houdt voor verzoeker de negatie in van de eigenheid van beide afstudeerrichtingen.

De aangevoerde uitzonderlijke omstandigheid dat verzoeker slaagde voor de toelatingsproef ‘pop piano’ wordt volgens verzoeker onvoldoende gehonoreerd.

Benevens de opmerking dat verzoeker geen weet heeft van een ‘bespreking’ van de initiële weigeringsbeslissing, besluit hij dat een verandering van studierichting tot een beter resultaat zal leiden, omdat die beter bij zijn capaciteiten aansluit.

In de antwoordnota van verwerende partij wordt hierop gerepliceerd:

“De verwerende partij verwijst naar de bijlage 10 bij het intern beroep, zijnde het gemotiveerde verzoek.

Zoals in de beslissing van de interne beroepscommissie terecht wordt aangehaald, worden er in voormeld verzoek geen uitzonderlijke omstandigheden aangegeven doch wordt er enkel gewezen op een gebrek aan interesse of energie.

Volkomen terecht wordt vervolgens gewezen op de vele tekorten die de student inmiddels behaalde op opleidingsonderdelen, die in het traject waarnaar de verzoekende partij wenst te heroriënteren aanwezig zijn.

De argumentatie omtrent het geslaagd zijn voor de toelatingsproef ‘pop piano’ doet in feite niet ter zake, nu dit niet als argumentatie of als uitzonderlijke omstandigheid werd aangehaald in het initieel schrijven van de verzoekende partij.

In het antwoord van het KASK (bijlage 1 bij het p.-v) alsook in de beslissing van de interne beroepscommissie wordt hierop echter toch geantwoord: in tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partij thans voorhoudt bestaat er geen ‘gebrek aan respect’ voor de eigen toelatingsproef, de faculteit merkt enkel op dat het slagen hiervoor onmogelijk als *uitzonderlijk* dient aanzien te worden nu de betrokken student reeds 3 jaar actief bezig is in de muziekbranche en stelt podiumervaring te hebben, niet min, niet meer.

Ook de vermeende differentiatie tussen de verschillende afstudeerrichtingen, zoals door de verzoekende partij in zijn verzoekschrift wordt aangehaald, kan niet overtuigen.

De helft van de studiepunten tussen de beide trajecten zijn gemeenschappelijk, zijnde meer dan het minimum conform de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs.

Terecht verduidelijkt het KASK dat niet enkel de opleidingsonderdelen mogen worden vergeleken doch dat de correcte analyse dient te gebeuren aan de hand van de inhouden, de te behalen competenties en de leerresultaten (gemeenschappelijk voor de beide afstudeerrichtingen) te vergelijken.

Tot slot: ook bij de afstudeerrichting uitvoerende muziek: pop ligt er een creërende focus, zijnde hetgeen waarin de verzoekende partij conform zijn gemotiveerd verzoek, zijn interesse verloor.

Het is in de gegeven omstandigheden volkomen terecht dat de decaan, hierin gevuld door de Interne beroepscommissie, het verzoek heeft afgewezen.”

Verzoeker zijnerzijds betoogt ten slotte in zijn wederantwoordnota nog het volgende:

“Als uitzonderlijke omstandigheid werd aangevoerd dat verzoeker de toelatingsproef ‘pop piano’ met succes heeft afgelegd en dus geschikt bevonden werd om de opleiding te volgen.

Door niets wordt tegengesproken dat onderdelen waar verzoeker het moeilijk mee had (en dus veel van zijn tijd in beslag namen) wegvalLEN en hij dus een grote kans maakt om te slagen in de opleiding waarvoor hij door middel van een toelatingsproef geschikt is bevonden.

Met name het hoofdvak Muziekproductie (“Producing”) valt weg, vak dat de volledige studie van verzoeker heeft belast en waarvoor hij duidelijk minder geschikt is, reden waarom zijn docenten hem een wijziging van afstudeerrichting hebben aangeraden.

Verwerende partij stelt dat “*de correcte analyse dient te gebeuren aan de hand van de inhouden, de te behalen competenties en de leerresultaten (gemeenschappelijk voor de beide afstudeerrichtingen) te vergelijken*”.

Verwerende partij vindt het blijkbaar niet nodig om deze analyse te maken, waar toch gepoogd wordt om de niet vanzelfsprekende stelling aan te tonen dat onderscheiden afstudeerrichtingen eigenlijk quasi gelijk zijn.

Indien zou vastgesteld worden dat ook bij de afstudeerrichting “uitvoerende muziek: pop” er een creërende focus ligt, dan gaat het duidelijk om een andere vorm van creëren dan in de afstudeerrichting Scheppende Muziek.”

Beoordeling

De Raad wijst er vooreerst op dat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie het voorwerp van het geschil uitmaakt. Wat verzoeker doet gelden met betrekking tot de beraadslaging van de examencommissie is dan ook – daargelaten of er al een duidelijke grief kan uit worden afgeleid – niet ontvankelijk.

Krachtens artikel 20 van het onderwijs- en examenreglement kan van een opgelegde weigering tot inschrijving in het raam van studievoortgangsbewaking enkel worden afgewezen in geval van ‘uitzonderlijke omstandigheden’, mee te delen in een aanvraag aan de studietrajectbegeleider. De bewijslast hierbij ligt bij verzoeker.

Bij gebreke aan nadere bepaling, neemt de Raad aan dat deze ‘uitzonderlijke omstandigheden’ zowel een prospectief als een retrospectief element (kunnen) bevatten, en dat een student dus

kan aantonen dat hetzij het beperkte studierendement aan uitzonderlijke omstandigheden toe te schrijven is, hetzij er uitzonderlijke omstandigheden zijn die beterschap in de toekomst doen verhopen, hetzij beide.

Ofschoon zij niet de middelen uitmaken die op intern beroep werden aangevoerd, kan voor de beoordeling van het dossier niet geheel abstractie worden gemaakt van de motieven die verzoeker als ‘uitzonderlijke omstandigheden’ in zijn vraag tot heroverweging heeft aangevoerd. Daaruit blijkt dat verzoeker gaandeweg interesse verloor voor het maken van eigen materiaal en dat zijn aandacht is verschoven naar live performance.

Op die elementen, en op datgene wat verzoeker op intern beroep heeft aangevoerd, heeft de beroepscommissie het volgende geantwoord:

“De student beschrijft de voorbije 3 jaar veeleer als een zoektocht naar de juiste afstudeerrichting, die hij nu meent gevonden te hebben. Er werden geen uitzonderlijke omstandigheden door de student beschreven die een verklaring geven voor de beperkte studie-efficiëntie. Hij wijst enkel op een gebrek aan interesse en energie. Deze argumenten konden de School of Arts niet overtuigen. Bovendien behaalde de student in het verleden reeds veel tekorten op opleidingsonderdelen die tevens in het traject waarnaar de student wenst te heroriënteren aanwezig zijn. Het feit dat de student slaagde voor de toelatingsproef ‘pop piano’ doet in kader van een weigering omwille van studie-efficiëntie niet ter zake en is geenszins te beoordelen als een uitzonderlijke omstandigheid om uitzondering te voorzien op de weigering tot inschrijving omwille van te beperkte studie-efficiëntie. De afwezigheid van uitzonderlijke omstandigheden wordt in het antwoord van de School of Arts (bijlage 1, punt 4) uitvoerig toegelicht.”

Binnen zijn marginale toetsingsbevoegdheid is de Raad van oordeel dat deze beoordeling de bepalingen van artikel 20 van het onderwijs- en examenreglement niet miskent.

Wat de retrospectieve elementen betreft, kan het bezwaarlijk onredelijk worden genoemd dat de aangehaalde gegevens niet als uitzonderlijke omstandigheden zijn aanvaard.

Evenmin is het onredelijk om te oordelen dat het slagen voor een toelatingsproef ‘pop piano’ op zich geen uitzonderlijke omstandigheid is – onder meer gelet op verzoekers studietraject.

Verder spreekt verzoeker niet tegen dat er hij in het verleden reeds veel tekorten behaalde op opleidingsonderdelen die ook nog aanwezig zouden zijn in de afstudeerrichting waarnaar verzoeker wenst te heroriënteren.

Waar verzoeker ten slotte aanvoert dat er in de afstudeerrichting ‘Uitvoerende muziek’ sprake is van een “andere vorm van creëren”, moet de Raad vaststellen dat verzoeker deze loutere bewering op geen enkele wijze onderbouwt of bewijst, en niet duidelijk maakt waaruit die andere vorm zou bestaan en waarom die in mindere mate een hindernis zou zijn.

Het derde middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 30 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 30 november 2018

Arrest nr. 4.623 van 20 december 2018 in de zaak 2018/562

In zake: Joris GEVAERT
                         Woonplaats kiezend te 3210 Linden
                         Jachthuislaan 9

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
                         Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
                         Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 oktober 2018 waarbij hem een nieuwe examenkans voor het opleidingsonderdeel wordt aangeboden.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de ingenieurswetenschappen’.

Voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 20 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft vooreerst bijkomende informatie opgevraagd bij de faculteit. Prof. [D'h.] verwees naar de volledige tekst over het examenverloop in de ECTS-fiche. Hij verwees verder naar de fundamentele fouten in het antwoord op de eerste vraag die hij reeds vermeldde in zijn feedback-mail. Volgens zijn beoordelingssleutel was dit duidelijk een voorbeeld van een antwoord dat, volgens de informatie in de ECTS-fiche, slechts met een resultaat van 5/20 kon worden beoordeeld. Het resultaat dat de student bekwam (*in casu* 8/20) wees er volgens prof. [D'h.] dan ook op dat hij bij zijn beoordeling wel degelijk rekening had gehouden met het antwoord van de student op de tweede vraag, zonder dat hij echter concrete notities had gemaakt over dit antwoord.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student zelf toegeeft dat hij de eerste vraag niet op een voldoende manier heeft beantwoord. In zijn feedbackmail vermeldt prof. [D'h.] duidelijk dat hij op basis van het antwoord van de student moet vaststellen dat hij zelfs de meest fundamentele kennis van de betrokken materie onvoldoende beheert. In die zin lijkt het de interne beroepsinstantie niet onlogisch te zijn geweest indien een dergelijk antwoord, conform de ECTS-fiche, slechts tot een resultaat van 5/20 zou hebben geleid. Gezien het resultaat dat de student behaalde (*in casu* 8/20) is het duidelijk dat dit antwoord nog gecompenseerd werd en dus dat de rest van het examen op een globale manier mee in rekening genomen werd. De interne beroepsinstantie merkt evenwel op dat, gezien het ontbreken van concrete notities over het antwoord op deze tweede vraag, zij niet met absolute zekerheid kan garanderen dat deze tweede vraag ook effectief gesteld werd. Gezien de bepalingen in de ECTS-fiche betekent dit dat dit examen mogelijk niet volledig conform deze ECTS-fiche werd georganiseerd.

De interne beroepsinstantie beslist dan ook dat de student de kans krijgt om opnieuw examen af te leggen voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy”. Het resultaat dat de student op die

manier behaalt, zal het huidige resultaat dat in het studievoortgangsdossier vermeld staat voor de derde examenperiode 2017-2018 vervangen. Voor alle duidelijkheid wil de interne beroepsinstantie hierbij vermelden dat indien de student inderdaad kiest om gebruik te maken van deze nieuwe examenkans het huidige resultaat komt te vervallen. Dit betekent dan ook dat hij op geen enkele manier recht heeft op het behoud van het huidige resultaat. Dit examen zal georganiseerd worden conform de manier waarop dit beschreven staat in de ECTS-fiche en uiterlijk op 20 november. Indien de student gebruik wenst te maken van deze nieuwe examenkans, ontvangt zij hiervan graag uiterlijk op 15 oktober zijn bevestiging.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 9 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoeker in zijn verzoekschrift vermeldt dat dit gericht zou zijn tegen zowel de examenbeslissing van 13 september 2018 als de interne beroepsbeslissing van 9 oktober 2018. Aangezien het studievoortgangsdossier voor de derde examenperiode op 14 september 2018 bekend gemaakt werd, kan ze enkel vermoeden dat verzoeker via deze eerste datum verwijst naar deze bekendmaking op 14 september 2018. Verwerende partij stelt vast dat verzoeker in het verdere bezwaarschrift enkel opmerkingen vermeldt met betrekking tot het examenverloop en de feedback die hij hierover via prof. [D'h.] heeft ontvangen en hij maakt – met uitzondering van een vage opmerking over het feit dat de beslissing om het examen opnieuw af te leggen niet in lijn zou zijn met de conclusie van het beroep – op geen enkele manier duidelijk waarom hij het niet eens was met de interne beroepsbeslissing. Volgens verwerende partij is het voorwerp van het beroep bij de Raad evenwel de interne beroepsbeslissing van 9 oktober 2018 en niet langer de initiële examenbeslissing. Eventuele opmerkingen met betrekking tot het oorspronkelijke examenverloop kunnen dan ook niet langer op een ontvankelijke manier deel uitmaken van dit externe beroep.

Verzoeker gaat hierop in zijn wederantwoordnota niet in.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018, waarbij de Raad vaststelt dat hij per vergissing deze datum vermeldt vermits uit het dossier blijkt dat de bestreden studievoortgangsbeslissing van 14 september 2018 dateert en waarbij aan de verzoekende partij een score van 8/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 oktober 2018 waarbij hem een nieuwe examenkans voor het opleidingsonderdeel wordt aangeboden (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt vooreerst dat de punten zijn gesteund op verkeerde feitelijke gegevens. Op het examen heeft prof. [D'h.] de tweede vraag – die wel ter voorbereiding werd meegegeven – niet gesteld, omdat er volgens hem geen tijd meer voor was. Er werd aldus slechts één vraag gesteld, wat in strijd is met de ECTS-fiche en met de uitleg die werd gegeven in het hoorcollege.

Verder betwist verzoeker volledig en formeel de inhoud van de feedbackmail van prof. [D'h.] van 21 september 2018. Zo stelt verzoeker vast dat hij schrijft “Zoals u weet valt er niets in te kijken (...)\”, maar verzoeker heeft helemaal geen vraag gesteld om iets te mogen inkijken. De verwijzing naar het feit dat de voorbereiding “afgeschreven” zou zijn wegens openboek, is volgens hem een volstrekt irrelevante onjuistheid. Verzoeker benadrukt dat de score van 8/20 steunt op een volledig verkeerde toepassing van de examenregeling. Zo is het opvallend dat prof. [D'h.] vermeldt dat de tweede vraag beter was maar dat die niet volstond om de gebreken van de eerste vraag te compenseren, waarbij hij naar alle waarschijnlijkheid de antwoorden op de vragen bedoelt en niet de vragen zelf, vermits de tweede vraag niet werd gesteld. Volgens verzoeker is het examen beperkt gebleven tot de eerste vraag, waarover bijvragen werden gesteld.

Verzoeker stelt vast dat prof. [D'h.], volgens hem, helemaal onbegrijpelijk en ten onrechte aanhaalt: “Eigenlijk had ik het examen na uw eerste vraag moeten afbreken en niet eens aan de tweede vraag moeten beginnen.”. Verzoeker merkt op dat de inconsistentie bij het afnemen van het examen onmiddellijk opvalt. Enerzijds is de professor van oordeel dat de antwoorden op de tweede vraag niet volstonden om de gebreken van de eerste vraag te compenseren, duidelijk uitgaande van de premissie dat er twee vragen gesteld moesten worden en dat het antwoord van de ene mogelijk een tekort in het antwoord op de andere (eerste) vraag kon compenseren. Anderzijds stelt dezelfde professor dat hij het examen had moeten afbreken na de eerste vraag. In die hypothese had het antwoord op de tweede vraag nooit de gebreken van het eerste antwoord kunnen compenseren. Verzoeker benadrukt dat de tweede vraag nooit gesteld is geweest, zodat zijn examen niet fair is verlopen. Het gaat bovendien in tegen de ECTS-fiche en

het is op een kennelijk onredelijke wijze afgenoem en gequoteerd, zodat de hele beslissing om 8/20 te geven onjuist is.

Vervolgens betwist verzoeker dat hij fundamentele fouten heeft gemaakt bij het beantwoorden van de eerste vraag. Hij merkt op dat een student die fundamentele fouten maakt conform de ECTS-fiche nooit meer dan een score van 5/20 kan behalen op het examen, ongeacht het antwoord op de andere vragen. Prof. [D'h.] gebruikt dit gegeven als bewijs dat verzoeker de tweede vraag wel heeft beantwoord. Door fundamentele fouten in zijn antwoord op de eerste vraag zou hij maar een score van 5/20 hebben behaald. Zijn score van 8/20 op het examen is het gevolg van zijn antwoord op de tweede vraag. Verzoeker benadrukt dat prof. [D'h.] geen concrete notities heeft gemaakt voor de tweede vraag. Verzoeker heeft de tweede vraag niet beantwoord, wat ook wordt bevestigd door het gebrek aan een verslag.

Verzoeker heeft een extract uit het deliberatieverslag gekregen en merkt op dat “Nuclear Energy” als keuzevak kan worden opgenomen in de master Werktuigkunde. Voor de master Energie is dit een verplicht vak. Verzoeker stipt aan dat hij voor dit vak, net als voor andere keuzevakken, zijn verantwoordelijkheid heeft genomen. Hij heeft zo goed als alle hoorcolleges bijgewoond, inclusief die ’s avonds laat. Daarnaast is hij in het kader van een extracurriculaire activiteit samen met medestudenten naar Tsjernobyl gegaan om daar de nucleaire centrale te bezoeken. Verzoeker behaalde voor zijn andere twee keuzevakken dit jaar scores van 19/20 en 13/20. Op zijn laatste verplichte vak behaalde hij een score van 15/20 en voor zijn thesis behaalde hij een score van 15,1/20.

Verzoeker merkt ten slotte op dat de interne beroepsinstantie concludeerde dat er door het ontbreken van concrete notities niet gegarandeerd kan worden dat het examen conform de ECTS-fiche is afgelegd. Volgens hem bevestigt dit de door hem aangehaalde punten. Aangezien verzoeker op de eerste vraag een score van 8/20 heeft behaald, heeft het niet mogen beantwoorden van de tweede vraag ervoor gezorgd dat hij niet kon slagen en dat hij zijn master niet kon behalen. Volgens verzoeker ligt de beslissing om het examen opnieuw af te leggen niet in lijn met de conclusie van het beroep.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst vast dat verzoeker zijn opmerking herhaalt dat de tweede vraag, omwille van tijdsgebrek, niet op het mondeling examen werd gesteld. De interne beroepsinstantie stelde vast dat zij niet met voldoende zekerheid kon

garanderen dat deze tweede vraag effectief gesteld was en ze gunde verzoeker het voordeel van de twijfel door voor hem een nieuwe examenkans te voorzien. Volgens verwerende partij geeft verzoeker op geen enkele manier aan waarom hij meent dat deze beslissing niet correct zou zijn. In zoverre ze moet veronderstellen dat verzoeker via zijn beroep had gehoopt op een hoger punt, moet ze evenwel vaststellen dat elke objectieve basis om dit examenpunt aan te passen, ontbreekt. Verzoeker stelt immers zelf dat deze tweede vraag – althans tijdens het mondelinge examen – niet gesteld werd, terwijl die volgens de ECTS-fiche moest worden gesteld. Gezien het mondeling karakter van dit examen kan de schriftelijke voorbereiding – waarbij bovendien gebruik kon worden gemaakt van relevant cursusmateriaal – alvast niet in rekening worden genomen om een hoger punt toe te kennen. Volgens verwerende partij kon de interne beroepsinstantie dan ook niet anders dan een nieuwe examenkans toe te staan. Verwerende partij merkt hierbij nog op dat verzoeker tijdens zijn intern beroep had aangegeven om enkel het examencijfer en niet de deliberatiebeslissing aan te vechten.

Waar verzoeker opnieuw verwijst naar de feedback die hij via prof. [D'h.] ontving, stipt verwerende partij aan dat een beroepsprocedure in eerste instantie betrekking heeft op het garanderen van de objectiviteit van de beoordeling en niet op de kwaliteit van het feedbackgesprek. Aangezien deze feedback per definitie gegeven werd nadat de beoordeling reeds gebeurd is, is het zo dat eventuele tekortkomingen in deze feedback – *quod non* – geen afbreuk doen op de objectiviteit en de betrouwbaarheid van deze beoordeling. Volgens verwerende partij is het, gezien de context van een e-mail waarin feedback wordt gegeven aan een student over zijn examen, evident zo dat het antwoord van prof. [D'h.] dat “de tweede vraag beter was” moet worden begrepen als dat “het antwoord van de student op de tweede vraag beter was”. De zin “zoals u weet valt er niets in te kijken ...” in het antwoord van prof. [D'h.] verwijst naar het openboekkarakter van de schriftelijke voorbereiding van dit examen.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker verder het argument betwist dat op basis van het feit dat zijn examenresultaat (i.e. 8/20) hoger is dan de in de ECTS-fiche voorziene maximumscore van 5/20 bij een antwoord met fundamentele fouten zou blijken dat wel degelijk rekening werd gehouden met het antwoord op de tweede vraag. Verwerende partij benadrukt dat de vaststelling dat op basis hiervan niet met een voldoende mate van zekerheid kon worden vastgesteld dat deze tweede vraag effectief gesteld was, voor de interne beroepsinstantie net de reden was om voor dit examen een nieuwe examenkans te voorzien. Aangezien dit, na de interne

beroepsbeslissing, niet langer een punt van discussie is, zijn de opmerkingen van verzoeker dan ook niet langer relevant.

Waar verzoeker verwijst naar het extract van het verslag van de beraadslaging door de examencommissie, stelt verwerende partij dat de bedoeling van verzoeker haar onduidelijk is, vermits hij in het gesprek op 2 oktober heeft vermeld dat zijn beroep enkel gericht was tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy” en niet tegen de beslissing van de examencommissie om hem niet geslaagd te verklaren. Ze werpt op dat, indien deze verwijzing zou betekenen dat, in tegenstelling tot wat verzoeker tijdens het gesprek op 2 oktober heeft vermeld, zijn beroep toch zou moeten worden gezien als een beroep tegen de beslissing van de examencommissie om hem niet geslaagd te verklaren, dit een nieuw argument betreft dat niet meer op ontvankelijke wijze voor de Raad kan worden aangebracht. Volgens verwerende partij bepaalt artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs bovenbieden dat bij een dergelijk beroep van de student wordt verwacht dat hij aantoont dat hij de doelstellingen van de opleiding globaal genomen heeft behaald. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker hiervoor noch via het interne, noch via het externe beroep enige concrete indicatie geeft.

Verwerende partij merkt ten slotte op dat verzoeker geen concrete argumentatie geeft waar hij aanhaalt dat de beslissing om voor dit examen een nieuwe examenkans te voorzien niet in lijn zou zijn met de conclusie van het beroep. Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat niet met een voldoende mate van zekerheid kon worden gegarandeerd dat de twee vragen die in de ECTS-fiche voorzien waren effectief gesteld waren tijdens het mondelinge examen. Verwerende partij meent dat deze tekortkoming enkel kan worden rechtgezet door het voorzien van een nieuwe examenkans, conform de manier waarop dit in de ECTS-fiche beschreven staat. Indien de interne beroepsinstantie had moeten beslissen om het resultaat aan te passen had er in elk geval een objectieve basis moeten zijn voor dit nieuwe punt. Aangezien verzoeker net stelt dat deze tweede vraag niet tijdens het mondelinge examen aan bod kwam, ontbreekt dergelijke objectieve basis. In die zin is het volgens verwerende partij onduidelijk welk belang verzoeker nog meent te hebben bij dit beroepsschrift voor de Raad.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat verwerende partij van hem verwacht dat hij een objectieve basis geeft om hem als geslaagd te verklaren voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy”. Verzoeker benadrukt dat hij op 1 september voorbereid was om te tonen dat hij het

vak beheerst. Door een onzorgvuldigheid van prof. [D'h.] heeft hij zijn kansen echter nooit ten volle kunnen verdedigen. Volgens hem zou een correct verloop van het examen, namelijk het stellen van de tweede vraag, ertoe geleid hebben dat hij geslaagd zou zijn voor het vak en dus voor zijn master. Verzoeker stipt aan dat het voorstel van verwerende partij om het examen opnieuw af te leggen hem straft als student terwijl hij zijn verantwoordelijkheid tijdens het afgelopen academiejaar en in de derde examenperiode heeft opgenomen.

Verder merkt verzoeker op dat prof. [D'h.] blijft beweren dat hij fundamentele fouten heeft gemaakt en dat de tweede vraag wel degelijk gesteld is. Dit wordt echter tegengesproken door het examencijfer en door het gebrek aan verslag van de tweede vraag. Volgens verzoeker is de vertrouwensband tussen professor en student hierdoor onherroepelijk beschadigd, terwijl de toegepaste examenvorm bij “Nuclear Energy” net vraagt om dit vertrouwen. Daarom is het voor verzoeker niet mogelijk om dit examen opnieuw af te leggen.

Verzoeker wil ten slotte reageren op de beslissing om enkel het examenresultaat aan te vechten. Hij stelt dat het inderdaad klopt dat er tijdens het gesprek op 2 oktober aan hem gevraagd is waar hij het precies niet mee eens was. Er werden toen twee opties gegeven, het examenresultaat aanvechten of de beslissing van de examencommissie aanvechten. Verzoeker heeft zonder verdere uitleg over de implicaties of zonder enige mogelijkheid om zijn raadsman te contacteren, moeten kiezen. Door dit gebrek aan informatie toen zou hij graag willen vragen om dit beroep te zien als een beroep zowel tegen het examenresultaat van het vak “Nuclear Energy” als tegen de beslissing van de examencommissie om hem als niet geslaagd te verklaren. Verzoeker is op dit moment voor 116 studiepunten geslaagd, inclusief alle verplichte vakken. Daarnaast heeft hij een onderscheiding behaald op zijn masterproef. Volgens hem betekent dit alles dat hij de globale doelstellingen van de opleiding heeft behaald. Hij vraagt dan ook om hem als geslaagd te verklaren.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoeker niet geslaagd is voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy”. Hij slaagt evenmin voor zijn masteropleiding (Master in de ingenieurswetenschappen). Verzoeker tekent intern beroep aan tegen het examenresultaat. De Raad stelt vast dat het beroep gegrond wordt verklaard, in zoverre verzoeker voor het voormalde opleidingsonderdeel het examen opnieuw mag afleggen. Verzoeker wenst hierop niet in te gaan.

De Raad leest het verzoekschrift als een betwisting van de interne beroepsbeslissing inzake het resultaat voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy”. Verzoekende partij haalt in het verzoekschrift voor de Raad vooreerst aan dat de punten die hij kreeg gebaseerd zijn op verkeerde feitelijke gegevens. Verzoeker formuleert het als volgt:

“Op het examen heeft hij explicet de tweede vraag – die wel ter voorbereiding werd meegegeven – niet gesteld, volgens zijn eigen mededeling omdat er geen tijd meer voor was. Hij heeft dus niet twee vragen gesteld, doch slechts één vraag, en dit in strijd met wat de ECTS-fiche vermeldt en de uitleg gegeven in het hoorcollege. Deze onregelmatigheid kan niet leiden tot een nadelige beoordeling.”.

De Raad stelt vast dat verwerende partij dit argument reeds gemotiveerd heeft beantwoord in het kader van de interne beroepsprocedure. Zo leest de Raad: “(...) Anderzijds, gezien het ontbreken van concrete notities over uw antwoord op deze tweede vraag, kan ik niet met absolute zekerheid garanderen dat deze tweede vraag ook effectief gesteld werd. Gezien de bepalingen in de ECTS-fiche betekent dit dat dit examen mogelijks niet volledig conform [...] deze ECTS-fiche georganiseerd werd.

Ik beslis dan ook dat u de kans krijgt om opnieuw examen af te leggen voor het opleidingsonderdeel [“Nuclear Energy”]. Het resultaat dat u op die manier behaalt, zal het huidige resultaat dat in uw studievoortgangsdossier vermeld staat voor de derde examenperiode 2017-18 vervangen.”.

De Raad kan niet vaststellen dat verwerende partij door aldus te oordelen op een onregelmatige wijze heeft beslist. Evenmin heeft zij het verzoek van verzoeker in het kader van het intern beroep onredelijk behandeld.

De interne beroepsinstantie heeft rekening gehouden met de feedback die op de eerste vraag is gegeven. De docent geeft hierbij aan dat het antwoord niet tot een hoger cijfer dan 5/20 zou kunnen leiden. Het eindcijfer voor het gehele examen (8/20) houdt voor de interne beroepsinstantie in dat het antwoord op de ene vraag door een evaluatie van het antwoord op de tweede vraag is gecompenseerd. Bij gebrek aan nota's betreffende de tweede vraag beslist de interne beroepsinstantie niet verzoeker geslaagd te verklaren. Aldus oordeelt de interne beroepsinstantie, die de evaluatie herbekijkt, dat het opnieuw organiseren van de examenkans

zich opdringt om te waarborgen dat beide vragen bij de beoordeling van de competenties van verzoeker zijn betrokken.

Door de examenkans aan een termijn te verbinden waarbinnen de student ervoor moet kiezen ervan gebruik te willen maken, door deze examenkans te laten verlopen conform de richtlijnen uit de ECTS-fiche betreffende de examenorganisatie en door te stellen dat het nieuwe resultaat het eerdere resultaat wist, handelt verwerende partij niet onregelmatig of onredelijk.

Dat de deadline om te kiezen voor een nieuw examen intussen verstreek, maakt de interne beroepsbeslissing niet onregelmatig. Evenmin, zo meent de Raad ten overvloede, belet deze deadline verwerende partij verzoeker – die verklaarde niet op het aanbod te willen ingaan – vrijwillig tegemoet te komen door hem alsnog de keuze voor de examenkans te bieden. Ten overvloede stipt de Raad ook aan dat ter zitting is bevestigd dat, conform het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, desgevallend ook een waarnemer het examen zou kunnen bijwonen.

Daarnaast verwijst verzoeker naar het e-mailbericht van de lesgever nadat hem gevraagd was om feedback te geven. Hij betwist de inhoud ervan. De Raad kan niet oordelen dat opmerkingen met betrekking tot de feedback – hoewel feedback een belangrijk onderdeel is van het pedagogisch proces – van aard zijn om tot de onregelmatigheid van de evaluatie, waarbij om feedback wordt verzocht, te concluderen.

In zoverre de opmerkingen van verzoeker ten aanzien van de ontvangen feedback – verzoeker heeft het onder meer op de eruit blijkende inconsistentie bij het afnemen van het examen – betrekking hebben op de vraag of al dan niet een tweede vraag werd gesteld, verwijst de Raad naar hetgeen hij hierboven heeft overwogen. De inconsistentie houdt volgens verzoeker verband met de tweede vraag die volgens de lesgever enerzijds niet gesteld had moeten worden conform de ECTS-fiche omdat het antwoord op de eerste vraag te slecht was en anderzijds niet zou volstaan om de gebreken in het antwoord op de eerste vraag te compenseren. Precies de overweging in hoofde van verwerende partij dat niet met volledige zekerheid is vast te stellen dat de tweede vraag werd gesteld, bracht de interne beroepsinstantie ertoe verzoeker de kans te bieden het examen opnieuw af te leggen teneinde zonder twijfel over alle met het oog op de evaluatie nodige elementen te beschikken. De Raad overwoog hierboven dat dit aanbod een niet-onrechtmatige noch onredelijke beslissing vormt. Het laat volgens de Raad toe het

beweerdelijk niet faire en niet ECTS-conforme karakter van het examen te ‘corrigeren’, alsmede tegemoet te komen aan de door verzoeker aangevoerde onredelijke wijze waarop het examen is afgenumen.

Verzoeker verwijst eveneens naar de feedbackmail van de lesgever, waarin sprake is van fundamentele fouten bij het beantwoorden van de eerste vraag, als door de lesgever gebruikt bewijs dat verzoeker de tweede vraag wel heeft beantwoord. Dit laatste betwist hij. Zijn betwisting wordt naar zijn oordeel ondersteund door het gebrek aan verslag. Verzoeker verwijst hierbij naar de ECTS-fiche. Daar staat meer in het bijzonder: *“In principe wordt op beide vragen ingegaan. Het kan wel zijn dat er meer nadruk ligt op de ene of de andere vraag. De quoteringsverdeling kan dus in het bereik (30%-70%) liggen. Bovendien wordt “penalisatie” in de punten doorgevoerd als de student tijdens zijn/haar mondeling verhaal een ontoelaatbare “kemel schiet” (...). De quatering zal dan zelfs nooit boven de 05/20 kunnen zijn!”*.

Ten aanzien hiervan voert verzoeker het volgende aan:

“Volgens de ECTS-fiche kan een student die fundamentele fouten (“stupid things”) maakt nooit meer dan een 5 op 20 halen op het examen, ongeacht het antwoord op de andere vragen. Professor (D’h.) gebruikt dit gegeven als bewijs dat ik de tweede vraag wel beantwoord heb. Door de fundamentele fouten zou ik in de eerste vraag maar een 5/20 gehaald hebben. Het verschil met de 8/20 die ik voor het vak gehaald heb zou dan komen door mijn antwoord op de tweede vraag. Professor (D’h.) heeft echter geen concrete notities gemaakt voor deze tweede vraag.

Zoals eerder aangehaald heb ik deze tweede vraag niet beantwoord, dit wordt ook bevestigd door het gebrek aan een verslag (...).”

De Raad is van oordeel dat het niet relevant is verder in te gaan op deze bewering aangezien zij in de interne beroepsbeslissing wordt ondervangen door de aan verzoeker geboden mogelijkheid om het examen opnieuw af te leggen. Op die manier heeft verwerende partij een afdwend antwoord geboden op het beweerde onredelijk en onzorgvuldig gedrag bij het examineren dat de wettigheid van de genomen beslissing aantast. In zoverre verzoeker de Raad vraagt de beslissing te herzien en te beslissen dat hij voor “Nuclear Energy” geslaagd is, moet de Raad opmerken dat het hem niet toekomt een oordeel uit te spreken over de prestaties van verzoeker. De Raad mag zich niet in de plaats stellen van het voor het uitspreken van een evaluatie bevoegde orgaan in de schoot van verwerende partij en hij mag de evaluatie van de

mate waarin verzoeker de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties heeft bereikt niet overdoen.

Tegen de achtergrond van het voorgaande kan de Raad verzoeker niet bijtreden waar deze aanvoert dat de beslissing van de interne beroepsinstantie om het examen opnieuw af te leggen niet in lijn ligt met de conclusie van het beroep. Veeleer acht de Raad het een voorzichtige beslissing van de interne beroepsinstantie om, omdat van de onduidelijkheid die het beroepsorgaan vaststelt betreffende de tweede vraag, waarvan de relevantie voor de evaluatie voor zich spreekt, verzoeker de kans te bieden het examen opnieuw af te leggen. De Raad heeft begrip voor het feit dat verzoeker dit geen prettige oplossing vindt, maar zij laat wel toe de elementen aan te reiken om op onbetwiste wijze (in het licht van het antwoord op beide examenvragen) de mate vast te stellen waarin verzoeker de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy” heeft bereikt. De Raad acht de oplossing daarom niet onredelijk.

In zoverre de Raad in punt 4 van het verzoekschrift en in de wederantwoordnota een middel moet lezen dat gericht is tegen het feit dat hij, ondanks het cijfer voor “Nuclear Energy”, niet is gedelibereerd, kan de Raad niet om de vaststelling heen dat verzoeker voor de interne beroepsinstantie uitdrukkelijk heeft verklaard dat zijn intern beroep niet gericht was tegen het feit dat de examencommissie hem ondanks het tekort niet heeft gedelibereerd. Het voorwerp van het beroep kan niet in het extern verzoekschrift worden uitgebreid. Dit middel, gericht tegen de deliberatiebeslissing, kan bijgevolg niet ontvankelijk voor de Raad worden aangevoerd. Het werd uitdrukkelijk niet aangebracht in het kader van de interne beroepsprocedure en de Raad ziet niet in wat verzoeker belette zulks te doen. Meer nog, de Raad stelt vast dat verzoeker er uitdrukkelijk afstand van deed in het kader van de interne beroepsprocedure. Ten overvloede merkt de Raad daarenboven op uit nr. 4 van het verzoekschrift, zoals *in concreto* geformuleerd, niet te kunnen afleiden dat verzoeker de interne beroepsinstantie verwijt hem niet te hebben gedelibereerd niettegenstaande het tekort voor het opleidingsonderdeel “Nuclear Energy”.

Om al de bovenstaande redenen acht de Raad het beroep niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 20 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.637 van 10 januari 2019 in de zaak 2018/576

In zake: Thijs GOEMAERE
                  Woonplaats kiezend te 8700 Tielt
                  Driesstraat 26

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
                  Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
                  Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Educatieve studies’.

Voor het opleidingsonderdeel “Onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 20 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 12 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft een bijkomende motivering ontvangen van prof. [K.]. Zij is van oordeel dat prof. [K.] op een voldoende en overtuigende manier het resultaat dat de student heeft behaald motiveert. Op basis van deze informatie blijkt volgens de interne beroepsinstantie in elk geval dat de beoordeling is gebeurd op basis van alle vragen die deel uitmaakten van het examen. In zijn reactie verwijst prof. [K.] ook duidelijk naar de mondelinge interactie die heeft plaatsgevonden tijdens dit examen en die de basis vormde van de beoordeling. De interne beroepsinstantie merkt op dat het verloop van het examen, met inbegrip van het feit dat minimaal 45 minuten voorbereidingstijd zou worden voorzien, alsook een toelichting over de rol van de mondelinge bijvragen op dit mondeling examen vooraf duidelijk werd toegelicht. Ze stelt vast dat ook het instructieblad bij dit examen nog eens verwees naar het feit dat de antwoorden bij de schriftelijke voorbereiding volledig moesten worden uitgeschreven. De interne beroepsinstantie moet daarbij vaststellen dat er geen reglementaire bepaling bestaat ten aanzien van de aard van en het aantal mondelinge vragen die op een mondeling examen moeten worden gesteld. Zij kan enkel vaststellen dat dit examen georganiseerd werd op de manier waarop dit ook was aangekondigd en dat de student daarbij zelfs meer dan het dubbele van de minimaal voorziene voorbereidingstijd heeft gekregen. De interne beroepsinstantie vindt dan ook geen enkele aanwijzing die de bewering van de student dat dit examen “verwarrend” zou zijn geweest, zou kunnen ondersteunen.

De interne beroepsinstantie kan enkel betreuren dat er enig misverstand was over het aanvangsuur van het examen. Volgens haar blijkt op basis van de toelichting door prof. [K.] in elk geval dat hij met deze omstandigheden rekening heeft gehouden, zodat de student, noch enig ander student, hiervan nadeel heeft ondervonden. Ook tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie moest de student toegeven dat het niet zo was dat hij te weinig tijd zou hebben gekregen voor dit examen.

Wat de opmerking van de student over het gewicht van de takehome-vraag betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat dit een discussie is die betrekking heeft op de junizittijd, waaraan hij niet heeft deelgenomen. De interne beroepsinstantie benadrukt dat het huidig beroep enkel betrekking kan hebben op het examen dat in de derde examenperiode werd georganiseerd. Dit betekent dan ook dat eventuele opmerkingen over dit eerdere examen niet langer relevant zijn in het kader van deze beroepsprocedure. In ondergeschikte orde verduidelijkte prof. [K.] nog aan de interne beroepsinstantie dat dit informatie was die duidelijk op Toledo stond vermeld.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat dit examen correct is verlopen en dat dit examenresultaat ook op een voldoende manier kan worden gemotiveerd. Zij beslist dan ook dat het examenresultaat (9/20) voor het opleidingsonderdeel “Onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling” correct werd vastgesteld en niet meer gewijzigd wordt.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 12 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en op de schending van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt vooreerst dat de feiten over de wijziging van het aanvangsuur van het examen niet correct worden weergegeven in de interne beroepsbeslissing. Daarin wordt immers vermeld dat er een communicatiefout was met betrekking tot het startuur, wat onjuist is. Aan elke student was vooraf een startuur toegewezen met telkens een kwartier tussen, zoals gebruikelijk bij een mondeling examen. Om 13u59 heeft de examinator een e-mail verstuurd waarin werd vermeld dat alle studenten om 14u00 op het examen verwacht werden. Verzoeker leest in de interne beroepsbeslissing geen motivering voor het vervroegen van het examen, noch voor het veranderen van de organisatieform door de examinator op de dag van het examen. Volgens verzoeker is het verplaatsen van het examen in strijd met het examenreglement. Bovendien was de examenombuds niet op de hoogte van deze plotse verandering. Verzoeker merkt op dat er in

de interne beroepsbeslissing ook geen rekening werd gehouden met de paniekaanval die hij heeft gekregen door het vervroegen van het examen. Als werkstudent in een gezin met vijf kinderen ziet zijn examenvoorbereiding er anders uit dan bij de meeste studenten. Het uur voor het examen is voor verzoeker cruciaal om tot rust te komen en om zijn samenvatting nog eens te bekijken. De paniek door het vervroegen van het examen zorgde ervoor dat hij niet helder kon nadenken. Hij kon zijn kennis niet op een correcte manier bewijzen.

Verder stelt verzoeker dat de manier van evalueren die in de ECTS-fiche vermeld staat, met name een mondeling gesloten boek examen, niet gerespecteerd werd. Op het voorbereidingsblad stond vermeld dat alle vragen volledig uitgeschreven moesten worden. Volgens hem stond daar niet vermeld dat hij de antwoorden niet ging kunnen toelichten. Toen hij bij de examinator moest gaan, las deze zijn antwoorden en stelde hij enkele bijvragen over slechts een deel van de vragen. Verzoeker kreeg niet de kans om zijn antwoorden eerst mondeling toe te lichten. Daardoor was hij nog meer in paniek en in de war, kon hij niet meer helder nadenken en beantwoordde hij de bijvragen onder zijn kunnen. Het aangekondigde mondeling examen bleek dus een schriftelijk examen te zijn, met een korte mondelinge toelichting. Volgens verzoeker lag de focus duidelijk op wat hij had opgeschreven. Een deel van de vragen werd immers enkel gequoteerd op basis van wat hij had neergeschreven. Waar in de interne beroepsbeslissing wordt vermeld dat dit was aangekondigd, merkt verzoeker op dat geen document werd bijgebracht om dit te staven.

Verzoeker stipt vervolgens aan dat de studenten in willekeurige volgorde bij de examinator werden geroepen. De studenten wisten aldus niet op voorhand wanneer ze het examen zouden kunnen gaan afleggen en de voorbereidingsperiode voor de verschillende studenten varieerde bijgevolg heel sterk. Dit zorgde voor nog meer paniek bij verzoeker. Helder nadenken lukte niet meer.

Waar de interne beroepsinstantie vermeldt dat de score van 9/20 een correcte weergave is van de kennis die verzoeker op het examen heeft aangetoond, merkt hij op dat zijn klacht niet het punt betreft, maar wel het feit dat hij niet de kans heeft gekregen om onder rustige omstandigheden te bewijzen dat hij over de voor het opleidingsonderdeel vereiste competenties beschikt. Dit was het gevolg van het vervroegen van het examen, het toepassen van een andere examenvorm en het verwarringende verloop van het examen. Verzoeker stelt dat hij, als hij het

examen op een rustige manier, onder normale omstandigheden had kunnen afleggen, hij voldoende voorbereidingstijd had gehad.

Verzoeker stelt daarnaast vast dat de interne beroepsinstantie niet ingaat op het weigeren van het organiseren van een nabespreking door prof. [K.]. Het recht op een nabespreking staat nochtans explicet in artikel 88 van het OER. Verzoeker merkt op dat prof. [K.] geen feedbackregeling heeft meegedeeld, noch kon hij een nabespreking krijgen toen hij hierom explicet heeft gevraagd. Volgens verzoeker illustreert dit dat het OER niet werd nageleefd en dat een correct evaluatieproces niet werd gerespecteerd.

Verzoeker stipt ook aan dat er geen rekening werd gehouden met zijn studietraject. In het academiejaar 2016-2017 werkte hij het schakeljaar (64 studiepunten) volledig af zonder een examen tweemaal te moeten afleggen. Dit gebeurde in combinatie met een 4/5 job en een druk gezinsleven. Ook tijdens zijn masterjaar (2017-2018) slaagde verzoeker meteen voor alle andere vakken en schreef hij al een deel van zijn masterproef. Verzoeker is er dan ook van overtuigd dat een examen onder normale omstandigheden had gesorteerd in een hoger cijfer. Volgens verzoeker houdt de interne beroepsinstantie evenmin rekening met praktische consequenties die gepaard gaan met het opnieuw opnemen van dit opleidingsonderdeel. Verzoeker verduidelijkt dat hij er het voorbije academiejaar voor heeft gezorgd dat hij op donderdag niet moest werken zodat hij zoveel mogelijk lessen kon bijwonen en zo kon deelnemen aan het groepswerk. De instructies voor de takehome-vraag kwamen echter niet vanaf het eerste college op Toledo, zoals vermeld in de ECTS-fiche. Hierdoor kon hij de takehome-vraag niet tijdig indienen en heeft hij niet kunnen deelnemen aan het examen in juni. Verzoeker heeft zich volledig geconcentreerd op het herexamen. Voor verzoeker is het praktisch onmogelijk om dit vak opnieuw op te nemen in het academiejaar 2018-2019, zodat afstuderen onmogelijk wordt. Volgens verzoeker staan zijn geleverde inspanningen in fel contrast met de zorg waarmee het examen door prof. [K.] werd georganiseerd en met zijn nalatigheid om een nabespreking te willen houden.

Verzoeker stelt ten slotte dat de interne beroepsinstantie ook geen rekening houdt met eerdere klachten met betrekking tot het verloop van de examens van prof. [K.]. Door met andere studenten te praten over zijn ervaring hoorde hij over een vergelijkbaar voorval. Zo wou ook studente [S.G.] hiervoor klacht indienen. Doordat ze volledig overstuur naar de examenombuds ging, werd alles meteen geregeld. Door de ernst van de feiten kreeg ze een slaagcijfer.

Verzoeker vindt het spijtig dat verwerende partij hierna niet heeft bijgestuurd om de situatie te vermijden waarin hij nu verzeild is geraakt.

In haar *antwoordnota* verduidelijkt verwerende partij dat in de interne beroepsbeslissing wordt vermeld dat in het individueel examenrooster van verzoeker 15u00 als examenmoment vermeld stond, terwijl hij nadien verwittigd werd over het feit dat hij reeds om 14u00 werd verwacht. Op basis van de informatie van prof. [K.] bleek dat – conform de manier waarop dit examen in het verleden en ook tijdens de junizittijd 2017-2018 georganiseerd werd – verwacht werd dat alle studenten gezamenlijk zouden starten met de schriftelijke voorbereiding om 14u00. Omwille van de onduidelijkheid die bestond over dit startuur, heeft prof. [K.] ook het einduur van dit examen met twee uur verlengd, zodat elke student – ongeacht het moment waarop hij effectief aan de voorbereiding van dit examen begonnen is – over voldoende voorbereidings- en examentijd beschikte. Op welke manier deze informatie niet correct zou zijn, blijft onduidelijk.

Waar verzoeker verwijst naar de emotionele gevolgen van de verandering van dit examenmoment, die volgens hem zouden geresulteerd hebben in een “paniekaanval”, stelt verwerende partij vast dat verzoeker deze gevolgen zeker niet in deze termen heeft beschreven tijdens het intern beroep. Tijdens het intern beroep zei verzoeker namelijk enkel dat het examen o.a. hierdoor voor hem “verwarrend” was. Bovendien had verzoeker – indien hij meende dat hij hierdoor niet meer in staat was om “helder na te denken” – dit kunnen melden aan de examinator of nadien aan de ombuds. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker noch tijdens, noch na het examen bij deze personen heeft aangegeven dat hij in de war of extra nerveus zou zijn geweest door de “aanpassing” van het examen.

Verwerende partij merkt vervolgens op dat dit examen wel degelijk als een mondeling examen (met uitgebreide schriftelijke voorbereiding) werd georganiseerd. In die zin is er geen sprake van een “veranderen van examenvorm” of een tegenstrijdigheid met de ECTS-fiche. Verwerende partij benadrukt dat het duidelijk op het instructieblad bij dit examen vermeld stond dat de antwoorden bij de voorbereiding volledig moesten worden uitgeschreven. Het feit dat dit examen als mondeling examen wordt georganiseerd, betekent volgens haar niet dat verzoeker op basis hiervan kan verwachten dat hij elk van deze antwoorden *in extenso* mondeling zal moeten herhalen. Het betrof bovendien een examen uit tweede zittijd, waarbij de examineermethode dezelfde was als in eerste zittijd. Zoals blijkt uit de schriftelijke motivering heeft prof. [K.] gericht mondelinge vragen gesteld, op basis van de elementen die vaag of

onduidelijk bleven in de schriftelijke voorbereiding. Indien verzoeker meende dat bepaalde elementen uit zijn schriftelijke voorbereiding onvoldoende aan bod kwamen tijdens het mondeling examen, had hijzelf hiernaar kunnen verwijzen. Ook dit heeft hij niet gedaan. Waar verzoeker aanhaalt dat niet elke student exact evenveel voorbereidingstijd heeft gehad, benadrukt verwerende partij dat studenten niet in een concurrentiële positie staan, zodat het feit of andere studenten meer of minder voorbereidingstijd kregen op zich geen rol speelt. De vraag is of verzoeker voldoende tijd heeft gehad, wat volgens verwerende partij zeker mogelijk moet zijn binnen die voorbereidingstermijn (*in casu* ruim het dubbele van de minimaal voorziene voorbereidingstijd, wat ook niet wordt ontkend door verzoeker).

Waar verzoeker stelt dat hij in “rustige omstandigheden” had kunnen aantonen wel over de vereiste competenties te beschikken, merkt verwerende partij op dat de feiten aantonen dat net omwille van verwarring over het aanvangsuur (*in casu* discussie over een tijdsverschil van één uur) het examen met twee uur verlengd werd. De verwarring over het aanvangsuur was bovendien beperkt tot een zeer kleine verschuiving in de tijd, die volgens verwerende partij geen impact kon hebben op de correcte beoordeling, enerzijds omdat verzoeker niet met een wijziging is geconfronteerd die een effect op zijn examenvoorbereiding heeft gehad, en anderzijds omdat verzoeker ook gedurende het examen zelf voldoende tijd had om zijn vragen af te werken. Verzoeker gaf noch tijdens het examen, noch nadien bij de ombuds anders aan.

Wat de opmerking van verzoeker in zijn intern beroepsschrift over het “weigeren” van een nabespreking door prof. [K.] betreft, stelt verwerende partij vooreerst vast dat een intern beroep betrekking heeft op de objectiviteit en de motiveerbaarheid van de examenbeslissing. Aangezien het feedbackmoment per definitie plaatsvindt nadat deze beoordeling is gebeurd (en ook reeds bekendgemaakt is) zijn eventuele opmerkingen over het verloop van dit feedbackgesprek op zich niet voldoende om de correctheid van de beoordeling in twijfel te trekken. Bovendien is het zo dat verzoeker zelf via zijn beroep een e-mail van prof. [K.] van 17 september doorstuurt, waarin deze niet alleen (beperkte) feedback doorstuurt, maar tegelijkertijd ook het aanbod doet om via e-mail zijn vragen te beantwoorden. Verzoeker gaat blijkbaar niet in op dit aanbod voor uitgebreidere feedback, maar hij dient wel op 20 september een bewarend beroep in, dat hij op 24 september bevestigt.

Verwerende partij stelt verder vast dat verzoeker meldt dat de interne beroepsinstantie geen rekening heeft gehouden met zijn andere resultaten, zijn familiale en werkomstandigheden en

de praktische consequenties die gepaard gaan met het opnieuw moeten opnemen van dit opleidingsonderdeel. Volgens verwerende partij zijn dit echter geen argumenten die verzoeker tijdens zijn intern beroep heeft vermeld. Dit betekent dan ook dat deze niet op een ontvankelijke manier aan bod kunnen komen in dit extern beroep. Bovendien is het zo dat, aangezien een examen enkel kan worden beoordeeld in functie van de feitelijke antwoorden die verzoeker op het examen gaf, dit geen omstandigheden zijn die de interne beroepsbeslissing hadden kunnen beïnvloeden.

Wat de verwijzing van verzoeker naar studente [S.G.] betreft, merkt verwerende partij op dat zij niet in het academiejaar 2017-2018 deelnam aan dit examen. Zij nam deel aan een examen voor dit opleidingsonderdeel in het academiejaar 2014-2015, zodat de verwijzing in het verzoekschrift geen enkele aanwijzing biedt omtrent het verloop van het examen dat verzoeker heeft afgelegd. Verwerende partij wijst erop dat, hoe dan ook, studenten niet in een concurrentiële positie staan zodat resultaten van andere studenten geen impact kunnen hebben op het resultaat van verzoeker. De vraag is of het resultaat voor verzoeker correct en gemotiveerd is, wat volgens haar is aangetoond.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker vooreerst op dat hij in het verleden nog niet had deelgenomen aan het examen voor dit opleidingsonderdeel, zodat hij niet op de hoogte was van de manier van werken. Hij stelt dat de heel ongebruikelijke regeling waarbij alle studenten op een mondeling examen tegelijk beginnen voorbereiden en in willekeurige volgorde hun antwoorden moeten verdedigen nergens (noch in de ECTS-fiche, noch in een ander document op Toledo) beschreven staat. Verzoeker stelt dat hem ook nooit een document is voorgelegd waarin het verloop van het examen staat uitgelegd. Hij benadrukt dat het vervroegen van het examen en het vreemde examenverloop ervoor heeft gezorgd dat hij een paniekaanval kreeg. Hierover heeft hij wel degelijk een gesprek gehad met de ombuds.

Vervolgens stelt verzoeker dat het verloop van het examen nergens staat uitgeschreven. Tijdens het academiejaar werd er ook geen verduidelijking gegeven. Verzoeker ging er dan ook vanuit dat hij al zijn antwoorden mondeling ging mogen toelichten. Hij erkent dat bij de exameninstructies wel degelijk vermeld stond dat de antwoorden volledig uitgeschreven moesten worden. Hieruit kan je echter niet afleiden dat je de antwoorden niet meer mondeling zal mogen toelichten. Dat lijkt verzoeker bovendien de essentie van een mondeling examen.

Verzoeker verduidelijkt verder dat hij tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie inderdaad heeft gezegd dat hij minstens 45 minuten voorbereidingstijd heeft gekregen. Hij heeft ook gezegd dat die tijd onder normale omstandigheden genoeg zou moeten zijn in het geval het om een zuiver mondeling examen gaat. De omstandigheden waren echter niet normaal omdat verzoeker in paniek was door het vervroegen van het examen. Verzoeker is ervan overtuigd dat hij bij een langere voorbereidingstijd betere antwoorden had kunnen neerschrijven en zijn antwoorden beter schriftelijk had kunnen uitwerken. Volgens hem bewijst zijn score van 6/8 voor de takehome-vraag dat hij wel degelijk in staat is om deze leerstof te verwerken.

Ten slotte stipt verzoeker aan dat het niet krijgen van feedback inderdaad geen effect heeft op zijn resultaat. Volgens hem kan het echter wel effect hebben op zijn resultaten in de toekomst voor dit opleidingsonderdeel. Hij begrijpt niet waarom hij de gevraagde nabespreking niet kreeg.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoeker vooreerst opmerkingen formuleert met betrekking tot het aanvangsuur van het examen. Verzoeker acht de handelwijze in strijd met het examenreglement, in het bijzonder aangezien ook de examenombuds niet op de hoogte was van de plotse verandering.

De Raad betreurt de gewijzigde examenregeling en oordeelt dat zij zich moeilijk verhoudt met het examenreglement. De stelling van verwerende partij dat sprake is van een “communicatiefout” staat hieraan niet in de weg. Evenmin kan het feit dat de in de interne beroepsbeslissing aangehaalde informatie correct is, dit verhelpen.

Het voorgaande brengt de Raad evenwel niet tot de beslissing dat de evaluatie van de competenties van verzoeker niet kan standhouden. Weliswaar diende verzoeker vroeger aanwezig te zijn in het examenlokaal, doch hij beschikte over voldoende voorbereidingstijd, volgens verwerende partij zelfs over het dubbele van de voorziene voorbereidingstijd, wat verzoeker ook niet tegenspreekt.

In deze context wijst de Raad er ook op dat verwerende partij aangeeft dat omwille van de onduidelijkheid die er was over het startuur, het einduur met twee uur is verlengd, zodat elke student (ongeacht het tijdstip waarop deze effectief aan de voorbereiding is begonnen) over voldoende voorbereidings- en examentijd beschikte. De Raad merkt hierbij op dat het hem uit

het dossier niet duidelijk is in hoeverre de beschikbare voorbereidingstijd aan de studenten, die – naar verzoeker in het intern beroepsschrift opmerkt – in willekeurige volgorde examen aflegden, is meegedeeld.

De Raad herinnert er ook aan dat uit de wederantwoordnota blijkt dat verzoeker tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie inderdaad verklaarde dat hij minstens 45 minuten voorbereidingstijd heeft gekregen en dat die tijd zou moeten volstaan, althans onder normale omstandigheden. Volgens de Raad is de wijziging in de omstandigheden, meer bepaald het vervroegen van het aanvangsuur voor verzoeker, echter niet van die aard dat zij een geldige evaluatie *in casu* in de weg stonden. Verzoeker geeft weliswaar aan door het vervroegen van het examen in paniek te zijn geraakt, doch de Raad kan verzoeker niet bijtreden in de conclusie dat als gevolg van het vervroegen van het aanvangsuur *in casu* een valide beoordeling van zijn competenties in het gedrang zou zijn gekomen, noch kan de Raad tot de onredelijkheid van de in de genoemde omstandigheden tot stand gekomen score besluiten. De hogere score voor de takehome-vraag, die een totaal andere benadering vergt en de beschikbaarheid van materiaal betreffende de leerstof impliceert, laat de Raad, binnen zijn beoordelingsmarge, niet toe tot de onregelmatigheid van de beoordeling van het mondeling examen te besluiten.

Wat de organisatievorm betreft, stipt verwerende partij nog aan dat tijdens de tweede examenperiode 2017-2018 ook werd verwacht dat alle studenten gezamenlijk zouden starten met de schriftelijke voorbereiding (om 14.00u).

Minder duidelijk is voor de Raad de bewering van verzoeker dat hij door het wijzigen van het aanvangsuur een paniekaanval heeft gekregen. Daarbij komt dat de Raad dit argument niet uit het intern beroepsschrift kan afleiden en daarin evenmin argumenten aantreft die de nalatigheid het argument in de interne beroepsprocedure te ontwikkelen kunnen verschonen. Bovendien blijkt nergens in het dossier dat verzoeker er voorafgaand aan de procedure voor de Raad melding van heeft gemaakt. De beweerdeelijk ervaren paniekaanval kan niet voor het eerst in de procedure voor de Raad worden aangevoerd.

Tevens stelt verzoeker dat de examenvorm niet in overeenstemming is met de ECTS-fiche. Volgens verzoeker is geen sprake van een “mondeling gesloten boek examen”. Verzoeker werpt op dat op het examenblad vermeld stond dat hij de antwoorden volledig diende uit te schrijven. Er werd niet vermeld dat hij zijn antwoorden niet zou kunnen toelichten.

De Raad kan de argumentatie van verzoeker omtrent het verloop van het examen niet bijtreden. Naar het oordeel van de Raad is sprake van een mondeling examen – niettegenstaande verzoeker de opdracht kreeg de antwoorden volledig uit te schrijven tijdens de voorbereiding – en dus niet van een gewijzigde examenvorm. De examenaanpak is in overeenstemming met de ECTS-fiche. Uit het verzoekschrift, waarin verzoeker melding maakt van hem gestelde bijvragen door de examinator, kan de Raad afleiden dat sprake is van een mondeling examen. De Raad stelt vast dat de examinator en verzoeker een evaluatiegesprek hebben gevoerd op basis van de schriftelijke voorbereiding. De schriftelijke voorbereiding stond het gesprek *in casu* niet in de weg, maar vormde de basis ervan, faciliteerde het en gaf het richting. Temeer daar verzoeker de opdracht kreeg zijn antwoorden uit te schrijven op het voorbereidingsblad kan hij moeilijk aanvoeren dat het hem verbaasde dat hij zijn schriftelijke voorbereiding niet uitvoerig mondeling hoefde te hernemen, maar dat gericht om bijkomende mondelinge toelichting van de voorbereiding werd gevraagd. Het evaluatiegesprek liet verzoeker ook toe de aandacht van de examinator te vestigen op voor hem essentiële zaken uit zijn voorbereiding of op zaken die hij niet in zijn voorbereiding had opgenomen.

Dat de organisatie van het examen ertoe leidde dat niet alle studenten over evenveel voorbereidingstijd beschikten belet niet dat aan iedere student voldoende voorbereidingstijd is gegund. In zoverre brengt dit de geldigheid van de evaluatie van de individuele studenten niet in het gedrang. In zoverre verzoeker aanhaalt dat dit tot paniek voerde, waardoor hij niet meer helder kon nadenken, kan de Raad er opnieuw niet omheen dat hij dit niet eerder heeft aangebracht. De Raad ziet niet in wat verzoeker belette de veroorzaakte paniek, waardoor het examen geen getrouw beeld van zijn kunnen zou bieden, bij te brengen in het kader van de interne beroepsprocedure. De Raad kan dit argument niet op ontvankelijke wijze in zijn oordeel betrekken.

De Raad moet bovendien vaststellen dat wat fout is gelopen bij de organisatie van het examen – met name het vervroegen van het aanvangsuur (ten aanzien van de vooraf meegedeelde individuele examenregeling) – er niet toe heeft geleid dat verzoeker over onvoldoende voorbereidingstijd beschikte, wel integendeel. Wel is het mogelijk dat verzoeker hierdoor bijkomende stress heeft ondervonden. Deze stress is, in acht genomen de voorbereidingstijd die hij ter beschikking had, niet van die aard dat de Raad kan concluderen dat de evaluatie van de prestaties een niet betrouwbare weerspiegeling zou zijn van de competenties die verzoeker in

het domein dat door het opleidingsonderdeel wordt bestreken, heeft verworven en dientengevolge als onredelijk kan worden aangemerkt.

Verzoeker voert eveneens aan dat de examinator weigerde een nabespreking te organiseren. Dit valt te betreuren omwille van de pedagogische betekenis ervan, maar het ontbreken van een nabespreking is evenwel niet van aard de evaluatiebeslissing als dusdanig aan te tasten. Het uitblijven van feedback maakt een examenbeslissing als dusdanig niet onregelmatig of onredelijk. Daarbij komt dat verzoeker per e-mail van de examinator een beknopte toelichting bij het examenresultaat heeft gekregen en dat de examinator verzoeker aanbiedt de vragen waarmee hij nog zit per e-mail te beantwoorden.

Verzoeker verwijst ook nog naar zijn persoonlijke studietraject, waaruit hij afleidt dat als hij het examen in normale omstandigheden zou hebben afgelegd, dit tot een hoger cijfer zou hebben geleid. Wat dit betreft, moet de Raad andermaal vaststellen dat deze argumenten niet in het intern beroep zijn ontwikkeld, hoewel niets verzoeker belette dit te doen. Bijgevolg kan de Raad de argumenten niet op ontvankelijke wijze in zijn oordeel betrekken. Hetzelfde geldt volgens de Raad voor de door verzoeker in zijn verzoekschrift voor de Raad ingeroepen praktische gevolgen van het feit dat hij, als werkstudent, niet slaagde voor het opleidingsonderdeel “Onderwijsvernieuwing en schoolontwikkeling”. Bovendien is de Raad van oordeel dat een goed studieparcours, zelfs indien verzoeker tijdens de eerste examenkans voor de overige opleidingsonderdelen een credit behaalde, niet *ipso facto* betekent dat de beoordeling van een opleidingsonderdeel waar hij bij zijn eerste deelname niet slaagt niet toelaat de regelmatigheid van deze evaluatieactiviteit in het licht van dit studietraject te beoordelen nu de gedemonstreerde competenties van het betrokken opleidingsonderdeel centraal moeten staan. De mate waarin zij bereikt blijken bepaalt de evaluatie.

Wel wees verzoeker in het intern verzoekschrift op het uitblijven van informatie over het gewicht van de takehome-opdracht, waardoor hij het examen pas voor het eerst in de tweede examenzittijd heeft afgelegd. De Raad oordeelt dat deze beweerde omstandigheid geen afbreuk doet aan het examenresultaat in de tweede examenzittijd, als uitdrukking van de tijdens deze zittijd gedemonstreerde verworven competenties.

Tenslotte verwijst verzoeker naar eerdere klachten met betrekking tot het examenverloop. Verzoeker verwijst de interne beroepsinstantie hiermee bij de beoordeling van het intern beroep

geen rekening te hebben gehouden. De Raad treft dit argument niet aan in het intern beroepsschrift zodat de Raad oordeelt dat er niet op ontvankelijke wijze beroep kan worden op gedaan in de procedure voor de Raad. De Raad ziet niet hoe de interne beroepsinstantie *in casu* verweten zou kunnen worden geen rekening te hebben gehouden met elementen (betreffende eerdere klachten over het examen) die niet onder de aandacht van deze instantie zijn gebracht door verzoeker.

Om al deze redenen oordeelt de Raad dat het verzoek niet gegronde is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 10 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.653 van 15 januari 2019 in de zaak 2018/595

In zake: Kelly DJEBALI
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Philippe Declercq
kantoor houdend te 3220 Hoegaarden
Gemeenteplein 25
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Philippe Declercq, die verschijnt voor de verzoekende partij, en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de verpleegkunde en de vroedkunde’.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9,8/20. Zij wordt niet geslaagd verklaard voor de opleiding.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat in de ECTS-fiche van de masterproef een andere puntenberekening staat omschreven dan degene die is gebruikt bij de berekening van het resultaat van de studente. Zij benadrukt evenwel dat de nieuwe wijze van berekening veel meer in het voordeel van de studente is dan de oude wijze van berekening. Een herberekening zou er namelijk toe leiden dat de studente 0,5 punt lager zou uitkomen, met name omdat het beste deelresultaat (13/20, voor inzet en participatie) hierbij niet van tel zou zijn. De interne beroepsinstantie is dan ook van oordeel dat de toegepaste berekening behouden moet blijven, aangezien het alternatief geen enkel voordeel oplevert voor de studente.

Waar de studente de betrokkenheid van de heer [L.] bij de beoordeling aanhaalt, wil de interne beroepsinstantie opmerken dat het feit dat de heer [L.] in een professionele context in een hiërarchische relatie staat met de studente geen voldoende argument kan zijn om te poneren dat zijn oordeel subjectief is. De interne beroepsinstantie kan in het betoog van de studente geen concrete elementen vinden die een indicatie zouden kunnen zijn van dergelijk gebrek aan objectiviteit. Zij heeft van alle beoordelaars, en in de eerste plaats van de heer [L.], een uitgebreide motivering ontvangen voor de deelresultaten die aan de studente werden toegekend. Volgens de interne beroepsinstantie lagen de bevindingen van de heer [L.] daarbij duidelijk in dezelfde lijn als die van dr. [C.] en dr. [B.]. De interne beroepsinstantie ziet dan ook geen enkele aanleiding om aan te nemen dat er bij de totstandkoming van zijn resultaat sprake zou zijn geweest van een gebrek aan objectiviteit en zij trekt – net zoals de studente – de professionaliteit van de lezers niet in twijfel. Het gegeven dat een (deel)resultaat uiteindelijk onvoldoende blijkt te zijn, kan geen reden zijn om *post factum* alsnog te claimen dat één van de evaluatoren zich niet onpartijdig heeft opgesteld.

Wat de beslissing van de examencommissie betreft om de studente niet geslaagd te verklaren vanwege één onvoldoende, moet de interne beroepsinstantie vaststellen dat een onvoldoende van 9,8/20 inderdaad minimaal is. Zij is het dan ook eens dat dit beperkte tekort kan worden beschouwd als een bijzondere studiegerelateerde omstandigheid. De interne beroepsinstantie kan de studente echter niet volgen in haar redenering dat de combinatie van werk en studies, de zenuwen die de studente parten speelden tijdens de verdediging en de zware gevolgen van de beslissing om haar niet te laten slagen, kunnen gelden als bijzondere omstandigheden met een persoonlijk karakter. De studente heeft zelf de keuze gemaakt om werk en studie te combineren en naast de masterproef heeft zij in het afgelopen academiejaar ook geen andere opleidingsonderdelen opgenomen. De interne beroepsinstantie merkt verder op dat het niet uitzonderlijk is om als student veel stress te hebben voorafgaand aan en tijdens een belangrijk examen. Het verbaast haar dan ook niet dat de studente hiermee werd geconfronteerd tijdens de masterproefverdediging. De interne beroepsinstantie wijst erop dat het omgaan met deze stress tot de verantwoordelijkheden van een masterstudent hoort, zodat dit dan ook niet kan gelden als een bijzondere omstandigheid, zoals reeds werd aangegeven in eerdere arresten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. Hetzelfde geldt voor de gevolgen van de beslissing om de studente niet te laten slagen. Dit is geen element waarmee rekening kan worden gehouden bij het vaststellen of de studente al dan niet heeft voldaan aan de voorwaarden om te slagen voor de opleiding.

De interne beroepsinstantie heeft vervolgens, rekening houdende met de aanwezigheid van een bijzondere omstandigheid van studiegerelateerde aard, nagegaan in hoeverre de studente alsnog kan worden geacht de globale opleidingsdoelstellingen te hebben bereikt. Zij merkt daarbij op dat de masterproef niet enkel een kernopleidingsonderdeel is binnen de Master in de verpleegkunde en de vroedkunde, maar het sluitstuk is van de opleiding, waarin studenten de kans krijgen om alle kennis en inzicht verworven binnen deze opleiding te integreren en toe te passen in een zelf vormgegeven onderzoekscontext. Volgens de interne beroepsinstantie leidt deze expliciete doelstelling van het opleidingsonderdeel ertoe dat de masterproef niet uitsluitend in verband kan worden gebracht met één specifiek leerresultaat van de opleiding, maar met de totaliteit van de opleidingsspecifieke leerresultaten. Het is namelijk eigen aan de masterproef dat de masterstudent hierin de competenties verworven in de gehele opleiding moet integreren.

Ten slotte kan de interne beroepsinstantie de studente niet volgen in haar bewering dat zij wel degelijk zou hebben voldaan aan het ene specifieke leerresultaat waarnaar zij in haar beroepsschrift verwijst. Deze doelstelling verwijst explicet naar het zelf verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Op basis van de inhoudelijke motivering die de interne beroepsinstantie van de promotor en de twee lezers van de masterproef heeft ontvangen stelt zij vast dat de studente deze competentie vooralsnog niet heeft verworven. De masterproef heeft namelijk duidelijke methodologische tekortkomingen, met een zwakke onderzoeksopzet, een gebrek aan interpretatie en kritische analyse, en onvoldoende vergelijking met bestaande evidentie en literatuur. Deze tekortkomingen werden vastgesteld door alle beoordelaars van de masterproef van de studente. Op basis van deze vaststellingen moet de interne beroepsinstantie besluiten dat de studente niet heeft voldaan aan de leerdoelstellingen die verband houden met de research-verpleegkundige-rol.

Op basis van al deze elementen beslist de interne beroepsinstantie dat de beslissing van de examencommissie om de studente niet te laten slagen voor de opleiding Master in de verpleegkunde en de vroedkunde op correcte wijze werd genomen en geenszins onredelijk is. Zij handhaeft bijgevolg in beroep zowel de individuele beoordelingen op de masterproef als het niet-slagen voor de opleiding.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 11 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroept zich in een enig middel op de schending van het motiverings-, het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel, alsook op de schending van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat de interne beroepsinstantie geenszins een oordeel heeft geveld over de verwezenlijking van de globale doelstellingen van het opleidingsprogramma. Zij stipt aan dat de interne beroepsinstantie uitdrukkelijk de beoordeling heeft gemaakt dat een welbepaalde competentie, namelijk het zelf verrichten van wetenschappelijk onderzoek, niet werd verworven. Daaruit heeft de interne beroepsinstantie, na het vaststellen van de verschillende tekortkomingen, besloten dat verzoekster niet heeft voldaan aan de leerdoelstellingen die verband houden met de researchverpleegkundige rol. Volgens verzoekster is het duidelijk dat de interne beroepsinstantie ten onrechte een extrapolatie heeft gedaan van een tekort van een welbepaalde competentie naar het niet voldaan hebben aan de leerdoelstellingen. Verzoekster werpt op dat dit een manifeste foutieve beoordeling is, die bovendien in strijd is met de opdracht van de interne beroepsinstantie. De interne beroepsinstantie moet immers op basis van alle elementen die voorliggen, en niet op basis van dat ene voorgehouden competentietekort, oordelen over het al dan niet voldaan zijn van de globale leerdoelstellingen, en dus niet aan een welbepaalde doelstelling. Verzoekster stelt ook vast dat nergens in de beslissing rekening is gehouden met het feit dat het tekort in kwestie een miniem, haast het miniemst mogelijke, tekort is, namelijk 9,8/20. Zij benadrukt dat het aan de examencommissie of aan de interne beroepsinstantie is om te motiveren waarom de betrokken student de globale opleidingsdoelstellingen niet heeft behaald.

Verzoekster verduidelijkt vervolgens dat het een foute redenering is van de beslissende overheid om op basis van de overweging dat alle kennis en inzicht verworven binnen de opleiding geïntegreerd kan worden in een zelf gegeven onderzoekscontext, af te leiden dat het tekort op deze masterproef dan ook in verband moet worden gebracht met de totaliteit van de leerresultaten. Volgens verzoekster zou het in die redenering immers volstaan om vast te stellen dat een masterproef in feite ‘de’ toets is van het al dan niet voldoen aan de leerresultaten. Daarmee zou tekort worden gedaan aan de vrijheid en de plicht die de examencommissie en de interne beroepsinstantie hebben om in toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs discretionair te oordelen of de globale doelstellingen werden bereikt. Verzoekster stipt aan dat de bedoeling van de beoordeling immers is te weten of de student in kwestie

prospectief klaar is om op basis van het bereiken van deze globale doelstellingen aan het werk te kunnen.

Verzoekster verwijst naar rechtsleer, waarin volgens haar wordt gesteld dat het resultatenrapport van een student, de leerresultaten en de competenties van de opleidingsonderdelen uit het programma en de globale doelstellingen van de opleiding nauwkeurig op kwalitatieve wijze met elkaar vergeleken moeten worden. Opleidingscompetenties en leerresultaten overschrijden vaak vakken, zodat uit het behalen van de credits voor andere vakken ook kan blijken dat de competenties of leerresultaten van de gehele opleiding, niettegenstaande het tekort, in alle redelijkheid genomen globaal toch verwezenlijkt zijn. Verzoekster wijst erop dat in de bestreden beslissing geen toetsing is gebeurd aan de globale doelstellingen, rekening houdende met andere onderdelen. Er wordt in de bestreden beslissing enkel gefocust op het feit dat in de masterproef een competentietekort is voor wetenschappelijk onderzoek, waaruit ten onrechte wordt afgeleid dat de tekortkomingen de basis vormen van het besluit dat er niet voldaan werd aan de leerdoelstellingen, die dan nog enkel verband houden met de researchverplegende rol.

Daarnaast wijst verzoekster erop dat de score van 9,8/20 het resultaat is van, onder meer, een beoordeling van 8/20 door een lezer die bij de toelichting na het geven van de verschillende aspecten stelt "*Ik hoop dat bovenstaande mijn score van 8/20 verklaart.*". Volgens verzoekster heeft een andere lezer zijn score van 9/20 veranderd naar een score van 8/20. Voor deze wijziging is geen uitleg terug te vinden.

Verder geeft verzoekster een overzicht van haar andere resultaten binnen de masteropleiding. Zij wijst er ook op dat zij in haar intern beroepsschrift uitdrukkelijk heeft verwezen naar de verschillende rollen die in de globale opleidingsdoelstellingen worden beoogd, namelijk docentenrol, patiënteneducatie en consultatierol, klinisch expert en casemanagerrol, research-verpleegkundige-rol, leidinggevende en innovatieve rol, klinische leiderschap en kwaliteitsmanagerrol, participatieve rol. Verzoekster stelt vast dat het tekort dat in de bestreden beslissing wordt weerhouden specifiek een leerdoelstelling betreft die verband houdt met de researchverpleegkundige rol. Zij stelt dat zij reeds specifiek heeft aangestipt dat niet werd aangetoond dat zij aan de aspecten van deze research-verpleegkundige-rol niet voldeed.

Verzoekster stipt nog aan dat deze globale opleidingsdoelstelling (research-verpleegkundige-rol) verschillende aspecten heeft. In de bestreden beslissing gaat het minimale tekort klaarblijkelijk over één aspect, namelijk het zelf verpleegkundig wetenschappelijk onderzoek verrichten. Volgens haar geeft het zogenaamd niet verworven hebben van de competentie in dit ene aspect al aan dat dit geenszins kan leiden tot de veralgemening naar het ruimere aspect research-verpleegkundige-rol, en al helemaal niet naar al de andere aspecten die de globale opleidingsdoelstellingen inhouden.

Verzoekster vindt ten slotte dat de gegeven scores geen steun vinden in de criteria die moesten worden toegepast. Zo is er een score van 8/20 voor de presentatie en verdediging, met als commentaar '*oppervlakkige antwoorden, weinig kritisch naar methodologieën en resultaten toe*'. Volgens verzoekster past dit niet in het criterium waarvoor minder dan 10/20 kan worden gegeven omdat er niet wordt aangehaald dat er verkeerde antwoorden werden gegeven. Verzoekster stelt dat hetzelfde geldt voor de score van 8/20 van lezer 1 voor vorm en inhoud. Als commentaar wordt er gegeven dat er verschillende concepten door elkaar werden gehaald en dat er sprake is van weinig diepgang en een matig onderzoeksopzet. Volgens haar valt deze commentaar niet te rijmen met de criteria die gebruikt moeten worden om een score van minder dan 10/20 te geven. Hetzelfde geldt eveneens voor de score van lezer 2 voor vorm en inhoud.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat in de interne beroepsbeslissing werd aangegeven dat de masterproef, als sluitstuk van de gehele masteropleiding, niet louter verband houdt met één specifiek leerresultaat, maar met de totaliteit van de opleidingsspecifieke leerresultaten. De masterproef is namelijk – zoals explicet omschreven in de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel – het opleidingsonderdeel waarin studenten van de Master in de verpleegkunde en de vroedkunde hun “kennis en inzichten, opgedaan tijdens de opleiding, (dienen) te integreren en toe te passen”. In die zin werd volgens verwerende partij wel degelijk aan de globale opleidingsdoelstellingen getoetst.

Verwerende partij benadrukt dat de student de bewijslast draagt dat hij/zij heeft voldaan aan de globale leerdoelstellingen. Het is sedert de wijziging van de Codex Hoger Onderwijs dienaangaande niet aan de interne beroepsinstantie om in het wilde weg over elk van de doelstellingen te beginnen af te oetsen of de student daar al dan niet aan voldaan heeft. De student moet zelf aantonen dat hij/zij de opleidingsdoelstellingen heeft behaald.

Verwerende partij verduidelijkt dat, aangezien verzoekster in haar intern beroepsschrift specifiek inging op één globale leerdoelstelling, in de interne beroepsbeslissing ook werd ingegaan op deze leerdoelstelling. Uit de inhoudelijke motivering voor de toegekende (deel)resultaten voor de masterproef blijkt dat deze duidelijke methodologische tekortkomingen bevat, met een zwakke onderzoeksopzet, een gebrek aan interpretatie en kritische analyse, en onvoldoende vergelijking met bestaande evidentie en literatuur. Volgens verwerende partij is het dan ook duidelijk dat de leerdoelstellingen aangaande de research-verpleegkundige-rol niet werden gerealiseerd als gevolg van deze tekortkomingen. Verwerende partij verwijst naar deze leerdoelstellingen en stelt dat het realiseren van deze leerdoelstellingen vanzelfsprekend essentieel is voor het behalen van een masterdiploma en dat de masterproef bij uitstek het opleidingsonderdeel is dat hiernaar toetst. Verwerende partij wijst erop dat het kunnen verrichten van zelfstandig wetenschappelijk onderzoek met een kritische onderzoeksingesteldheid en begrip van de nodige methodologische concepten het hoofddoel van elke masterproef in elke masteropleiding is, en niet enkel in de Master in de verpleegkunde en de vroedkunde. Zij verwijst hiervoor ook naar artikel I.3 en II.141 van de Codex Hoger Onderwijs. Volgens verwerende partij is het bijgevolg niet aan de orde om de fundamentele en door alle beoordelaars vastgestelde wetenschappelijke tekortkomingen aan de masterproef van verzoekster af te doen als louter relevant voor een welbepaalde competentie, maar niet voor de globale leerdoelstellingen van de opleiding. De competenties en doelstellingen die hiermee in verband staan nemen namelijk een centrale positie in in de globale leerdoelstellingen van elke masteropleiding, en dus ook in de Master in de verpleegkunde en de vroedkunde.

Vervolgens merkt verwerende partij op dat de interne beroepsinstantie wel degelijk expliciet heeft erkend dat het betreffende tekort minimaal is. De interne beroepsinstantie heeft op basis van haar beoordeling dat de onvoldoende minimaal is en bijgevolg kan worden beschouwd als een bijzondere studiegerelateerde omstandigheid namelijk besloten om verder na te gaan in welke mate verzoekster al dan niet had voldaan aan de globale leerdoelstellingen van de opleiding. Zij kwam op grond van een kwalitatieve beoordeling tot de conclusie dat dit laatste niet het geval was, zelfs al was het tekort voor de masterproef op kwantitatief vlak minimaal te noemen.

Daarnaast stipt verwerende partij aan dat de rechtsleer waarnaar verzoekster verwijst dateert van vóór de decreetswijziging waarbij de bewijslast bij de student werd gelegd, zodat de geciteerde passages waarin de bewijslast van de onderwijsinstelling wordt geschetst thans

achterhaald zijn. Volgens verwerende partij is er *in casu* bovendien duidelijk sprake van een unieke band tussen de masterproef – als sluitstuk van de opleiding – en de globale opleidingsdoelstellingen. Dit is des te meer het geval doordat de tekortkomingen van verzoekster zich precies situeerden op het vlak van wetenschappelijke competenties die onontbeerlijk zijn voor elke masterproef en elke masteropleiding, en die ook expliciet als globaal opleidingsdoel worden vermeld. Verwerende partij verduidelijkt dat het de bedoeling is na te gaan of een student alle doelstellingen heeft bereikt die worden verwacht van elke masterstudent en van de masterstudent verpleegkunde en vroedkunde in het bijzonder. Door te oordelen dat verzoekster niet heeft voldaan aan de globale leerdoelstellingen geeft de interne beroepsinstantie niet noodzakelijk aan dat verzoekster niet professioneel kan functioneren als verpleegkundige in een leidinggevende rol, maar wel dat zij niet de doelstellingen heeft bereikt die eigen zijn aan de graad van master. Het betreft immers een academische titel, en niet enkel een professionele opleiding.

Waar verzoekster aanhaalt dat in de interne beroepsbeslissing geen verwijzing aanwezig is naar een toetsing “aan de competenties van de andere vakken”, merkt verwerende partij op dat uit de kwalitatieve motivering voor de (deel)resultaten van de masterproef op overtuigende wijze bleek dat verzoekster de reeds ten overvloede aangehaalde leerdoelstellingen niet had bereikt. Verwerende partij erkent dat verzoekster credits heeft verworven voor alle andere opleidingsonderdelen in haar studieprogramma, maar zij merkt hierbij op dat de betreffende examencijfers en het globale eindpercentage van 58,45% niet van die aard zijn om te kunnen spreken van excellente resultaten, laat staan dat dit element als een bijkomende bijzondere omstandigheid kan worden beschouwd. De leerdoelstellingen met betrekking tot de interpretatie en verrichting van wetenschappelijk onderzoek houden op unieke wijze verband met de masterproef, en binnen de context van deze masterproef is duidelijk gebleken dat verzoekster hieraan niet heeft voldaan.

Waar verzoekster aanvoert dat één van de evaluatoren een deelcijfer van 9/20 zou hebben gewijzigd naar 8/20, kan verwerende partij enkel veronderstellen dat deze bewering is gebaseerd op het gegeven dat op één van de beoordelingsformulieren van de masterproef sprake is van een hapering in de notering van het cijfer 8, waarbij het lijkt dat er eerst een 9 zou kunnen hebben gestaan. Verwerende partij stelt vast dat dit element niet aan bod kwam tijdens de interne beroepsprocedure. Dit is ook irrelevant in de context van de interne beroepsprocedure. Verwerende partij benadrukt dat de betreffende beoordelaar eenduidig een deelcijfer van 8/20

heeft toegekend voor de vorm en inhoud van de masterproef. Dit cijfer werd ook inhoudelijk gemotiveerd. De wijze van notering, en de speculatie dat deze in verband kan worden gebracht met een wijziging van beoordeling, is hierbij niet aan de orde.

Waar ten slotte wordt aangevoerd dat de toegekende deelresultaten voor de masterproef geen steun vinden in de criteria zoals die staan vermeld op de beoordelingsformulieren, stelt verwerende partij vast dat dit nieuwe elementen betreffen die niet meer op ontvankelijke wijze kunnen worden aangebracht voor de Raad. Volgens verwerende partij zijn deze grieven ook incorrect. Voor het onderdeel presentatie en verdediging werd een score van 8/20 toegekend. Het beoordelingsformulier vermeldt dat een score van lager dan 10/20 aan de orde is wanneer in de presentatie “het onderzoek op een weinig gestructureerde en coherente manier (werd) voorgesteld met veel terminologische onjuistheden” of in de verdediging “de meeste vragen niet correct (werden) beantwoord en te weinig kritisch benaderd”. De in pen genoteerde commentaar op het beoordelingsformulier vermeldt oppervlakkige antwoorden en een weinig kritische attitude naar methodologie en resultaten toe. In de motivering van de score voor de verdediging wordt ook duidelijk verwezen naar een gebrek aan kritische benadering. Het gegeven dat hierbij nergens de exacte verwoording “niet correct” wordt gehanteerd, neemt volgens verwerende partij niet weg dat een oppervlakkige presentatie met onvoldoende methodologische diepgang en kritische houding, evenals een zwakke discussie, duidelijk als “onvoldoende werk” kan worden gecategoriseerd.

Voor het onderdeel vorm en inhoud werd door de promotor een score van 11/20 toegekend, en door beide andere lezers een score van 8/20. Verwerende partij verwijst naar het beoordelingsformulier. Ze merkt op dat de in pen genoteerde commentaar respectievelijk het door elkaar halen van concepten, een gebrek aan diepgang en een matige onderzoeksopzet (lezer 1), een onvoldoende gerapporteerde en gedocumenteerde methodologie, chaotische resultatensectie, onduidelijk omschreven concepten en weinig kritische discussie (lezer 2) vermeldt. In de bijkomende motivering van lezer 1 werd verder onder meer verwezen naar een zwakke onderzoeksopzet, een gebrek aan interpretatie en onvoldoende uitwerking van de link met bestaande literatuur. Deze drie elementen worden quasi letterlijk vermeld als aanleidingen voor een cijfer lager dan 10/20 volgens de beoordelingsformulieren. Verwerende partij merkt op dat ook in het door de voltallige jury onderschreven verslag van de masterproefverdediging (onder meer) werd verwezen naar dezelfde elementen: onvoldoende uitgewerkte methodologie en resultaten, onvoldoende kritische analyse en interpretatie van de resultaten, en (op formeel

vlak) een weinig gestructureerde resultatensectie. Op basis van de in pen ingevulde beoordelingsformulieren, de bijkomende motivering van lezer 1 en het verslag van de voltallige jury kan volgens verwerende partij enkel worden geconcludeerd dat de cijfers van 8/20 wel degelijk beantwoorden aan de vooropgestelde criteria en geenszins als onredelijk kunnen worden beschouwd.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat de stelling van verwerende partij erop neerkomt dat de masterproef (altijd) de toets inhoudt van de globale verwijzing van doelstellingen van het opleidingsprogramma, wat niet het geval is. Deze stelling zou immers komen tot het absurde resultaat waarbij een student die de tekorten aaneenrijgt toch als geslaagd zou worden beoordeeld op grond van de masterproef omdat daarin de globale opleidingsdoelen zouden zijn getoetst. Verzoekster verwijst naar de opleidingsdoelstellingen en naar de doelstellingen van de masterproef.

Verder stelt verzoekster dat de bewijslast zoals beschreven in artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs verkeerd wordt voorgesteld door verwerende partij. Ingevolge dit artikel is het inderdaad aan de student om aan te tonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen heeft behaald. Volgens verzoekster doet dit natuurlijk geen afbreuk aan de verplichting in de eerste zin opgelegd aan de examencommissie, waar wordt gesteld dat de examencommissie de student voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaart als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwijzenlijkt zijn. Verzoekster benadrukt dat zij bovendien reeds in het intern beroep heeft aangebracht dat zij aan de doelstellingen voldoet. In het bijzonder heeft zij verwezen naar het bereiken van de globale opleidingsdoelstelling in verband met de research-verpleegkundige-rol. Zij heeft ook verwezen naar de resultaten van de andere vakken en naar de andere rollen.

Verzoekster stelt ten slotte dat uit de doelstellingen blijkt dat specifiek waar het gaat over het zelf verrichten van wetenschappelijk onderzoek, deze doelstelling zelfs niet als een verplichting, maar als een mogelijkheid is opgenomen. Volgens haar is het onzeker of deze doelstelling wel een vereiste is. *A fortiori* is het niet voldoen aan deze doelstelling – mocht tot dat besluit al terecht zijn gekomen, *quod non* – geen grond om tot het niet voldaan hebben aan de globale doelstellingen te besluiten.

Beoordeling

Verzoekster vraagt om, ondanks haar tekort voor de masterproef (9,8/20), globaal geslaagd te worden verklaard. De Raad leest ter zake het volgende in artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs:

“Art. II.229. De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.

Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard, betekent niet dat hij in aanmerking komt voor een creditbewijs voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd.”.

De Raad stelt vast dat de decreetgever met artikel VI.14 van Onderwijsdecreet XXVII de tweede zin “*De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.*” heeft toegevoegd.

Voor deze toevoeging, die krachtens artikel VI.38 van Onderwijsdecreet XXVII op 1 september 2017 in werking is getreden, heeft de decreetgever de volgende verantwoording gegeven (*Parl. St. VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 39-40*):

“Artikel II.228 van de Codex Hoger Onderwijs voorziet in situaties waarbij er sprake is van een “automatische deliberatie” voor studenten die aan de (tolerantie)voorwaarden voldoen en waarvoor de examencommissies dus zelfs niet meer moeten samenkommen. Examenscommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal als geslaagd kan worden beschouwd. Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat “de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (Raad) vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd en dus om elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op eigen merites te onderzoeken.

Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk beargumenteerd dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd.

Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”.

De decreetgever heeft met deze toevoeging beoogd dat wanneer een student zich beroept op ‘bijzondere omstandigheden’ of stelt dat hij ondanks het behaalde tekort niettemin de doelstellingen van de opleiding globaal heeft gerealiseerd, hij zijn aanvraag moet staven aan de hand van concrete elementen. De bewijslast ligt aldus in de eerste plaats bij de student.

De Raad stelt vast dat verzoekster *in casu* vooreerst aanvoert dat zij een zeer minimaal tekort van 9,8/20 voor de masterproef heeft behaald. Verzoekster stipt in haar extern verzoekschrift aan dat de interne beroepsinstantie hiermee geen rekening heeft gehouden. De Raad moet evenwel vaststellen dat de interne beroepsinstantie erkent dat verzoekster een minimaal tekort voor de masterproef heeft behaald. De interne beroepsinstantie heeft dit bovendien beschouwd als een bijzondere studiegerelateerde omstandigheid, waarna zij heeft nagegaan in hoeverre verzoekster alsnog kan worden geacht de globale opleidingsdoelstellingen te hebben bereikt.

Wat dit betreft, moet de Raad vaststellen dat verzoekster – daarbij rekening houdende met de aan haar opgelegde bewijslast door artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs – in haar intern beroepsschrift heeft aangevoerd dat de masterproef slechts verband houdt met één opleidingsdoelstelling, namelijk de research-verpleegkundige-rol. Deze luidt als volgt: “*Zij/hij kan geplande klinische studies beoordelen op praktische haalbaarheid en belasting voor patiënt, verpleegkundige en organisatie, kan ‘informed consent’ voor klinische studies verwerven, kan als data collector of data manager participeren in klinische trials, of zelf verpleegkundig wetenschappelijk onderzoek verrichten.*”.

De Raad moet verwerende partij vooreerst bijtreden waar zij stelt dat het tekort een opleidingsonderdeel betreft dat een centrale rol in de opleiding en voor de ermee beoogde doelstellingen vervult. De Raad verwijst hiervoor naar het gewicht van de masterproef in de opleiding (15 van de 60 studiepunten). De Raad wijst tevens op de leerdoelstellingen van de masterproef en stelt vast dat de masterproef de student toelaat de tijdens de opleiding verworven competenties te bundelen en tot een hoger niveau te brengen. Hij leest hieromtrent meer bepaald in de ECTS-fiche dat met de masterproef wordt beoogd de student de mogelijkheid te bieden om kennis en inzichten, verworven tijdens de opleiding, te integreren en toe te passen in een wetenschappelijk onderzoeksproject, waarbij de student een specifiek proces doorloopt (zie stuk 5 van verwerende partij). Aan de student wordt tevens de kans geboden om praktische ervaring op te doen in wetenschappelijke methodieken en implementatiestrategieën. Naar het oordeel van de Raad vloeit uit het – uit de ECTS-fiche af te leiden – integratieve karakter van de masterproef dat het tekort voor de masterproef een breder verband houdt met de opleidingsdoelstellingen en niet louter bijdraagt tot de research-verpleegkundige-rol, zoals verzoekster voorhoudt. Zo mag van de master in de verpleegkunde en de vroedkunde worden verwacht dat hij in de domeinen die thematisch verband houden met de masterproef een hogere beheersingsgraad verwerft. Dit is immers nodig voor het uitvoeren van het beoogde onderzoek voor de masterproef in de betrokken (deel)discipline. Ter illustratie van de breed dragende rol van de masterproef wil de Raad ook nog de opleidingsdoelstelling inzake het bikhouden van nieuwe bevindingen uit wetenschappelijk onderzoek en het vertalen en integreren ervan in ‘evidence-based’ zorgverlening en kwaliteitsbeleid aanstippen. Het belang van de masterproef in de opleiding wordt bovendien benadrukt in de artikelen I.3, 41° en II.141, 4° Codex Hoger Onderwijs. Uit deze bepalingen blijkt dat de masterproef een centrale rol heeft bij de realisatie van de globale leerdoelstellingen van elke masteropleiding. De relevantie ervan is niet beperkt tot een welbepaalde competentie, maar betreft de opleidingsdoelstellingen in hun algemeenheid.

Wat specifiek de research-verpleegkundige-rol betreft, waarnaar verzoekster in haar intern beroepsschrift verwijst, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat het tekort voor de masterproef (9,8/20) voornamelijk is toe te schrijven aan lacunes in de wetenschappelijke competenties. Zo leest de Raad in de beoordelingsformulieren bijvoorbeeld (scores voor vorm en inhoud: promotor = 11/20, lezers 1 en 2 = 8/20): matige inbreng aan inzichtelijk en probleemoplossend vermogen, weinig kritische analyse van de resultaten, zwakke discussie, verschillende concepten worden door elkaar gehaald, weinig diepgang, matige onderzoeksopzet

en resultatensectie, methodologie onvoldoende gerapporteerd en geargumenteerd, chaotische resultatensectie, concepten onduidelijk omschreven, niet helder, weinig kritische discussie. Behalve uit de beoordelingsformulieren, blijkt naar het oordeel van de Raad ook uit het verslag van de masterproefverdediging dat er ernstige lacunes inzake wetenschappelijke competenties bestaan. Ondanks het geringe tekort voor de masterproef moet de Raad vaststellen dat dit tekort niet los gezien kan worden van een gebrek aan wetenschappelijke competenties bij verzoekster, wat verband houdt met de research-verpleegkundige-rol als opleidingsdoelstelling.

De Raad stelt vast dat verzoekster in haar intern beroepsschrift verder nog heeft verwezen naar andere opleidingsonderdelen waaruit volgens haar zou moeten blijken dat zij de globale opleidingsdoelstellingen heeft behaald. Ze benadrukt dat ze credits heeft behaald voor alle andere vakken van de masteropleiding. Hiermee doet verzoekster evenwel niets anders dan stipuleren dat zij zich daarmee mogelijk in de toepassingsvoorwaarden van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs bevindt. Het is aan verzoekster om, in het licht van de hierboven aangehaalde decretale bepalingen, concreet aan te tonen dat zij de doelstellingen van de opleiding globaal heeft bereikt. De Raad is van oordeel dat verzoekster *in casu* niet op voldoende concrete wijze heeft aangetoond op welke manier zij door het slagen voor andere opleidingsonderdelen de opleidingsdoelstellingen – en dan niet alleen de research-verpleegkundige-rol, maar wel alle opleidingsdoelstellingen – globaal heeft bereikt. De Raad stipt hierbij nog aan dat het niet volstaat dat een student over de vaardigheden beschikt om één element/enkele elementen die in de opleidingsdoelstellingen vermeld worden uit te voeren. De student moet concreet aantonen dat hij/zij, niettegenstaande het tekort voor een specifiek opleidingsonderdeel (*in casu* voor de masterproef) elk van de met de opleidingsdoelstellingen gepaard gaande handelingen voldoende vaardig kan stellen, wat *in casu* niet het geval is.

De Raad kan aldus, gelet op de door verzoekster in het intern beroepsschrift ontwikkelde argumentatie, niet vaststellen dat verwerende partij onredelijk, en evenmin in strijd met artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, heeft gehandeld door verzoekster, niettegenstaande haar tekort voor de masterproef, niet geslaagd te verklaren voor de masteropleiding.

In deze context wil de Raad in herinnering brengen dat verzoekster een masterdiploma beoogt en aldus kiest voor een vorming met een bij uitstek essentiële wetenschappelijke oriëntatie. Het belang van de wetenschappelijke component in een masteropleiding

verpleegkunde/vroedkunde lijdt bij de beoordeling van het bereikt hebben van de globale opleidingsdoelstellingen dan ook geen twijfel.

De Raad overweegt verder dat de band tussen de masterproef, als centraal opleidingsonderdeel in de masteropleiding, en de opleidingsdoelstellingen, niet in functie staat van concrete toegang van de student tot de arbeidsmarkt. De opleiding heeft weliswaar tot doel de student de voor het opnemen van bepaalde functies of een bepaald functieniveau vereiste competenties bij te brengen, maar de specifieke functie die de student zal bekleden, noch het feit dat de student *in concreto* professioneel kan functioneren in een functie die aan houders van een bepaald diploma wordt voorbehouden, laten toe te besluiten dat de student de doelstellingen die eigen zijn aan de graad waarvan hij het diploma beoogt, heeft bereikt. De student moet – om het diploma te verkrijgen – in de opleiding de competenties die ermee beoogd zijn bereikt hebben om aldus de doelstellingen van de opleiding te hebben bereikt. Dat hij ondanks het niet-bereikt hebben van deze competenties ‘on the job’ functioneert en zelfs goed kan functioneren, doorbreekt deze logica niet.

Waar verzoekster opmerkt dat een lezer zijn score van 9/20 zou hebben gewijzigd in een score van 8/20, is de Raad van oordeel dat verzoekster dit argument niet heeft opgeworpen in de interne beroepsprocedure, zodat zij dit ook niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kan opwerpen in het kader van het extern beroep. De Raad ziet niet in wat haar hiertoe belette. Ten overvloede merkt de Raad op dat verzoekster geen elementen bijbrengt om de Raad in redelijkheid tot twijfel betreffende de validiteit van de betrokken beoordeling te brengen.

Wat opmerkingen over de mate waarin de deelresultaten gedragen zijn door de beoordelingsverslagen betreft, ziet de Raad niet in wat verzoekster ervan heeft weerhouden deze argumenten in de interne beroepsprocedure te ontwikkelen. Nu zij voor het eerst voor de Raad zijn bijgebracht, acht de Raad hen niet ontvankelijk. Ten overvloede merkt de Raad op dat, rekening houdend met de beperktheid van zijn beoordelingsbevoegdheid ter zake, hij niet kan vaststellen dat uit de opmerkingen uit de leesverslagen en uit het gezamenlijke beoordelingsverslag, die een gelijklopende draagwijdte hebben in zoverre zij allen wijzen op ernstige tekortkomingen inzake wetenschappelijke vaardigheden, kan worden afgeleid dat de score geen stand zou kunnen houden. Ten overvloede wijst de Raad hierbij op het holistische karakter van de beoordeling, waarbij de in de documenten aangehaalde argumenten tot een globale, in een cijfer uitgedrukte, beoordeling hebben geleid. Eveneens ten overvloede acht de

Raad de ‘kwalitatieve’ opmerkingen in hun totaliteit en de eraan gekoppelde scores niet onverenigbaar met de aan de beoordelaars richting gevende beoordelingscriteria uit de beoordelingsformulieren.

Om al deze redenen acht de Raad het middel niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 15 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.624 van 20 december 2018 in de zaak 2018/598

In zake: Felix HERMANS
Woonplaats kiezend te 1540 Herfelingen
Hondsbergstraat 1

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 21 september 2018 waarbij aan de verzoeker geen uitzondering werd toegestaan voor het opnemen van de masterproef en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, mevrouw Veerle Pauwels en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de bacheloropleiding en de masteropleiding “Biochemie en biotechnologie”.

Verzoeker vraagt een uitzondering aan op de volgtijdelijkheidsvoorwaarden die gelden voor het opnemen van de masterproef. Deze uitzondering wordt niet toegestaan.

Verzoeker stelde op datum van 27 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 17 oktober 2018 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de volgtijdelijkheidsvoorwaarden voor de masterproef, zoals die vermeld staan in de ECTS-fiche, voorzien dat enkel studenten die geslaagd zijn voor de bacheloropleiding (of eventueel het schakelprogramma) dit opleidingsonderdeel in hun ISP kunnen opnemen. Aangezien verzoeker vorig jaar niet geslaagd was voor het opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’ (resultaat van 5/20 zowel in de januari-zittijd als in de juni-zittijd), voldeed hij niet aan deze voorwaarden.

Tijdens het gesprek en via zijn brief vermeldde verzoeker dat hij zich omwille van medische omstandigheden slecht had kunnen voorbereiden op het examen ‘Chemische thermodynamica’. Verzoeker stuurde ook een medisch attest door dat specifiek betrekking had op het examen van 4 september 2018. Verzoeker zei niet te kunnen uitsluiten dat deze medische omstandigheden zich niet opnieuw zouden voordoen, maar zei dat hij er alle vertrouwen in had dat dit niet het geval zou zijn. In die zin meende verzoeker dat het voor hem haalbaar moest zijn om tijdens het academiejaar 2018-2019 de resterende opleidingsonderdelen van zijn masterprogramma (i.c. 66 studiepunten m.i.v. de masterproef) te combineren met de 6 resterende studiepunten van zijn bachelorprogramma. Op die manier wou verzoeker bijkomende studieduurvertraging vermijden.

In opvolging van het beroep heeft de interne beroepsinstantie contact opgenomen met de faculteit van verzoeker. De decaan, prof. [P.M.] en de programmadirecteur, prof [K.G.] stuurden hierbij informatie door. Zij wezen de interne beroepsinstantie erop dat, met het oog op het bewaken van de studievoortgang, de faculteit een strikt beleid hanteert t.a.v. de volgtijdelijkheidsvoorwaarden voor deze masterproef en dat hierbij geen uitzonderingen voorzien worden.

Bij de beoordeling van het beroep moet de interne beroepsinstantie vaststellen dat de medische omstandigheden waarop verzoeker zich beroept, onvoldoende de resultaten specifiek in zijn bacheloropleiding verklaren. Niettegenstaande deze omstandigheden slaagt verzoeker in die periode immers wel voor 54 studiepunten van zijn masteropleiding. Het attest dat verzoeker doorstuurde, heeft bovendien specifiek betrekking op het examen in de derde examenperiode. In die zin verklaart dat attest niet waarom verzoeker tot tweemaal toe tijdens dit academiejaar een resultaat van slechts 5/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’ behaalt. Een studievoortgangsmaatregel is ook essentieel bedoeld om te garanderen dat studenten de nodige voorkennis hebben om te kunnen slagen in de verdere opleidingsonderdelen. Via zijn beroep vermeldde verzoeker geen enkel concreet element die erop zou kunnen wijzen dat verzoeker toch over alle vereiste voorkennis beschikt. De grootte van het tekort voor ‘Chemische thermodynamica’ (i.c. tweemaal 5/20) wijst hierbij toch op essentiële tekorten in zijn kennis voor het betrokken opleidingsonderdeel. Verzoeker vermeldde wel dat hij er vertrouwen in had dat hij hierin zou slagen. De interne beroepsinstantie moet hierbij echter wel vaststellen dat, indien verzoeker inderdaad dit bacheloropleidingsonderdeel zou combineren met alle resterende opleidingsonderdelen uit zijn masterprogramma, zijn totaal programma 72 studiepunten zou bedragen. Ook in het verleden was verzoeker echter nooit geslaagd voor een programma van een dergelijke omvang. In die zin vindt de interne beroepsinstantie ook in de voorbije studieresultaten van verzoeker geen enkele aanwijzing die erop zou kunnen wijzen dat een dergelijke combinatie in zijn geval haalbaar zou zijn.

De interne beroepsinstantie ziet dan ook geen reden om de eerdere beslissing van de faculteit te wijzigen. Gezien het feit dat verzoeker niet geslaagd is voor het opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’ en gezien de geldende volgtijdelijkheidsvoorwaarden, kan hij de masterproef op dit ogenblik dan ook niet opnemen in zijn ISP. De interne beroepsinstantie beseft uiteraard dat dit niet de beslissing is waarop verzoeker gehoopt had en kan ook alle begrip opbrengen voor het feit dat verzoeker probeert om zijn studieduurverlenging te beperken. De interne beroepsinstantie meent echter dat deze vertraging nu eenmaal inherent is aan het feit dat verzoeker, niet enkel in 2017-2018 maar ook in het verleden, niet slaagde voor bepaalde opleidingsonderdelen. De beroepsinstantie heeft er ook alle vertrouwen in dat, zoals verzoeker zelf vermeldt in zijn e-mail aan prof. [G.], hij er alle moeite voor zal doen om reeds in de januari-zittijd te slagen voor dit opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’. Zoals prof. [G.] reeds opmerkte, zou dit betekenen dat verzoeker in januari dan wel aan deze

volgtijdelijksvoorwaarden zou voldoen, waardoor deze studievertraging nog vrij beperkte zou blijven.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 17 oktober 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 21 september 2018 waarbij aan de verzoeker geen uitzondering werd toegestaan voor het opnemen van de masterproef (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de programmadirecteur. In dat geval verdwijnt de beslissing van de programmadirecteur uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoeker zich in een eerste middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij het niet eens is met de bestreden beslissingen, omdat hij van oordeel is dat de zeer strikte manier waarop de volgtijdelijkheidsvooraarden in zijn geval worden toegepast niet redelijk is. Verzoeker slaagde vorig academiejaar niet voor het vak ‘Chemische Thermodynamica’. Dat één vak verzoeker ervan weerhoudt te starten met zijn masterthesis, vindt hij onredelijk. Het gevolg is immers een grote studieduurvertraging om zijn masterdiploma te behalen.

Verzoeker stelt dat hij zich niet terdege heeft kunnen voorbereiden op het examen in de derde examenperiode, omdat van een ernstige opflakkering van chronische pijn ten gevolge van scoliose. Het medisch bewijs hiervoor werd bijgevoegd. De interne beroepsinstantie haalt aan dat verzoeker ook niet slaagde voor dit vak in de eerste zittijd. Dat is correct, maar volgens verzoeker heeft dit geen directe invloed op zijn studievoortgang. Iedereen krijgt een tweede kans. De interne beroepsinstantie vermeldt ook dat verzoeker geen concreet element aanhaalt dat erop kan wijzen dat hij over de vereiste voorkennis beschikt. Volgens verzoeker is dit echter moeilijk aan te tonen. Verzoeker vroeg de beroepsinstantie daarom hem tijdens het gesprek enkele vragen te stellen omtrent de leerstof. Daar werd niet op ingegaan. De interne beroepsinstantie argumenteert dat het medisch attest specifiek betrekking heeft op het examen waarvoor verzoeker niet slaagde in de derde examenperiode en dat verzoeker, niettegenstaande de omstandigheden, wel slaagde voor 54 studiepunten van zijn masteropleiding. Dat verklaart ook meteen waarom het medisch attest specifiek op het examen ‘Chemische thermodynamica’ betrekking heeft. Verzoeker meent dat het net in zijn voordeel pleit dat hij er toch in slaagde de

overige 54 studiepunten van zijn masterdiploma af te leggen, overigens met onderscheiding. De chronische pijn ten gevolge van scoliose is niet constant aanwezig, maar kent plotse opflakkeringen. Verzoeker heeft er vertrouwen in dat het probleem inmiddels onder controle is. Uiteraard kan niemand zoiets 100% garanderen.

Zoals aangegeven in het persoonlijk gesprek met de interne beroepsinstantie, begon verzoeker aan deze studie met een grote achterstand voor wetenschapsvakken en wiskunde doordat hij in de middelbare school Latijn-Grieks volgde. Verzoeker heeft veel energie gestoken in zijn studie, omdat hij koste wat het kost zijn masterdiploma zonder studievertraging wou behalen. Verzoeker denkt dat de grote inhaalbeweging die hij maakte zijn gedrevenheid zeker aantoon. Bovendien zit er discrepantie in hetgeen de interne beroepsinstantie schrijft. De zin "*Ik meen echter dat deze vertraging niet eenmaal inherent is aan het feit dat, niet enkel in 2017-18 maar ook in het verleden, niet slaagde voor bepaalde opleidingsonderdelen*" zou verzoeker graag in zijn voordeel interpreteren. Daarom vraagt verzoeker de Raad om hem een uitzondering op de volgtijdelijkheidsvoorwaarden toe te staan. In afwachting van een definitieve beslissing, wil verzoeker vragen om hem toe te staan ten voorlopige titel aan zijn masterthesis verder te werken.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de ECTS-fiche duidelijk vermeldt dat enkel studenten die geslaagd zijn voor het bachelorprogramma (of schakelprogramma) de masterproef mogen opnemen. Bijgevolg maakt die regel deel uit van het toetredingscontract dat verzoeker sloot met de universiteit. Verzoeker vroeg evenwel een uitzondering op die contractuele regel en verzet zich tegen het feit dat de regel toch, net zoals ten aanzien van alle andere studenten, ten aanzien van hem wordt toegepast. Verzoeker stelt met name dat het feit dat hij omwille van één vak niet zou mogen starten met de masterproef, onredelijk zou zijn. Voor de volledigheid moet verwerende partij hierbij vaststellen dat het niet zo is dat het onvoldoende resultaat voor ‘Chemische thermodynamica’ het enige onvoldoende resultaat uit zijn bacheloropleiding zou zijn. Doorheen zijn bachelortraject kon verzoeker immers ook tolerantie inzetten voor de onvoldoende resultaten voor de opleidingsonderdelen ‘Wiskunde I’, ‘Moleculaire biologie’ en ‘Statistiek en data-analyse’ (voor een totaal van 15 studiepunten). De opleidingsonderdelen waarvoor tolerantie werd ingezet hebben weliswaar geen impact op de beslissing om de masterproef al dan niet te kunnen opnemen, maar wijzen er anderzijds toch op dat het onvoldoende resultaat voor ‘Chemische thermodynamica’ niet als een werkelijk uitzonderlijk resultaat kan worden beschouwd. De voorwaarde dat enkel studenten die de

volledige bacheloropleiding hadden afgerond deze masterproef konden opnemen, stond in elk geval duidelijk vermeld in de ECTS-fiche 2018-2019 en in die van de voorgaande jaren. Verzoeker was dan ook duidelijk geïnformeerd over de voorwaarden die golden om dit opleidingsonderdeel te kunnen opnemen.

Met de vermelding dat het “moeilijk is om aan te tonen” dat hij deze combinatie van masterproef en bacheloropleiding wel aankon, geeft verzoeker impliciet toe dat hij tot hiertoe nog geen enkele concrete argumentatie hiervoor gegeven heeft. Het kan hierbij uiteraard niet de bedoeling zijn om via de beroepsprocedure een alternatief (her)examen voor het opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’ te organiseren. De stelling van verzoeker dat het feit dat hij slaagde voor 54 studiepunten van de masteropleiding “meteen” ook verklaart waarom het medisch attest specifiek betrekking heeft op het examen ‘Chemische thermodynamica’, wordt niet verder onderbouwt en blijft onduidelijk. Indien – zoals verzoeker dit beschreef – het hier gaat om een chronische aandoening biedt noch het attest, noch het bezwaarschrift enig antwoord op de vraag waarom de gevolgen hiervan beperkt zouden zijn gebleven tot het examen ‘Chemische thermodynamica’. Gezien de verschillende oriëntatie van de masteropleiding (met o.a. een belangrijk stagegedeelte dat in sterke mate het globale percentage van 68,33% dat verzoeker behaalde, bepaalt) bieden de resultaten voor deze opleidingsonderdelen uit de master geen garantie dat verzoeker alle resterende masteropleidingsonderdelen (à 66 studiepunten) zou kunnen combineren met het resterende bacheloropleidingsonderdeel (à 6 studiepunten).

Verzoeker verwijst opnieuw naar de medische omstandigheden die zich hebben voorgedaan in de derde examenperiode en op basis waarvan hij meent dat hij geen “tweede kans” gekregen heeft. Zoals de interne beroepsbeslissing reeds vaststelde, bieden deze omstandigheden onvoldoende verklaring voor zijn globale studieresultaten en meer specifiek voor het feit waarom hij omwille van deze medische omstandigheden net voor de opleidingsonderdelen uit zijn bacheloropleiding niet slaagt. Verwerende partij kan hierbij ook enkel vaststellen dat verzoeker blijkbaar zelf beslist heeft om, ondanks deze omstandigheden, toch deel te nemen aan dit examen. Indien hij meende dat deze omstandigheden van die aard waren dat deze een reële examenkans onmogelijk maakten, had hij vóór het examen hierover contact kunnen opnemen met de ombuds om na te gaan of eventuele examenverplaatsingen mogelijk waren. Verzoeker zelf stuurt in elk geval geen enkele aanwijzing van dergelijke contacten door. Evenmin heeft verzoeker beroep aangetekend tegen het cijfer dat hij bekwam na het afleggen

van het examen. Daarnaast moet ook worden vastgesteld dat, net omwille van deze omstandigheden, het opnemen van een programma dat duidelijk zwaarder is dan het modale programma (i.c. 72 studiepunten) niet aan te raden is. Verzoeker zelf beschrijft deze problematiek immers als een chronische aandoening met plotse opflakkeringen. Hij zegt er vertrouwen in te hebben dat alles ondertussen onder controle is, maar geeft hiervoor geen enkele concrete aanwijzing.

Het is uiteraard begrijpelijk en lovenswaardig dat verzoeker wil proberen om zijn masterprogramma zonder studievertraging af te ronden. Gezien zijn eerdere bachelortraject, waarbij hij intussen reeds voor de vijfde keer is ingeschreven voor dit bachelorprogramma en gezien het feit dat het behalen van het bachelordiploma nu eenmaal een wettelijke voorwaarde is om ook het masterdiploma te kunnen behalen, mag dit echter niet ten koste gaan van zijn inspanningen voor het slagen voor het bachelorprogramma. De studievoortgangsvereisten die gelden in deze masteropleiding zijn dan ook net bedoeld om voldoende prioriteit voor dit resterende bachelorprogramma te garanderen.

Zoals verzoeker opmerkt, staat er inderdaad een typefout in de laatste zin van de interne beroepsbeslissing. De zin had moeten zijn: “*Ik meen echter dat deze vertraging nu eenmaal inherent is aan het feit dat nu niet enkel in 2017-2018, maar ook in het verleden niet slaagde voor bepaalde opleidingsonderdelen*”. Die typefout is evenwel niet van die aard dat de beslissing en de motivering anders begrepen kunnen worden.

Samenvattend moet verwerende partij dan ook vaststellen dat ook de informatie in het extern verzoekschrift de eerdere interne beroepsbeslissing niet weerlegt. De volgtijdelijkheidsvooraarden die gelden voor het kunnen starten met de masterproef zijn bestaande voorwaarden die duidelijk vermeld stonden in de ECTS-fiches. Deze voorwaarden zijn ook bedoeld om te garanderen dat studenten voldoen aan de wettelijke voorwaarden om in een latere fase het masterdiploma te kunnen behalen. Verzoeker verwijst naar bepaalde medische omstandigheden die echter slechts in beperkte mate het onvoldoende resultaat kunnen verklaren. Nog via het intern beroep, noch via het extern beroep geeft verzoeker enige aanwijzing van het feit dat een combinatie van masterproef met het resterende bacheloropleidingsonderdeel, voor een totaal van 72 studiepunten, mogelijk zou zijn. In die zin biedt de informatie in dit beroep geen indicatie dat in het geval van verzoeker een dergelijke uitzondering verantwoord zou zijn.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker zich de vraag of volgtijdelijkheidsvooraarden zonder meer automatisch kunnen worden toegepast. Verzoeker vindt deze strikte toepassing van het reglement en bijgevolg de weigering een uitzondering toe te kennen onbillijk. Volgens hem moet er ruimte zijn om rekening te houden met individuele omstandigheden. Verzoeker heeft zijn persoonlijke situatie verduidelijkt in het verzoekschrift en later in een persoonlijk gesprek.

Verwerende partij noemt zijn verzoekschrift ‘summier’. Er werd verzoeker op 28 september 2018 gevraagd een argumentatie te geven voor de omstandigheden die van toepassing zijn, dit tegen zondag 30 september 2018. Verzoeker heeft in het weekend zijn behandelende arts-specialist gecontacteerd, die niet heeft nagelaten hem in het weekend nog een attest te bezorgen. Verzoeker heeft bij zijn motivering op 30 september 2018 het medisch attest gevoegd en heeft dit ook mondeling toegelicht. Verzoeker wijst erop dat hij – behalve het ene tekort – aan alle andere volgtijdelijkheidsvooraarden heeft voldaan.

Verzoeker stelt ook dat het niet is omdat hij geen medisch attest vroeg voor de andere examens, dit wil zeggen dat deze normaal verliepen. Dit is zeker niet het geval. Verzoeker heeft nooit eerder zijn medische situatie ingeroepen en heeft nooit uitstel voor een examen gevraagd. Volgens verzoeker worden zijn volharding en doorzettingsvermogen nu tegen hem gebruikt.

Verzoeker benadrukt dat de grote inhaalbeweging die hij maakte volgens hem zijn gedrevenheid zeker aantonit. Hij behaalde in zijn masteropleiding het globale percentage van 68,3%, wat overeenkomt met onderscheiding. Hij vraagt dan ook om de volgtijdelijkheidsvooraarden in dat licht te bekijken.

Verzoeker stelt ook dat hij uiteraard geen beroep heeft aangetekend tegen zijn examencijfer, omdat hij allerkleinste betwist dat hij het examen niet goed deed. Verzoeker heeft altijd deelgenomen aan de examens, ook al waren de omstandigheden voor hem niet ideaal. Volgens hem kan dat geïnterpreteerd worden als blijk van zijn gedrevenheid.

Uit het betoog van verwerende partij maakt verzoeker op dat men zijn medische situatie niet afdoend vindt om een uitzondering toe te staan, om vervolgens dezelfde medische situatie in te roepen om verzoeker onbekwaam te achten een iets zwaarder dan modaal programma op te

nemen. Indien de kans op slagen uiteindelijk draait rond de eventualiteit dat verzoeker dan net een opflakkering ondergaat, is verzoeker van oordeel dat hij een nieuwe kans moet krijgen. Zonder verdere medische tegenslagen moet dit volgens verzoeker lukken. Hij vraagt om de kans om dat te bewijzen.

Het alternatief, namelijk spreiding over twee jaren, is gezien de omstandigheden volgens verzoeker onredelijk. De zeer strikte manier waarop de volgtijdelijkheidsvoorwaarden in zijn geval worden toegepast, is volgens verzoeker niet redelijk. Verzoeker vraagt dan ook hem een uitzondering toe te staan.

Beoordeling

De verzoeker is van oordeel dat de volgtijdelijkheidsregels in zijn geval op onredelijk strenge wijze zijn toegepast. Hij betoogt dat de naar zijn oordeel uiterst strikte toepassing van het reglement en de weigering om een uitzondering toe te kennen onbillijk is. De Raad onderzoekt hierna de beweerde onbillijkheid. Uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat de decaan en de programmadirecteur de beroepsinstantie wezen op een strikt facultair beleid t.a.v. de volgtijdelijkheidsvoorwaarden voor de masterproef, waarbij geen uitzonderingen worden toegestaan. Het komt de Raad toe na te gaan of deze houding, rekening houdend met de door verzoeker voor de interne beroepsinstantie aangevoerde argumenten, kennelijk de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

In de eerste plaats wijst verzoeker op het feit enkel niet geslaagd te zijn voor ‘Chemische Thermodynamica’. Hij acht het niet redelijk dat enkel dit vak hem ervan weerhoudt zijn masterthesis te starten, waardoor hij grote studievertraging oploopt bij het afwerken van zijn masterprogramma.

De Raad stelt vast dat verzoeker tijdens het academiejaar 2017-2018 voor beide examenkansen 5 op 20 heeft behaald voor het opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’.

Bij de beoordeling van de redelijkheid houdt de Raad eveneens rekening met de ECTS-fiche van de masterproef.

Daarnaast merkt de Raad op dat uit de e-mail van de programmadirecteur [K.G.] van 21 september 2018 blijkt dat deze verzoeker attent maakte op de mogelijkheid om eventueel in januari met de masterproef te starten.

Verzoeker wijst op medische redenen. Deze beletten hem zich terdege voor te bereiden op het examen in de derde examenperiode. Verzoeker voert een niet-gedateerd medisch attest aan, waaruit blijkt dat hij omwille van medische redenen niet in staat was het examen van 4 september 2018 ten volle te kunnen voorbereiden.

De interne beroepsinstantie heeft bij het beroep rekening gehouden met het medisch attest. Tevens maakt de interne beroepsinstantie melding van de verklaring van verzoeker niet te kunnen uitsluiten dat de betrokken medische omstandigheden zich niet opnieuw zouden voordoen, maar er alle vertrouwen in te hebben dat zulks niet het geval zou zijn. Verwerende partij leidde hieruit af dat verzoeker meende dat het voor hem haalbaar moest zijn om tijdens het academiejaar 2018-2019 de resterende opleidingsonderdelen van het masterprogramma te combineren met de 6 resterende studiepunten van het bachelorprogramma, om aldus bijkomende studieduurvertraging te vermijden.

Met betrekking tot het medisch attest overwoog de interne beroepsinstantie als volgt: “*Bij de beoordeling van uw beroep moet ik vaststellen dat de medische omstandigheden waarop u zich beroeft onvoldoende de resultaten specifiek in uw bacheloropleiding verklaren. Niettegenstaande deze omstandigheden slaagt u in die periode immers wel voor 54 studiepunten van uw masteropleiding. Het attest dat u me doorstuurde heeft bovendien specifiek betrekking op het examen in de derde examenperiode. In die zin verklaart [...] dit attest niet waarom u tot tweemaal toe tijdens dit academiejaar een resultaat van slechts 5/20 voor dit opleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’ behaalt. (...)*”

De Raad merkt op dat verzoeker aanhaalt dat iedereen twee examenkansen heeft, zodat het niet passend is dat verwerende partij opmerkt dat verzoeker ook niet in de eerste zittijd slaagde.

De Raad onderkent het recht op twee examenkansen. Evenwel is de Raad van oordeel dat de interne beroepsinstantie de twee examenkansen die verzoeker niet hebben toegelaten een credit te behalen, voornamelijk gebruikte in het kader van de afbakening van de draagwijdte van het medisch attest. Dit attest had immers enkel betrekking op de tweede examenkans. De interne

beroepsinstantie maakte hierbij duidelijk dat ook in de eerste examenkans, waar geen geattesteerde medische problemen het studeren bemoeilijkten, het afleggen van het examen niet tot succes leidde. Aldus dient de medische factor, zo leest de Raad in de aangevochten beslissing, voldoende genuanceerd te worden. Verzoeker haalt aan dat hij er vertrouwen in heeft dat zijn gezondheidsproblematiek inmiddels onder controle is, niettegenstaande hij aangeeft dat hieromtrent geen volledige garantie bestaat. In het licht van het examenresultaat in de eerste zittijd, waarvoor geen medisch attest voorhanden is, moet de te verwachten impact op het studieparcours van voormelde controle van de medische problematiek enigszins genuanceerd worden.

De Raad merkt ook op dat verzoeker, ondanks de medische moeilijkheden die hij aanbrengt, besliste aan het examen deel te nemen en aldus zijn examenkans te benutten. Hij opteerde er niet voor het examen omwille van ziekte op een andere dag in de examenzittijd af te leggen, rekening houdend met zijn gezondheidstoestand. De Raad houdt met deze vaststelling rekening bij de beoordeling van de redelijkheid van de beslissing van verwerende partij om geen afwijking toe te laten op de toepasselijke volgtijdelijkheidsregels.

Ter zake leest de Raad volgende argumentatie in het verzoekschrift houdende extern beroep:

“Professor [V.A.] argumenteert dat het medisch attest specifiek betrekking heeft op het examen waarvoor ik niet slaagde in derde zittijd en dat ik, niettegenstaande de omstandigheden, wel slaagde voor 54 studiepunten van mijn masteropleiding. Dat verklaart ook meteen waarom het medisch attest specifiek op het examen ‘chemische thermodynamica’ betrekking heeft. Ik meen dat het net in mijn voordeel pleit dat ik er toch in slaagde de overige 54 studiepunten van mijn masterdiploma af te leggen, met onderscheiding trouwens. De chronische pijn ten gevolge van scoliose is niet constant aanwezig, maar kent plotse opflakkeringen. Ik heb er vertrouwen in dat het probleem intussen onder controle is. Uiteraard kan niemand zo iets 100% garanderen.”

De Raad merkt op dat verzoeker wijst op de achterstand die hij diende weg te werken en die het gevolg is van zijn vooropleiding. Hij wijst erop dat hij in het secundair onderwijs Latijn-Grieks studeerde en dat zijn inhaalbeweging, niettegenstaande de achterstand voor wetenschappen en wiskunde, zijn gedrevenheid illustreert om zijn masterdiploma te behalen zonder studievertraging.

De Raad slaat acht op deze inzet en onderkent het belang ervan als factor die tot studievoortgang leidt. De Raad acht de door verzoeker aangehaalde studie-inzet en zijn gedrevenheid aanwezig. Hieromtrent bestaat volgens de Raad geen redelijke twijfel. De Raad ziet evenmin redenen om eraan te twijfelen dat deze inzet niet zal standhouden. Dit neemt volgens de Raad niet weg dat de studievoortgang die verzoeker in het verleden heeft gerealiseerd de beslissing van de interne beroepsinstantie niet onredelijk maakt. Dat verzoeker in deze context zijn volledige bacheloropleiding dient af te ronden en geen studiepakket van 72 studiepunten, met inbegrip van de masterproef, mag opnemen in het academiejaar 2018-2019 is een beslissing die volgens de Raad kan standhouden.

Bij de beoordeling van de redelijkheid van de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij wijst de Raad tenslotte nog op het feit dat bij de beoordeling van het studiesucces van verzoeker ook rekening moet worden gehouden met het feit dat hij in zijn bachelor niet enkel voor “Chemische thermodynamica” geen credit heeft verworven op heden, maar eveneens voor een aantal opleidingsonderdelen tolerantie heeft genoten. Eén en ander nuanceert volgens de Raad het uitzonderlijk karakter van de realisaties van verzoeker als achtergrond waartegen de redelijkheid van de beslissing van verwerende partij moet worden beoordeeld.

Verzoeker is van oordeel dat waar de interne beroepsinstantie vermeldt dat zij niet over concrete elementen beschikt die erop kunnen wijzen dat verzoeker over de vereiste voorkennis beschikt, hij betreurt hierover niet te zijn ondervraagd. De Raad oordeelt dat het feit dat verzoeker niet is ondervraagd *in casu* geen afbreuk doet aan de beslissing. De Raad stelt immers vast dat verwerende partij zich bij de ontwikkeling van dit argument in de beslissing van de beroepsinstantie op een breder geheel aan elementen heeft gebaseerd. De Raad leest het volgende: “*Via uw beroep vermeldde u geen enkel concreet element die erop zou kunnen wijzen dat u toch over alle vereiste voorkennis beschikt. De grootte van het tekort voor ‘Chemische thermodynamica’ (i.c. tweemaal 5/20) wijst hierbij toch op essentiële tekorten in uw kennis voor het betrokken opleidingsonderdeel. U vermeldde wel dat u er vertrouwen in had dat u hierin zou slagen. Ik moet hierbij echter wel vaststellen dat indien u inderdaad dit bacheloropleidingsonderdeel zou combineren met alle resterende opleidingsonderdelen uit uw masterprogramma uw totaal programma 72 studiepunten zou bedragen. Ook in het verleden was u echter nooit geslaagd voor een programma van een dergelijke omvang. In die zin vind ik*

ook in uw voorbije studieresultaten geen enkele aanwijzing die erop zou kunnen wijzen dat een dergelijke combinatie in uw geval haalbaar zou zijn.”

In deze context signaleert de Raad ook dat een hoorzitting in het kader van een interne beroepsprocedure geen examenkans is en niet tot doel heeft de verzoeker toe te laten de door hem verworven competenties aan te tonen.

Tevens wijst de Raad op het belang om prioriteit te geven aan de afwerking van het bachelorprogramma, waar verzoeker reeds vier keer voor inschreef voorafgaand aan het academiejaar 2018-2019, alvorens door opname van alle resterende opleidingsonderdelen uit het masterprogramma (met inbegrip van de masterproef) de masteropleiding volledig af te werken.

Wat de aangehaalde tikfout in de beslissing van de interne beroepsinstantie betreft, ziet de Raad geen reden om tot vernietiging over te gaan van de aangevochtenen beslissing. De Raad treedt verwerende partij bij waar deze aanhaalt dat de fout niet van dien aard is dat de beslissing en de motivering dubbelzinnig zijn geworden.

Bij de beoordeling van de redelijkheid van de aangevochtenen beslissing slaat de Raad ook nog acht op de impact van de stage op de behaalde studieresultaten. Dit noopt tot enige nuance ten aanzien van de gevolg trekking van verzoeker omtrent zijn kans op slagen voor de combinatie van de resterende 66 studiepunten uit de masteropleiding enerzijds en het bacheloropleidingsonderdeel ‘Chemische thermodynamica’ van 6 studiepunten anderzijds.

Tenslotte wil de Raad nog opmerken dat de vraag van de interne beroepsinstantie om de in het intern beroep aangehaalde omstandigheden op korte termijn verder te onderbouwen, de aangevochtenen beslissing niet aantast in haar regelmatigheid en redelijkheid.

Wat het bijgebrachte medisch attest betreft, stipt de Raad nog aan dat het betrekking heeft op een specifiek examen en dat er niet de onmogelijkheid om het examen af te leggen uit blijkt. Dat verzoeker slaagde voor de overige opleidingsonderdelen uit het masterprogramma mag bijgevolg niet dermate ‘uitvergroot’ worden – in het licht van de volgens verzoeker chronisch aanwezige medische problematiek, waarvan verzoeker aangeeft dat de pijn niet constant aanwezig is, maar acute opflakkeringen kent met forse pijscheuten – dat voldoende garanties

aanwezig zouden zijn met betrekking tot de te verwachten studievoortgang en het als gevolg daarvan niet redelijk zou zijn voor verzoeker geen afwijking te voorzien op de volgtijdelijkheidsregels. Ook het feit dat verzoeker niet eerder een medisch attest heeft aangevraagd voor examens – niettegenstaande de door hem aangevoerde medische problematiek – maakt de huidige beslissing niet onredelijk, niettegenstaande de er door verzoeker uit afgeleide volharding. Dat verzoeker geen medische attesten heeft ingeroepen in de examenperiode, geeft volgens hem blijk van zijn gedrevenheid. Hieruit mag evenwel niet afgeleid worden dat verwerende partij die, ondanks de behaalde studieresultaten, geen afwijking voorziet op de volgtijdelijkheidsregels in het licht van deze aangehaalde gedrevenheid kennelijk onredelijk heeft gehandeld. Ook de overweging dat de medische situatie die verzoeker aanhaalt net tot voorzichtigheid kan nopen bij het samenstellen van het studiepakket en het toestaan van een uitzondering op de volgtijdelijkheidsregels, is niet kennelijk onredelijk. De Raad is in deze context van oordeel dat uit de beslissing van de interne beroepsinstantie niet blijkt dat deze de kans op slagen heeft gereduceerd tot de eventualiteit dat verzoeker net een opflakkering van scoliose zou ondergaan. In zoverre daarentegen verwerende partij in overweging neemt dat de scoliose die verzoeker als chronisch duidt (weliswaar met acute opflakkeringen) geen argument is om af te wijken van de volgtijdelijkheidsregels en verzoeker toe te laten een zwaarder pakket op te nemen (met name door opname van de masterproef), is de Raad van oordeel dat de beslissing in het geheel niet onredelijk is.

De Raad, rekening houdend met al het voorgaande, treedt verzoeker niet bij in de conclusie dat de spreiding over twee jaar waartoe de beslissing van de interne beroepsinstantie verzoeker verplicht, onredelijk is.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 20 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groot, kamervoorzitter

Jan Geens bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.629 van 21 december 2018 in de zaak 2018/602

In zake: Betül ALGUL
                         Woonplaats kiezend te 9220 Hamme
                         Hospitaalstraat 12

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
                         bijgestaan en vertegenwoordigd door
                         advocaat Stijn Butenaerts
                         kantoor houdend te 1080 Brussel
                         Leopold II laan 180
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, gedateerd op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 1 oktober 2018 waarbij het examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Engels 2: Four skills B / methodology’ bevestigd wordt.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 30 november 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Barbara Speleers (*loco* Stijn Butenaerts), die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het Secundair Onderwijs”.

Voor het opleidingsonderdeel “Engels 2: Four skills B / methodology” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 1 oktober 2018 werd het examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Engels 2: Four skills B / methodology’ bevestigd.

De beroepsinstantie stelde vast dat er geen vraag is tot het herzien van een examencijfer. De beroepsinstantie neemt kennis van een aantal elementen die verzoekster aanhaalt, waardoor er langs haar kant twijfel is omtrent een objectieve beoordeling. De beroepsinstantie aanhoort de argumenten van de betrokken docent, de heer [P.V.], over specifieke vaardigheden die niet voldoende verworven zijn door verzoekster. Als toekomstige leraar Engels blijken er nog ernstige tekorten te zijn op gebied van spreek- en schrijfvaardigheden. Dit resultaat vindt de beroepsinstantie terug in het cijfer 7/20 voor het opleidingsonderdeel “Engels 2: Four skills B / Methodology”.

De beroepsinstantie neemt akte van de vraag van verzoekster om een andere evaluator toegewezen te krijgen. De beroepsinstantie gaat echter niet in op deze vraag. De beroepsinstantie stelt een andere piste voor die meer garanties inhoudt om een objectieve beoordeling te krijgen voor zowel de examens als de stages, met andere woorden: elke evaluatievorm van de opgenomen opleidingsonderdelen voor het onderwijsvak Engels in academiejaar 2018-2019 zal beoordeeld worden door twee collega’s Engels, waaronder de verantwoordelijke docent de heer [V.].

De departementale beroepsinstantie stelt vast dat de eindscore voor het vak “Engels 2: Four Skills B / Methodology” volgens de richtlijnen en de evaluatiecriteria vermeld op de ECTS-fiche en de feedback van de docent tot stand is gekomen. De beroepsinstantie beslist om de examenbeslissing van 7/20 voor “Engels 2: Four Skills B / Methodology” te bevestigen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 10 oktober 2018 en vervolgens bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij schrijven gedateerd op 22 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* vooreerst dat zij van oordeel is dat het door verzoekster ingestelde beroep middels het aangetekend schrijven d.d. 22 oktober 2018 gericht aan de Raad niet ontvankelijk is, vermits dit laattijdig werd ingesteld. Immers, overeenkomstig artikel II.294, §1 Codex Hoger Onderwijs dienen de beroepen bij de Raad te worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van de kennisgeving van de aangevochten beslissing.

Verwerende partij merkt ter zake op dat verzoekster reeds voor het eerst in kennis werd gesteld van de bestreden beslissing d.d. 1 oktober 2018 per e-mailbericht d.d. 10 oktober 2018. Verzoekster heeft nog diezelfde dag per kerende e-mail d.d. 10 oktober 2018 bevestigd de betreffende e-mail in goede orde te hebben ontvangen. Gelet hierop is verwerende partij van oordeel dat, als gevolg van de uitdrukkelijke bevestiging door verzoekster van de goede ontvangst van de betreffende e-mail, de vaste datum van de e-mail d.d. 10 oktober 2018 niet kan worden betwist. Bijgevolg nam de beroepstermijn in casu reeds een aanvang vanaf 11 oktober 2018, om te verstrijken op 17 oktober 2018. Verwerende partij is bijgevolg van oordeel dat het verzoekschrift dat door verzoekster bij de Raad werd ingediend bij aangetekende brief van 22 oktober 2018 onontvankelijk moet worden verklaard wegens laattijdigheid van het beroep.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat het beroep niet laattijdig is ingediend, omdat zij op 15 oktober 2018 een brief heeft ontvangen met de vermelding dat zij binnen een termijn van 7 kalenderdagen beroep kon aantekenen “na” bekendmaking van de bovenstaande beslissing. Dat heeft verzoekster dan ook gedaan.

Er is inderdaad een e-mail verstuurd naar verzoekster met een gelijkaardige vermelding. Het lijkt verzoekster evident, bij tegenstrijdige berichtgeving, een aangetekende brief te verkiezen

in plaats van een e-mail. Een aangetekende brief kan immers niet als een louter informatief gegeven worden beschouwd. De termijn om hoger beroep aan te tekenen begint te lopen vanaf de kennisgeving per aangetekend schrijven. Verzoekster verwijst naar de brief alsook de enveloppe met de datum van ontvangst, namelijk 15 oktober 2018.

Beoordeling

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de bestreden beslissing.

In casu werd verzoekster in kennis gesteld van de bestreden beslissing op intern beroep per e-mail van 10 oktober 2018 (zie stuk 2 E van verwerende partij) en vervolgens per aangetekend schrijven van 12 oktober 2018 (zie stuk 2 F van verwerende partij). Verzoekster antwoordde diezelfde dag op het e-mailbericht (op 10 oktober 2018 om 14u59) als volgt: *“Ik heb [uw] mail ontvangen.”* Bijgevolg is de Raad van oordeel dat de kennisgeving wel degelijk heeft plaatsgevonden op 10 oktober 2018.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (*in casu* 10 oktober 2018) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 11 oktober 2018, om te verstrijken op woensdag 17 oktober 2018. Verzoekster diende een verzoekschrift gedateerd op 22 oktober 2018 in bij de Raad tegen de beslissing op intern beroep.

Het extern beroep gedateerd op 22 oktober 2018 werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

In casu blijkt uit het dossier dat er evenmin sprake is van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgehouden.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 21 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 10 december 2018

Arrest nr. 4.643 van 14 januari 2019 in de zaak 2018/570

In zake: Pilvi ACKTE
Woonplaats kiezend te 07955 Tesjoki (Finland)
Havupolku 5 A 1

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2018 waarbij de herinschrijving van verzoekster in de bacheloropleiding biologie geweigerd werd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 oktober 2018 waarbij de weigering tot herinschrijving gehandhaafd werd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Haïté Vanderwaeren en mevrouw Angèle Sindambiwe, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2004-2005 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de biologie”.

Gezien verzoekster twee academiejaren op rij geen 60% van de opgenomen studiepunten behaalde, mag zij vanaf academiejaar 2018-2019 niet meer inschrijven in de opleiding “Bachelor in de biologie”.

Verzoekende partij stelde op datum van 2 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 oktober 2018 werd de weigering tot herinschrijving in de bacheloropleiding biologie gehandhaafd.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekster intern beroep aantekende tegen de beslissing om haar vanaf academiejaar 2018-2019 niet meer toe te staan om zich in te schrijven in de bachelor Biologie om redenen van studievoortgang: verzoekster behaalde immers twee academiejaren op rij geen 60% van de opgenomen studiepunten.

Het beroep dat verzoekster aantekende, gebeurde niet via het juiste kanaal (haar studentenmail), bereikte de commissie buiten de verveltermijn (het beroep bereikte de commissie op 02/10, terwijl de verveltermijn afliep op 21/09) en was onvoldoende gemotiveerd. Een lid van de commissie vroeg verzoekster nog om veel grondigere motivering met als deadline 9 uur op de dag van de geplande vergadering (03/10). Ondanks het feit dat verzoekster de procedure, zoals die vastgelegd is in het Onderwijs- en examenreglement 2017-2018, art. 21.4, op verschillende vlakken niet volgde, wilde de commissie verzoekster toch tegemoet komen, omdat ze begrip heeft voor haar specifieke situatie, namelijk het feit dat ze de laatste vakken van haar opleiding in België afwerkt, hoewel ze in Finland woont en vermits verzoekster een verzoek had ingediend tot herziening van het examencijfer uit de tweede zittijd voor ‘Fysica 2’.

Helaas kwam er geen bijkomende motivering voor die deadline. Op donderdag 04/10 bezorgde verzoekster de commissie volgende argumentatie:

“Ik kon helaas niet voor 9 uur die argumentatie bezorgen omdat hier een nieuwe verbinding zit. Ik ben gemotiveerd om af te studeren maar het lukt ook niet zonder hulp en wederzijds communicatie tussen de studente en professor. Als voorbeeld, ik had moeite met milieuchemie examenstof. Alleen via internet pourbaix studeren leverde een andere resultaat dan toen de professor me de fouten en punten ging uitleggen. Dezelfde met fysica, met goede begeleiding kan ik ervoor slagen, maar zonder enige raad is zelfs de motivatie niet genoeg.”

De aangehaalde argumentatie is onvoldoende om de studievoortgangscommissie te overtuigen dat verzoekster de noodzakelijke vorderingen zal maken en verzoekster dus opnieuw toe te laten om in te schrijven, ook al gaat het maar over één opleidingsonderdeel. Haar verzoek geeft de commissie de indruk dat verzoekster onvoldoende kritisch naar haar eigen aandeel in het niet-slagen kijkt en de oorzaak voornamelijk bij de docent lijkt te leggen. De commissie betreurt ook dat verzoekster, ondanks de tegemoetkomingen in deze interne beroepsprocedure, er niet in slaagde een veel grondigere argumentatie voor te leggen dan bovenstaand bericht.

Om deze redenen beslist de studievoortgangscommissie om de weigering tot herinschrijving in de bachelor biologie te handhaven. De commissie wenst formeel te herhalen dat het beter is dat verzoekster haar creditbewijzen opvraagt en in Finland uitzoekt of ze via die weg op een optimalere manier een bachelordiploma kan behalen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 10 oktober 2018 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat het verzoek ten aanzien van de initiële beslissing niet ontvankelijk is, nu deze door het intern beroep uit het rechtsverkeer verdwenen is.

Voor het overige heeft verwerende partij geen bemerkingen ten aanzien van de ontvankelijkheid.

Beoordeling

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2018 waarbij de herinschrijving van verzoekster in de bacheloropleiding biologie geweigerd werd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 oktober 2018 waarbij de weigering tot herinschrijving gehandhaafd werd (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 21.4.2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat ze het niet eens is met de bestreden beslissingen, omdat de universiteit en zijn leden haar na haar laatste extern beroep bij de Raad twee jaar lang steeds erg discriminerend

behandeld hebben. Toen heeft de Raad besloten dat de vrijstellingen behandeld moesten worden en dat er een ombudsman beschikbaar moest zijn voor studenten zoals verzoekster. Het begon al erg vermoeiend, omdat de professoren besloten dat verzoekster voor een aantal vakken geen vrijstelling zou kunnen krijgen.

Projectwerk was niet goed genoeg en moest verbeterd worden volgens de richtlijnen van Universiteit Antwerpen. De aanvraag van Helsinki Universiteit werd gewoon genegeerd of verzoekster zou het meteen mogen verbeteren. Hetzelfde werk van haar collega's aan Helsinki Universiteit werd wel gepubliceerd in een wetenschappelijke publicatie.

Fysica 2 was volgens de professor van Universiteit Antwerpen te technisch i.p.v. biologisch. Volgens verzoekster klopt dit echt niet, nu ze ook het cursusmateriaal van Universiteit Antwerpen heeft gezien.

Ecosysteemtypes niet, omdat er een excursie ontbrak. Verzoekster had voor de Finse cursus wereld ecosysteemtypes al aan de professor aan de Universiteit Antwerpen gevraagd of het goed was en ze had zijn toestemming. Deze e-mail gebruikte verzoekster later in de vrijstellingsaanvraag, maar zoals te lezen is in het e-mailverkeer werd het verzoekster weer erg moeilijk gemaakt. Eerst wou men geen informatie van de excursies meedelen ("Je hoort het als je naar de les komt"), dan hoort verzoekster dat ze als een boze stiefmoeder klinkt en dat e-mail coaching aanbevolen is. Totdat ze een vergadering m.b.v. de ombudsman hebben en afspreken voor vier excursies in de Finse nationale parken. Weer moest verzoekster vanaf de zomer tot oktober wachten tot de professor de excursie-info gaf.

Verzoekster was geslaagd voor de cursus Biomoleculen aan de Universiteit Antwerpen, maar omdat er een probleem was met Sisa en verzoekster haar credits er niet voor kreeg, moest zij nog twee keuzevakken kiezen: Milieuchemie en Virologie.

Verzoekster had geen vrijstelling voor Immunologie, omdat de professor zich de e-mail niet kon herinneren waarin ze zei dat Janeway's Immunobiology een vrijstelling garandeert. Verzoekster heeft de e-mail teruggevonden en ze kreeg een vrijstelling. De professor zelf bleek onbereikbaar tijdens de gehele procedure.

Verzoekster moest ook nog persoonlijk langskomen voor de nieuwe herinschrijving en gaf ook haar nieuw paspoort en attest naamsverandering aan de inschrijvingsdienst. Tijdens de volgende twee academiejaren werd verzoekster nog 3-4 keer per mail gevraagd of ze het paspoort voor de naamsverandering zou kunnen laten zien. Verzoekster twijfelde toen al of deze problemen echt steeds opnieuw opduiken of dit alleen om haar te pesten is.

Verzoekster ontving de originele studievoortgangsbeslissing in haar e-mail van Universiteit Antwerpen, maar omdat zij bezig was met haar intern beroep voor ‘Fysica 2’, met een verhuis, financiële problemen en gezondheidsklachten van haar dochter, heeft ze de e-mail gemist totdat verzoekster de beslissing per aangetekende mail ontving. Toen heeft verzoekster ook meteen een intern beroep ingesteld. Verzoekster moest ook het beroep omtrent ‘Fysica 2’ een aantal keer opnieuw argumenteren voordat de commissie zou vergaderen en verzoekster wist ook deze keer niet meer hoe ze moest argumenteren, omdat ze haar echte argumentatie niet wilden horen en verzoekster vond dat de slechte communicatie en discriminatie aan de professor lag.

Verzoekster heeft al eerder geprobeerd (na de eerste beslissing van de Raad) om credits in Finland te behalen, maar geen enkele universiteit daar werkt zo. Ze hebben eenmaal per jaar een toelatingsexamen en verzoekster kan onmogelijk credits voor alle vakken krijgen, hoogstens 50%. Bijgevolg vond men het te zwaar voor verzoekster en werd er besloten dat zij beter aan de Universiteit Antwerpen kan afstuderen, omdat het toch maar over een paar vakken ging. Verzoekster heeft al veel meer dan de vereiste 180 studiepunten voor het bachelordiploma gevraagd, maar Universiteit Antwerpen heeft hier nooit naar gevraagd. Over deze paar vakken hebben ze het verzoekster wel erg moeilijk gemaakt. Verzoekster leeft nu al jaren in armoede. Door haar studentenstatus is werk zoeken geen optie en moet verzoekster maandelijks opnieuw geld aanvragen voor sociale assistentie. De Universiteit Antwerpen wist vanaf het begin van deze problemen (geen financiële middelen en verzoekster is een alleenstaande moeder), maar zelfs al zocht verzoekster altijd naar een oplossing om sneller en goedkoper af te studeren, dan was het antwoord altijd ‘nee’. Verzoekster had ook geregeld dat zij de cursus Milieuchemie (hetzelfde boek, dezelfde inhoud en dezelfde punten) in Helsinki mocht afleggen, maar de Universiteit Antwerpen weigerde dit. Verzoekster heeft de situatie uitgelegd aan de Universiteit Helsinki, TE-instituut en KELA en niemand kon geloven hoe verzoekster werd behandeld. Verzoekster hoopt dat de Raad dit behandelt en kan voorkomen dat zoets nog iemand overkomt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster sinds academiejaar 2004-2005 ingeschreven is in de bacheloropleiding Biologie aan de Universiteit Antwerpen. Haar studievoortgang is sinds de start wisselend. Verzoekster grijpt in haar argumentatie vooral terug naar argumenten uit een eerder intern en extern beroep, dat zij heeft ingediend in 2017 omdat haar een aantal vrijstellingen niet werden toegekend. Er werd toen echter door de Raad het volgende geoordeeld: “*De weigering om de vrijstelling toe te kennen van de interne beroepsinstantie is afdoende gemotiveerd en niet kennelijk onredelijk.*” De handelswijze van verwerende partij met betrekking tot de vrijstellingen kan hier dus niet opnieuw ter discussie staan.

In haar verzoekschrift vermeldt verzoekster dat ze persoonlijk moet langskomen voor de nieuwe herinschrijving. Hiermee verwijst ze naar de herinschrijving in academiejaar 2016-2017. Doordat verzoekster inderdaad niet was ingeschreven aan de Universiteit Antwerpen in het voorgaande academiejaar 2015-2016, betekende dit inderdaad dat ze opnieuw persoonlijk moet langskomen bij de inschrijvingsdienst, conform de inschrijvingsprocedure van de Universiteit Antwerpen. Verwerende partij ziet niet in wat hier onzorgvuldig of onredelijk aan zou zijn.

Verzoekster refereert verder ook naar een door haar ingediend intern beroep bij de examencommissie bachelor Biologie, tegen het behaalde resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Fysica 2’. Tegen de beslissing van de examencommissie heeft zij eveneens een extern beroep bij de Raad ingediend.

De commissie adviseerde verzoekster inderdaad herhaaldelijk dat het gezien haar situatie beter is dat ze haar creditbewijzen opvraagt en in Finland uitzoekt of ze via die weg op een optimalere manier een bachelordiploma kan behalen. Door in Finland te blijven wonen, maar toch een opleiding in België te willen volgen, maakt ze het zichzelf nodeloos moeilijk. De bacheloropleiding Biologie leent zich bovendien niet tot afstandsonderwijs, vanwege de vele practica, oefensessies en excursies.

De beslissing is volgens verwerende partij derhalve niet kennelijk onredelijk, noch onzorgvuldig. Het middel faalt dan ook manifest in al zijn onderdelen.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat er meerdere e-mails tussen haar en de studiebegeleiders geweest zijn, die bewijzen dat zij alleen nog het vak ‘Fysica 2’ (6 SP) zou moeten afleggen om haar diploma te behalen.

Verzoekster stelt dat het eerste intern beroep tijdig was ingediend, maar de commissie vond dat er niets mis was met de handelwijze van de professor van ‘Fysica 2’. Het tweede intern beroep werd ingediend buiten de vervaltermijn, die afliep op 21 september 2018. Als de e-mail via de UA-account als enige belangrijke kennisgeving geldt, heeft men volgens verzoekster gelijk. Als de aangetekende brief echter meetelt, stelt verzoekster dat zij wel op tijd was met haar beroep. Eén lid heeft een grondige motivering gevraagd, met als deadline 9 uur de volgende dag. Zoals uit haar e-mails ook blijkt, kan verzoekster evenwel geen grondige motivering formuleren als ze weet dat de professor niet eens openstaat voor discussie en alle pogingen tot afspraak met verzoekster en de ombudsman weigert.

In de antwoordnota van verwerende partij vindt verzoekster geen argumenten terug over de discriminatie en negatieve houding van de professor voor Fysica 2 tegenover verzoekster, ook al gaat het eerste beroep voornamelijk over de problemen i.v.m. ‘Fysica 2’. Hier wordt gewoon over gezwegen, wat volgens verzoekster geen aanvaardbare praktijk meer kan zijn als de universiteit met klachten en problemen wordt geconfronteerd. Het kan niet zijn dat sommige lesgevers en professoren zelfs door hun medewerkers ‘moeilijke mensen’ worden genoemd, maar zonder enige kritiek mogen doorgaan met hun manier van omgaan van het ene jaar op het andere.

Verzoekster stelt zich vragen bij de argumentatie van verwerende partij. Zoals verzoekster reeds heeft uitgelegd, was de Universiteit Antwerpen al lang verwittigd dat verzoekster in Finland niet zomaar een diploma met credits kan behalen. De universiteit en de lesgevers wisten ook dat verzoekster niet zomaar naar België kon verhuizen, maar ze bleven koppig volhouden dat verzoekster toch in België zou moeten komen wonen om haar diploma te behalen (o.a. de e-mail van de professor van Fysica 2, waarin hij zegt dat verzoekster volgend jaar net zoals alle anderen de lessen kan komen bijwonen).

Verzoekster heeft over deze zaak al meerdere Finse personen en instellingen gecontacteerd, mensen van de universiteit en specialisten van het TE-instituut en KELA. Er werd nogmaals bevestigd dat men niet zomaar met een credituittreksel een diploma kan behalen, maar een

diploma behalen kan ook niet afhankelijk zijn van een persoon met wie een studente voortdurend problemen ondervindt. Verzoekster heeft hen dezelfde bewijsstukken laten zien en houdt ze op de hoogte van het proces. Gelukkig kon verzoekster in het Nederlands een beroep instellen en wist zij ongeveer wat ze moest doen, maar ze vraagt zich af wat er gebeurt met de studenten die in België komen studeren en niet eens een beroep kunnen indienen vanwege een taalprobleem.

Beoordeling

1. Verzoekster schreef zich in het academiejaar 2017-2018 in de “Bachelor in de biologie” in. Zij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor deze opleiding in het academiejaar 2018-2019. Uit het verzoekschrift kan worden afgeleid dat verzoekster zich beroept op de onredelijkheid van deze weigeringsbeslissing.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een maatregel van studievoortgangsbewaking betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat graduateel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorraarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).¹ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Deze bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden geplaatst.

In het betreffende artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van een student kan worden geweigerd, indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van de student.

2. De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen terzake heeft gehandeld.

De Raad stelt op basis van het dossier (zie studievoortgangsrapport) vast dat het studietraject van verzoekster bij verwerende partij als volgt is verlopen:

- Academiejaar 2004-2005: 60 studiepunten opgenomen, waarvan 0 verworven (0% studierendement);
- Academiejaar 2005-2006: 60 studiepunten opgenomen, waarvan 34 verworven (57% studierendement);

---

¹ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

- Academiejaar 2006-2007: 46 studiepunten opgenomen, waarvan 14 verworven (30% studierendement);
- Academiejaar 2007-2008: 32 studiepunten opgenomen, waarvan 20 verworven (62% studierendement);
- Academiejaar 2008-2009: 34 studiepunten opgenomen, waarvan 9 verworven (26% studierendement);
- Academiejaar 2009-2010: 13 studiepunten opgenomen, waarvan 9 verworven (69% studierendement);
- Academiejaar 2010-2011: 13 studiepunten opgenomen, waarvan 13 verworven (100% studierendement);
- Academiejaar 2011-2012: 24 studiepunten opgenomen, waarvan 19 verworven (79% studierendement);
- Academiejaar 2012-2013: 7 studiepunten opgenomen, waarvan 4 verworven (57% studierendement);
- Academiejaar 2013-2014: 3 studiepunten opgenomen (+ 19 studiepunten vrijstelling), waarvan 3 verworven (100% studierendement);
- Academiejaar 2014-2015: 4 studiepunten opgenomen, waarvan 0 verworven (0% studierendement);
- Academiejaar 2015-2016: geen inschrijving in de opleiding;
- Academiejaar 2016-2017: 17 studiepunten opgenomen (+ 21 studiepunten vrijstelling), waarvan 7 verworven (41% studierendement);
- Academiejaar 2017-2018: 13 studiepunten opgenomen, waarvan 7 verworven (54% studierendement).

Verzoekster werd bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 onder studievoortgangsbewaking geplaatst, omdat ze het voorgaande academiejaar geen 60% van de opgenomen studiepunten had behaald. Bij de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 werden bindende voorwaarden opgelegd, die te maken hadden met een minimaal te behalen studierendement van 60% (zie stuk 2 van de aanvullende inventaris van verwerende partij).

Artikel 19.2 van het OER (zie stuk 8 van de aanvullende inventaris van verwerende partij) luidt als volgt:

“19.2 Een door de faculteit aangewezen instantie legt maatregelen op voor de bewaking van de studievoortgang van een student die na één academiejaar niet ten minste 60% van de studiepunten van zijn/haar studieprogramma heeft verworven.”

Op grond van artikel 19.4 van het OER werd verzoekster vervolgens geweigerd, wegens het gedurende twee academiejaren op een rij niet behalen van de studie-efficiëntie van 60% in de bacheloropleiding.

Artikel 19.4 van het OER luidt als volgt:

“De in artikel 19.2 bedoelde instantie weigert de verdere inschrijving in een bacheloropleiding, een schakel- of een voorbereidingsprogramma van een student die in elk van de twee voorafgaande academiejaren voor die bacheloropleiding of dat schakel- of voorbereidingsprogramma was ingeschreven en daarin telkens minder dan 60% van de studiepunten van zijn/haar studieprogramma heeft verworven.”

Conform stuk 2 van de aanvullende inventaris en in uitvoering van artikel 19.4 van het OER werd aan het einde van het academiejaar 2017-2018 de verdere inschrijving vervolgens geweigerd, omdat verzoekster niet had voldaan aan de bindende voorwaarden die haar waren opgelegd na afloop van het voorgaande academiejaar 2016-2017.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing in principe definitief. Dit impliceert het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom de student het afgelopen academiejaar niet aan deze bindende voorwaarde heeft kunnen voldoen.

De Raad stelt vast dat verzoekster de haar opgelegde bindende voorwaarde blijkens het dossier niet heeft betwist. De opgelegde bindende voorwaarde heeft dus in principe een definitief karakter gekregen. *Prima facie* kon verwerende partij verzoekster een volgende inschrijving in

de opleiding “Bachelor in de biologie” in het academiejaar 2018-2019 weigeren, vermits verzoekster niet had voldaan aan deze oplegde voorwaarde.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en artikel 19.4 van het OER heeft gehandeld. De bindende voorwaarde werd immers correct opgelegd, aangezien verzoekster in het vorige academiejaar 2016-2017 niet voldeed aan de vooropgestelde studie-efficiëntie. De inhoud van de bindende voorwaarde werd ook op gepaste wijze via e-mailbericht aan verzoekster bekendgemaakt (zie stuk 2 van de aanvullende inventaris van verwerende partij).

3. De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving als gevolg van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster niet aan deze bindende voorwaarde heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een maatregel van studievoortgangsbewaking, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad moet met verwerende partij vaststellen dat het beroepschrift van verzoekster zeer onduidelijk is opgesteld. De Raad leidt niettemin uit het beroepschrift af dat verzoekster zich samengevat op de volgende bijzondere omstandigheden beroept, die te maken hebben met het reeds afgelegde studietraject:

- In het verleden werden haar meerdere vrijstellingen niet toegekend;
- Het gegeven dat zij met heel wat administratieve zaken werd belast na haar herinschrijving;
- Het behaalde resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Fysica 2’ was volgens haar onterecht;

- Ze werd doorverwezen naar Finland om het diploma te behalen;
- Haar moeilijke financiële en familiale situatie als alleenstaande moeder in Finland.

De Raad leest in het dossier dat de verwerende partij heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden - deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijsproject - niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien:

“De aangehaalde argumentatie is onvoldoende om de studievoortgangscommissie te overtuigen dat je de noodzakelijke vorderingen zal maken en je dus opnieuw toe te laten om in te schrijven, ook al gaat het maar over één opleidingsonderdeel. Je verzoek geeft de commissie de indruk dat je onvoldoende kritisch naar je eigen aandeel in het niet-slagen kijkt en de oorzaak voornamelijk bij de docent lijkt te leggen. De commissie betreurt ook dat je, ondanks de tegemoetkomingen in deze interne beroepsprocedure, er niet in slaagde een veel grondigere argumentatie voor te leggen dan bovenstaand bericht.”

De Raad neemt bij de besluitvorming in deze zaak hiernavolgende vaststellingen en overwegingen in beraad.

Wat verzoekster *in fine* vraagt is dat, gezien zij nog slechts één opleidingsonderdeel dient af te leggen alvorens het bachelordiploma te behalen, haar nog een laatste kans wordt geboden. Zij is van oordeel dat haar moeilijke familiale en financiële situatie de trage studievoortgang en zwakke prestaties kunnen verschonen. De Raad leidt onrechtstreeks uit het beroepschrift ook af dat verzoekster een uitzonderingsbehandeling vraagt, gezien zij genoodzaakt door haar familiale situatie in het buitenland verblijft en het betreffende opleidingsonderdeel via afstandsonderwijs diende te volgen, waardoor ze ook onvoldoende was voorbereid.

De Raad moet vooreerst vaststellen dat verzoekster geen enkele overmachtssituatie kan aangeven om te verschonen dat zij de bindende voorwaarde het afgelopen academiejaar niet heeft kunnen behalen. Als niet aan een bindende voorwaarde wordt voldaan, dan wordt een student in principe het volgende academiejaar geweigerd, tenzij hij/zij een overmachtssituatie kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan). De Raad moet vaststellen dat een dergelijke overmachtssituatie, waardoor verzoekster

het opleidingsonderdeel ‘Fysica 2’ niet tot een goed einde heeft kunnen brengen, niet is aangetoond.

Verzoekster heeft over het betreffende opleidingsonderdeel examen aangelegd, maar onvoldoende punten behaald. Zoals de Raad heeft beslist in zijn arrest nr. 4.642 werd deze score regelmatig toegekend.

Verzoekster beroept zich op haar bijzondere familiale en financiële situatie, maar legt hiervan geen enkel bewijs voor ter staving. Ze merkt op dat ze ziek was in december 2017. Deze ziekte *an sich* verschoont echter nog niet de slechte prestaties voor de examens waaraan ze wel deelnam in het academiejaar 2017-2018. Zoals hoger aangegeven, is het in principe volledig regelmatig om verzoekster in deze omstandigheden na het opleggen van een bindende voorwaarde te weigeren. Wat de redelijkheid van deze weigeringsbeslissing betreft, stelt de Raad bovendien vast dat verzoekster een bijzonder trage studievoortgang heeft gekend en reeds sinds het academiejaar 2004-2005 ingeschreven was aan de Universiteit Antwerpen. De Raad stelt concreet vast dat verzoekster na 13 academiejaren met wisselend succes nog steeds niet over het bachelordiploma beschikt.

Voor het betreffende opleidingsonderdeel ‘Fysica 2’ was verzoekster reeds twee academiejaren ingeschreven en ze legde dit examen voor de derde maal af. Eenmaal was ze afwezig. Telkens haalt ze bijzonder lage cijfers, met name 3/20, 5/20 en 4/20 (zie toegevoegd studievoortgangsrapport).

Een normstudent legt deze bacheloropleiding af in drie academiejaren. Ondanks de zeer beperkte opname van studiepunten slaagt verzoekster er de laatste jaren niet in om de minimum opgelegde grens van studierendement te behalen. De Raad stelt ook vast dat verwerende partij zeer sterk is tegemoetgekomen aan verzoekster en een bijzondere regeling heeft getroffen, waardoor zij het betreffende opleidingsonderdeel vanop afstand kon volgen. Verzoekster was zeer verheugd omtrent deze regeling waardoor ze vrijgesteld was van de practica en heeft deze ook explicet aanvaard. Verzoekster had tevens de mogelijkheid om in Finland te oefenen voor de labo-oefeningen. Zoals in het arrest nr. 4.642 van de Raad is aangetoond, kan ze deze onvoldoende voorbereiding niet wijten aan een onzorgvuldige of gebrekkige begeleiding vanuit de instelling.

Na het afwerken van het bachelordiploma dient verzoekster nog de masteropleiding aan te vatten, wat in het bijzonder voor een positief wetenschappelijke studierichting een noodzakelijke volgende stap betreft in een academische studieloopbaan. Uit het dossier blijkt dat het voor verzoekster wegens praktische redenen zeer moeilijk is om in Vlaanderen te studeren. In dat opzicht is het niet onredelijk dat verwerende partij haar de raad geeft om in Finland een geïndividualiseerd traject te volgen. Verzoekster was verwittigd dat zij ingeval van niet-slagen voor het betreffende opleidingsonderdeel kon geweigerd worden. Verzoekster mist echter een gepaste studie-attitude die noodzakelijk is om het diploma te behalen. Een goede studie-attitude veronderstelt dat in voldoende mate prioriteit wordt gegeven aan de studies. Dat geldt ook voor studenten die hun studie combineren met een niet-evidente familiale situatie.

Een inschrijving in het hoger onderwijs mag niet lichtzinnig worden genomen. Van een student kan verwacht worden dat hij/zij de verantwoordelijkheid opneemt ten aanzien van de maatschappij die in elke student investeert en het behalen van een diploma binnen een redelijke termijn mag verwachten. Als na een inschrijving gedurende 13 academiejaren in dezelfde opleiding nog steeds niet het bachelordiploma is behaald, dan is er manifest niet langer sprake van een redelijke studievoortgang. Verzoekster blijkt zich op dit ogenblik niet in de gepaste omstandigheden te bevinden en niet de juiste ingesteldheid en attitude te hebben om zich ten volle te kunnen engageren voor haar studies in Vlaanderen.

De Raad volgt ook verwerende partij in de analyse dat haar dossier niet overtuigend aantonnt dat verzoekster in de toekomst wel degelijk beter zal presteren. Verzoekster stelt enkel dat ze nog steeds gemotiveerd is.

4. De Raad komt op basis van de hoger weergegeven omstandigheden en overwegingen tot het hiernavolgende oordeel. Als aan een bindende voorwaarde niet wordt voldaan dan wordt een student in principe een volgend academiejaar automatisch geweigerd, tenzij hij/zij het afgelopen academiejaar een overmachtssituatie kan aantonen op grond waarvan het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde kan worden verschoond. Dit wordt *in casu* niet aangetoond. De weigeringsbeslissing is *an sich* niet onregelmatig.

De Raad begrijpt dat deze weigeringsbeslissing voor verzoekster hard aankomt, gezien zij nu op de valreep van haar bachelordiploma wordt geweigerd. De Raad acht deze beslissing ook streng, maar in het licht van de weergegeven omstandigheden is het echter niet onredelijk om

verzoekster, die niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarde en een bijzonder lang studietraject heeft afgelegd, te weigeren.

Het middel is ongegrond.

De Raad wijst er ten overvloede op dat verzoekster *prima facie* in principe in een volgend academiejaar een nieuw verzoek tot inschrijving kan indienen, waaruit blijkt dat ze dan wél met de goede ingesteldheid in Vlaanderen de draad kan opnemen en daartoe een regeling heeft getroffen of zich intussen op gepaste wijze heeft voorbereid in Finland om het laatste onderdeel van het bachelortraject nog af te werken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend

te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.628 van 21 december 2018 in de zaak 2018/587

In zake: Rachid AZROU
Woonplaats kiezend te 2610 Wilrijk
Tennisstraat 36

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de ‘beslissing’ van 15 oktober 2018 waarbij aan verzoeker werd meegedeeld dat hij zich voorlopig niet kan inschrijven gezien hij over onvoldoende leerkrediet beschikt. Wanneer de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen in zijn voordeel heeft beslist, kan verzoeker de bevoegde dienst opnieuw contacteren met het oog op inschrijving.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

De verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’ behaalde verzoeker initieel een examencijfer van 9/20.

Verzoeker stelde op 14 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

De examencommissie besliste om het verzoek tot heroverweging in te willigen. Aangezien er geen melding werd gemaakt van de toepassing van GIS-correctie bij het examen ‘Bestuursrecht’ en de vraag van verzoeker tijdens het examen in dit verband niet met zekerheid kon worden beantwoord, kon met deze GIS-correctie geen rekening worden gehouden voor de totstandkoming van het betrokken examenresultaat. Bijgevolg wordt het resultaat van verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’ herberekend, waardoor verzoeker geslaagd is. Verzoeker verzet zich *prima facie* niet tegen deze beslissing.

Daarnaast diende verzoeker op 19 september 2018 bij de Raad een verzoek in tot terugvordering van leerkrediet ten gevolge van overmacht. De ombudsdeelde op 15 oktober 2018 per e-mail mee aan verzoeker dat hij voorlopig de uitspraak van de Raad diende af te wachten alvorens hij zich kon inschrijven, gelet op het feit dat hij niet over voldoende leerkrediet beschikt.

Bij aangetekend schrijven van 22 oktober 2018 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker in zijn verzoekschrift weliswaar een beslissing van 4 oktober 2018 duidt. Wellicht doelt hij daarmee op de beslissing van 28 september 2018. Dit betreft echter een examenbeslissing en uit de context van het verzoekschrift kan echter afgeleid worden dat hij zich niet verzet tegen deze examenbeslissing.

Het werkelijke voorwerp van zijn bezwaar betreft de mededeling van de ombuds waarin wordt gesteld aan verzoeker dat hij de uitspraak van de Raad diende af te wachten alvorens hij zich kon inschrijven, gelet op het feit dat hij niet over voldoende leerkrediet beschikte.

Dit betreft volgens verwerende partij echter geen studievoortgangsbewisting zoals gedefinieerd in artikel 1.2, §6 van titel 2 van deel 1 van de Codex Hoger Onderwijs.

Het verzoek is derhalve onontvankelijk.

Beoordeling

Voorliggend dossier heeft *prima facie* betrekking op een “studievoortgangsbeslissing” zoals bepaald is in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs:

- i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling;*

Dit betreft een studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is ingeval de weigeringsbeslissing niet automatisch het gevolg is van de toepassing van het algemeen reglement en na uitputting van de interne beroepsprocedure.

De Raad stelt vast op basis van het dossier dat verwerende partij nog geen studievoortgangsbeslissing heeft genomen zoals hoger aangegeven ten aanzien van verzoeker, maar louter heeft meegedeeld dat ze zijn verzoek tot inschrijving ten gronde zal behandelen van zodra er duidelijkheid is over de stand van zijn leerkrediet als gevolg van een hangende procedure voor de Raad inzake terugvordering van leerkrediet als gevolg van overmacht (zie bijlage 3 bij de antwoordnota).

Dit uitstel van beslissing is, zoals verwerende partij aangeeft, *an sich* geen studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is, maar betreft een louter administratieve maatregel.

Het beroep is derhalve niet ontvankelijk.

De Raad stelt ten overvloede vast dat verzoeker intussen als gevolg van het arrest nr. 4.547 van de Raad van 20 november 2018 in de zaak 2018/383 vier studiepunten leerkrediet heeft teruggekregen. Desgewenst kan verzoeker aldus contact opnemen met de bevoegde dienst aan de faculteit, met het oog op zijn inschrijving.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.630 van 21 december 2018 in de zaak 2018/599

In zake: Houssine LAGMARA
                         Woonplaats kiezend te 2800 Mechelen
                         Tervuursesteenweg 147

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
                         bijgestaan en vertegenwoordigd door
                         advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
                         kantoor houdend te 1050 Brussel
                         Louizalaan 99
                         Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van “proclamatiecode: Inschrijving niet toegelaten’ voor schakelprogramma in de bedrijfskunde van 13 september 2018”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding “Schakelprogramma Master in de bedrijfskunde”.

Gezien verzoeker na afloop van het academiejaar 2017-2018 niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde, werd zijn herinschrijving op 13 september 2018 geweigerd.

Verzoeker stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 24 september 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, maar niet gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat, overeenkomstig artikel II.264 Codex Hoger Onderwijs in artikel 85 Onderwijs- en examenreglement 2017-2018, het opleggen van bindende studievoorwaarden voor studenten wordt gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie van 75% van de opgenomen studiepunten. Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

In casu stelt de interne beroepsinstantie vast dat de faculteit reeds voor de tweede maal een bindende voorwaarde heeft opgelegd aan verzoeker, nadat hij in het academiejaar 2016-2017 geen 75% van de opgenomen studiepunten heeft behaald. Hij behaalde slechts 3 van de 12 opgenomen studiepunten. Deze bindende voorwaarde luidde dat verzoeker minstens 75% van de opgenomen studiepunten diende te behalen. Verzoeker behaalde in het academiejaar 2017-2018 voor geen enkel van de opgenomen opleidingsonderdelen credits. De studievoortgangscommissie beslist om de herinschrijving te weigeren op grond van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde. Verzoeker kan evenwel uitzonderlijke omstandigheden inroepen ter rechtvaardiging van de gebrekkige studievoortgang.

Verzoeker voert aan dat de verantwoordelijke lesgever van het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspaper in de bedrijfskunde’, professor [L.V.], hem een examenkans zou hebben ontnomen. Verzoeker is van oordeel dat hierdoor zijn rechten zijn geschonden. Hij geeft ter zitting nog aan geen educatief verlof te kunnen krijgen. Uit de e-mailcommunicatie die verzoeker voorlegt, blijkt dat hij heeft gepoogd om zijn situatie als overmacht te kwalificeren. De verantwoordelijke lesgever is daar niet op ingegaan. De lesgever gaf daarbij nog aan dat, mocht verzoeker hem op voorhand van zijn laattijdigheid hebben ingelicht, er eventueel nog een oplossing had kunnen worden gevonden. Verzoeker voert ten slotte nog aan dat het

onterecht is dat hij geen enkele score heeft bekomen voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspaper’. Hij had in juli immers wel degelijk een onderzoekspaper ingediend.

De beroepsinstantie stelt dat de redenering van verzoeker niet kan worden gevuld. Overeenkomstig artikel 111 van het OER dient de student zich strikt aan de vastgestelde uurregeling en plaats van de ondervraging te houden. Enkel in geval van overmacht kan de student vragen het examen te verplaatsen, op voorwaarde dat hij hiertoe de nodige bewijzen levert. Uit de verklaringen van verzoeker en de stukken die hij voorlegt, kan niet worden afgeleid dat de verantwoordelijke lesgever ten onrechte zou hebben besloten dat de afwezigheid van verzoeker, bij de aanvang van het examen, niet kon worden beschouwd als overmacht. Uit de verklaringen van verzoeker blijkt duidelijk dat zijn laattijdigheid het gevolg was van het feit dat hij zijn werkactiviteiten die dag niet tijdig kon beëindigen en de verplaatsing naar Brussel niet voldoende op voorhand heeft aangevat. Het is nochtans de eigen verantwoordelijkheid van de student om daartoe de nodige schikkingen te treffen. De – welbekende – mobiliteitsproblemen in en rond Brussel volstaan niet om als overmacht in aanmerking te kunnen worden genomen, *a fortiori* nu verzoeker zelf verklaart tijdens een werkdag (pas) om 15h45 in Antwerpen vertrokken te zijn, voor een examen in Brussel om 17u.

Overeenkomstig artikel 137 van het OER wordt ten slotte slechts één examencijfer toegekend aan elk opleidingsonderdeel, dat tot stand komt overeenkomstig de berekeningswijze omschreven in de opleidingsonderdeelfiche. Uit de opleidingsonderdeelfiche blijkt duidelijk dat de deelname aan het schriftelijk examen een vereiste is en dat minimum 7/20 moet worden behaald opdat rekening zou worden gehouden met de ingediende paper. Het is in het geheel niet onredelijk, *a fortiori* niet kennelijk onredelijk, dat slechts één cijfer wordt toegekend wanneer wordt deelgenomen aan een schriftelijk examen als sluitstuk van de evaluatie. Het feit dat een student wel aan eerdere elementen van de evaluatie heeft deelgenomen, doet er niets aan af dat in redelijkheid kan worden geoordeeld dat het noodzakelijk wordt bevonden, om een examencijfer te kunnen toekennen, dat de student aan alle onderdelen van de evaluatie deelneemt. Gelet op wat voorafgaat, komt de interne beroepsinstantie tot het besluit dat de aangehaalde argumenten geen uitzonderlijke omstandigheden vormen die de gebrekke studievoortgang kunnen verantwoorden.

Wat betreft het toegekende examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksmethoden’, stelt de interne beroepsinstantie dat het voor haar volstrekt onduidelijk is hoe dit argument

bewijs zou (kunnen) opleveren van uitzonderlijke omstandigheden die de gebrekkige studievoortgang kunnen verantwoorden. De summiere beweringen van verzoeker worden alvast niet gestaafd door enig stuk. De interne beroepsinstantie wijst erop dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel “Onderzoeksmethoden” een score van 4/20 kreeg. Zij ziet geen enkele reden om te twijfelen aan dit examencijfer. Daarenboven, zelfs als verzoeker zou worden bijgetreden in zijn argumentatie, *quod non*, kan dit niet leiden tot een andere conclusie. Immers, ook in de interpretatie van verzoeker zou hij nog steeds een onvoldoende voor dit opleidingsonderdeel hebben behaald, zodat dit geen enkele invloed heeft op de uiteindelijke studievoortgang.

Wat betreft het afgelegde studietraject, wordt ter zitting aan verzoeker gevraagd hoe hij het komende academiejaar tot een goed einde zou kunnen brengen. Verzoeker antwoordt dat hij het vorige academiejaar voor zijn werk in het buitenland verbleef en dat dit een te zware combinatie was. In december 2017 keerde hij terug naar België, maar had hij het opnieuw heel druk. Verzoeker geeft aan te veel hooi op zijn vorm te hebben genomen, maar stelt dat het behalen van de master voor hem een toegevoegde waarde zou hebben. Verzoeker wil zich nu eerst op onderzoeksmethoden en op de onderzoeks paper toeleggen en de masterproef pas later opnemen. Verzoeker geeft aan geen hulp gezocht te hebben bij de studietrajectbegeleider, maar wilde dat wel doen. Hij heeft ook zijn onderwijs evaluatie niet ingevuld. De interne beroepsinstantie kan begrip opbrengen voor de persoonlijke situatie van verzoeker en erkent dat het niet steeds evident is om een evenwicht te vinden tussen studies, werk en gezin. Zij wijst er niettemin op dat het final de verantwoordelijkheid van de student is (en blijft) om voldoende studievoortgang te maken en, zo nodig, initiatieven te nemen die hem in staat moeten stellen om te voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden. De beroepsinstantie is van oordeel dat verzoeker de keuze heeft gemaakt om professionele activiteiten te ontwikkelen die regelmatig de aanwezigheid in het buitenland vereisten en om tegelijkertijd zijn studies verder te zetten. Ze stelt ook vast dat verzoeker geen gebruik heeft gemaakt van het hulpaanbod van de studietrajectbegeleider.

Op basis van het voorliggende dossier blijkt dat de ingeroepen omstandigheden louter het gevolg zijn van de persoonlijke keuzes van verzoeker zelf. De interne beroepsinstantie is bijgevolg van oordeel dat het niet onredelijk is om te stellen dat deze omstandigheden niet van dien aard zijn om het niet-voldoen aan de bindende voorwaarden te verantwoorden. Het beroep is ontvankelijk, maar niet gegrond.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 13 oktober 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 oktober 2018 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – voorwerp van het beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het beroep van verzoeker, blijkens het verzoekschrift, uitdrukkelijk is gericht tegen de beslissing van de examencommissie van 13 september 2018 waarbij hem de herinschrijving voor het schakelprogramma in de bedrijfskunde aan verwerende partij werd geweigerd. Verwerende partij ziet niet in hoe de beslissing van 13 september 2018 nog op ontvankelijke wijze zou kunnen worden aangevochten voor de Raad. Verzoeker heeft deze beslissing immers reeds bestreden in het kader van de door verwerende partij georganiseerde interne beroepsprocedure. De beroepsinstantie van de faculteit heeft over dat beroep geoordeeld op 24 september 2018.

Zoals ook de Raad van State al zo vaak heeft geoordeeld, is een besluit waartegen een georganiseerd bestuurlijk beroep openstaat, niet jurisdictioneel aanvechtbaar. Een georganiseerde beroepsprocedure impliceert dat het bestuur een nieuw onderzoek aan de zaak moet wijden, waarbij rekening wordt gehouden met de ingediende bezwaren. De in beroep genomen beslissing, die als gevolg van de devolutieve werking van het intern beroep in de plaats komt van de oorspronkelijke beslissing, is de uiteindelijk voor de bevoegde rechter aanvechtbare eindbeslissing. Aangezien het verzoekschrift enkel de beslissing van de examencommissie van 13 september 2018 aanmerkt als voorwerp van het beroep, moet het beroep volgens verwerende partij onontvankelijk worden verklaard. Het beroep is niet ontvankelijk.

Verzoeker dient een *wederantwoordnota* in, maar gaat hierin niet in op het punt betreffende de ontvankelijkheid van het beroep.

Beoordeling

Art. II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt als volgt:

“(…)

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure. (...)"

Art. II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt verder als volgt (eigen onderlijning):

“§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

Het verzoekschrift vermeldt:

- 1° *de naam en de woonplaats van de verzoeker. Wanneer woonplaatskeuze wordt gedaan bij de raadsman van de verzoeker, wordt dit in het verzoekschrift aangegeven;*
  - 2° *de naam en de zetel van het bestuur;*
  - 3° *het voorwerp van het beroep;*
  - 4° *een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren.*
- (...)"*

Met verwerende partij dient de Raad vast te stellen dat verzoeker middels zijn extern verzoekschrift, gedateerd op 20 oktober 2018, beroep instelt “*bij de interne beroepscommissie van de faculteit Sociale Wetenschappen & Solvay Business School tegen: ‘proclamatiecode: Inschrijving niet toegelaten’ voor schakelprogramma in de bedrijfskunde van 13 September 2018.”.*

De Raad stelt aldus vast dat verzoeker enkel extern beroep lijkt in te stellen tegen de initiële studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 waarbij de herinschrijving van verzoeker in het “Schakelprogramma Master in de bedrijfskunde” niet werd toegelaten en geen melding

maakt van enig beroep tegen de beslissing genomen door de interne beroepsinstantie op 24 september 2018 (ondertekend op 12 oktober 2018) waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, maar niet gegrond werd verklaard.

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: ‘OER’ – zie stuk 6 van verwerende partij) blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden (initiële) beslissing te wijzigen. Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Het beroep van verzoeker wordt derhalve onontvankelijk verklaard, gezien het enkel gericht is tegen de initiële beslissing (en niet tegen de beslissing op intern beroep). De Raad merkt tevens op dat verzoeker ook inhoudelijk in zijn extern verzoekschrift, dat een quasi-identieke kopie is van zijn verzoekschrift op intern beroep, geen enkele concrete grief ontwikkelt tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.625 van 21 december 2018 in de zaak 2018/609

In zake: Zeynep CESMELI
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Alain François en advocaat Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 21 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven voor het schakelprogramma tot de ‘Master of Science in de psychologie’. Sinds het academiejaar 2016-2017 is verzoekster eveneens ingeschreven voor de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’. Op het einde van het academiejaar 2016-2017 wordt haar een bindende voorwaarde opgelegd. Vermits verzoekster niet voldaan aan de bindende voorwaarde wordt haar de verdere inschrijving geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 21 september 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente voorhoudt dat zij niet op de hoogte was van de bindende voorwaarde, alsook dat zij tijdens het tweede jaar van inschrijving een burn-out heeft gehad. Hierdoor diende ze te stoppen met werken, maar het studeren heeft zij wel aangehouden. Sinds een half jaar is ze opnieuw – halftijds – werkzaam. Tot slot wijst de studente erop dat zij geslaagd was voor vijf van de zeven vakken. Zij is een zeer zelfstandige studente met een hoge motivatie en een ongekend doorzettingsvermogen.

De interne beroepsinstantie stelt verder vast dat de studente op het einde van academiejaar 2016-2017 binnen het schakelprogramma een studierendement van 38% heeft behaald. Zij slaagde slechts voor 15 van de 39 opgenomen studiepunten. Om die reden werd haar een bindende voorwaarde opgelegd, die zij niet heeft aangevochten. Ook binnen de masteropleiding werd een bindende voorwaarde opgelegd nu de studente slechts geslaagd was voor 5 van de 11 opgenomen studiepunten, oftewel een studierendement van 45%.

In casu heeft de studente niet voldaan aan de bindende voorwaarde binnen het schakelprogramma. Van de 30 opgenomen studiepunten behaalde ze 18 studiepunten, oftewel 60%. Nu de studente niet geslaagd is voor 75% van de opgenomen studiepunten heeft de examencommissie geheel overeenkomstig artikel 85, §1 van het OER een ‘inschrijving niet toegelaten’ opgelegd, zijnde het aangekondigde gevolg van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde.

Waar de studente voorhoudt dat zij niet op de hoogte was van de bindende voorwaarde, kan zij volgens de interne beroepsinstantie niet worden gevuld. Zij wijst erop dat deze maatregel van studievoortgangsbewaking aan de studente ter kennis werd gebracht via haar puntenblad dat zij sinds 14 september 2017 elektronisch kon raadplegen en waarvan zij per e-mail van dezelfde dag ook werd ingelicht. De interne beroepsinstantie merkt op dat elke student aan wie een bindende voorwaarde werd opgelegd bij aanvang van het nieuwe academiejaar een e-mail ontvangt om hem/haar hier nog eens uitdrukkelijk op te wijzen. De studente is tijdens de zomervakantie ook op gesprek geweest bij de studietrajectbegeleider, waar de bindende voorwaarde eveneens besproken werd.

De interne beroepsinstantie stelt vervolgens vast dat de studente verwijst naar een burn-out tijdens het academiejaar 2016-2017, waarvoor zij begeleiding heeft gezocht bij haar huisarts en een psycholoog. Blijkt het voorgelegde attest van de psycholoog-psychotherapeut van 11 september 2018 meldde de studente zich op doorverwijzing van haar huisarts aan op 21 juni 2016 (op het einde van het academiejaar 2015-2016).

Niettegenstaande deze begeleiding sedert eind juni 2016, is de studente er evenwel niet in geslaagd om op het einde van academiejaar 2017-2018 te voldoen aan de bindende voorwaarde. Daarenboven stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente het kennelijk moeilijk heeft met die opleidingsonderdelen waarvoor een abstract redeneervermogen aan de dag moet worden gelegd, eerder dan het reproduceren van de leerstof.

Volgens de interne beroepsinstantie geeft de studente ook niet aan op welke wijze zij volgend academiejaar tot een betere studievoortgang zou kunnen komen, temeer zij na drie academiejaren nog steeds moet slagen voor 18 studiepunten om haar getuigschrift voor het schakelprogramma (90 studiepunten) te kunnen verkrijgen. Hierna moet de studente dan nog de masteropleiding verderzetten.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat uit de toelichting in het verzoekschrift blijkt dat de studente sedert een halfjaar opnieuw aan het werk is, zij het op halftijdse basis. De interne beroepsinstantie stelt daaromtrent vast dat de studente voor de opleidingsonderdelen van het tweede semester in eerste zittijd maar op één van de drie opleidingsonderdelen geslaagd was en zij voor de twee andere opleidingsonderdelen van het tweede semester ook in de tweede zittijd geen credit heeft kunnen behalen. Haar examenresultaten voor beide opleidingsonderdelen

waren respectievelijk 2x 2/20 en 2x 6/20. De studente nam het opleidingsonderdeel “Multivariate data-analyse” daarenboven reeds voor het tweede jaar op. In het academiejaar 2016-2017 behaalde zij 2x 4/20.

Volgens de interne beroepsinstantie zijn ook de beweringen van de studente dat zij een zeer zelfstandige studente is met een hoge motivatie en een ongekend doorzettingsvermogen niet van aard om de trage studievoortgang te verklaren, noch om te doen aannemen dat het in het volgende academiejaar beter zal gaan met de studente haar studievoortgang. Loutere voornemens van de studente of haar eigen inschatting volstaan naar het oordeel van de interne beroepsinstantie niet om de weigeringsbeslissing in het gedrang te brengen.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente geen overtuigende elementen aanbrengt om aan te nemen dat het in het volgende academiejaar beter zal gaan met haar studievoortgang.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 17 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroeft op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vast dat de interne beroepsinstantie onterecht heeft geoordeeld dat zij niet in staat is om haar studietraject succesvol te kunnen verderzetten, onder meer omdat zij niet

aangeeft op welke wijze zij volgend academiejaar tot een betere studievoortgang zou kunnen komen, temeer omdat zij na drie academiejaren nog steeds moet slagen voor 18 studiepunten om haar getuigschrift voor het schakelprogramma (90 studiepunten) te kunnen verkrijgen.

Verzoekster benadrukt dat zij in haar motivatiebrief uitdrukkelijk heeft vermeld dat het eerste jaar studeren aan de VUB vlot is gegaan (geslaagd voor 7 van de 10 vakken). Tijdens dat jaar verliep het studeren feilloos omdat er geen zware privé- en externe problemen aanwezig waren binnen haar gezin. Tijdens het tweede academiejaar volgde ze een combinatiejaar schakelprogramma/master, maar ze kreeg een burn-out ten gevolge van de privéproblemen. Ze heeft een gezin met drie schoolgaande kinderen en een man die tien jaar niet kon werken wegens gezondheidsproblemen en die bij haar ten laste stond. Daarnaast was er een cultuurgebonden probleem, zijnde dat haar schoonzus, die al veertien jaar huwelijksproblemen had uiteindelijk aan het scheiden was. Ze is de Nederlandse taal niet machtig en ze heeft twee kinderen. De druk van haar gezin lag ook op de schouders van verzoekster. Er werd van verzoekster verwacht om deze problematiek extra op zich te nemen. Dit was teveel voor verzoekster en dit overheerde haar. Op advies van haar huisarts heeft verzoekster dan ook haar beide jobs moeten stopzetten, maar ze bleef toch studeren omdat dit haar enige sociale houvast was.

Verzoekster stipt aan dat ze geen heeft leren zeggen tegen zaken die haar teveel waren, ook al was het in haar nadeel. Ze heeft mensen verloren, maar ze moest geen kunnen zeggen omdat van haar gezondheid. Verzoekster stipt aan dat de gezondheid van haar man verbeterde vanaf het moment dat ze de familie buiten de kring begonnen te houden. In samenspraak met haar huisarts is verzoekster sinds vorig jaar terug werkzaam in haar job als leerkracht. Door grenzen te stellen in de familie en door terug te gaan werken en te blijven studeren probeerde verzoekster om terug op krachten te komen. Verzoekster wijst erop dat zij heel gemotiveerd is om verder te blijven studeren.

Met betrekking tot het schakelprogramma komt het erop neer dat verzoekster:

- vorig academiejaar voor vier bachelorvakken (18 van de 30 studiepunten) geslaagd was.
Als ze nog voor één vak extra geslaagd was, had ze voldaan aan haar bindende voorwaarde. Nochtans was ze wel geslaagd voor het mastervak (6 studiepunten) dat ze had opgenomen;
- al 14 van de 17 vakken, oftewel 72 van de 90 studiepunten heeft behaald;

- nog slechts voor één verplicht vak (6 studiepunten) en twee keuzevakken (12 studiepunten) moet slagen om haar getuigschrift te behalen.

Verzoekster merkt op dat de weigeringsbeslissing *in casu* enkel wordt gebaseerd op het feit dat ze voor twee vakken waarvoor ze vorig academiejaar ingeschreven was, niet is geslaagd. Ze benadrukt dat ze deze vakken heeft afgelegd tijdens een samenloop van persoonlijke omstandigheden en privéproblemen. Ze wenst er ook op te wijzen dat ze gedurende heel haar studieperiode aan de VUB een aanwezige studente was, maar dat zij zich omwille van de problemen niet volledig kon concentreren op haar studies omdat de spanning nogal hoog lag. Al deze elementen samen hadden een negatieve impact op zowel haar werk als op haar studies en hebben ervoor gezorgd dat verzoekster de voorbije jaren niet kon focussen op haar studies.

Verzoekster stelt verder dat de motivering van de interne beroepsinstantie enigszins genuanceerd moet worden. Zij heeft immers ook geen rekening gehouden met haar situatie als werkstudent. Vergeleken met dagstudenten is studeren als werkstudent een totaal ander traject. Met betrekking tot halftijds terug gaan werken, stelt de interne beroepsinstantie vast dat verzoekster voor de opleidingsonderdelen van het tweede semester in eerste zittijd maar op één van de drie opleidingsonderdelen geslaagd was en dat ze voor de twee andere opleidingsonderdelen van het tweede semester ook in de tweede zittijd geen credit heeft kunnen behalen. Volgens verzoekster wordt het terug gaan werken als negatief bestempeld, terwijl verzoekster hiermee wil bewijzen dat het wel beter gaat met haar want terug gaan werken verhoogde haar energie.

Verzoekster merkt op dat ze nog slechts 18 van de 90 studiepunten moet afleggen om haar getuigschrift voor het schakelprogramma te behalen. De interne beroepsinstantie tilt hier zeer zwaar aan, terwijl het om een onredelijk aantal studiepunten gaat. Verzoekster wijst erop dat ze er drie academiejaren mee bezig is, maar de interne beroepsinstantie geeft er een onredelijk negatieve toon aan omdat de opleiding in totaal vier jaar in beslag neemt. Volgens haar is een vertraging van één academiejaar echter geen onredelijke achterstand, gezien al de bijzondere omstandigheden die ze heeft meegemaakt en gezien het feit dat ze werkstudent is. Verzoekster wijst er ook op dat ze reeds een succesvolle studie achter de rug heeft. Ze geeft volgend verkort overzicht:

- Bachelor in Islamitische Wetenschappen (niet erkend – 3 jaar)
- Specifieke lerarenopleiding (2 jaar)

- Bachelor in gezinswetenschappen (3 jaar)

Verzoekster stelt vast dat haar bewering dat zij een zeer zelfstandige studente is, met een hoge motivatie en een ongekend doorzettingsvermogen, volgens de interne beroepsinstantie niet van aard is om de trage studievoortgang te verklaren, noch om te doen aannemen dat het in het volgende academiejaar beter zal gaan met de studievoortgang. Verzoekster merkt op dat zij, omwille van het vooruitzicht van deze feiten, aan het begin van dit academiejaar heeft geopteerd om slechts vier vakken op te nemen. Ze heeft ervoor gekozen om, in samenspraak met de studietrajectbegeleider, een haalbaar programma op te stellen en om ondersteuning van een studiebegeleidingscentrum in te schakelen.

Verzoekster wil ten slotte nog opmerken dat ze, na elf jaar studeren, nog steeds over 179 studiepunten beschikt, wat volgens haar aantoont dat er ruim voldoende leerkrediet is om haar studies nog te kunnen afwerken en dat ze in normale omstandigheden zeker in staat is om voldoende studiepunten te behalen en te slagen. Nu de gezondheidsproblemen van haar man van de baan zijn, kan hij zich meer over het huishouden en de opvoeding van de kinderen ontfermen, waardoor zij meer vrije tijd zal hebben om haar studies tot een goed einde te brengen. Ze benadrukt dat opgeven nooit een optie is geweest, ondanks enkele turbulente jaren.

In haar *antwoordnota* verduidelijkt verwerende partij dat beslissingen tot het opleggen van maatregelen van studievoortgangsbewaking hun wettelijke grondslag vinden in artikel II.246 van de Codex Hoger. Verwerende partij is dus bevoegd om bij wijze van studievoortgangsbewakingsmaatregel een bindende voorwaarde op te leggen. Indien de betrokken student niet aan deze bindende studievoortgangsmaatregel voldoet, dan kan de verwerende partij de inschrijving van de student in het daaropvolgende academiejaar weigeren. Dit werd nader geconcretiseerd in artikel 85 van het OER. Artikel 85, §1, eerste lid is relevant voor de huidige zaak. Zoals de Raad reeds eerder terecht opmerkte, behoort het beslissen over het al dan niet inschrijven van studenten tot de essentie van de autonomie van elke onderwijsinstelling. Met verwerende partij moet dan ook worden aangenomen dat de examencommissie en de beroepsinstantie over een discretionaire bevoegdheid beschikken wanneer zij ten aanzien van studenten maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen. Het komt de Raad – als jurisdictioneel orgaan – niet toe dergelijke beslissingen te toetsen op hun opportunitet. De Raad is enkel bevoegd om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen. In gevallen waarin het bestuur over beleidsvrijheid beschikt, zoals *in casu*, wordt enkel

een “marginale toetsing” van die beleidsvrijheid aanvaard. Die rechtspraak wordt door de Raad overigens consequent toegepast, niet alleen ten aanzien van examenbeslissingen, maar ook ten aanzien van examentuchtbeslissingen en beslissingen waarbij een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd. Uit de rechtspraak blijkt dat de Raad zich niet in de plaats mag stellen van het bevoegde bestuur, ook niet wanneer voor hem beslissingen worden bestreden waarbij maatregelen van studievoortgangsbewaking worden opgelegd. Tevens blijkt dat de beslissing van het bestuur in hoofdzaak zal worden bepaald door de eerder behaalde studieresultaten van de betrokken student. Het staat de student vrij andere elementen aan te voeren, die het bestuur in zijn beoordeling kan betrekken.

In casu leert het curriculum van verzoekster dat zij reeds drie academiejaren is ingeschreven voor het schakelprogramma tot de ‘Master of Science in de psychologie’. Zij heeft nog steeds niet alle 90 studiepunten verworven om te kunnen afstuderen. Verwerende partij benadrukt dat het schakelprogramma onlosmakelijk is verbonden met de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’, die uiteraard het lot volgt van het schakelprogramma. Volgens haar blijkt uit de motivering van de bestreden beslissing reeds dat zij niet kennelijk onredelijk is. Verwerende partij was van oordeel dat het opleggen van bindende studievoorwaarden niet de gewenste resultaten had opgeleverd en dat er onvoldoende vooruitzichten waren dat de situatie naar de toekomst toe zou verbeteren. Zij oordeelde in alle redelijkheid dat de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 kon worden geweigerd.

Volgens verwerende partij overtuigen de argumenten van verzoekster niet van het tegendeel. Waar verzoekster voorhoudt dat verwerende partij onvoldoende rekening zou hebben gehouden met haar burn-out, stelt zij vast dat deze elementen wel degelijk in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, maar dat zij *in casu* geen bewijs opleveren van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden. Ze citeert de interne beroepsinstantie en stelt dat ook de verwijzing naar een feilloos parcours in het academiejaar 2015-2016 niet overtuigt. Verzoekster behaalde in dit academiejaar een studierendement van 71%. Ook in ideale omstandigheden wordt dus, ondanks de studievoorgaanden van verzoekster, die tevens als argument worden aangehaald, geen slaagpercentage van 75% van de opgenomen studiepunten behaald.

Vervolgens stipt verwerende partij aan dat de situatie van verzoekster als werkstudent wel degelijk in aanmerking werd genomen bij de besluitvorming in het kader van het intern beroep,

zodat deze grief grondslag mist. Uit de bestreden beslissing blijkt immers dat de interne beroepsinstantie wel degelijk in rekening heeft gebracht dat verzoekster heeft aangehaald dat zij ingevolge de burn-out moet stoppen met werken, maar het studeren heeft aangehouden en dat zij sedert een half jaar terug aan het werk is. De interne beroepsinstantie zag hierin echter geen bewijs van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden, rekening houdende met de concrete examenresultaten van de opleidingsonderdelen van het tweede semester, waarvan ze één opleidingsonderdeel al voor het tweede jaar opnam, en gelet op de vaststelling dat verzoekster het moeilijk heeft met die opleidingsonderdelen waarvoor een abstract redeneervermogen aan de dag moet worden gelegd. Verwerende partij wijst erop dat verzoekster er zelf voor gekozen heeft om gebruik te maken van het statuut van werkstudent, zodat zij dit element thans bezwaarlijk als “uitzonderlijke omstandigheid” kan aanvoeren.

Verwerende partij ontkent bovendien dat “het terug gaan werken” door de interne beroepsinstantie “als negatief” zou zijn bestempeld. De interne beroepsinstantie heeft er in haar beslissing op intern beroep enkel op gewezen dat het studierendement er niet op vooruitgegaan is sinds verzoekster haar professionele activiteiten heeft hervat. Zij slaagde in het tweede semester maar voor één van de drie opleidingsonderdelen.

Verder wil verwerende partij benadrukken dat verzoekster nog voor drie verplichte opleidingsonderdelen moet slagen om geslaagd te kunnen worden verklaard voor het schakelprogramma. Er is dus geen sprake van keuzevakken, zoals verzoekster aanhaalt. Verwerende partij wijst er ook op dat verzoekster voor één van deze opleidingsonderdelen waarvoor zij nog moet slagen (“Multivariate data-analyse”) reeds heeft deelgenomen aan vier examenkansen. Het hoogste examencijfer dat zij daarvoor reeds heeft behaald is een score van 6/20. Voor een ander opleidingsonderdeel waarvoor zij twee examenkansen heeft benut, behaalde ze telkens een score van 2/20 (“Biologische psychologie II”). Het derde opleidingsonderdeel waarvoor verzoekster nog moet slagen (“Psychologische gespreksvoering en interactionele vaardigheden”) werd door verzoekster in de afgelopen drie academiejaren nog niet opgenomen.

Wat de concrete inhoud van de familiale problemen van verzoekster betreft, en in het bijzonder de (verbeterde) gezondheidssituatie van haar man, stelt verwerende partij vast dat dit elementen zijn waarvan verzoekster in de loop van de interne beroepsprocedure geen enkele melding heeft gemaakt. Daarnaast werden hierover ook geen bewijsstukken aangebracht. Uiteraard kon de

interne beroepsinstantie hier dan ook geen rekening mee houden bij de beoordeling van het intern beroep. Verwerende partij stipt aan dat niets verzoekster belette om dit argument reeds in het kader van het intern beroep aan te voeren. Ze stelt dat, overeenkomstig de vaste rechtspraak van de Raad, een middel dat niet in het intern beroep werd opgeworpen niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in de procedure voor de Raad kan worden aangevoerd. Deze grief moet aldus als onontvankelijk worden verworpen. Volgens verwerende partij geldt hetzelfde in zoverre verzoekster in haar verzoekschrift haar voornemens uiteenzet om een haalbaar studietraject op te stellen en verdere ondersteuning te zoeken. Ook hier gaat het om elementen die reeds in het intern beroep opgeworpen hadden kunnen worden, *quod non*.

Tot slot, in zoverre verzoekster verwijst naar haar leerkredietsaldo, merkt verwerende partij nog op dat hieruit niet, minstens niet als zodanig, voortvloeit dat verzoekster “zeker in staat” zal zijn om te slagen voor de opleiding Klinische Psychologie. Zo doet het batig leerkredietsaldo alvast geen afbreuk aan de vaststelling van de interne beroepsinstantie dat verzoekster na drie academiejaren nog steeds moet slagen voor 18 van de 90 studiepunten van het schakelprogramma. Volgens verwerende partij doet het leerkredietsaldo evenmin afbreuk aan de vaststelling van de interne beroepsinstantie dat verzoekster het kennelijk moeilijk heeft met opleidingsonderdelen waarvoor een abstract redeneervermogen vereist is.

Volgens verwerende partij is het, gelet op wat voorafgaat, niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, dat de interne beroepsinstantie de beslissing van de examencommissie houdende de weigering tot herinschrijving voor het ‘Schakelprogramma Master of Science in de psychologie’ en voor de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’ heeft bevestigd.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij kennelijk onredelijk heeft gehandeld door haar overmachtssituatie te ontkennen. Verzoekster stipt ook aan dat er een zeer lang begeleidings- en genezingsproces is vereist voor haar burn-out. Volgens haar heeft er bovendien duidelijk evolutie plaatsgevonden: haar studie-efficiëntie stijgt zeer significant van 38% naar 60%. Daaruit blijkt dat het de goede kant uitgaat met haar. Ze wijst er ook op dat haar studievoortgang van de afgelopen academiejaren zwaar werd aangetast door de omstandigheden waarin zij zich bevond. Volgens haar staat niets haar nog in de weg om de evolutie verder te zetten, waardoor een studie-efficiëntie van 75% geen onmogelijke opdracht wordt. Ook haar studieverleden toont duidelijk aan dat zij in normale omstandigheden wel degelijk in staat is om een goede studie-efficiëntie te behalen. Verzoekster is bovendien van

mening dat de bewering van verwerende partij dat zij het moeilijk heeft met opleidingsonderdelen waarvoor een abstract redeneervermogen aan de dag moet worden gelegd, puur speculatief is.

Vervolgens benadrukt verzoekster dat zij in het intern beroepsschrift duidelijk heeft aangegeven dat zij de afgelopen twee academiejaren te kampen heeft gehad met persoonlijke en familiale omstandigheden. Ze is hierover echter niet volledig in detail getreden, omdat het zeer gevoelige informatie was. Verzoekster stelt dat als deze vermelding niet volstond, verwerende partij meer informatie had kunnen vragen aan haar, wat niet is gebeurd. Ze verduidelijkt ook dat ze reeds sinds een jaar aan het werk is, zodat het haar niet duidelijk is waarom verwerende partij haar resultaten van het tweede semester koppelt aan het werken. Haar resultaten zijn er trouwens op vooruit gegaan sinds zij terug aan het werk is. Zo behaalde ze het afgelopen academiejaar bijna 50% meer studierendement dan het jaar ervoor, toen zij haar job moest stopzetten.

Ten slotte stelt verzoekster dat het statuut van werkstudent wel degelijk een verlenging van de studietijd kan verantwoorden. Volgens haar is het dan ook niet onoverkomelijk dat zij een langere afstudeertijd heeft opgelopen en dat zij nog 18 van de 90 studiepunten moet behalen.

Beoordeling

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 gecombineerd ingeschreven voor het ‘Schakelprogramma Master of Science in de psychologie’ en de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’. Zij wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor de betreffende studieprogramma’s (zie stukken 2 en 5 van verwerende partij). Verzoekster beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).² Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Deze bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling

---

² *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig aangelegde studietraject van een student.

De Raad gaat na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoekster als volgt is verlopen (zie stuk 1 van verwerende partij):

- in het academiejaar 2015-2016 is verzoekster ingeschreven voor het ‘Schakelprogramma Master of Science in de psychologie’: 36 van de 51 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 71%;
- in het academiejaar 2016-2017 is verzoekster opnieuw ingeschreven voor het ‘Schakelprogramma Master of Science in de psychologie’: 15 van de 39 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 38%. Zij was eveneens ingeschreven voor de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’: 5 van de 11 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 45%;
- in het academiejaar 2017-2018: is verzoekster opnieuw ingeschreven voor het ‘Schakelprogramma Master of Science in de psychologie’: 18 van de 30 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 60%. Ze slaagde ook voor het enige opleidingsonderdeel dat ze opnam uit het masterprogramma.

Aan verzoekster worden bindende voorwaarden opgelegd voor het academiejaar 2017-2018, omdat zij in het academiejaar 2016-2017 geen studie-efficiëntie van 60% had behaald. Zij moet meer bepaald voor 75% van de opgenomen studiepunten credits verwerven en zij moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor zij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs behaalde.

Verzoekster werd vervolgens op grond van artikel 85, §1 van het OER geweigerd voor een verdere inschrijving in beide studieprogramma’s. Dit artikel luidt als volgt (zie stuk 7 van verwerende partij):

“Artikel 85 (opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking

§1. Aan een student ingeschreven onder diplomacontract die niet voor 60% van de opgenomen ECTS-credits credits heeft behaald, wordt bij de eerstvolgende herinschrijving voor dezelfde opleiding een bindende voorwaarde opgelegd. De student kan tevens onder verplichte studiebegeleiding geplaatst worden. De student dient bij een herinschrijving via

diplomacontract voor dezelfde opleiding voor 75% van de opgenomen ECTS-credits credits te verwerven en dient te slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs behaalde. Wanneer de student niet aan deze bindende voorwaarde voldoet, wordt de eerstvolgende herinschrijving voor dezelfde opleiding, evenals voor opleidingsonderdelen ervan geweigerd onder welk contracttype ook, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.”.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing in principe definitief. Dit impliceert het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom de student het afgelopen academiejaar niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen.

De Raad stelt vast dat verzoekster in het academiejaar 2017-2018 18 van de 30 opgenomen studiepunten uit het schakelprogramma heeft verworven, waardoor ze niet voldoet aan de opgelegde voorwaarde om voor 75% van de opgenomen studiepunten credits te verwerven.

De Raad stelt ook vast dat de bindende voorwaarde aan verzoekster ter kennis werd gebracht via haar puntenblad, dat zij sinds 14.09.2017 elektronisch kon raadplegen (zie stuk 3 van verwerende partij), en waarvan zij per e-mail van dezelfde dag ook werd ingelicht. Daarenboven ontving ook verzoekster zoals elke student aan wie een bindende voorwaarde werd opgelegd, bij aanvang van het nieuwe academiejaar een e-mail om haar hier nog eens uitdrukkelijk op te wijzen, zo blijkt uit de interne beroepsbeslissing. De studente is tijdens de zomervakantie ook op gesprek geweest bij de studietrajectbegeleider, waarbij de bindende voorwaarden eveneens besproken werden. Deze feiten worden niet tegengesproken door verzoekster.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en conform artikel 85 van het OER – dat uitvoering geeft aan artikel II. 246 van de Codex Hoger Onderwijs – heeft gehandeld. De bindende voorwaarden werden immers correct opgelegd, aangezien verzoekster niet voldeed aan de vooropgestelde studie-efficiëntie van 60% in het academiejaar 2016-2017. Uit het dossier blijkt niet dat de inhoud van de bindende voorwaarden werd betwist. De

bindende voorwaarden werden ook, zoals hoger aangegeven, op gepaste wijze aan verzoekster bekendgemaakt. Verzoekster ontkent ook niet langer in haar extern beroep dat zij niet op de hoogte was van deze bindende voorwaarden. Verzoekster voldeed in het academiejaar 2017-2018 niet aan de verplichte studie-efficiëntiegrens van 75%.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving als gevolg van het niet voldaan hebben aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschillen waarom verzoekster niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoekster beroept zich samengevat op de volgende bijzondere omstandigheden:

- zij heeft in het academiejaar 2016-2017 een burn-out gehad, waardoor ze niet langer kon werken;
- ze heeft zich herpakt en ze slaagde in het academiejaar 2017-2018 voor vijf van de zeven opleidingsonderdelen;
- ze is zeer gemotiveerd en heeft doorzettingsvermogen;
- ze is aan de beterhand en werkt momenteel opnieuw halftijds;
- ze is reeds ver gevorderd in haar traject van 90 studiepunten, waarvoor ze nog 18 studiepunten moet behalen.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij deze ingebrachte omstandigheden grondig heeft onderzocht en heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijstraject – geen overmachtssituatie betroffen en niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad houdt bij de besluitvorming in deze zaak rekening met hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

De Raad onderzoekt vooreerst in hoeverre er *in casu* effectief sprake is van een overmachtssituatie om te verschonen dat verzoekster de bindende voorwaarde niet heeft kunnen behalen. Als niet aan een bindende voorwaarde wordt voldaan, dan wordt een student in principe het volgende academiejaar geweigerd, tenzij hij een overmachtssituatie kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan).

De Raad moet echter vaststellen dat verzoekster zich beroept op een burn-out die ze medisch staaft voor de academiejaren 2016-2017 en 2017-2018. Na afloop van het academiejaar 2016-2017 werd haar een bindende voorwaarde opgelegd, die ze niet heeft betwist en waarvan ze duidelijk op de hoogte werd gebracht. Zoals hoger aangehaald, is deze bindende voorwaarde intussen definitief geworden. De al dan niet regelmatigheid van deze opgelegde voorwaarde kan thans niet meer opgeworpen worden.

Uit het dossier blijkt verder dat verzoekster in het academiejaar 2017-2018 aan de beterhand was en dat zij gepaste begeleiding heeft gekregen van een psycholoog. Voor dit academiejaar kan verzoekster naar het oordeel van de Raad geen overmachtssituatie voorleggen, waaruit zou blijken dat ze zich in de onmogelijkheid bevond om aan de bindende voorwaarden te voldoen. Verzoekster heeft ook aan de examens van de meeste opleidingsonderdelen deelgenomen en ze heeft – zoals ze zelf aangeeft – beter gepresteerd dankzij de begeleiding.

Wat de redelijkheid van deze weigeringsbeslissing betreft, stelt de Raad vast dat verzoekster een zeer trage studievoortgang heeft. Zij was reeds gedurende drie academiejaren ingeschreven in het schakelprogramma zonder het getuigschrift te behalen. Na drie academiejaren moet ze nog steeds slagen voor 18 studiepunten, om haar getuigschrift te kunnen verkrijgen. Hierna moet de studente dan nog het grootste gedeelte van de masteropleiding van 120 studiepunten verderzetten, waar haar ook nog een masterproef wacht.

Verzoekster nam de laatste twee academiejaren een eerder beperkt studieprogramma op, maar zij slaagt er niet in om het vereiste studierendement te halen. Verzoekster behaalde ook in het academiejaar 2017-2018, waar ze zich gedeeltelijk herpakt heeft, nog lage cijfers op bepaalde

opleidingsonderdelen (zie stuk 1 van verwerende partij). Voor een aantal opleidingsonderdelen heeft zij ook reeds meerdere examenkansen zonder goed gevolg benut. De Raad moet ook met verwerende partij vaststellen dat verzoekster in de eerste zittijd van het tweede semester maar voor één van de drie opleidingsonderdelen geslaagd was, en zij behaalde voor de twee andere opleidingsonderdelen van het tweede semester ook in de tweede zittijd geen credit. Haar examenresultaten voor beide opleidingsonderdelen waren respectievelijk 2x 2/20 en 2x 6/20. Verzoekster nam het opleidingsonderdeel “Multivariate data-analyse” daarenboven reeds op voor het tweede jaar. In het academiejaar 2016-2017 behaalde zij hiervoor 2x 4/20.

De Raad kan niet anders dan concluderen dat verzoekster haar studie vrij moeizaam verloopt. De Raad heeft zeker begrip voor de persoonlijke situatie van verzoekster. Een combinatie van werk, gezin en studie is niet evident, zeker als er ook gezondheidsproblemen zijn. Een inschrijving in het hoger onderwijs mag echter niet lichtzinnig worden genomen. Ook een student die de studies met werk en een gezin combineert, draagt de verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij om zijn studie binnen een redelijke termijn af te werken. Bijzondere omstandigheden om te verschonen dat de studievoortgang traag verloopt en dat niet aan de bindende voorwaarde is voldaan liggen momenteel niet in voldoende mate voor in dit dossier.

De Raad wijst er ook op dat verzoekster nog een hele weg heeft af te leggen. Het behalen van het getuigschrift voor het schakelprogramma betreft slechts een eerste stap. Van het masterprogramma van 120 studiepunten heeft verzoekster nog maar 11 studiepunten afgewerkt.

Verzoekster geeft ook niet overtuigend genoeg aan dat zij de zware studielast tijdens het huidige academiejaar beter zal aankunnen in het licht van haar gezondheidstoestand en de combinatie met haar werk en gezin. Zij zegt wel dat zij zeer gemotiveerd is en een zeer groot doorzettingsvermogen heeft, wat ook blijkt ter zitting. De Raad moet echter vaststellen dat verzoekster het laatste academiejaar wel in de positieve zin is geëvolueerd, maar ze kan nu geen duidelijke vooruitzichten bieden. In het licht van haar reeds aangelegde traject en het nog lange traject dat volgt, is het niet onredelijk dat verwerende partij twijfels heeft over de haalbaarheid van deze masteropleiding voor verzoekster.

De Raad komt op basis van hoger weergegeven omstandigheden tot het hiernavolgende oordeel. Als aan een bindende voorwaarde niet wordt voldaan dan wordt een student in principe een volgend academiejaar automatisch geweigerd tenzij hij een overmachtssituatie kan aantonen

het afgelopen academiejaar op grond waarvan het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde kan verschoond worden. Dit wordt *in casu* niet aangetoond. De weigeringsbeslissing is *an sich* niet onregelmatig.

De Raad begrijpt dat deze beslissing voor verzoekster hard aankomt. De Raad acht het echter in het licht van de aangegeven omstandigheden niet onredelijk om verzoekster te weigeren. Zij heeft ondanks een uitdrukkelijke waarschuwing geen voldoende goede prestaties geleverd om deze opleiding tot een goed einde te kunnen brengen en ze toont niet overtuigend aan dat ze het de komende jaren wel effectief beter zal doen.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot

vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.627 van 21 december 2018 in de zaak 2018/613

In zake: xxx
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Annelies Maes
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Brusselsestraat 108
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk en deels gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Annelies Maes, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven bij verwerende partij voor de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen”. Sinds het academiejaar 2016-2017

is verzoekster ook ingeschreven voor de opleiding “Master in de farmaceutische wetenschappen”.

Na afloop van het academiejaar 2016-2017 kreeg verzoekster een bindende voorwaarde opgelegd voor beide opleidingen, die inhield dat verzoekster bij een herinschrijving voor dezelfde opleiding voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten credits diende te verwerven en diende te slagen voor elk opleidingsonderdeel dat zij reeds twee jaren heeft opgenomen.

In het academiejaar 2017-2018 behaalde verzoekster 5 van de 13 opgenomen studiepunten (of 38%) voor de bacheloropleiding en 20 van de 38 opgenomen studiepunten (of 53%) voor de masteropleiding. Daarmee voldeed ze niet aan de opgelegde bindende voorwaarden. Bijgevolg werd haar herinschrijving in de bachelor- en de masteropleiding geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 26 september 2018 werd het intern beroep ontvankelijk en deels gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat verzoekster aanvoert enorm ziek te zijn geweest, waardoor zij niet kon slagen. Voor de bacheloropleiding moest zij nog slagen voor één opleidingsonderdeel om het diploma te behalen, binnen de masteropleiding is zij al geslaagd voor enkele vakken. De beroepsinstantie stelt vast dat verzoekster een medisch attest voorlegt, opgesteld n.a.v. een consultatie van de huisarts op 11 september 2018, waarin verwezen wordt naar medische klachten voor de eerste en tweede examenperiode van eerste zittijd. De beroepsinstantie heeft begrip voor de medische problemen waarmee verzoekster tijdens de eerste zittijd te kampen had, doch wijst er niettemin op dat verzoekster niet preciseert op welke examenresultaten deze medische problemen een invloed hebben gehad, temeer zij er zowel in januari (vb. op 18 januari, vóór het consult van 22 januari) als in juni (op 18 juni) ook in geslaagd is om examens succesvol af te leggen en een credit te behalen. Voor wat de tweede zittijd betreft wordt geen medisch attest voorgelegd, ook niet in het beroepsverzoekschrift. Voor deze zittijd maakt verzoekster alleszins niet aannemelijk dat er sprake zou zijn van

uitzonderlijke omstandigheden die haar verhinderd hebben om in academiejaar 2017-2018 te voldoen aan de haar opgelegde bindende voorwaarden.

Daarnaast stelt de beroepsinstantie vast dat:

- Verzoekster zich een eerste maal heeft ingeschreven in deze bacheloropleiding in academiejaar 2012-2013;
- Verzoekster pas in academiejaar 2015-2016 (zijnde aldus na 4 academiejaren) geslaagd was voor alle opleidingsonderdelen van het eerste bachelorjaar;
- Aan verzoekster reeds meermaals een maatregel van studievoortgangsbewaking werd opgelegd, met name in academiejaar 2013-2014, 2014-2015 en 2016-2017, om dan te leiden tot de weigering tot herinschrijving in 2017-2018;
- Verzoekster reeds 6 academiejaren was ingeschreven in de bacheloropleiding en zij nog steeds 8 studiepunten moet behalen om haar diploma te behalen; meer bepaald moet zij nog slagen voor het opleidingsonderdeel ‘(Bio-)Farmaceutische analyse geïntegreerd practicum’, waarvoor zij reeds 4 examenkansen benut heeft en telkens 8/20 als eindresultaat behaalde;
- Verzoekster in academiejaar 2016-2017 0 credits heeft behaald binnen de masteropleiding en behoudens 1 examen op alle andere examens afwezig is gebleven;
- Verzoekster zich in academiejaar 2017-2018 heeft geregistreerd voor 38 studiepunten binnen de masteropleiding (naast 2 opleidingsonderdelen binnen de bacheloropleiding die zij voor het tweede jaar opnam) en zij slechts voor 20 studiepunten slaagde (oftewel 53%);
- Verzoekster in tweede zittijd driemaal afwezig bleef en naast de twee opleidingsonderdelen uit de eerste master waarvoor zij een credit behaalde, ook een 4/20 behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Farmaceutische technologie I: inwendige en uitwendige preparaten’;
- Verzoekster zodoende na een gecombineerde inschrijving over twee academiejaren slechts 20 studiepunten heeft behaald binnen de tweejarige masteropleiding van 120 studiepunten.

Bovendien brengt verzoekster ook geen elementen aan die toelaten te besluiten dat zij volgend academiejaar wél voldoende studievoortgang kan bekomen in de masteropleiding. Zij rept hierover met geen woord in haar verzoekschrift. Gelet op de concrete elementen die het dossier kenmerken, moet de beroepsinstantie dan ook vaststellen dat er geen overtuigende elementen

worden aangebracht om aan te nemen dat verzoekster in het volgende academiejaar voldoende studievoortgang zal kennen en de beslissing voor wat de masteropleiding betreft, behouden blijft. Er kan zodoende niet worden aangenomen dat de beslissing van de examencommissie tot weigering tot herinschrijving kennelijk onredelijk zou zijn voor verzoekster voor wat de masteropleiding betreft.

Voor de bacheloropleiding is de situatie evenwel anders, nu de beroepsinstantie vaststelt dat verzoekster slechts voor 1 opleidingsonderdeel nog moet slagen om haar bachelordiploma te behalen. De beroepsinstantie beslist uitzonderlijk om verzoekster toe te laten zich voor academiejaar 2018-2019 in te schrijven in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen”, waarbij bindende voorwaarden worden opgelegd overeenkomstig artikel 85, §1 van het OER.

Om deze redenen beslist de interne beroepsinstantie dat het beroep van verzoekster ontvankelijk en deels gegrond is. De bestreden beslissing voor de bacheloropleiding wordt herzien. De interne beroepsinstantie beslist om verzoekster toe te laten zich opnieuw in te schrijven in het academiejaar 2018-2019 in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen”. Aan verzoekster worden bindende voorwaarden opgelegd overeenkomstig artikel 85, §1 van het OER: in het academiejaar 2018-2019 dient verzoekster 75% van de opgenomen studiepunten te verwerven en moet zij zich registreren én slagen voor de opleidingsonderdelen die zij reeds tweemaal heeft opgenomen zonder een credit te behalen. Het beroep is voor het overige ongegrond: de beslissing tot weigering tot herinschrijving voor de masteropleiding wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 18 oktober 2018 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 oktober 2018 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt gedeeltelijk beroep in tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie en meer specifiek tegen de bevestiging van de beslissing tot weigering van herinschrijving voor de masteropleiding.

Verzoekster is afkomstig uit Irak en behaalde haar diploma secundair onderwijs in haar geboorteland. In 2010 kwamen verzoekster en haar familie aan in België als vluchteling. Verzoekster en haar familie gingen door een moeilijke periode zowel op familiaal als financieel vlak, wat verzoekster niet weerhield om meteen lessen Nederlands te volgen. Hierna vatte verzoekster in academiejaar 2012-2013 haar universitaire studies aan. Verzoekster kreeg evenwel niet de nodige mentale en financiële steun mee vanuit haar gezin en bovendien was het onderwijssysteem in België haar volledig onbekend, zodat van meet af aan duidelijk werd dat verzoekster niet in een modeltraject zou kunnen starten. Zij heeft steeds een aangepast studietraject gevuld. Meteen na haar eerste jaar universitaire studies kreeg zij van haar ouders te horen dat zij haar studies diende stop te zetten of zo snel mogelijk diende af te werken, zodat ze aan het werk kon. De meningsverschillen tussen verzoekster en haar ouders en de financiële problemen zorgden voor een breuk in hun relatie, waarbij verzoekster er sindsdien alleen voor staat.

Sinds academiejaar 2015-2016 woont verzoekster alleen. Sinds 2015 ontvangt verzoekster financiële steun van het OCMW. Verzoekster bevond en bevindt zich nog steeds in een financieel precaire situatie, maar zette zich toch verder in voor haar universitaire studies. Wanneer de moeder van verzoekster in 2016-2017 ziek werd en geopereerd moet worden, kwamen de zorg voor moeder, broer en het huishouden op de schouders van verzoekster terecht.

Hierdoor kon verzoekster niet alle lessen binnen haar opleiding bijwonen en liep zij op die manier een achterstand op, volledig buiten haar wil om.

Sinds 2014 kreeg verzoekster bovendien te maken met ernstige gezondheidsproblemen, waardoor het verderzetten van haar studies ernstig werd verstoord. Verzoekster legt hiertoe medische attesten voor. In het kader van huidig beroep zijn voornamelijk de gynaecologische problemen aan de orde, vermits deze tot gevolg hadden dat verzoekster haar bindende voorwaarde niet kon nakomen. In 2016 werd duidelijk dat medicatie geen oplossing op lange termijn zou bieden, zodat een operatie noodzakelijk werd. Gezien verzoekster haar studies koste wat het kost wou verderzetten, heeft zij de operatie zoveel als mogelijk uitgesteld. Intussen ervaarde verzoekster in de periode 2016-2018 ernstige pijnen, diende zij meermaals op controle te gaan en diende zij medicatie te nemen waardoor ze fysiek zwaar werd uitgeput. Zij was hierdoor volstrekt niet in staat om deel te nemen aan volledige examenperiodes. Door omstandigheden werd verzoekster pas in februari 2018 geopereerd. Haar herstel was van korte duur, gezien het tweede semester onmiddellijk een aanvang nam en verzoekster omwille van onvoldoende rust opnieuw gezondheidsproblemen kreeg. Verzoekster heeft in de mate van het mogelijke aan verschillende examens deelgenomen. Op fysiek vlak heeft zij zichzelf zeer zwaar belast, net omdat zij haar studies niet in het gedrang wou laten komen. Dit kan bezwaarlijk worden weerhouden als een element op basis waarvan de weigering tot inschrijving zou moeten worden bevestigd. Een ziekteverloop is evident onvoorspelbaar. Bovendien was verzoekster zich goed bewust van de bindende voorwaarde die haar was opgelegd, waardoor de druk op haar ernstig toenam en zij niet anders kon dan zolang haar gezondheid het toeliet, deel te nemen aan de examens. Verzoekster voegt een aantal medische attesten toe waaruit haar ernstige gezondheidsproblematiek en de overmachtssituatie blijken. Ook tijdens de tweede zittijd kampte verzoekster met ernstige gezondheidsproblemen, doch zij heeft niet van iedere consultatie een medisch attest.

Verzoekster verwijst naar artikel 85, §1 van het OER. Het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’ wordt verder niet gedefinieerd. Haar gezondheidsproblemen in de periode 2016-2018 maken een uitzonderlijke omstandigheid uit, meer bepaald een overmachtssituatie, waardoor verzoekster volledig buiten haar wil om haar bindende voorwaarde niet kon nakomen en waarmee de interne beroepsinstantie onvoldoende rekening heeft gehouden bij haar beoordeling. De interne beroepsinstantie heeft zich louter op cijfermateriaal gebaseerd, zonder rekening te houden met het geheel aan omstandigheden vanaf aanvang van de studies.

Bovendien blijkt uit de medische attesten afdoende dat het studeren voor examens in dergelijke omstandigheden eigenlijk onmogelijk was, in eerste zittijd en in tweede zittijd. Aanslepende gezondheidsproblemen maken wel degelijk uitzonderlijke omstandigheden uit, zodat een weigering van inschrijving *in casu* volstrekt niet gehandhaafd kan worden en in strijd is met het redelijkheidsbeginsel.

Hoewel de studies van verzoekster in de periode 2014-2018 ernstig werden verstoord door haar gezondheidsproblemen, wordt het verderzetten van haar studies niet onmogelijk. Verzoekster heeft in het verleden reeds bewezen dat zij wel degelijk aan een bindende maatregel van studievoortgangsbewaking kan voldoen. Verzoekster is intussen genezen en wenst haar studies verder te zetten. Uit het puntenblad blijkt dat verzoekster niet geslaagd was voor 1 opleidingsonderdeel binnen de bacheloropleiding en 4 opleidingsonderdelen (waarvan 3 afwezigheden) binnen de masteropleiding. Wat de masteropleiding betreft bevestigde de interne beroepsinstantie ten onrechte de beslissing tot weigering tot herinschrijving. De interne beroepsinstantie meent ten onrechte dat verzoekster geen elementen aanbrengt die toelaten te besluiten dat zij in academiejaar 2018-2019 wél voldoende studievoortgang kan bekomen in de masteropleiding. Verzoekster slaagde reeds voor 20 studiepunten in haar masteropleiding. Op heden beschikt verzoekster over een leerkredietsaldo van 93 studiepunten, wat haar ruimschoots toelaat haar masteropleiding verder te zetten en haar diploma te kunnen behalen. Daarnaast wenst verzoekster op te merken dat zij reeds van bij aanvang van het academiejaar 2018-2019 de hoorcolleges van het eerste masterjaar bijwoont, zodat zij geen lessen mist. Op basis van zelfstudie houdt zij van bij het begin van het academiejaar de leerstof bij, zij heeft reeds een planning gemaakt en bereidt zich voor op de komende examenperiode. Zij is op heden reeds geslaagd voor 4 vakken uit de masteropleiding, zodat er meer tijd vrijkomt en verzoekster zich volledig kan concentreren op de overblijvende vakken uit het eerste masterjaar. Verzoekster is gemotiveerd en wenst haar opleiding met vrucht te kunnen beëindigen. Zij heeft, ondanks familiale, financiële en gezondheidsproblemen, al gedurende 6 jaar inspanningen geleverd om haar universitaire studies te kunnen verder zetten. Haar bacheloropleiding is zo goed als afgerond en binnen de masteropleiding is zij reeds geslaagd voor 20 studiepunten. Dat een onverwachte gebeurtenis (ziekte) haar bindende voorwaarde in het gedrang bracht, betreft een uitzonderlijke omstandigheid, een overmachtssituatie die haar toekomst niet verder mag hypothekeren.

De beslissing van de interne beroepsinstantie is volgens verzoekster kennelijk onredelijk, vermits zij onvoldoende rekening houdt met de uitzonderlijke omstandigheden en overmachtssituatie waarin verzoekster zich bevond tijdens de periode 2016-2018 en waardoor zij de bindende voorwaarde, volledig buiten haar wil om, niet kon nakomen.

In haar *antwoordnota* vraagt verwerende partij voorafgaandelijk om de nieuwe stukken uit het debat te weren. In het kader van haar extern beroep voor de Raad brengt verzoekster volgens verwerende partij voor het eerst de volgende stukken bij:

- Stukken 4 en 5: een attest gezinssamenstelling van 22 oktober 2018 en een attest van het OCMW Wetteren van 24 oktober met een overzicht van het leefloon dat aan verzoekster werd toegekend;
- Stuk 6: verscheidene nieuwe medische attesten voor de periode 2014-2018;
- Stuk 7: leerkredietsaldo op 23 oktober 2018.

Verwerende partij is van oordeel dat deze stavingstukken, die voor het eerst worden aangehaald in het beroep voor de Raad, niet in aanmerking genomen kunnen worden. Niets belette verzoekster om deze ter gelegenheid van het intern beroep voor te leggen, wat zij echter heeft nagelaten. Verwerende partij vraagt dan ook dat de Raad deze stukken weert uit het debat. Verzoekster voert deze nieuwe stukken immers laattijdig aan, zodat er geen rekening mee gehouden kan worden.

Ten gronde begrijpt verwerende partij uit de grieven van verzoekster dat zij meent dat de bestreden beslissing een schending uitmaakt van het evenredigheids- en redelijkheidsbeginsel.

Beslissingen tot het opleggen van maatregelen van studievoortgangsbewaking vinden hun wettelijke grondslag in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij is dus bevoegd om bij wijze van studievoortgangsbewakingsmaatregel een bindende voorwaarde op te leggen. Indien de betrokken student niet aan deze bindende studievoortgangsmaatregel voldoet, dan kan de verwerende partij de inschrijving van de student in het daaropvolgende academiejaar weigeren. Dit werd nader geconcretiseerd in artikel 85 van het OER. Artikel 85, §1, eerste lid is relevant voor de huidige zaak. Zoals de Raad reeds eerder terecht opmerkte, behoort het beslissen over het al dan niet inschrijven van studenten tot de essentie van de autonomie van elke onderwijsinstelling. Met verwerende partij moet dan ook worden aangenomen dat de examencommissie en de beroepsinstantie over een discretionaire

bevoegdheid beschikken wanneer zij ten aanzien van studenten maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen. Het komt de Raad – als jurisdictioneel orgaan – niet toe dergelijke beslissingen te toetsen op hun opportunitet. De Raad is enkel bevoegd om de wettigheid van de bestreden beslissingen te toetsen. In gevallen waarin het bestuur over beleidsvrijheid beschikt, zoals *in casu*, wordt enkel een “marginale toetsing” van die beleidsvrijheid aanvaard. Die rechtspraak wordt door de Raad overigens consequent toegepast, niet alleen ten aanzien van examenbeslissingen, maar ook ten aanzien van examentuchtbeslissingen en beslissingen waarbij een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd. Uit de rechtspraak blijkt dat de Raad zich niet in de plaats mag stellen van het bevoegde bestuur, ook niet wanneer voor hem beslissingen worden bestreden waarbij maatregelen van studievoortgangsbewaking worden opgelegd. Tevens blijkt dat de beslissing van het bestuur in hoofdzaak zal worden bepaald door de eerder behaalde studieresultaten van de betrokken student. Het staat de student vrij andere elementen aan te voeren, die het bestuur in zijn beoordeling kan betrekken.

In casu leert het curriculum van verzoekster dat zij reeds zes academiejaren ingeschreven is voor de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen” en nog steeds niet alle 180 studiepunten verworven heeft om te kunnen afstuderen. Voor de opleiding “Master in de farmaceutische wetenschappen” is zij reeds twee jaar ingeschreven en behaalde zij het eerste academiejaar geen enkel studiepunt en in het tweede academiejaar slechts 20 van de 38 (of 53%) van de opgenomen studiepunten. De voorbije academiejaren was zij bovendien afwezig bij niet minder dan 10 examenkansen en kon zij slechts voor één van die examens een geldig medisch attest voorleggen. Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt volgens verwerende partij reeds dat de bestreden beslissing niet kennelijk onredelijk is. Verwerende partij was van oordeel dat het herhaaldelijk opleggen van bindende studievoorwaarden niet de gewenste resultaten had opgeleverd en dat er onvoldoende vooruitzichten waren dat de situatie naar de toekomst toe zou verbeteren. Zij oordeelde in alle redelijkheid dat de herinschrijving voor de opleiding “Master in de farmaceutische wetenschappen” voor het academiejaar 2018-2019 kon worden geweigerd.

Volgens verwerende partij overtuigen de argumenten van verzoekster niet van het tegendeel. Verzoekster verwijst uitgebreid naar “de historiek”, zowel op persoonlijk als medisch vlak, sinds zij in 2010 aankwam in België als vluchteling. Verwerende partij stelt echter vast dat deze elementen dateren van vóór het afgelopen academiejaar 2017-2018 en dus geenszins nieuwe

elementen zijn, die in aanmerking zouden moeten worden genomen bij de beoordeling of er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden die de gebrekkige studievoortgang in het academiejaar 2017-2018 zouden kunnen rechtvaardigen. Deze elementen heeft verzoekster trouwens niet aangevoerd in de interne beroepsprocedure, zodat het logisch is dat de beroepsinstantie daarop niet uitdrukkelijk is ingegaan. Deze grieven kunnen niet op ontvankelijke wijze voor het eerst worden aangevoerd voor de Raad.

Wat de gynaecologische klachten betreft, stelt verwerende partij vast dat die wel degelijk werden meegenomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, hetgeen ook blijkt uit de motivering daarvan. Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt echter dat de interne beroepsinstantie van oordeel is dat deze medische problematiek *in casu* geen bewijs oplevert van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden. De stelling van verzoekster dat de interne beroepsinstantie zich “louter op cijfermateriaal” zou hebben gebaseerd, mist dan ook grondslag. Anders dan verzoekster beweert, blijkt uit het ziekteattest dat werd overgemaakt in het kader van het intern beroep ook niet dat “het studeren voor de examens in dergelijke omstandigheden eigenlijk onmogelijk was”. Integendeel, de interne beroepsinstantie kon daaruit in alle redelijkheid afleiden dat verzoekster tot aan haar operatie begin februari 2018 weliswaar aan een aanslepende medische aandoening leed, maar dat de aangehaalde medische problemen klaarblijkelijk niet in de weg stonden dat verzoekster deelnam aan de examens tijdens de januari-zittijd en zij er bovendien in slaagde creditbewijzen te behalen voor bepaalde opleidingsonderdelen. De interne beroepsinstantie kon bovendien ook in alle redelijkheid vaststellen dat er geen bewijsstukken worden voorgelegd dat de aangehaalde gynaecologische problemen zich ook na februari 2018 nog manifesteerden, in die zin dat zij verzoekster zouden verhinderen om deel te nemen aan de examens. Na februari 2018 is er immers enkel sprake van twee medische consultaties als gevolg van een virale luchtweginfectie en virale gastro-enteritis *medio* juni 2018. Voor de tweede zittijd wordt er geen enkel medisch attest bijgebracht.

In zoverre verzoekster thans andere ziekteattesten dan het oorspronkelijke ziekteattest van haar huisarts d.d. 10 september bijbrengt, moet worden vastgesteld dat het om nieuwe stukken gaat die zij al had kunnen neerleggen in het kader van haar intern beroep, zodat deze stukken uit de debatten moeten worden geweerd (*cf. supra*). Verzoekster kan evenmin worden gevuld wanneer zij stelt dat van haar niet kan worden verwacht dat zij voor elke afwezigheid op een examenkans een medisch attest bijbrengt, omdat zij zich vooral focuste “op het instuderen van

de leerstof in de hoop alsnog te kunnen deelnemen aan de examens”. Van een student die zich wenst te beroepen op “uitzonderlijke omstandigheden” mag immers worden verwacht dat zij dit tijdig staaft aan de hand van de nodige stukken.

De omstandigheid dat verzoekster nog over voldoende leerkrediet zou beschikken om de masteropleiding te voltooien, is op zich geen grond om recht te geven op een inschrijving. Dat geldt evenzeer in zoverre verzoekster aanhaalt dat zij op vrijwillige basis reeds een aantal hoorcolleges van de masteropleiding bijwoont.

Het is volgens verwerende partij dan ook niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk dat de beroepsinstantie de beslissing van de examencommissie houdende de weigering tot herinschrijving voor de opleiding “Master in de farmaceutische wetenschappen” heeft bevestigd. De argumentatie van verzoekster faalt.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat de stukken waar verwerende partij naar verwijst niet laattijdig werden aangevoerd, het argument van verwerende partij houdt geen stand. Artikel 155 van het OER bepaalt uitdrukkelijk de regels die van toepassing zijn op de externe beroepsprocedure en gaat zeer specifiek in op de stavingstukken die kunnen worden toegevoegd aan het extern beroepschrift. Verwerende partij houdt ten onrechte voor alsof verzoekster geen bijkomende stavingstukken mocht toevoegen aan haar verzoekschrift. Het OER bepaalt nochtans uitdrukkelijk dat verzoekster aan haar verzoekschrift de overtuigingstukken mag toevoegen die zij nodig acht. Naderhand kunnen slechts bijkomende overtuigingstukken aan het dossier worden toegevoegd voor zover deze bij opmaak van het verzoekschrift nog niet bekend waren. Het woord ‘naderhand’ houdt aldus in: na neerlegging van het desbetreffende verzoekschrift. Deze bepaling uit het OER vindt overigens zijn grondslag in art. II.295 van de Codex Hoger Onderwijs. Verzoekster heeft geen stavingstukken toegevoegd *na* neerlegging van haar verzoekschrift d.d. 24 oktober 2018.

Beoordeling

1. Verzoekster schreef zich in het academiejaar 2017-2018 gecombineerd in voor de bachelor- en masteropleiding in de farmaceutische wetenschappen. Zij wordt door de interne beroepsinstantie geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor het betreffende masterprogramma (zie bijlage 4 bij de antwoordnota). In het kader van de interne

beroepsprocedure wordt ze wel alsnog toegelaten om zich verder in te schrijven voor het bachelorprogramma.

Verzoekster beroept zich op de onredelijkheid van de weigeringsbeslissing.

2. De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).³ Ingeval een student vervolgens niet

---

³ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

I° (...)

I°/I indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Deze bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden geplaatst.

In dit artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van een student kan worden geweigerd, indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig aangelegde studietraject van de student.

3. De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen ter zake heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoekster (zie bijlage 1 bij de antwoordnota) als volgt is verlopen:

- Academiejaar 2012-2013 (ingeschreven voor de opleiding Bachelor in de farmaceutische wetenschappen): 43 van de 43 opgenomen studiepunten behaald;
- Academiejaar 2013-2014 (ingeschreven voor de opleiding Bachelor in de farmaceutische wetenschappen): 39 van de 65 opgenomen studiepunten behaald;
- Academiejaar 2014-2015 (ingeschreven voor de opleiding Bachelor in de farmaceutische wetenschappen): 27 van de 46 opgenomen studiepunten behaald;
- Academiejaar 2015-2016 (ingeschreven voor de opleiding Bachelor in de farmaceutische wetenschappen): 43 van de 52 opgenomen studiepunten behaald;
- Academiejaar 2016-2017 (ingeschreven voor de opleiding Bachelor in de farmaceutische wetenschappen en voor de opleiding Master in de farmaceutische wetenschappen): 17 van de 30 opgenomen studiepunten behaald in de bacheloropleiding en 0 van de 14 opgenomen studiepunten behaald in de masteropleiding;
- Academiejaar 2017-2018 (ingeschreven voor de opleiding Bachelor in de farmaceutische wetenschappen en voor de opleiding Master in de farmaceutische wetenschappen): 5 van

---

*2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”
 (§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)
 §2 (...).*

de 13 opgenomen studiepunten behaald in de bacheloropleiding en 20 van de 38 opgenomen studiepunten behaald in de masteropleiding.

Verzoekster wordt onder bindende voorwaarden geplaatst bij aanvang van het academiejaar 2017-2018, omdat ze in het academiejaar 2016-2017 niet voldeed aan een studierendement van 60%. Er werden daarbij specifieke bindende voorwaarden opgelegd, die te maken hadden met een minimaal te behalen studierendement van 75% van het aantal ingeschreven studiepunten en het verwerven van credits voor elk opleidingsonderdeel dat zij reeds twee jaren heeft opgenomen.

Op grond van artikel 85, §1 van het OER (zie bijlage 6 bij de antwoordnota) werd verzoekster vervolgens geweigerd bij beslissing van 13 september 2018 voor een verdere inschrijving. In het kader van het intern beroep werd de weigeringsbeslissing gedeeltelijk herzien. Verzoekster werd wel toegelaten om zich verder in te schrijven voor het bachelorprogramma.

Dit artikel luidt als volgt:

“§1. Aan een student ingeschreven onder diplomacontract die niet voor 60% van de opgenomen ECTS-credits credits heeft behaald, wordt bij de eerstvolgende herinschrijving voor dezelfde opleiding een bindende voorwaarde opgelegd. De student kan tevens onder verplichte studiebegeleiding geplaatst worden. De student dient bij een herinschrijving via diplomacontract voor dezelfde opleiding voor 75% van de opgenomen ECTS-credits credits te verwerven en dient te slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs behaalde. Wanneer de student niet aan deze bindende voorwaarde voldoet, wordt de eerstvolgende herinschrijving voor dezelfde opleiding, evenals voor opleidingsonderdelen ervan geweigerd onder welk contracttype ook, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.”

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing in principe definitief. Dit impliceert het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er

uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom de student het afgelopen academiejaar niet aan deze bindende voorwaarde heeft kunnen voldoen.

De Raad stelt inderdaad vast dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 van de 30 opgenomen studiepunten slechts 17 studiepunten verwerft uit het bachelorprogramma (wat overeenkomt met 57% studie-efficiëntie) en 0% studie-efficiëntie behaalt in het masterprogramma, waardoor ze niet voldoet aan 60% studie-efficiëntie voor beide opleidingen. Bijgevolg konden haar reglementair bindende voorwaarden worden opgelegd. Vervolgens behaalt verzoekster in het academiejaar 2017-2018 slechts een studierendement van 38% van de opgenomen studiepunten in de bacheloropleiding en 53% van de opgenomen studiepunten in de masteropleiding. Zij voldoet derhalve niet aan de in het kader van de opgelegde bindende voorwaarden bepaalde grens van 75% studierendement.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en artikel 85 van het OER, dat uitvoering geeft aan artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, heeft gehandeld. De bindende voorwaarden werden immers correct opgelegd, aangezien verzoekster niet voldeed aan de vooropgestelde studie-efficiëntie in het academiejaar 2016-2017. De inhoud van de bindende voorwaarden werd niet betwist – dit blijkt althans niet uit het dossier. Verzoekster ontken ook niet dat zij op de hoogte was van deze bindende voorwaarden. Verzoekster voldeed vervolgens niet aan de verplichte studie-efficiëntiegrens van 75% in het academiejaar 2017-2018.

4. De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving als gevolg van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschillen waarom verzoekster niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan

studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoekster beroept zich samengevat op de volgende bijzondere omstandigheden:

- Gezondheidsproblemen (aanslepende gynaecologische problemen) waarmee zij sinds 2014 zou worden geconfronteerd;
- De historiek, zowel op familiaal als financieel vlak, sinds zij in 2010 aankwam in België als vluchteling.

De Raad leest in het dossier dat de verwerende partij deze aangebrachte omstandigheden grondig heeft onderzocht en heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden - deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijstraject - geen overmachtssituatie betroffen en niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien wat de weigering tot herinschrijving voor de masteropleiding betreft.

De Raad neemt bij de besluitvorming in deze zaak hiernavolgende vaststellingen en overwegingen in beraad.

De Raad onderzoekt vooreerst in hoeverre de bijgebrachte stavingstukken nog op een ontvankelijke wijze in de huidige externe beroepsprocedure kunnen worden voorgelegd.

Het betreft volgende stavingstukken van verzoekster:

- Stukken 4 en 5: een attest gezinssamenstelling van 22 oktober 2018 en een attest van het OCMW Wetteren van 24 oktober 2018 met een overzicht van het leefloon dat aan verzoekster werd toegekend;
- Stuk 6: verscheidene medische attesten voor de periode 2014-2018;
- Stuk 7: leerkredietsaldo op 23 oktober 2018.

De verwerende partij is van oordeel dat deze stavingstukken, die voor het eerst worden aangehaald in het beroep voor de Raad, niet in aanmerking kunnen worden genomen. Niets belette verzoekster om deze ter gelegenheid van het intern beroep voor te leggen, wat zij echter heeft nagelaten.

Verzoekster geeft aan dat het onderwijs- en examenreglement toelaat dat bijkomende overtuigingsstukken worden gevoegd in het kader van de externe beroepsprocedure (zie artikel

155 van het OER). Verzoekster ontkent niet dat de vermelde stavingstukken samen met het extern beroepschrift werden ingediend.

De Raad wijst in dit verband op het laatste lid van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs:

“§2. (...)

De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”

De Raad is van oordeel dat bovenvermelde door verzoekster meegedeelde stukken in het licht van hoger weergegeven bepaling niet ontvankelijk zijn. De interne beroepsinstantie kan niet verweten worden met deze nieuwe stukken geen rekening te kunnen houden bij het nemen van de beslissing en deze stukken kunnen niet voor het eerst op een ontvankelijke wijze in het kader van het extern beroep voorgelegd worden, gezien niets verzoekster weerhield om deze hogervermelde stukken reeds neer te leggen in het kader van de interne procedure en deze ook niet de openbare orde betreffen. De Raad stelt ten overvloede vast dat de meeste van deze neergelegde documenten betrekking hebben op de gehele medische problematiek van verzoekster sinds 2014, maar niet specifiek het academiejaar 2017-2018 betreffen.

Wat de stukken betreft welke verzoekster wel tijdig heeft meegedeeld in het kader van het intern beroep, moet de Raad verwerende partij bijtreden in die zin dat deze *an sich* niet in voldoende mate kunnen verschonen dat niet aan de opgelegde bindende voorwaarde voor het academiejaar 2017-2018 is voldaan.

Als niet aan een bindende voorwaarde wordt voldaan, dan wordt een student in principe het volgende academiejaar geweigerd, tenzij hij/zij een ‘overmachtssituatie’ kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan).

Verzoekster verwijst in het kader van het intern beroep naar aanslepende medische problemen en brengt een attest bij n.a.v. een consultatie bij de huisarts op 11 september 2018. Verzoekster

blijkt tot aan haar operatie in februari 2018 aan een aanslepende medische aandoening te lijden. Ze nam wel deel aan examens tijdens de januari-zittijd en ze slaagde erin creditbewijzen te behalen voor bepaalde opleidingsonderdelen. Uit de attesten blijkt niet dat de aangehaalde gynaecologische problemen verzoekster ook na februari 2018 nog verhinderen om deel te nemen aan de examens. Zoals verwerende partij stelt, is er na februari 2018 immers enkel sprake van twee medische consultaties als gevolg van een virale luchtweginfectie en virale gastro-enteritis *medio* juni 2018. Voor de tweede zittijd wordt er geen enkel medisch attest bijgebracht.

Verzoekster preciseert niet voldoende hoe en op welke examens deze medische problematiek een rechtstreekse invloed heeft gehad. Verzoekster is er blijkens het dossier wel in geslaagd om bepaalde examens succesvol af te leggen. Verzoekster blijft ook veelvuldig afwezig op de examens, zonder deze afwezigheid op dat ogenblik ook te wettigen. De situatie van verzoekster was zeker bijzonder, dat ontkent ook verwerende partij niet. *An sich* tonen deze stukken echter niet voldoende aan of er wel degelijk sprake is van een ‘overmachtssituatie’ waardoor verzoekster verhinderd was en het dus onmogelijk was voor haar om deel te nemen aan bepaalde examens tijdens het academiejaar 2017-2018. De Raad moet concluderen dat een overmachtssituatie, waardoor verzoekster in het academiejaar 2017-2018 niet aan de opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan, *in casu* niet is aangetoond.

Wat de redelijkheid van deze weigeringsbeslissing betreft, komt de Raad tot de volgende overwegingen. De Raad heeft zeker begrip voor de persoonlijke situatie van verzoekster. Een combinatie van een moeilijke familiale en financiële situatie is niet evident, zeker als er ook gezondheidsproblemen zijn. De persoonlijke situatie van de afgelopen academiejaren heeft ongetwijfeld de studies van verzoekster bemoeilijkt. De Raad kan echter niet anders dan vaststellen dat het studietraject van verzoekster bijzonder moeizaam is verlopen. Ze was reeds gedurende 6 academiejaren ingeschreven voor het bachelorprogramma, zonder het diploma te behalen. Voor een normstudent betreft dit een studiebelasting van drie academiejaren. Verzoekster stelt terecht dat ze een hele inhaalbeweging heeft moeten doorlopen, waardoor ze eerst het Nederlands diende te leren en niet volgens het voorgeschreven modeltraject is kunnen starten. Dit heeft ongetwijfeld een impact gehad op haar traject en verantwoordt ook ten dele haar geïndividualiseerd traject.

De Raad wijst er echter op dat verzoekster nog een hele weg af te leggen heeft. Het behalen van het bachelordiploma betreft een eerste stap. Van het masterprogramma heeft verzoekster

nog maar 20 studiepunten afgewerkt. Een inschrijving in het hoger onderwijs mag niet lichtzinnig worden genomen. Elke student draagt de verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij om zijn/haar studie binnen een redelijke termijn af te werken. Verzoekster werd reeds meerdere malen geconfronteerd met een bindende voorwaarde en werd telkens opnieuw toegelaten, net omwille van haar bijzondere persoonlijke situatie. De moeilijke leefsituatie van verzoekster kan echter niet blijvend een trage studievoortgang verschonen.

Verzoekster geeft ook niet overtuigend aan in het kader van het intern beroep dat zij in het huidige academiejaar 2018-2019 beter de zware studielast zal aankunnen in het licht van haar gezondheidstoestand en haar leefomstandigheden. Ze zegt wel dat ze gemotiveerd is. Verzoekster stelt nog over een positief leerkredietsaldo van 93 studiepunten te beschikken, wat volgens haar ruimschoots voldoende is om haar masteropleiding zonder problemen te kunnen verderzetten en haar diploma te behalen. Zij stelt ook dat ze reeds op vrijwillige basis de hoorcolleges volgt voor de vakken van de masteropleiding. De Raad moet vaststellen dat deze elementen zeker positief zijn, maar geen duidelijk betere vooruitzichten bieden. Bovendien werden deze argumenten niet in het kader van het intern beroep meegedeeld, waardoor ze ook niet ontvankelijk zijn in het kader van het huidig beroep voor de Raad.

De Raad acht het terecht dat verzoekster de mogelijkheid heeft gekregen om haar bacheloropleiding af te werken, aangezien zij nog maar voor één opleidingsonderdeel moet slagen om haar diploma “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen” te behalen. Het is belangrijk dat verzoekster zich volledig focust op deze bacheloropleiding en deze belangrijke eerste stap afrondt, gezien de moeilijke situatie waarin ze zich bevindt.

De Raad benadrukt ten overvloede - wat ook ter zitting is aangehaald - dat als verzoekster in het bezit is van haar bachelordiploma en zij intussen haar persoonlijk leven beter heeft kunnen organiseren, zij desgevallend bij verwerende partij een goed gestaafd nieuw dossier kan indienen waaruit blijkt dat ze klaar is om het vervolg van haar studie succesvol verder te zetten.

5. De Raad komt op basis van hoger weergegeven omstandigheden tot het hiernavolgende oordeel. Als aan een bindende voorwaarde niet wordt voldaan dan wordt een student in principe een volgend academiejaar automatisch geweigerd, tenzij hij/zij een overmachtssituatie kan aantonen het afgelopen academiejaar op grond waarvan het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde kan worden verschoond . Dit wordt *in casu* in het kader van het intern

beroep niet aangetoond. De weigeringsbeslissing is *an sich* niet onregelmatig. In het licht van het reeds afgelegde traject, is het niet onredelijk dat verwerende partij twijfels heeft over de haalbaarheid op dit ogenblik van deze masteropleiding voor verzoekster en haar ook de toegang weigert.

Het middel is ongegrond.

VI. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar wederantwoordnota de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.626 van 21 december 2018 in de zaak 2018/614

In zake: Brunilda HULAJ
                         Woonplaats kiezend te 9000 Gent
                         Burgstraat 96

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
                         bijgestaan en vertegenwoordigd door
                         advocaat Alain François en advocaat Kristof Caluwaert
                         kantoor houdend te 1050 Brussel
                         Louizalaan 99
                         Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 10 december 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de farmaceutische wetenschappen’. Op het einde van het academiejaar 2016-2017 wordt haar een bindende voorwaarde opgelegd. Vermits verzoekster op het einde van het academiejaar 2017-2018 niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarde, wordt haar de verdere inschrijving geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 26 september 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat aan de studente een ‘inschrijving niet toegelaten’ werd opgelegd in toepassing van artikel 85, §1 van het OER, nu zij niet voldaan aan de bindende voorwaarde die haar op het einde van het vorige academiejaar werd opgelegd. De studente heeft immers niet voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten een credit verworven, zoals voorgeschreven door de bindende voorwaarde, doch slechts voor 56%. De weigering tot herinschrijving is dan ook het aangekondigde gevolg van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde.

Waar de studente in haar verzoekschrift aanhaalt dat zij geen e-mail heeft ontvangen dat zij niet meer toegelaten is, verliest zij volgens de interne beroepsinstantie uit het oog dat de ‘inschrijving niet toegelaten’ explicet vermeld wordt op haar puntenblad, dat zij sedert 13 september 2018 kon raadplegen. Hiervan werd zij bij e-mail van dezelfde datum ook op de hoogte gesteld.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat de studente verwijst naar moeilijke omstandigheden omdat haar echtgenoot eerst geen verblijfsvergunning had, op 1 februari 2016 werd opgepakt en vervolgens werd teruggestuurd naar Albanië. Hij is pas zes maanden na de geboorte van haar dochter op 31 januari 2017 kunnen terugkomen naar België. De studente verwijst tevens naar de combinatie van haar studies met een job, naar een moeilijke zwangerschap, naar een gebrek aan opvangplaats in een crèche, zodat ze grotendeels zelf op haar dochter moest passen, en naar de slechte slaapgewoontes van haar dochter en de vraag om aandacht overdag.

Hoewel de interne beroepsinstantie enig begrip kan opbrengen voor de aangehaalde elementen, stelt zij vooreerst vast dat er geen stuk wordt voorgelegd om deze aangehaalde omstandigheden aan te tonen. Daarenboven was het de eigen keuze van de studente om haar studies aan te vatten en verder te zetten, niettegenstaande de aangehaalde omstandigheden. De studente erkent in het verzoekschrift ook zelf dat zij veel studiepunten heeft opgenomen, omdat zij ‘zo graag wou

bijleren en zo snel mogelijk haar diploma wilde behalen, en hoopte nog een plaats in de crèche te vinden'. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student over de mogelijkheid beschikte om zich tijdens het academiejaar uit te schrijven voor de opleidingsonderdelen waarvoor zij zich bij aanvang van het academiejaar al had ingeschreven (al dan niet mits toestemming van de decaan, zie artikel 74 van het OER), maar dit heeft zij niet gedaan.

De interne beroepsinstantie wijst erop dat de studente ervoor heeft gekozen om haar studies verder te zetten en veel studiepunten op te nemen (en zonder uit te schrijven voor opleidingsonderdelen). Nadat zij voor academiejaar 2014-2015 was ingeschreven voor 43 studiepunten, waarvan zij er 25 had behaald (oftewel 58%), schreef zij zich opnieuw in voor academiejaar 2015-2016. Daarbij nam zij maar liefst 50 studiepunten op (zijnde 7 studiepunten meer dan in het vorige academiejaar en het dubbel aantal studiepunten van hetgeen zij het vorige academiejaar had behaald) en zij behaalde 25 studiepunten (oftewel 50%). De studente schreef zich – niettegenstaande de aangehaalde moeilijke zwangerschap en het gegeven dat haar echtgenoot niet toegelaten was tot het grondgebied – het volgende academiejaar opnieuw in en dit voor 43 studiepunten (zijnde 18 studiepunten meer dan zij al behaald had tijdens één academiejaar). Ze behaalde slechts 12 studiepunten (oftewel 28%) en haar werd een bindende voorwaarde opgelegd. De studente schreef zich het academiejaar 2017-2018 opnieuw in voor 45 studiepunten – niettegenstaande de aangehaalde opvangmoeilijkheden voor de dochter en de combinatie van de opvoeding en opvang met de studies – en zij slaagde voor 25 studiepunten (oftewel 56%), waarbij niet voldaan werd aan de bindende voorwaarde.

De interne beroepsinstantie merkt ook op dat de studente geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid van artikel 85, §4 van het OER, waarbij aan studenten de mogelijkheid wordt geboden om "*[i]n geval van uitzonderlijke omstandigheden gekend vóór aanvang van de examenperiode t.e.m. 16 augustus een gemotiveerd dossier [in te dienen] bij de Voorzitter van de examencommissie waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de uitzonderlijke omstandigheden, gestaafd met bewijsstukken.*".

De interne beroepsinstantie meent uit het geheel van voormelde vaststellingen af te leiden dat de studente zelf van oordeel was dat de door haar aangehaalde elementen inzake de verblijfstoestand van haar echtgenoot, de zwangerschap en de opvoeding en opvang van haar dochter geen buitengewone omstandigheden uitmaakten die een succesvol verloop van haar studies zouden verhinderen. Daarenboven blijkt dat de studente al gedurende twee

academiejaren ingeschreven was voor deze bacheloropleiding in de farmaceutische wetenschappen aan de UGent (meer bepaald in de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014). Op het einde van het academiejaar 2013-2014 werd een herinschrijving voor dezelfde opleiding aan de studente geweigerd, waarna zij zich heeft ingeschreven aan de VUB. Derhalve moet de interne beroepsinstantie vaststellen dat:

- de studente reeds zes academiejaren ingeschreven was in de bacheloropleiding (twee aan de UGent, met een weigering tot herinschrijving voor 2014-2015, en vervolgens vier aan de VUB);
- de studente na deze zes academiejaren nog steeds 62 studiepunten moet verwerven om haar bachelordiploma te kunnen behalen;
- de studente de voorbije jaren aan de VUB er nooit in geslaagd is om over één academiejaar meer dan 25 studiepunten te behalen;
- de studente pas op het einde van het academiejaar 2016-2017 geslaagd was voor het eerste bachelorjaar (zijnde na drie jaar studies aan de VUB en twee eerdere jaren aan de UGent);
- de studente nog 20 studiepunten van het tweede bachelorjaar moet behalen en nog 42 van het derde bachelorjaar.

Waar de studente in haar verzoekschrift nog aanhaalt dat zij een plaats voor haar dochter in een crèche heeft gevonden en dat haar dochter binnenkort naar de kleuterklas zal mogen, alsook dat de ouders van de studente en haar man haar dochter zullen kunnen ophalen als zij in de kinderopvang is, merkt de interne beroepsinstantie op dat de studente niet kadert om welke reden zij, die ervoor gekozen heeft om elk academiejaar veel studiepunten op te nemen en aan wie op het einde van het academiejaar 2016-2017 een bindende voorwaarde werd opgelegd, geen andere mogelijkheid heeft gezocht (bv. in een andere stad), noch waarom haar echtgenoot en haar ouders niet ten dele konden instaan voor de opvang en dit vanaf 2018-2019 wel zullen kunnen (zowel voor de periode dat het kind in een crèche zal worden opgevangen als voor de periode dat zij naar de kleuterschool zal gaan). De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente ook geen enkel stuk voorlegt ter staving van haar beweringen. De loutere beweringen en verwijzingen naar intenties bieden naar inzichten van de interne beroepsinstantie niet de concrete garantie op een betere studievoortgang in de toekomst. Ook de verwijzing in het verzoekschrift naar haar motivatie vormt voor de interne beroepsinstantie geen afdoende concreet en overtuigend element dat het volgend academiejaar beter zal gaan met de studente haar studievoortgang.

De interne beroepsinstantie is dan ook van oordeel dat, gelet op het geheel van de hierboven vermelde omstandigheden, de herinschrijving van de studente moet worden geweigerd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 18 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van artikel 153, §3 van het OER.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de examencommissie op 13 september 2018 een “inschrijving niet toegelaten” heeft opgelegd. Op 19 september 2018 heeft zij een motivatiebrief geschreven in de hoop om nog toegelaten te worden, aangezien ze de voorbije jaren heel veel moeilijkheden heeft gehad. Verzoekster was op 26 september 2018 aanwezig op het verhoor, waartoe zij was uitgenodigd per e-mail. Op 18 oktober 2018 heeft zij gemaaid om te vragen wanneer ze een antwoord zou krijgen. Verzoekster benadrukt dat zij volgens het OER (artikel 153, §3) binnen de twintig dagen een antwoord moet krijgen. Dit was echter niet het geval. Zij kreeg pas een e-mail met het antwoord op 18 oktober 2018. Volgens haar is de interne beroepsinstantie hierdoor in de fout gegaan.

Verwerende partij betwist niet dat tussen het instellen van het beroep door verzoekende partij en de beslissing van de interne beroepsinstantie meer dan twintig kalenderdagen zijn verstrekken. Zij merkt evenwel op dat het vaststaande rechtspraak is van de Raad dat het overschrijden door

de interne beroepsinstantie van de termijn van orde van twintig kalenderdagen, zoals vervat in artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, niet het verlies van de bevoegdheid van die beroepsinstantie met zich brengt, ook niet wanneer voor die termijnoverschrijding geen motivering wordt gegeven.

Beoordeling

Het eerste middel van verzoekster betreft het verloop van de interne beroepsprocedure. Verzoekster klaagt erover dat de beslissing op intern beroep laattijdig – na de voorziene termijn van twintig kalenderdagen – is genomen.

Met verwerende partij moet de Raad vaststellen dat de termijn voor de interne beroepsinstantie om uitspraak te doen, zoals vervat in artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, geen vervaltermijn betreft waardoor de interne beroepsinstantie haar bevoegdheid verliest, ook niet wanneer voor die termijnoverschrijding geen motivering wordt gegeven.⁴

De Raad moet ook vaststellen dat verzoekster in opvolging daarvan alsnog een nuttig extern beroep heeft kunnen instellen.

Het middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster werpt op dat verwerende partij weet dat ze, vanaf het moment dat haar man werd opgepakt, moest werken en dat ze zwanger was. Verzoekster is enkele keren bij de studiebegeleiding langs gegaan om haar situatie uit te leggen. Ze heeft vakken opgenomen en ze heeft zich niet uitgeschreven omdat zij ondanks haar moeilijke situatie heel graag wou bijleren en verder wou studeren om haar diploma te behalen. Ze bleef steeds hopen dat haar situatie zou verbeteren. Verzoekster heeft in het middelbaar Wiskunde-Wetenschappen gestudeerd en zij wist zeker dat ze farmacie wou studeren. Toen begonnen echter de problemen.

---

⁴ Zie in dat verband bv. R.Stvb. 4 september 2017, nr. 3.743; R.Stvb. 3 februari 2017, nr. 3.524.

Ze moest bij haar vriend gaan wonen omdat haar ouders de relatie niet wilden accepteren. Daardoor ging het moeilijk met haar studies farmacie aan de UGent. Verzoekster kwam dan naar de VUB en zij en haar man startten toen een dossier tot gezinsherening op bij de stad Gent om te trouwen. Om een verblijfsvergunning te krijgen voor haar man moest zij werken. Ze werkte bijna voltijs, waardoor studeren moeilijk ging. Haar man werd dan opgepakt en teruggestuurd omdat hij hier geen verblijfsrecht had. Hij kreeg ook een inreisverbod van twee jaar. Verzoekster werd zwanger en ze had het heel moeilijk om te studeren. Op 30/01/2017 werd haar dochter geboren. Ze moest de hele tijd alleen op haar passen totdat haar man ongeveer zes maanden later terug mocht komen. Haar man heeft direct werk aangeboden gekregen van zodra hij verblijfsrecht had. Bij zijn eerste baas moest hij heel vroeg opstaan om te gaan werken en kwam hij laat thuis. De schoonouders van verzoekster zijn wel enkele keren komen helpen, maar door omstandigheden konden ze niet lang blijven. Haar man is nu van werk veranderd. Hij heeft vaste uren en hij is elke dag om 16u thuis, waardoor hij hun dochter van de opvang kan halen. Haar dochter heeft sinds september eindelijk een plaats kunnen krijgen in de opvang. Op de vraag van de interne beroepsinstantie waarom zij haar dochter niet in een andere stad voor opvang heeft ingeschreven, wil verzoekster opmerken dat het niet zo gemakkelijk is om met een baby heel vroeg op de dag de bus of de trein te halen.

Verzoekster wil heel graag de toestemming krijgen om zich nog verder in te schrijven in de richting farmacie aan de VUB omdat ze zich daar heel goed voelt. Ze heeft daar veel vrienden leren kennen en het is gemakkelijk bereikbaar voor haar. Verzoekster wil heel graag haar diploma behalen. Ze wil niet zomaar opgeven nu alle moeilijke omstandigheden voorbij zijn. Verzoekster heeft nu eindelijk tijd om te studeren. Haar dochter gaat naar de opvang en ze gaat ook bijna naar de kleuterklas. Verzoekster weet zeker dat het haar nu gaat lukken. Ze wil echt heel graag bijleren en omdat ze nu tijd heeft om te studeren weet ze ook dat het zal lukken.

In haar *antwoordnota* vraagt verwerende partij voorafgaandelijk om de nieuwe stukken uit het debat te weren. In het kader van het intern beroep bracht verzoekster geen overtuigingsstukken bij. In het kader van haar extern beroep voor de Raad brengt verzoekster volgens verwerende partij voor het eerst de volgende stukken bij:

- loonstaten van 9 september 2014 tot 25 oktober 2018;
- bevel om het grondgebied te verlaten gericht aan de heer [B.];
- overzicht raadpleging arts;
- bewijs inschrijving kinderdagverblijf.

Verwerende partij is van oordeel dat deze stavingstukken, die voor het eerst worden aangehaald in het beroep voor de Raad, als onontvankelijk moeten worden verworpen. Niets belette verzoekster om deze ter gelegenheid van het intern beroep voor te leggen, wat zij echter heeft nagelaten. Verwerende partij vraagt dan ook dat de Raad deze stukken weert uit het debat. Verzoekster voert deze nieuwe stukken immers manifest laattijdig aan, zodat er geen rekening mee gehouden kan worden.

Vervolgens verduidelijkt verwerende partij dat beslissingen tot het opleggen van maatregelen van studievoortgangsbewaking hun wettelijke grondslag vinden in artikel II.246 van de Codex Hoger. Verwerende partij is dus bevoegd om bij wijze van studievoortgangsbewakingsmaatregel een bindende voorwaarde op te leggen. Indien de betrokken student niet aan deze bindende studievoortgangsmaatregel voldoet, dan kan de verwerende partij de inschrijving van de student in het daaropvolgende academiejaar weigeren. Dit werd nader geconcretiseerd in artikel 85 van het OER. Artikel 85, §1, eerste lid is relevant voor de huidige zaak. Zoals de Raad reeds eerder terecht opmerkte, behoort het beslissen over het al dan niet inschrijven van studenten tot de essentie van de autonomie van elke onderwijsinstelling. Met verwerende partij moet dan ook worden aangenomen dat de examencommissie en de beroepsinstantie over een discretionaire bevoegdheid beschikken wanneer zij ten aanzien van studenten maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen. Het komt de Raad – als jurisdictioneel orgaan – niet toe dergelijke beslissingen te toetsen op hun opportunititeit. De Raad is enkel bevoegd om de wettigheid van de bestreden beslissingen te toetsen. In gevallen waarin het bestuur over beleidsvrijheid beschikt, zoals *in casu*, wordt enkel een “marginale toetsing” van die beleidsvrijheid aanvaard. Die rechtspraak wordt door de Raad overigens consequent toegepast, niet alleen ten aanzien van examenbeslissingen, maar ook ten aanzien van examentuchtbeslissingen en beslissingen waarbij een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd. Uit de rechtspraak blijkt dat de Raad zich niet in de plaats mag stellen van het bevoegde bestuur, ook niet wanneer voor hem beslissingen worden bestreden waarbij maatregelen van studievoortgangsbewaking worden opgelegd. Tevens blijkt dat de beslissing van het bestuur in hoofdzaak zal worden bepaald door de eerder behaalde studieresultaten van de betrokken student. Het staat de student vrij andere elementen aan te voeren, die het bestuur in zijn beoordeling kan betrekken.

In casu blijkt uit het curriculum van verzoekster dat zij reeds vier academiejaren aan de VUB is ingeschreven voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de farmaceutische wetenschappen’. Voordien was zij reeds twee jaar voor deze opleiding ingeschreven aan de UGent, waar zij is moeten stoppen wegens een weigering tot herinschrijving voor het academiejaar 2014-2015. Desondanks moet verzoekster nog steeds 62 van de 180 studiepunten verwerven om te kunnen afstuderen voor de bacheloropleiding. Volgens verwerende partij blijkt reeds uit de motivering van de interne beroepsbeslissing dat de bestreden beslissing niet kennelijk onredelijk is. Verwerende partij was van oordeel dat het opleggen van bindende studievoorwaarden niet de gewenste resultaten had opgeleverd en zij oordeelde, bij gebrek aan (voldoende) positieve vooruitzichten, in alle redelijkheid, dat de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 kon worden geweigerd.

Volgens verwerende partij overtuigen de argumenten van verzoekster niet van het tegendeel. Verzoekster ontwikkelt in haar verzoekschrift geen grieven tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie, zodat die motivering niet lijkt te worden betwist, maar ze beperkt zich veeleer tot het herhalen van de moeilijke omstandigheden waarmee zij de afgelopen jaren te kampen zou hebben gehad en tot de redenen waarom zij meent dat haar studievoortgang volgend academiejaar zal verbeteren.

De omstandigheden die volgens verzoekster de oorzaak zijn van het lage studierendement in de academiejaren 2016-2017 en 2017-2018 zijn de volgende:

- zij moest bij haar vriend gaan wonen omdat haar ouders hun relatie niet aanvaardden;
- zij moest haar studies combineren met een job;
- haar man werd het land uitgezet;
- zij had te kampen met een moeilijke zwangerschap en zij moest alleen voor haar dochter zorgen;
- er was geen opvangplaats in een crèche voor haar dochter;
- haar dochter had slechte slaapgewoontes, gekoppeld aan een grote nood aan aandacht.

Verwerende partij stelt vast dat al deze elementen, met uitzondering van het eerste punt – dat uitsluitend betrekking had op de studies van verzoekster aan de UGent – reeds in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, maar dat zij *in casu* geen bewijs opleveren van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden.

Verwerende partij benadrukt dat het de eigen keuze was van verzoekster om haar studies aan te vatten en verder te zetten, niettegenstaande de aangehaalde omstandigheden. Verzoekster erkent in haar verzoekschrift opnieuw dat zij veel studiepunten heeft opgenomen, omdat zij ervan uitging dat haar situatie wel zou verbeteren en omdat ze graag wou bijleren en haar diploma wou behalen. Verwerende partij merkt op dat verzoekster, zelfs toen bleek dat haar situatie niet verbeterde, geen gebruik maakte van de mogelijkheid om zich voor bepaalde opleidingsonderdelen uit te schrijven, noch van de mogelijkheid om voor haar examens bijzondere omstandigheden in te roepen.

Volgens verwerende partij leidde de interne beroepsinstantie uit deze vaststellingen terecht af dat verzoekster zelf van oordeel was dat de door haar aangehaalde elementen inzake de verblijfstoestand van haar echtgenoot, de zwangerschap en de opvoeding en opvang van haar dochter geen buitengewone omstandigheden uitmaakten die een succesvol verloop van haar studies zouden verhinderen.

Voor wat de vooruitzichten op een positiever studieverloop betreft, stelt verzoekster in haar verzoekschrift dat zij nu meer tijd zal hebben om te studeren omdat haar dochter opvang heeft gevonden, haar man haar dochter van de opvang kan afhalen en haar dochter bijna naar de kleuterklas gaat.

Verwerende partij stelt vast dat al deze elementen reeds in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming in het kader van het intern beroep, maar dat *zij in casu* niet van aard zijn dat zij op overtuigende wijze zouden aantonen dat verzoekster in het academiejaar 2018-2019 wel voldoende studievoortgang zou behalen. Volgens verwerende partij mag *in casu* immers niet uit het oog worden verloren dat verzoekster er nog geen enkele keer in geslaagd is om aan de VUB in één academiejaar meer dan 25 studiepunten te behalen. Zij moet bovendien na een studieverloop van zes academiejaren nog steeds 62 van de 180 studiepunten verwerven om haar bachelordiploma te kunnen behalen.

Volgens verwerende partij is het, gelet op wat voorafgaat, niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, dat de interne beroepsinstantie de beslissing van de examencommissie houdende de weigering tot herinschrijving voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de farmaceutische wetenschappen’ heeft bevestigd.

Beoordeling

Verzoekster is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de farmaceutische wetenschappen’ bij verwerende partij. Ze wordt geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor deze opleiding. Verzoekster beroeft zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁵ Ingeval een student vervolgens niet

---

⁵ **Art. II.246. §1:** “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

I° (...)

I°/I indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Deze bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden ingeschreven.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

De Raad gaat na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het studietraject van verzoekster in de opleiding ‘Bachelor of Science in de farmaceutische wetenschappen’ als volgt is verlopen (zie stuk 1 van verwerende partij):

- academiejaar 2014-2015: 25 van de 43 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 58%;
- academiejaar 2015-2016: 25 van de 50 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 50%;
- academiejaar 2016-2017: 12 van de 43 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 28%;
- academiejaar 2017-2018: 25 van de 45 opgenomen studiepunten verworven, wat neerkomt op een studie-efficiëntie van 56%.

Aan verzoekster worden bindende voorwaarden opgelegd voor het academiejaar 2017-2018, omdat ze in het academiejaar 2016-2017 geen studie-efficiëntie van 60% had behaald. Zij moet meer bepaald voor 75% van de opgenomen studiepunten credits verwerven en zij moet slagen

---

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

(§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015)

§2 (...).

voor elk opleidingsonderdeel waarvoor zij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs haalde.

Verzoekster werd vervolgens op grond van artikel 85, §1 van het OER geweigerd voor een verdere inschrijving in de betreffende bacheloropleiding. Dit artikel luidt als volgt (zie stuk 5 van verwerende partij):

“Artikel 85 (opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking

§1. Aan een student ingeschreven onder diplomacontract die niet voor 60% van de opgenomen ECTS-credits credits heeft behaald, wordt bij de eerstvolgende herinschrijving voor dezelfde opleiding een bindende voorwaarde opgelegd. De student kan tevens onder verplichte studiebegeleiding geplaatst worden. De student dient bij een herinschrijving via diplomacontract voor dezelfde opleiding voor 75% van de opgenomen ECTS-credits credits te verwerven en dient te slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs behaald. Wanneer de student niet aan deze bindende voorwaarde voldoet, wordt de eerstvolgende herinschrijving voor dezelfde opleiding, evenals voor opleidingsonderdelen ervan geweigerd onder welk contracttype ook, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.”.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing in principe definitief. Dit impliceert het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom de student het afgelopen academiejaar niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet en conform artikel 85 van het OER – dat uitvoering geeft aan artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs – heeft gehandeld. De bindende voorwaarden werden immers correct opgelegd, aangezien verzoekster niet voldeed aan de vooropgestelde studie-efficiëntie van 60% in het academiejaar 2016-2017. Uit het dossier blijkt niet dat de inhoud van de bindende voorwaarden werd betwist. Verzoekster stelt ook niet dat zij niet op de hoogte was van deze bindende voorwaarden.

De Raad stelt ook vast dat verzoekster in het academiejaar 2017-2018 slechts een studierendement van 56% heeft behaald, waardoor ze niet voldoet aan de opgelegde voorwaarde om voor 75% van de opgenomen studiepunten credits te verwerven.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering van inschrijving als gevolg van het niet voldaan hebben aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoekster ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoekster niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een studievoortgangsbewakingsmaatregel, rekening moet worden gehouden met de door verzoekster geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekster in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

Verzoekster beroept zich op de volgende bijzondere omstandigheden:

- zij diende bij haar vriend te gaan wonen omdat haar ouders hun relatie niet aanvaardden;
- zij was genoodzaakt om haar studies te combineren met een job;
- haar man werd het land uitgezet en hij kon pas zes maanden na de geboorte van haar dochter terugkeren;
- zij had te kampen met een moeilijke zwangerschap en ze moest alleen voor haar dochter zorgen;
- er was geen opvangplaats in een crèche voor haar dochter;
- haar dochter had slechte slaapgewoontes en had veel nood aan aandacht.

Verzoekster legt in het kader van het extern beroep volgende stukken neer om deze situatie te onderbouwen:

- Loonstaten van 9 september 2014 tot 25 oktober 2018;
- Bevel om het grondgebied te verlaten gericht aan de heer [B.];
- Overzicht raadplegingen arts;
- Brief van de FOD Binnenlandse Zaken;

- Bewijs inschrijving kinderdagverblijf.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij deze ingebrachte omstandigheden grondig heeft onderzocht en heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden – deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijsraject – geen overmachtssituatie betroffen en niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien.

De Raad leest meer bepaald in de interne beroepsbeslissing:

“Hoewel de beroepscommissie enig begrip kan opbrengen voor de aangehaalde elementen, stelt de commissie vooreerst vast dat er geen stuk wordt voorgelegd om deze aangehaalde omstandigheden aan te tonen.

Daarenboven was het de eigen keuze van de studente om haar studies aan te vatten en verder te zetten, niettegenstaande de aangehaalde omstandigheden. De studente erkent in het verzoekschrift ook zelf dat zij veel studiepunten heeft opgenomen, omdat zij ‘zo graag wou bijleren en zo snel mogelijk haar diploma wilde behalen, en hoopte nog een plaats in de crèche te vinden’.

De studente beschikte evenwel over de mogelijkheid om zich tijdens het academiejaar uit te schrijven voor de opleidingsonderdelen waarvoor zij zich bij aanvang van het academiejaar al had ingeschreven (al dan niet mits toestemming van de decaan, zie art. 74 van het OER), doch zij heeft dit niet gedaan.

Tevens heeft zij ervoor gekozen om haar studies steeds verder te zetten en veel studiepunten op te nemen (en zonder uit te schrijven voor opleidingsonderdelen) (...). ”.

De Raad houdt bij de besluitvorming in deze zaak rekening met hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

De Raad onderzoekt vooreerst in hoeverre er *in casu* effectief sprake is van een overmachtssituatie om te verschonen dat verzoekster de bindende voorwaarde niet heeft kunnen behalen. Als niet aan een bindende voorwaarde wordt voldaan, dan wordt een student in principe het volgende academiejaar geweigerd, tenzij hij een overmachtssituatie kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan).

De Raad moet vooreerst vaststellen dat de bewijzen die verzoekster toevoegt pas in het kader van het extern beroep zijn neergelegd. Aan de interne beroepsinstantie kan bijgevolg niet worden verweten dat zij de niet-staving van de bijzondere omstandigheden opwerpt. De Raad wijst in dit verband op het laatste lid van artikel II. 294, §2, lid 4 van de Codex Hoger Onderwijs:

“§2. (...) De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”.

De Raad is van oordeel dat de door verzoekster meegedeelde stukken in het licht van hoger weergegeven bepaling niet ontvankelijk zijn. De interne beroepsinstantie kan niet worden verweten met deze nieuwe stukken geen rekening te hebben gehouden bij het nemen van de beslissing. Deze kunnen niet voor het eerst op een ontvankelijke wijze in het kader van het extern beroep voorgelegd worden, aangezien niets verzoekster weerhield om deze hogervermelde stukken reeds neer te leggen in het kader van de interne procedure en deze ook niet de openbare orde betreffen.

De Raad heeft – zoals ook verwerende partij aangeeft – veel begrip voor de moeilijke persoonlijke omstandigheden waarin verzoekster moet studeren. Deze kunnen niet anders dan het verloop van de studie bemoeilijken. De Raad is echter ook van oordeel dat deze omstandigheden *an sich* niet in die mate buitengewoon zijn dat ze een succesvol verloop van haar studies zouden verhinderen of blijvend verschonen dat verzoekster telkens niet deelneemt aan de examens of deze niet goed aflegt. Verzoekster neemt slechts sporadisch deel aan de examens. Ze maakte ook geen gebruik van de mogelijkheid om zich – in het licht van de moeilijke situatie – tijdig uit te schrijven of te melden dat haar toestand het niet toeliet om aan bepaalde examens deel te nemen.

De Raad moet concluderen dat een dergelijke overmachtssituatie zoals hoger weergegeven, waardoor verzoekster in het academiejaar 2017-2018 niet aan de opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan, *in casu* niet is aangetoond.

Wat de redelijkheid van deze weigeringsbeslissing betreft, stelt de Raad vast dat verzoekster

een zeer trage studievoortgang heeft. Zij is reeds vier academiejaren bij verwerende partij ingeschreven voor de opleiding tot ‘Bachelor of Science in de farmaceutische wetenschappen’. Voordien was zij ook al twee academiejaren voor deze opleiding ingeschreven aan de UGent, waar zij is moeten stoppen wegens een weigering tot herinschrijving voor het academiejaar 2014-2015. Desondanks moet verzoekster nog 62 van de 180 studiepunten verwerven om te kunnen afstuderen voor de bacheloropleiding. Verzoekster heeft tijdens één academiejaar bij verwerende partij bovendien nooit meer dan 25 studiepunten behaald.

De Raad kan niet anders dan concluderen dat de studie van verzoekster vrij moeizaam verloopt. De Raad heeft zeker begrip voor de persoonlijke situatie van verzoekster. Een combinatie van werk, gezin en studie is niet evident, zeker als er ook gezondheidsproblemen zijn en een moeilijke thuissituatie. Een inschrijving in het hoger onderwijs mag echter niet lichtzinnig worden genomen. Elke student draagt de verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij om zijn studie binnen een redelijke termijn af te werken. Moeilijke omstandigheden kunnen echter niet blijvend verschonen dat de studie niet goed verloopt. Bijzondere omstandigheden om te verschonen dat de studievoortgang traag verloopt en dat niet aan de bindende voorwaarden is voldaan liggen momenteel niet in voldoende mate voor in dit dossier.

De Raad wijst er ook op dat verzoekster nog een hele weg heeft af te leggen. Het behalen van het diploma voor het bachelorprogramma betreft slechts een eerste stap. Van het masterprogramma van 120 studiepunten heeft verzoekster nog geen studiepunten verworven.

Verzoekster geeft ook niet overtuigend genoeg aan dat zij de zware studielast tijdens het huidige academiejaar beter zal aankunnen in het licht van de combinatie met haar werk en gezin. Zij zegt wel dat dat zij een plaats voor haar dochter in een crèche heeft gevonden en dat haar dochter binnenkort ook naar de kleuterklas zal mogen, alsook dat haar ouders en man haar dochter zullen kunnen ophalen als zij in de kinderopvang is. Dit zijn zeker goede initiatieven en intenties, maar dit toont nog niet voldoende concreet aan dat verzoekster na zes academiejaren nu wel prioriteit zal kunnen geven aan haar studies.

De Raad stelt zeker niet dat verzoekster geen goede intenties heeft, maar ze overschat de studielast en ze toont momenteel niet aan deze goede intenties ook te kunnen omzetten in goede studieprestaties.

De Raad komt op basis van hoger weergegeven omstandigheden tot het hiernavolgende oordeel. Als aan een bindende voorwaarde niet wordt voldaan dan wordt een student in principe een volgend academiejaar automatisch geweigerd tenzij hij een overmachtssituatie kan aantonen het afgelopen academiejaar op grond waarvan het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde kan verschoond worden. Dit wordt *in casu* niet aangetoond. De weigeringsbeslissing is *an sich* niet onregelmatig.

De Raad begrijpt dat deze beslissing voor verzoekster hard aankomt. De Raad acht het echter in het licht van de aangegeven omstandigheden niet onredelijk om verzoekster te weigeren. Zij heeft ondanks een uitdrukkelijke waarschuwing geen voldoende goede prestaties geleverd om deze opleiding tot een goed einde te kunnen brengen, ze heeft nog een lang traject af te leggen en ze toont niet voldoende overtuigend aan dat ze het de komende jaren wel effectief beter zal doen.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 14 december 2018

Arrest nr. 4.596 van 14 december 2018 in de zaak 2018/589

In zake: Muhammed Hayri BULUT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
Rietstraat 103

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije Universiteit Brussel van 26 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ercan Tok, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Biomedische Wetenschappen’.

Nadat verzoeker in het academiejaar 2016-2017 een studierendement van 57% behaalt, wordt hem een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat verzoeker bij een volgende inschrijving via diplomacontract in dezelfde opleiding een studierendement van 75% moet behalen, en hij bovendien moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven zonder een credit te behalen.

In het academiejaar 2017-2018 behaalt verzoeker een studierendement van 57%. Omdat verzoeker daardoor niet voldoet aan de hem opgelegde voorwaarde, wordt hem de verdere inschrijving in de opleiding geweigerd. Deze beslissing wordt aan verzoeker meegedeeld naar aanleiding van de proclamatie van de examenresultaten op 12 september 2018.

Op 18 september 2018 stelt verzoeker tegen die beslissing het volgend intern beroep in:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2015-2018 aan de Vrije Universiteit Brussel voor de opleiding Bachelor Biomedische Wetenschappen.

Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie tegen:

Beslissing van INT (inschrijving niet toegelaten) als gevolg van het niet halen van mijn bindende voorwaarden van 12/09/2018.

Uit principe snap ik waarom mijn inschrijving stopgezet wordt, omdat ik niet voldoe aan de vereisten om verder te kunnen studeren aan de VUB, binnen de opleiding Biomedische Wetenschappen. Helaas ben ik van mening dat ik beschik over een probleem [dat ertoe] heeft geleid dat ik mijn examens niet optimaal kon voorbereiden. Met als gevolg dat ik mijn bindende voorwaarden niet heb behaald.

In het begin van het jaar wou ik zoveel mogelijk vakken nemen, zodat ik het volgend jaar vakken van het 1ste master kon nemen. Ik was heel gemotiveerd totdat ik november 2017 indirect te weten kwam dat mijn moeder ziek was. Mijn vader en moeder waren met elkaar aan het praten, maar ze hadden niet door dat de deur openstond. Ik had toen gehoord dat ze een tumor had. Hierdoor was ik helemaal kapot. Al 2 jaar lang zat ik op internaat in Brussel. Nadat ik dit te horen kreeg ben ik onmiddellijk teruggekeerd naar mijn huis in Gent. Ze probeerde te doen alsof alles in orde was. Het deed me zoveel pijn dat ik haar niet eens kon vragen wat haar ziekte precies was. Pas in juli, vertelde [ze] me dat ze 2 tumoren had rond haar zenuwen op haar nek. Ze kan geen chirurgische ingreep ondergaan, want er is een grote kans dat ze verlamd zou geraken. Hierdoor is ze 66 % invalide en zwaar gehandicapt. Ze heeft een blijvende chronische depressie. Dokter [V.N.], een neurochirurg, is haar dokter. Als medicatie moet ze redomex gebruiken omdat de tumoren een druk uitoefenen op de zenuwen waardoor haar ledematen ongevoelig

worden. Ik ben de enige in de familie die universiteit studeert. Ze hecht veel belang aan mijn studies. Ik wil haar niet teleurstellen. Al 3 jaar studeer ik Biomedische Wetenschappen. Volgend jaar is het mijn laatste jaar voor mijn bachelor te halen. Ik zou echt nog deze bachelor willen afmaken.”

De (voorzitter van de) interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 18 oktober 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“Het verzoekschrift werd niet per aangetekend schrijven ingediend bij de voorzitter van de beroepscommissie.

De voorzitter van de beroepscommissie heeft geen aangetekend schrijven ontvangen van deze student, en de student toont evenmin aan dat hij zijn verzoekschrift per aangetekend schrijven heeft ingediend. Integendeel werd pas op donderdag 20.09.2018 in de loop van de dag een gewone brief in de (interne) brievenbus van het faculteitssecretariaat teruggevonden, hetgeen niet voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten.

Het beroep is dan ook onontvankelijk.

V. BESLUIT

Om deze redenen beslist de voorzitter van de beroepscommissie dat het beroep van de student onontvankelijk is. De bestreden beslissing blijft ongewijzigd.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van

bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert inzake de ontvankelijkheid van zijn intern beroep aan dat hij zijn verzoekschrift heeft ingediend met een e-mail van 18 september 2018, datum waarop hij een exemplaar van het beroep ook in de brievenbus heeft achtergelaten. Voor het gegeven dat de fysieke zending pas op 20 september 2018 werd gelezen, ziet verzoeker een verklaring in het feit dat het faculteitssecretariaat op 18 en 19 september 2018 omwille van werken was gesloten.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 voorschrijft dat een intern beroep op straffe van onontvankelijkheid met een aangetekende zending moet worden ingesteld.

Zij doet gelden dat verzoeker heeft nagelaten het intern beroep met een aangetekend schrijven in te leiden, en dat bovendien het verzoekschrift pas op 20 september 2018, zijnde buiten de vervaltermijn van zeven kalenderdagen, op het faculteitssecretariaat werd ingediend.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker vooreerst in op de redenen voor de beperkte studievoortgang. Wat de ontvankelijkheid betreft, bevestigt verzoeker dat hij het intern beroep niet per aangetekende brief heeft ingesteld, maar herhaalt hij ook dat het intern beroep ook per e-mail werd ingesteld en op het faculteitssecretariaat werd afgegeven.

Beoordeling

Artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 bevat onder meer de volgende bepaling:

“Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.

(...)

De student stuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair reglement. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.”

Uit dit voorschrift blijkt duidelijk dat een intern beroep principaal wordt ingesteld via een ter post aangetekend schrijven, waarbij de postmerkdatum ook geldt als datum van het intern beroep. De indiening van het beroep via e-mail is daarbij louter ondergeschikt, aangezien dergelijke zending in beginsel geen vaste datum verleent.

Het belang van een ter post aangetekend schrijven is er bijgevolg in gelegen dat in beginsel met zekerheid kan worden aangetoond op welke datum het intern beroep werd ingesteld – dit is met name de datum dat de aangetekende zending aan de postdiensten is toevertrouwd.

De Raad kan te dezen enkel vaststellen dat verzoeker het intern beroep niet per aangetekend schrijven heeft ingesteld, en dat het bereiken van het normdoel – met name dat het intern beroep binnen de vervaltermijn werd ingesteld – ook niet blijkt uit enig stuk dat aan de Raad is voorgelegd. Zo levert verzoeker niet het bewijs dat hij het intern beroep tijdig per e-mail heeft verzonden, en evenmin toont verzoeker aan dat hij het beroep vóór 20 september 2018 op het faculteitssecretariaat heeft ingediend.

De aldus door geen enkel element in het dossier tegengesproken vaststelling van de interne beroepsinstantie dat slechts een gewone zending op 20 september 2018 werd ontvangen, kan in rechte de bestreden beslissing verantwoorden.

Het intern beroep werd terecht onontvankelijk verklaard; dit betekent dat het beroep bij de Raad eveneens onontvankelijk is.

Anders dan verzoeker lijkt te vragen, kan de Raad zich in dat geval niet uitspreken over de grond van de zaak.

Het is eigen aan een rechterlijke beoordeling dat de vaststelling van de ontvankelijkheid van het beroep, een bindende uitspraak ten gronde uitsluit – ongeacht de overtuigingskracht van de argumenten die over de grond van de zaak worden aangevoerd.

Voor zover als nodig bevestigt overigens artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs dat de beoordeling door de Raad leidt tot “de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan” of “de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing”, zodat alleszins de door verzoeker beoogde vernietiging zich niet verstaat met de vaststelling van de onontvankelijkheid van zijn beroep.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jean Goossens bestuursrechter – bijzitter

Jan Geens bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.597 van 14 december 2018 in de zaak 2018/596

In zake: Oscar Kasonga KONGOLO
                         woonplaats kiezend te 3080 Tervuren
                         Vinkenlaan 65

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School van de Vrije Universiteit Brussel van 24 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in Social Sciences’.

In dat academiejaar behaalt verzoeker een credit voor 24 van de 60 opgenomen studiepunten, zijnde een studierendement van 40%. Ten gevolge daarvan wordt aan verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd, die ertoe strekt dat hij bij een volgende inschrijving middels een diplomacontract in dezelfde opleiding, voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen, en bovendien moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven. Tegen deze beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

In het academiejaar 2017-2018 behaalt verzoeker een studierendement van 71%. Na de tweede examenkans is verzoeker niet geslaagd voor de opleidingsonderdelen ‘Seminar Current Issues II’ (9/20 en 8/20) en ‘Introduction to Communication Studies’ (4/20 en 9/20).

Daar verzoeker aldus niet voldoet aan de hem opgelegde bindende voorwaarde, beslist de examencommissie op 11 september 2018 om verzoeker de verdere inschrijving in de opleiding te weigeren.

Op 15 september 2018 stelt verzoeker een intern beroep in tegen het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Seminar Current Issues II’. De Raad verwijst voor de inhoud daarvan naar de weergave in de hieronder geciteerde beslissing van de facultaire beroepscommissie

De facultaire beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 24 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“Grieven

De student voert aan dat zijn docent, prof. [D.V.], zich niet objectief heeft opgesteld bij het quoteren van zijn paper in tweede zittijd. Hij verwijst naar e-mailcorrespondentie tussen zichzelf en de docent, die hij bijvoegt als stuk 2.

Hij wijst erop dat hij in juni omwille van ziekte afwezig was op een verplicht college, dat hij zich hiervoor via e-mail verontschuldigde bij de docent en hem een medisch attest bezorgde (stuk 2 student).

Voorts licht de student toe dat het grootste deel van het examencijfer afhangt van een groepswerk. De docent zou hem in eerste zittijd een onvoldoende (9/20) hebben gegeven voor zijn deel van het groepswerk, en dit op basis van de feedback die de andere studenten in het groepswerk aan de docent hebben gegeven. Volgens de student zou de docent de onvoldoende ook verantwoord hebben vanuit de afwezigheid van de student tijdens de colleges en de middelmatige kwaliteit van zijn taken. De student heeft vervolgens een

afspraak gemaakt met de docent, maar de docent zou deze op het laatste moment hebben afgezegd, hetgeen de student als niet-respectvol ervaart en ziet als een bevestiging dat de docent subjectief is.

De student diende vervolgens in tweede zittijd een paper te schrijven, deze keer alleen en niet als groepswerk. Hij kreeg hiervoor een 8/20. De docent zou de student hebben toegelicht dat zijn paper ‘willekeurig’ was geselecteerd voor plagiaatcontrole en de student verwijst daarbij naar emailverkeer toegevoegd als stuk 5. De student gelooft echter niet dat deze controle willekeurig gebeurde. Daarnaast geeft hij toe dat hij slordig is geweest met de referenties in de paper, omdat hij zich concentreerde op de inhoud en in tijdsnood kwam om al de referenties in de juiste vorm te gieten. De student voert aan dat hij zijn paper getoetst heeft met plagiaat-software en dat hieruit bleek dat 4 paragrafen niet correct geciteerd zijn (stuk 6 student).

Ten slotte stelt de student niet te begrijpen waarom hij een 8/20 heeft gekregen. Immers, als hij geplagieerd zou hebben dan zou hij voor de tuchtcommissie hebben moeten verschijnen en zou hij 0/20 hebben gekregen. Dit is niet het geval. De docent zou hem nog hebben verduidelijkt dat zijn examenresultaat gebaseerd is op zijn afwezigheid tijdens de colleges, de middelmatige kwaliteit van zijn taken en de paper. De eerste twee elementen waren ook al de reden dat hij in eerste zittijd een onvoldoende behaalde.

Beoordeling

Algemeen: evaluatie van het opleidingsonderdeel

De evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘Seminar Current Issues II’ gebeurt op basis van vier onderdelen:

- Het indienen van ‘leesnotities’, waarin de studenten een samenvatting maken van een tekst die daarna besproken wordt in leesgroepen. (evaluatie van leesvaardigheden en analytisch vermogen) -10%
- Het bijwonen van en actief deelnemen aan leesgroepen en gastcolleges. (evaluatie van de vaardigheid om complexe ideeën te bespreken en om deze mondeling te presenteren) - 10 %
- Het schrijven van een groepspaper (evaluatie van de vaardigheid om literatuur te vinden en te verwerken, om academisch te schrijven en om te functioneren in een groep)
  - De studenten schrijven twee tussentijdse papers en krijgen hierover feedback
  - De definitieve paper wordt ingediend aan het einde van het semester - 50%
- Het bijdragen aan een collectieve tentoonstelling waarin de studenten, in groep, een aantal posters maken over het onderwerp van hun paper, in dit geval een globaal conflict. Die posters presenteren de bevindingen van de studenten op een visuele manier. (evaluatie van de vaardigheid om wetenschappelijk te communiceren met leken, grafische vaardigheden) - 30%

Eén en ander blijkt uit de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel. Al de informatie over puntenverdeling werd doorheen het semester bovendien herhaaldelijk gecommuniceerd naar de studenten en op mondelinge feedbacksessies verder uit de doeken gedaan.

Doorheen het semester werden de studenten er meermaals op gewezen dat het groepswerk onder meer geëvalueerd zou worden op basis van ‘peer evaluation’ door andere groepsleden en dat deze evaluatie beslissend zou zijn voor het al dan niet krijgen van een voldoende. De docent lichtte aan de interne beroepscommissie toe dat de ‘peer evaluation’ gebeurt door middel van een evaluatieformulier dat peilt naar verschillende aspecten van de werking van de student binnen de groep. Er zal enkel sprake zijn van een onvoldoende als er een duidelijke consensus is tussen alle groepsleden dat de student niet het nodige werk heeft geleverd.

Er is geen schriftelijk of mondeling examen. De betrokken docent lichtte aan de interne beroepscommissie toe dat er op deze manier zowel vormend als summatief geëvalueerd wordt zodat de studenten de kans krijgen om een brede waaier aan vaardigheden te tonen. Om vooringenomenheid of subjectiviteit te vermijden, zijn er meerdere mensen betrokken bij deze evaluatie: drie assistenten, de groepsleden van de student (paper) en de docent zelf.

De student wordt doorheen het semester meermaals op de hoogte gebracht van deze evaluatiemethode. De interne beroepscommissie stelt vast dat de student niet betwist dat hij op de hoogte was van de manier van evalueren van het opleidingsonderdeel.

Evaluatie van de student in eerste zittijd

De student behaalde een 9/20 in eerste zittijd. De betrokken docent lichtte aan de interne beroepscommissie toe dat dit het gevolg was van twee elementen:

- Afwezigheid tijdens alle leesgroepen en tijdens het laatste gastcollege. Voor één leesgroep en het laatste gastcollege bracht de student inderdaad een medisch attest bij, maar dit kan geen afbreuk doen aan de vaststelling dat de student niet aanwezig was tijdens 3 van de 5 momenten dat de aanwezigheid werd gecontroleerd. Bijgevolg kreeg hij een onvoldoende op het onderdeel bijwonen van en actief deelnemen aan leesgroepen en gastcolleges.
- Een negatieve peer-evaluatie van de andere studenten die met de student de groepspaper schreven. De docent citeerde deze peer-evaluaties ten aanzien van de interne beroepscommissie, die vaststelde dat deze inderdaad negatief zijn.

De interne beroepscommissie stelt vast dat één en ander bevestigd wordt door het e-mailverkeer dat de student bijbrengt als stuk 3. In een mail van 2 juli 2018 liet de docent duidelijk aan de student weten dat zijn 9/20 veroorzaakt werd door de twee hogervermelde elementen:

“However, the reasons for your failing grade are fairly straightforward. Your attendance during the semester was extremely poor (you only proved present for 2 out of 5 lectures where we took attendance). Your reading notes were of average quality. Most importantly, ALL of your team members were unanimous in remarking your underperformance during the group work. As I made abundantly clear at the beginning of the semester, peer review would play a crucial role in determining your finale grade for this seminar. In your case, this proved to be a failing grade.”

Vrije vertaling:

“De redenen voor je onvoldoende zijn evenwel vrij eenvoudig. Je aanwezigheid dit semester was zeer ondermaats (je was slechts aanwezig op 2 van de 5 colleges waar we de aanwezigheden opnamen). Je leesnotities waren van middelmatige

kwaliteit. Het belangrijkste is dat AL je groepsleden unaniem van oordeel waren dat je ondermaats gepresteerd hebt tijdens het groepswerk. Ik maakte in het begin van het semester al overvloedig duidelijk dat de peer review een cruciale rol speelt ter bepaling van je eindresultaat voor dit vak. In jouw geval leidde dit tot een onvoldoende.”

In tegenstelling tot wat de student dus beweert in zijn verzoekschrift, is het feit dat hij leesnotities van middelmatige kwaliteit indiende, niet de reden voor zijn onvoldoende. Dit was wel één van de vier elementen op basis waarvan het eindresultaat werd samengesteld. Dat het eindresultaat een onvoldoende was, is het gevolg van ondermaatse aanwezigheid en een ondermaatse bijdrage aan de groepspaper (in totaal goed voor 60% van het eindresultaat).

Uit de navolgende e-mail van 6 juli 2018 blijkt dat de student aan de docent duidelijk maakte dat hij van oordeel is dat hij wél voldoende werk heeft geleverd aan het groepswerk, maar dat hij zich neerlegt bij het resultaat (stuk 3 student):

“Based on all this, I really do not think it is fair for failing me, because I have been really active in contributing to the report. I don’t mind writing another one, at least this time, I don’t have to rely on others to their part, so certainly less stressful. But maybe the weight of peer review could be revised in the future to allow for more fair evaluation.”

Vrije vertaling:

“Op basis van het voorgaande vind ik het niet eerlijk dat ik een onvoldoende krijg, omdat ik heel actief heb bijgedragen aan de groepspaper. Ik vind het niet erg om een andere paper te schrijven, zo moet ik tenminste niet op anderen vertrouwen om hun deel van het werk te doen, dit is minder stresserend. Maar misschien kan de draagwijdte van de peer review in de toekomst herbekeken worden zodat er op een eerlijker manier geëvalueerd kan worden.”

Evaluatie van de student in tweede zittijd

Omdat het praktisch gezien onmogelijk is om in tweede zittijd opnieuw een groepspaper te schrijven en deel te nemen aan een collectieve tentoonstelling, wordt het eindresultaat in tweede zittijd op een andere manier samengesteld. De docent lichtte aan de interne beroepscommissie toe dat de student zijn punt op dagelijks werk behoudt, in totaal voor 20% van het eindresultaat. Het resultaat voor de groepspaper en de collectieve tentoonstelling vervalt en wordt vervangen door een individuele paper, voor 80% van het eindresultaat. De student betwist niet dat hij op de hoogte was van deze vorm van evaluatie in tweede zittijd. De docent lichtte de student hier trouwens over in, in de e-mail van 2 juli 2018 (stuk 3 van de student):

“Either you provide me with an individually written paper in August or you take this class again next year and ensure you receive a better grade on the groupwork. The choice is yours.”

Vrije vertaling:

“Ofwel bezorg je me een individuele paper in augustus, ofwel herneem je dit vak volgend jaar en zorg je datje een beter resultaat behaalt op het groepswerk. De keuze is aan jou.”

De student koos ervoor deel te nemen aan de tweede zittijd en dus om een individuele paper te schrijven.

De student behield bijgevolg zijn resultaat voor dagelijks werk in tweede zittijd, te weten een 7.5/20. Op zijn paper behaalde hij volgens de docent een 4/10. Dit resulteerde in een eindresultaat van 8/20 in tweede zittijd. De docent lichtte toe dat dit eindresultaat weergeeft dat de student leesnotities indienende van voldoende kwaliteit, maar dat de aanwezigheid tijdens het semester en zijn uiteindelijke paper in tweede zit ondermaats waren.

De docent lichtte aan de interne beroepscommissie verder toe waarom de student een 4/10 op het onderdeel van de paper behaalde. De docent onderwierp de paper aan plagiaat-software, en brengt een uitprint van het resultaat daarvan bij. Samen met de docent stelt de interne beroepscommissie vast dat deze software een 27% ‘similarity index’ vertoont, hetgeen verdacht is. Paragrafen in de paper werden vaak letterlijk gekopieerd uit andere bronnen, waarbij er vaak wel een bron gegeven werd maar geen aanhalingsstekens. Soms vermeldde de student bronnen die niet voorkwamen in de bibliografie. De bibliografie was niet in orde. De docent brengt stukken bij waaruit blijkt dat hij nog verdere online-controle doorvoerde van de paper en dat daaruit bleek de paper nog meer verdachte paragrafen bevatte.

De beroepscommissie stelt vast dat de student zelf niet ontken dat hij ‘slordig’ (sloppy) is omgesprongen met zijn referenties. Hij geeft toe dat hij niet op een correcte manier referenties heeft gebruikt. In zijn e-mail van 11 september aan de docent stelt hij immers:

“I had a closer look, and I added the author, but maybe not in the correct way, I admit I was sloppy.” (stuk 5 student)

Vrije vertaling:

“Ik heb dit nader bekeken en ik heb wel de auteur vermeld maar misschien niet op de juiste manier. Ik geef toe dat ik slordig ben geweest.”

In zijn verzoekschrift stelt hij:

“Secondly, I admit I might have been sloppy with referencing, because I focused on the content and ran out of time to properly format all the references. If he had a strong case to fail me and accuse me of plagiarism, I would not complain, because I am aware of the consequences and strict anti-plagiarism policy. I ran my document through a plagiarism software to make sure and the tool notified me of 4 paragraphs that were not correctly quoted — see attachment 6. I do not believe this is sufficient ground for failing me.”

Vrije vertaling:

“Ten tweede geef ik toe dat ik misschien slordig ben geweest met de referenties omdat ik me heb gefocust op de inhoud en in tijdsnood ben gekomen om de referenties in de juiste vorm te gieten. Ik zou niet klagen als hij een grondige reden zou hebben om mij een onvoldoende te geven en mij te beschuldigen van plagiaat, want ik ken de gevolgen en het strikt anti-plagiaat beleid. Ik heb mijn paper ingegeven in plagiaatsoftware en ik kreeg de melding dat 4 paragrafen niet correct geciteerd zijn – zie bijlage 6. Ik vind niet dat dit een reden kan zijn om mij een voldoende te geven.”

De student voert aan dat dit echter geen reden kan zijn om hem een onvoldoende te geven op zijn paper. De interne beroepscommissie wijst erop dat de examencommissie en, in de interne beroepsprocedure, zijzelf, over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt wanneer zij ten aanzien van studenten examenbeslissingen neemt. Deze discretionaire bevoegdheid strekt zich ook uit tot de quatering van het examen. Het is in eerste instantie de docent die op discretionaire wijze bepaalt hoe hij een paper quoteert.

Het komt de interne beroepscommissie niet als onredelijk voor dat de docent de paper van de student een 4/10 op zijn paper heeft gegeven, gelet op de volgende elementen:

- Al bij het *vermoeden* van plagiaat kan de docent ervoor opteren om de deacaan in te lichten, die vervolgens, na verhoor van de student, de mogelijkheid heeft een examentuchtbeslissing op te leggen conform artikel 118, §5 OER. Deze examentuchtbeslissing kan leiden tot een 0/20 voor het werkstuk van het opleidingsonderdeel of onderdeel ervan, de uitsluiting van de examenperiode, de uitsluiting uit de eerste en tweede examenperiode van de eerste zittijd, de afwijzing, de uitsluiting uit de instelling of een verbod tot (her)inschrijving voor meerdere academiejaren.
- De docent heeft zich mild opgesteld en gekozen om dit pad niet te bewandelen. Dit verklaart meteen waarom de student geen 0/20 op het opleidingsonderdeel heeft behaald, maar wel een 8/20. De docent heeft na afweging geoordeeld dat, hoewel de citaten en referenties volledig onacceptabel zijn voor een tweedejaarsstudent, hij de student het voordeel van de twijfel zou gunnen omdat er wel referenties aanwezig waren in de paper (maar niet in de juiste vorm) en omdat een formele beschuldiging van plagiaat zou kunnen leiden tot de uitsluiting van de student en het einde van zijn academische carrière.

Het is volgens de interne beroepscommissie niet onredelijk dat een tweedejaarsstudent die een onderzoekspaper schrijft en daarbij toont dat hij de principes inzake wetenschappelijk citeren en verwijzen helemaal niet beheert, een score van 4/10 voor die paper behaalt. Minstens toont de student niet afdoende aan, waarom dat in casu wel het geval zou zijn.

Ten overvloede stelt de interne beroepscommissie vast dat de docent op 11 september 2018 aan de student meedeedelde waarom hij een onvoldoende behaalde in tweede zittijd, en dat hij daarbij ook de elementen, die hier hoger zijn omschreven, heeft meegedeeld. (stuk 5 student)

Geen subjectiviteit in hoofde van de docent

De student beschuldigt de docent in zijn verzoekschrift van subjectiviteit. Hij leidt dit af uit verschillende elementen, die de interne beroepscommissie hierna verder onderzoekt.

Ten eerste stelt de student dat de vooringenomenheid van de docent blijkt uit het feit dat deze op het laatste ogenblik het feedback-gesprek over de onvoldoende, behaald in eerste zittijd, heeft afgezegd. Daarbij verwijst de student naar een e-mail van de docent van 6 juli 2018, die stelt:

“Dear Oscar,

I have been called into a meeting and will not be in my office at 2pm. Can we reschedule for next week?

*Best,
DV”*

Vrije vertaling:

“Beste Oscar

Ik moet een vergadering bijwonen en zal niet in mijn kantoor zijn om 2 uur. Kunnen we een nieuwe afspraak maken voor volgende week?

Beste groeten

DV”

De interne beroepscommissie ziet niet in op welke manier er vooringenomenheid blijkt uit deze mail. De docent brengt op neutrale wijze de boodschap over dat hij niet aanwezig kan zijn bij de bespreking. Tevens biedt hij aan de week erna alsnog deze feedback te geven, maar de student weigerde dit omdat hij op dat moment op vakantie zou zijn (zie mail van 6 juli 2018 van de student aan de docent, in stuk 5 van de student).

De interne beroepscommissie ziet ook in de rest van de door de student bijgebrachte e-mails overigens geen enkele indicatie van enige vooringenomenheid van de docent.

Ten tweede stelt de student dat de docent vooringenomen is omdat hij bewust zijn paper door de plagiaatcontrole heeft gestuurd en niet die van andere studenten of toch niet van alle andere studenten.

In tegenstelling tot wat de student echter beweert, onderwerp de docent de paper niet aan een ‘willekeurige’ plagiaatcontrole, maar controleerde hij alle ingediende papers op plagiaat. De interne beroepscommissie stelt inderdaad vast dat de docent in zijn e-mail van 11 september 2018, bijgebracht als stuk 5 van de student) spreekt een ‘routine check’ (vrije vertaling: een routinecontrole) op plagiaat, en niet, zoals de student stelt ‘a random check’ (vrije vertaling: een willekeurige controle). De docent bevestigde aan de interne beroepscommissie dat hij alle papers screent op plagiaat, en in één geval heeft dit zelfs geleid tot een hoorzitting bij de decaan. Het is bijgevolg niet bewezen dat de docent enkel de paper van de student, en dan nog bewust, geselecteerd zou hebben voor plagiaatcontrole. Hieruit kan dus geen enkele subjectiviteit in hoofde van de docent worden afgeleid.

Conclusie

De interne beroepscommissie stelt vast dat er geen enkele vooringenomenheid of subjectiviteit in hoofde van de docent is bewezen. Zij is van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is de student een 4/10 op zijn paper te geven in tweede zittijd, gelet op zijn ondermaats werk inzake citering en referenties. De student geeft overigens zelf toe dat hij deze referenties slordig heeft opgesteld. De interne beroepscommissie stelt vast dat de docent de student op duidelijke wijze geïnformeerd heeft over de redenen waarom hij een onvoldoende behaalde op het opleidingsonderdeel ‘Seminar Current Issues II’.

De student voert geen redenen aan die de interne beroepscommissie ervan overtuigen de bestreden beslissing te herzien.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Regelmaticiteit van de rechtspleging

Verwerende partij wijst erop dat het verzoekschrift dat verzoeker bij de Raad heeft ingediend, niet in het Nederlands is opgesteld.

Verzoeker heeft binnen de tijd die hem daartoe door de Raad was verleend, een Nederlandstalige vertaling van zijn initieel verzoekschrift ingediend.

Er treft het verzoekschrift aldus geen nietigheid.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

VI. Ten gronde

Verzoeker steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet in zijn verzoekschrift het volgende gelden:

“Ik ben het niet eens met deze beslissing, omdat het lijkt alsof er maar één kant van het argument werd overwogen. Ik waardeer het dat de docent van het ‘Seminar Current Issues II’ zijn standpunt verdedigde, maar ik denk dat de commissie te subjectief was om alleen zijn kant te kiezen. Mijn argumenten werden te gemakkelijk verworpen.

Het gevolg van deze beslissing is dat ik mijn studie aan dit programma niet kan voortzetten, ondanks dat ik 54 ECTS heb. Ik koos ervoor om het vak ‘Current Issues II’ voor schooljaar 2017-2018 te volgen, omdat ik echt genoten heb van de cursus in jaar 1 (Current Issues I). De docent was onder de indruk van mijn niveau van kritisch denken en de hoge kwaliteit van academisch schrijven. Stel je nu mijn verbazing voor dat ik opeens geen onderwerp kan halen, omdat sommige studenten me niet leuk vonden en de docent daardoor duidelijk beïnvloed was.

Zelfs als ik door kon gaan en de Seminar Current Issues II nog een keer moet doen, denk ik dat ik kan vrezen dat ik nooit zal slagen, ongeacht de moeite die in de paper of relatie met de studenten is gestopt (zodat ze mijn bijdrage kunnen markeren)”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij het volgende:

“Toepassing in casu; geen schending van het redelijkheidsbeginsel

Motieven bestreden beslissing

In hoofdorde moet vastgesteld worden dat de verzoeker in zijn verzoekschrift op geen enkele manier elementen aanvoert die afbreuk kunnen doen aan de motivering van de bestreden beslissing.

Integendeel beperkt de verzoeker zich ertoe te stellen dat ook de interne beroepscommissie subjectief was, want zijn argumenten zouden te gemakkelijk aan de kant geschoven zijn. Hij legt echter niet concreet uit op welke manier de beroepscommissie ten onrechte zou zijn voorbijgegaan aan zijn argumentatie.

Dit is reeds voldoende om vast te stellen dat het beroep ongegrond is.

In ondergeschikte orde stipt de verwerende partij aan dat uit de motivering van de bestreden beslissing reeds blijkt dat deze beslissing niet kennelijk onredelijk is (zie randnummer 5). De interne beroepscommissie is van oordeel dat de examenbeslissing om verzoeker het eindresultaat van 8/20 te geven, niet kennelijk onredelijk is, op basis van volgende redenering:

➤ Algemeen: evaluatie van het opleidingsonderdeel

De interne Beroepscommissie stelt, op basis van de ECTS-fiche (zie stuk nr. 6) en de toelichting van de docent (zie stuk nr. 8), vast dat het opleidingsonderdeel Seminar Current Issues II gebeurt op basis van vier onderdelen:

- Indienen van leesnotities 10%
- Bijwonen van en actief deelnemen aan leesgroepen en gastcolleges 10%
- Schrijven van een groepspaper 50%
- Bijdragen aan een collectieve tentoonstelling 30%

De interne beroepscommissie stelde eveneens vast dat de student niet betwist dat hij doorheen het semester meermaals op de hoogte werd gebracht van de evaluatiemethode, onder meer voor de paper. Meer bepaald gebeurt die evaluatie middels ‘peer evaluation’. Alle studenten van de groepspaper vullen een evaluatieformulier in dat peilt naar verschillende aspecten van de werking van de student binnen de groep. Er is enkel sprake van een onvoldoende als er een duidelijke consensus is tussen alle groepsleden dat de student niet het nodige werk heeft geleverd.

➤ Evaluatie van de verzoeker in eerste zittijd

De interne beroepscommissie stelde vast dat de verzoeker een 9/20 behaalde in eerste zittijd. De betrokken docent lichtte aan de interne beroepscommissie toe dat dit het gevolg van twee elementen (Zie Stuk nr. 8)

- Afwezigheid tijdens alle leesgroepen en tijdens het laatste gastcollege. Voor één leesgroep en het laatste gastcollege bracht de student inderdaad een medisch attest bij, maar dit kan geen afbreuk doen aan de vaststelling dat de verzoeker niet aanwezig was tijdens 3 van de 5 momenten dat de aanwezigheid werd gecontroleerd. Bijgevolg kreeg hij een onvoldoende op het onderdeel bijwonen van en actief deelnemen aan leesgroepen en gastcolleges.

- Een negatieve peer-evaluatie van de andere studenten die met de verzoeker de groepspaper schreven. De docent citeerde deze peer-evaluaties ten aanzien van de interne beroepscommissie (zie stuk nr. 7) die vaststelde dat deze inderdaad negatief zijn.

Dit werd bevestigd door het emailverkeer dat de verzoeker zelf bijbracht als stuk 3 bij zijn intern beroep. In tegenstelling tot wat de verzoeker beweerde in zijn verzoekschrift op intern beroep, is het feit dat hij leesnotities van middelmatige kwaliteit indiende, niet de reden voor zijn onvoldoende. Dit was wel één van de vier elementen op basis waarvan het eindresultaat werd samengesteld. Dat het eindresultaat een onvoldoende was, is het gevolg van ondermaatse aanwezigheid en een ondermaatse bijdrage aan de groepspaper (in totaal goed voor 60% van het eindresultaat).

➤ Evaluatie van de verzoeker in tweede zittijd

In tweede zittijd behoudt de student zijn punt op dagelijks werk, in totaal voor 20% van het eindresultaat. Het resultaat voor de groepspaper en de collectieve tentoonstelling vervalt en wordt vervangen door een individuele paper, voor 80% van het eindresultaat. (zie stuk nr. 8)

Bijgevolg behield de verzoeker in tweede zittijd zijn resultaat voor dagelijks werk, te weten een 7.5/20. Op zijn paper behaalde hij volgens de docent een 4/10. Dit resulteerde in een eindresultaat van 8/20 in tweede zittijd. De docent lichtte toe dat dit eindresultaat weergeeft dat de student leesnotities indiende van voldoende kwaliteit, maar dat de aanwezigheid tijdens het semester en zijn uiteindelijke paper in tweede zit ondermaats waren (zie stuk nr. 8).

De docent onderwierp de paper van de verzoeker in tweede zittijd aan een plagiaatcontrole via Turnitin (27% similarity index) en daarnaast via een online plagiaatcontrole. Deze controles gaven aan dat de paper verdacht is (zie stuk nr. 8, 9 en 10). Paragrafen in de paper werden vaak letterlijk gekopieerd uit andere bronnen, waarbij er vaak wel een bron gegeven werd maar geen aanhalingstekens. Soms vermeldde de verzoeker bronnen die niet voorkwamen in de bibliografie. De bibliografie was niet in orde.

De Beroepscommissie stelde vast dat de verzoeker zelf niet ontdekt dat hij “slordig” (sloppy) is omgesprongen met zijn referenties. Hij geeft in zijn bijgebrachte e-mails en in zijn verzoekschrift toe dat hij niet op een correcte manier referenties heeft gebruikt.

De interne Beroepscommissie beschouwt het niet als onredelijk [] dat de docent de paper van de student een 4/10 op zijn paper heeft gegeven, gelet op de volgende elementen:

- Al bij het vermoeden van plagiaat kan de docent ervoor opteren om de decaan in te lichten, die vervolgens, na verhoor van de student, de mogelijkheid heeft een examentuchtbeslissing op te leggen conform artikel 118, §5 OER. Deze examentuchtbeslissing kan leiden tot een 0/20 voor het werkstuk van het opleidingsonderdeel of onderdeel ervan, de uitsluiting van de examenperiode, de uitsluiting uit de eerste en tweede examenperiode van de eerste zittijd, de afwijzing, de uitsluiting uit de instelling of een verbod tot (her)inschrijving voor meerdere academiejaren
- De docent heeft zich mild opgesteld en gekozen om dit pad niet te bewandelen. Dit verklaart meteen waarom de verzoeker geen 0/20 op het opleidingsonderdeel heeft behaald, maar wel een 8/20. De docent heeft na

afweging geoordeeld dat, hoewel de citaten en referenties volledig onacceptabel zijn voor een tweedejaarsstudent, hij de verzoeker het voordeel van de twijfel zou gunnen omdat er wel referenties aanwezig waren in de paper (maar niet in de juiste vorm) en omdat een formele beschuldiging van plagiaat zou kunnen leiden tot de uitsluiting van de verzoeker en het einde van zijn academische carrière

Het is volgens de interne beroepscommissie niet onredelijk dat een tweedejaarsstudent die een onderzoekspaper schrijft en daarbij toont dat hij de principes inzake wetenschappelijk citeren en verwijzen helemaal niet beheerst, een score van 4/10 voor die paper behaalt. Minstens toont de student niet afdoende aan, waarom dat *in casu* wel het geval zou zijn.

Ten overvloede stelt de interne beroepscommissie vast dat de docent op 11 september 2018 aan de student meedelde waarom hij een onvoldoende behaalde in tweede zittijd, en dat hij daarbij ook de elementen, die hier hoger zijn omschreven, heeft meegedeeld (stuk 5 student).

➤ Geen subjectiviteit in hoofde van de docent

[De] interne beroepscommissie stelt vast dat uit de bijgebrachte email van de verzoeker van 6 juli 2018 helemaal geen vooringenomenheid van de docent blijkt. Deze laatste deelt in die email op neutrale wijze mee dat hij de afspraak met de verzoeker moet annuleren, maar geeft ook meteen aan dat hij de week erna wél kan samenzitten.

In tegenstelling tot wat de student beweert, heeft de docent zijn paper niet uitgekozen voor plagiaatcontrole. Deze controle gebeurt standaard voor alle papers, dit werd ook zo meegedeeld aan de student (zie e-mail van de student van 11 september 2018, die spreekt van ‘routine check’, stuk 5 op intern beroep, en stuk nr. 8).

➤ Conclusie

Er is geen enkele vooringenomenheid of subjectiviteit in hoofde van de docent bewezen. Het is niet kennelijk onredelijk de verzoeker een 4/10 op zijn paper te geven in tweede zittijd, gelet op zijn ondermaats werk inzake citering en referenties. De verzoeker geeft overigens zelf toe dat hij deze referenties slordig heeft opgesteld. De docent heeft de verzoeker op duidelijke wijze geïnformeerd over de redenen waarom hij een onvoldoende behaalde op het opleidingsonderdeel ‘Seminar Current Issues II’.

Voor alle duidelijkheid voegt de verwerende partij in het administratief dossier, de stukken bij, waarop de interne beroepscommissie zich gebaseerd heeft om tot deze beslissing te komen (stuk nr. 6, 7, 8, 9, 10). Uw Raad zal vaststellen dat deze stukken de bestreden beslissing schragen.

Het standpunt van de verzoeker faalt in ieder geval. Uit de motieven van de bestreden beslissing blijkt immers duidelijk dat de argumentatie van de verzoeker wel degelijk mee is betrokken in de besluitvorming van de interne beroepscommissie, maar dat deze, na grondig onderzoek, weloverwogen besloten heeft deze argumentatie niet te volgen.”

In zijn wederantwoordnota betwist verzoeker de visie van verwerende partij, en hij voert nog verschillende (nieuwe) argumenten aan.

Beoordeling

De Raad herinnert verzoeker er vooreerst aan dat een verzoekende partij krachtens artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Deze regel, die aansluit bij de vaste rechtspraak van de Raad, houdt verband met de bevoegdheidsomschrijving van de Raad overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens hetwelk de Raad niet bevoegd is om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiële motiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van middelen, grieven of argumenten die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan.

A fortiori kan een verzoekende partij in een wederantwoordnota geen nieuwe middelen meer opwerpen. Deze zouden immers niet enkel het intern beroepsorgaan verschalken, maar ook de verwerende partij, die in de essentieel schriftelijke procedure op de wederantwoordnota van de verzoekende partij niet meer kan antwoorden, en bijgevolg in haar rechten van verdediging zou worden geraakt.

In het licht van het bovenstaande moet de Raad vaststellen dat verzoeker in zijn wederantwoordnota verschillende nieuwe feitelijke argumenten en juridische middelen ontwikkelt, die daargelaten de vraag of zij bij het intern beroep aan bod zijn gekomen, alleszins

niet zijn opgeworpen in het inleidend verzoekschrift bij de Raad. Het betreft onder meer het aantal afwezigheden van verzoeker, de quotering van de samenvatting van artikelen, enz.

Om de hierboven uiteengezette redenen, laat de Raad die elementen van de wederantwoordnota buiten beschouwing. Verzoekers beroep wordt beoordeeld op grond van wat hij in het verzoekschrift heeft aangevoerd.

Wat dat verzoekschrift betreft, stelt de Raad vast dat de argumentatie aan de zijde van verzoeker beperkt is tot de bewering dat de beroepscommissie, in navolging van de betrokken docent, al te subjectief heeft geoordeeld over verzoekers dossier.

Het past ter zake dat de Raad in herinnering brengt dat hij uitgaat van de objectiviteit en deskundigheid van docenten en examinatoren – wat te dezen kan worden uitgebreid tot de beroepsinstantie – en dat het aan de verzoekende partij die zich op vooringenomenheid of subjectiviteit beroept, toevalt om daarvan het concrete bewijs te leveren.

Daartoe onderneemt verzoeker niet eens een poging. Dat verzoeker zijn argumenten “al te gemakkelijk verworpen” ziet, is bijgevolg naar oordeel van de Raad niet toe te schrijven aan een aangetoonde subjectieve beoordeling.

Evenmin kan binnen de grenzen van enige redelijkheid staande worden gehouden dat de beweerde ongepaste snelheid van oordelen zou zijn aangetoond doordat de beroepscommissie te kort van stof zou zijn geweest. Zij heeft de moeite genomen om overheen meer dan zeven pagina's, gestoffeerd met voorbeelden, uiteen te zetten waarom zij door verzoekers grieven op intern beroep niet werd overtuigd. Als vormvoorschrift is de formelemotiveringsplicht bijgevolg nagekomen. Verzoeker blijft voor het overige stilzwijgend over welke concrete grieven de beroepscommissie ten onrechte onbesproken zou hebben gelaten.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Voor zover verzoeker thans ook aanvoert dat de handhaving van het examencijfer ook de weigering tot inschrijving tot gevolg heeft, voegt verzoeker aan zijn beroep een voorwerp toe; dat aspect heeft verzoeker immers niet bij zijn intern beroep betrokken. Het middel is bijgevolg onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.598 van 14 december 2018 in de zaak 2018/612

In zake: Shahad AL-NASER
woonplaats kiezend te 9230 Wetteren
Wegvoeringstraat 86 bus 44

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de beroepscommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije Universiteit Brussel van 26 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Farmaceutische Wetenschappen’.

Na dat academiejaar behaalt verzoekster een credit voor 5 van de 46 opgenomen studiepunten, hetzij een studierendement van 11%, ten gevolge waarvan aan verzoekster een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd die ertoe strekt dat zij in het volgende academiejaar een studierendement van 75% moet behalen.

Ofschoon verzoekster in het academiejaar 2015-2016 aan die voorwaarde niet geheel beantwoordt – zij behaalt een studierendement van 71% – wordt haar de verdere inschrijving wel toegestaan.

In het academiejaar 2016-2017 behaalt verzoekster een studierendement van 47% van de opgenomen studiepunten, wat opnieuw resulteert in een bindende voorwaarde.

Na het academiejaar 2017-2018 heeft verzoekster een credit behaald voor 22% van de opgenomen studiepunten, zodat de examencommissie op 13 september 2018 beslist om verzoekster de verdere inschrijving te weigeren.

Op 20 september 2018 stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“Ik ben ingeschreven voor de opleiding farmaceutische wetenschappen in het academiejaar 2017-2018 aan de Vrije Universiteit Brussel en met deze brief wil ik in beroep gaan bij de interne beroepscommissie van de faculteit ‘Geneeskunde & Farmacie’ tegen de studievoortgangsbeslissing.

Door de situatie thuis heb ik me niet volledig kunnen concentreren op mijn studies. In januari is een familielid overleden waardoor ik in een depressie geraakte. Daardoor had ik geen concentratie meer om deftig te studeren. Dit was de donkerste periode van mijn leven. Ik moet doorheen het jaar ook nog werken om mijn ouders financieel te steunen. Ik werkte heel de dag van 8u tot 17u. Al mijn zussen en broers zijn zelf nog studenten. Ik was de enige thuis die een grote verantwoordelijkheid had. Dit allemaal heeft mijn studies erg [beïnvloed]. Daardoor heb ik jammer genoeg mijn bindende voorwaarde niet gehaald. Ik ben er zeker van overtuigd dat ik de capaciteit heb om deze richting te volgen. Moest ik niet in deze situatie gezeten hebben zou het zeker anders geweest zijn. Ik doe deze richting graag en wil de kans krijgen om deze te volgen. Bij deze hoop ik op een laatste kans. Ik zal dit anders aanpakken en meer op mijn studies focussen.”

De (voorzitter van de) interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 18 oktober 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“Overeenkomstig artikel 153, §1 van het OER wordt het beroep ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en aangetekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de betrokken beroepscommissie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van het postmerk van de aangetekende zending.

Het verzoekschrift is niet ondertekend, en werd evenmin ingediend per aangetekend schrijven. Overigens werd het beroep aangegeven op 21.09.2018; dit is eveneens buiten de voormelde vervaltermijn.

Het beroep is dan ook onontvankelijk.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang

te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster geeft in haar verzoekschrift zelf aan dat zij haar intern beroep heeft ingediend via een verzoek dat zij op 21 september 2018, en dus te laat, op het faculteitssecretariaat heeft afgegeven. Dat de voorzitter van de interne beroepscommissie het intern beroep (onder meer) om die reden onontvankelijk heeft verklaard, vindt verzoekster een te zware sanctie gelet op het gevolg voor haar verdere studiemogelijkheden.

In haar antwoordnota stipt verwerende partij aan dat het intern beroep niet enkel *ratione temporis* onontvankelijk werd verklaard, maar ook omdat het niet werd ondertekend en evenmin per aangetekende zending werd overgemaakt.

Verzoekster harerzijds gaat in haar wederantwoordnota voornamelijk nog in op de grond van de zaak. Wat de ontvankelijkheidsproblematiek betreft, voert zij aan:

“Over het feit dat ik de brief laattijdig verstuurd heb en niet ondertekend heb wil ik graag mededelen dat doordat ik moet stoppen met farmacie aan de Vrije Universiteit Brussel mij heel veel pijn bezorgd heeft en ik daardoor in een depressie was geraakt. Ik had [ondanks] alle omstandigheden toch hard mijn best gedaan. Vrienden en familie probeerden dan de brief voor mij te bezorgen en in orde te brengen. Ook was dit meegedeeld door de persoon die de brief aan [het secretariaat] van de Vrije Universiteit Brussel bezorgd heeft. Om al deze redenen wil ik graag vragen om nog een kans te krijgen om mijn studietraject verder te mogen zetten.”

Beoordeling

Artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 bevat onder meer de volgende bepaling:

“Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.

(...)

De student stuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair reglement. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.”

Uit dit voorschrift blijkt duidelijk dat een intern beroep principaal wordt ingesteld via een ter post aangetekend schrijven, waarbij de postmerkdatum ook geldt als datum van het intern beroep. De indiening van het beroep via e-mail is daarbij louter ondergeschikt, aangezien dergelijke zending in beginsel geen vaste datum verleent.

Daargelaten de vraag of het gemis aan aangetekende zending tot de onontvankelijkheid van een intern beroep kan leiden wanneer de tijdige indiening daarvan op een andere wijze is komen vast te staan, moet worden vastgesteld dat dit laatste *in casu* niet het geval is. Verzoekster erkent dat zij haar intern beroep te laat heeft ingediend.

De decreetgever heeft in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs voorgeschreven dat het intern beroep binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen moet worden ingesteld. Een laattijdig beroep moet onontvankelijk worden verklaard; de Raad doet zulks desnoeds ambtshalve wanneer de interne beroepsinstantie heeft nagelaten die sanctie uit te spreken.

Dat verzoekster de verzending van het intern beroep aan derden heeft toevertrouwd, is – daargelaten de vraag of dit verzoekster van haar verantwoordelijkheid omtrent de laattijdigheid kan verschonen – in de eerste plaats een argument dat verzoekster in haar verzoekschrift had moeten aanvoeren; in de wederantwoordnota komt het te laat om nog ontvankelijk te zijn. Bovendien ziet de Raad in de omstandigheden zoals verzoekster ze schetst geen bewijs van overmacht die het voor verzoekster onmogelijk maakte om er zorg voor te (laten) dragen dat de zending bij aangetekende post zou geschieden. Nog minder ziet de Raad enig begin van bewijs

dat het aannemelijk zou maken dat verzoekster ook in de onmogelijkheid verkeerde om het intern beroep te ondertekenen, wat – zoals hierna zal blijken – een autonome ontvankelijkheidsgrond uitmaakt.

Het intern beroep is terecht onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

Ook de ondertekening van een intern beroep is een vormvereiste waarvan de Raad eerder reeds heeft geoordeeld dat een instelling haar vermag voor te schrijven op straffe van nietigheid.

Verzoeksters intern beroep, dat niet is ondertekend, werd ook op die grond terecht onontvankelijk verklaard.

De onontvankelijkheid van het intern beroep leidt ertoe dat het beroep bij de Raad dezelfde sanctie ondergaat.

Anders dan verzoekster lijkt te vragen, kan de Raad zich in dat geval niet uitspreken over de grond van de zaak.

Het is eigen aan een rechterlijke beoordeling dat de vaststelling van de ontvankelijkheid van het beroep, een bindende uitspraak ten gronde uitsluit – ongeacht de overtuigingskracht van de argumenten die over de grond van de zaak worden aangevoerd.

Voor zover als nodig bevestigt overigens artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs dat de beoordeling door de Raad leidt tot “de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan” of “de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing”, zodat alleszins de door verzoekster beoogde vernietiging zich niet verstaat met de vaststelling van de onontvankelijkheid van haar beroep.

De exceptie is gegrond; het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris   **De voorzitter**

Melissa Thijs   **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.599 van 14 december 2018 in de zaak 2018/619

In zake: xxx
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Johan Windels
kantoor houdend te 8820 Torhout
Oude Gentweg 81

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte van de Vrije Universiteit Brussel van 24 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Johan Windels, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven in de opleiding ‘Master of arts in de Archivistiek: erfgoed- en hedendaags documentenbeheer’. In dat academiejaar behaalt verzoeker een credit voor 25 van de 31 opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2012-2013 behaalt verzoeker in dezelfde opleiding een studierendement van 14% (5 van de 35 studiepunten), en in het academiejaar 2013-2014 van 20% (6 van de 30 studiepunten). Als gevolg van dit laatste, wordt aan verzoeker een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd.

In het academiejaar 2014-2015 schrijft verzoeker zich voor een vierde maal in voor dezelfde opleiding. Aangezien hij geen enkele examenkans benut, behaalt verzoeker ook geen enkele credit en is zijn studierendement derhalve 0. Verzoeker wordt weliswaar opnieuw tot inschrijving toegelaten, maar krijgt daarbij andermaal een bindende voorwaarde opgelegd.

In het academiejaar 2015-2016 schrijft verzoeker zich in de loop van het jaar uit, om zich het in daaropvolgende academiejaar 2016-2017 opnieuw in te schrijven. Ook dat jaar neemt verzoeker aan geen enkel examen deel, en bedraagt zijn studierendement derhalve 0. Aan verzoeker wordt andermaal een bindende voorwaarde opgelegd in geval van inschrijving in dezelfde opleiding.

In het academiejaar 2017-2018 is verzoeker voor de zesde maal in dezelfde opleiding ingeschreven. Hij neemt aan geen enkel examen deel, behaalt derhalve geen credits en boekt evenmin enige studievoortgang.

Op 13 september 2018 beslist de examencommissie om verzoeker de verdere inschrijving te weigeren, daar hij niet beantwoordt aan de hem opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking.

Op 20 september 2018 stelt verzoeker tegen die beslissing het volgende intern beroep in (voetnoten zijn weggelaten):

“Geachte (heer [G.C.],) voorzitter van de beroepscommissie,

Langs deze weg richt ik mij tot u met de vraag om alsnog toegelaten te worden mij voor dit academiejaar in te schrijven. Door een samenloop van familiale omstandigheden en een foute start is het wat misgelopen, maar nu is mijn eindwerk quasi volledig afgewerkt.

De afgelopen drie jaar zijn op familiaal vlak beladen geweest omwille van de zorg voor mijn dementerende grootmoeder en aanvankelijk ook haar partner, die sinds november 2015 zwaar ziek was. Tot dan toe had mijn moeder dit grotendeels voor haar rekening genomen, maar finaal werd dit te veel voor haar om nog alleen te dragen en help ik haar hierbij. Dit heeft er echter toe geleid dat ik me nog maar weinig op mijn eindwerk kon concentreren. Daarom heb ik me dat jaar uitgeschreven.

Ondertussen is de partner van mijn grootmoeder overleden en normaal gezien zou zijzelf in het najaar van 2016 naar een woonzorgcentrum verhuizen. De verhuis is uiteindelijk echter tweemaal niet doorgegaan. Als gevolg hiervan woonde zij tot voor kort nog thuis, terwijl ze zwaar hulpbehoevend is en hier in feite niet meer toe in staat was. Bovendien weigerde ze externe familiale hulp toe te laten. Ook een poging tot opname in een kortverblijfcentrum is faliekant uitgedraaid. Dit alles heeft ertoe geleid dat ons leven in almaar toenemende mate in functie stond van de zorg voor mijn grootmoeder. Voortdurende telefoons om hulp of gezelschap, soms tot vier in een half uur toe, oproepen van de alarmcentrale midden in de nacht... Het is er finaal op geëindigd dat we er om beurten gingen slapen. Deze situatie sleept nu al bijna drie jaar aan en drukt nogal op de toestand thuis. Deze was al wat gespannen omdat mijn vader iets eerder zijn werk verloren heeft.

Ik moet ook wel toegeven dat ik, achteraf beschouwd, op een verkeerde manier aan mijn eindwerk begonnen was. Ik ben te onvoorbereid aan mijn stage begonnen. Ik had me meer in de materie moeten inlezen, alvorens de stage aan te vatten. Omdat ik nog van onderwerp moest veranderen (oorspronkelijke stageplaats ging niet door), dacht ik dat het best was zo snel mogelijk de stage aan te vatten, maar dit is verkeerd geweest en heeft veel tijd gekost die anders kon worden besteed. Ik wist eigenlijk nog veel te weinig over het onderwerp.

Daarnaast heb ik waarschijnlijk verschillende stukken te gedetailleerd uitgewerkt. Ik heb lange tijd gedacht dat ik te weinig stof zou hebben om over te schrijven. Dit is echter een verkeerde inschatting geweest. Omdat er geen reactie kwam op de overgemaakte stukken, ben ik op de ingeslagen weg verdergegaan, maar na het inkijken van het eindwerk van iemand die een zeer gelijkaardig onderwerp behandeld heeft, heb ik ingezien dat ik ofwel het behandelde tijdsbestek had moeten inkorten ofwel de procedures meer algemeen beschrijven.

Indien ik op voorhand geweten had hoe alles zou lopen, was ik nooit meer (opnieuw) begonnen met het eindwerk archivistiek. Ik was op en het waren niet de ideale omstandigheden. Ook was ik eigenlijk niet meer voldoende vertrouwd met de materie (van de archivistiek) in het algemeen.

Eigenlijk had ik mij moeten uitschrijven.

Mijn grootmoeder is de afgelopen periode verder verzwakt, verblijft sinds enkele dagen in een kortverblijfcentrum en legt zich deze maal neer bij de situatie. Ze staat daarnaast ook op de eerste plaats voor een definitieve opname. Aangezien dit het enige vak is dat ik moest afleggen was het qua studiepunten sowieso alles of niets. De overige vakken

heb ik op één uitzondering na, wel allemaal in eerste zit afgelegd. Het is omdat mijn eindwerk ondertussen quasi afgewerkt is en ik hoop dat de afgelopen jaren toch niet helemaal verloren zijn, dat ik mij alsnog richt tot u met de vraag alsnog toegelaten te worden mij in te schrijven.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 24 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“Aan de student werd een ‘inschrijving niet toegelaten’ opgelegd. In toepassing van art. 85, 51 van het OER, nu hij niet voldaan heeft aan de bindende voorwaarde die hem op het einde van het vorige academiejaar werd opgelegd.

De student heeft immers niet voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten een credit verworven, noch is hij geslaagd voor het opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven zonder te slagen, zoals voorgescreven door de bindende voorwaarde; integendeel behaalde de student geen credit. De weigering tot herinschrijving is dan ook het aangekondigde gevolg van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde.

De student verwijst in zijn verzoekschrift naar de verzorging van zijn grootmoeder (en haar inmiddels overleden partner) gedurende de afgelopen drie jaar; om die reden heeft hij zich voor academiejaar 2015-2016 ook terug uitgeschreven. De student verklaart tevens verkeerd aan zijn eindwerk begonnen te zijn, en verschillende stukken te gedetailleerd hebben uitgewerkt; gezien de omstandigheden had hij zich eigenlijk moeten uitschrijven. Omdat hij enkel nog de masterproef moet afwerken, vraagt hij zich opnieuw te mogen inschrijven.

Hoewel de beroepscommissie enig begrip kan opbrengen voor de familiale toestand, stelt de commissie vast dat er geen stuk wordt voorgelegd om deze aangehaalde omstandigheden aan te tonen.

Daarenboven was het de eigen keuze [] van de student om zich telkenmale terug in te schrijven en zich te registreren voor dit opleidingsonderdeel, niettegenstaande de aangehaalde omstandigheden; enkel voor academiejaar 2015-2016 heeft de student zich opnieuw uitgeschreven.

Bovendien zijn deze beweringen niet van aard om de zeer trage studievoortgang sinds academiejaar 2012-2013 en het gebrek aan studievoortgang sedert academiejaar 2014-2015 te verklaren. De beroepscommissie stelt vast dat de student:

- het opleidingsonderdeel Masterproef al 5 jaar heeft opgenomen (2012-2013, 2013-2014, 2014-2015, 2016-2017 en 2017-2018);
- de masterproef nooit heeft ingediend en zodoende afwezig bleef op 10 examenkansen voor dit opleidingsonderdeel;
- de student nochtans sedert academiejaar 2013-2014 ononderbroken een bindende voorwaarde opgelegd kreeg voor het volgende academiejaar (waarbij dit veelal een omzetting van weigering tot herinschrijving naar bindende voorwaarde betrof, teneinde de student nog een kans te geven om zijn opleiding af te werken);
- de promotor op heden de vraag tot herinschrijving niet meer ondersteunt.

In het licht van deze gegevens kan de opgelegde maatregel die het aangekondigde gevolg is van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde, geenszins als onredelijk worden aangezien.

Waar de student in zijn verzoekschrift aanhaalt dat hij verkeerd aan zijn masterproef begonnen was en veel tijd verloren heeft die beter had kunnen worden besteed, laat de student na om aan te geven welke initiatieven hij in het verleden of recenter heeft ondernomen om zijn masterproef anders aan te pakken en te kunnen indienen. De student haalt niet aan dat hij begeleiding heeft gezocht, zo bv. bij studiebegeleiding waar hij zich kon richten tot de studiebegeleiders voor ondersteuning bij het afwerken van de masterproef of tot de studentenpsychologen in het kader van het welzijn (concentratieproblemen, ...)

Evenmin licht de student toe welk zijn concreet plan van aanpak zou zijn.

De beroepscommissie moet dan ook vaststellen dat er geen overtuigende elementen worden aangebracht om aan te nemen dat de student in het volgende academiejaar voldoende studievoortgang zal kennen. De loutere bewering van de student dat de masterproef quasi afgewerkt is en dat er al zo'n 209 pagina's volledig afgewerkt zijn, kan de beroepscommissie niet overtuigen om hem na 10 examenkansen en niettegenstaande de bindende voorwaarde die hem werd opgelegd sedert academiejaar 2013-2014 en waaraan niet werd tegemoetgekomen, nogmaals een omzetting naar bindende voorwaarde toe te staan.

VI.BESLUIT

Om deze redenen beslist de interne beroepscommissie dat het beroep van de student ontvankelijk doch ongegrond is. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Regelmatigheid van de rechtspleging

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat verzoeker in het raam van de huidige procedure een aantal stukken voor het eerst gebruikt, en dat zij uit de debatten moeten worden geweerd. Het betreft met name de stukken 3 tot en met 6 en 9 tot en met 17 van verzoeker.

In zijn wederantwoordnota replieert verzoeker ter zake het volgende:

“Onder de rubriek voorafgaandelijk: nieuwe stukken moeten geweerd worden uit het debat, laat verweerster gelden als zouden de zogenaamd aanvullende en nieuwe stukken die verzoeker binnen de debatten brengt, en nu ook nog n.a.v. huidige wederantwoordnota, niet mogen aangewend worden als bewijsstukken.

Dit is totaal onaanvaardbaar en tegen de elementaire regelen van bewijsvoering. Verzoeker moet sowieso worden toegelaten om te allen tijde belangrijke bewijsstukken voor hem in de debatten te brengen, ook al waren die niet in de debatten bij de procedure van eerste aanleg.

Geen enkele deugdelijke wetgeving noch reglementering kan hem verbieden voor hem belangrijk bewijsmateriaal aan te voeren, ook gebeurlijk voor het eerst binnen het kader van huidige procedure, zelfs nu nog met aanvullende bewijsstukken.

Dit bestrijden is tegen de elementaire rechten van verdediging en het recht op een deugdelijk proces, flagrante schending van art 6 EVRM.

Waarom is verweerster blijkbaar bevreesd over de aanvullende bewijzen van verzoeker? Haar exceptie tot het weren van de bewijsstukken als dusdanig, oorspronkelijk stuk 1 t/m 17 en thans aanvullend stuk 18 t/m 23 kan dan ook niet toegestaan worden, wel integendeel.

In het kader van de vrije bewijsgaring en de elementaire rechten van verdediging in het kader van een deugdelijk proces dient verzoeker wel degelijk toegelaten te worden zijn bewijsstukken ongedwongen naar voor te brengen.”

Beoordeling

Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt. Overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers, is de Raad niet bevoegd om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex

ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiëlemotiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van stukken die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan.

Deze regel lijdt enkel uitzondering in het evidentie geval van stukken waarvan de verzoekende partij op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan zij aantoont dat zij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoekende partij aannemelijk maakt dat zij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist.

In het licht daarvan is er reden om de stukken 3 tot en 6 en 9 tot en met 17 van verzoeker uit de debatten te weren. Deze stukken hebben betrekking op de grond van de zaak zoals verzoeker haar aan de interne beroepsinstantie heeft voorgelegd; deze stukken kon, en moest, verzoeker derhalve in die stand van de procedure in het geding brengen.

Deze stukken worden uit de debatten geweerd.

Ambtshalve moet daaraan worden toegevoegd dat om dezelfde reden, en bovendien omdat verwerende partij daaromtrent geen schriftelijk standpunt meer heeft kunnen innemen en derhalve ook de rechten van verdediging in het geding zijn, ook de bijkomende stukken die verzoeker samen met zijn wederantwoordnota voor het eerst neerlegt – de stukken 18 tot en met 23 – uit de debatten moeten worden geweerd.

VI. Ten gronde

Ambtshalve exceptie

Zoals hierboven reeds in herinnering is gebracht, bepaalt artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

A fortiori kan een verzoekende partij in de wederantwoordnota niet voor het eerst nieuwe middelen aanvoeren, die niet in het inleidend verzoekschrift waren opgeworpen. Ook hier moet bijkomend worden overwogen dat de verwerende partij op de wederantwoordnota niet meer schriftelijk kan antwoorden, zodat nieuwe middelen in dat procedurestuk zich ook slecht verstaan met de rechten van verdediging.

De Raad stelt vast dat verzoeker in zijn wederantwoordnota verschillende nieuwe middelen opwerpt.

Ten eerste voert verzoeker aan dat de bestreden beslissing laattijdig is en bijgevolg nietig.

Dit middel is niet alleen, om de hierboven uiteengezette redenen, onontvankelijk, maar ook ongegrond. Artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor:

“De interne beroepsprocedure leidt tot:

- 1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;
- 2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.

De in het eerste lid bedoelde beslissingen worden aan de student ter kennis gebracht binnen een termijn van 20 kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld.”

De decreetgever heeft daarbij niet bepaald dat de interne beroepsinstantie na het verstrijken van de in artikel II.284 bedoelde termijn haar bevoegdheid om zich over het intern beroep uit te spreken verliest. Evenmin heeft de decreetgever een buiten de termijn van orde genomen of ter kennis gebrachte beslissing op intern beroep met een nietigheid bekleed.

Vervolgens stelt verzoeker dat de rechten van verdediging en de motiveringsplicht zijn geschonden omdat de bestreden beslissing werd genomen terwijl verzoeker wegens overmacht niet aanwezig kon zijn op de hoorzitting.

Ook dit middel is om de voormelde redenen onontvankelijk; de Raad stipt daarbij nog aan dat het hier niet gaat om een (examen)tuchtbeslissing, zodat niet de rechten van verdediging maar de hoorplicht in het geding is.

Enig middel

Verzoeker beroept zich in een enig – ontvankelijk – middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker licht vooreerst toe dat zijn aandacht in de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 voornamelijk ging naar zijn opleiding Geschiedenis waarin hij toen ook was ingeschreven. Daardoor heeft hij enkel in het academiejaar 2012-2013 enige aandacht aan de opleiding Archivistiek besteed, met name aan een examen en het eindwerk. In het daaropvolgende academiejaar stelt verzoeker enkel bezig te zijn geweest met het opleidingsonderdeel ‘Hedendaags documentbeheer’ en het eindwerk. Verzoeker wijt het feit dat hij zich niet heeft uitgeschreven aan onwetendheid omtrent die mogelijkheid; hij was daarvan slechts op de hoogte na een gesprek met de studietrajectbegeleider in februari 2016.

Wat het academiejaar 2016-2017 betreft, stelt verzoeker dat hij tot het laatste ogenblik heeft getwijfeld om uit te schrijven, maar uiteindelijk een viertal dagen te laat was.

Met betrekking tot academiejaar 2017-2018 ten slotte, stelt verzoeker dat hij goed was gevorderd in het schrijven van het eindwerk toen zijn grootmoeder op 13 april 2018 in het ziekenhuis werd opgenomen. De keuze om dit en vorig academiejaar toch in te schrijven, duidt verzoeker aan het sterke karakter van zijn grootmoeder; hij ging er met name van uit dat de thuissituatie binnen afzienbare tijd een stuk rustiger zou worden, wat uiteindelijk niet gebeurde omdat zij niet definitief werd opgenomen. Verzoeker stipt nog aan dat hij zijn moeder helpt bij de zorg voor zijn grootmoeder.

Inzake het eindwerk verwijst verzoeker naar de stukken 11 en 12, waaruit moet blijken dat de teksten wel degelijk ver gevorderd zijn; hij moet enkel nog het laatste gedeelte betreffende het onderzoek op microniveau en de conclusie finaliseren.

Verzoeker besluit dat hij zelf ook fouten heeft gemaakt; zo was het achteraf gezien niet aangewezen om de opleiding Archivistiek aan te vangen terwijl hij zijn opleiding Geschiedenis nog niet had afgerond. Hij licht verder toe dat hij met het eindwerk pas in januari 2015 is aangevangen en initieel een verkeerde methodologie heeft gehanteerd.

Voor wat betreft de opmerking aangaande het hulp zoeken bij een studentenpsycholoog, stelt verzoeker dat hij dit in juni 2016 wel degelijk heeft gedaan, maar dat hij daar omwille van de grote afstand tussen thuis en de universiteit geen verder gevolg aan heeft gegeven. Een verblijf op de campus of een kot dichtbij de universiteit had dergelijke zaken makkelijker gemaakt. De huisarts bevestigt volgens verzoeker wat eerder werd gesteld: het komt er hoofdzakelijk op neer een balans te vinden tussen werk en ontspanning.

In haar antwoordnota replaceert verwerende partij het volgende:

“Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt reeds dat de bestreden beslissing niet kennelijk onredelijk is [...]. In zijn verzoekschrift herhaalt verzoeker in wezen de elementen die hij ook reeds in het kader van de interne beroepsprocedure naar voren bracht.

Verzoekende partij verwijst in belangrijke mate naar de verzorging van zijn grootmoeder (en haar inmiddels overleden partner), gedurende de afgelopen drie jaar, als omstandigheid die de gebrekkige studievoortgang zouden moeten verklaren. Verzoekende partij brengt ook verscheidene stukken bij die de aangehaalde omstandigheden moeten aantonen, waaronder een heel aantal stukken die pas voor het eerst in de procedure voor Uw raad worden aangevoerd. Zoals hiervoor reeds aangehaald [...], kunnen deze nieuwe stukken niet meer voor het eerst op ontvankelijke wijze voor Uw Raad aangevoerd.

Wat hier ook van zij, zelfs met inachtneming van deze stukken kan niet worden besloten dat de bestreden beslissing onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk zou zijn. Hoewel de verwerende enig begrip kan opbrengen voor de aanslepende familiale situatie van de verzoekende partij, moet worden besloten dat het finaal de eigen keuze van de verzoekende partij was om zich telkens opnieuw in te schrijven en het betrokken opleidingsonderdeel op te nemen, ondanks de omstandigheden waarnaar hij nu verwijst. Dat geldt des te meer, nu de verzoekende partij ervoor geopteerd heeft om zich niet in te schrijven voor het academiejaar 2015-2016, wat impliceert dat hij voor de overige academiejaren zelf de afweging heeft gemaakt dat de familiale omstandigheden - die

reeds lange tijd aanslepen en waarvan verzoeker dus niet kan beweren dat hij daar niet of onvoldoende van op de hoogte zou zijn geweest – niet van die aard waren dat zij eraan in de weg zouden staan om een creditbewijs te behalen voor het opleidingsonderdeel “Masterproef archivistiek en stage”.

Verzoeker wijst er voorts op dat zijn grootmoeder sinds *medio* oktober 2018 definitief wordt opgevangen in een woonzorgcentrum. Die omstandigheid, die dateert van *na* de beslissing op intern beroep van 24 september 2018, is evenmin van aard dat zij de wettigheid van de bestreden beslissing kan aantasten.

Met de verwerende partij moet immers worden vastgesteld dat, louter op basis van dit element, niet blijkt dat het studietraject van verzoekende partij tijdens het academiejaar 2018-2019 met meer succes zal verlopen.

De door verzoeker aangehaalde omstandigheden kunnen immers niet verklaren waarom de studievoortgang van verzoekende partij al sinds het academiejaar 2012-13 zeer traag verloopt. Meer nog, verwerende partij brengt in herinnering dat verzoekende partij het opleidingsonderdeel ‘masterproef’ al gedurende vijf academiejaren heeft opgenomen, en dit gedurende de laatste drie jaren van inschrijving als enige opleidingsonderdeel (en tijdens academiejaar 2013-2014 samen met één ander opleidingsonderdeel van 6 ECTS-credits-credits, en tijdens academiejaar 2012-2013 samen met hetzelfde opleidingsonderdeel en een extern vak), maar nooit een masterproef heeft ingediend. Hij heeft bijgevolg niet minder dan 10 examenkansen voor dit opleidingsonderdeel onbenut gelaten.

Verzoeker geeft daarbij nog aan dat hij aanvankelijk zijn opleiding volgde samen met de opleiding geschiedenis, hetgeen hij pas voor het eerst aanvoert tijdens huidige procedure, en dat hij niet van bij aanvang op de hoogte was van de mogelijkheid om zich uit te schrijven. Verzoekende partij zou tijdens één academiejaar ook zeer kort beroep hebben gedaan op de studentenpsycholoog, maar die hulp beëindigd hebben omwille van de grote afstand tot zijn woonplaats. Deze omstandigheden, die uiteindelijk tot de eigen keuzes en verantwoordelijkheden van verzoekende partij behoren – en dus niet in acht kunnen worden genomen als “uitzonderlijke omstandigheden” -, doen echter niets af aan de vaststelling dat er manifest onvoldoende studievoortgang is om een herinschrijving toe te laten. De verwerende partij wijst er in dat verband ook op dat, met uitzondering van het academiejaar 2015-2016 tijdens hetwelk verzoeker zich tijdens het tweede semester heeft uitgeschreven, hij sinds het academiejaar 2013-2014 (!) ononderbroken bindende voorwaarden heeft opgelegd gekregen als gevolg van zijn gebrekke studevoortgang. Verzoeker heeft met andere woorden reeds alle kansen gekregen om zijn opleiding te voltooien, maar heeft die kansen onbenut gelaten.

Wat de beweerde vorderingen van verzoeker met zijn masterproef betreft, voegt hij nu toe dat zijn eindwerk “zo goed als afgewerkt is”. Verzoeker staat dit door een aantal stukken bij te brengen. Zoals hiervoor reeds aangehaald (cf. *supra*, nr.10), kunnen deze nieuwe stukken niet meer voor het eerst op ontvankelijke wijze voor uw Raad aangevoerd. Het kan de interne beroepscommissie overigens bezwaarlijk worden verweten dat zij geen rekening zou hebben gehouden met stukken die haar niet werden overgemaakt. Bovendien moet de bewering van de verzoekende partij dat zijn masterproef “zo goed als afgewerkt is” sterk worden genuanceerd. Zoals blijkt uit de bestreden beslissing, heeft de interne beroepscommissie naar aanleiding van het intern

beroep van verzoeker onder meer het advies ingewonnen van de promotor van verzoeker. De promotor heeft daarbij uitdrukkelijk aangegeven de vraag tot herinschrijving niet te ondersteunen, nu er geen redelijke vooruitzichten zijn dat verzoeker erin zal slagen zijn masterproef af te werken binnen een redelijke termijn.

Het argument van verzoeker dat de masterproef “zo goed als afgewerkt is”, maakt bovendien weinig indruk, wanneer er rekening mee wordt gehouden dat verzoekers reeds sinds het academiejaar 2012-2013 (!) is ingeschreven voor dit opleidingsonderdeel en inmiddels reeds 10 examenkansen onbenut heeft gelaten.

Het komt verwerende partij daarenboven voor dat de huidige inzichten van verzoekende partij betreffende de aanpak en methodologie van zijn masterproef, die hij nu voor het eerst doet blijken, reeds veel vroeger tot een gewijzigde aanpak hadden moeten leiden. Het zou uw Raad – die, zoals gezegd, ter zake een marginale toetsing uitvoert – niet toekomen om op basis van de eenzijdige beweringen van verzoekende partij over wat er nog moet gebeuren om de masterproef tot een goed einde te brengen, te besluiten tot de kennelijke onredelijkheid van de bestreden beslissing, te meer daar, zoals gezegd, de promotor van de masterproef de vraag tot herinschrijving, ten gevolge van de afwezigheid van enige vooruitgang, vandaag niet meer steunt.

Uit het voorgaande volgt dan ook dat verwerende partij redelijkerwijs tot het besluit kan komen dat er geen overtuigende elementen worden aangebracht om aan te nemen dat verzoekende partij in het volgende academiejaar voldoende studievoortgang zal realiseren. Verwerende partij stelt vast dat verzoekende partij overigens niet ontket “fouten te hebben gemaakt”.

Rekening houdend met wat voorafgaat, kan de bestreden beslissing geenszins als onredelijk worden aangezien, laat staan kennelijk onredelijk.

Verzoeker zet zijnerzijds in zijn wederantwoordnota met betrekking tot dit middel nog het volgende uiteen:

“Er zijn wel degelijk uitzonderlijke omstandigheden aanwezig voor verzoeker die hem een inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 moeten kunnen toelaten, teneinde zijn masterproef die klaar is te kunnen neerleggen en verdedigen.

In de antwoordnota van verweerster wordt zeer breedvoerig gepoogd aan te tonen dat er geen uitzonderlijke omstandigheden zouden zijn en worden de doorslaggevende uitzonderlijke omstandigheden die wel degelijk in casu aanwezig zijn, zonder meer genegeerd.

De argumentatie van verweerster faalt dan ook integraal.

II.B.I. Verzoeker kon helaas zijn masterproef niet tijdig indienen ter wille van de combinatie met een gelijktijdige inschrijving bij de Universiteit Gent en Brussel, enerzijds te Gent voor de opleiding geschiedenis, anderzijds te Brussel voor de archivistiek en dit in combinatie met het feit dat hij plotseling over de ganse periode van inschrijving wezen 2012 tot 2018 op een bijzonder intense manier samen met zijn bijna overspannen mama de zorg dagdagelijks heeft moeten waarnemen voor zijn grootmoeder en haar partner.

Het feit dat verzoeker bijzonder gemotiveerd was om deze opleiding in archivistiek tot een goed einde te brengen, blijkt uit de zeer succesvolle begin academiejaren 2011-2012 en 2012-2013, waar hij in alle theoretische onderdelen zeer goede punten haalde en normaal de stage en masterproef ook deugdelijk zou kunnen afwerken,

Dit alles is helaas materieel niet mogelijk geweest door de zeer intense zorg die hij op een bovennatuurlijke wijze bijna heeft moeten presteren voor zijn oma en haar partner die dan naderhand overleden is.

Dit blijkt uit de reeds eerder meegedeelde stukken 5, 6, 7, 8, 9, 10 en ook uit de aanvullende stukken 21 en 22. Vooral stuk 21, een zeer detailmatige verklaring van [P.D.], broer van de mama van verzoeker, die zeer omstandig beschrijft wat de onmogelijke situatie was voor verzoeker om zeker in de periode 2016 tot heden zijn masterproef te kunnen afwerken.

Hij was dermate ingepalmd door de elementaire zorg van zijn nauwe familie dat hij echt noch mentaal noch materieel de nodige sereniteit van geest had en de nodige tijd om zijn masterproef te kunnen afwerken.

Dit blijkt ook uit de aanvullende verklaring van de broer [R.D.] van de mama van verzoeker (zie stuk 22) en dit uiteraard in combinatie met de eerdere stukken waarnaar verwezen wordt.

De interne beroepscommissie is daar al te gemakkelijk over gestapt. De interne beroepscommissie motiveert ter zake: “hoewel de beroepscommissie enig begrip kan opbrengen voor de familiale toestand stelt de commissie vast dat er geen stuk wordt voorgelegd om deze aangehaalde omstandigheden aan te tonen...”

Dit is al te kort door de bocht en ook verweerster volhardt daarin in huidige debat in graad van beroep.

Er zijn de aanvullende stukken 5 t/m 10 bij het verzoekschrift tot hoger beroep gevoegd, die verwerende partij gemakkelijkheidshalve zomaar uit de debatten wil weren; en er zijn nu nog bijkomend de aanvullende verklaringen (stuk 21 en 22).

De feiten zijn dus niet alleen bewezen, maar ook het enorm impact en de onmogelijkheid en bijzonder uitzonderlijke omstandigheid voor verzoeker om op die manier zijn masterproef zomaar te kunnen gaan afwerken, zijn hierdoor ten genoegen van rechte bewezen.

De uitzonderlijke omstandigheid staat vast en is bewezen!

II.B.2. De onaanvaardbare houding van de promotor ter zake.

Verzoeker heeft quasi geen contact gehad met de promotor. De promotor was nooit beschikbaar, weze professor [B.].

Vooreerst door het feit dat de professor bijna nooit aanwezig is op de VUB te Brussel. Hij vertoeft bijna de ganse week in Rotterdam. Uitzonderlijk is hij dan eens aanwezig in Brussel en was nooit of bijna nooit beschikbaar voor verzoeker.

Hij heeft verzoeker ook nooit op een deugdelijke manier begeleid en komt dan zogenaamd beweren dat er geen sprake kan zijn van herinschrijving : “nu er geen redelijke vooruitzichten zijn dat verzoeker erin zal slagen zijn masterproef af te werken binnen een redelijke termijn...”

De masterproef is sowieso klaar (zie aanvullend stuk 23) maar is in al die jaren niet in nuttige tijd kunnen gerealiseerd worden o.m. door het hopeloos in gebreke blijven van de promotor.

Als bewijs daarvan verwijst verzoeker eens te meer naar stuk 15, weze 7 detailmatige mails over de verdere afwerking van de masterproef, respectievelijk d.d. 03.05.2017, 08.05.2017, 16.05.2017, 07.09.2017, 27.10.2017, 14.12.2017 en 02.05.2018

Zeven wel overwogen e-mails gericht aan de promotor over een tijdstip van een jaar wanneer verzoeker volop zijn masterproef wilde afwerken, werden gewoon niet beantwoord.

Begrijpe wie begrijpen kan!

Dit is totaal onaanvaardbaar, en dit is één van de belangrijkste redenen waarom de masterproef niet tijdig is kunnen afgewerkt worden.

De afwezige rol van de promotor is een essentiële reden tot het niet kunnen inleveren van de masterproef tot op heden, geldend uiteraard als een zeer uitzonderlijke omstandigheid. Verzoeker is klaar met zijn masterproef (zie eens te meer aanvullend stuk 23) maar wil uiteraard graag samenwerken met een nieuwe en andere promotor die hem toch daadwerkelijker zal helpen bij het finaliseren van de masterproef.

II.B.3. Ook gebrek aan deugdelijke studiebegeleiding geldt een uitzonderlijke omstandigheid:

Verzoeker heeft ook aangehaald en bewijst dat hij ook niet deugdelijk werd voorgelicht door de studiebegeleiding.

Hij wist bv. niet vóór 2016 dat hij zich kon laten uitschrijven. Pas dan voor het eerst — gezien zijn specifieke situatie — is het hem door de studiebegeleiding meegedeeld.

Dit is uiteraard veel te laat en geldt ook [als] een erge vorm van onvolkomen studiebegeleiding die meteen ook als bijkomende uitzonderlijke omstandigheid geldt.

II.B.4. De masterproef is klaar:

Verzoeker heeft altijd klaar en duidelijk voorgehouden n.a.v. het debat over de al dan niet herinschrijving dat zijn masterproef praktisch klaar was. Dit werd totaal ten onrechte niet aanvaard en weggehoond én door de promotor die hij nooit zag of hoorde, én door de interne beroepscommissie.

Dit wordt thans voldoende duidelijk bewezen door de stukken 11 en 12 en het aanvullend stuk 23.

Meer nog, op de hoorzitting van 14.12.2018 as zal een officieel uitgetypt exemplaar van de actuele masterproef worden neergelegd, en overhandigd, stuk dat dan nog even dient gecontroleerd te worden door een aan te stellen nieuwe promotor.

Dus alle argumentatie dat er binnen een redelijke termijn geen masterproef zal worden afgeleverd, klopt niet.

Het feit dat zo geargumenteerd werd door de interne beroepscommissie bewijst de radicale onredelijkheid van haar beslissing.

Verzoeker die er alles aan doet om als volwaardig student met inzet te worden begrepen, wordt totaal onrechtmatig negatief ingeschat; tegen de elementaire werkelijkheid in.

Dit kan in genen dele.

SAMENVATTEND dient dan ook gesteld te worden dat verzoeker dan ook met recht en reden vraagt om te kunnen hingeschreven worden om zijn masterproef, die klaar is, definitief te laten afwerken en valideren, dit uiteraard ter wille van de diverse argumenten hierboven nader omschreven:

Voorerst is de bestreden beslissing nietig omdat ze laattijdig werd genomen, met schending van artikel 153, §3 OER en ter wille van het gebrek aan motivering.

In elk geval is de bestreden beslissing ongegrond omdat er wel degelijk zeer ernstige uitzonderlijke omstandigheden aanwezig zijn die een herinschrijving wel verantwoorden:

- De zeer goede uitslagen en vooruitgang in academiejaar 2011-2012, 2012-2013 (stuk 20)
- De moeilijke combinatie met geschiedenis aan de [universiteit] Gent met deugdelijk succes (zie stuk 3) in combinatie met de studie archivistiek aan de VUB in dezelfde periode, maar alles doorkruist door de uitzonderlijke en intense zorg welke verzoeker samen met zijn overspannen mama heeft moeten presteren voor zijn oma en haar partner, jaren aan een stuk (zie daarover de stukken 5, 6, 7, 8, 9 10 en aanvullende stukken 21 en 22)

Dit alles in combinatie met het feit dat de promotor zich nooit deugdelijk heeft bekommerd om verzoeker (zie o.m. stuk 15) en dat verzoeker ook niet deugdelijk werd begeleid door de dienst studiebegeleiding; en spijts al deze bijzonder moeilijke en uitzonderlijke omstandigheden er dan toch in geslaagd is nu de masterproef [materialiter] af te werken (zie stuk 11, 12 en 23).

Al deze gegevens samen zijn in elk geval voldoende uitzonderlijke omstandigheden die totaal ten onrechte door de interne beroepscommissie niet deugdelijk werden beoordeeld. Uw Raad is wel degelijk bevoegd, zelfs binnen het kader van de marginale toetsing, vast te stellen dat de volkomen miskenning van de uitzonderlijke omstandigheden door de interne beroepscommissie wel degelijk kennelijk onredelijk zijn, zodanig dat de bestreden beslissing dient hervormd te worden.

Louter ten overvloede verwijst verzoeker naar eigen rechtspraak van verweerster (zie noot 12, besluit nr. 2014/504 van 04.12.2014) waar beslist werd dat o.m. niet werd vastgesteld dat de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen;

Daar waar in casu huidige beslissing wel degelijk onregelmatig tot stand is gekomen. Bij herhaling wordt verwezen naar de dubbele nietigheid, weze laattijdigheid en gebrek aan motivatie.

A fortiori dient de eigen ingeroepen rechtspraak van verweerster, in casu dan toegepast te worden zodanig dat de bestreden beslissing in elk geval als nietig dient te worden ongedaan gemaakt, minstens ongegrond.”

Beoordeling

De Raad herinnert er nogmaals aan dat hij krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet bevoegd is om zijn beoordeling in de plaats te stellen van die van de organen van de hogeronderwijsinstelling. De Raad vermag met andere woorden niet de inhoudelijke beoordeling over te doen als ware hijzelf een examencommissie of intern beroepsorgaan.

De Raad kan enkel, overeenkomstig artikel II.291, eerste lid van voormelde Codex, nagaan of een hem voorgelegde beslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen – wat een wettigheidstoezicht inhoudt – en met de beginselen van behoorlijk bestuur. Wat dit laatste betreft, beschikt de Raad slechts over een marginaal toetsingsrecht, wat inhoudt dat een nietigverklaring op basis van die rechtsgrond enkel mogelijk is wanneer wordt aangetoond dat de bestreden beslissing door geen enkel ander normaal en voorzichtig handelend

bestuur in dezelfde omstandigheden zou worden genomen. Nog anders gezegd, de Raad kan tegen strenge beslissingen geen bescherming bieden, enkel tegen onwettige.

Zoals in andere dossiers reeds aangestipt, hanteert de Raad bij de beoordeling van beslissingen inzake studievoortgangsbewaking een tweeledige beoordeling. Enerzijds retrospectief, ten einde na te gaan of er overtuigende verklaringen zijn die een geringe studievoortgang in het verleden kunnen verklaren en waarmee het bestuur niet of onvoldoende rekening heeft gehouden, en anderzijds prospectief, om te beoordelen of er elementen worden aangevoerd die redelijkerwijze kunnen doen vermoeden dat in de toekomst een beter studierendement kan worden behaald.

Binnen die kijktlijnen der beoordeling, en acht staande op de stukken die niet buiten de debatten zijn gehouden, is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing niet onredelijk is.

Vooreerst moet de Raad vaststellen dat het argument dat verzoeker aanhaalt – summier in zijn verzoekschrift en veel nader uitgewerkt in zijn wederantwoordnota – met betrekking tot de beweerde moeizame communicatie met de promotor, in het intern beroep niet voorkomt. De enkele zinsnede dat er op overgemaakte stukken geen reactie is gekomen, laat zich niet *prima facie* lezen als een kritiek op de promotor, wat verklaart waarom ook de beroepscommissie die passage niet in die zin heeft begrepen. Het betreft derhalve een nieuw middel, dat om de hiervoor reeds uiteengezette redenen niet ontvankelijk is.

Eenzelfde conclusie dringt zich op met betreffende de impact die wordt toegeschreven aan de parallelle inschrijving aan de andere universiteit; ook daarover heeft verzoeker in zijn intern beroep met geen woord gerept.

De mogelijkheid tot (tijdige) uitschrijving (cf. onder andere de artikelen 63 en 74 van het onderwijs- en examenreglement) maakt integraal deel uit van de toetredingsovereenkomst die verzoeker met verwerende partij heeft gesloten; verzoeker kan daaromtrent geen onwetendheid aanvoeren. Overigens heeft verzoeker zich in het academiejaar 2015-2016 ook effectief uitgeschreven, zodat die mogelijkheid hem duidelijk bekend was.

De overwegingen in de bestreden beslissing inzake de masterproef snijden hout en zijn derhalve niet onredelijk. Evenmin kan de beroepscommissie onredelijkheid worden verweten in de inschatting die zij heeft gemaakt over de familiale zorg die verzoeker op zich heeft genomen,

afgezet tegen de zeer talrijke examenkansen die geheel onbenut zijn gebleven. Bovendien heeft verzoeker ten overstaan van de beroepscommissie geen concrete elementen aangevoerd om een concrete aanpak voor de toekomst voor te stellen.

Dat de masterproef nagenoeg klaar zou zijn, is niet van aard om tot een andere conclusie te komen.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.604 van 14 december 2018 in de zaak 2018/622

In zake: Jenthe LENAERTS
                          woonplaats kiezend te 3530 Houthalen-Helchteren
                          Het Steegje 17

tegen:

UC LIMBURG
woonplaats kiezend te 3001 Leuven
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de Commissie voor Uitzonderingen van de UC Limburg van 19 oktober 2018.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het tweede semester van het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de professionele bacheloropleiding ‘Secundair Onderwijs’. Na de tweede examenzittijd behaalt hij een studierendement van 22%.

Op grond van artikel 79 van het onderwijs- en examenreglement, dat een minimale studievoortgang van 30% voorschrijft, wordt verzoeker de verdere inschrijving in deze opleiding geweigerd.

Verzoeker dient bij de Commissie voor Uitzonderingen een aanvraag in om de weigering tot inschrijving op te heffen. Die aanvraag wordt geweigerd bij beslissing van 19 oktober 2018.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Afstand

Met een e-mail van 11 december 2018 deelt verzoeker mee dat hij afstand wenst te doen van zijn beroep.

Verwerende partij verzet zich daar niet tegen.

De Raad ziet daartoe evenmin enige reden.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november

2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.600 van 14 december 2018 in de zaak 2018/630

In zake: Afra KUZU
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Myriam Van den Abeele
kantoor houdend te 1700 Dilbeek
Kaudenaardestraat 13
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 27 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Myriam Van den Abeele, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding Bachelor of Laws in de Rechten.

In dat academiejaar behaalt verzoekster een credit voor 16 van de 60 opgenomen studiepunten, hetzij een studierendement van 27%. Als gevolg hiervan wordt aan verzoekster een bindende voorwaarde opgelegd, die ertoe strekt dat zij bij een volgende inschrijving in dezelfde opleiding voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen.

Verzoekster schrijft in het academiejaar 2017-2018 opnieuw in. Na de tweede examenkans behaalt zij een credit voor 23 van de 44 opgenomen studiepunten, zijnde een studievoortgang van 52%. Verzoekster voldoet daarmee niet aan de haar opgelegde bindende voorwaarde, zodat de examencommissie op 13 september 2018 beslist om de verdere inschrijving te weigeren.

Op 17 september 2018 stelt verzoekster tegen die beslissing het volgende intern beroep in:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2016-2017 aan de Vrije Universiteit Brussel voor de opleiding Bachelor Rechten. Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Rechten en Criminologie.

Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat ik denk dat mijn situatie ertoe leidt voor een tweede kans te krijgen. Ik heb mijn secundair onderwijs afgerond in een buitenlandse school. Tijdens deze periode zat ik vier jaar op een [buitenlands] internaat waar geen Nederlands gesproken werd. Ik kan niet met mijn ouders wonen en verder studeren in Antwerpen door familiale redenen. Meer precies door mijn moeder die sinds begin 2009 psychische problemen heeft. Mijn moeder was daardoor niet bekwaam om voor ons te verzorgen. Hierdoor werd ik deels verantwoordelijk voor de verzorging van mijn jongste broertje. Mijn andere broertje die iets jonger is dan mij is opgegroeid met mijn grootouders die in Turkije wonen. Na mijn secundair onderwijs heb ik besloten verder te studeren en heb ik een inschrijvingspoging gezet aan de universiteit van Antwerpen. Ik koos voor rechten, omdat ik al van jonge leeftijd [interesse] had voor de menselijke rechten en de verdediging ervan. Maar de Universiteit van Antwerpen heeft mij niet aanvaard omdat ik een buitenlands diploma had. Ik heb mijn moed niet verloren en begon verder op te zoeken voor een ander universiteit en kwam VUB tegen. VUB heeft mijn inschrijving wel aanvaard en zo mocht ik beginnen met mijn opleiding. Dit was een belangrijke beslissing voor mij omdat ik terug gemotiveerd werd en een kans kreeg om mezelf te ontgooien. Ik ben geboren en getogen in België en wil later hier ook verder studeren, werken en wonen. Ook ben ik altijd een ijverige leerling geweest die op een geplande manier studeert, dit is ook te zien aan mijn eindresultaat van het secundair

onderwijs. Mijn achteruitgang die ik momenteel meemaak komt door de familiale situatie.

Voor de start van mijn opleiding heb ik bijlessen gezocht om mijn taal te verbeteren. Ik kon wel spontaan spreken maar mijn schrijfvaardigheid had een enorme achterstand. Ik ben naar een van onze studietrajectbegeleiders gegaan om bijles academisch Nederlands te kunnen volgen, maar helaas bleken er geen bijlessen te zijn. Daarom heb ik besloten om mijn taal thuis zelf te gaan vorderen.

De resultaten van 2016-2017 waren onvoldoende, omdat dit een aanpassingsjaar was voor mij waarin ik opzoek was naar een studiemethode. Een achterstand van de taal, nieuwe school, nieuw systeem en in leder geval een nieuw leven maakte mijn aanpassingsperiode moeilijker.

Wel zou ik willen vermelden dat ik vooral problemen had met begrijpend lezen, het verwoorden van informatie en het construeren van correcte zinnen. Dit is ook te zien bij de resultaten van het academisch jaar 2016-2017. Ik was wel geslaagd op mijn mondelinge examens, maar niet op de schriftelijke. Dit is te [wijten] aan mijn schrijfvaardigheid. Voor mij neemt het veel tijd in beslag om mijn zinnen op een correcte manier te verwoorden. Ik weet vaak de antwoorden van de vragen, maar omdat ik veel tijd spenderen aan het creëren van mijn zinnen blijft er geen tijd over voor de andere vragen, waardoor ik vaak een onvoldoende haal. Na de inkijksessies van mijn examens heeft professor [D.] (professor voor de vakken: Moderne Staten en Politieke geschiedenis Van België) mij gewaarschuwd dat mijn zinsbouwen niet klopten en hij me hierdoor niet begreep. De professor heeft mij voorgesteld om langs te gaan naar de ACTO. Dankzij de professor heb ik kennismemaakt met de ACTO en de verantwoordelijke van de ACTO mij advies gegeven rond het verbeteren van mijn taalkennis. Ook heeft hij enkele hulpbronnen aangeraden waardoor ik structuur in mijn zelfstudies kon brengen. Ik verwachtte meer ondersteuning van ACTO. Zo had ik bijvoorbeeld graag advies willen krijgen over hoe ik mijn vakken beter zou kunnen selecteren. Het was misschien beter geweest indien ik in mijn eerste jaar minder vakken had opgenomen. Ik had een volle kar met zware studie achter de rug [en] worstelde met een taalachterstand.

Begin vorig academiejaar ging het psychisch erger met mijn moeder. Hierdoor moest ik vaker thuis aanwezig zijn en haar helpen met het huishouden, ook had ze emotionele steun nodig. Ik moest vaak pendelen en dit zorgde ervoor dat ik me niet meer kon concentreren op mijn studies. Bovendien vindt u hiervan een bewijs in de bijlage waarin de huisdokter de situatie van mijn mama kort samenvat in een doorverwijzingsbrief. Tijdens de tweede zit was ik mentaal niet goed en kon ik me niet concentreren door de situatie die thuis aanwezig was. Daardoor heb ik een mail gestuurd naar de SBC om hiervoor steun te krijgen, in de bijlage is het mailtje van SBC te vinden. [Het] komende academiejaar zal dit minder gebeuren omdat mijn broertje vanaf dit jaar ook in België zal wonen met mijn moeder. Zo kan mijn mama de nodige steun ook van hem krijgen. Hierdoor zal mijn last verminderen en kan ik me meer focussen op mijn studies.

Daarbovenop wil ik ook vermelden dat we het financieel thuis niet gemakkelijk hebben. Ik heb een driejaarlijks huurcontract in Brussel waarin ik samenwoon met een kotgenoot. Ook de uiteindelijke beslissing van de beroepscommissie zal mij in problemen kunnen brengen.

Tot slot wil [ik] op de positieve vooruitgang focussen. [Het] voorbije academiejaar was ik geslaagd voor meer dan 50% van mijn vakken. Ik kon zelfs geslaagd zijn voor meer dan 60%. Maar mijn examenresultaat voor het vak Bronnen en Beginselen van het Recht [werd] niet meegeteld door de afwezigheid op de werkcolleges. Ik dacht dat mijn punten van vorig academiejaar meetelden van de werkcolleges. Helaas zijn de punten hierdoor van de tweede zit niet meegeteld van het examen.

Ik zie vooral een vooruitgang bij mezelf. Mijn opleiding gaat in stijgende lijn. Ik wil verder studeren aan de VUB. Want VUB is multiculturele universiteit waar je de nodige bijstand krijgt met de WPO's. Ik voel me heel goed aan de VUB, dit is voor elk student een belangrijke factor. Daarom wil ik mijn opleiding in de VUB [voleindigen]. Ik hoop dat mijn studiekans niet ontnomen wordt door mijn taalachterstand en moeilijke thuissituatie die ik heb meegeemaakt.”

De facultaire beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 27 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“De studente haalt een aantal persoonlijke omstandigheden aan die zich tijdens het academiejaar 2017-2018 hebben voorgedaan: de psychische gezondheid van haar moeder waardoor het onmogelijk was zich voldoende op haar studies te focussen, een achterstand in taalvaardigheid Nederlands en moeilijke financiële thuissituatie.

Wat de door de studente ingeroepen omstandigheden betreft, stelt de beroepscommissie vast dat bewijsstukken worden geleverd omtrent de gezondheid van de moeder, maar het is onduidelijk gedurende welke periode deze omstandigheden zich hebben voorgedaan (de attesten dateren van juli 2017 en september 2017).

Het gebrek aan taalvaardigheid Nederlands kan alvast niet als een uitzonderlijke omstandigheid worden ingeroepen, aangezien het gaat om een onderdeel van de leerresultaten van de opleiding. De beroepscommissie constateert dat studente de vorige academiejaren bijzonder weinig studievoortgang heeft geboekt. Wat betreft de remediëring hiervoor, argumenteert de studente dat haar “broertje” naar België komt en bij haar moeder zal inwonen, waardoor zij zich beter op haar studies kunnen focussen. Dat betoog laat de beroepscommissie niet toe te oordelen dat de studievoortgangsbeslissing moet worden hervormd.

Gelet op het vooroemde moet het beroep worden verworpen.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Regelmaticiteit van de rechtspleging

Standpunt van partijen

Verwerende partij doet gelden dat verzoekster in het raam van de huidige procedure een aantal stukken voorbrengt die niet aan de interne beroepscommissie werden voorgelegd, terwijl de onmogelijkheid om zulks te doen volgens verwerende partij niet is aangetoond, zodat zij uit de debatten moeten worden geweerd.

Verzoekster replaceert in haar wederantwoordnota dat de exceptie niet kan worden aangenomen, omdat de bijkomende stukken werden neergelegd in repliek op de foute motivering in de bestreden beslissing, met name omtrent de volgens de beroepscommissie bestaande onduidelijkheid omtrent de ziekteperiode. Verzoekster voegt daaraan toe dat zij op de hoorzitting niet werd gevraagd omtrent de ziekteperiode van haar moeder, en zij meent dat haar aldus de mogelijkheid is ontzegd om bijkomende stavingsstukken in de interne beroepsprocedure voor te leggen.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt. Overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers, is de Raad niet bevoegd om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiëlemotiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van stukken die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan.

Deze regel lijdt enkel uitzondering in het evidentie geval van stukken waarvan de verzoekende partij op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan zij aantoon dat zij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoekende partij aannemelijk maakt dat zij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist.

Van dit alles kan evenwel slechts toepassing worden gemaakt wanneer de partij die een exceptie omtrent de toelaatbaarheid van stukken opwerpt, die exceptie ook voldoende concreet uiteenzet. Minstens mag daarbij worden verwacht dat de stukken van de wederpartij waarvan men de wering vraagt *nominativum* worden aangeduid. Dat doet verwerende partij niet.

Die vaststelling, samengenomen met het standpunt van verzoekster omtrent het aanvullend karakter van deze – ook door haar niet concreet aangeduide – stukken, brengt de Raad ertoe de exceptie te verwerpen.

VI. Ten gronde

Enig middel

Verzoekster beroeft zich in een enig middel op het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster gaat in op de overwegingen en motieven van de bestreden beslissing.

Wat het ontbreken van concrete bewijsstukken betreft, stelt verzoekster dat zij over de ingewikkelde gezondheidssituatie van haar moeder geen meer recente attesten kan voorleggen dan wat zij aan de beroepscommissie heeft overhandigd.

Inzake de naar oordeel van de beroepscommissie beperkte studievoortgang, erkent verzoekster dat die ondermaats is gebleven, maar zij stipt aan dat er wel een stijgende lijn is waar te nemen. Zij stelt ook voor slechts twee opleidingsonderdelen een tekort te hebben behaald.

Vervolgens duidt verzoekster dat de komst van haar broer wel degelijk een relevant gegeven is: de zorg voor de jongste broer en voor de moeder, en de lasten van het huishouden, vallen daardoor niet enkel op verzoeksters schouders. Zij stelt ook eigen psychotherapeutische behandeling in het vooruitzicht.

Ook de aangevoerde financiële situatie is volgens verzoekster van belang: een einde van de studies zou een vervroegde opzeg van het huurcontract betekenen, en bovendien wenst verzoekster in Brussel te blijven wonen.

Ten slotte wijst verzoekster op het feit dat zij, in het licht van de termijn tot 15 oktober 2018 voor herinschrijvingen, in het ongewisse blijft.

Verwerende partij betwist deze argumenten in haar antwoordnota.

Inzake de bewijsstukken omtrek de gezondheid van verzoeksters moeder, doet verwerende partij opmerken dat uit de stukken alleszins blijkt dat verzoeksters moeder reeds verscheidene jaren psychische problemen heeft en dat hoewel daarvoor begrip kan worden opgebracht, het oordeel blijft dat deze gezondheidstoestand de manifest gebrekkige studievoortgang van verzoekster niet, niet minstens onvoldoende kan verklaren.

Over de omvang van de geboekte studievoortgang, stelt verwerende partij dat uit verzoeksters curriculum blijkt dat zij in het academiejaar 2016-2017 op een curriculum van elk van de opleidingsonderdelen voor slechts drie daarvan credits behaalde (tweemaal een 10/20 en een 12/20), terwijl zij voor drie andere opleidingsonderdelen aan geen enkele examenkans deelnam. Verder, zo vervolgt verwerende partij, had verzoekster op het einde van het academiejaar 2017-2018 voor vier van de acht opgenomen opleidingsonderdelen een credit behaald, met name tweemaal een 10/20, een 11/20 en een 12/20. Aangezien verzoekster derhalve in dat laatste academiejaar voor één extra opleidingsonderdeel was geslaagd, maar er voor het overige geen voldoende positieve evolutie kan worden waargenomen, is de bestreden beslissing volgens verwerende partij correct. Zij stipt nog aan dat verzoeksters stelling, als zou zij maar voor twee

opleidingsonderdelen een tekort hebben behaald en voor alle andere vakken geslaagd zijn, feitelijk niet juist is, daar zij in het academiejaar 2017-2018 op vier van de acht opleidingsonderdelen een tekort behaalde.

Ook verzoeksters uiteenzetting over de aankomst van haar broer, overtuigt verwerende partij niet. Verwerende partij ziet in dit betoog een aantal nieuwe – en bijgevolg onontvankelijke – elementen, met name de bijstand van de grootmoeder in het raam van de hulp voor de moeder, alsook het feit dat verzoekster zelf met het studiebegeleidingscentrum contact heeft opgenomen met het oog op psychische hulp. Evident heeft de beroepscommissie daarmee geen rekening kunnen houden. In zoverre verzoekster tot slot verwijst naar de huishoudelijke hulp die zij op haar diende te nemen en die haar zou belet hebben zich ten volle te concentreren op haar studies en de komst van haar broer, stelt verwerende partij dat deze elementen reeds in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, maar naar oordeel van de beroepscommissie geen bewijs opleveren van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden.

Met betrekking tot de aangevoerde financiële situatie benadrukt verwerende partij dat de interne beroepscommissie in het licht van de formelemotiveringsplicht niet op elk argument van verzoekster moet antwoorden: het volstaat dat de opgegeven motieven de beslissing kunnen dragen. Dat laatste is volgens verwerende partij alleszins het geval: de bestreden beslissing heeft verzoekster immers een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing verschafft dat zij, ten aanzien van die motieven, in staat is geweest om met kennis van zaken voor haar rechten op te komen. Hoe dan ook, zo besluit verwerende partij, blijkt niet hoe de financiële situatie relevant zou zijn geweest voor de beoordeling van het intern beroep. Het louter opwerpen “het financieel thuis niet gemakkelijk [te] hebben” en de verwijzing naar een huurcontract zijn voor verwerende partij onvoldoende in relatie te brengen met een precaire financiële situatie.

Ten slotte gaat verwerende partij in op de onzekerheid over de mogelijkheid tot herinschrijving. Zij stipt aan dat de termijn van (her)inschrijving volledig onafhankelijk is van de termijn waarover de interne beroepscommissie beschikt om een beslissing op intern beroep te nemen, en dat (her)inschrijven na 15 oktober 2018 onder bepaalde voorwaarden wel nog mogelijk is. Wat de termijn voor de kennisgeving van de beslissing op intern beroep aangaat, wijst verwerende partij erop dat dit een termijn van orde betreft.

In haar wederantwoordnota zet verzoekster nog het volgende uiteen:

“III.1. Eerste middel inzake de bewijsstukken - schendingen van het formeel & materieel motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel”

Verzoekende partij wenst als volgt te antwoorden op de argumentatie inzake de bewijsstukken van de verwerende partij:

Verzoekende partij heeft op intern beroep een aantal stukken voorgelegd inzake de gezondheidstoestand van haar moeder, met name:

- Attest psychiater [V.] d.d. 17/07/2017: in dit attest wordt inzicht verschaft inzake de aard van de medische problematiek waarmee de moeder van verzoekende partij kampt, zo ook omtrent de invloed die deze problematiek heeft op het vervullen van huishoudelijke taken.
- Attest mutualiteit d.d. 7/09/2018: uit dit attest blijkt dat de moeder van verzoekende partij nog steeds met een ernstige medische problematiek kampt en dientengevolge arbeidsongeschikt is. De aard van die problematiek, zo ook de weerslag ervan op het huishouden zijn dezelfde gebleven sinds 17/07/2017, zodat het attest van die datum nog steeds geldt als inhoudelijke verduidelijking van die problematiek.

Op intern beroep heeft verwerende partij dienaangaande als volgt geoordeeld:

“Wat de door de studente ingeroepen omstandigheden betreft, stelt de beroepscommissie vast dat bewijsstukken worden geleverd omtrent de gezondheid van de moeder, maar het is onduidelijk gedurende welke periode deze omstandigheden zich hebben voorgedaan (attesten dateren van juli 2017 en september 2017).”

Deze motivering is incorrect.

De bewijsstukken dateren niet van juli 2017 en september 2017 maar van juli 2017 en september 2018. Bijgevolg is het wel duidelijk gedurende welke periode ‘deze omstandigheden’ zich hebben voorgedaan. Het attest van de mutualiteit van 7/09/2018 stipuleert immers dat de moeder van verzoekende partij arbeidsongeschikt is sinds 01-01-2009 tot heden en verder.

Elke administratieve rechtshandeling dient op motieven te steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is aangetoond. De onderwijsinstelling kan geen steun vinden in elementen die niet uit het dossier blijken. Evenmin kan zij dit doen op grond van onjuiste gegevens.

Dit is *in casu* wel het geval: de beroepscommissie heeft in de bestreden beslissing een verkeerde datum weerhouden van een bewijsstuk en is op grond daarvan tot de incorrecte premisse gekomen als zou het onduidelijk zijn gedurende welke periode de medische omstandigheden zich hebben voorgedaan.

Gezien deze overweging van de beroepscommissie één van de slechts drie overwegingen uitmaakt die de bestreden beslissing schrageren, dient te worden aangenomen dat [het] een dragend motief betreft.

Verzoekende partij vermag er immers van uitgaan dat, gezien de verregaande motiveringsverplichting die op de instelling rust (cf. beoordeling p. 9, arrest nr. 3.375 van 30 november 2016 in de zaak 2016/531), de motieven waarop de instelling zich beroept

om de bestreden beslissing te dragen en die zij derhalve zelf relevant genoeg achtte om in de beslissing op te nemen, (afdoende) dragend van aard zijn.

Eerste conclusie – eerste middel: de bestreden beslissing is gestoeld op motieven die feitelijk incorrect zijn, hetgeen maakt dat het materieel motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel zich geschonden zien.

[...]

Aan de verwerende partij komt een ruime beoordelingsvrijheid toe bij de invulling van het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’ of, nog, ‘buitengewone omstandigheden’ in de zin van artikel 85 OER 2016-2017.

Afdeling 3: Studievoortgangsbewaking en toelatingsvoorwaarden inzake leerkrediet

Artikel 85 (opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking)

§1. Aan een student ingeschreven onder diplomacontract die niet voor 60% van de opgenomen ECTS-credits credits heeft behaald, wordt een bindende voorwaarde opgelegd. De student kan tevens onder verplichte studiebegeleiding geplaatst worden. De student dient bij een herinschrijving via diplomacontract voor dezelfde opleiding voor 75% van de opgenomen ECTS-credits credits te verwerven en dient te slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs behaalde. Wanneer de student niet aan deze bindende voorwaarde voldoet, wordt de inschrijving voor dezelfde opleiding, evenals voor opleidingsonderdelen ervan geweigerd onder welk contracttype ook, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.

Zulks volgt uit de aan de instelling toegekende beoordelingsmarge opgenomen in het artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, waaruit volgt dat de instelling verplicht is om elke casus op de eigen merites te beoordelen, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak.

Van een instelling die zich in beroep moet buigen over een beslissing waarbij aan haar een dergelijke marge toekomt, mede rekening houdend met het belang en de gevolgen van een weigeringsbeslissing voor de student, met name het zeker tijdelijk niet meer kunnen verderzetten van een bepaalde opleiding, mag een doorgedreven motivering worden verwacht, met name een duidelijke, eenduidige en inzichtelijke beslissing die helder weergeeft waarom de elementen die door de student opgeworpen worden alsnog tot een weigeringsbeslissing moeten leiden.

Op verzoekende partij mag dan wel de plicht rusten tot het aanreiken van gegevens die haar inschrijving ondersteunen, dit neemt niet weg dat aan de instelling daarbij een begeleidende en informerende rol toekomt. De instelling is immers verplicht om te motiveren waarom er in alle redelijkheid manifest sprake is van een geval waarin het opleggen van bindende voorwaarden geen soelaas kan brengen. [...]

Zie ook arrest nr. 2017/564 d.d. 22/12/2017 van de tweede kamer van uw Raad, p. 25:

“(...)

moet de Raad vaststellen dat de door de interne beroepsinstantie genomen beslissing een ernstige draagwijdte heeft. Dergelijke beslissing dient vooraf te worden gegaan door een onderzoek van het dossier op zijn eigen verdiensten. Vanuit dit perspectief kan de Raad niet vaststellen dat verwerende partij de aangevochten beslissing afdoende heeft gemotiveerd.”

Anders gezegd: indien de instelling, als bevoegde en ervaren instantie in de materie, op een bepaald punt bijkomende duidelijkheid of staving behoeft, is zij ertoe gehouden de onervaren student daarin te begeleiden, minstens te polsen of bijkomende stukken kunnen worden aangebracht. Immers, laat zij zulks na, zal de instelling zich genoodzaakt zien tot eigen interpretatie en abstracte beoordeling, hetgeen haaks staat op de plicht tot beoordeling van de zaak op de eigen merites.

[...]

Het voorgaande moet doen besluiten dat verwerende partij onvoldoende zorgvuldig tot haar oordeel kwam, minstens heeft zij nagelaten een afdoende in concreto beoordeling te maken van het dossier van verzoekende partij.

Een meer omstandige motivering was noodzakelijk van de argumenten die betrekking hebben op de elementen die het studeren door verzoekende partij hebben bemoeilijkt.

Had de instelling zich ter dege van haar onderzoeksrecht gekweten, had zij kennisgenomen van het feit dat:

- De moeder van verzoekende partij, ten gevolge van haar bipolaire stemmingsstoornis waarbij zij uitsluitend de depressieve fase nog vertoont, het bed niet verlaat.
- Verzoekende partij hevig mentaal lijdt onder de toestand van haar moeder en haar enerzijds alle zorgen wenst te geven, doch anderzijds ook de behoefté kent om haar eigen leven uit te bouwen. Om die laatste reden verliet zij de woonst om te studeren, maar die tweestrijd, zo ook de praktische aspecten van het leven, verplichtten haar om minstens om de drie dagen naar huis terug te keren, om te koken, boodschappen te doen, mentale bijstand te verlenen enz. Zij werd aldus om de haverklap geconfronteerd met deze belastende thuissituatie en heen en weer geslingerd tussen het blije studentenleven en de drieste situatie thuis. Verzoekende partij kampte dientengevolge quasi continu[] met depressieve gedachten en vond vaak de moed niet om lessen te volgen, te studeren en examens af te leggen. Zij hield dit lange tijd voor zich maar heeft intussen psychologische hulp ingeschakeld.
- Verzoekende partij overwogen heeft om zich tijdig uit te schrijven voor bepaalde opleidingsonderdelen, om zo haar studieprogramma te verlichten en meer kansen te scheppen om aan de bindende voorwaarde haar opgelegd na afloop van het academiejaar 2016-2017 te voldoen. Dit bleek evenwel geen optie omdat zij zich aldus bijkomend in de financiële problemen zou hebben gestoken. Immers wordt de studie- en huurtoelage die zij ontvangt, berekend a rato van het aantal studiepunten.
- De broer van verzoekende partij, die zijn secundair onderwijs doorliep op internaat in Turkije omdat zijn moeder niet voor hem kon zorgen en hij daar wel kon rekenen op steun van familieleden, dit jaar zijn hoger onderwijs aanvatte in België en dus terug thuis woont. Alle zorgen zullen tussen verzoekende partij en haar broer, zo ook met haar oma die inwoont, kunnen worden gedeeld. Onderling

zullen zij elkaar steun kunnen bieden. Verzoekende partij staat er vanaf dit academiejaar, op alle vlak, niet meer alleen voor.

- Als zij niet meer verder kan studeren aan verwerende partij, zij haar huur- en studietoelages zal verliezen, maar ook haar studentenwoning voortijdig dient te verlaten hetgeen aanleiding zal geven tot de betaling van een schadevergoeding. Aldus geraakt verzoekende partij niet uit de negatieve spiraal van de laatste jaren.

Over al deze aspecten weergegeven in het intern beroepsschrift heeft verwerende partij geen vragen gesteld tijdens de hoorzitting. Deze was in een mum van tijd afgehandeld.

“Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op de eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreffen, doet hieraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing.” (Rvstvb. 30 november 2016, nr. 3.375, 2016/531)

‘Voldoende rekening houden’ veronderstelt dat de instelling afdoende inzicht dient te hebben in de bijzondere omstandigheden om deze correct in te kunnen schatten en in overweging te nemen. Een foutieve en te kort schietende motivering getuigt ervan dat de instelling onvoldoende rekening heeft gehouden met de bijzondere omstandigheden, zeker *in casu*, waarbij er een zitting werd gehouden en verwerende partij alle mogelijkheden had om verzoekende partij, inzake punten die hij nog onduidelijk achtte, te horen.

Tweede conclusie – eerste middel: het formeel motiveringsbeginsel, zowel als het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel zien zich door de bestreden beslissing geschonden.

Verwerende partij stelt in diens antwoordnota dat hij dan wel begrip kan opbrengen voor de moeilijke gezondheidssituatie van de moeder van verzoekende partij, maar van oordeel is dat deze de gebrekkige studievoortgang van verzoekende partij niet, minstens niet afdoende kan verklaren.

Dit motief blijkt niet uit de bestreden beslissing. De interne beroepscommissie overwoog enkel dat er onduidelijkheid bestaat inzake de ziekteperiode. De commissie sprak zich niet uit over het bemoeilijkend effect [dat] dit gehad heeft op het studeren van verzoekende partij.

Nochtans is de interne beroepscommissie als enige instantie bevoegd om op intern beroep een beslissing van aard als de voorliggende te nemen. De verwerende partij is hiertoe onbevoegd.

Dientengevolge kan met dit motief, in de huidige stand van de procedures, geen rekening worden gehouden ter staving van de bestreden beslissing.

Derde conclusie — eerste middel: de motieven opgenomen in de bestreden beslissing inzake de ziektoestand van de moeder en de gevolgen ervan voor verzoekende partij vormen een onvoldoende motivering, mede in aanmerking de draagwijde ervan. Het eerste middel is gegrond.

III.3. Overige middelen inzake (remediëring aan) studievoortgang en financiële situatie

Deze middelen zijn, zoals blijkt uit randnummer 11, nauw verweven met het eerste middel.

Verzoekende partij is van oordeel dat, van zodra (de gevolgen van) de medische omstandigheden en ermee samenhangende problematiek op correcte wijze en afdoende door de verwerende partij in overweging worden genomen, dit dient te leiden tot een afwijkende beoordeling inzake de aspecten (remediëring aan) studievoortgang en financiële situatie.

In dit opzicht beperkt verzoekende partij zich tot de volharding in deze middelen.”

Beoordeling

In haar verzoekschrift op intern beroep heeft verzoekster tegen de weigering tot inschrijving de volgende middelen opgeworpen: (i) verzoekster kampert met een achterstand inzake de beheersing van de Nederlandse taal, (ii) bij aanvang van het vorig academiejaar verslechterde de psychische toestand van verzoeksters moeder, ten gevolge waarvan verzoekster zich onvoldoende kon concentreren, en (iii) de financiële situatie thuis is niet makkelijk en verzoekster deelt een woning met een kotgenoot.

Wat de toekomst betreft, ziet verzoekster beterschap in haar studierendement ten gevolge van de overkomst van haar broer en het feit dat haar resultaten reeds in stijgende lijn gingen.

In het extern beroep komt de argumentatie met betrekking tot de talenkennis niet meer aan bod; daarop dient derhalve niet meer te worden ingegaan.

Met betrekking tot de medische toestand van verzoeksters moeder, heeft de beroepscommissie het volgende geantwoord:

“Wat de door de studente ingeroepen omstandigheden betreft, stelt de beroepscommissie vast dat bewijsstukken worden geleverd omtrent de gezondheid van de moeder, maar het is onduidelijk gedurende welke periode deze omstandigheden zich hebben voorgedaan (de attesten dateren van juli 2017 en september 2017).”

Of de gezondheidstoestand van verzoeksters moeder voor de beroepscommissie relevant is in het raam van de beoordeling van de studievoortgang, en zo ja in welke mate, kan uit de bestreden beslissing niet worden afgeleid. Vastgesteld wordt dat de beroepscommissie de argumentatie enkel verwerpt omwille van de onduidelijkheid met betrekking tot het tijdskader. De Raad neemt derhalve voorlopig aan dat de beroepscommissie aan die gezondheidstoestand niet zonder meer elke relevantie heeft willen ontzeggen.

Dat één van de door verzoekster voorgebrachte attesten volgens de bestreden beslissing zou dateren van september ‘2017’ wordt in de antwoordnota van verwerende partij niet geduid als een materiële misslag. Bij de stukken die verzoekster aan de interne beroepscommissie heeft voorgelegd, bevindt zich een attest van de mutualiteit waarin wordt verklaard dat verzoeksters moeder sinds 1 januari 2010 voor meer dan 66% arbeidsongeschikt is. Dit attest is gedateerd op 7 september 2018.

Aangezien de beroepscommissie op het aspect van de gezondheid van verzoeksters moeder enkel ingaat door te stellen dat de periode van de problematiek onduidelijk is, strijdt de verwijzing naar een attest van ‘september 2017’ met de materiële motiveringsplicht.

De bestreden beslissing kan niet standhouden.

Het enig middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 27 september 2018.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 28 december 2018.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.601 van 14 december 2018 in de zaak 2018/633

In zake: Sari DE SMEDT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Joris Vercammen
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Schuttersvest 4-8
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 11 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Roeland Lembrechts, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Zakenrecht’, waarvoor verzoekster bij de tweede examenzittijd een examencijfer van 8/20 bekomt.

De proclaimatie vindt plaats op 13 september 2018.

Op 20 september 2018 stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“A. Eerste middel

Voor het vak ‘zakenrecht’ wordt op de ECTS-fiche het volgende bepaald met betrekking tot het studiemateriaal:

“Digitaal cursusmateriaal (Vereist): voor de colleges wordt een syllabus ter beschikking gesteld via het leerplatform, Canvas.

Digitaal cursusmateriaal (Vereist): voor de colleges wordt een powerpoint ter beschikking gesteld via het leerplatform, Canvas.

Praktisch cursusmateriaal (Vereist): een degelijk niet geannoteerd wetboek, omvattende het burgerlijk wetboek, de opstalwet en de erfparcietwet.

Handboek (aanbevolen): Beginselen Belgisch Privaatrecht, 5: Goederenrecht, Sagaert, Kluwer, 9789046562338, 2014.”

De cursus die door prof. [M.M.] op 15 mei 2018 op Pointcarré werd geplaatst is dus een onderdeel van het vereist studiemateriaal.

Tot 1 mei 2018 waren slechts 50 blz. van deze cursus ter beschikking van de studenten.

Op 28 mei 2018 start de blokperiode voor de tweede examenperiode van de eerste zittijd.

Prof. [M.M.] stelde pas vanaf 15 mei 2018 de laatste 250 blz. van de cursus ter beschikking (zie stuk 1).

De verwerking van deze hoeveelheid leerstof in de laatste fase van het academiejaar is onmogelijk voor de studenten.

Het vak ‘zakenrecht’ was namelijk slechts 1 van de 6 vakken waarvan examen diende afgelegd te worden.

Het is belangrijk voor een student om tijdig een haalbare studieplanning te kunnen opmaken. Dit is onmogelijk als de grootste hoeveelheid van de leerstof niet voor de aanvang van de examenperiode beschikbaar wordt.

De powerpointpresentaties aan de hand waarvan prof. [M.M.] les gaf werden vaak pas na het aanvangssuur van de les online gezet.

Deze powerpointpresentaties en de cursus lagen niet in lijn met elkaar, waardoor een snelle verwerking van de bijkomende leerstof nog meer bemoeilijkt werd.

Volgens prof. [M.M.] moet een cursus van 300 blz. haalbaar zijn in een tweede bachelor.

Dit kan haalbaar zijn indien deze tijdig beschikbaar was, quod non.

Op deze manier kunnen de leerdoelen, vastgelegd in de ECTS-fiche, niet bereikt worden.

Daarenboven bepaalt artikel 106 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 het volgende:

“§1. Voor de eerste en de tweede examenperiode van de eerste zittijd wordt het voorlopige examenrooster minstens veertien weken vooraf ad valvas en/of persoonlijk op het VUB-emailadres bekendgemaakt. Wat de tweede zittijd betreft, wordt deze termijn gereduceerd tot ten minste vier weken.

Bovenstaande is enkel van toepassing voor opleidingsonderdelen waarvoor de Vrije Universiteit Brussel verantwoordelijk is.”

Het examenrooster voor de tweede examenperiode van de eerste zittijd werd niet minstens 14 weken op voorhand bekendgemaakt (zie stuk 2).

Ook dit is niet bevorderlijk voor de examenresultaten.

De impact die bovenstaande elementen hebben gehad op het examenresultaat van appellante zijn onmiskenbaar.

Het examenresultaat voor het vak ‘zakenrecht’ dient herzien te worden en aan appellante dient een resultaat van 10/20 te worden toegekend.

B. Tweede middel

Omtrent het studentenkrediet in hoofde van appellante is een foute berekening gemaakt.

Op Selfservice wordt onder ‘mijn cijfers’ weergegeven dat appellante 94 studiepunten ‘gevolgd’ heeft en er hiervan 47 ‘gehaald’ heeft.

Dit klopt niet.

Appellante heeft in haar eerste bachelor 60 studiepunten opgenomen en deze allemaal gehaald.

Het gaat om de volgende vakken met bijhorende studiepunten: ‘beginselen van het privaatrecht’, ‘rechtsmethodologie 1’, ‘inleiding tot het internationaal en Europees recht’, ‘historische inleiding tot het recht’, ‘politieke geschiedenis van België’, ‘sociologie 1’, ‘psychologie’, ‘inleiding voornaamste moderne staten’, ‘bronnen en beginselen van het recht’, ‘economie’ en ‘inleiding tot rechtsfilosofie’.

In haar tweede bachelor heeft appellante er 59 opgenomen.

Het gaat om volgende vakken: ‘grondwettelijk recht’, ‘verbintenissen uit wet en uit rechtsregel’, ‘verbintenissen uit overeenkomst en uit eenzijdige wilsuiting’, ‘personenrecht (natuurlijke en rechtspersonen)’, ‘inleiding tot sociaal recht’, ‘rechtsmethodologie II’ en ‘Français juridique’, ‘contractenrecht’ en ‘boekhoud- en jaarrekeningenrecht’.

2 vakken van 4 studiepunten waren niet verplicht voor de aanvang van het derde jaar bachelor, nl. ‘inleiding tot het straf- en strafprocesrecht’ en ‘inleiding tot het fiscaal recht’. Deze heeft appellante niet afgelegd maar bij het resultaat van appellante wordt ‘afwezig’ vermeld terwijl appellante deze examens wel degelijk in de eerste zit heeft afgelegd zodat haar ‘eerst’ punten dienen te worden vermeld.

Het vak ‘zakenrecht (met inbegrip van zakelijke zekerheden)’, bedraagt ook 4 studiepunten, dewelke appellante niet heeft gehaald – zie eerste middel.

Dit betekent dat er bij ‘gevolgd’ een totaal van 119 studiepunten zou moeten staan waarvan appellante er 107 (60+47) ‘gehaald’ heeft, dit zonder rekening te houden met hetgeen werd vermeld omtrent het vak ‘zakenrecht’.

Dit maakt haar gemiddelde 10,65% of 11,40%, zonder de niet verplichte vakken.

Een rechtzetting dringt zich op.”

De facultaire beroepscommissie behandelt het beroep in zitting van 11 oktober 2018 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De studente haalt in een eerste middel, met betrekking tot het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘zakenrecht’, aan dat de cursus pas op 15 mei volledig ter beschikking werd gesteld, de PowerPointpresentaties slechts kort na de aanvang van de les ter beschikking werden gesteld en dat het examenrooster voor de eerste zittijd niet ten minste 14 weken voor de aanvang van de examenperiode werd gepubliceerd.

De beroepscommissie constateert vooreerst dat verwezen wordt naar omstandigheden die betrekking hebben op de totstandkoming van het examencijfer in de eerste zittijd. In deze beroepsperiode kan enkel het examencijfer van de tweede zittijd worden aangevochten, en de ingeroepen omstandigheden – de vermeende terbeschikkingstelling van de gehele cursus “net voor de aanvang van de examenperiode” van de eerste zittijd – hebben hierop geen betrekking. Die kritieken in het verzoekschrift kunnen de bestreden beslissing bijgevolg niet vitiëren.

Daarnaast merkt de beroepscommissie op dat er door de studente niet wordt ingegaan op de tijdens het examen gestelde vragen en dat zij geenszins tracht het bewijs te leveren dat zij de leerresultaten verbonden aan het opleidingsonderdeel, heeft behaald. De stelling dat de studente een 10/20 moet behalen, kan in die omstandigheden niet worden bijgetreden.

Het eerste middel moet worden verworpen.

Ten slotte wordt door de studente in een tweede middel beweerd dat met betrekking tot de verworven credits, een verkeerde berekening werd gemaakt.

De beroepscommissie stelt hier vast dat er verwarring bestaat tussen de jaarlijkse berekening van de verhouding opgenomen credits tegenover de verworven credits met het oog op het eventueel opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking en de berekening van de credits verbonden aan alle opleidingsonderdelen die de studente tot op heden heeft afgelegd op basis waarvan het gewogen gemiddelde wordt berekend. Er is bijgevolg geen materiële vergissing.

Ook het tweede middel moet worden verworpen.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe ook ambtshalve geen redenen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

In een eerste middel werpt verzoekster de nietigheid van de bestreden beslissing op.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de bestreden beslissing werd genomen door een beroepscommissie samengesteld uit drie stemgerechtigde leden, en dat onderaan die beslissing is vermeld:

“Aldus beslist te Elsene op 11.10.2018 en ondertekend op 26.10.2018. De Voorzitter en secretaris ondertekenen mede in naam van de overige stemgerechtigde leden.”

Verzoekster stelt vast dat de bestreden beslissing niet mede is ondertekend door twee van de drie stemgerechtigde leden, en dat de ondertekening door de voorzitter ‘in naam van’ die leden niet is voorzien in het onderwijs- en examenreglement. Om die reden is verzoekster van oordeel dat de bestreden beslissing nietig is.

In haar antwoordnota betwist verwerende partij deze zienswijze. Zij stipt aan dat verzoekster niet aantoont – en zelfs niet beweert – dat de ondertekening van de beslissing door alle leden op straffe van nietigheid zou zijn voorgeschreven door de Codex Hoger Onderwijs of door het onderwijs- en examenreglement, *c.q.* dat de niet-ondertekening van de beslissing op intern beroep door alle leden van de interne beroepscommissie op een andere manier zou (kunnen) leiden tot de onrechtmatigheid van de beslissing in de zin van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Bovendien valt het, voor zover dat al relevant is, voor verwerende partij niet in te zien hoe deze ondertekening zou kunnen worden beschouwd als een dermate substantiële vormvereiste dat uit de niet-ondertekening door alle leden de nietigheid van de bestreden beslissing zou volgen. Wel integendeel is volgens verwerende partij de bestreden beslissing volkomen rechtsgeldig tot stand gekomen. Verzoekster lijkt dat naar oordeel van verwerende partij volgens deze laatste ook niet te betwisten, nu zij in haar verzoekschrift de rechtsgeldige samenstelling van de interne beroepscommissie en de beraadslaging van dit orgaan niet in twijfel trekt. De loutere omstandigheid dat de beslissing op intern beroep die aan de verzoekende partij ter kennis werd gebracht niet werd ondertekend door alle leden van de interne beroepscommissie, verandert daar volgens verwerende partij niets aan.

Beoordeling

Bij de kennisgeving van een beslissing van een collegiaal beraadslagend orgaan is het in beginsel vereist dat de aanwezige leden *nominatim* worden vermeld, zodat zowel de bestuurde als in voorkomend geval de rechter kan nagaan of het quorum werd bereikt, of het orgaan regelmatig was samengesteld, of er zich geen gevallen van onverenigbaarheid hebben voorgedaan, enz.

Aan die voorwaarden is te dezen voldaan.

De ondertekening van een dergelijke beslissing door alle leden, of door een meerderheid ervan, is evenwel geen algemeen beginsel. Te dezen schrijft bovendien noch het onderwijs- en

examenreglement, noch een andere rechtsregel die aan de Raad bekend is, voor dat de ondertekening van een beslissing door alle leden van de interne beroepsinstantie een op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste is.

De Raad stelt verder vast dat verzoekster de aanwezigheid van de op de beslissing vermelde leden niet betwist en ook niet aanvoert dat een of meer van die leden zich van beraadslaging dienden te onthouden – zij beweert met andere woorden niet dat de beroepscommissie niet rechtsgeldig was samengesteld. Evenmin beticht verzoekster de bestreden beslissing van valsheid.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoekster steunt een tweede middel op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster brengt in herinnering dat zij in haar intern beroep onder meer het volgende had opgeworpen:

Daarenboven bepaalt artikel 106 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 het volgende:

“§1. Voor de eerste en de tweede examenperiode van de eerste zittijd wordt het voorlopige examenrooster minstens veertien weken vooraf ad valvas en/of persoonlijk op het VUB-emailadres bekendgemaakt. Wat de tweede zittijd betreft, wordt deze termijn gereduceerd tot ten minste vier weken.

Bovenstaande is enkel van toepassing voor opleidingsonderdelen waarvoor de Vrije Universiteit Brussel verantwoordelijk is.”

Het examenrooster voor de tweede examenperiode van de eerste zittijd werd niet minstens 14 weken op voorhand bekendgemaakt (zie stuk 2).

Deze grieven werden volgens verzoekster niet beantwoord, zodat de bestreden beslissing de formelemotiveringsplicht schendt.

Verwerende partij replieert in haar antwoordnota (voetnoten zijn door de Raad weggelaten):

“Het is duidelijk dat de bestreden beslissing wel degelijk formeel werd gemotiveerd, wat mag blijken uit de inhoud ervan. De beslissing heeft verzoekende partij een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing verschafft, dat zij, ten aanzien van die motieven, in staat is geweest om met kennis van zaken voor haar rechten op te komen. Aan het doel en de draagwijdte van de formele motiveringsplicht is dan ook in ieder geval voldaan.

Verwerende partij benadrukt in dat opzicht dat de motiveringsverplichting van een bestuur niet impliceert dat moet worden geantwoord op alle door de partijen aangevoerde feitelijke en juridische argumenten. In de rechtsleer wordt in dat opzicht zeer duidelijk het volgende gesteld:

“Het bestuur moet bijgevolg – behoudens andersluidende bepaling – niet elk bezwaar [...] weerleggen. Het volstaat dat de motivering op zichzelf bekeken afdoende is.”

En nog:

“Samenvattend kan men stellen dat het in beginsel volstaat wanneer de beslissing op zich afdoende gemotiveerd is. Het bestuur hoeft niet in extenso te antwoorden op alle door de bestuurde ingeroepen argumenten.”

Aan de formele motiveringsplicht werd dus wel degelijk voldaan.

Wat er ook zij van de motiveringsplicht: verwerende partij merkt op dat uit het feit dat het voorlopige examenrooster minder dan 14 weken op voorhand ter beschikking werd gesteld – termijn waaraan het OER overigens geen enkel gevolg verbindt – op zichzelf uiteraard niet volgt dat de bestreden beslissing onrechtmatig of onredelijk zou zijn. Dat zou slechts anders zijn mocht blijken dat er sprake is van een manifest laattijdige kennisgeving van het examenrooster, waardoor de deelnemers aan het examen zich daarop onmogelijk konden voorbereiden. Een dergelijke situatie stelt zich *in casu* niet. Uit de stukken die verzoekende partij zelf voorlegt (stuk C van verzoekende partij), blijkt dat zij werd ingelicht over het examenrooster op 9 maart 2018. In de wetenschap dat de blokperiode pas een aanvang nam op 28 mei 2018, bijna drie maanden later, kan niet ernstig worden voorgehouden dat een en ander ertoe geleid zou hebben dat zij zich niet op het examen voor dit opleidingsonderdeel kon voorbereiden, laat staan dat het examencijfer in tweede zittijd om die reden onredelijk zou zijn.”

Beoordeling

Voor zover verzoekster op intern beroep heeft opgeworpen dat in de eerste examenzittijd de voorgeschreven periode voor de bekendmaking van het examenrooster niet werd geëerbiedigd, is de Raad van oordeel dat de overweging van de beroepscommissie dat op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen grieven meer kunnen worden aangevoerd

die betrekking hebben op de eerste zittijd – een overweging die door verzoekster niet wordt tegengesproken – ook moet geacht worden betrekking hebben op de aankondiging van het examenrooster voor die eerste examenzittijd.

De beroepscommissie heeft derhalve, mogelijk impliciet maar zeker, geoordeeld dat de grief inzake de mededeling van het examenrooster laattijdig was.

Het middel is ongegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster herinnert aan wat zij in haar intern beroepschrift had opgeworpen met betrekking tot het tijdstip van de beschikbaarheid van de cursus en de PowerPointpresentaties voor het opleidingsonderdeel ‘Zakenrecht’.

De overwegingen van de bestreden beslissing ter zake overtuigen verzoekster niet. Enerzijds is verzoekster van oordeel dat de tijdige aanwezigheid van het cursusmateriaal ook voor de tweede examenzittijd nog relevant was, “aangezien bijkomende uitleg voor een tweede zittijd niet voorzien wordt en de situatie dezelfde blijft”. Anderzijds stelt verzoekster het motief dat zij niet is ingegaan op de inhoud van de tijdens het examen gestelde vragen, niet te begrijpen; het gaat immers om de tijdigheid van de cursus en het examenrooster.

De repliek van verwerende partij in de antwoordnota luidt als volgt:

“Zoals verwerende partij reeds opmerkte in de bestreden beslissing, verwijst verzoekende partij naar omstandigheden die betrekking hebben op de totstandkoming van het examencijfer in de eerste zittijd. Zoals zij ook zelf erkent, vecht zij voor Uw Raad enkel het examencijfer van de tweede zittijd aan. De aangevoerde grieven hebben hierop helemaal geen betrekking, wat de verzoekende partij daarover ook mag beweren. Te dezen bestaat er immers geen discussie over dat de cursus voor de eerste zittijd wel degelijk ter beschikking werd gesteld. De gevallen die de verzoekende partij daar geheel

ten onrechte aan verbindt, kunnen zich vanzelfsprekend niet doen voelen bij de voorbereiding van het examen door verzoekende partij in de tweede zittijd.

De verzoekende partij beweert bovendien dat het opleidingsonderdeel gedoceerd werd zonder dat de cursus op dat ogenblik reeds ter beschikking was en dat zij daardoor onmogelijk voldoende voorbereid aan de examens van beide zittijden kon deelnemen. Zij toont dat echter helemaal niet aan, en zou dat ook niet kunnen.

Het spreekt vooreerst vanzelf dat een succesvolle voorbereiding op een examen niet noodzakelijk afhangt van de omstandigheid dat een student, op het ogenblik dat de docent een bepaald onderwerp aansnijdt in de les, reeds over alle lesmateriaal over dat thema beschikt. De student beschikt precies over een ‘blokperiode’ om dat lesmateriaal met elkaar in verband te brengen en om zich op die manier terdege voor te bereiden op het examen. Docenten bepalen autonoom, op een wijze die Uw Raad slechts marginaal zou kunnen evalueren, welk lesmateriaal zij ter beschikking stellen en hoe zij hun onderwijs aanpakken tijdens de les; er bestaat uiteraard geen vereiste dat een docent slechts les zou kunnen geven over thema’s waarvoor de studenten reeds een (volledige) cursus ter beschikking hebben. In vele opleidingsonderdelen stellen docenten zelfs niet eens een klassieke ‘cursus’ ter beschikking, maar bijvoorbeeld een handboek of een ‘reader’ met geselecteerde literatuur. Het feit dat dit wel zo is voor het opleidingsonderdeel ‘zakenrecht’ betekent op zich niet dat de docent slechts onderwijs zou mogen verstrekken over de thema’s waarvoor die cursus reeds ter beschikking staat, *a fortiori* betekent het niet dat een student zich niet op het examen zou kunnen voorbereiden wanneer een deel van de cursus pas ter beschikking werd gesteld in de loop van het onderwijssemester. Op dezelfde manier bestaat er voor een docent, uiteraard, geen absolute verplichting om een powerpoint-presentatie ter beschikking te stellen die volledig “in lijn” zou zijn, zoals verzoekende partij het uitdrukt, en wat het ook precies zou mogen betekenen, met de cursus.

Uit de feiten blijkt dat verzoekende partij alle leermateriaal ter beschikking had vóór de blokperiode begon, bij uitstek dus ruim vóór het examen van het opleidingsonderdeel. Dat geldt *a fortiori* voor de tweede zittijd.

Verwerende partij merkt nog op dat verzoekende partij, ook voor uw Raad, in het geheel niet ingaat op de tijdens het examen gestelde vragen en dat zij geenszins tracht het bewijs te leveren dat zij de leerdoelstellingen verbonden aan het opleidingsonderdeel heeft behaald. Zij merkt op dat zij niet begrijpt hoe dat relevant zou zijn, terwijl het natuurlijk net de essentie is van een examen dat daarin wordt nagegaan in welke mate de student kan aantonen dat hij/zij de leerdoelstellingen heeft behaald. Uit niets blijkt dat de verzoekende partij daarin geslaagd zou zijn. De stelling dat de studente een 10/20 moet behalen is dus niet ernstig en kan, bij gebrek aan enige toelichting, dan ook onmogelijk worden bijgetreden. De verwerende partij ziet dus niet in – en de verzoekende partij toont ook niet aan – waarom het toebedeelde examencijfer van 8/20 onredelijk zou zijn, laat staan kennelijk onredelijk.”

Beoordeling

De tijd beschikbaar voor de voorbereiding voor de tweede examenzittijd vangt ten vroegste aan na de proclamatie van de eerste examenzittijd. Verzoekster betwist niet dat zij op dat ogenblik in het bezit was van het nodige cursusmateriaal.

Of dat materiaal al dan niet onredelijk laat ter beschikking werd gesteld om verzoekster toe te laten zich op de eerste examenzittijd voor te bereiden, is een argument dat enkel kon worden aangevoerd tegen het examencijfer voor die zittijd. De termijn daartoe was bij het instellen van het hier voorliggende intern beroep reeds lang verstreken.

De Raad ziet derhalve niet in welke relevantie, noch juridisch noch feitelijk, kan worden gezien in de argumentatie over de beschikbaarheid van het cursusmateriaal tijdens de eerste examenkans. Evenmin ziet de Raad de onredelijkheid van de bestreden beslissing ter zake in.

Indien verzoekster van oordeel ware geweest dat haar voorbereiding voor de eerste examenkans niet optimaal heeft kunnen verlopen, dan had zij minstens met het oog op de door haar beoogde “bijkomende uitleg” tijdens de voorbereiding voor de tweede examenzittijd met de betrokken docent contact kunnen opnemen. Verzoekster toont niet aan dat zij daartoe enig initiatief heeft genomen.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.602 van 14 december 2018 in de zaak 2018/637

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 27 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Yves Van Ophem, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Na het academiejaar 2013-2014 schakelt verzoekster voor het academiejaar 2014-2015 over naar de opleiding ‘Bachelor of Science in de Criminologische Wetenschappen’.

In het academiejaar 2016-2017 behaalt verzoekster in die studierichting een studierendement van 44%, ten gevolge waarvan haar een bindende voorwaarde wordt opgelegd. Deze houdt in dat verzoekster bij een nieuwe inschrijving in dezelfde studierichting voor 75% van de opgenomen studiepunten en credit moet behalen én dat zij moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor zij reeds tweemaal was ingeschreven zonder een credit te verwerven.

In het academiejaar 2017-2018 behaalt verzoekster een credit voor drie van de negen opleidingsonderdelen, hetzij 24 van de 66 opgenomen studiepunten of een studievoortgang van 36%. Zij behaalt een 0/20 voor de bachelorproef, een tekort voor vier andere opleidingsonderdelen en is afwezig op het examen ‘Jeugdrecht en jeugdcriminologie’.

Aangezien verzoekster daardoor niet beantwoordt aan de haar opgelegde bindende voorwaarde, weigert de examencommissie op 13 september 2018 de verdere inschrijving in de bacheloropleiding Criminologische Wetenschappen.

Op 18 september 2018 stelt verzoekster tegen die beslissing het volgende intern beroep in:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2017-2018 aan de Vrije Universiteit Brussel voor de opleiding ‘Bachelor in de criminologische wetenschappen’ en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit rechten en criminologie tegen: - de studievoortgangbeslissing genomen op donderdag 13 september ’18.

[Ik] ben het niet eens met deze beslissing omdat:

- Ik ben begin augustus ziek geworden en kon de meeste dagen niet goed studeren omdat ik koortsig was en vaak moest overgeven. Ik ben naar de dokter geweest, maar toen ik begin van de examenperiode nog steeds niet beter was ben ik teruggegaan en heb ik een doktersattest gekregen om de eerste week (20-24 augustus) thuis te blijven. Tijdens die week had ik 3 examens, dus die moest ik dan inhalen. Tijdens de 2^e week had ik hierdoor 4 examens op 5 dagen, en mijn 2^e inhaalexamen is doorgegaan in de laatste examenweek. Ik heb door mijn lange ziekteperiode de beslissing genomen om 1 examen te laten vallen omdat het niet meer haalbaar was. Door mijn ziekteperiode

heb ik niet de aandacht en tijd kunnen besteden aan mijn examens die ik initieel had gepland.

- Ik heb tijdens het jaar meer dagen per week en ook in het weekend altijd moeten werken op de VUB-sportdienst om mijn studies en huisvesting te kunnen financieren. Tot augustus 2017 woonde ik nog thuis, en werkte ik om mijn studies te betalen, maar wegens moeilijke thuissituatie kon ik niet meer thuis wonen. Ik heb moeten werken om mijn kosten te kunnen dragen en ben hierdoor tijdens het jaar vaak moeten gaan werken in plaats van naar de lessen te kunnen gaan. Doordat ik niet meer thuis woonde kwam ik sinds dit jaar voor de eerste keer in aanmerking voor een studiebeurs. Ik heb mijn studiebeurs in het begin van het 2^e semester ontvangen nadat ik een attest van zelfstandig student had behaald. Dit heeft mij financieel ontlast en hierdoor kon ik in het 2^e semester mij focussen op mijn studies. Midden [juli] heb ik ook een sociale toelage ontvangen van de VUB als financiële ondersteuning.
- Ik ben ondanks mijn vele werkuren niet kunnen veranderen naar een werkstudentenstatuut, omdat mijn werkplaats (sportdienst VUB) enkel jobstudenten kon aannemen. Door van statuut te veranderen zou ik een job verliezen [die] ik al 3 jaar deed en mij financieel hielp om mijn maandelijkse rekeningen te betalen. Indien ik de kans krijg om verder te mogen studeren zal ik mijn studiebeurs kunnen behouden en mijn baan, maar zal ik niet meer zoveel moeten werken en kan ik mij voornamelijk op mijn studies richten. Dit heb ik tot vorige semester nooit kunnen doen.
- Studentenjobs op de VUB bieden (in tegenstelling tot andere werkgevers) de flexibiliteit om tijdens het jaar werkroosters te kunnen aanpassen aan les- en examenroosters in de mate van het mogelijke. Ik kan echter enkel de job behouden als ik student ben aan de VUB.
- Ik heb tijdens het 2^e semester mijn aandacht volledig gericht op mijn stage bij Minor-Ndako. Ik werkte 4 dagen per week, soms in Gent, Anderlecht, Dilbeek of op huisbezoek. Hierdoor heb ik mijn lessen niet altijd kunnen volgen, uitgezonderd de verplichte stagelessen en werkcolleges waar ik vooraf vrijaf voor had genomen. Ik heb mijn stage heel graag en goed gedaan en dat resultaat was zichtbaar in mijn punten. Ik hoop de kans te krijgen om mijn bachelorproef te mogen schrijven over mijn stage.
- De reden dat ik dit jaar mijn bachelorproef niet heb kunnen schrijven is omdat mijn onderzoek initieel bestond uit het interviewen van de begeleiders uit Aalst en die uit Dilbeek. Ten tijde van mijn bachelorproefplan waren beide groepen nog deel van mijn onderzoek. Kort erna is het team van Aalst volledig vervangen door een nieuw team. Ook uit Aalst zijn enkele mensen van job of leefgroep veranderd. Mijn onderzoek onderzocht de beleving van de overgang van een leefgroep naar pleegzorg, bekeken vanuit het standpunt van de begeleiders. Er waren maar een beperkt aantal begeleiders die een jongere hadden begeleid in het traject naar pleegzorg. Mijn onderzoeks groep uit Aalst was weggevallen en in Dilbeek bleven er nog maar 4 over. Ik heb na overleg met mijn stagemeester besloten dat mijn onderzoeks vraag zou moeten veranderen omdat ik met de overgebleven groep geen kwaliteitsvol onderzoek kon voeren. Ik zou graag nog steeds een bachelorproef schrijven over niet-begeleide minderjarigen, maar dan vanuit een ander invalshoek.
- Ik wil met dit verzoek benadrukken dat ik deze richting heel graag doe en na mijn studies graag wil werken in de sector van mijn stageplaats. Ik heb de afgelopen jaren niet mijn volledige aandacht op mijn studies kunnen zetten wegens financiële en

familiale redenen, maar door de studiebeurs die ik nu ontvang zal het anders zijn en ik ben ervan overtuigd dat dit zal resulteren in betere punten. Mijn stage heeft mijn een doel gegeven om voor te streven en ik wil dit bewijzen door mijn bachelor en master op de VUB af te maken om daar te kunnen solliciteren. Mijn stageplaats was zeer tevreden over mijn werk en ik ben zeker dat ik en mijn onderzoek een verschil kunnen betekenen voor de niet-begeleide jongeren als ik de kans krijg. Ergens anders beginnen zou betekenen langer studeren en mijn stage opnieuw beginnen.”

De facultaire beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 27 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“De studente haalt een aantal persoonlijke omstandigheden aan die zich tijdens het academiejaar 2017-2018 hebben voorgedaan: ziekte tijdens de tweede zittijd, zij kan niet meer thuis wonen waardoor zich financiële moeilijkheden voordoen, en zij moet werken om haar studiekosten en huisvesting te kunnen betalen. Door het verkrijgen van een studiebeurs en een sociale toelage heeft zij in het tweede semester minder moeten werken en kon ze zich beter toeleggen op haar studie.

De commissie stelt vast dat de studente is gestart in 2011-2012 in de bachelor rechten; zij heeft 60 SP behaald over drie academiejaren. De studente is in 2014-2015 overgegaan naar de opleiding criminologie; zij behaalde 135 SP over vier academiejaren.

De commissie stelt voorts vast dat de studente dit academiejaar drie credits heeft behaald (één in de eerste zittijd en twee in de tweede zittijd). Specifiek moet worden vastgesteld dat wat betreft het OO ‘jeugdrecht en jeugdcriminologie’, de studente dat al twee jaar heeft opgenomen en telkens afwezig was voor het examen. Er is ook een aanzienlijke afwezigheid te noteren voor het OO ‘Statistiek II’.

Belangrijk is de negatieve evolutie voor wat het studierendement betreft: van 89% in het eerste jaar (14-15) naar 59% (30/51) en 44% (24/54) tot 36% (24/66).

Het betoog van de studente kan de commissie niet overtuigen. De ziekte waaraan wordt gerefereerd, is beperkt tot één week augustus. De professionele verplichtingen blijven bestaan, hoewel de studente beweert dat zij minder zal werken, waarmee niet is gezegd dat de studente zich nu wel zal focussen op haar studie. Het gebrek aan duidelijke argumentatie inzake een mogelijke remediëring, de beperkte studievoortgang (de studente moet na vier jaar criminologie – en drie jaar rechten – nog steeds 45 SP behalen voor het bachelordiploma) en het steeds verminderend studierendement nopen de commissie ertoe om het beroep te verwerpen.”

Dit is de bestreden beslissing.

Verzoekster stuurt op 29 september 2018, dus na de totstandkoming van deze beslissing, nog een e-mail naar de voorzitter van de beroepscommissie, met daarin een verwijzing naar bijkomende medische informatie waarvan verzoekster stelt dat zij die niet in haar verzoekschrift

kon zetten en evenmin tijdens de hoorzitting kon meedelen. Zij vraagt daaromtrent een gesprek – met de voorzitter en niet met de beroepscommissie. Op die vraag wordt blijkbaar niet ingegaan, en de bestreden beslissing wordt op 23 oktober 2018 aan verzoekster overgemaakt.

IV. Regelmaticiteit van de rechtspleging

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat verzoekster in het raam van de huidige procedure een aantal stukken voor het eerst gebruikt, en dat zij uit de debatten moeten worden geweerd. Het betreft met name de stukken 5 tot en met 12 en 19 tot en met 22 van verzoekster. Verwerende partij betoogt dat niet is aangetoond dat verzoekster in de onmogelijkheid was om deze stukken aan de interne beroepscommissie voor te leggen.

In haar wederantwoordnota noemt verzoekster de exceptie van verwerende partij weinig ernstig. Het argument dat niets verzoekster belette om haar stuk 21 (medisch attest) eerder voor te leggen, ontbeert volgens verzoekster menselijkheid. Zij stipt aan dat zij als jobstudent verschillende malen nauw heeft samengewerkt met verschillende leden van de beroepscommissie, en zij zichzelf er niet kon toe brengen de gevoelige materie ter sprake te brengen. Achteraf wenste verzoekster daarop terug te komen door met de voorzitter van de beroepscommissie persoonlijk te spreken.

Wat de stukken 7, 9, 10 en 19 betreft, wijst verzoekster erop dat verwerende partij niet tegenspreekt dat het gaat om correspondentie met de instelling. Verzoekster stelt dat zij ervan uit is gegaan dat deze ‘belangrijke stukken’ (met betrekking tot de sociale dienst, sociale toelages van de VUB, etc.) bij verwerende partij bekend zouden zijn. Verzoekster kleeft de veronderstelling aan dat belangrijke elementen die een rol kunnen spelen in de studievoortgang van een student (zoals een precaire, financiële situatie), makkelijk doorstromen naar de relevante besluitvormers. Verzoekster noemt het onzorgvuldig dat een beslissing werd genomen op basis van enkel de stukken die zijzelf heeft aangebracht.

Verzoekster voegt daar nog aan toe (voetnoten zijn door de Raad weggelaten):

“Het is immers, gelet op het zorgvuldigheidsbeginsel, de taak van verrester om een volledig dossier te hebben op grond waarvan zij een beslissing neemt en dit dossier aan te (laten) vullen wanneer dit onvolledig zou zijn.

Het is onzorgvuldig om zich enkel te laten leiden door de stukken die door de verzoekende partij worden aangebracht.

Het bestuur mag niet passief blijven maar moet diligent informatie vergaren.

Bovendien is de informatie die de verwerende partij meegeeft aangaande deze beroepen, zeer rudimentair, zelfs laconiek. Het is nooit geweten wat de beroepscommissie eigenlijk belangrijk vindt. Er bestaat geen standaard-verzoekschrift. Dit is ook niet te vinden in het Onderwijs- en Examenreglement.

De criteria op grond waarvan de beroepscommissie beslist, is in het geheel onbekend voor de student die beroep aantekent.

Nochtans heeft verrester een informatieplicht die zij zorgvuldig moet uitvoeren!

Ik ging er dan ook vanuit dat verrester wilde weten wat er het afgelopen academiejaar is fout gegaan. Op de hoorzitting werd dit niet verduidelijkt. Mij werd enkel de vraag gesteld om enige toelichting te geven. Na deze toelichting werd ik bedankt en mocht ik gaan. Ik ben maximaal 5 minuten binnen geweest. De gehele zaak was routineus.

De stukken die verrester wil waren zijn haar in elk geval bekend en zij erkent dit ook. Deze kunnen bezwaarlijk geweerd worden.”

Beoordeling

Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt. Overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers, is de Raad niet bevoegd om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiëlemotiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van stukken die aan

dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan.

Deze regel lijdt enkel uitzondering in het evidentie geval van stukken waarvan de verzoekende partij op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan zij aantoon dat zij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoekende partij aannemelijk maakt dat zij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist.

De Raad is van oordeel dat een student die een intern beroep instelt, zich er zelf van dient te vergewissen dat de nodige stukken aan de interne beroepsinstantie worden voorgelegd. De Raad kan daarbij verzoeksters redenering omtrent de automatische ‘doorstroom’ van documenten die ergens binnen de instelling gekend zijn of zouden moeten zijn niet bijvallen, te meer daar er in de schoot van een hogeronderwijsinstelling ook diensten zijn die omwille van de regels inzake de bescherming van het privéleven niet zonder meer stukken aan een facultaire beroepscommissie kunnen overmaken.

In het gegeven dat verzoekster bepaalde leden van de beroepscommissie kent, ziet de Raad geen voldoende reden om de informatie en stukken die verzoekster thans wél als noodzakelijk aanmerkt om haar dossier te beoordelen, niet aan de beroepscommissie voor te leggen. De Raad kan begrip opbrengen voor de schroom die verzoekster kan hebben gevoeld, maar in de wetenschap dat in geval van een ongunstige beslissing niet enkel de leden van de beroepscommissie maar ook de Raad alleszins van deze stukken kennis zou moeten nemen, had verzoekster die schroom opzij moeten zetten.

Ook het feit dat bepaalde stukken, zoals briefwisseling, aan de instelling als dusdanig niet onbekend zijn, betekent niet dat zij daarmee door verzoekster ook in het debat zijn gebracht voor de beoordeling van haar intern beroep.

Indien verzoekster, zoals zij in haar wederantwoordnota stelt, op de hoorzitting van aanvoelen was dat onvoldoende werd geïnformeerd naar welbepaalde feitelijke elementen, dan had het op de weg van verzoekster gelegen om op dat ogenblik de aandacht van de beroepscommissie daarop te vestigen. Na het sluiten van de debatten evenwel, kan verzoekster zich niet op de

beginselen van behoorlijk bestuur beroepen om die debatten te laten heropenen opdat zij alsnog bepaalde overtuigingsstukken, die zij eerder had kunnen neerleggen, bij het dossier zou kunnen voegen.

In het licht daarvan is er reden om de stukken 5 tot en met 12 en 19 tot en met 22 van verzoekster uit de debatten te weren. Deze stukken hebben betrekking op de grond van de zaak zoals verzoekster die aan de interne beroepsinstantie heeft voorgelegd; deze stukken kon, en moest, verzoekster derhalve in die stand van de procedure in het geding brengen.

Deze stukken worden uit de debatten geweerd.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe ook ambtshalve geen redenen.

Het beroep is ontvankelijk.

VI. Ten gronde

Alvorens in te gaan op de middelen die verzoekster voor de Raad ontwikkelt, stipt de Raad aan dat verzoekster in haar beroep voor de Raad een veel omvangrijker en gedetailleerde feitelijke uiteenzetting geeft over onder meer haar familiaal verleden, haar gezondheidstoestand, enz.

Net zoals verzoekster, zoals hierboven is uiteengezet, in de huidige stand van de zaak in beginsel geen nieuwe middelen kan inroepen noch nieuwe stukken kan toevoegen, kan verzoekster een schending van de motiveringsplicht of van de beginselen van behoorlijk bestuur niet adstrueren aan de hand van feitelijke gegevens waarvan zij de beroepscommissie nooit in kennis heeft gesteld. Het gaat in dat licht derhalve niet op om een interne beroepsinstantie te verwijten onredelijk te handelen, wanneer de aangevoerde onredelijkheid van haar beslissing moet blijken uit feitelijke gegevens die de beroepsinstantie onbekend waren.

De Raad beoordeelt de hem voorgelegde middelen dan ook binnen de contouren van wat, zowel naar middelen als naar stukken, aan de facultaire beroepscommissie is voorgelegd. Dat betekent dat ook wat verzoekster als ‘verduidelijking’ uiteenzet, maar eigenlijk als een nieuwe argumentatie moet worden aangezien, buiten beschouwing blijft. De loutere bewering van verzoekster dat zij bepaalde elementen tijdens de hoorzitting heeft uiteengezet en dat die ten onrechte buiten beschouwing zijn gebleven, volstaat niet als bewijs dat het niet om nieuwe middelen gaat, te meer nu verzoekster elders in haar betoog aanvoert dat de hoorzitting al te kort – vijf minuten – heeft geduurd.

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoekster zich op een schending van het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de motivering van de bestreden beslissing al te kort is, in het licht van het ‘uitgebreide verzoekschrift’ en een hoorzitting met toelichting. Zij wijst er bovendien op dat haar e-mail van 28 september 2018 naar de voorzitter van de beroepscommissie niet eens wordt vermeld.

Verzoekster meent dat de bestreden beslissing te zeer beperkt blijft tot een louter cijfermatige benadering, waarbij geen rekening is gehouden met de noodzaak voor verzoekster om te werken omwille van de toen bestaande precaire financiële situatie. Evenmin is rekening gehouden met het feit dat de bachelorproef faalde om redenen buiten verzoeksters wil. Zij besluit dat een weigering tot inschrijving slechts kan worden opgelegd wanneer uit het dossier blijkt ‘manifest’ blijkt dat het opleggen van ‘dergelijke voorwaarden’ geen positief resultaat zal opleveren.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij als volgt:

“De verwerende partij wijst erop dat de formele motiveringsplicht, zoals die voortvloeit uit de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, niet vereist dat het bestuur antwoordt op elk afzonderlijk argument van de bestuurde. Er is enkel vereist dat uit de bestuurshandeling afgeleid kan worden waarom het bestuur heeft beslist zoals het deed, de argumentatie van de beroepsindier

ten spijt, zodat deze met kennis van zaken kan uitmaken of het zin heeft de beslissing op het stuk van haar motieven te bestrijden.

Uit de motieven van de bestreden beslissing, zoals aangehaald in randnummer 5 en samengevat in randnummer 18, blijkt duidelijk waarom de interne Beroepscommissie van oordeel is dat de herinschrijving moet worden geweigerd: er is een gebrekkeerde studievoortgang (na 4 jaar criminologie en 3 jaar rechten moet de studente nog steeds 42 studiepunten behalen voor haar bachelordiploma), het studierendement kent een zeer negatieve evolutie, en de argumenten van de verzoekende partij overtuigen niet (het argument inzake ziekte betreft slechts één week in augustus; zij beweert louter dat zij minder zal werken, hieruit blijkt niet dat zij dan meer tijd zal spenderen aan haar studies.)

Het feit dat de motivering bestaat uit 5 alinea's en dat er een uitgebreid verzoekschrift en een verweer ter hoorzitting werd gevoerd, is niet relevant; uit de formele motivering blijkt dat de interne Beroepscommissie de argumenten van de verzoekende partij heeft betrokken in de besluitvorming maar dat zij, na grondige overweging, heeft besloten om deze argumenten niet te volgen. Daarmee is voldaan aan de formele motiveringsplicht.

Het is logisch dat de bestreden beslissing niet ingaat op de brief van de verzoekende partij aan de voorzitter van 29 september 2018, aangezien de bestreden beslissing genomen werd op 27 september 2018. De inhoud ervan heeft zij nooit eerder aangevoerd, zodat de Beroepscommissie er ook geen kennis van had of moest hebben op het moment van de bestreden beslissing. Dit kan dan ook bezwaarlijk een schending van de formele motiveringsplicht uitmaken. De verwerende partij verwijst naar randnummer 13.

De verzoekende partij verwijt de bestreden beslissing dat deze zich vooral beperkt tot een louter cijfermatige benadering, d.w.z. de informatie inzake de gebrekkeerde studievoortgang en geen rekening houdt met haar financiële, emotionele en familiale toestand en het feit dat zij op de bachelorproef faalde om redenen vreemd aan haar wil.

Ten eerste.

Uit de ratio legis van artikel 85, §1 OER en rechtspraak van uw Raad blijkt duidelijk dat de interne Beroepscommissie zich wel degelijk in de eerste plaats kan baseren op het reeds afgelegd studietraject en de gebrekkeerde studievoortgang, om een herinschrijving te weigeren. Zo stelde uw Raad in het verleden al:

“Het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246 waarvoor de Raad bevoegd is, gebeurt eveneens op basis van een voorafgaand onderzoek van de instelling naar de bereikte resultaten van een student waarbij een inschatting wordt gemaakt van zijn capaciteiten/competenties om een bepaalde opleiding met succes af te werken binnen een redelijke termijn op basis van zijn reeds afgelegd studietraject, al dan niet in de eigen opleiding/instelling.”

“Tevens blijkt dat wanneer het bestuur overweegt om al dan niet een dergelijke maatregel op te leggen en, in voorkomend geval, wanneer het overweegt welke van de maatregelen het in concreto zal opleggen, dit bestuur zich bij het nemen van de beslissing in hoofdzaak laat leiden door de eerder behaalde studieresultaten van de betrokken student. Het staat aan de student vrij andere elementen aan te voeren, die het bestuur in zijn beoordeling kan betrekken.”

Ten tweede.

Het staat aan de verzoekende partij zelf, om bijkomende elementen aan te voeren die aantonen dat er uitzonderlijke omstandigheden bestaan die de gebrekkige studievoortgang verantwoorden. (Zie randnummer 15) In haar intern beroep haalde zij aan dat:

- Zij ziek was tijdens de eerste zittijd
- Zij niet meer thuis kan wonen waardoor zich financiële moeilijkheden voordoen
- Zij moet werken om haar studiekosten en huisvesting te kunnen betalen
- Zij tijdens het tweede semester een studiebeurs en sociale toelage heeft gekregen waardoor zij minder moest werken en zich beter kon toeleggen op haar studie

De motieven van de bestreden beslissing maken duidelijk dat deze elementen wel degelijk betrokken zijn in de besluitvorming. Echter heeft de Beroepscommissie besloten deze niet te volgen:

“Het betoog van de [studente] kan de commissie niet overtuigen. De ziekte waaraan wordt gerefereerd, is beperkt tot één week in augustus. De professionele verplichtingen blijven bestaan, hoewel de studente[] beweert dat zij minder zal werken, waarmee niet is gezegd dat de studente zich nu wel zal focussen op haar studie. Het gebrek aan duidelijke argumentatie inzake een mogelijke remediëring, de beperkte studievoortgang (de studenten moet na vier jaar criminologie — en drie jaar rechten — nog steeds 45 SP behalen voor het bachelordiploma) en het steeds verminderend studierendement nopen de commissie ertoe om het beroep te verwerpen.”

In tegenstelling [tot] wat de verzoekende partij beweert, heeft zij in haar intern beroep niet aangehaald dat er een moeilijke emotionele en familiale toestand bestaat, zij stelde enkel summier dat zij niet meer thuis kon wonen wegens een “moeilijke thuissituatie”. In die omstandigheden kan dan niet verwacht worden dat de bestreden beslissing daarop verder zou ingaan, temeer nu de bestreden beslissing wel een motivering geeft inzake het financiële argument.

Ten derde.

Voor zover de verzoekende partij erop wijst dat zij in haar intern beroep duidelijk heeft gemaakt dat het falen van de bachelorproef te wijten is aan elementen buiten haar wil om, staat vast dat zij hiervan geen enkel stuk heeft bijgebracht bij haar intern beroep. Het kan de interne Beroepscommissie dan ook niet verweten worden dat zij geen doorslaggevend belang heeft gehecht aan dit argument. De bachelorproef vormt trouwens maar 1 van 6 opleidingsonderdelen waarvoor de verzoekende partij in het academiejaar 2017-2018 geen credit behaalde en bedraagt 6 van de in totaal 42 niet behaalde studiepunten (op 66 opgenomen studiepunten), zodat de relevantie van dit argument sowieso al beperkt is.

De verzoekende partij gaat uit van een lezing van een oude versie van artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs. Ten tijde van het nemen van de bestreden beslissing luidde dit artikel echter:

“Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

...

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

Het middel faalt in feite want gaat uit van een decretale bepaling die heden niet meer geldt.

Bovendien blijkt uit het bovenstaande duidelijk dat de bestreden beslissing wel degelijk is genomen in overeenstemming met huidig artikel II.264 Codex Hoger Onderwijs juncto artikel 85, §1 OER. De interne beroepscommissie moet niet aantonen dat andere voorwaarden, zoals studiebegeleiding, manifest geen positief resultaat zouden opleveren. Conform de ratio legis van het systeem van de bindende voorwaarden en artikel 85, §1 OER stond het daarentegen aan de verzoekende partij zelf om, nu zij de bindende voorwaarde niet had vervuld, uitzonderlijke omstandigheden aan te voeren die de gebrekige studievoortgang toch konden verantwoorden. Zij overtuigde de interne beroepscommissie niet, en de bestreden beslissing motiveert duidelijk waarom. Hierbij wordt overigens ook gewezen op het gebrek aan duidelijke argumentatie inzake een mogelijke remediëring. Er is wel degelijk voldaan aan de formele motiveringsplicht.”

In haar wederantwoord betoogt verzoekster met betrekking tot het eerste middel nog het volgende:

“Zoals hierboven werd uiteengezet toont verweerster niet aan in welke mate er manifest geen kans op verbetering is, a fortiori gelet op het goede studierendement (89%) voor er enige problemen ontstonden. De beslissing is in dat opzicht niet draagkrachtig.

Verweerster erkent in de antwoordnota overigens dat zij inderdaad zo goed als enkel is uitgegaan van de slechtere resultaten van de afgelopen jaren, dewelke echter allemaal te wijten zijn aan uitzonderlijke omstandigheden, waaronder een aanslepende gezondheidsproblematiek. Zij houdt geen rekening met de eerder positieve resultaten en zij stelde zich niet de vraag wat er dan precies gebeurd is. Verweerster, die steeds voorhoudt dat de studenten blijkbaar op de hoogte moeten zijn van uw rechtspraak, vergeet wel dat het ook uw rechtspraak is dat het onredelijk is te vragen aan een studente om minstens voor 50% te slagen van de opgenomen studiepunten wanneer deze student kampt met een gezondheidsproblematiek.

Als student beschikt men, opnieuw, niet over alle informatie om te weten wat de beroepscommissie relevant acht en wat niet. Een minimum aan vraagstelling mag van de commissie verwacht worden, wil zij zorgvuldig kunnen besluiten en haar beslissing dienstig motiveren. Zij hield echter geen enkele rekening met het jaar dat een studierendement van 89% voorlag, noch stelde zij zich enige vraag bij de oorzaak van deze wijziging.

Wanneer ik dan een e-mail stuur naar de voorzitter van deze commissie, stellende dat ik essentiële informatie heb, dewelke ik niet uit de doeken kon doen op de zitting, komt het redelijk voor dat hier op zijn minst wordt op ingegaan, minstens mag een antwoord verwacht worden waarom dit niet zal gebeuren.

Voorts heb ik aangehaald dat ik moet werken om de studies te betalen. Gelet op het doel van de studievoortgang, nl. remediëring, zou een aangepast traject soelaas kunnen bieden. Ten overvloede merk ik op dat verweerster erkent dat zij in haar motivering geen enkele [rekening] heeft gehouden met dit argument.

Zij stelt immers in de antwoordnota:

“De bestreden beslissing zou eraan voorbijgaan dat de verzoekende partij er niet voor gekozen heeft om te gaan werken maar dat dit een noodzaak is.

Repliek. De bestreden beslissing spreekt helemaal niet over een keuze dan wel noodzaak om te gaan werken. Dit vormt geen motief.”

Er kan niet ernstig worden gezegd dat verweerster hier rekening mee heeft gehouden enerzijds, terwijl anderzijds wordt gesteld dat de bestreden beslissing hier niet over spreekt, omdat dit geen motief vormt.

Het vormt inderdaad geen motief, en de bestreden beslissing is gebrekkig gemotiveerd. Het is nu voor het eerst dat de raadslieden van verweerster stellen in de antwoordnota dat ik slechts vaag zou hebben gerefereerd naar een moeilijke thuissituatie, waardoor ik niet thuis kan wonen en dus (financieel) zelfstandig ben.

Nochtans wordt het niet betwist dat dit zo is, en zijn er voor de beroepscommissie stukken gevoegd die aantonen dat ik financieel onafhankelijk ben. Dit is ook uitgebreid besproken geweest met de Sociale Dienst van verweerster en dit staat ook in geschreven informatie bij deze sociale dienst (een ingevulde fiche). Dat deze informatie niet in het administratief dossier zit, kan mij niet verweten worden. Ik wist dit zelfs niet.

Dat op de loutere 5 minuten tijd die mij werden gegeven door mij niet het lange, en emotionele verhaal werd gegeven over het waarom, doet daar geen afbreuk aan. De realiteit, nl. de zelfstandigheid en de lasten dat dit met zich meebrengt, blijft onbetwist.

Voor wat het ‘falen’ van de bachelorproef betreft, verduidelijk[te] ik al dat deze bachelorproef niet werd ingediend. Een afwezigheid op een examen is ook niet hetzelfde als een gefaald examen.

Verweerster stelt in de antwoordnota dat ik geen stukken bijvoeg over het waarom de bachelorproef, om redenen buiten mijn wil om, niet werd ingediend. Nochtans worden deze redenen ook niet betwist. Nog door de commissie, nog in de antwoordnota.

Ook tijdens de hoorzitting werden hier géén vragen bij gesteld. Ik mocht er dan ook van uitgaan dat mijn betoog volstond en dat hier rekening mee zou worden gehouden.”

Beoordeling

De omvang van de formeel tot uiting gebrachte motieven van de bestreden beslissing is geen doorslaggevende maatstaf voor de beoordeling van de formelemotiveringsplicht, net zomin als de loutere omvang van het verzoekschrift op intern beroep een sluitende indicatie is over de aard en de omvang van de daarin vervatte middelen.

De Raad heeft hiervoor reeds aangegeven dat verzoekster geen enkel bewijs voorbrengt van wat tijdens de hoorzitting nog mondeling zou zijn aangevoerd.

Verder is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing een afdoende antwoord biedt op wat verzoekster – aantoonbaar – in het raam van het intern beroep heeft doen gelden. Dit was, samengevat, dat zij tijdens de tweede examenperiode ziek is geweest, dat zij tijdens haar studies heeft moeten werken en dat de bachelorproef om redenen buiten haar wil niet kon worden afgewerkt. De interne beroepsinstantie heeft daarop geantwoord dat de aangetoonde ziekteperiode beperkt is tot één week in augustus, dat de uiteenzetting van de professionele verplichtingen geen beterschap voor de toekomst in zich draagt en dat dit ook niet besloten ligt

in de evolutie van de studievoortgang. Daarmee is de bestreden beslissing alleszins formeel gemotiveerd. De verwijzing naar het beperkte studierendement doet aannemen dat de beroepscommissie ook het argument inzake de bachelorproef niet is bijgetreden.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op het zorgvuldigheidsbeginsel en de hoorplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster bekritiseert vooreerst dat de beroepscommissie het dossier onvolledig, minstens voor verduidelijking vatbaar noemde; daarin ziet verzoekster het bewijs dat de beroepscommissie de essentie van haar betoog niet heeft begrepen. In dat licht acht zij het onzorgvuldig dat haar bij de hoorzitting geen vragen werden gesteld.

Daarnaast stelt verzoekster aan de kaak dat de beroepscommissie niet is ingegaan op haar e-mail van 29 september 2018 met de mededeling dat zij nog bijkomende elementen uiteen te zetten heeft. Verzoekster verwijt aan de beroepscommissie dat zij bewust een beslissing heeft genomen zonder alle feiten te kennen, waardoor verzoekster de hoorplicht geschonden acht.

Ten slotte betwist verzoekster de overweging dat het onduidelijk is of zij haar professionele verplichtingen zal afbouwen ten voordele van de studies.

Verwerende partij repliqueert in haar antwoordnota het volgende:

“De verzoekende partij gaat uit van een verkeerde lezing van de motivering. Deze stelt: *“Het betoog van de studente kan de commissie niet overtuigen. De ziekte waaraan wordt gerefereerd, is beperkt tot één week in augustus. De professionele verplichtingen blijven bestaan, hoewel de studente beweert dat zij minder zal werken, waarmee niet is gezegd dat de studente zich nu wel zal focussen op haar studie. Het gebrek aan duidelijke argumentatie inzake een mogelijke remediëring, de beperkte studievoortgang (de studente moet na vierjaar criminologie – en drie jaar rechten – nog steeds 45 SP behalen voor het bachelordiploma) en het steeds*

vermindering studierendement nopen de commissie ertoe het beroep te verwerpen.”

De onderstreepte zinsnede moet begrepen worden in de context: de interne Beroepscommissie zegt niet dat zij de argumentatie niet begrijpt, zij zegt dat de verzoekende partij niet duidelijk maakt dat zij haar gebrekkige studievoortgang in de toekomst zal remediëren. M.a.w.: de interne beroepscommissie is niet overtuigd. Uit de rest van de motivering blijkt trouwens duidelijk dat de interne beroepscommissie het standpunt van de verzoekende partij wel degelijk begrepen heeft, de beroepscommissie weerlegt dit standpunt namelijk. Men kan enkel iets weerleggen wat men voorheen begrepen heeft.

De verzoekende partij betoogt voorts dat “ondanks de onduidelijkheid” de verwerende partij niet inging op haar aanbod tot bijkomende informatie. Zij verwijst nogmaals naar haar e-mail aan de voorzitter van de interne beroepscommissie met bijkomende argumenten, van 29 september 2018. Met dit schrijven zou zij ook hebben aangegeven dat zij nogmaals gehoord wou worden, en de verwerende partij zou de hoorplicht hebben geschonden door hierop niet in te gaan.

Dit standpunt faalt. Nogmaals, de bestreden beslissing dateert van 27 september 2018 en de verzoekende partij draagt zelf de verantwoordelijkheid om haar volledig verweer te voeren op een tijdig moment, d.w.z. op het moment dat de bindende voorwaarde werd opgelegd, op het moment van het indienen van het verzoekschrift op intern beroep dan wel tijdens de hoorzitting. Zij heeft dit echter niet gedaan, zodat de interne beroepscommissie niet verweten kan worden geen rekening te hebben gehouden met de e-mail van 29 september 2018.

Voor zover Uw Raad toch kennis zou nemen van die e-mail (dit is immers een nieuw stuk en dus onontvankelijk, zie randnummer 9) zal u willen vaststellen dat de verzoekende partij hierin helemaal niet vraagt om opnieuw gehoord te worden. Er bestaat trouwens geen enkele decretale dan wel jurisprudentiële regel waaruit dergelijke verplichting tot bijkomend horen in hoofde van de verwerende partij zou voortvloeien.

Voor zover de verzoekende partij op p. 10 van het verzoekschrift nog zegt dat de bestreden beslissing ten onrechte stelt dat haar professionele verplichtingen niet wegvalLEN; in de navolgende zin geeft zij zelf aan dat *zij inderdaad zal moeten blijven werken.*”

Verzoekster dupliceert in haar wederantwoordnota nog als volgt:

“Ik stel vast dat verweerster [] uitgebreid moet uitleggen wat zij precies bedoelt met de zinsnede: *“het gebrek aan duidelijke argumentatie inzake een mogelijke remediëring”*. Er kan dan ook in eerste instantie niet ernstig worden gezegd dat deze motivering duidelijk is.

Bovendien neemt verweerster een loopje met de waarheid. Er staat dat er een gebrek is aan “duidelijke” argumentatie. Daarmee zegt zij niet dat de commissie niet is “overtuigd”. In voorkomend geval had er gestaan: “het gebrek aan overtuigende argumentatie”.

De commissie stelt klaar en duidelijk dat de argumentatie voor haar onduidelijk is. Zij had dus bijkomende toelichting moeten vragen, hetgeen zij op de hoorzitting van (amper) vijf minuten niet deed.

Voorts stelt de wederantwoordnota dat mijn professionele verplichtingen niet zullen wegvalLEN. Daarmee bekent verweerster kleur: zij kent maar twee regimes. Ofwel studeert men, ofwel werkt men. Alle studenten die in een problematische situatie zitten en werk met studie moeten combineren, kunnen er niet terecht, minstens doet verweerster geen enkele moeite om de studievoortgang in dergelijke gevallen te remediëren in termen van studievoortgangsbeslissingen, niettegenstaande de bedoeling van de CHO en het OER. Voor wat betreft het feit dat verweerster niet ingaat op mijn verzoek aan de voorzitter om bijkomende informatie te verschaffen, wordt dit hieronder beantwoord.”

Beoordeling

Verzoekster heeft de mogelijkheid gehad om schriftelijk haar middelen te doen gelden in het verzoekschrift op intern beroep, en zij werd de kans geboden om deze toe te lichten en desgevallend uit te breiden tijdens een hoorzitting. Hierboven is reeds aangegeven dat de mate waarin verzoekster van die mogelijkheden gebruik heeft gemaakt, enkel aan haarzelf kan worden toegerekend.

In de bestreden beslissing is onder meer het volgende overwogen:

“Het betoog van de studente kan de commissie niet overtuigen. De ziekte waaraan wordt gerefereerd, is beperkt tot één week augustus. De professionele verplichtingen blijven bestaan, hoewel de studente beweert dat zij minder zal werken, waarmee niet is gezegd dat de studente zich nu wel zal focussen op haar studie. Het gebrek aan duidelijke argumentatie inzake een mogelijke remediëring, de beperkte studievoortgang (de studente moet na vier jaar criminologie – en drie jaar rechten – nog steeds 45 SP behalen voor het bachelordiploma) en het steeds verminderend studierendement nopen de commissie ertoe om het beroep te verwerpen.”

Verzoeksters semantische discussie dat hieruit zou moeten blijken dat de beroepscommissie eigenlijk heeft gesteld dat het dossier voor haar onduidelijk was, overtuigt de Raad niet. De Raad leest de bestreden beslissing aldus dat verzoekster niet op voldoende duidelijke wijze heeft uiteengezet hoe zij meent in de toekomst een betere studievoortgang te behalen, en dus met datgene wat zij ter zake heeft aangevoerd de beroepscommissie niet heeft overtuigd.

Het zorgvuldigheidsbeginsel en de hoorplicht betekenen te dezen bijgevolg ook niet dat de beroepscommissie verzoekster tijdens de hoorzitting actief moet bevragen, nog daargelaten dat de Raad niet spontaan inziet hoe de beroepscommissie vragen zou kunnen stellen over elementen of omstandigheden die haar niet werden voorgelegd.

Wat verzoeksters e-mail van 29 september 2018 betreft, herhaalt de Raad dat deze is tussengekomen op het ogenblik dat de debatten reeds waren gesloten en de bestreden beslissing reeds was genomen. Het feit dat zij nog moest worden geformaliseerd en ondertekend, doet daaraan geen afbreuk.

Deze e-mail kwam bijgevolg te laat opdat de beroepscommissie gehouden zou zijn om met de daarin vervatte informatie nog rekening te houden. Ook in die zin zijn noch de hoorplicht, noch het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

Ten slotte leest de Raad in de overwegingen van de bestreden beslissing met betrekking tot verzoeksters professionele activiteiten geen onjuistheden. Verzoekster heeft aangegeven dat zij ook na herinschrijving haar studies met werken zal blijven combineren. Ofschoon de beroepscommissie haar overwegingen ter zake iets ruimer had kunnen uiteenzetten, vermocht zij in het licht van de voorliggende elementen binnen de grenzen van de redelijkheid te oordelen dat verzoekster onvoldoende garanties van een noodzakelijke focus op de studies bood.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Verzoekster beroep zich in een derde middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat het redelijkheidsbeginsel inhoudt dat het bestuur bij het nemen van zijn beslissing rekening moet houden met alle omstandigheden van de zaak. Zij is, onder verwijzing naar een arrest van de Raad van 27 oktober 2017 (rolnummer 2010/087) van oordeel dat een gebrek aan studievoortgang alleen geen weigering tot inschrijving kan verantwoorden.

Wat de uitzonderlijke omstandigheden betreft die volgens verzoekster tot een andere beslissing hadden moeten leiden, verwijst zij vooreerst naar haar werksituatie. Ter zake betoogt verzoekster het volgende:

“Het wordt door de commissie niet betwist dat ik door mijn familiale en persoonlijke omstandigheden werk en studies moet combineren.

Het ware redelijk indien verweerster rekening zou gehouden hebben met deze werksituatie in haar beoordeling. Verweerster stelt echter enkel en alleen dat “*de professionele verplichtingen blijven bestaan.*”

Er valt van het bestuur te verwachten dat [het] redelijkerwijze rekening zou houden met het feit dat ik er niet voor gekozen heb om te gaan werken. Ik zou dit niet doen, als het mogelijk zou zijn om op een andere manier mijn voedsel, huisvesting, basisbenodigdheden en studies te betalen.

Een redelijk bestuur zou dan ook deze professionele verplichtingen in het voordeel van de noodgedwongen werkende student interpreteren. Het wordt mij bijna kwalijk genomen dat ik (noodgedwongen!) zelfstandig ben. Dit is immers een uitzonderlijke omstandigheid die een zekere flexibiliteit veronderstelt.

Er mag overigens niet vergeten worden dat ik [er], ondanks de persoonlijke, medische en financiële moeilijkheden, toch in geslaagd ben om 138 van de 180 studiepunten van de driejarige bachelor te verzamelen.

Minstens had verweerster een betere studiespreiding kunnen opleggen (inschrijving voor een maximumaantal studiepunten, gelet op deze professionele verplichtingen) bij wijze van bindende voorwaarde, hetgeen zij niet deed.

Studierendement wordt immers kennelijk door verweerster berekend in procenten.

Het is onredelijk om op geen enkele wijze over de afgelopen jaren, ondanks het feit dat verweerster klaarblijkelijk op de hoogte is van deze moeilijke situatie, op te werpen dat ik mij misschien beter zou ingeschreven hebben voor minder studiepunten, zodat het rendement hoger is.

Het is nooit makkelijk geweest voor mij om te studeren. Het toeval wil inderdaad dat ik drie jaar heb getracht rechten te studeren (op aanzet van verweerster zelf) alvorens de omschakeling te maken naar criminologie. In de beoordeling van de commissie wordt dit dan als een negatief punt naar voren geschoven, hoewel verweerster zelf aanraadde om toch nog even te proberen om rechten verder te doen.

Het is niet omdat het beleid van verweerster plots verandert/verstrengt, dat daarom geen rekening moet gehouden worden met het eerdere standpunt van verweerster: nl. mij te motiveren toch nog verder te proberen om rechten te studeren.”

Daarnaast voert verweerster aan dat de beroepscommissie zich overwegend baseert op de beperkte studievoortgang en dus een voornamelijk retrospectieve benadering hanteert.

Ten slotte argumenteert verzoekster dat zij in het academiejaar 2017-2018 een curriculum van 66 studiepunten heeft opgenomen, met het oog op het afronden van de bacheloropleiding, en dat die inschrijving door verwerende partij niet werd verboden noch afgeraden. Verzoekster rekent aan de hand van de nog te behalen credits voor dat zij slechts 42 studiepunten, verspreid over zes opleidingsonderdelen, van haar diploma is verwijderd. Ook in dat licht acht verzoekster de bestreden beslissing onredelijk.

Verwerende partij replicateert in haar antwoordnota vooreerst dat de bestreden beslissing geenszins een motief in zich draagt inzake de keuze, dan wel de noodzaak om studeren en werken te combineren, en dat daartegen wél rekening is gehouden met het studietraject van de voorbije jaren. Wat dit laatste betreft ziet verwerende partij het niet als een argument in het voordeel van verzoekster dat zij na vier jaar nog steeds 42 studiepunten moet behalen.

Wat de studieplanning betreft, doet verwerende partij opmerken dat verzoekster al te makkelijk voorbijgaat aan haar eigen verantwoordelijkheid als student. Zij had volgens verwerende partij perfect zelf de studielast verder kunnen spreiden in de tijd, maar heeft ervoor gekozen om dit niet te doen. Overigens, zo benadrukt verwerende partij, legt verzoekster geen enkel stuk voor waaruit blijkt dat zij een en ander met een studietrajectbegeleider heeft besproken. Het is al bij al voor verwerende partij niet ernstig om te stellen dat het in die omstandigheden aan de instelling toevalt om de student aan te sporen om de studielast te spreiden.

Wat de voorafgaande rechtenstudies aangaat, stipt verwerende partij nog aan dat niet die keuze, maar wel het globale studietraject gedurende de afgelopen jaren in de bestreden beslissing aan bod is gekomen. Van een verandering of verstrenging in beleid, zoals verzoekster aanvoert, is volgens verwerende partij geen sprake.

Voorts replicateert verwerende partij nog het volgende:

“De verwerende partij verwijst naar randnummer 23: uit de rechtspraak blijkt duidelijk dat de interne beroepscommissie zich mocht baseren op de gebrekkige studievoortgang van de voorbije jaren. Uit de motivering van de bestreden beslissing blijkt bovendien dat de argumentatie van de verzoekende partij in de besluitvorming is betrokken, doch gemotiveerd is weerlegd.

Onder de titel “b) het overwegende retrospectieve karakter van de bestreden beslissing” op p. 11 van het verzoekschrift, beweert de verzoekende partij voorts dat de interne beroepscommissie zich overwegend baseert op de beperkte studievoortgang en dat deze dus een ontoelaatbare retrospectieve benadering hanteert. Bovendien zou de verwerende partij de verplichting gehad hebben om zélf argumenten aan te voeren, aangezien zij het beste geplaatst is om te weten op welke wijze studenten in bijzondere omstandigheden kunnen worden geholpen.

Nogmaals, de bestreden beslissing is gebaseerd op én de gebrekkige studievoortgang én de vaststelling dat de verzoekende partij geen uitzonderlijke omstandigheden aanvoert, die kunnen verantwoorden dat wordt afgewezen van de principiële beslissing dat het niet vervullen van de bindende voorwaarde leidt tot de weigering tot herinschrijving. Gelet op de logica van het systeem van de bindende voorwaarde en van artikel II:246 Codex Hoger Onderwijs en van artikel 85, §1 OER, is dit niet kennelijk onredelijk.

Nogmaals gaat de verzoekende partij geheel voorbij aan deze logica en aan haar eigen verantwoordelijkheid wanneer zij zegt dat de interne beroepscommissie ambtshalve argumenten in haar voordeel had moeten aanvoeren. Dergelijk standpunt vindt geen enkele steun in de regelgeving, noch in de rechtspraak. De verzoekende partij dient haar eigen verweer te voeren.

Onder het punt “c) Er moeten nog amper 42 studiepunten gehaald worden” op p. 11 van het verzoekschrift stelt de verzoekende partij nog dat zij in het academiejaar 2017-2018 66 studiepunten opnam, en dat dit niet werd verboden of afgeraden door de verwerende partij. Dit mag niet verbazen, aangezien de verzoekende partij op geen enkel moment bij de verwerende partij melding heeft gemaakt van haar medische of emotionele toestand die naar haar eigen zeggen aan de basis [lag] van haar gebrekkige studievoortgang. De verwerende partij wijst erop dat krachtens artikel 85, §1 in fine OER, elke student die bindende voorwaarden krijgt opgelegd, recht heeft op een gesprek met de studietrajectbegeleider. Verzoekende partij toont alvast niet aan dat zij moeite heeft gedaan het studietraject van het komende academiejaar 2017-2018 verder te bespreken met een studietrajectbegeleider. Zij kan nu niet alle verantwoordelijkheid op dit vlak van zich afschuiven.

De verwerende partij zou ten onrechte stellen dat zij nog 45 studiepunten moet behalen, het gaat in werkelijkheid om 42 studiepunten. Ook deze vergissing zou kennelijk onredelijk zijn. De verwerende partij erkent inderdaad dat de bestreden beslissing ten onrechte spreekt van 45 in plaats van 42 studiepunten. Dit is echter louter een materiële vergissing en maakt de bestreden beslissing geenszins kennelijk onredelijk.

De verzoekende partij haalt aan dat zij ondanks de moeilijke omstandigheden waarin zij verkeerde, toch 24 van de 66 studiepunten behaalde. Het is volgens haar kennelijk onredelijk om de herinschrijving te weigeren, nu zij nog ‘slechts’ 42 studiepunten moet behalen. De verwerende partij betwist dit standpunt ten stelligste, zoals ook blijkt uit de motivering van de bestreden beslissing waarnaar zij explicet verwijst. Het mag duidelijk zijn dat 42 studiepunten een omvangrijke hoeveelheid is, nu een gemiddelde belasting één voltijds academiejaar 60 punten bedraagt. Bovendien heeft de verzoekende partij al vier jaar gedaan over een traject van drie jaar (180 studiepunten) – waarbij zij op basis van de eerdere drie jaren binnen de rechtenopleiding enkele vrijstellingen heeft gesprokkeld – en is dit traject nog steeds niet afgerond, is er sprake van een negatieve evolutie in de studievoortgang doorheen de jaren (89 – 59 – 44 – 36%) en kunnen de argumenten van de verzoekende partij niet overtuigen.”

In haar wederantwoord voert verzoekster nog het volgende aan:

“De verwerende partij stelt dat de bestreden beslissing geen motief bevat omtrent de noodzaak voor mij om te gaan werken als zelfstandig student, hoewel zij hier stukken omtrent ontving.

Daarmee erkent de verwerende partij dat de beslissing niet deugdelijk werd gemotiveerd (vide supra).

De verwerende partij stelt, voor wat betreft mijn studieverleden, twee zaken voorop: (i) er moeten nog 42 studiepunten vergaard worden enerzijds en (ii) er werd mij aangeraden gedurende drie jaar om de rechtenstudie nog wat kansen te geven.

Ik behaalde 138 studiepunten én had een studierendement van 89% voor de uitzonderlijke omstandigheden zich manifesteerden. Enkel daaruit blijkt dat er wel degelijk slaagkansen zijn, eventueel mits een aangepast traject. De weigering tot inschrijving strekt ertoe studenten te weren waarbij manifest blijkt dat er geen slaagkansen meer zijn. Dit is hier niet het geval.

De bestreden beslissing is in dat opzicht wel degelijk kennelijk onredelijk, minstens gebrekkig gemotiveerd.

De verwerende partij stelt verder dat ik mijn verantwoordelijkheid ontloop. Niets is minder waar. Wat ik wél stel is dat verweerster haar verantwoordelijkheid zelf ontloopt. Zoals hierboven reeds geschetst is er eigenlijk géén informatie die wordt gegeven aan de studenten over welke argumenten en stukken relevant kunnen worden geacht door de beroepscommissie.

Enkel een studie van uw rechtspraak biedt wat dat betreft soelaas. Verweerster refereert er ook zelf naar in de antwoordnota. Deze studie van rechtspraak kan niet verwacht worden van de studenten.

Verweerster gaat er verkeerdelijk van uit dat ik geen enkele moeite heb gedaan om bijvoorbeeld met de studietrajectbegeleiding te spreken *in tempore utile*. Ik deed dit wel, al spreekt het voor zich dat ik geen bewijs van deze mondelinge afspraken kan voorleggen. Omdat ik soms persoonlijk met deze mensen samenwerkte, werden onze afspraken dan ook mondeling vastgelegd.

Ik stel vast dat verweerster stelselmatig van twee walletjes eet. Aan de ene kant weert zij systematisch elk nieuw stuk, ook al heeft zij er zelf toegang toe. Aan de andere kant wordt er steeds verweten dat geen bewijs wordt voorgelegd van mondelinge afspraken met [het] personeel van verweerster.

Het is nochtans doodeenvoudig voor verweerster om dit na te gaan. Zij kan een eenvoudige e-mail sturen naar deze mensen om dit na te vragen.

In het dossier dat heeft geleid tot het arrest d.d. 19 november 2018 (nr. 2018/620) van uw Raad, eveneens tegen verweerster, blijkt dat zij wel navraag kan doen bij een personeelslid ter verificatie van een bewering.

In casu betrof het een bewering omtrent een vermeend ICT-probleem, waarop verweerster aan de ICT-afdeling vroeg of er problemen hieromtrent bekend waren.

Verweerster doet kennelijk enkel navraag, en zij neemt enkel initiatief om informatie te vergaren, wanneer het haar uitkomt.

Wanneer ik echter spontaan, achteraf, bijkomende informatie wil mededelen, dan is dit plots niet meer mogelijk (e-mail naar de Voorzitter van de commissie).

Verweerster houdt daarbij voor dat uit geen enkele jurisprudentiële regel blijkt dat zij hier enige plicht toe heeft. Niets is minder waar. Het zorgvuldigheidsbeginsel stelt dat het bestuur een volledig dossier moet hebben alvorens zij een uitspraak kan doen. Wanneer blijkt dat essentiële elementen (kunnen) ontbreken, moet zij toch nagaan of deze elementen mogelijkwijze essentieel zijn. Dit kan minstens door te antwoorden en te vragen wat ik dan precies wil mededelen.

Houdt zij daar achteraf geen rekening mee, omdat zij meent dat deze informatie niet essentieel is, dan had verweerster op zijn minst een volledig dossier.

Het is net verweerster die geen enkele rechtsgrond geeft, op basis waarvan zij mijn e-mail d.d. 29 september 2018 mocht negeren.

In administratieve zaken geldt dit principe van het ‘afsluiten der debatten’ overigens soepeler dan in het gerechtelijk recht. Elke administratie mag immers haar beslissing intrekken om vervolgens een nieuwe beslissing te nemen. Eveneens kent het administratief recht een willig beroep, dat naast het georganiseerde beroep bestaat.

Stellen dat, in het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel, een e-mail die overduidelijk van overwegend belang is, eenvoudigweg mag genegeerd worden, is hoogst eigenaardig. Ook uw Raad sluit dergelijke werkwijzen in het kader van de redelijkheid niet uit, waarbij de verwerende partij achteraf toch nog kennis neemt van een element om haar beslissing alsnog te heroverwegen:

[...] weerhoudt uiteraard niets de beroepscommissie ervan om hiervan alsnog kennis te nemen en in voorkomend geval haar beslissing te heroverwegen.”

Dat is nu eenmaal wat een zorgvuldig bestuur inderdaad zou doen.

Dit geldt a fortiori wanneer de e-mail d.d. 29 september 2018 uitdrukkelijk verwijst naar een medische problematiek die als beschamend doch ernstig (en van bepalend belang) wordt ervaren. Uw rechtspraak zegt immers dat het onredelijk is te vragen aan een studente om minstens voor 50% te slagen van de opgenomen studiepunten wanneer deze student kampt met een gezondheidsproblematiek.

Een dergelijke opwerping, zelfs achteraf, is in het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel dus hoogst relevant.

Tenslotte stelt verweerster dat deze email d.d. 29 september 2018 mag worden geweerd, nu deze niet voor de interne beroepscommissie werd gebracht.

Hoe is het mogelijk dat ik een e-mail, daterende van ná de hoorzitting, bijbreng op de hoorzitting?

Nieuwe stukken, die nog niet bekend waren ten tijde van het interne beroep, zijn wel degelijk ontvankelijk. De ratio van verweerster faalt op dit punt.”

Beoordeling

De Raad herinnert er nogmaals aan dat hij krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet bevoegd is om zijn beoordeling in de plaats te stellen van die van de organen van de hogeronderwijsinstelling. De Raad vermag met andere woorden niet de inhoudelijke beoordeling over te doen als ware hijzelf een examencommissie of intern beroepsorgaan.

De Raad kan enkel, overeenkomstig artikel II.291, eerste lid van voormelde Codex, nagaan of een hem voorgelegde beslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen – wat een wettigheidstoezicht inhoudt – en met de beginselen van behoorlijk bestuur. Wat dit laatste betreft, beschikt de Raad slechts over een marginaal toetsingsrecht, wat inhoudt dat een nietigverklaring op basis van die rechtsgrond enkel mogelijk is wanneer wordt aangetoond dat de bestreden beslissing door geen enkel ander normaal en voorzichtig handelend bestuur in dezelfde omstandigheden zou worden genomen. Nog anders gezegd, de Raad kan tegen strenge beslissingen geen bescherming bieden, enkel tegen onwettige.

Verzoekster kan zich alvast niet dienstig beroepen op 's Raads uitspraak in de zaak met rolnummer 2010/087, aangezien die tot stand is gekomen onder vigeur van een andere regelgeving.

Met recht stelt verzoekster wél dat van een interne beroepsinstantie mag worden verwacht dat zij bij de totstandkoming van haar beslissing rekening houdt met alle relevante elementen. Die verwachting kan zich evenwel enkel uitstrekken tot argumenten die verzoekster zelf aan de beroepscommissie heeft voorgelegd.

Wat de combinatie tussen studeren en werken betreft, heeft de beroepscommissie overwogen dat verzoekster wel beweert dat zij minder zal werken, maar dat daarmee niet is gezegd dat zij zich op de studie zal focussen. De Raad kan veel begrip opbrengen voor verzoeksters situatie, maar anders dan zij lijkt te percipiëren is de bestreden beslissing geen uitspraak over schuld of fout en ook geen verwijt omtrent het gegeven dát verzoekster werkt om de studies te bekostigen. Ook een student die aantoont dat een gebrekkige studievoortgang aan overmacht te wijten is, kan een maatregel van studievoortgangbewaking en finaal een weigering tot inschrijving moeten ondergaan, bijvoorbeeld wanneer er niettegenstaande die overmacht onvoldoende redenen zijn om aan te nemen dat er in de toekomst beterschap kan worden verwacht.

Dat verzoekster er niet voor heeft gekozen om te werken, kan gewis de beperkte studievoortgang in het verleden verklaren, maar heeft als dusdanig niet tot gevolg dat een weigering tot verdere inschrijving onredelijk is. De beroepscommissie heeft geoordeeld dat er, mede in het licht van de vaststelling dat verzoekster zelf aangeeft haar baan te zullen behouden, geen elementen voorliggen die een beter studierendement voldoende waarschijnlijk maken. Die beoordeling kan streng zijn, maar is niet onredelijk; zij is bovendien voldoende prospectief.

Verder dient verwerende partij te worden bijgetreden in haar standpunt dat het bij de samenstelling van een curriculum aan de student toekomt om daaromtrent weloverwogen beslissingen te nemen. In het redelijkheidsbeginsel ligt niet besloten dat de instelling een student, die onder een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt geplaatst, bovendien steeds proactief en op maat een welbepaald curriculum aanbeveelt.

De Raad kan enkel vaststellen dat niet wordt betwist dat verzoekster de bijzondere omstandigheden die zij thans inroept, in belangrijke mate aan de beroepscommissie onthouden heeft *c.q.* te laat heeft meegedeeld en dat zij van het opleggen van de maatregel van

studievoortgangsbewaking geen gebruik heeft gemaakt om zelf een gesprek met een studietrajectbegeleider aan te vragen. De verantwoordelijkheid voor een en ander ligt bij verzoekster.

Ten slotte, wat dit aspect betreft, is de bestreden beslissing niet gesteund op verzoeksters gehele studieverleden als dusdanig, zodat verzoeksters verwijzing naar de redenen waarom zij in de opleiding Rechten ingeschreven is gebleven, niet relevant is.

Het aantal opleidingsonderdelen *c.q.* het aantal studiepunten waarvoor verzoekster nog een credit moet behalen, is door haar niet betrokken bij haar intern beroep. Het gaat derhalve om een nieuw, en bijgevolg onontvankelijk middel.

Dat de beroepscommissie dit aspect ambtshalve bij de prospectieve beoordeling betrekt, doet daaraan geen afbreuk. Verzoekster kan de materiële juistheid van het motief corrigeren – wat zij heeft gedaan, maar zonder dááraan een rechtsgevolg te koppelen – maar aan de bestreden beslissing niet verwijten onvoldoende rekening te hebben gehouden met een argument dat zij niet heeft opgeworpen.

Het derde middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.603 van 14 december 2018 in de zaak 2018/638

In zake: David GOVAERT
                  woonplaats kiezend te 9950 Herzele
                  Wolvenstraat 7

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Patrick Hofströssler en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2018 en van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 27 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sietse Wils, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

In dat academiejaar, en de twee erop volgende, behaalt verzoeker een studierendement van respectievelijk 67%, 69% en 62%.

In het academiejaar 2015-2016 neemt verzoeker een vierde inschrijving in deze opleiding. Op het einde van dat academiejaar verwerft bij een credit voor 22 van de 58 opgenomen studiepunten, hetzij 38%. Ten gevolge daarvan wordt aan verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd, die ertoe strekt dat hij bij een volgende inschrijving middels een diplomacontract in dezelfde opleiding, voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen, en bovendien moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven. Tegen deze beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

In het academiejaar 2016-2017 behaalt verzoeker een studierendement van 77%, waardoor hij tegemoetkomt aan de hem opgelegde voorwaarde.

In het academiejaar 2017-2018 schrijft verzoeker zich voor een zesde maal in voor de bacheloropleiding, ditmaal in combinatie met een inschrijving in de opleiding ‘Master of Laws in de Rechten’. Na de tweede examenzittijd behaalt verzoeker in de bacheloropleiding geen credit voor de twee opgenomen opleidingsonderdelen. De examencommissie beslist op 13 september 2018 om verzoeker de verdere inschrijving te weigeren.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“Ik was als werkstudent ingeschreven in het academiejaar 2017-2018 aan de Vrije Universiteit Brussel voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten voor de opleidingsonderdelen Vennootschapsrecht en Strafprocesrecht. Dit zijn de opleidingsonderdelen waarvoor ik nog moet slagen om de Bachelor af te werken. Op beide opleidingsonderdelen haalde ik geen credit.

In hetzelfde academiejaar was ik ook ingeschreven voor de opleiding Master of Laws in de rechten (ook als werkstudent). Voor deze opleiding was ik ingeschreven op 10 opleidingsonderdelen en behaalde voor 3 opleidingsonderdelen een credit (15 studiepunten in totaal).

Op 13 september 2018 nam de examencommissie een eerste beslissing om mijn herinschrijving voor de opleiding Bachelor rechten te weigeren op basis van artikel 85, §3 van het OER omdat ik geen credits heb behaald (zie eerste bijlage).

Op dezelfde datum nam de examencommissie een tweede beslissing om mij bindende voorwaarden op te leggen voor het academiejaar 2018-2019 voor de opleiding Master rechten (hierna beslissing Master) (zie tweede bijlage).

Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie tegen:

- de beslissing “inschrijving niet toegelaten” van 13 september 2018 voor Bachelor of Laws in de rechten (hierna beslissing Bachelor).

I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat de beslissing Bachelor conflicteert met de beslissing Master in die zin dat de beslissing Master me bindende voorwaarden oplegt en me dus nog een kans [g]eeft om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien, terwijl de beslissing Bachelor mijn herinschrijving weigert en het mij niet mogelijk maakt om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien.

Artikel 85, §7 van het OER bepaalt namelijk dat ik pas na een onderbreking van inschrijving van ten minste drie academiejaren, een dossier kan indien om alsnog heringeschreven te worden voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten.

Indien ik volgend academiejaar voldoe aan de bindende voorwaarden die me werden opgelegd door de beslissing Master en dus aantoon dat ik de studie binnen een redelijke termijn kan vervolledigen, dan kan ik deze studie onmogelijk binnen een redelijke termijn vervolledigen omdat ik nog drie academiejaren moet wachten om een dossier in te dienen om opnieuw toegelaten te worden tot de opleiding Bachelor of Laws in de rechten.

Hier ben ik van mening dat het redelijkheidsbeginsel wordt geschonden. Want het is zowel in mijn belang, als in het belang van de VUB dat ik mijn studie binnen een redelijke termijn voltooii.

De beslissing Bachelor werd ook niet voldoende gemotiveerd. Er werd enkel verwezen naar artikel 85, §3 van het OER dat het volgende bepaalt:

“§3 Wanneer een student ingeschreven onder diplomacontract geen credits heeft behaald, wordt behoudens uitzonderlijke omstandigheden aan deze student de herinschrijving voor dezelfde opleiding geweigerd, evenals de herinschrijving voor opleidingsonderdelen ervan onder creditcontract of examencontract. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.”

De laatste zin van deze bepaling geeft aan de examencommissie de mogelijkheid om, ook al haalde de student geen credit, af te wijken van dezelfde bepaling en de herinschrijving toe te laten indien de student voor 1 of 2 opleidingsonderdelen was ingeschreven.

In het academiejaar 2017-2018 was ik slechts voor 2 opleidingsonderdelen ingeschreven bij de opleiding Bachelor of Laws in de rechten. Dus de examencommissie was niet verplicht om mijn herinschrijving automatisch te weigeren op basis van artikel 85 OER en de reden waarom er niet gebruik werd gemaakt van de uitzondering werd niet

gemotiveerd. Daarom ben ik van mening dat de beslissing Bachelor een schending van de materiële of formele motiveringsplicht inhoudt.

Om deze redenen verzoek ik, geachte Voorzitter, om de beslissing Bachelor van 13 september 2018 te vernietigen of te hervormen naar een beslissing bindende voorwaarden en zo me te verplichten om volgend academiejaar voor zowel Venootschapsrecht, als voor Strafprocesrecht een credit te behalen (75% van de 10 studiepunten betekent namelijk dat ik voor beide opleidingsonderdelen moet slagen om aan de bindende voorwaarden te voldoen.”

De facultaire beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 27 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“De student betoogt:

“I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat de beslissing Bachelor conflicteert met de beslissing Master in die zin dat de beslissing Master me bindende voorwaarden oplegt en me dus nog een kans [g]eeft om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien, terwijl de beslissing Bachelor mijn herinschrijving weigert en het mij niet mogelijk maakt om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien”.

De beroepscommissie stelt vast dat de beslissing ‘inschrijving niet toegelaten’ voor de Bachelor of Laws in de rechten niet conflicteert met de beslissing genomen voor de Master of Laws in de rechten. De beslissing voor de Bachelor of Laws in de rechten, zijnde de opleiding die toegang geeft tot de master, primeert. Een inschrijving voor de Master of Laws in de rechten is enkel mogelijk indien men een diploma van Bachelor of Laws in de rechten bezit of indien dit nog niet het geval is, ingeval van een combinatie van inschrijving voor de Bachelor én de Master of Laws in de rechten. Dit laatste is echter niet mogelijk gezien de weigering voor de Bachelor of Laws in de rechten.

Het betoog van de student laat dus niet toe om een foutieve toepassing van de studievoortgangbewakingsmaatregelen vast te stellen.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing. Zij wijst erop dat de interne beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat op grond van devolutieve werking van het intern beroep haar beslissing in de plaats komt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die daardoor niet langer in rechte kan worden aangevochten.

In zijn wederantwoordnota repliceert verzoeker als volgt:

“De verwerende partij beroept zich op de exceptie van onontvankelijkheid: devolutieve werking van het intern beroep.

In mijn verzoekschrift teken ik inderdaad beroep aan tegen de beslissing genomen op 22 oktober 2018. Volgens verwerende partij is mijn verzoekschrift onontvankelijk omdat ik het beroep zou moeten aantekenen tegen de beslissing van genomen op 27 september 2018.

Ik gebruikte echter de datum van ondertekening als datum waarop de beslissing is genomen en niet de datum van de bijeenkomst van de beroepscommissie.

In mijn verzoekschrift verwijst ik, bij het uiteenzetten van de feiten, naar de tweede bijlage van het administratief dossier, nl. de beslissing genomen op 27 september 2018, ondertekend op 22 oktober 2018 en me ter kennis gegeven op 23 oktober 2018.

Mijn beroep is dus wel degelijk gericht tegen de beslissing van de interne beroepscommissie, ook al vermeld ik de datum van ondertekening waarop de beslissing is genomen in plaats van de datum van de bijeenkomst van de beroepscommissie.

Om deze reden vind ik dat mijn beroep ontvankelijk is.”

Beoordeling

Voor de goede orde stipt de Raad aan dat verzoeker de exceptie kennelijk mis begrepen heeft: verwerende partij verwijt niet de verkeerde aanduiding van de datum van de (tweede) bestreden beslissing, maar wel dat verzoeker ook de beslissing van de examencommissie nog mee aanvecht.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 van de verwerende partij dat de interne beroepscommissie hetzij beslist tot de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid, hetzij een nieuwe beslissing neemt die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit

beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

VI. Ten gronde

Verzoeker steunt een enig middel op een schending van het redelijkheidsbeginsel, de formelemotiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker herinnert aan wat hij op intern beroep heeft opgeworpen, en stelt dat het oordeel dat de inschrijvingsweigering voor de bacheloropleiding niet zou conflicteren met de mogelijkheid tot inschrijven in de masteropleiding toch drastische gevolgen heeft, omdat het voor verzoeker onmogelijk wordt om zijn studies binnen een redelijke termijn af te ronden. Bovendien meent verzoeker dat de bestreden beslissing niet verklaart waarom die gevolgen niet onredelijk zouden zijn.

Nog wat de motivering betreft, voert verzoeker aan dat hij op intern beroep had opgeworpen dat de initiële beslissing reeds onvoldoende was gemotiveerd doordat niet blijkt waarom de examencommissie geen gebruik heeft gemaakt van de haalbaarheid in artikel 85, §3, *in fine* van het onderwijs- en examenreglement toegekende mogelijkheid om voor verzoeker af te wijken van de weigering ‘behoudens uitzonderlijke omstandigheden’, omdat verzoeker zich in het geval bevindt dat hij slechts voor één of twee opleidingsonderdelen was ingeschreven. Daarop leest verzoeker in de bestreden beslissing nog steeds geen enkel antwoord.

Ten slotte stelt verzoeker met betrekking tot het zorgvuldigheidsbeginsel nog het volgende:

“

- Bij de feitenomschrijving in de beslissing van de interne beroepscommissie lees ik dat ik op het einde van het academiejaar 2016-2017 een bindende voorwaarde opgelegd heb gekregen en dat ik op het einde van het academiejaar 2017-2018 niet heb voldaan aan deze bindende voorwaarde. Dit is echter gebaseerd op verkeerde

feiten aangezien er me geen bindende voorwaarde op het einde van het academiejaar 2016-2017 werd opgelegd.

Op het einde van het academiejaar 2015-2016 werd er me een bindende voorwaarde opgelegd (en niet op het einde van academiejaar 2016-2017). Op het einde van het academiejaar 2016-2017 behaalde ik 34 van de 44 studiepunten, dus 77% van de opgenomen studiepunten. Hiermee voldeed ik aan de bindende voorwaarde (zie zesde bijlage).

- Verder lees ik bij de feitenomschrijving dat de examencommissie een ‘inschrijving niet toegelaten’ heeft opgelegd op basis van artikel 85, §1 van het OER, terwijl de examencommissie een beslissing heeft genomen op basis van artikel 85, 3 van het OER. Dit toont aan dat de interne beroepscommissie onterecht ervan uitging dat mijn herinschrijving werd geweigerd omdat ik niet voldeed aan een bindende voorwaarde.
- De beslissing van de interne beroepscommissie werd me ook pas 33 dagen na mijn beroep ter kennis gegeven.

In mijn verzoekschrift van 20 september 2018 vroeg ik aan de interne beroepscommissie om de beslissing Bachelor om te zetten naar een beslissing ‘bindende voorwaarden’ en me zo te verplichten om dit academiejaar voor zowel Venootschapsrecht, als voor Strafprocesrecht een credit te behalen (75% van de 10 studiepunten betekent namelijk dat ik voor beide opleidingsonderdelen moet slagen om aan de bindende voorwaarden te voldoen). Een beslissing bindende voorwaarden zou me namelijk toelaten om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien. Ik heb reeds in het verleden aangetoond dat ik een beslissing bindende voorwaarden kan naleven (zie zesde bijlage).”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij inzake het redelijkheidsbeginsel het volgende (voetnoten zijn weggelaten):

“De verzoekende partij blijkt reeds zes academiejaren aan de VUB te zijn ingeschreven voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten. Desondanks moet verzoekende partij nog steeds op twee opleidingsonderdelen (Venootschapsrecht en Strafprocesrecht) credits verwerven om te kunnen afstuderen voor de bacheloropleiding. Voor het opleidingsonderdeel Strafprocesrecht heeft verzoekende partij geen enkele van zijn zes examenkansen benut. Voor het opleidingsonderdeel Venootschapsrecht werden door verzoeker eveneens nog geen enkele van zijn examenkansen, in dit geval vier, benut. Verzoekende partij motiveerde in zijn beroepschrift op geen enkele wijze waarom hij voor elk van deze examens afwezig bleef en waarom hij in het academiejaar 2018-2019 wel zou kunnen slagen op deze opleidingsonderdelen.

Dat een beslissing “inschrijving niet toegelaten” in de bacheloropleiding ervoor zorgt dat de masteropleiding niet binnen een redelijke termijn kan worden voltooid is evident. Het één vloeit immers voort uit het andere. Inzake de wisselwerking tussen de bachelor- en masteropleiding wordt door de interne beroepscommissie het volgende gesteld:

“De beroepscommissie stelt vast dat de beslissing “inschrijving niet toegelaten” voor de Bachelor of Laws in de rechten niet conflicteert met de beslissing genomen voor de Master of Laws in de rechten. De beslissing voor de Bachelor of Laws in de rechten, zijnde de opleiding die toegang geeft tot de master, primeert. Een inschrijving voor de Master of Laws in de rechten is enkel mogelijk indien men een

diploma van Bachelor of Laws in de rechten bezit of indien dit nog niet het geval is, ingeval van een combinatie van inschrijving voor de Bachelor én de Master of Laws in de rechten. Dit laatste is echter niet mogelijk gezien de weigering voor de Bachelor of Laws in de rechten.”

Verwerende partij stelt bijgevolg vast dat [] dit element wel degelijk in aanmerking [werd] genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, maar dat dit *in casu* geen bewijs oplevert van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden.

Dat er in de bestreden beslissing niet met zoveel woorden kan worden gelezen waarom “de beslissing Bachelor toch niet onredelijk zou zijn”, is eveneens logisch. Uit niets blijkt immers dat de verzoekende partij in het kader van zijn intern beroep zou hebben aangevoerd dat de beslissing tot weigering van de herinschrijving voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten *in se* onredelijk zou zijn. De verzoekende partij voert daarvoor geen enkel argument aan. Inderdaad, uit het verzoekschrift op intern beroep kan enkel afgeleid worden dat de beweerde onredelijkheid zich situeert op het niveau van de verhouding van de beslissing tot weigering van de herinschrijving voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten met de beslissing genomen voor de Master of Laws in de rechten.

Gelet op wat voorafgaat, is het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk dat de beroepscommissie de beslissing van de examencommissie houdende de weigering tot herinschrijving voor de opleiding “Bachelor of Laws in de rechten”, heeft bevestigd.”

Wat de formeelmotiveringsplicht betreft, zet verwerende het volgende uiteen:

“De verzoekende partij meent dat er sprake is van een schending van de formele motiveringsplicht omdat de interne beroepscommissie niet zou zijn ingegaan op één van de grieven van de verzoekende partij. In het kader van het intern beroep merkte de verzoekende partij immers op dat de examencommissie bij de motivering van de beslissing “inschrijving niet toegelaten” d.d. 13 september 2018 louter verwiesen heeft naar de toepassing van artikel 85, §3 OER zonder verder in te gaan op de reden waarom er geen gebruik werd gemaakt van de mogelijkheid om de inschrijving van een student die geen credits behaalde tijdens het academiejaar, maar slechts op één of twee opleidingsonderdelen was ingeschreven, toch toe te laten.

Op grond van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen *juncto* artikel II.281 van de Codex Hoger Onderwijs, dienen de studievoortgangsbeslissingen afdoende formeel en materieel te worden gemotiveerd:

“Artikel II.281

Eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking die beogen rechtsgevolgen te hebben voor 1 of meer studenten vermelden in de akte de juridische en feitelijke overwegingen waarop zij zijn gegrond. Deze motivering moet afdoende zijn.”

Dit wordt bevestigd in de rechtspraak van Uw Raad:

“Elke individuele studievoortgangsbeslissing dient niet enkel formeel maar ook materieel uitdrukkelijk gemotiveerd te worden. Of een motivering afdoende is, m.a.w. toelaat om na te gaan op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de beslissing is tot stand gekomen, hangt samen met de aard van de genomen beslissing en kan door de Raad – binnen zijn beperkte bevoegdheid – worden onderzocht.”

Het volstaat daarbij dat de opgegeven motieven de beslissing kunnen dragen.

Met de verwerende partij moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing wel degelijk formeel werd gemotiveerd, wat mag blijken uit de inhoud van de bestreden beslissing zelf (stuk nr. 7). De beslissing van de Voorzitter van de interne beroepscommissie heeft de verzoekende partij immers een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing verschafft, dat zij, ten aanzien van die motieven, in staat is geweest om met kennis van zaken voor haar rechten op te komen. Aan het doel en de draagwijdte van de formele motiveringsplicht is dan ook in ieder geval voldaan.

De verwerende partij benadrukt in dat opzicht dat de motiveringsverplichting van een bestuur niet impliceert dat moet worden geantwoord op alle door de partijen aangevoerde feitelijke en juridische argumenten. In de rechtsleer wordt in dat opzicht zeer duidelijk het volgende gesteld:

“Het bestuur moet bijgevolg – behoudens andersluidende bepaling – niet elk bezwaar [...] weerleggen. Het volstaat dat de motivering op zichzelf bekeken afdoende is.”

en

“Samenvattend kan men stellen dat het in beginsel volstaat wanneer de beslissing op zich afdoende gemotiveerd is. Het bestuur hoeft niet in extenso te antwoorden op alle door de bestuurde ingeroepen argumenten.”

Met de verwerende partij moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing wel degelijk formeel werd gemotiveerd en dat de motieven de beslissing wel degelijk kunnen dragen. De interne beroepscommissie hoefde dan ook niet uitdrukkelijk in te gaan op het argument van de verzoekende partij dat de beslissing van de examencommissie niet voldoende gemotiveerd zou zijn. De interne beroepscommissie kon in alle redelijkheid oordelen dat de verwijzing naar artikel 85, §3 OER in de beslissing van de examencommissie d.d. 13 september 2018 volstaat om aan te geven op welke juridische en feitelijke grond de beslissing “inschrijving niet toegelaten” werd genomen. Dat in de beslissing van de examencommissie niet kan worden gelezen waarom zij geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot afwijking van de weigering tot inschrijving hoeft ook niet te verbazen. De verwerende partij benadrukt dat het principe is dat een student wordt geweigerd wanneer die tijdens het academiejaar geen credits heeft behaald. Artikel 85, §3 OER bepaalt vervolgens dat de examencommissie van deze weigering kan afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven. De examencommissie dient niet uitdrukkelijk te motiveren waarom zij van deze mogelijkheid, die een afwijking is op de algemene regel, geen gebruik heeft gemaakt.”

Wat tot slot het zorgvuldigheidsbeginsel betreft, argumenteert verwerende partij:

Verzoekende partij voert tot slot aan dat er een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel zou voorliggen, doordat:

- (i) in de uiteenzetting van de feiten van de bestreden beslissing kan worden gelezen dat bindende voorwaarden zouden zijn opgelegd aan de verzoekende partij na afloop van het academiejaar 2016-2017 (i.p.v. 2015-2016), en doordat dienvolgens verwezen werd naar artikel 85, §1 OER (i.p.v. artikel 85, §3 OER); en
- (ii) door de beweerde laattijdige kennisgeving van de beslissing door de interne beroepscommissie.

Wat het eerste punt betreft, stelt de verwerende partij vast dat in de beslissing van de interne beroepscommissie inderdaad twee materiële vergissingen zijn geslopen. Geen enkele van deze vergissingen heeft evenwel een invloed gehad op (de draagwijde van) de beslissing die uiteindelijk door de interne beroepscommissie werd genomen. Dat geldt des te meer, nu die vergissingen enkel betrekking hebben op de uiteenzetting van de feiten en niet op de beoordeling ten gronde. In de oorspronkelijke beslissing van de examencommissie werd overigens wel correct verwezen naar de weigeringsgrond opgenomen in artikel 85, §3 OER, zodat het duidelijk is dat de verwijzing naar (het niet-naleven van) de bindende voorwaarden die zouden opgelegd zijn op het einde van het academiejaar 2016-2017 berust op een lapsus. De verzoekende partij beseft dit zelf ook maar al te goed.

De verwerende partij ziet dan ook niet in welk belang de verzoekende partij zou hebben bij het opwerpen van een dergelijke grief.

Wat de beweerde laattijdigheid betreft, is het inderdaad zo dat overeenkomstig artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs de beroepsbeslissing aan de student ter kennis moet worden gebracht binnen de 20 kalenderdagen na het instellen van het beroep.

Verwerende partij merkt evenwel op dat het vaststaande rechtspraak is van Uw Raad dat het overschrijden door de interne beroepsinstantie van de termijn van orde van twintig kalenderdagen zoals vervat in artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, niet het verlies van bevoegdheid van die beroepsinstantie met zich brengt, ook niet wanneer voor die termijnoverschrijding geen motivering wordt gegeven.”

Verzoeker zijnerzijds betoogt in zijn wederantwoordnota nog het volgende:

“2/ Wat betreft de schending van het redelijkheidsbeginsel en de schending van de formele motiveringsplicht:

Anders dan de verwerende partij blijf ik bij mijn standpunt dat er een schending is van het redelijkheidsbeginsel en een schending van de formele motiveringsplicht.

Wat voor mij de beslissing onredelijk maakt is het feit dat de examencommissie ook de keuze had om me bindende voorwaarden op te leggen, een beslissing die minder drastisch is dan de beslissing om een inschrijving te weigeren. Ik heb reeds in het verleden

aangetoond dat ik aan bindende voorwaarden kan voldoen en ik ben ervan overtuigd dat ik dit nogmaals kan doen.

De examencommissie bevestigt dit ook in de beslissing die ze heeft genomen voor de Master of Laws in de rechten door me voor deze opleiding wel bindende voorwaarden op te leggen en niet mijn inschrijving te weigeren.

In die zin conflicteert de beslissing Bachelor met de beslissing Master.

3/ Wat betreft de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel:

In de uiteenzetting van de feiten van de bestreden beslissing kan worden gelezen dat ik vorig academiejaar bindende voorwaarden heb opgelegd gekregen en dat er ook verwezen werd naar artikel 85, §1 OER (i.p.v. artikel 85, §3 OER).

De verwerende partij meent dat dit gaat om een materiële vergissing.

Ik vind echter dat dit meer is dan een materiële vergissing. De beroepscommissie moet aan de hand van de feiten oordelen of het opportuun is om me alsnog bindende voorwaarden op te leggen in plaats van mijn inschrijving te weigeren. Aangezien ze dacht dat ik vorig jaar bindende voorwaarden had opgelegd gekregen zou de beroepscommissie minder snel geneigd zijn om me nogmaals bindende voorwaarden op te leggen.

Dus indien de beroepscommissie zich niet had vergist zou ze mijn [?]"

Beoordeling

Partijen zijn het erover eens dat aan verzoeker na het academiejaar 2016-2017 geen bindende voorwaarde werd opgelegd, waaraan zijn studievoortgang na afloop van het academiejaar 2017-2018 diende te voldoen. Artikel 85, §1 van het onderwijs- en examenreglement kan derhalve op verzoeker niet worden toegepast.

Daar verzoeker voor geen van beide opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding een credit behaalde, en dus een studierendement van 0 behaalde, was op verzoeker wel artikel 85, §3 van datzelfde reglement van toepassing. Deze bepaling luidt als volgt:

“§3. Wanneer een student ingeschreven onder diplomacontract geen credits heeft behaald, wordt behoudens uitzonderlijke omstandigheden aan deze student de herinschrijving voor dezelfde opleiding geweigerd, evenals de herinschrijving voor opleidingsonderdelen ervan onder creditcontract of examencontract. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.”

Aangezien in alle gevallen dispensatie kan worden verleend bij het aantonen van uitzonderlijke omstandigheden, moet worden aangenomen dat de bijzondere regeling die in de laatste zin is bedoeld, inhoudt dat de examencommissie voor de studenten die voor maximaal twee opleidingsonderdelen waren ingeschreven, ook zonder uitzonderlijke omstandigheden een nieuwe inschrijving kan toestaan.

Verzoeker heeft voor de interne beroepscommissie opgeworpen dat hij ondertussen ook in de masteropleiding is ingeschreven en studievoortgang heeft gemaakt, en dat de door hem bestreden beslissing van de examencommissie ertoe leidt dat zijn studievoortgang wordt gehinderd; evident kan verzoeker zonder bachelordiploma zijn master niet behalen.

Daarnaast heeft verzoeker opgeworpen dat de beslissing van de examencommissie onvoldoende gemotiveerd is, omdat in het licht van artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement niet is uiteengezet waarom hij, spijts een inschrijving voor slechts twee opleidingsonderdelen, zonder meer de verdere inschrijving wordt geweigerd.

De bestreden beslissing antwoordt hierop als volgt:

De beroepscommissie stelt vast dat de beslissing ‘inschrijving niet toegelaten’ voor de Bachelor of Laws in de rechten niet conflicteert met de beslissing genomen voor de Master of Laws in de rechten. De beslissing voor de Bachelor of Laws in de rechten, zijnde de opleiding die toegang geeft tot de master, primeert. Een inschrijving voor de Master of Laws in de rechten is enkel mogelijk indien men een diploma van Bachelor of Laws in de rechten bezit of indien dit nog niet het geval is, ingeval van een combinatie van inschrijving voor de Bachelor én de Master of Laws in de rechten. Dit laatste is echter niet mogelijk gezien de weigering voor de Bachelor of Laws in de rechten.

Het betoog van de student laat dus niet toe om een foutieve toepassing van de studievoortgangbewakingsmaatregelen vast te stellen.”

De Raad ziet in deze motivering twee problemen.

Waar de beroepscommissie blijkbaar als alomvattend antwoord heeft gezien dat de door verzoeker aangevoerde incompatibiliteit zich niet voordoet omdat verzoeker zich niet voor de masteropleiding kán inschrijven, moet de Raad vaststellen dat uit geen enkel hem voorgelegd stuk blijkt dat verzoeker in het academiejaar 2018-2019 niet in de masteropleiding zou mogen inschrijven. Integendeel, uit de resultatenlijst van de masteropleiding die verzoeker in het academiejaar 2017-2018 volgde, blijkt dat aan verzoeker voor het academiejaar 2018-2019 een bindende voorwaarde is opgelegd.

Het motief is derhalve geen relevant antwoord op verzoekers grief.

Daarnaast verneemt verzoeker niets over zijn nochtans pertinent argument – pertinent omdat het in de logica komt vóór de vraag wat er van de masteropleiding aan is – dat de examencommissie op geen enkele wijze uiteenzet waarom zij zonder meer een weigering tot inschrijving in de bacheloropleiding heeft opgelegd, terwijl zij in verzoekers geval zelfs zonder uitzonderlijke omstandigheden kon afwijken van het principiële inschrijvingsverbod. De bestreden beslissing schendt de formelemotiveringsplicht.

Het enig middel is gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 27 september 2018.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 28 december 2018.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 december 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijss

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.